

XBT-10

**Xəstəliklərin və
sağlamlıqla bağlı
problemlərin
beynəlxalq statistik
təsnifatı**

Onuncu baxış

I cild (I hissə)

Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı
Cenevrə
2012

ICD-10

**International Statistical
Classification of
Diseases and Related
Health Problems**

Tenth Revision

VOLUME 1

World Health Organization
Geneva
1992

I cild*	Giriş ÜST-nin xəstəliklərin təsnifatı üzrə əməkdaşlıq edən mərkəzləri Beynəlxalq konfransın onuncu baxış üzrə hesabatı Üçrəqəmli rubrikaların siyahısı Üçrəqəmli rubrikaların , dörd rəqəmli yarım rubrikaların tam siyahısı və onların məzmunu Yenitörəmələrin morfoloqiyasının kodlaşdırılmış nomenklaturası Ölüm və xəstələnmə göstəricilərinin yekun statistik hesabatlarının işlənilməsi üçün xüsusi siyahılar Təriflər Nomenklatur əsasnamə
II cild	Təlimatlar toplusu
III cild	Əlifba göstəricisi

* I cild Azərbaycanca nəşirdə 2 hissədən (texniki səbəblərlə bağlı) ibarətdir. I hissəyə giriş və I-XIII siniflər, II hissəyə XIV-XXII siniflər, yenitörəmələrin morfoloqiyasının kodlaşdırılmış nomenklaturası, ölüm və xəstələnmə göstəricilərinin yekun statistik hesabatlarının işlənilməsi üçün xüsusi siyahılar, təriflər və nomenklatur əsasnamə daxildir.

ÜST-nin kitabxana xidməti; nəşrlərin kataloqlaşdırılması
Xəstəliklərin və sağlamlıqla bağlı problemlərin beynəlxalq statistik təsnifatı;
10-cu baxış
Tərkibi: I cild – Statistik işləmələr üçün xüsusi siyahılar;
II cild – Təlimatlar toplusu;
III cild – Əlifba göstəricisi.

1. Təsnifat I. Adı: XBT-10

İSBN 92 4 154419 8 (v. 1) İSBN 92 4 154420 1 (v. 2) İSBN 92 4 154421 X (v. 3)

Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının nəşrləri “müəllif hüquqlarının qorunması haqda” Ümumdünya konvensiyasının 2 sayılı Protokol əsasnaməsi ilə qorunur. Təkrar nəşr və ya nəşrin tərcüməsi üçün (hissəvi və ya *in toto*) müraciətləri Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının (İsveçrə, Cenevrə) nəşriyyat şöbəsinə göndərmək lazımdır. Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı məmnuniyyətlə belə müraciətləri təmin edir.

© World Health Organization, 1992
© Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı, 2012

Mündəricat

Giriş	
Minnətdarlıq	
Xəstəliklərin Beynəlxalq Təsnifatı üzrə ÜST-nin əməkdaşlıq mərkəzləri	
Xəstəliklərin Beynəlxalq Təsnifatının onuncu baxılışı üzrə Beynəlxalq Konfransın hesabatı	
Üçrəqəmli rubrikaların siyahısı	
Üçrəqəmli rubrikaların, dörd rəqəmli yarım rubrikaların tam siyahısı və onların məzmunu	
I Bəzi infeksiyon və parazitər xəstəliklər	
II Yenitörəmələr	
III Qan, qanyaradıcı orqanların xəstəlikləri və immun mexanizmin prosesə cəlb olunması ilə gedən ayrı-ayrı pozğunluqlar	
IV Endokrin sistemin xəstəlikləri, maddələr mübadiləsi və qidalanma pozğunluqları.....	
V Psixi pozğunluqlar və davranış pozğunluqları	
VI Sinir sistemi xəstəlikləri	
VII Gözün və gözün əlavə aparatının xəstəlikləri	
VIII Qulağın və məməyəbənzər çıxıntının xəstəlikləri	
IX Qan dövranı sisteminin xəstəlikləri.....	
X Tənəffüs sisteminin xəstəlikləri.....	
XI Həzm sisteminin xəstəlikləri	
XII Dəri və dərialtı toxumanın xəstəlikləri	
XIII Sümük-əzələ sisteminin və birləşdirici toxumanın xəstəlikləri.....	

Giriş

Xəstəliklərin təsnifatı anlayışına, müəyyən edilmiş meyarlar əsasında ayrı-ayrı patoloji halların daxil edildiyi qruplaşdırmalar sistemi kimi tərif vermək olar. Təsnifat yaratmaq üçün çoxlu sayda prinsiplər mövcuddur və hansı prinsiplərə əsaslanmaq – statistik məlumatların nə məqsədlə toplanmasından asılıdır. Bütövlükdə isə, xəstəliklərin statistik təsnifatı, müəyyən sayda qruplaşmalarda, başqa sözlə, rubrikalarda bütün məlum patoloji halları əks etdirə bilməlidir.

İlk dəfə 1893-cü ildə Bertilyon təsnifatı və ya ölüm səbəblərinin beynəlxalq siyahısı kimi meydana çıxmış Xəstəliklərin və sağlamlıqla bağlı problemlərin Beynəlxalq Təsnifatı indiyə kimi 10 dəfə yenidən baxılıb təkmilləşdirilmişdir. (Təsnifatın qəbul edilməsi tarixi haqqında 2-ci cildə geniş məlumat verilmişdir). Təsnifat adından məlum olan məzmunu əks etdirə bildikdən, həm də təkcə xəstəlik və travmalar üçün deyil, daha geniş anlamda işlənməyə başlandıqdan sonra artıq hamıya məlum olan ixtisar – XBT qəbul edildi. Müasir təsnifatda patoloji hallar elə qruplaşdırılmalıdır ki, onun ümumi epidemioloji məqsədlər, eləcə də tibbi- sanitar yardımın keyfiyyətini qiymətləndirilməsi üçün istifadəsinin yüksək dərəcədə əlverişliliyi təmin olunsun.

XBT-nin onuncu baxışı üzrə iş 1983-cü ildə Cenevrədə XBT-10 üzrə keçirilmiş hazırlıq müşavirəsi ilə başlamışdır. İş proqramı ÜST-nin xəstəliklərin təsnifatı üzrə əməkdaşlıq mərkəzlərinin rəhbərlərinin müntəzəm görüşlərində müəyyən olunmuşdu. Çoxsaylı müşavirələr, o cümlədən 1984-cü və 1987-ci illərdə XBT-10 üzrə keçirilmiş Ekspertlər Komitəsinin müşavirəsi bu işə rəhbərliyi təmin etmişdi.

Ayrı-ayrı ekspertlərin və çoxsaylı mütəxəssis qruplarının texniki köməyi ilə yanaşı, ÜST-nin üzvü olan dövlətlərdən və regional bürolardan çoxlu sayda iradlar və təkliflər alınmışdır. Belə ki, XBT-nin yenidən baxılması üzrə layihə təklifləri 1984 və 1986-cı illərdə dünyanın bütün ölkələrində yayılmışdı.

Alınmış irad və təkliflər göstərirdi ki, təsnifatdan istifadə edənlərin bir çoxu XBT-yə təkcə adi «diaqnostik informasiyaların» deyil (bu terminin geniş mənasında), həmçinin digər məlumat növlərinin də daxil edilməsini məqsəduyğun sayır. Bu qəbildən olan çoxsaylı tələbatları ödəmək məqsədilə təsnifatlar «ailəsi» adlanan, mərkəzində öz struktur və formaları ilə ənənəvi XBT dayanan bir konsepsiya yaradılmışdır. Beləliklə, XBT özü ümumi məqsədlər üçün, başqa sözlə, diaqnostik informasiyalar üçün tələbatı ödəyir. Digər, əlavə təsnifatlar isə XBT ilə bircə həmin informasiyalara yanaşmada istifadə oluna bilər, yaxud da tamam başqa informasiyalarla işləyə bilər (xüsusilə terapevtik və ya cərrahi əməliyyatlar və əlilliklə bağlı informasiyalarla).

İstifadəçilərin tələbatını daha yaxşı ödəyə biləcək bazis strukturlarını yaratmaq məqsədilə təsnifatın bundan əvvəlki, IX baxışının nəticələri təzədən işlənilib təkmilləşdirildiyi müddət ərzində daxil olan təkliflər əsasında bir neçə alternativ modelin qiymətləndirilməsi aparılmışdır. Lakin aydın olmuşdur ki, təsnifatın ənənəvi modeli zamanın sınağından çıxmışdır və əksər istifadəçiləri həmin modelin başqa bir yenisi ilə əvəz edilməsi qane etməzdi. Belə ki, yeganə dəyişən göstəriciyə və başqa struktur üstünlüklərinə malik olmaqla bərabər, tez-tez rastlaşan hallara – xüsusən ictimai səhiyyə üçün əhəmiyyət kəsb edən və müəyyən maliyyə qoyuluşu tələb edən tipik hallara ənənəvi modeldə xüsusi diqqət yetirilməsi bu qənaətə gəlməyə əsas vermişdir.

Beləliklə, Onuncu baxış araşdırılarkən görmək olar ki, XBT-nin ənənəvi strukturu saxlanılmışdır: lakin, kodlaşdırmanın rəqəm sistemi əlifba-rəqəm sistemi ilə əvəz edilmişdir. Bu isə, təsnifatın hüdudlarını genişləndirməyə və sonrakı təkrar müzakirələri rəqəm sisteminin tamlığını pozmadan keçirməyə imkan verir.

Təsnifatdan optimal istifadəni təmin etmək məqsədilə immun mexanizmlərin bəzi pozğunluqları "Qan və qanaradıcı orqanların xəstəlikləri" sinfinə daxil edilmişdir (III sinif). Göz və gözün əlavə aparatının xəstəlikləri, həmçinin qulaq və məməyabənzər çıxıntının xəstəlikləri üçün yeni siniflər yaradılmışdır. Əvvəlki əlavə təsnifatların tərkibində olan – sağlamlığa təsir göstərən xarici səbəb və amillər, həmçinin, səhiyyə müəssisələrinə müraciətlər – əsas təsnifata daxil edilmişdir.

Bir sıra diaqnostik hallar üçün xüsusi işarə (†) və ulduzdan (*) istifadə etməklə Doqquzuncu baxışda daxil edilmiş ikiqat kodlama sistemi saxlanılmış və genişləndirilmişdir. "Ulduzcuğun" mahiyyəti oxşar fəsillərdə üçrəqəmli səviyyədə saxlanılmışdır.

XBT-10-un üç cildinin məzmunu

Təsnifatın təqdim olunma forması dəyişmiş, hal-hazırda o üç cildən ibarətdir:

I cild. Statistik işləmələr üçün xüsusi siyahı.

Burada Onuncu baxış üzrə Beynəlxalq konfrans haqqında hesabat, üç və dörd rəqəmli rubrikalar səviyyəsində xüsusi təsnifat, yenitörəmələrin morfoloji təsnifatı, xəstələnmə və ölüm haqqında məlumatları işləmək üçün xüsusi cədvəlləşdirilmiş siyahılar, təriflər və nomenklatur hallar verilmişdir.

II cild. Təlimatlar toplusu.

Bu cildə əvvəllər I cildə daxil olan tibbi şəhadətnamə və təsnifatların tərtib olunmasına aid xeyli yenilənmiş göstərişlər; 1-ci cildən, cədvəlləşdirilmiş siyahılardan istifadə və XBT-dən istifadənin planlaşdırılması haqqında təlimat materialları və tövsiyələr verilmişdir. Bu cildə həmçinin əvvəllər 1-ci cildə daxil olan tarixi materiallar da verilmişdir.

III cild. Əlifba göstəricisi.

Bu cildə göstərici özü, göstəriciyə aid giriş və ondan istifadə qaydası haqda hərtərəfli təlimat verilmişdir.

Təsnifat 1989-cu ildə XBT-nin Onuncu baxışına həsr olunmuş Beynəlxalq konfrans tərəfindən bəyənilmiş, Ümumdünya səhiyyə assambleyasının 43-cü sessiyası tərəfindən aşağıdakı qətnamədə qəbul edilmişdir:

Ümumdünya səhiyyə assambleyasının 43-cü sessiyası XBT-nin Onuncu baxışı üzrə Beynəlxalq konfransın məruzəsini müzakirə edərək:

I. Konfransın tövsiyə etdiyi aşağıdakı müddəaları təsdiq edir:

1. 1993-cü ilin 1 yanvarından qüvvəyə minən xəstəliklərin və sağlamlıqla bağlı problemlərin beynəlxalq statistik təsnifatının Onuncu baxışına daxil edilməli olan üçrəqəmli rubrikaların və dörd rəqəmli yarım rubrikaların tam siyahısı, həmçinin xəstələnmə və ölüm səbəblərinin qısa cədvəl siyahısı;
2. ana ölümü, fetal, perinatal, neonatal və uşaq ölümü ilə bağlı təriflər, standartlar və hesabatlara qoyulan tələblər;
3. xəstələnməyə səbəb olan əsas halların kodlaşdırılması və ölümün əsas səbəblərinin kodlaşdırılmasına aid olan qayda və təlimatlar;

II. "Xəstəliklərin və sağlamlıqla bağlı problemlərin beynəlxalq statistik təsnifatı üzrə rəhbərliyin" nəşri baş direktora həvalə edilir.

III. Konfransın aşağıdakı məsələlər üzrə tövsiyələrini müdafiə edir:

1. əsas təsnifat olmaqla eyni zamanda bir neçə əlavə təsnifatlar və həmçinin xəstəliklərin beynəlxalq nomenklaturası ilə bağlı olan Xəstəliklərin və sağlamlıqla bağlı problemlərin beynəlxalq statistik təsnifatı üzrə xəstəliklərin və sağlamlıqla bağlı problemlərin təsnifat blokunun konsepsiyasını və tətbiqini;
2. təkrar müzakirələrin onillik dövr çərçivəsində məlumatların yeniləşdirilməsi prosedurlərini yaradılmasını.

Oxuculara təqdim olunan bu nəşr barədə bütün rəylər və təkliflər Azərbaycan Respublikası Səhiyyə Nazirliyi İnformatika və Statistika İdarəsi tərəfindən məmnuniyyətlə qarşılanacaqdır.

Azərbaycan Respublikası Səhiyyə Nazirliyi

İnformatika və Statistika İdarəsi

370014, Bakı şəhəri, Kiçik dəniz küçəsi 4.

Telefon: 93-63-92

Faks: 93-76-47

İnternet: www.mednet.az

E-mail: mednet@mednet.az

Minnətdarlıq

1948-ci il Altıncı baxışdan başlayaraq XBT-nin dövrü olaraq müzakirəsi ÜST tərəfindən koordinasiya olunmuşdur. Təsnifatın tətbiqinin genişlənməsilə bağlı ondan istifadə edənlərin təbii olaraq müzakirələrdə iştirak etmək arzusu yarandı. Onuncu baxış – nəhəng beynəlxalq fəaliyyətin, əməkdaşlığın və kompromislərin nəticəsidir. ÜST çoxsaylı beynəlxalq və milli işçi qruplarına və müxtəlif ölkələrin ayrı-ayrı mütəxəssislərinə öz minnətdarlığını bildirir.

Xəstəliklərin beynəlxalq təsnifatı üzrə ÜST-nin əməkdaşlıq mərkəzləri

XBT- dən istifadə, sağlamlıqla bağlı problemlərin təsnifatının inkişafı və istifadəsində meydana çıxan çətinliklərlə bağlı ölkələrə yardım məqsədilə ÜST-nin xəstəliklərin təsnifatı üzrə 9 əməkdaşlıq mərkəzi yaradılmışdır.

Diqqətə layiqdir ki, ölkələr, bu mərkəzlərin diqqətini XBT-dən istifadə zamanı özlərinin rastlaşdığı problemlərə yönəldə bilmişlər. Xüsusilə kifayət qədər tez-tez rast gələn bir hal – yeni xəstəlik üçün müvafiq kod olmadıqda – bu cəhət çox mühümdür. XBT-nin indiyə qədər müzakirələrarası dövrdə təkmilləşdirilməsinin aparılmasına baxmayaraq, təklif olunmuşdur ki, yeni xəstəlik üçün müvafiq kod daxil edilməsi zərurəti meydana çıxdıqda, mərkəzlərin köməyiylə bunu təmin edən mexanizm yaradılsın.

ÜST-nin rəsmi əməkdaşlıq mərkəzləri ilə yanaşı zərurət olduqda istifadəçilərin məsləhət alması üçün müvafiq milli məlumat mərkəzləri və müəssisələri də yaradılmışdır.

İngilis dilli istifadəçilər üçün 3 mərkəz yaradılmışdır. Əlaqə ÜST-nin əməkdaşlıq mərkəzinin rəhbəri vasitəsilə aşağıdakı ünvanlar üzrə saxlanıla bilər:

Australian Institute of Health
GPO Box 570
Canberra ACT 2601, Australia

Office of Population Censuses and Surveys
St. Catherine's House
Kingsway 10
London WC 2B 6JP England

National Center For Health Statistics
3311 Toledo Road
Hyattsville MD20782
United States of America

Digər 6 mərkəzin (milli dil və ya dillər qrupu) ünvanları aşağıdakılardır:

Peking Union Medical College Hospital Chinese Academy of Medical Sciences Beijing 100730
China (Çin dili)

INSERM
44 Chemin de Ronde F-78110 Le Vesinet France (fransız dili)

Department of Social Medicine
University Hospital
S-751-85 Uppsala
Sweden (Şimali Avropa ölkələri üçün)

Faculdade de Saude Publica Universidade de Sao Paulo
Avenida Dr Arnaldo 715
715 - Cerqueira Cesar
01246-904 - Capital - SP Brasil (portuqaliya dili)

Российская Федерация
Москва, 103064
Ул. Воронцово поле, 12
НИИ социальной гигиены, экономики и управления здравоохранением им. Н.А.Семашко (русский язык)

Centro Venezolano de Clasificacion de Enfermedades
Edificio Sur, 9o Piso
M.S.A.S.,
Centro Simon Bolivar, P.O. Box 6653
Caracas
Venezuela (ispan dili

Xəstəliklərin Beynəlxalq Təsnifatının onuncu baxışı üzrə Beynəlxalq Konfransın hesabatı

Xəstəliklərin Beynəlxalq Təsnifatının onuncu baxışı üzrə beynəlxalq konfrans Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı tərəfindən Cenevrə qərargahında 25 sentyabr – 2 oktyabr 1989-cu il tarixdə keçirilmişdir. Konfransda adları aşağıdakı siyahıda göstərilmiş, ÜST-nin üzvü olan – 43 ölkədən nümayəndələr iştirak etmişdir:

Anqola	Lüksemburq
Avstraliya	Madaqaskar
Baqam Adaları	Mali
Belçika	Malta
Braziliya	Mozambik
Bolqarıstan	Hollandiya
Burundi	Nigeriya
Kanada	Portuqaliya
Çin	Koreya Respublikası
Kuba	Seneqal
Kipr	Sinqapur
Danimarka	İspaniya
Finlandiya	İsveç
Fransa	İsveçrə
Almaniya Demokratik Respublikası	Tayland
Almaniya Federativ Respublikası	Uqanda
Macarıstan	SSRİ
Hindistan	Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri
İndoneziya	Böyük Britaniya və Şimali İrlandiyanın Birləşmiş Krallığı
İzrail	ABŞ
Yaponiya	Venesuela
Küveyt	

Konfransda iştirak etmək üçün Birləşmiş Millətlər Təşkilatı, Beynəlxalq Əmək Təşkilatı, ÜST-nin regional bürosu, o cümlədən Beynəlxalq Tibb Elmi təşkilatları şurası və fəaliyyət sahəsi xərçəng hadisələrinin qeydiyyatı, karlıq, epidemiologiya, ailə təbabəti, ginekologiya və mamalıq, hipertenziya, səhiyyə statistikasını, profilaktik və sosial təbabət, nevrologiya, psixiatriya, reabilitasiya, cinsi yolla keçən xəstəliklər olan 12 digər qeyri-hökumət təşkilatları öz nümayəndələrini göndərmişdilər.

ÜST-nin baş katibinin adından Konfransı baş katibin köməkçisi d-r J.P. Jardel açıq elan etdi.

D-r Jardel geniş konsultativ və hazırlıq işləri barədə məlumat verərək qeyd etdi ki, nəticələri indi bu müzakirənin təklifləri içində olan həmin işlər, müzakirələrarası adi intervala nisbətən daha çox vaxt tələb etmişdir. O, qeyd etdi ki, Onuncu müzakirənin yeni, onun statistik istiqamətini gücləndirən və sərhədlərinin genişlənməsini əks etdirən, «Xəstəliklərin və sağlamlıqla bağlı problemlərin beynəlxalq statistik təsnifatı» adı vardır. Bununla belə daha əlverişli XBT abbreviaturası saxlanılır. D-r Jardel yeni, ayrı-ayrı siniflərin mahiyyətini daha yaxşı tarazlaşdırmağa imkan verən və növbəti əlavələrin və dəyişikliklərin daxil edilməsi üçün yer saxlayan əlifba-rəqəm kodlaşdırma sxeminin daxil edilməsinə göstəriş verdi. O, həmçinin, həddən artıq mürəkkəbləşmiş dördreqəmli variant əlverişli olmadığı hallar üçün, əlifba göstəricisi və üçreqəmli rubrikalara malik XBT üzrə vəsait (rəhbərlik) yaratmaq məramını haqda da məlumat verdi.

Konfransda aşağıdakı vəzifəli şəxslər seçildilər:

Sədr:

Dr R.H.C. Wells (Avstraliya)

Sədrin müavinləri:

Dr H.Bay-Nielsen (Danimarka)

Dr R.Braun (ADR)

Dr R.A.Israel (ABŞ)

Dr R.Laurenti (Braziliya)

Məruzəçilər:

Dr P.Maguin (Fransa)

Xanım E.Taylor (Kanada)

Konfransın katibliyinin tərkibinə daxil edilənlər:

Dr J.P.Jardel, baş katibin göməkçisi, ÜST, Cenevrə, İsveçrə

Dr H.R.Hapsara, direktor, epidemioloji nəzarət, səhiyyənin və mövcüd olan tendensiyanın vəziyyətini qiymətləndirilməsi şöbəsi, ÜST, Cenevrə, İsveçrə

Dr J.C.Alary, baş tibb mütəxəssisi, epidemioloji və statistik xidmətlərin möhkəmləndirilməsi, ÜST, Cenevrə, İsveçrə (katib)

Cənab A.LHours, texniki mütəxəssis, epidemioloji və statistik xidmətlərin möhkəmləndirilməsi ÜST, Cenevrə, İsveçrə

Prof P.W.Janisch, ADR (müvəqqəti müşavir) Cənab T.Kruse, Danimarka (müvəqqəti müşavir) Dr K.Kupka, Fransa (müvəqqəti müşavir)

Dr L.Leowski, Polşa (müvəqqəti müşavir)

Xanım R.M.Loy, Böyük Britaniya və Şimali İrlandiya Birləşmiş Krallığı (müvəqqəti müşavir)

Cənab R.H.Seeman, ABŞ (müvəqqəti müşavir)

Katibliyin işində ÜST qərargahının digər texniki şöbələrinin nümayəndələri iştirak etdilər. Konfrans Onuncu baxışın siniflərinin məzmununa aid təkliflərdən və nəşr olunacaq rəhbərliyə daxil olan, onun tətbiqi prosesinə aid, təsnifat bloku («ailəsi») və bununla əlaqədar suallara aid materiallardan ibarət gündəlik qəbul etdi.

1. Xəstəliklərin Beynəlxalq Təsnifatının (XBT) tətbiq edilmə tarixi və inkişafı

Konfrans statistik təsnifatın 18-ci əsrdən başlayan heyvətə tarixinə diqqət ayırdı. Təsnifatın ilkin müzakirələri yalnız ölüm səbəblərinə aid idi, lakin Altıncı baxış zamanı (1948-ci il) təsnifat letal nəticəyə gətirməyən halların daxil edilməsi ilə genişləndirildi. Əhatə dairəsinin belə genişləndirilməsi Doqquzuncu baxışa qədər davam etdi, belə ki, bu zaman yeni əlavələr ən müxtəlif təşkilatların dairəsinin statistik ehtiyaclarını ödəmək üçün həyata keçirilmişdir. Bundan sonra, Doqquzuncu baxış üzrə Beynəlxalq Konfransda (Cenevrə, 1975-ci il) [1] nəşr üçün təbabətdə əlavə proseduralar təsnifatı və pozğunluqlar, əmək qabiliyyətinin azalması və əlilliyin təsnifatı tövsiyə edildi və bəyənilədi.

2. XBT-nin Onuncu baxışına təkliflərin hazırlanması üzrə fəaliyyətin qısa icmalı

Konfransdan öncə alınmış təkliflər toplusu, ÜST-nin mənzil-qərargah səviyyəsində və bütün dünya üzrə geniş fəaliyyətinin nəticəsidir. İşin proqramına ÜST-nin xəstəliklərin təsnifatı üzrə əməkdaşlıq

edən mərkəzlərinin rəhbərlərinin müntəzəm görüşlərində nəzarət edilirdi.

1984-cü [2] və 1987-ci ildə [3] iclası keçirilən və məqsədi işin istiqaməti üzrə qərar qəbul etmək və son təkliflərin formalaşdırılması olan XBT üzrə (onuncu baxış) ÜST-nin xüsusi müşavirələri və ekspertlər komitəsi tərəfindən vacib göstərişlər verildi.

XBT-nin quruluşunun münasibliyi, xüsusilə ölümün və tibbi-sanitar göstəricilərin statistikasının qeydiyyatını aparmaq üçün ən müxtəlif ehtiyaclara uyğun olması məqsədilə xəstəliklərin və sağlamlıqla əlaqədar problemlərin statistik təsnifatının radikal analizinə geniş hazırlıq fəaliyyəti həsr olunub. Kodlaşdırma sisteminin növbəti müzakirələrdə dağılmasının minimuma endirilmək marağı ilə stabilləşdirilmək yolları və həmçinin XBT-nin ayrı-ayrı fəsil tərkibinin düzgün tarazlaşdırılmasının təminatının mümkünlüyü öyrənilirdi.

Görünür ki, hətta yeni strukturlar olduqda belə bir təsnifat bütün tələblərə cavab verə bilməz. Ona görə də, təsnifatlar bloku ("ailəsi") konsepsiyası işləndi ki, bu blokun mərkəzində, ölüm və xəstələnmə hallarının ənənəvi statistikasını problemlərini həll etməyə imkan verən və özək rolunu oynayan əsas XBT durur; eyni zamanda, tələbatı başqa təsnifatlarda qismən ödənilmiş problemlər blokun başqa üzvləri tərəfindən "tam həll olunacaqdır". Əməkdaşlıq edən mərkəzlər XBT-nin quruluşunun müxtəlif alternativ modellərini öyrənilər və belə bir nəticəyə gəliblər ki, onların hər birinə qusurlar xasdır və heç birinin mövcud quruluşu dəyişməyə imkan verən üstünlüyü yoxdur. Doqquzuncu baxışı qiymətləndirmək məqsədilə keçirilən xüsusi iclaslar təsdiq etdi ki, təsnifatdan istifadə edənlərin bir qismi XBT-nin mövcud quruluşunu yararsız hesab etsələr də, çoxları bütün aşkar qusurlara baxmayaraq onun güclü tərəflərini görərək məmnundurlar və hazırkı formada saxlanılmasını istəyirlər.

Rubrikaların daha yaxşı tarazlaşdırılmasına yardım edə bilən, növbəti əlavələrin daxil edilməsi üçün kifayət qədər ehtiyat sahə yarada bilən və kodların dağılmaması şərti ilə dəyişikliklərə kömək edən kodlaşdırıcı karkas yaratmaq nöqteyi-nəzərindən əlifba-rəqəm kodları daxil edən müxtəlif sxemlər öyrənilirdi.

Bu materiallar əsasında qəbul edilən qərarlar, Onuncu baxış üçün təklif edilmiş yeni siniflərin müvəffəqiyyətli layihələrinin hazırlanması yolunu davam etdirdi. Onlar iki dəfə ÜST-nin üzv-ölkələri, həmçinin maraqlı tərəflərin iştirakı ilə mərkəzlərin və ekspertlər komitəsi rəhbərlərinin iclaslarında müzakirə olunub. Bir çox beynəlxalq peşəkar-mütəxəssislər cəmiyyəti, ayrı-ayrı mütəxəssislər və ekspertlər, ÜST-nin qərargah şöbələri və regional büro konfransdan əvvəl ÜST-nin XBT üzrə cavabdeh şöbələrinə, təklif və uyğun materialların hazırlanması üzrə əməkdaşlıq edən mərkəzlərə öz məsləhət və tövsiyələrini vermişlər. ÜST bu köməyə görə çox minnətdardır.

3. XBT-nin Onuncu baxışına ünvanlanan təkliflərin ümumi xarakteristikası və mahiyyəti

Onuncu baxışa yönəlmiş təkliflərdə əsas daxil edilən yenilik-dödrəqəmli rubrikada bir hərf və sonra üç rəqəm gələn əlifba-rəqəm kodlaşdırma sxeminin istifadəsidir. Belə sistem kodlaşdırmanın quruluşunun ölçülərini iki dəfədən artıq (Doqquzuncu baxış ilə müqayisədə) böyütməyə imkan verdi. Rubrikalara hərflərin və ya hərflər qrupunun daxil edilməsi hər sinifdə 100-ə qədər üçrəqəmli kateqoriya kodlaşdırmağa imkan verir. Əlifbanın 26 hərfindən 25-i istifadə edilib; U hərfi növbəti əlavələrin, dəyişikliklərin daxil edilməsi məqsədi ilə və ya XBT-nin növbəti müzakirəsinə qədərki dövrdə milli və millətlərarası səviyyələrdə yaranan problemləri həll etmək üçün aralıq təsnifatların mümkün işləmələri zamanı istifadə etmək üçün vakant kimi saxlanılıb.

Bəzi üçrəqəmli rubrikalar həmçinin qəsdən boş saxlanılıb ki, gələcəkdə onları genişləndirməyə və yenidən baxmağa imkan versin, həm də belə boş rubrikaların sayı müxtəlif siniflərdə eyni deyildir. Lakin düzümü anatomik oxlu olan bloklar tərkibində sonrakı dəyişikliklərin geniş olmayacağı güman edildiyinə görə daha az vakant rubrikalara malikdir.

Doqquzuncu baxışda 17 sinif və 2 əlavə təsnifat-travma və zəhərlənmələrin xarici səbəblərinin əlavə təsnifatı (E kodu), sağlamlıq vəziyyətinə təsir edən faktorların və səhiyyə müəssisələrinə müraciətin əlavə təsnifatı (V kodu) vardır. Onuncu baxış üzrə (Cenevrə, 1983-cü il) [4] hazırlıq iclaslarında qeyd edilmiş və

digər iclaslarda müdafiə edilmiş tövsiyələrə uyğun olaraq, qərara alındı ki, sonuncu iki sinfi əlavə bölmə kimi deyil, əsas təsnifatın tərkib hissəsi kimi qəbul etmək lazımdır.

Onuncu baxışa verilən təkliflərdə siniflərin daxil edilmə qaydası Doqquzuncu baxışdan fərqlənmirdi, lakin əldə olan boş sahədən daha səmərəli istifadə etmək üçün ümumi siyahıda bəzi siniflərin yerdəyişdirilməsi və qruplaşdırılması icra edildi, daha dəqiq: Doqquzuncu baxışda «Endokrin sistemin xəstəlikləri, qidalanma, maddələr mübadiləsi, immunitet pozğunluqları» sinfinə aid olan immun mexanizm pozğunluqları «Qan və qanyaradıcı orqanların xəstəlikləri» sinfinə daxil edilib. Yeni "Qan və qanyaradıcı orqanların xəstəlikləri və immun mexanizmi cəlb edən ayrı-ayrı pozğunluqlar" sinfi indi «Yenitörəmələr» sinfindən sonra gəlir və D hərfi ilə işarələnib.

«Sinir sistemi və duyğu üzvlərinin xəstəlikləri» sinfinin əvvəllər təklif olunmuş variantlarının müzakirəsi zamanı aydın oldu ki, 100 ücrəqəmli rubrika daxilində bütün vacib məqamları bir hərflə ifadə etmək qeyri-mümkündür. Buna görə də qərara alındı ki, üç müstəqil sinif yaradılsın: «Sinir sistemi xəstəlikləri» (G hərfi) və iki yeni «Göz və onun əlavə aparatının xəstəlikləri» və «Qulaq və məməyəbənzər çıxıntının xəstəlikləri» (sonuncu iki sinif yenidir və H hərfi ilə işarə edilir).

«Sidik-cinsiyyət sisteminin xəstəlikləri», «Hamiləlik, doğum və doğuşdan sonrakı dövr», «Perinatal dövrdə yaranan xüsusi hallar» və «Anadangəlmə anomaliyalar, deformasiyalar və xromosom pozğunluqları» hazırda bir-birinin ardınca gəlir və siyahıda XIV-XVII sinifləri əmələ gətirirlər.

Keçmiş əlavə siniflərin əsas təsnifata daxil edilməsi və iki yeni sinfin yaradılması Onuncu baxış tərəfindən təklif edilmiş siniflərin ümumi sayının 21-ə qədər artmasına səbəb olmuşdur. Bəzi siniflərin adları onların məzmununu daha dəqiq ifadə etmək məqsədi ilə dəyişdirilmişdir.

XBT-ni radikal dəyişdirmədən əvvəl aşağıdakı siniflərə aid olan uyğun sahə yoxlamaları keçirilib:

V. Psixi pozğunluqlar və davranış pozğunluqları

XIX. Travmalar, zəhərlənmələr və xarici səbəblərin təsirinin bəzi digər nəticələri

XX. Xəstələnmə və ölümün xarici səbəbləri.

II sinif «Yenitörəmələr» həmçinin sahə yoxlamalarına məruz qalmışdır, lakin onun tərkibində dəyişikliklər minimaldır.

Onuncu müzakirə tərəfindən aşağıdakı yeni tövsiyələr təklif edilib:

- Hər bir sinfin başlanğıcında göstərilmiş, bəzi nozoloji formaların sinifdən çıxarılması haqda qeydlər, siniflərin tibbi ierarxiyasını izah etmək və tək-tək orqan və sistemlərin patoloji dəyişiklikləri əsasında qurulmuş, spesifik qruplaşdırılmış siniflərin digər siniflərə nisbətən üstünlüyə malik olduğunu dəqiq göstərmək və spesifik qruplaşdırılmış siniflər arasında «Hamiləlik, doğum və doğumdan sonrakı dövr» və «Perinatal dövrdə yaranan tək-tək hallar» siniflərinin digərinə nəzərən üstünlüyə malik olduğunu dəqiq göstərmək məqsədilə xeyli genişləndirilib.
- Hər bir sinfin əvvəlində ona daxil edilmiş ücrəqəmli rubrikaların və həmçinin (əgər ehtiyac varsa) «ulduzla» işarələnmiş kateqoriyaların xülasə şəklində bloku verilir; bu, siniflərin quruluşunu açmaq və ulduzla işarələnmiş rubrikalardan istifadəni asanlaşdırmaq məqsədilə edilib.
- Cədvəlli siyahıda olan qeydlər təsnifatın bütün istifadə halları üçün məqbuldur; əgər qeyd yalnız xəstələnməyə və ya yalnız ölümə aiddirsə, onda o, xəstələnmə və ölümün kodlaşdırma qaydaları müşayiət edən xüsusi qeydlərə daxil edilib.
- Doqquzuncu baxış bir sıra nozoloji formaları dərman vasitələri tərəfindən törədilmiş kimi artıq eyniləşdirmişdir. Belə yanaşma sonrakı inkişafına XBT-10-un hazırlanmasında çatmışdır və çoxlu belə hallar ayrıca seçilmişdir.

Vacib yenilik bəzi siniflərin sonunda tibbi proseduralardan sonra yaranmış pozğunluqlara dair rubrikaların siyahısının daxil edilməsi olmuşdur. Bu rubrikalar müxtəlif müdaxilələr nəticəsində yaranmış ciddi halları, məsələn, orqanın çıxarılmasından sonra endokrin və metabolik pozğunluqları və ya digər xüsusi patoloji halları, məsələn, mədədə əməliyyatdan sonra dempinq-sindromunu özündə birləşdirmişdir. Orqanizm üçün xüsusi xarakter daşımayan, postprosedur hallar, qəfil ağırlaşmalar da daxil olmaqla, məsələn, hava emboliyası və ya əməliyyatdan sonra şok əvvəllər olduğu kimi «Travmalar, zəhərlənmələr və xarici səbəblərin bəzi digər nəticələri» sinfinə daxil edilib.

Digər dəyişikliklər ondan ibarətdir ki, əgər Doqquzuncu baxışda dördüncü kodlarla işarələnmiş çoxlu sayda rubrikaların, yarımrubrikaların tərtibi və mahiyyəti haqda düzgün təsvir əldə etmək üçün üçrəqəmlilərlə əlaqədar oxumaq lazım gəlirdisə, indi konfransda təklif olunmuş layihədə adlar bir qayda olaraq tam və müstəqildirlər.

Doqquzuncu baxış tərəfindən daxil edilmiş «nişan» və «ulduz» sistemi kimi məlum olan, xəstəliyin etiologiyası və əlamətlərini nəzərə alan ikili kodlaşdırma sistemi tənqid predmeti olmuşdur. Tənqidə hər şeydən əvvəl o fakt məruz qaldı ki, təsnifat tez-tez eyni zamanda həm xəstəliyin əlamətlərinin təsvirini və həm də hər iki oxda meydana çıxan, eyni diaqnostik işarələrə malik üç-və dördüncü rubrika və yarım rubrika səviyyəsində digər informasiyanı özündə saxlayır. Lakin, bir çox mütəxəssislərin fikrincə, bu sistem kifayət qədər tam deyildir. Bu qüsurları Onuncu baxışda aradan qaldırmaq üçün ulduzla işarələnmiş məlumat fakultativ istifadə üçün 82 bircinsli üçrəqəmlilərdə toplanıb. Belə yanaşma məlumatı iki xətt üzrə yığaraq və işləyərək ikili kodlaşdırma aparmağa imkan verir: əsas xəstəliyin ümumi prosesi haqqında və onun konkret əlamətləri və ya orqan və ya sistem səviyyəsində ağırlaşması haqqında.

Onuncu baxışın təklif edilmiş bu xüsusiyyətləri konfrans tərəfindən qəbul edildi.

Doqquzuncu baxışa nisbətən dəyişikliklər daxil edilmiş hər bir sinfin və yeni əlavələr haqqında əsas məlumatların təqdimatı aparıldı. Sinfin quruluşu və tərkibində dəyişikliklərə dair bəzi suallar konfransda diskussiyalara səbəb oldu. Katiblik tərəfindən aparılan bu bölmələrin təkmilləşdirilməsi işi mübahisəli suallarda razılığa səbəb oldu.

4. Ana və uşaq sağlamlığına aid olan standartlar və təriflər

Konfrans Onuncu baxışda ana ölümünün statistikasına, o cümlədən antenatal, perinatal, neonatal və uşaq ölümünün statistikasına dair tövsiyə olunan təriflərə, standartlara və digər təkliflərə maraqla yanaşdı. Bu tövsiyələr göstəricilərin müqayisəliliyini yaxşılaşdırmaq məqsədi ilə çağırılmış bir sıra xüsusi iclasların və məsləhətləşmələrin işinin nəticəsi olmuşdur.

Konfrans Doqquzuncu baxış zamanı qəbul edilmiş diridoğulma və ölüdoğulma təyinlərinin qüvvədə qalması ilə razılaşdı. Konfrans bir qədər diskussiyadan sonra ana ölümü məsələsi üzrə işçi qrup yaratdı və onun tövsiyələri əsasında Doqquzuncu baxış tərəfindən qəbul olunmuş ana ölümü təyini saxlamaqla razılaşdı.

Ana ölümü statistik göstəricilərinin keyfiyyətini yaxşılaşdırmaq, hamiləlik dövründə və ya hamiləliklə bağlı olan ölümə aid göstəricilərin toplanmasında alternativ metodların tətbiq edilməsi üçün; həmçinin ölümün doğuşdan 42 gün ötdükdən sonra baş verdiyi və birbaşa məmaliq səbəbləri ilə əlaqədar olduğu hallarda ölüm qeydiyyatını təkmilləşdirmək üçün işçi qrup tərəfindən formalaşdırılmış iki əlavə təyin daxil edilmişdir: "hamiləliklə əlaqədar ölüm" və "gecikmiş ana ölümü" (təriflər II cild səh. 122-də verilib).

Konfrans ölkələrə, ölüm haqqında şəhadətnaməyə, ölümdən öncəki hamiləlik və bir il ərzindəki hamiləliklə bağlı sualların daxil edilməsini tövsiyə edir.

Konfrans diridoğulmaların sayının bütün doğulmaların cəmindən (diri doğulma və ölü doğulmaların sayı) daha universal göstərici olduğunu qəbul etdi və onun ana ölümünə dair əmsalın məxrəci kimi daxil edilməsini qəbul etdi (2-ci cildə bax).

Perinatal, neonatal və 1 yaşa qədər uşaq ölümünə gəldikdə isə doğulanların koqortalarına əsaslanan nəşr olunan göstəriciləri təkidlə müəyyənləşdirmək və differensasiya etmək tövsiyə olunur.

Konfrans yaş tam vaxt vahidləri ilə, həyatın birinci gününü sıfırıncı gün kimi qəbul edərək, ifadə etmək praktikasını təsdiq etdi.

Konfrans XBT-nin Onuncu baxışına ana, antenatal, perinatal, neonatal və 1 yaşa qədər uşaq ölümünə aid olan tərifləri, standartları və hesabatlarla tələbləri daxil etməyi tövsiyə edir.

5. Statistik işləmələr üçün kodlaşdırma, seçmə qaydaları və siyahılar

5.1. Ölüm göstəricilərin statistik işləmələri üçün kodlaşdırma və ölümün səbəbini seçmə qaydası

Konfransa ölümün əsas səbəbinə aid seçmə və modifikasiya qaydalarının baxılış prosesi və uyğun təlimat göstərişləri haqda məlumat verildi (Doqquzuncu baxışda necə əks olunduğu haqda); nəticədə qaydalara bəzi dəyişikliklər daxil edildi, təlimat göstərişləri isə xeyli işləmələrə məruz qaldı.

Konfrans

Doqquzuncu baxışda göstərilmiş ölümün ilkin işləmələri üçün ölüm səbəblərini seçmə qaydalarını Onuncu baxışda göstərilmiş qaydalarla əvəz edilməsini tövsiyyə edir (2-ci cild).

Konfransda həmçinin, ölümün ilkin səbəbinin kodlaşdırılmasını və müşayət edən səbəblərin şərh zamanı istifadə üçün əlavə təlimat göstərişlərinin hazırlığı və baxılışı haqda məlumat verildi. Belə ki, bu göstərişlər kodlaşdırma zamanı göstəricilərin müqayisə imkanını yaxşılaşdırmağa imkan verir, konfrans onların Onuncu baxışa daxil edilməsinə razılıq verdi.

Konfransda çoxsaylı halların kodlaşdırılmasının və ölüm səbəbləri ilə əlaqədar onların analizinin davam etdiyi qeyd edildi. Bu fəaliyyət konfransda müdafiə edildi, lakin Onuncu baxışda hər hansı xüsusi qayda və ya analiz metodlarının daxil edilməsi nəzərdə tutulmadı.

Ekspertlər Komitəsi ölüm səbəbi haqqında beynəlxalq tibbi şəhadətnamə formasını müzakirə edərək təsdiq etdi ki, çoxsaylı xəstəliklər və tibbi müdaxilələrin nəticələri ilə törənmiş əhəlinin qocalması və ölüm hallarının böyük payı ilə xarakterizə olunan vəziyyət, ölümün ilkin səbəbi və bilavasitə səbəbi arasında daxil edilmiş mümkün qeydlərin sayca artmasına səbəb olmuşdur; bu o deməkdir ki, bir çox ölkələrdə ölüm haqqında şəhadətnaməyə daha çox patoloji hallar daxil edilir, buna görə komitə ölüm haqqında şəhadətnamənin I hissəsinə əlavə sətir (d) daxil etməyi tövsiyyə etdi.

Konfrans, beləliklə, iştirakçı-ölkələrə lazım olan hallarda ölüm haqqında tibbi şəhadətnamənin I hissəsinə əlavə sətirin (d) daxil edilməsinin mümkünlüyünün müzakirəsini tövsiyyə edir.

5.2. Xəstələnmə göstəricilərinin statistik işləmələri üçün kodlaşdırma və seçmə qaydaları

Doqquzuncu baxış ilk dəfə xəstələnmənin qeydiyyatı və kodlaşdırılması üzrə və xüsusilə xəstələnmə statistikasının təqdimatı üçün tək hal seçimi üzrə tövsiyələrə malik idi. Doqquzuncu baxışda təqdim edilmiş təriflərin və seçmə qaydalarının istifadə təcrübəsi onların məqsədəuyğun olmasını və izahata, o cümlədən gələcəkdə səhiyyə işçiləri tərəfindən diaqnostik məlumatın qeydiyyatının təkmilləşdirilməsinə və xüsusi problemlə hallara daha dəqiq tövsiyələrin daxil edilməsinə ehtiyacın olmasını göstərdi.

Elə bu görüşdə XBT-nin müzakirəsi üzrə 1975-ci il konfransında edilmiş tövsiyələr və tibbi-sanitar yardımın təqdimi epizodunun vahid səbəb üzrə analizi üçün seçilmiş müvafiq hallar və çoxsaylı halların kodlaşdırılmasının mühafizəkar statistikaya əlavə kimi aparılması nöqtəyi-nəzəri (əgər bu təsdiqlənibsə) bəyənilmişdir. Qeyd edildi ki, Onuncu baxış bütün aydınlığı ilə göstərməlidir ki, əksər göstərişlər yalnız o zaman qəbul edilə bilər ki, «epizoda» aid olan «əsas xəstəliyin» kodlaşdırılması adekvat olsun və per se «epizod» konsepsiyası məlumatların toplanmasına kömək edən metoda uyğun gəlsin.

Konfrans uyğun olaraq

Onuncu baxışa xəstələnmənin qeyd və kodlaşdırılması üzrə əlavə göstərişlərin daxil edilməsini tövsiyyə edir; bundan başqa «əsas halın» açıqcasına qeyri-düzgün qeydiyyatının qarşısını almaq üçün «əsas hal» və «digər hallar» anlayışlarının təyinləri modifikasiya edilmiş qeyd qaydaları ilə birləşdirilməlidir (bütün bunlar 2-ci cildə daxil edilib).

Konfrans həmçinin

Tövsiyyə edir: «Əsas halın» XBT-də təklif olunmuş ikili sistemlə kodlaşdırıldığı diaqnozlarda mütləq hər iki kod († və * işarələri ilə) qeyd olunsun; belə ki, bu, analizin alternativ variantlarını həyata keçirməyə imkan verir.

Konfrans, istifadəçilərə gələcəkdə yardım etmək üçün geniş izahat və nümunələrin daxil edilməsinin vacibliyi ilə razılaşıdı.

5.3. Ölüm və xəstələnmə göstəricilərinin statistik işləmələri üçün səbəblər siyahısı

Konfransda Doqquzuncu baxışın rubrikalarının əsas siyahısının istifadəsi zamanı yaranan çətinliklər haqqında və ölüm göstəricilərinin statistik analizi üçün rubrikaların yeni siyahısının işlənməsi və nəşri üçün əsasən ÜST tərəfindən göstərilən fəaliyyət haqqında məlumat verildi.

Görülən işin gedişində aydın oldu ki, bir çox ölkələrdə 5 yaşnadək uşaqların ölüm göstəricisi körpə ölümü göstəricisinə nisbətən daha əhəmiyyətli olubdur və buna görə də, işləmələr üçün yalnız körpə ölümünün göstəricilərini hazırlamaq üçün səbəblər siyahısına deyil, körpə ölümü və 5 yaşnadək uşaq ölümünün göstəricilərini hazırlamaq üçün səbəblər siyahısına malik olmaq daha məqsəduyğundur.

Konfransa müzakirə üçün siniflərin adları daxil olan və ehtiyac olduqda istifadə etmək üçün ehtiyat rubrikaları olan, ikinci variantla hazırlanmış körpə və uşaq ölümünün ümumi siyahısının iki variantı təqdim olunmuşdur.

Ölüm göstəricilərinin işləmələri üçün təqdim olunmuş səbəblər siyahısı ilə əlaqədar bildirilmiş narahatçılığı nəzərə alaraq, bir neçə əlavə rubrikaların daxil edilməsinin mümkünlüyünü müzakirə etmək üçün kiçik işçi qrup yaradıldı. İşçi qrupun hesabatı Konfrans tərəfindən qəbul edildi və (I cild, 2-ci hissə) ölüm səbəblərinin siyahısında öz əksini tapdı.

Xəstələnmənin statistik işləmələrinin toplumu üçün siyahıların əvvəlində Konfrans həm təklif edilmiş toplum siyahısının, həm də hər bir sinif üçün nümunə kimi seçilmiş rubrikalarla siniflərin adları əsasında nəşrin model siyahısının icmalını verdi. Belə siyahıların ən geniş mənada bütün xəstəliklərin işləmələri üçün praktik məqbulluğu barəsində ciddi şübhələr söyləndi. Konfransın iştirakçıları təqdim olunmuş siyahıların stasionar mülaliyyəyə ehtiyacı olan xəstəliklərin statistik işləmələri üçün daha çox yararlı olması ilə və sonrakı işlərin xəstələnmənin digər formaları üçün yararlı olan siyahıların yaradılmasına yönəltmək lazım olması ilə razılaşıdılar. Bundan başqa, Onuncu müzakirədə bildirildi ki, ölüm və xəstələnmənin statistik işləmələri üçün toplum siyahılar istifadəsi üzrə izahatlar və təlimatlarla müşayiət olunmalıdır.

Konfransda edilmiş mülahizələrə və işçi qrupun nəticələrinə görə Onuncu müzakirəyə işləmələr və nəşr üçün bu siyahıların adlarında dəqiqliyə və böyük məlumatlılıq əldə etməyə nail olmaq üçün maksimum qüvvə sərf edərək, siyahıların daxil edilməsi qərara alındı. İştirakçılar bu kateqoriyaların alternativ işləmələrini asanlaşdırmaq üçün, «ulduzlarla» işarələnmiş rubrikalardan istifadə etməklə xəstələnmənin işləmələri üçün siyahının ikinci variantının yaradılması məsələsində də razılığa gəldilər.

6. Təsnifatlar ailəsi

6.1. Təsnifatlar ailəsi konsepsiyası

Doqquzuncu baxışın hazırlanma prosesində aydın oldu ki, yalnız təkcə XBT bütün lazımı məlumata malik ola bilməz və ancaq xəstəliklərin və sağlamlıqla bağlı problemlərin «təsnifatlar ailəsi» güman ki, ictimai səhiyyənin bütün ehtiyaclarına cavab verəcək. Buna görə də 70-ci illərin sonundan başlayaraq mümkün həllin müxtəlif variantları müzakirə edilib və onlardan biri modul seriyasından ibarət əsas XBT idi ki, bu modul seriyalarından bəziləri onunla iyerarxiya sırası ilə əlaqəlidir, digərləri isə əlavə rol oynayırlar.

Araşdırmalardan və əməkdaşlıq edən müxtəlif mərkəzlərin iştirakı ilə diskussiyalardan sonra təsnifatlar

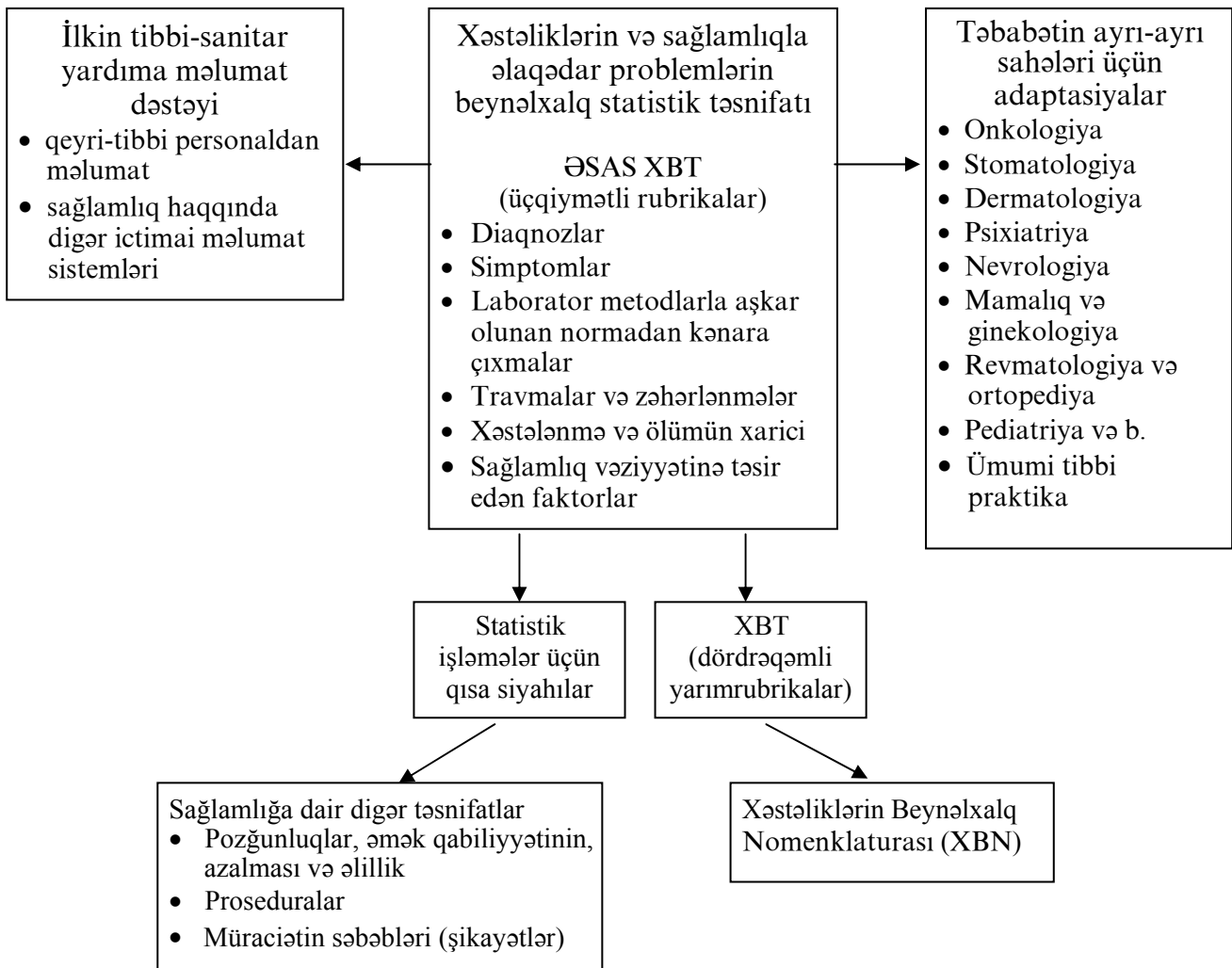
«ailəsi» konsepsiyası müfəssəl işlənildi və 1987-ci ildə komitə tərəfindən baxıldı, o isə aşağıdakı təsnifatlar sxemini tövsiyə etdi.

Konfrans

ÜST-yə xəstəliklərin və sağlamlıqla əlaqədar problemlərin təsnifatlar «ailəsi» konsepsiyasını işləyib tamamlamağı tövsiyə edir.

XBT-nin özünün və bu «ailə» konsepsiyasının bir vahid halında birləşdirilməsinin müdafiəsi məqsədi ilə Konfrans tərcümə və ya adaptasiya hazırlıqları zamanı göstəricilərin beynəlxalq uyğunluğu naminə ÜST tərəfindən sanksiya verilmişlərdən savayı Onuncu baxışın üçrəqəmli rubrikalarının və dördürəqəmli rubrikalarının tərkiblərində (adlarında göstərildiyi kimi) heç bir dəyişiklik etməməyi tövsiyə edir. ÜST-nin katibliyi XBT üçün cavabdehlik daşıyır və hər hansı nəşr (milli statistik nəşrlər istisna olmaqla) və ya bu təsnifat əsasında tərcümələr üçün mərkəzi konsultativ orqan kimi fəaliyyət göstərir. ÜST təcili olaraq XBT-nin tərcüməsi və adaptasiyası məramı ilə və ya XBT-yə dair digər təsnifatların hazırlanması fikri ilə xəbərdar edilməlidir.

Xəstəliklərin və sağlamlıqla bağlı problemlərin təsnifatlar bloku ("ailəsi")

Konfrans sağlamlığa, o cümlədən gündəlik aktivliyə, həmçinin ictimai və fiziki mühitə uyğun olaraq qocalığın tibbi-sosial və çoxözlü qiymətləndirilməsində XBT-nin müxtəlif «ailə» üzvlərinin istifadəsini və əlaqəsini böyük maraqla müzakirə etdi. Göstərildi ki, XBT-nin və əmək qabiliyyətinin pozulmasının, azalmasının və əlilliyin Beynəlxalq Təsnifatının istifadəsi, xüsusilə Onuncu baxışın XXI sinfində təklif

olunmuş kodların tətbiqi zamanı qiymətli məlumat əldə etmək olar.

6.2. Mütəxəssislər tərəfindən istifadə üçün XBT-nin adaptasiyaları

Konfransa psixi sağlamlıq proqramı sahəsində Onuncu müzakirənin adaptasiyası üzərində iş planları haqqında məlumat verilmişdir. Belə ki, müvafiq tövsiyələr hazırlanmaqdadır ki, bu tövsiyələr təcruibi psixiatriya sahəsində çalışan mütəxəssislərin istifadəsi üçün variantları; psixi sağlamlığın qorunması problemlərini tədqiq edən mütəxəssislərin istifadəsi üçün elmi cəhətləri; uşaq yaşda pozulmaların və yaşlıların problemlərinin çoxcəhətli təsnifatını; həmçinin ümumi profilli mütəxəssislərin istifadəsi üçün variantları müşayiət edəcəkdir.

Psixiatriyaya və nevrologiyaya aid XBT kodları həmçinin bu sahələrə dair əvvəlki tövsiyələrə uyğun olaraq tətbiq edilməlidir.

Konfransda həmçinin qeyd olundu ki, stomatologiyada tətbiq etmək üçün ilk adaptasiya olunmuş variantlardan birinin (ICD-DA) yaradılması zamanı XBT-nin əsas quruluş və funksiyaları saxlanılmışdır. ICD-DA-nın Onuncu baxış ilə əlaqədar yenidən baxılması son hazırlıq mərhələsindədir.

Konfransda onkologiya üzrə xəstəliklərin təsnifatının ikinci nəşri təqdim olundu (XBT-O); bu yenitörəmələrin həm topoqrafiyasını, həm də morfologiyasını əks etdirən çox istiqamətli təsnifatdır. Uzun müddət ərzində daxil edilən XBT-O-nun morfoloji kodları təftiş və intensiv sahə yoxlamalarından keçmişdir. İkinci nəşrin topoqrafik kodları Onuncu baxışın S00-S80 rubrikalarında əsaslanıb və onun nəşri ümümdünya səhiyyə baş məclisinə Onuncu baxışın bəyənilməsi ilə əlaqədar təqdim ediləcəkdir.

Ümumi tibbi praktika sahəsində adaptasiyanın əhəmiyyətliliyi barəsində razılıq əldə olundu və bu sahədə məşğul olan qrupların ÜST ilə əməkdaşlıq etmə arzuları haqqında Konfransa məlumat verildi. Digər ixtisaslar üzrə adaptasiyalara, hansı ki, sayının artması ehtimal olunur, gəldikdə isə burda əsas rol məlumatın yığılması, işlənməsi və yayılması üzrə mərkəz kimi özünü göstərən ÜST-nin tövsiyələri oynayır.

6.3 İlk tibbi-sanitar yardıma məlumat dəstəyi

Konfransın 1975-ci il müzakirəsi üzrə tövsiyələrinə uyğun olaraq, ÜST-nin Cənubi-Şərqi Asiya üzrə Regional bürosu Dehli şəhərində 1976-cı ildə işçi qrup yaratdı. Simptomatik assosiasiyaların müfəssəl siyahısı yaradıldı, onun əsasında isə 2 qısa siyahı (biri-ölüm səbəbləri üçün, digəri isə-səhiyyə müəssisələrinə müraciətlər üçün) yaradıldı. Həmin sistemin sahə yoxlamaları bu regionun ölkələrində aparılırdı, əldə edilmiş nəticələr isə simptomatik assosiasiyaların siyahısının və hesabat formalarının müzakirəsi üçün istifadə edilmişdir. Bu müzakirədən keçmiş variant 1978-ci ildə ÜST tərəfindən «Qeyri tibbi personal tərəfindən sağlamlıq haqda məlumatların qeydiyyatı və bildirilməsi» [5] kitabçasında nəşr olunub.

1978-ci ildən həyata keçirilməyə başlayan «2000-ci ilə kimi hamıya sağlamlıq» qlobal strategiyası ÜST-nin üzv-ölkələrində məlumat sistemlərinin işlənməsi zamanı problemlərin artmasına səbəb oldu. 2000-ci il üçün tibbi-sanitar statistika üzrə beynəlxalq konfransda (Belluco, İtaliya, 1982-ci il) [6] qeyri-tibbi personal tərəfindən verilmiş məlumatların səhiyyənin idarə edilməsi məqsədi ilə əldə edilmiş və istifadə olunan digər növ məlumatlarla birləşdirilməsində çətinliklər qeyri-tibbi personalın materialının qeydiyyat sisteminin daha geniş tətbiq edilməsində ciddi maneə kimi qiymətləndirildi. İlk tibbi-sanitar yardımın statistik təsnifatı (Cenevrə, 1985-ci il) [7] üzrə konsultativ iclas qeyri-tibbi personal tərəfindən verilmiş məlumatların köməyi ilə məlumat yardımını unifikasiya etməyə, səhiyyə xidmət orqanlarının idarə edilməsinə və məişət səviyyəsində xidmət imkan verən yanaşmanın qəbul edilməsinin vacibliyini qeyd etdi.

Konfransda, sağlamlıq, risk faktorları və səhiyyə vəsaitlərinə dair problemlər və ehtiyaclarla əhatə olunmuş cəmiyyətin əhalisinin sağlamlıq vəziyyəti haqqında məlumatın inkişaf və tətbiqində ölkələrin təcrubəsi haqqında məlumat verildi. Bu təcrubə cəmiyyət səviyyəsində qeyri-ənənəvi statistik metodların işlənməsinin vacibliyi konsepsiyasını ayrı-ayrı ölkələrdə məlumat boşluqlarını doldurmaq və onların məlumat sistemlərini gücləndirmək üsulu kimi təsdiq edir. Qeyd edildi ki, inkişaf etmiş və inkişaf etməkdə olan ölkələr yerlərdə bu metodları və ya sistemləri təkmilləşdirməlidirlər, belə ki, xəstələnmənin, danışq dilinin, mədəniyyətin xarakterində fərqlər bu metodları digər region və ölkələrə asan ötürülməsinə mane olur.

6.4 Pozğunluqlar, əmək qabiliyyətinin azalması və əlillik

Pozğunluqların, əmək qabiliyyətinin azalmasının və əlilliyin beynəlxalq təsnifatı [8] ÜST tərəfindən 1980-ci ildə ingilis dilində, 1975-ci il müzakirəsi üzrə Konfransın tövsiyələrinə və Ümumdünya Səhiyyə Baş Məclisinin 1976-cı ildə qəbul etdiyi WHA 29.35 [9] qətnaməsinə uyğun olaraq aprobasiya məqsədi üçün nəşr olundu. Bu vaxtdan etibarən təsnifatın araşdırılması və işləmələri müxtəlif istiqamətdə getdi.

Üç elementin -pozğunluq, əmək qabiliyyətinin azalması və əlilliyin əsas təyinləri şübhəsiz əmək qabiliyyətinin azalması probleminə münasibətin dəyişməsində vacib alət oldular: «Pozğunluq» anlayışı XBT-yə daxil olan terminlər çərçivəsindən xeyli dərəcədə kənara çıxmasına baxmayaraq, hər yerdə qəbul edildi. «Əmək qabiliyyətinin azalması» təyini, baxmayaraq ki, tez-tez əlilliklə nəticələnən bu halın ağırlığını dərəcələndirmək üçün uyğun kodlaşdırılmaya böyük diqqət yetirilməsinə ehtiyac duyulur, ümumiyyətlə reabilitasiya və reabilitasiya qrupları üzrə mütəxəssislərin fəaliyyət sahəsinə uyğun gəlmişdir. Bundan başqa, fərd və ətraf mühitin qarşılıqlı təsirini göstərmək üçün «əlillik» anlayışına yenidən baxılmasına daha çox ehtiyac duyulur.

Məhdud əmək qabiliyyətli şəxslərə xidmət sahəsində ideyaların və praktik fəaliyyətin sürətlə inkişafı Konfransda təqdim etmək üçün təsnifatın yenidən baxılmasını vaxtında tamamlamağa imkan vermədi. Onuncu müzakirənin başlamasına qədər yeni variantın nəşrinin az ehtimalı haqqında məlumat verildi.

6.5 Təbabətdə proseduraların təsnifatı

Təbabətdə proseduraların beynəlxalq təsnifatı (ICPM) [10] ÜST tərəfindən 1978-ci ildə 1975-ci il müzakirəsi üzrə Konfransın tövsiyələrinə ümumdünya səhiyyə baş məclisinin 1976-cı ildə qəbul etdiyi WHA 29. 35[9] qətnaməyə uyğun olaraq aprobasiya məqsədi üçün nəşr olundu. Təsnifat bir neçə ölkə tərəfindən qəbul edildi, bəzi ölkələrdə cərrahi əməliyyatların milli təsnifatları üçün əsas kimi istifadə olundu.

Xəstəliklərin təsnifatı üzrə əməkdaşlıq mərkəzlərinin rəhbərləri etiraf etdilər ki, təkliflərin işlənməsi, onlara aid mülahizələrin alınması prosesini, ÜST tərəfindən vacib hesab olunan qüsurların ləğvi işini və nəşrini prosedura kimi sürətlə inkişaf edən bir sahədə tamamlamaq mümkün deyildi. Ona görə də mərkəz rəhbərləri proseduraların təsnifatının müzakirəsini XBT-nin Onuncu baxışına daxil etməməyi tövsiyə etdilər.

1987-ci ildə ekspertlər Komitəsi ÜST-yə Onuncu baxış üçün heç olmasa ümumi şəkildə 5-ci sinfin təcrübəli variantını («cərrahi proseduralar») ICPM müzakirə istəyi ilə müraciət etdi. Bu istəyi və bir sıra ölkələrin ehtiyacını nəzərə alaraq, Katiblik belə proseduraların statistik işləmələri üçün rubrikaların siyahısını hazırlamağa cəhd etdi.

Bu siyahı mərkəzlərin rəhbərliyinə 1989-cu ildə onların görüşü zamanı təqdim olundu və orada onun milli təqdimatlar üçün rəhbərlik olacağı, cərrahi proseduraların statistikasını üzrə nəşrlərə xidmət edəcəyi və oxşar təsnifatların müqayisəliliyinə kömək olacağı barəsində razılıq əldə olundu. Bu siyahının məqsədi proseduraları (və prosedura qruplarını) eyniləşdirmək və bunun əsasında onların müqayisə qabiliyyətini yaxşılaşdırmağa imkan verən milli təsnifatları işləməkdir.

Konfransda bu siyahının dəyərliliyi barədə, hətta Onuncu baxış fəaliyyətə başladıqdan sonra hər hansı nəşrlər meydana çıxsın belə bu siyahının təkmilləşdirilməsi üzrə işin davam etdirilməsinin vacibliyi barədə razılıq əldə olundu.

6.6 Xəstəliklərin beynəlxalq nomenklaturası

1970-ci ildən XBT-ni tamamlayan Xəstəliklərin beynəlxalq nomenklaturasının (XBN) hazırlıq işinə Beynəlxalq tibbi elmi cəmiyyətlər şurası cəlb edilmişdir.

XBN-in yaradılmasında əsas məqsəd hər nozoloji formaya yeganə bir ad verməkdir. Adın seçilməsində əsas meyarlar onun özünəməxsusluğu, ikimənallığın olmaması, sadəlik, xəstəliyin mahiyyətini ifadə etmək

və onu törədən səbəbləri (mümkün olduğu qədər) göstərməkdən ibarətdir.

Adları tövsiyə edilmiş bütün xəstəliklərin və sindromların tərifləri qısa-konkret və tək mənalıdır (mümkün olduğu qədər), hər tərif sinonimlər siyahısı ilə tamamlanıb.

Konfransın gedişi zamanı aşağı tənəffüs yollarının xəstəliklərinin, infeksiyon xəstəliklərin (virus, bakterial, parazitər, həmçinin mikozların), ürək-damar sistemi xəstəliklərinin siyahısı işıq üzü gördü, həzm sistemi, qadın cinsiyyət orqanları, sidik sistemi, kişi cinsiyyət orqanları xəstəliklərinin, maddələr mübadiləsi xəstəliklərinin və endokrin xəstəliklərin, qan, qan yaradıcı orqanların və immun sistemin, sümük əzələ sisteminin və sinir sisteminin siyahılarının üzərində iş davam etdirildi. Gələcək nəşrlərdə psixi xəstəliklərin, qulaq, boğaz-burun xəstəliklərinin, həmçinin göz və onun əlavə aparatının xəstəliklərinin siyahısı nəzərə alınacaq.

Konfrans xəstəliklərin müasir, normativ və beynəlxalq nomenklaturasının XBT-nin inkişafında və tibbi məlumatın müqayisə imkanının yaxşılaşdırılmasında böyük rolunun olduğunu etiraf etdi.

Bununla əlaqədar Konfrans ÜST-nin və Beynəlxalq tibbi-elmi cəmiyyətlər şurasının belə nomenklaturanın vaxtında tamamlanması və daxil edilməsi üçün daha qənaətli yolların axtarışında səylərini müdafiə etməyi tövsiyə edir.

7. XBT-nin Onuncu baxışının həyata keçirilməsi

Konfransa ÜST-nin Onuncu baxışın dördüncü rübrikalarının müfəssəl siyahısının üç cildə nəşr etmək məqsədi haqda məlumat verilmişdir. Birinci cildə statistik işləmələr üçün rübrikaların siyahısı, ikinci cildə - uyğun təriflər, standartlar, qaydalar və təlimatlar, üçüncü cildə isə - əlifba göstəricisi daxil edilib.

Daha sonra Konfransda Onuncu baxışın üçüncü rübrikalarının siyahısının variantı bütün əlavələr və çıxarılanları özündə saxlayan ayrıca nəşr kimi çap etdiriləcəyi barəsində məlumat verildi: bu nəşrə həmçinin uyğun təriflər, standartlar, qaydalar, təlimatlar və ixtisar edilmiş əlifba göstəricisi də daxil ediləcək.

Onuncu baxışın milli dildə variantını yaratmaq istəyən üzv-dövlətlər bu barədə ÜST-yə bildirməlidirlər. XBT-nin üç- və dördüncü rübrikalar səviyyəsində layihələrinin surətini ÜST-dən çap olunmuş şəkildə və ya elektron daşıyıcılarda almaq mümkündür.

Siyahıların və ya əlifba göstəricilərinin xarici tərtibatına daha çox diqqət yetirən Konfrans, mərkəzlərin rəhbərlərinin bütün tövsiyələri və kodlaşdırıcıların istəkləri nəzərə alınacağı barəsində və Doqquzuncu baxış ilə müqayisədə nəşrin bu aspektlərinin yaxşılaşdırılmasına yönəlmiş bütün səylərin müdafiə olunacağını bəyan edir.

Doqquzuncu baxışda olduğu kimi, əməkdaşlıq edən mərkəzlərin iştirakı ilə təlim verilmiş kodlaşdırıcıların oriyentasiyanı dəyişdirmək üçün təhsil materiallarını çap etdirmək barəsində qərar qəbul edilmişdir. Effektiv təhsil kurslarının keçirilməsində cavabdehlik ÜST-nin regional bürosuna və ayrı-ayrı ölkələrə həvalə edilməlidir. Təhsili tamamlamaq üçün, belə kursları 1991-ci ilin sonundan 1992-ci ilin sonuna qədər keçirmək məqsədəuyğundur. XBT-nin yeni istifadəçilərinin əsas təlimi üçün materiallar da ÜST tərəfindən işlənməlidir, lakin plana görə belə kursların təşkili 1993-cü ildən tez olmayaraq başlayacaq. Yuxarıda göstəriləyi kimi, ÜST Onuncu müzakirəsinin (statistik işləmələr üçün rübrikaların siyahısını və əlifba göstəricisini) tərcüməsini elektron daşıyıcılar üçün hazırlamalıdır. Gələcəkdə əməkdaşlıq edən mərkəzlərin köməyi ilə digər proqram təminatı vasitələri də mümkün olacaqdır. Onuncu baxış qüvvəyə minənədək Doqquzuncu baxışdan Onuncuya və əksinə konversiyanın açar mexanizmi mümkün olmalıdır.

Ekspertlər komitəsi tərəfindən bəyənilmiş tədbirlərin keçirilməsinin qrafik üzrə getdiyini nəzərə olaraq, Konfrans Xəstəliklərin beynəlxalq təsnifatının Onuncu baxışının 1993-cü il yanvarın 1-dən qüvvəyə minməsinə tövsiyə edir.

8. XBT-nin gələcək baxışı

Konfrans Doqquzuncu baxışın uzunmüddətli fəaliyyəti ərzində, yeni xəstəliklərin yaranması ilə və boşluqların aradan qaldırılmasının münasib mexanizminin olmaması ilə əlaqədar çətinlikləri müzakirə etdi.

Bu çətinlikləri aradan qaldırmaq üçün və Onuncu baxışda anoloji problemlərin yaranmasının qarşısını almaq üçün müxtəlif mexanizmlər müzakirə edildi. Müxtəlif ölkələrdə Onuncu baxışın istifadəsinin standartlaşması məqsədi ilə məlumat mübadiləsi aparmağa və həmçinin müzakirənin fəaliyyət müddəti ərzində, hər hansı dəyişiklikləri, onların analiz metodlarına və meyllərə təsirinə münasib olaraq, dəqiq öyrənməyə ehtiyac aydın şəkildə müəyyənləşdi. Hər bir belə dəyişiklik üzrə və yeni və ya müvəqqəti kodda vakant V hərfinin istifadəsinin mümkünlüyü üzrə diskussiya aparıldı. Təsnifatın müzakirəsi üzrə Konfransın 10 ildə bir dəfədən artıq keçirilməsinin qeyri-mümkünlüyü haqda razılıq əldə olundu.

İfadə olunmuş istəkləri və reallaşdırma müddətini təyin etməyə cəhd göstərməyin məqsədə uyğun olmaması faktını nəzərə alaraq, Konfrans növbəti müzakirə üzrə konfransı yaxın onillikdə keçirməyi tövsiyə edir. Bundan əlavə ÜST müzakirələrarası dövrdə modernizasiya prosesi konsepsiyasını bəyənəməlidir və bu işin təşkilinin effektiv mexanizminə dair mülahizələrini təqdim etməlidir.

9. XBT-nin Onuncu baxışının qəbulu

Konfrans, Xəstəliklərin Beynəlxalq Təsnifatının Onuncu baxışı üzrə ekspertlər komitəsinin tövsiyələrinin əsasında təşkilat tərəfindən hazırlanmış təklifləri müzakirə edərək,

Daxil edilmiş rubrikaların müfəssəl izahı üçün bir neçə kiçik modifikasiyaların işləmələrinə dair, Konfransda təmsil olunmuş üzv-dövlətlərin ehtiyaclarını etiraf edərək,

xəstəliklərin və sağlamlıqla əlaqədar problemlərin beynəlxalq statistik təsnifatının Onuncu baxışının - xəstələnmə və ölüm göstəricilərinin statistik işləmələri üçün qısa siyahıları və təklif edilmiş üçrəqəmli rubrikalar və dörd rəqəmli rubrikaları ilə birlikdə yenidən müzakirə edilmiş sinifləri qəbul etməyi tövsiyə edir.

Ədəbiyyatın siyahısı

1. *Xəstəliklərin beynəlxalq təsnifatı, 1975-ci il müzakirəsi* – C.1 Cenevrə, Ümumdünya səhiyyə təşkilatı –1980.-S. XIII-XXIV.
2. *Report of the Expert Committee on the International Classification of Diseases-10th Revision: First Meeting.* Geneva, World Health Organization, 1984 (unpublished document DES/EC/ICD-10/84.34).
3. *Report of the Expert Committee on the International Classification of Diseases-10th Revision: Second Meeting.* Geneva, World Health Organization, 1987 (unpublished document WHO/EC/ICD-10/87.38).
4. *Report of the Preparatory Meeting on ICD-10.* Geneva, World Health Organization, 1983 (unpublished document DES/ICD-10/83.19).
5. *Lay reporting of health information.* Geneva, World Health Organization, 1978
6. *International Conference on Health Statistics for the Year 2000.* Budapest, Statistical Publishing House, 1984.
7. *Report of the Consultation on Primary Care Classification.* Geneva, World Health Organization, 1985 (unpublished document DES/PHC/85.7).
8. *International Classification of Impairments, Disabilities and Handicaps.* Geneva, World Health Organization, 1980.
9. *WHO Official Records*, No. 233, 1976, p. 18.
10. *International Classification of Procedures in Medicine.* Geneva, World Health Organization, 1978

**Üçrəqəmli
rubrikaların
siyahısı**

I sinif

Bəzi infeksiyon və parazitar xəstəliklər

(A00–B99)

Bağırsağ infeksiyaları (A00–A09)

- A00 Vəba
- A01 Yatalaq və paratif
- A02 Digər salmonellyoz infeksiyaları
- A03 Şigellyozlar
- A04 Digər bakterial bağırsağ infeksiyaları
- A05 Digər bakterial qida zəhərlənmələri
- A06 Amöbiazlar
- A07 Digər protozoyn bağırsağ xəstəlikləri
- A08 Virus və digər dəqiqləşdirilmiş bağırsağ infeksiyaları
- A09 Digər yoluxucu və dəqiqləşdirilməmiş mənşəli gastroenteritlər və kolitlər

Vərəm (A15–A19)

- A15 Tənəffüs orqanlarının bakterioloji və histoloji təsdiqlənmiş vərəmi
- A16 Tənəffüs orqanlarının bakterioloji və histoloji təsdiqlənməmiş vərəmi
- A17† Sinir sisteminin vərəmi
- A18 Digər orqanların vərəmi
- A19 Miliar vərəm

Bəzi bakterial zoonozlar (A20–A28)

- A20 Taun
- A21 Tulyaremiya
- A22 Qarayara
- A23 Bruselyoz
- A24 Sap və melioidoz
- A25 Siçovul dişləməsindən qızdırma
- A26 Erizipeloid
- A27 Leptospiroz
- A28 Digər rubrikalarda təsnif olunmayan başqa bakterial zoonozlar

Digər bakterial xəstəliklər (A30–A49)

- A30 Cüzam [Hansen xəstəliyi]
- A31 Digər mikobakteriyalar tərəfindən törədilən infeksiyalar
- A32 Listerioz
- A33 Yenidoğulmuşların tetanusu
- A34 Mamalıq tetanusu
- A35 Tetanusun digər formaları
- A36 Difteriya
- A37 Göyöskürək
- A38 Skarlatina
- A39 Meninqokokk infeksiyası
- A40 Streptokokk septisemiyası
- A41 Digər septisemiya
- A42 Aktinomikoz
- A43 Nokardioz
- A44 Bartonelyoz
- A46 Qızılyel
- A48 Digər rubrikalarda təsnif olunmayan başqa bakterial xəstəliklər
- A49 Dəqiqləşdirilməmiş lokalizasiyalı bakterial infeksiya

Əsasən cinsi yolla ötürülən infeksiyalar (A50–A64)

- A50 Anadangəlmə sifilis
- A51 Erkən sifilis
- A52 Gec sifilis
- A53 Sifilisin digər və dəqiqləşdirilməmiş formaları
- A54 Qonokokk infeksiyası
- A55 Xlamidiya zöhrəvi limfaqranuloması
- A56 Cinsi yolla ötürülən digər xlamidiya xəstəlikləri
- A57 Şankroid
- A58 Qasıq qranuloması
- A59 Trixomoniaz
- A60 Anogenital herpes virus [herpes simplex] infeksiyalar
- A63 Digər rubrikalarda təsnif olunmayan əsasən cinsi yolla ötürülən başqa xəstəliklər
- A64 Cinsi yolla ötürülən dəqiqləşdirilməmiş xəstəliklər

Spiroxtələr tərəfindən törədilən digər xəstəliklər (A65–A69)

- A65 Qeyri-zöhrəvi sifilis
- A66 Frambeziya
- A67 Pinta [karate]
- A68 Qayıdan qızdırmalar
- A69 Spiroxtələr tərəfindən törədilən digər infeksiyalar

Xlamidiyalar tərəfindən törədilən digər xəstəliklər (A70–A74)

- A70 Chlamidia psittaci tərəfindən törədilən infeksiya
- A71 Traxoma
- A74 Xlamidiyalar tərəfindən törədilən digər xəstəliklər

Rikketsiozlar (A75–A79)

- A75 Səpgili yatalaq
- A77 Ləkəli qızdırma [gənə rikketsiozları]
- A78 Ku qızdırması
- A79 Digər rikketsiozlar

Mərkəzi sinir sisteminin virus infeksiyaları (A80–A89)

- A80 Kəskin poliomyelit
- A81 Mərkəzi sinir sisteminin ləng virus infeksiyaları
- A82 Quduzluq
- A83 Ağcaqanad virus ensefaliti
- A84 Gənə virus ensefaliti
- A85 Digər rubrikalarda təsnif olunmayan başqa virus ensefalitləri
- A86 Dəqiqləşdirilməmiş virus ensefaliti
- A87 Virus meningiti
- A88 Mərkəzi sinir sisteminin digər rubrikalarda təsnif olunmayan başqa virus infeksiyaları
- A89 Mərkəzi sinir sisteminin dəqiqləşdirilməmiş virus infeksiyası

Buğumayaqlılarla ötürülən virus qızdırmaları və hemorragik virus qızdırmaları (A90–A99)

- A90 Denge qızdırması [klassik Denge qızdırması]
- A91 Denge virusu tərəfindən törədilən hemorragik qızdırma
- A92 Digər ağcaqanad virus qızdırmaları
- A93 Digər rubrikalarda təsnif olunmayan, buğumayaqlılarla ötürülən digər virus qızdırmaları
- A94 Buğumayaqlılarla ötürülən dəqiqləşdirilməmiş virus qızdırması
- A95 Sarı qızdırma
- A96 Arenavirus hemorragik qızdırma
- A98 Digər rubrikalarda təsnif olunmayan başqa virus hemorragik qızdırmaları
- A99 Dəqiqləşdirilməmiş hemorragik virus qızdırması

Dəri və selikli qişaların zədələnməsi ilə xarakterizə olunan virus infeksiyaları (B00–B09)

- B00 Sadə herpes virusu [herpes simplex] tərəfindən törədilən infeksiyalar
- B01 Su çiçəyi [varicella]
- B02 Kəmərləyici dəmrov [herpes zoster]
- B03 Çiçək
- B04 Meymun çiçək virusları tərəfindən törədilən infeksiyalar
- B05 Qızılca
- B06 Məxmərək [alman qızılçası]
- B07 Virus ziyilləri
- B08 Digər rubrikalarda təsnif olunmayan, dəri və selikli qişaların zədələnmələri ilə xarakterizə olunan başqa infeksiyalar
- B09 Dəri və selikli qişaların zədələnməsi ilə xarakterizə olunan dəqiqləşdirilməmiş virus infeksiyaları

Virus hepatiti (B15–B19)

- B15 Kəskin hepatit A
- B16 Kəskin hepatit B
- B17 Digər kəskin virus hepatitləri
- B18 Xroniki virus hepatiti
- B19 Dəqiqləşdirilməmiş virus hepatiti

İnsanın immun çatmamazlığı virusu tərəfindən törədilən xəstəlik (HİV) (B20–B24)

- B20 İnsanın immun çatmamazlığı virusu (HİV) tərəfindən törədilən, infeksiyon və parazitər xəstəliklər kimi təzahür edən xəstəlik
- B21 İnsanın immun çatmamazlığı virusu (HİV) tərəfindən törədilən, infeksiyon və bədxassəli yenitörəmə kimi təzahür edən xəstəlik
- B22 İnsanın immun çatmamazlığı virusu (HİV) tərəfindən törədilən və başqa dəqiqləşdirilməmiş xəstəliklər kimi təzahür edən xəstəliklər
- B23 İnsanın immun çatmamazlığı virusu (HİV) tərəfindən törədilən və digər hallar kimi təzahür edən xəstəlik
- B24 İnsanın immun çatmamazlığı virusu (HİV) tərəfindən törədilən dəqiqləşdirilməmiş xəstəlik

Digər virus xəstəlikləri (B25–B34)

- B25 Sitomeqalovirus xəstəliyi
- B26 Epidemik parotit
- B27 İnfeksiyon mononukleoz
- B30 Virus konyuktiviti
- B33 Digər rubrikalarda təsnif olunmayan başqa virus xəstəlikləri
- B34 Dəqiqləşdirilməmiş lokalizasiyalı virus infeksiyaları

Mikozlar (B35–B49)

- B35 Dermatofitiya
- B36 Digər səthi mikozlar
- B37 Kandidoz
- B38 Koksidioidomikoz
- B39 Histoplazmoz
- B40 Blastomikoz
- B41 Parakoksidioidomikoz
- B42 Sporotrikoz
- B43 Xromomikoz və feomikotik abses
- B44 Asperqilyoz
- B45 Kriptokokkoz
- B46 Ziqomikoz
- B47 Missetoma
- B48 Digər rubrikalarda təsnif olunmayan başqa mikozlar
- B49 Dəqiqləşdirilməmiş mikoz

Protozoy xəstəlikləri (B50–B64)

- B50 *Plasmodium falciparum* tərəfindən törədilən malyariya

- B51 *Plasmodium vivax* tərəfindən törədilən malyariya
- B52 *Plasmodium malariae* tərəfindən törədilən malyariya
- B53 Malyariyanın parazitoloji təsdiq olunmuş digər növləri
- B54 Dəqiqləşdirilməmiş malyariya
- B55 Leyşimanioz
- B56 Afrika tripanosomozu
- B57 Şaqas xəstəliyi
- B58 Toksoplazmoz
- B59 Pnevmosistoz
- B60 Digər rubrikalarda təsnif olunmayan başqa protozoy xəstəliklər
- B64 Dəqiqləşdirilməmiş protozoy xəstəliyi

Helmintozlar (B65–B83)

- B65 Şistosomoz (bilharsioz)
- B66 Digər trematodozlar
- B67 Exinokokkoz
- B68 Tenioz
- B69 Sistiserkoz
- B70 Difillobotrioz və sparqanoz
- B71 Sestodlar tərəfindən törədilən digər invaziyalar
- B72 Drakunkulyoz
- B73 Onxoserkoz
- B74 Filyariatoz
- B75 Trixinelyoz
- B76 Ankilostomidoz
- B77 Askaridoz
- B78 Stronqiloidoz
- B79 Trixosefalyoz
- B80 Enterobioz
- B81 Digər rubrikalarda təsnif olunmayan digər bağırsağ helmintozları
- B82 Dəqiqləşdirilməmiş bağırsağ parazitizmi
- B83 Digər helmintozlar

Pedikulyoz, akariiaz və digər infestasiyalar (B85–B89)

- B85 Pedikulyoz və ftirioz
- B86 Qoturluq
- B87 Miaz
- B88 Digər infestasiyalar
- B89 Dəqiqləşdirilməmiş parazitər xəstəlik

İnfeksiyon və parazitər xəstəliklərin nəticələri (B90–B94)

- B90 Vərəmin nəticələri
- B91 Poliomielinin nəticələri
- B92 Cuzamin nəticələri
- B94 Digər və dəqiqləşdirilməmiş infeksiyon və parazitər xəstəliklərin nəticələri

Bakterial, virus və digər infeksiyon amillər (B95–B98)

- B95 Xəstəlik törədicisi kimi digər rubrikalarda təsnif olunan streptokoklar və stafilokoklar
- B96 Xəstəliklərin törədicisi kimi digər rubrikalarda təsnif olunan digər dəqiqləşdirilmiş bakterial agentlər
- B97 Xəstəlik törədicisi kimi digər siniflərdə təsnif olunan virus agentləri
- B98 Başqa rubrikalarda təsnif edilən xəstəliklərin törədicisi kimi digər infeksiyon agentlər

Digər infeksiyon xəstəliklər (B99)

- B99 Digər və dəqiqləşdirilməmiş infeksiyon xəstəliklər

II Sınıf Yenitörəmələr (C00–D48)

Bədxassəli yenitörəmələr (C00–C97)

Dodaqların, ağız boşluğunun və udlağın bədxassəli yenitörəmələri (C00–C14)

C00	Dodağın bədxassəli yenitörəməsi
C01	Dil əsasının bədxassəli yenitörəməsi
C02	Dilin digər və dəqiqləşdirilməmiş hissələrinin bədxassəli yenitörəmələri
C03	Diş ətinin bədxassəli yenitörəməsi
C04	Ağız boşluğu dibinin bədxassəli yenitörəməsi
C05	Damağın bədxassəli yenitörəməsi
C06	Ağız boşluğunun digər və dəqiqləşdirilməmiş şöbələrinin bədxassəli yenitörəməsi
C07	Qulaqaltı vəzilərin bədxassəli yenitörəməsi
C08	Digər və dəqiqləşdirilmiş böyük ağız suyu vəzilərinin bədxassəli yenitörəməsi
C09	Badamcıqların bədxassəli yenitörəməsi
C10	Ağız-udlağın bədxassəli yenitörəməsi
C11	Burun-udlağın bədxassəli yenitörəməsi
C12	Armudabənzər sinusun bədxassəli yenitörəməsi
C13	Qırtlaq-udlağın bədxassəli yenitörəməsi
C14	Dodağın, ağız boşluğunun və udlağın digər və qeyri-dəqiq lokalizasiyalı bədxassəli yenitörəməsi

Həzm orqanlarının bədxassəli yenitörəmələri (C15–C26)

C15	Qida borusunun bədxassəli yenitörəməsi
C16	Mədənin bədxassəli yenitörəməsi
C17	Nazik bağırsağın bədxassəli yenitörəməsi
C18	Köndələn-çənbər bağırsağın bədxassəli yenitörəməsi
C19	Rektosiqmoid birləşmənin bədxassəli yenitörəməsi
C20	Düz bağırsağın bədxassəli yenitörəməsi
C21	Anusun və anal kanalın bədxassəli yenitörəməsi
C22	Qaraciyərin və qaraciyərdaxili öd yollarının bədxassəli yenitörəməsi
C23	Öd kisəsinin bədxassəli yenitörəməsi
C24	Öd yollarının digər və dəqiqləşdirilməmiş hissələrinin bədxassəli yenitörəməsi
C25	Mədəaltı vəzinin bədxassəli yenitörəməsi
C26	Həzm sisteminin digər və dəqiq müəyyən edilməmiş üzvlərinin bədxassəli yenitörəməsi

Tənəffüs orqanlarının və döş qəfəsinin bədxassəli yenitörəmələri (C30–C39)

C30	Burun boşluğunun və orta qulağın bədxassəli yenitörəməsi
C31	Əlavə ciblərin bədxassəli yenitörəməsi
C32	Qırtlağın bədxassəli yenitörəməsi
C33	Traxeyanın bədxassəli yenitörəməsi
C34	Bronxların və ağciyərlərin bədxassəli yenitörəməsi
C37	Çəngələbənzər vəzinin bədxassəli yenitörəməsi
C38	Ürəyin, divararalığının və plevranın bədxassəli yenitörəməsi
C39	Tənəffüs orqanlarının və döş qəfəsinin digər və qeyri-dəqiq müəyyənləşdirilmiş lokalizasiyalı bədxassəli yenitörəməsi

Sümüklərin və oynaq qığırdaqlarının bədxassəli yenitörəmələri (C40–C41)

C40	Ətraf sümüklərinin və oynaq qığırdaqlarının bədxassəli yenitörəmələri
C41	Digər və dəqiqləşdirilməmiş lokalizasiyalı sümüklərin və oynaq qığırdaqlarının bədxassəli yenitörəmələri

Melanoma və dərinin digər bədxassəli yenitörəmələri (C43–C44)

C43	Dərinin bədxassəli melanoması
C44	Dərinin digər bədxassəli yenitörəmələri

Mezotelial və yumşaq toxumaların bədxassəli yenitörəmələri (C45–C49)

C45	Mezotelioma

- C46 Kapoşi sarkoması
- C47 Periferik sinirlərin və vegetativ sinir sisteminin bədxassəli yenitörəmələri
- C48 Peritonarxası sahənin və peritonun bədxassəli yenitörəmələri
- C49 Birləşdirici toxumanın və yumşaq toxumaların digər tiplərinin bədxassəli yenitörəmələri

Süd vəzisinin bədxassəli yenitörəməsi (C50)

- C50 Süd vəzisinin bədxassəli yenitörəməsi

Qadın cinsiyyət orqanlarının bədxassəli yenitörəməsi (C51–C58)

- C51 Vulvanın bədxassəli yenitörəməsi
- C52 Uşaqlıq yolunun bədxassəli yenitörəməsi
- C53 Uşaqlıq boynunun bədxassəli yenitörəməsi
- C54 Uşaqlıq cisminin bədxassəli yenitörəməsi
- C55 Uşaqlığın dəqiqləşdirilməmiş lokalizasiyalı bədxassəli yenitörəməsi
- C56 Yumurtalığın bədxassəli yenitörəməsi
- C57 Digər və dəqiqləşdirilməmiş qadın cinsiyyət orqanlarının bədxassəli yenitörəməsi
- C58 Ciftin bədxassəli yenitörəməsi

Kişi cinsiyyət orqanlarının bədxassəli yenitörəmələri (C60–C63)

- C60 Cinsiyyət üzvünün bədxassəli yenitörəməsi
- C61 Prostat vəzinin bədxassəli yenitörəməsi
- C62 Xayanın bədxassəli yenitörəməsi
- C63 Digər və dəqiqləşdirilməmiş kişi cinsiyyət orqanlarının bədxassəli yenitörəməsi

Sidik yollarının bədxassəli yenitörəmələri (C64–C68)

- C64 Böyrək ləyəni istisna olmaqla böyrəyin bədxassəli yenitörəməsi
- C65 Böyrək ləyəninin bədxassəli yenitörəməsi
- C66 Sidik axarının bədxassəli yenitörəməsi
- C67 Sidik kisəsinin bədxassəli yenitörəməsi
- C68 Digər və dəqiqləşdirilməmiş sidik orqanlarının bədxassəli yenitörəməsi

Gözün, baş beynin və mərkəzi sinir sisteminin digər şöbələrinin bədxassəli yenitörəmələri (C69–C72)

- C69 Gözün və əlavə aparatının bədxassəli yenitörəməsi
- C70 Beyin qişalarının bədxassəli yenitörəməsi
- C71 Baş beynin bədxassəli yenitörəməsi
- C72 Onurğa beyninin, kəllə sinirlərinin və mərkəzi sinir sisteminin digər şöbələrinin bədxassəli yenitörəməsi

Qalxanabənzər vəzinin və digər endokrin vəzilərin bədxassəli yenitörəmələri (C73–C75)

- C73 Qalxanabənzər vəzinin bədxassəli yenitörəməsi
- C74 Böyrəküstü vəzinin bədxassəli yenitörəməsi
- C75 Digər endokrin vəzilərinin və oxşar strukturların bədxassəli yenitörəməsi

Qeyri-dəqiq müəyyən edilmiş, ikincili və dəqiqləşdirilməmiş lokalizasiyaların bədxassəli yenitörəmələri (C76–C80)

- C76 Digər və qeyri-dəqiq lokalizasiyaların bədxassəli yenitörəməsi
- C77 Limfatik düyünlərin ikincili və qeyri-dəqiq bədxassəli yenitörəməsi
- C78 Tənəffüs və həzm orqanlarının ikincili bədxassəli yenitörəməsi
- C79 Digər və dəqiqləşdirilməmiş lokalizasiyaların bədxassəli yenitörəməsi
- C80 Lokalizasiyası dəqiqləşdirilməmiş bədxassəli yenitörəmə

Limfoid, qanyaradıcı və onlara oxşar toxumaların bədxassəli yenitörəmələri (C81–C96)

- C81 Hockin limfoması
- C82 Föllikulyar limfoma
- C83 Qeyri-föllikulyar limfoma
- C84 Yetişmiş T/NK-hüceyrəli limfomalar
- C85 Qeyri-Hockin limfomanın digər və dəqiqləşdirilməmiş formaları
- C86 T/NK-hüceyrəli limfomanın digər dəqiqləşdirilmiş formaları
- C88 Bədxassəli immunoproliferativ xəstəliklər

- C90 Çoxsaylı mieloma və bədxassəli plazmatik hüceyrəli yenitörəmə
 C91 Limfoid leykoz [limfoleykoz]
 C92 Mieloid leykoz [mieloleykoz]
 C93 Monositar leykoz
 C94 Dəqiqləşdirilmiş hüceyrə tipli digər leykoz
 C95 Dəqiqləşdirilməmiş hüceyrə tipli leykoz
 C96 Limfoid, qanyaradıcı və onlara oxşar toxumaların digər və dəqiqləşdirilməmiş bədxassəli yenitörəmələri

Sərbəst (birincili) çoxsaylı lokalizasiyaların bədxassəli yenitörəmələri(C97)

- C97 Sərbəst (birincili) çoxsaylı lokalizasiyaların bədxassəli yenitörəmələri

In situ yenitörəmələr (D00–D09)

- D00 Ağız boşluğu, qida borusu və mədənin in situ karsinoması
 D01 Digər və dəqiqləşdirilməmiş həzm orqanlarının in situ karsinoması
 D02 Orta qulaq və tənəffüs orqanlarının in situ karsinoması
 D03 In situ melanoma
 D04 Dərinin in situ karsinoması
 D05 Süd vəzisinin in situ karsinoması
 D06 Uşaqlıq boynunun in situ karsinoması
 D07 Digər və dəqiqləşdirilməmiş cinsiyyət orqanlarının in situ karsinoması
 D09 Digər və dəqiqləşdirilməmiş lokalizasiyalı in situ karsinoma

Xoşxassəli yenitörəmələr (D10–D36)

- D10 Ağzın və udlağın xoşxassəli yenitörəmələri
 D11 Böyük ağız suyu vəzilərinin xoşxassəli yenitörəmələri
 D12 Köndələn çən bər bağırsağın, duz bağırsağın, anusun və anal kanalın xoşxassəli yenitörəmələri
 D13 Digər və qeyri-düzgün müəyyənəndirilmiş həzm orqanların xoşxassəli yenitörəmələri
 D14 Orta qulağın və tənəffüs orqanlarının xoşxassəli yenitörəmələri
 D15 Döş qəfəsinin digər və dəqiqləşdirilməmiş orqanlarının xoşxassəli yenitörəmələri
 D16 Sümüklərin və sümük qığırdaqlarının xoşxassəli yenitörəmələri
 D17 Piy toxumasının xoşxassəli yenitörəmələri
 D18 İstənilən lokalizasiyalı hemangioma və limfangioma
 D19 Mezotelial toxumanın xoşxassəli yenitörəmələri
 D20 Peritonarxası yumşaq toxumaların və peritonun xoşxassəli yenitörəmələri
 D21 Birləşdici toxumanın və digər yumşaq toxumaların xoşxassəli yenitörəmələri
 D22 Melonasitar nevus
 D23 Dərinin digər xoşxassəli yenitörəmələri
 D24 Süd vəzisinin xoşxassəli yenitörəməsi
 D25 Uşaqlığın leyomioması
 D26 Uşaqlığın digər xoşxassəli yenitörəmələri
 D27 Yumurtalığın xoşxassəli yenitörəməsi
 D28 Digər və dəqiqləşdirilməmiş qadın cinsiyyət orqanlarının xoşxassəli yenitörəmələri
 D29 Kişi cinsiyyət orqanlarının xoşxassəli yenitörəmələri
 D30 Sidik orqanlarının xoşxassəli yenitörəmələri
 D31 Göz və onun əlavə aparatının xoşxassəli yenitörəmələri
 D32 Beyin qişalarının xoşxassəli yenitörəmələri
 D33 Baş beyin və mərkəzi sinir sisteminin digər şöbələrinin xoşxassəli yenitörəməsi
 D34 Qalxanabənzər vəzinin xoşxassəli yenitörəməsi
 D35 Digər və dəqiqləşdirilməmiş endokrin vəzilərin xoşxassəli yenitörəməsi
 D36 Digər və dəqiqləşdirilməmiş lokalizasiyaların xoşxassəli yenitörəmələri

Qeyri-müəyyən və ya naməlum xarakterli yenitörəmələr (D37 –D48)

- D37 Ağız boşluğu və həzm orqanlarının qeyri-müəyyən və ya naməlum xarakterli yenitörəməsi
 D38 Orta qulağın, tənəffüs və döş qəfəsi orqanlarının qeyri-müəyyən və ya naməlum xarakterli yenitörəməsi
 D39 Qadın cinsiyyət orqanlarının qeyri-müəyyən və ya naməlum xarakterli yenitörəməsi
 D40 Kişi cinsiyyət orqanlarının qeyri-müəyyən və ya naməlum xarakterli yenitörəməsi

D41	Sidik orqanlarının qeyri-müəyyən və ya naməlum xarakterli yenitörəməsi
D42	Beyin qişalarının qeyri-müəyyən və ya naməlum xarakterli yenitörəməsi
D43	Baş beyin və mərkəzi sinir sisteminin qeyri-müəyyən və ya naməlum xarakterli yenitörəməsi
D44	Endokrin vəzilərin qeyri-müəyyən və ya naməlum xarakterli yenitörəməsi
D45	Həqiqi polisitemiya
D46	Mielodisplastik sindromalar
D47	Limfoid, qanyaradıcı və onlara mənşəcə, quruluşca yaxın toxumaların qeyri-müəyyən və ya naməlum xarakterli yenitörəmələri
D48	Qeyri-müəyyən və ya naməlum xarakterli digər və dəqiqləşdirilməmiş lokalizasiyaların yenitörəməsi

III sinif

Qan, qanyaradıcı orqanların xəstəlikləri və immun mexanizmin prosesə cəlb olunması ilə gedən ayrı-ayrı pozğunluqlar (D50-D89)

Qidalanma ilə bağlı olan anemiyalar (D50–D53)

D50	Dəmir defisitli anemiya
D51	Vitamin - B ₁₂ defisitli anemiya
D52	Fol defisitli anemiya
D53	Qidalanma ilə bağlı olan digər anemiyalar

Hemolitik anemiyalar (D55 – D59)

D55	Ferment pozğunluqları nəticəsində anemiya
D56	Talassemiya
D57	Oraqvari hüceyrə pozğunluqları
D58	Digər irsi hemolitik anemiyalar
D59	Qazanılma hemolitik anemiya

Aplastik və digər anemiyalar (D60–D64)

D60	Qazanılma xalis qırmızı hüceyrəli aplaziya (eritroblastopeniya)
D61	Digər aplastik anemiyalar
D62	Kəskin posthemorragik anemiya
D63*	Digər rubrikalarda təsnif olunmuş xroniki xəstəliklərdə anemiya
D64	Digər anemiyalar

Qanın laxtalanma pozğunluqları, purpura və digər hemorragik hallar (D65–D69)

D65	Disseminə olunmuş damardaxili laxtalanma (defibrinasiya sindromu)
D66	VIII faktorun irsi defisiti
D67	IX faktorun irsi defisiti
D68	Digər laxtalanma pozğunluqları
D69	Purpura və digər hemorragik hallar

Qanın və qanyaradıcı orqanların digər xəstəlikləri (D70–D77)

D70	Aqranulositoz
D71	Polimorf nüvəli neytrofillərin funksional pozğunluqları
D72	Ağ qan hüceyrələrinin digər pozğunluqları
D73	Dalağın xəstəlikləri
D74	Methemoqlobinemiya
D75	Qan və qanyaradıcı orqanların digər xəstəlikləri
D76	Limforetikulyar və retikulohistiositar toxumaların iştirakı ilə gedən digər dəqiqləşdirilmiş xəstəliklər
D77*	Digər rubrikalarda təsnif olunmuş xəstəliklərdə qanın və qanyaradıcı orqanların digər pozğunluqları

İmmun mexanizmlərin cəlb olunması ilə gedən ayrı-ayrı pozğunluqlar (D80–D89)

D80	Əsasən anticisimlərin çatmamazlığı ilə gedən immün çatmamazlıqlar

D81	Kombinə olunmuş immun çatmamazlıqlar
D82	Digər nəzərəçarpan qüsurlarla bağlı immun çatmamazlıqlar
D83	Adi variabel immun çatmamazlıq
D84	Digər immun çatmamazlıqları
D86	Sarkoidoz
D89	Digər rubrikalarda təsnif olunmayan immun mexanizmlərin iştirakı ilə başqa pozğunluqlar

IV sinif

Endokrin sistemin xəstəlikləri, qidalanma və maddələr mübadiləsi pozğunluqları (E00–E90)

Qalxanabənzər vəzinin xəstəlikləri (E00–E07)

E00	Anadangəlmə yod çatmamazlığı sindromu
E01	Qalxanabənzər vəzinin yod çatmamazlığı ilə bağlı xəstəlikləri və oxşar hallar
E02	Yod çatmamazlığı nəticəsində subklinik hipotireoz
E03	Hipotireozun digər formaları
E04	Qeyri-toksik zobun digər formaları
E05	Tireotoksikoz (hipertireoz)
E06	Tireoidit
E07	Qalxanabənzər vəzinin digər xəstəlikləri

Şəkərli diabet (E10–E14)

E10	İnsulindən asılı şəkərli diabet
E11	İnsulindən asılı olmayan şəkərli diabet
E12	Qidalanma çatmamazlığı ilə əlaqədar şəkərli diabet
E13	Şəkərli diabetin dəqiqləşdirilmiş digər formaları
E14	Dəqiqləşdirilməmiş şəkərli diabet

Qlükoza tənziminin və mədəaltı vəzinin daxili sekresiya fəaliyyətinin digər pozğunluqları (E15–E16)

E15	Qeyri-diabetik hipoqlikemik koma
E16	Mədəaltı vəzinin daxili sekresiya fəaliyyətinin digər pozğunluqları

Digər endokrin vəzilərinin pozğunluqları (E20–E35)

E20	Hipoparatiroz
E21	Hipoparatiroz və qalxanabənzər ətraf vəzinin digər pozğunluqları
E22	Hipofizin hiperfunksiyası
E23	Hipofizin hipofunksiyası və digər pozğunluqları
E24	İşenko-Kuşinq sindromu
E25	Adrenogenital pozğunluqlar
E26	Hiperaldosteronizm
E27	Böyrəküstü vəzilərin digər pozğunluqları
E28	Yumurtalıqların disfunksiyası
E29	Xayaların disfunksiyası
E30	Cinsi yetişkənliyin digər rubrikalarda təsnif olunmayan pozğunluqları
E31	Poliqlandulyar disfunksiya
E32	Timus vəzinin xəstəliyi
E34	Digər endokrin pozğunluqlar
E35*	Endokrin vəzilərin digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklər zamanı pozğunluqları

Qidalanma çatmamazlığı (E40–E46)

E40	Kvaşiorakor
E41	Alimentar marazm
E42	Marazmatik kvaşiorakor
E43	Dəqiqləşdirilməmiş ağır zülal-energetik çatmamazlıq

- E44 Orta və zəif zülal-energetik çatmamazlıq
- E45 Zülal-energetik çatmamazlıqla bağlı inkişaf ləngiməsi
- E46 Dəqiqləşdirilməmiş zülal-energetik çatmamazlığı

Qidalanma çatmamazlığının digər növləri (E50–E64)

- E50 A vitamini çatmamazlığı
- E51 Tiamin çatmamazlığı
- E52 Nikotin turşusu çatmamazlığı
- E53 Digər B qrup vitaminlərinin çatmamazlığı
- E54 Askorbin turşusu çatmamazlığı
- E55 D vitamini çatmamazlığı
- E56 Digər vitaminlərin çatmamazlığı
- E58 Kalsiumun alimentar çatmamazlığı
- E59 Selenin alimentar çatmamazlığı
- E60 Sinkin çatmamazlığı
- E61 Digər qida elementlərinin çatmamazlığı
- E63 Qidalanma çatmamazlığının digər növləri
- E64 Qidalanma çatmamazlığının və digər qida maddələrinin çatmamazlığının nəticəsi

Piylənmə və izafi qidalanmanın digər nəticələri (E65–E68)

- E65 Piyin lokalizə olunmuş yığılması
- E66 Piylənmə
- E67 İzafi qidalanmanın digər növləri
- E68 İzafi qidalanmanın nəticələri

Maddələr mübadiləsinin pozğunluqları (E70–E90)

- E70 Aromatik aminturşuların mübadiləsinin pozğunluqları
- E71 Yağ turşularının, şaxəli zəncirli aminturşuların mübadiləsinin pozğunluqları
- E72 Aminturşu mübadiləsinin digər pozğunluqları
- E73 Laktozanı qəbul edə bilməmə
- E74 Karbohidrat mübadiləsinin digər pozğunluqları
- E75 Sfinqolipidlərin mübadiləsinin pozğunluğu və lipidlərin digər toplanma xəstəlikləri
- E76 Qlikozaminoqlıkanların mübadiləsinin pozğunluqları
- E77 Qlikoproteinlərin mübadiləsinin pozğunluqları
- E78 Lipoproteinlərin mübadiləsinin pozğunluğu və digər lipidemiyalar
- E79 Purin və pirimidinlərin mübadilə pozğunluqları
- E80 Porfirin və bilirubin mübadiləsinin pozğunluqları
- E83 Mineral mübadiləsinin pozğunluğu
- E84 Kistoz fibroz
- E85 Amiloidoz
- E86 Maye həcmnin azalması (hipovolemiya)
- E87 Su-duz və turşu-qələvi müvazinətinin digər pozğunluqları
- E88 Maddələr mübadiləsinin digər pozğunluqları
- E89 Digər rubrikalarda təsnif olunmamış tibbi proseduralardan sonra endokrin və metabolik pozğunluqlar
- E90* Digər rubrikalarda təsnif olunmuş xəstəliklərdə qidalanma və maddələr mübadiləsi pozğunluqları

V sinif

Psixi pozğunluqlar və davranış pozğunluqları (F00–F99)

Üzvi, o cümlədən simptomatik psixi pozğunluqlar (F00–F09)

- F00* Alsheymer xəstəliyində demensiya
- F01 Damar demensiyası
- F02* Digər rubrikalarda təsnif olunmuş başqa xəstəliklərdə demensiya
- F03 Dəqiqləşdirilməmiş demensiya

- F04 Alkohl və digər psixoaktiv maddələr tərəfindən törədilməyən üzvi amnestik sindrom
 F05 Alkohl və digər psixoaktiv maddələr tərəfindən törədilməyən delirioz
 F06 Baş beynin zədələnməsi və disfunksiyası və ya somatik xəstəliklə bağlı digər psixi pozğunluqlar
 F07 Baş beynin zədələnməsi və disfunksiyası ilə bağlı davranış və şəxsiyyət pozğunluqları
 F09 Dəqiqləşdirilməmiş üzvi və simptomatik psixi pozğunluq

Psixoaktiv maddələrin qəbulu ilə bağlı psixi pozğunluq və davranış pozğunluqları (F10–F19)

- F10 Alkohl qəbulu ilə bağlı psixi və davranış pozğunluqları
 F11 Opioidlərin qəbulu ilə bağlı psixi və davranış pozğunluqları
 F12 Kannabioidlərin qəbulu ilə bağlı psixi və davranış pozğunluqları
 F13 Sedativlərin və yuxugətiricilərin qəbulu ilə bağlı psixi və davranış pozğunluqları
 F14 Kokainin qəbulu ilə bağlı psixi və davranış pozğunluqları
 F15 Digər stimulyatorların (o cümlədən kofeinli) qəbulu ilə bağlı psixi və davranış pozğunluqları
 F16 Hallüsinogenlərin qəbulu ilə bağlı psixi və davranış pozğunluqları
 F17 Tütün qəbulu ilə bağlı psixi və davranış pozğunluqları
 F18 Uçucu həlledicilərin qəbulu ilə bağlı psixi və davranış pozğunluqları
 F19 Eyni zamanda bir neçə narkotik maddənin və psixoaktiv maddənin qəbulu ilə bağlı psixi və davranış pozğunluqları

Şizofreniya, şizotipik və sayıqlama pozğunluqları (F20–F29)

- F20 Şizofreniya
 F21 Şizotipik pozğunluq
 F22 Xroniki sayıqlama pozğunluqları
 F23 Kəskin və keçici psixotik pozğunluqlar
 F24 İnduksiya olunmuş sayıqlama pozğunluğu
 F25 Şizoaffektiv pozğunluqlar
 F28 Digər qeyri-üzvi psixotik pozğunluqlar
 F29 Dəqiqləşdirilməmiş qeyri-üzvi psixoz

Əhvali-ruhiyyə pozğunluqları (affektiv pozğunluq) (F30–F39)

- F30 Maniakal epizod
 F31 Bipolyar affektiv pozğunluq
 F32 Depressiv epizod
 F33 Rekurrent depressiv pozğunluq
 F34 Əhvali-ruhiyyənin davamlı pozğunluğu (affektiv pozğunluq) F38 Əhvali-ruhiyyənin digər pozğunluğu (affektiv)
 F39 Əhvali-ruhiyyənin dəqiqləşdirilməmiş pozğunluğu (affektiv)

Streslə bağlı və somatoform nevroitik pozğunluqlar (F40–F48)

- F40 Fobik həyəcanlı pozğunluq
 F41 Digər həyəcan pozğunluqları
 F42 Obsessiv-kompulsiv pozğunluq
 F43 Ağır stressə reaksiya və adaptasiya pozğunluğu
 F44 Dissosiativ (konversiyon) pozğunluq
 F45 Somatoform pozğunluq
 F48 Digər nevroitik pozğunluqlar

Fizioloji pozğunluqlarla və fiziki faktorlarla bağlı davranış sindromları (F50–F59)

- F50 Qida qəbulu pozğunluqları
 F51 Qeyri-üzvi etiologiyalı yuxu pozğunluqları
 F52 Üzvi pozğunluqlarla və xəstəliklərlə əlaqədar olmayan seksual disfunksiya
 F53 Digər rubrikalarda təsnif olunmayan zahılıq dövrü ilə bağlı psixi və davranış pozğunluqları
 F54 Digər rubrikalarda təsnif olunmuş pozğunluq və xəstəliklərlə bağlı psixoloji və davranış amilləri
 F55 Asılılıq törətməyən maddələrin artıq dərəcədə qəbulu
 F59 Dəqiqləşdirilməmiş fizioloji pozğunluqlarla və fiziki faktorlarla bağlı davranış sindromları

Yetkin yaşda davranış və şəxsiyyət pozğunluqları (F60–F69)

- F60 Şəxsiyyətin spesifik pozğunluqları

F61	Qarışıq və digər şəxsiyyət pozğunluqları
F62	Baş beyinin zədələnməsi və ya xəstəliyi ilə bağlı olmayan davamlı şəxsiyyət dəyişikləri
F63	Vərdiş və həvəs pozğunluqları
F64	Cinsi identifikasiyanın pozğunluqları
F65	Seksual üstünlük pozğunluqları
F66	Cinsi inkişaf və orientasiya ilə bağlı psixoloji və davranış pozğunluğu
F68	Yetkin yaşda digər davranış və şəxsiyyət pozğunluqları
F69	Yetkin yaşda dəqiqləşdirilməmiş davranış və şəxsiyyət pozğunluğu

Əqli gerilik (F70–F79)

F70	Yüngül dərəcəli əqli gerilik
F71	Orta dərəcəli əqli gerilik
F72	Ağır dərəcəli əqli gerilik
F73	Dərin əqli gerilik
F78	Əqli geriliyin digər formaları
F79	Dəqiqləşdirilməmiş əqli gerilik

Psixoloji inkişaf pozğunluqları (F80–F89)

F80	Dil və nitq inkişafının spesifik pozğunluqları
F81	Tədris vərdişlərinin spesifik pozğunluqları
F82	Motor funksiyaların spesifik pozğunluqları
F83	Psixoloji inkişafın qarışıq spesifik pozğunluqları
F84	Psixoloji inkişafın ümumi pozğunluqları
F88	Psixoloji inkişafın digər pozğunluqları
F89	Psixoloji inkişafın dəqiqləşdirilməmiş pozğunluğu

Adətən uşaq və yeniyetmə yaşında başlayan emosional pozğunluqlar və davranış pozğunluqları (F90– F98)

F90	Hiperkinetik pozğunluqlar
F91	Davranış pozğunluqları
F92	Emosiya və davranışın qarışıq pozğunluqları
F93	Başlanğıcı uşaq yaşı üçün spesifik olan emosional pozğunluqlar
F94	Başlanğıcı uşaq və yeniyetmə dövrü üçün spesifik olan sosial fəaliyyət pozğunluqları
F95	Tiklər
F98	Uşaq və yeniyetmə yaşlarında başlayan digər emosional və davranış pozğunluğu

Dəqiqləşdirilməmiş psixi pozğunluqlar (F99)

F99	Əlavə dəqiqləşdirmə olmadan psixiki pozğunluq

VI sinif

**Sinir sisteminin xəstəlikləri
(G00–G99)**

Mərkəzi sinir sisteminin iltihabi xəstəlikləri (G00–G09)

G00	Digər rubrikalarda təsnif olunmayan bakterial meningit
G01*	Digər rubrikalarda təsnif olunan bakterial xəstəliklərdə meningit
G02*	Digər rubrikalarda təsnif olunan infeksiyon və parazitər xəstəliklərdə meningit
G03	Digər və dəqiqləşdirilməmiş səbəblərlə bağlı meningit
G04	Ensefalit, mielit və ensefalomielit
G05*	Digər rubrikalarda təsnif olunmuş xəstəliklərdə ensefalit, mielit və ensefalomielit
G06	Onurğadaxili və kəllədaxili abses və qranuloma
G07*	Digər rubrikalarda təsnif olunmuş xəstəliklərdə kəllədaxili və onurğadaxili abses və qranuloma
G08	Kəllədaxili və onurğadaxili flebit və tromboflebit
G09	Mərkəzi sinir sisteminin iltihabi xəstəliklərinin nəticələri

Əsasən mərkəzi sinir sistemini zədələyən sistemli atrofiyalar (G10–G14)

- G10 Hentinqton xoreyası
- G11 İrsi ataksiya
- G12 Spinal əzələ atrofiyası və oxşar sindromlar
- G13* Digər rubrikalarda təsnif olunmuş xəstəliklərdə əsasən mərkəzi sinir sistemini zədələyən sistemli atrofiyalar
- G14 Poliomiellit sonrası sindrom

Ekstrapiramid və digər hərəki pozğunluqlar (G20–G26)

- G20 Parkinson xəstəliyi
- G21 İkincili parkinsonizm
- G22* Digər rubrikalarda təsnif olunmuş xəstəliklərdə parkinsonizm
- G23 Bazal qanqlionların digər degenerativ xəstəlikləri
- G24 Distoniya
- G25 Digər ekstrapiramid və hərəki pozğunluqlar
- G26* Digər rubrikalarda təsnif olunmuş xəstəliklərdə ekstrapiramid və digər hərəki pozğunluqlar

Sinir sisteminin digər degenerativ pozğunluqları (G30–G32)

- G30 Alsheymer xəstəliyi
- G31 Sinir sisteminin digər rubrikalarda təsnif olunmayan başqa degenerativ xəstəlikləri
- G32* Sinir sisteminin digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərdə başqa degenerativ pozğunluqları

Mərkəzi sinir sisteminin demielinləşmə xəstəlikləri (G35–G37)

- G35 Dağınıq skleroz
- G36 Kəskin disseminə olunmuş demielinləşmənin digər forması
- G37 Mərkəzi sinir sisteminin digər demielinləşmə xəstəlikləri

Epizodik və paroksizmal pozğunluqlar (G40–G47)

- G40 Epilepsiya
- G41 Epileptik status
- G43 Miqren
- G44 Digər baş ağrı sindromları
- G45 Keçici mərkəzi işemik tutmalar (həmlələr) və oxşar sindromlar
- G46* Serebrovaskulyar xəstəliklərdə vaskulyar beyin sindromları
- G47 Yuxu pozğunluqları

Ayrı-ayrı sinirlərin, sinir köklərinin və kəməflərinin zədələnməsi (G50–G59)

- G50 Üçlü sinirin zədələnmələri
- G51 Üz sinirin zədələnmələri
- G52 Digər kəllə sinirlərinin zədələnmələri
- G53* Digər rubrikalarda təsnif olunmuş xəstəliklərdə kəllə sinirlərinin zədələnməsi
- G54 Sinir köklərinin və kəməflərinin zədələnməsi
- G55* Digər rubrikalarda təsnif olunmuş xəstəliklərdə sinir köklərinin və kəməflərinin sıxılması
- G56 Yuxarı ətrafların mononevropatiyaları
- G57 Aşağı ətrafların mononevropatiyaları
- G58 Digər mononevropatiyalar
- G59* Digər rubrikalarda təsnif olunmuş xəstəliklərdə mononevropatiyalar

Polinevropatiyalar və periferik sinir sisteminin digər zədələnmələri (G60–G64)

- G60 İrsi və idiopatik nevropatiya
- G61 İrsi polinevropatiya
- G62 Digər polinevropatiyalar
- G63* Digər rubrikalarda təsnif olunmuş xəstəliklərdə polinevropatiya
- G64 Periferik sinir sisteminin digər pozğunluqları

Əzələlərin və sinir-əzələ sinapsının xəstəlikləri (G70–G73)

- G70 *Myastenia gravis* və sinir əzələ sinapsının digər pozğunluqları
- G71 Əzələlərin birincili zədələnmələri
- G72 Digər miopatiyalar

G73* Digər rubrikalarda təsnif olunmuş xəstəliklərdə əzələlərin və sinir-əzələ sinapsının zədələnmələri

Serebral iflic və digər paralitik sindromlar (G80–G83)

G80 Serebral iflic
G81 Hemipleqiya
G82 Paraplegiya və tetraplegiya
G83 Digər paralitik sindromlar

Sinir sisteminin digər pozğunluqları (G90–G99)

G90 Vegetativ (avtonom) sinir sisteminin pozğunluğu
G91 Hidrosefaliya
G92 Toksik ensefalopatiya
G93 Baş beynin digər zədələnmələri
G94* Digər rubrikalarda təsnif olunmuş xəstəliklərdə baş beynin başqa zədələnmələri
G95 Onurğa beyninin digər xəstəlikləri
G96 Mərkəzi sinir sisteminin digər pozğunluqları
G97 Digər rubrikalarda təsnif olunmamış tibbi proseduralardan sonra sinir sisteminin pozğunluqları
G98 Sinir sisteminin digər rubrikalarda təsnif olunmayan digər pozğunluqları
G99* Sinir sisteminin digər rubrikalarda təsnif olunmuş xəstəliklərdə başqa zədələnmələri

VII sinif

Gözün və gözün əlavə aparatının xəstəlikləri (H00–H59)

Göz qapağının, göz yaşı yollarının və göz yuvasının xəstəlikləri (H00–H06)

H00 Hordeolum və xalazion
H01 Göz qapağının digər iltihabları
H02 Göz qapağının digər xəstəlikləri
H03* Digər rubrikalarda təsnif olunmuş xəstəliklərdə göz qapağının zədələnmələri
H04 Göz yaşı aparatının xəstəlikləri
H05 Göz yuvasının xəstəlikləri
H06* Digər rubrikalarda təsnif olunmuş xəstəliklərdə göz yaşı aparatının və göz yuvasının zədələnmələri

Konyuktivanın xəstəlikləri (H10–H13)

H10 Konyuktivit
H11 Konyuktivanın digər xəstəlikləri
H13* Digər rubrikalarda təsnif olunmuş xəstəliklərdə konyuktivanın zədələnmələri

Skleranın, buynuz qişanın, qüzehli qişanın və kirpikli cismin xəstəlikləri (H15–H22)

H15 Skleranın xəstəlikləri
H16 Keratit
H17 Buynuz qişanın bulanması və çarıqları
H18 Buynuz qişanın digər xəstəlikləri
H19* Digər rubrikalarda təsnif olunmuş xəstəliklərdə skleranın və buynuz qişanın zədələnmələri
H20 İridosiklit
H21 Qüzehli qişanın və kirpikli cismin digər xəstəlikləri
H22* Digər rubrikalarda təsnif olunmuş xəstəliklərdə qüzehli qişanın və kirpikli cismin zədələnməsi

Büllurun xəstəlikləri (H25–H28)

H25 Qocalıq kataraktası
H26 Digər kataraktalar
H27 Büllurun digər xəstəlikləri
H28* Digər rubrikalarda təsnif olunmuş xəstəliklərdə katarakta və büllurun digər xəstəlikləri

Damarlı qişanın və tor qişanın xəstəlikləri (H30–H36)

H30 Xorioretinal iltihab
H31 Damarlı qişanın digər xəstəlikləri

- H32* Digər rubrikalarda təsnif olunmuş xəstəliklərdə xorioretinal pozğunluq
 H33 Tor qişanın cırılması və qopması
 H34 Tor qişa damarlarının okklüziyası
 H35 Tor qişanın digər xəstəlikləri
 H36* Digər rubrikalarda təsnif olunmuş xəstəliklərdə tor qişanın pozğunluqları

Qlaukoma (H40–H42)

- H40 Qlaukoma
 H42* Digər rubrikalarda təsnif olunmuş xəstəliklərdə qlaukoma

Şüşəyəbənzər cismin və göz almasının xəstəlikləri (H43–H45)

- H43 Şüşəyəbənzər cismin xəstəlikləri
 H44 Göz almasının xəstəlikləri
 H45* Digər rubrikalarda təsnif olunmuş xəstəliklərdə şüşəyəbənzər cismin və göz almasının zədələnmələri

Görmə sinirinin və görmə yollarının xəstəlikləri (H46–H48)

- H46 Görmə sinirinin nevriti
 H47 Görmə [2-ci] sinirinin və görmə yollarının digər xəstəlikləri
 H48* Digər rubrikalarda təsnif olunmuş xəstəliklərdə görmə [2-ci] sinirinin və görmə yollarının zədələnməsi

Göz alması əzələlərinin xəstəlikləri, gözlərin müştərək hərəkətinin, akkomodasiyanın və refraksiyanın pozğunluqları (H49–H52)

- H49 Paralitik çəpgözlük
 H50 Çəpgözlüyün digər formaları
 H51 Gözlərin müştərək hərəkətinin digər pozğunluqları
 H52 Refraksiya və akkomodasiya pozğunluqları

Görmə pozğunluqları və korluq (H53–H54)

- H53 Görmə pozğunluqları
 H54 Korluq və zəif görmə

Gözün və əlavə aparatının digər xəstəlikləri (H55–H59)

- H55 Nistaqm və gözlərin digər qeyri-iradi hərəkətləri
 H57 Gözün və gözün əlavə aparatının digər xəstəlikləri
 H58* Digər rubrikalarda təsnif olunmuş xəstəliklərdə gözün və gözün əlavə aparatının başqa zədələnməsi
 H59 Gözün və gözün əlavə aparatının tibbi proseduralardan sonra zədələnmələri

VIII sinif

Qulağın və məməyəbənzər çıxıntının xəstəlikləri (H60-H95)

Xarici qulağın xəstəlikləri (H60–H62)

- H60 Xarici otit
 H61 Xarici qulağın digər xəstəlikləri
 H62* Digər rubrikalarda təsnif olunmuş xəstəliklərdə xarici qulağın zədələnmələri

Orta qulağın və məməyəbənzər çıxıntının xəstəlikləri (H65–H75)

- H65 İrinsiz orta otit
 H66 İrinli və dəqiqləşdirilməmiş orta otit
 H67* Digər rubrikalarda təsnif olunmuş xəstəliklərdə orta otit
 H68 Eşitmə borusunun (yevstax) tutulması və iltihabı
 H69 Eşitmə borusunun (yevstax) digər xəstəlikləri
 H70 Mastoidit və oxşar hallar
 H71 Orta qulağın xolesteatoması

- H72 Təbil pərdəsinin perforasiyası
H73 Təbil pərdəsinin digər xəstəlikləri
H74 Orta qulağın və məməyəbənzər çıxıntının digər xəstəlikləri
H75* Digər rubrikalarda təsnif olunmuş xəstəliklərdə orta qulağın və məməyəbənzər çıxıntının başqa zədələnmələri

Daxili qulağın xəstəlikləri (H80–H83)

- H80 Otoskleroz
H81 Vestibulyar funksiyaların pozğunluqları
H82* Digər rubrikalarda təsnif olunmuş xəstəliklərdə vestibulyar sindromlar
H83 Daxili qulağın digər xəstəlikləri

Qulağın digər xəstəlikləri (H90–H95)

- H90 Eşitmənin konduktiv və neyrosensor itirilməsi
H91 Eşitmənin digər itirilmələri
H92 Otagiya və qulaqdan ifrazat
H93 Qulağın digər rubrikalarda təsnif olunmamış xəstəliklərdə başqa xəstəlikləri
H94* Digər rubrikalarda təsnif olunmuş xəstəliklərdə qulağın başqa zədələnmələri
H95 Digər rubrikalarda təsnif olunmamış tibbi proseduralardan sonra qulağın və məməyəbənzər çıxıntının zədələnmələri

IX sinif

**Qan dövranı sisteminin xəstəlikləri
(I00-I99)**

Kəskin revmatik qızdırma(I00- I02)

- I00 Ürəyin cəlb olunması qeyd olunmayan revmatik qızdırma
I01 Ürəyin cəlb olunması ilə gedən revmatik qızdırma
I02 Rəvmatik xoreya

Ürəyin xroniki revmatik xəstəlikləri (I05- I09)

- I05 Mitral qapağın revmatik xəstəlikləri
I06 Aortal qapağın revmatik xəstəlikləri
I07 Üçtəyli qapağın revmatik xəstəlikləri
I08 Bir neçə qapağın zədələnməsi
I09 Ürəyin digər revmatik xəstəlikləri

Qan təzyiqinin yüksəlməsi ilə xarakterizə olunan xəstəliklər (I10- I15)

- I10 Essensial (birincili) hipertenziya
I11 Ürək zədələnməsinin üstünlüyü ilə gedən hipertenziv [hipertoniya] xəstəlik
I12 Böyrəklərin zədələnməsinin üstünlüyü ilə gedən hipertenziv [hipertoniya] xəstəlik
I13 Ürəyin və böyrəklərin üstün zədələnməsi ilə hipertenziv [hipertoniya] xəstəlik
I15 İkincili hipertenziya

Ürəyin işemik xəstəliyi (I20- I25)

- I20 Stenokardiya [döş inağı]
I21 Kəskin miokard infarktı
I22 Təkrarı miokard infarktı
I23 Kəskin miokard infarktının bəzi cari ağırlaşmaları
I24 Ürəyin kəskin işemik xəstəliyinin digər formaları
I25 Ürəyin xroniki işemik xəstəliyi

Ağciyər ürəyi və ağciyər qan dövranının pozğunluqları (I26- I28)

- I26 Ağciyər emboliyası
I27 Ağciyər-ürək çatmamazlığının digər formaları
I28 Ağciyər damarlarının digər xəstəlikləri

Ürəyin digər xəstəlikləri (I30- I52)

- I30 Kəskin perikardit
- I31 Perikardın digər xəstəlikləri
- I32* Digər rubrikalarda təsnif olunmuş xəstəliklərdə perikardit
- I33 Kəskin və yarımkəskin endokardit
- I34 Mitral qapağın qeyri-revmatik zədələnmələri
- I35 Aortal qapağın qeyri-revmatik zədələnmələri
- I36 Üçtəyli qapağın qeyri-revmatik zədələnmələri
- I37 Ağciyər arteriyasının zədələnmələri
- I38 Endokardit, qapaq dəqiqləşdirilməyib
- I39* Digər rubrikalarda təsnif olunmuş xəstəliklərdə endokardit və ürək qapaqlarının zədələnmələri
- I40 Kəskin miokardit
- I41* Digər rubrikalarda təsnif olunmuş xəstəliklərdə miokardit
- I42 Kardiomiopatiya
- I43* Digər rubrikalarda təsnif olunmuş xəstəliklərdə kardiomiopatiya
- I44 Qulaqcıq-mədəcik (atrioventrikulyar) blokadası və Hiss dəstəsinin sol ayaqcığının blokadası
- I45 Keçiriciliyin digər pozğunluqları
- I46 Ürəyin dayanması
- I47 Paroksizmal taxikardiya
- I48 Qulaqcıqların fibrillyasiyası və titrəməsi
- I49 Ürək ritminin digər pozğunluqları
- I50 Ürək çatmamazlığı
- I51 Ürəyin dəqiq göstərilməmiş xəstəlikləri və ağırlaşmaları
- I52* Digər rubrikalarda təsnif olunmuş xəstəliklərdə ürəyin başqa zədələnmələri

Serebrovaskulyar xəstəliklər(I60- I69)

- I60 Subaraxnoidal qansızma
- I61 Beyindəxili qansızma
- I62 Digər qeyri-travmatik kəllədəxili qansızma
- I63 Beyin infarktı
- I64 Qansızma və ya infarkt kimi dəqiqləşdirilməmiş insult
- I65 Preserebral arteriyaların beyin infarktına səbəb olmayan tutulması və stenozu
- I66 Serebral arteriyaların beyin infarktına səbəb olmayan tutulması və stenozu
- I67 Digər serebrovaskulyar xəstəliklər
- I68* Digər rubrikalarda təsnif olunmuş xəstəliklərdə beyin damarlarının zədələnmələri
- I69 Serebrovaskulyar xəstəliklərin nəticələri

Arteriyaların, arteriolların və kapilyarların xəstəlikləri (I70-I79)

- I70 Ateroskleroz
- I71 Aortanın anevrizması və lay-lay qopması
- I72 Anevrizmanın digər formaları
- I73 Periferik damarların digər xəstəlikləri
- I74 Arteriyaların tromboz və emboliyası
- I77 Arteriya və arteriolların digər zədələnmələri
- I78 Kapilyarların xəstəlikləri
- I79* Digər rubrikalarda təsnif olunmuş xəstəliklərdə arteriyaların, arteriolların və kapilyarların zədələnmələri

Venaların, limfa damarlarının və limfatik düyünlərin digər rubrikalarda təsnif olunmayan xəstəlikləri (I80-I89)

- I80 Flebit və tromboflebit
- I81 Portal venaların trombozu
- I82 Digər venaların tromboz və emboliyası
- I83 Aşağı ətraf venalarının varikoz genəlməsi
- I85 Qida borusu venalarının varikoz genəlməsi
- I86 Digər lokalizasiyalı venaların varikoz genəlməsi
- I87 Venaların digər zədələnmələri

- I88 Qeyri-spesifik limfadenit
I89 Limfa damarlarının və limfa düyünlərinin digər qeyri-infeksiyon xəstəlikləri

Qan dövranı sisteminin digər və dəqiqləşdirilməmiş xəstəlikləri (I95- I99)

- I95 Hipotenziya
I97 Digər rubrikalarda təsnif olunmamış tibbi proseduralardan sonra qan dövranı sisteminin pozğunluqları
I98* Digər rubrikalarda təsnif olunmuş xəstəliklərdə qan dövranı sisteminin digər pozğunluqları
I99 Qan dövranı sisteminin digər və dəqiqləşdirilməmiş pozğunluqları

X sinif

Tənəffüs orqanlarının xəstəlikləri (J00-J99)

Yuxarı tənəffüs yollarının kəskin respirator infeksiyaları (J00-J06)

- J00 Kəskin nazofaringit [zökəm] J01 Kəskin sinusit
J02 Kəskin faringit
J03 Kəskin tonzillit
J04 Kəskin laringit və traxeit
J05 Kəskin obstruktiv laringit və epiqlottit
J06 Yuxarı tənəffüs yollarının dəqiqləşdirilməmiş lokalizasiyalı çoxsaylı kəskin infeksiyaları

Qrip və pnevmoniyalar (J09-J18)

- J09 Dəqiq müəyyən edilmiş qrip virusu tərəfindən törədilən qrip
J10 Müəyyən edilmiş digər qrip virusları tərəfindən törədilən qrip
J11 Virus müəyyən edilməyən qrip
J12 Digər rubrikalarda təsnif olunmayan virus pnevmoniyası
J13 *Streptococcus pneumoniae* tərəfindən törədilən pnevmoniya
J14 *Haemophilus influenzae* (Afanasyev-Pfeyfer çöpləri) tərəfindən törədilən pnevmoniya
J15 Digər rubrikalarda təsnif olunmayan bakterial pnevmoniya
J16 Digər rubrikalarda təsnif olunmayan digər infeksiyon törədicilərin törətdiyi pnevmoniya
J17* Digər rubrikalarda təsnif olunmuş xəstəliklərdə pnevmoniya
J18 Törədicisi dəqiqləşdirilməyən pnevmoniya

Aşağı tənəffüs yollarının digər kəskin respirator infeksiyaları (J20-J22)

- J20 Kəskin bronxit
J21 Kəskin bronxiolit
J22 Aşağı tənəffüs yollarının dəqiqləşdirilməmiş kəskin respirator infeksiyası

Yuxarı tənəffüs yollarının digər xəstəlikləri (J30-J39)

- J30 Vazomotor və allergik rinit
J31 Xroniki rinit, nazofaragit və faringit
J32 Xroniki sinusit
J33 Burnun polipi
J34 Burnun və burun ciblərinin digər xəstəlikləri
J35 Badamcıqların və adenoidlərin xroniki xəstəlikləri
J36 Peritonzilyar abses
J37 Xroniki laringit və larinqotraxeit
J38 Səs büküşlərinin və qırtlağın digər rubrikalarda təsnif olunmayan xəstəlikləri
J39 Yuxarı tənəffüs yollarının digər xəstəlikləri

Aşağı tənəffüs yollarının xroniki xəstəlikləri (J40-J47)

- J40 Kəskin və ya xroniki olması dəqiqləşdirilməyən bronxit
J41 Sadə və selikli-irinli bronxit
J42 Dəqiqləşdirilməmiş xroniki bronxit
J43 Emfizema
J44 Digər xroniki obstruktiv ağciyər xəstəliyi

- J45 Astma
 J46 Astmatik vəziyyət (status asthmaticus)
 J47 Bronxoektaz

Ağciyərin xarici agentlər tərəfindən törədilən xəstəlikləri (J60-J70)

- J60 Kömürçü pnevmokoniozu
 J61 Asbest və digər mineral maddələr tərəfindən törədilən pnevmokonioz
 J62 Silisium tərkibli toz tərəfindən törədilən pnevmokonioz
 J63 Digər qeyri-üzvi toz tərəfindən törədilən pnevmokonioz
 J64 Dəqiqləşdirilməmiş pnevmokonioz
 J65 Vərəmlə bağlı pnevmokonioz
 J66 Tənəffüs yollarının spesifik üzvi toz tərəfindən törədilən xəstəlikləri
 J67 Üzvi toz tərəfindən törədilən hipersensitiv pnevmonit
 J68 Kimyəvi maddələrin, qazların, tüstünün və buxarların udulması ilə bağlı respirator vəziyyət
 J69 Bərk maddələr və mayelər tərəfindən törədilən pnevmonit
 J70 Digər xarici agentlər tərəfindən törədilən respirator vəziyyət

Əsasən interstisial toxumamı zədələyən digər respirator xəstəliklər (J80-J84)

- J80 Yaşlılarda respirator pozğunluq sindromu [distress]
 J81 Ağciyər ödemisi
 J82 Digər rubrikalarda təsnif olunmayan ağciyər eozinofiliyası
 J84 Digər interstisial ağciyər xəstəlikləri

Aşağı tənəffüs yollarının irinli və nekrotik vəziyyətləri (J85-J86)

- J85 Divararalağının və ağciyərin absesi
 J86 Piyoraks

Plevranın digər xəstəlikləri (J90-J94)

- J90 Digər rubrikalarda təsnif olunmayan plevral ifrazat
 J91* Digər rubrikalarda təsnif olunan hallarda plevral ifrazat
 J92 Plevral lövhəcik
 J93 PnevMotoraks
 J94 Plevranın digər zədələnməsi

Tənəffüs orqanlarının digər xəstəlikləri (J95-J99)

- J95 Digər rubrikalarda təsnif olunmayan tibbi proseduralardan sonra respirator pozğunluqlar
 J96 Digər rubrikalarda təsnif olunmayan tənəffüs çatmamazlığı
 J98 Digər respirator pozğunluqlar
 J99* Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərdə respirator pozğunluqlar

XI sinif

**Həzm sisteminin xəstəlikləri
 (K00-K93)**

Ağız boşluğunun, ağız suyu vəzilərinin və çənənin xəstəlikləri (K00-K14)

- K00 Dişlərin çıxmasının və inkişafının xəstəlikləri
 K01 Tam və natamam retənlənmiş dişlər
 K02 Dişlərin kariesi
 K03 Dişin bərk toxumalarının digər xəstəlikləri
 K04 Pulpa və periapikal toxumaların xəstəlikləri
 K05 Gingivit və parodont xəstəlikləri
 K06 Diş ətinin və dişsiz alveol kənarın digər dəyişiklikləri
 K07 Üz-çənə anomaliyaları (dişləmənin anomaliyaları daxil olmaqla)
 K08 Dişlərin və onların dayaq aparatının digər dəyişiklikləri
 K09 Ağız nahiyəsinin digər rubrikalarda təsnif olunmayan kistaları
 K10 Çənənin digər xəstəlikləri

K11	Ağız suyu vəzilərinin xəstəlikləri
K12	Stomatit və oxşar zədələnmələr
K13	Dodaqların və ağız boşluğunun selikli qişasının digər xəstəlikləri
K14	Dilin xəstəlikləri

Qida borusu, mədə və 12 barmaq bağırsağının xəstəlikləri (K20-K31)

K20	Ezofagit
K21	Qastroezofageal reflüks
K22	Qida borusunun digər xəstəlikləri
K23*	Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərdə qida borusunun zədələnmələri
K25	Mədə xorası
K26	12 barmaq bağırsağ xorası
K27	Dəqiqləşdirilməmiş lokalizasiyalı peptik xora
K28	Qastroeyunal xora
K29	Qastrit və duodenit
K30	Funksional dispepsiya
K31	Mədənin və 12 barmaq bağırsağın digər xəstəlikləri

Appendiksin [soxulcanabənzər çıxıntının] xəstəlikləri (K35-K38)

K35	Kəskin appendisit
K36	Appendisit digər formaları
K37	Dəqiqləşdirilməmiş appendisit
K38	Appendiksin digər xəstəlikləri

Yırtıqlar (K40-K46)

K40	Qasıq yırtığı
K41	Bud yırtığı
K42	Göbək yırtığı
K43	Qarnın ön divarının yırtığı
K44	Diafraqma yırtığı
K45	Qarın boşluğunun digər yırtıqları
K46	Qarın boşluğunun dəqiqləşdirilməmiş yırtığı

Qeyri-infeksion enterit və kolit (K50-K52)

K50	Kron xəstəliyi [regionar enterit]
K51	Xoralı kolit
K52	Digər qeyri-infeksion gastroenterit və kolitlər

Bağırsağın digər xəstəlikləri (K55-K64)

K55	Bağırsağın damar xəstəlikləri
K56	Yırtıq olmadan bağırsağ keçməməzliyi və paralitik ileus
K57	Bağırsağın divertikul xəstəliyi
K58	Qıcıqlanmış bağırsağ sindromu
K59	Digər funksional bağırsağ pozğunluqları
K60	Düz bağırsağın və anusun çatı və fistulu
K61	Düz bağırsağın və anusun absesi
K62	Düz bağırsağın və anusun digər xəstəlikləri
K63	Bağırsağın digər xəstəlikləri
K64	Babasillər və perianal venaların trombozları

Peritonun xəstəlikləri (K65-K67)

K65	Peritonit
K66	Peritonun digər zədələnmələri
K67*	Digər rubrikalarda təsnif olunan infeksiya xəstəliklərdə peritonun zədələnmələri

Qaraciyərin xəstəlikləri (K70-K77)

K70	Qaraciyərin alkohol xəstəliyi
K71	Qaraciyərin toksik zədələnməsi

K72	Digər rubrikalarda təsnif olunmayan qaraciyər çatmamazlığı
K73	Digər rubrikalarda təsnif olunmayan hepatit
K74	Qaraciyərin fibrozu və sirrozu
K75	Qaraciyərin digər iltihabı xəstəlikləri
K76	Qaraciyərin digər xəstəlikləri
K77*	Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərdə qaraciyərin zədələnmələri

Öd kisəsinin, öd yollarının və mədəaltı vəzinin xəstəlikləri (K80-K87)

K80	Öd daşı xəstəliyi (xolelitiyaz)
K81	Xolesistit
K82	Öd kisəsinin digər xəstəlikləri
K83	Öd yollarının digər xəstəlikləri
K85	Kəskin pankreatit
K86	Mədəaltı vəzinin digər xəstəlikləri
K87*	Digər rubrikalarda təsnif olunmuş xəstəliklərdə öd kisəsinin, öd yollarının və mədəaltı vəzinin zədələnmələri

Həzm orqanlarının digər xəstəlikləri (K90-K93)

K90	Bağırsaqlarda sorulmanın pozğunluqları
K91	Digər rubrikalarda təsnif olunmayan tibbi proseduralardan sonra həzm orqanlarının pozğunluqları
K92	Həzm orqanlarının digər xəstəlikləri
K93*	Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərdə başqa həzm orqanlarının zədələnmələri

XII sinif

Dəri və dərialtı toxumanın xəstəlikləri (L00-L99)

Dəri və dərialtı toxumanın infeksiyaları (L00-L08)

L00	Dərinin yanıqabənzər suluqlar şəklində stafilokokk zədələnmə sindromu
L01	İmpetiyo
L02	Dərinin absesi, furunkulu və karbunkulu
L03	Fleqmona
L04	Kəskin limfadenit
L05	Pilonidal sist
L08	Dəri və dərialtı toxumanın digər yerli infeksiyaları

Bullyoz pozğunluqlar (L10-L14)

L10	Pemfiqus
L11	Digər akantolitik pozğunluqlar
L12	Pemfiqoid
L13	Digər bulyoz dəyişikliklər
L14*	Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərdə dərinin bulyoz pozğunluqları

Dermatit və ekzema (L20-L30)

L20	Atopik dermatit
L21	Seboreya dermatiti
L22	Bələk dermatiti
L23	Allergik təmas dermatiti
L24	Sadə qıcıqlanma [irritant] təmas dermatiti
L25	Dəqiqləşdirilməmiş təmas dermatiti
L26	Eksfoliativ dermatit
L27	Daxiliə qəbul edilmiş maddələrin törətdiyi dermatit
L28	Sadə xroniki dәмrov və qaşınma xəstəliyi
L29	Qaşınma
L30	Digər dermatitlər

Populoskvamoz pozğunluqlar (L40-L45)

- L40 Psoriaz
- L41 Parapsoriaz
- L42 Çəhrayı pitiriaz [Jiberin]
- L43 Qırmızı yastı dəmrov
- L44 Digər papuloskvamoz dəyişikliklər
- L45* Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərdə papuloskvamoz pozğunluqlar

Övrə və eritema(L50- L54)

- L50 Övrə
- L51 Çoxşəkilli eritema
- L52 Düyünlü eritema
- L53 Digər eritematoz hallar
- L54* Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərdə eritema

Dəri və dərialtı toxumanın şüalanmanın təsiri ilə bağlı xəstəlikləri (L55- L59)

- L55 Günəş yanığı
- L56 Dərinin ultrabənövşəyi şüaların təsiri ilə digər kəskin dəyişiklikləri
- L57 Dərinin qeyri ionlaşdırıcı şüaların xroniki təsirindən əmələ gələn dəyişiklikləri
- L58 Radiasiya (şüa) dermatiti
- L59 Dəri və dərialtı toxumanın şüalanma ilə bağlı digər xəstəlikləri

Dəri artımlarının xəstəlikləri (L60-L75)

- L60 Dırnaqların xəstəlikləri
- L62* Digər rubrikalarda təsnif olunmuş xəstəliklərdə dırnaqların dəyişmələri
- L63 Ocaqlı alopetsiya
- L64 Androgen alopetsiya
- L65 Tüklərin digər çapıq əmələ gətirməyən tökülmələri
- L66 Çapıqlaşan alopetsiya
- L67 Tük milinin və saç rənginin anomaliyaları
- L68 Hipertrixoz
- L70 Sızanaqlar
- L71 Rozasea
- L72 Dəri və dərialtı toxumanın follikulyar sistləri
- L73 Tük follikulların digər xəstəlikləri
- L74 Merokrin (ekkrin) tər vəzilərinin xəstəlikləri
- L75 Apokrin tər vəzilərinin xəstəlikləri

Dəri və dərialtı toxumanın digər xəstəlikləri (L80-L99)

- L80 Vitiliqo
- L81 Digər piqmentasiya pozğunluqları
- L82 Seboreyalı keratoz
- L83 Acanthosis niqricans
- L84 Döyənəklər və döyənəkləşmələr
- L85 Digər epidermal qalınlaşmalar
- L86* Digər rubrikalarda təsnif olunmuş xəstəliklərdə keratodermiyalar
- L87 Transepidermal dəşici dəyişikliklər
- L88 Qanqrenoz piodermiya
- L89 Dekubital xora
- L90 Dərinin atrofik zədələnmələri
- L91 Dərinin hipertrofik dəyişiklikləri
- L92 Dəri və dərialtı toxumanın qranulatoz dəyişiklikləri
- L93 Qırmızı qurdeşənəyi
- L94 Birləşdirici toxumanın digər lokallaşmış dəyişiklikləri
- L95 Digər rubrikalarda təsnif olunmayan dəri ilə məhdudlaşan vaskulit
- L97 Aşağı ətrafın digər rubrikalarda təsnif olunmayan xorası
- L98 Dəri və dərialtı toxumanın digər rubrikalarda təsnif olunmayan digər xəstəlikləri
- L99* Dəri və dərialtı toxumanın digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərdə başqa zədələnmələri

XIII sinif**Sümük-əzələ sisteminin və birləşdirici toxumanın xəstəlikləri (M00-M99)****Artropatiyalar (M00-M25)***İnfeksiyon artropatiyalar (M00-M03)*

- M00 Piogen artirit
 M01* Digər rubrikalarda təsnif olunmuş infeksiyon və parazitar xəstəliklərdə oynaqın birbaşa infeksiyalaşması
 M02 Reaktiv artropapulyar
 M03* Digər rubrikalarda təsnif olunmuş xəstəliklərdə postinfeksiyon və reaktiv artropopulyarlar

İltihabi poliartropapular (M05-M14)

- M05 Seropozitiv revmatoid artrit
 M06 Digər revmatoid artritlər
 M07* Psoriatik və enteropatik artropatiyalar
 M08 Gənclik (yüvenil) artrit
 M09* Digər rubrikalarda təsnif olunmuş xəstəliklərdə gənclik artrit
 M10 Podaqra
 M11 Digər kristallik artropatiyalar
 M12 Digər spesifik artropatiyalar
 M13 Digər artritlər
 M14* Digər rubrikalarda təsnif olunmuş xəstəliklərdə artropatiyalar

Artrozlar (M15-M19)

- M15 Poliartroz
 M16 Koksartroz (çanaq-bud oynaqının artrozu)
 M17 Qonartroz (diz oynaqının artrozu)
 M18 Birinci əldarağı-bilək oynaqının artrozu
 M19 Digər artrozlar

Onyaqların digər zədələnmələri (M20-M25)

- M20 Əl və ayaq barmaqlarının qazanılma deformasiyası
 M21 Ətrafların digər qazanılma deformasiyaları
 M22 Diz qapağının zədələnmələri
 M23 Dizin oynaqdaxili zədələnmələri
 M24 Onyaqların digər spesifik zədələnmələri
 M25 Onyaqların digər rubrikalarda təsnif olunmayan başqa zədələnmələri

Birləşdirici toxumanın sistemli zədələnmələri (M30-M36)

- M30 Düyünlü poliarteriit və oxşar hallar
 M31 Digər nekrozlaşan vaskulopatiyalar
 M32 Sistemli qırmızı qurdeşənəyi
 M33 Dermatopolimiozit
 M34 Sistemli skleroz
 M35 Birləşdirici toxumanın digər sistemli zədələnmələri
 M36* Digər rubrikalarda təsnif olunmuş xəstəliklərdə birləşdirici toxumanın sistemli zədələnmələri

Dorsopatiyalar (M40-M54)*Deformasiya edən dorsopatiyalar (M40-M43)*

- M40 Kifoza və lordoz
 M41 Skolioz
 M42 Onurğanın osteoxandrozu
 M43 Digər deformasiya edən dorsopatiyalar

Spondilopatiyalar (M45-M49)

- M45 Ankilozlaşan spondilit
- M46 Digər iltihabı spondilopatiyalar
- M47 Spondilyoz
- M48 Digər spondilopatiyalar
- M49* Digər rubrikalarda təsnif olunmuş xəstəliklərdə spondilopatiyalar

Digər dorsopatiyalar (M50-M54)

- M50 Boyun şöbəsinin fəqərəarası disklərinin zədələnmələri
- M51 Digər şöbələrin fəqərəarası disklərinin zədələnmələri
- M53 Digər rubrikalarda təsnif olunmayan başqa dorsopatiyalar
- M54 Dorsalgiya

Yumşaq toxumaların xəstəlikləri (M60-M79)

Əzələlərin xəstəlikləri (M60-M63)

- M60 Miozit
- M61 Əzələlərin kalsifikasiyası və ossifikasiyası
- M62 Əzələlərin digər zədələnmələri
- M63* Digər rubrikalarda təsnif olunmuş xəstəliklərdə əzələlərin zədələnmələri

Vəterlərin və sinovial qişaların zədələnmələri (M65-M68)

- M65 Sinovitlər və tenosinovitlər
- M66 Sinovial qişaların və vəterlərin spontan cırılması
- M67 Sinovial qişaların və vəterlərin digər zədələnmələri
- M68* Digər rubrikalarda təsnif olunmuş xəstəliklərdə sinovial qişaların və vəterlərin zədələnmələri

Yumşaq toxumaların digər xəstəlikləri (M70-M79)

- M70 Yumşaq toxumaların təzyiq, yüklənmə və artıq dərəcədə yüklənmə ilə bağlı zədələnmələri
- M71 Digər bursopatiyalar
- M72 Fibroblastik pozğunluqlar
- M73* Digər rubrikalarda təsnif olunmuş xəstəliklərdə yumşaq toxumaların zədələnmələri
- M75 Bazu oynaqı zədələnmələri
- M76 Pəncə istisna olmaqla aşağı ətrafların entezopatiyaları
- M77 Digər entezopatiyalar
- M79 Digər rubrikalarda təsnif olunmayan xəstəliklərdə yumşaq toxumaların başqa xəstəlikləri

Osteopatiyalar və xondropatiyalar (M80-M94)

Sümük sıxlığının və strukturunun pozğunluqları (M80-M85)

- M80 Patoloji sınıqla osteoporoz
- M81 Patoloji sınıq olmadan osteoporoz
- M82* Digər rubrikalarda təsnif olunmuş xəstəliklərdə osteoporoz
- M83 Yaşlılarda osteomalyasiya
- M84 Sümük tamlığının pozulmaları
- M85 Sümük sıxlığının və strukturunun digər pozğunluqları

Digər osteopatiyalar (M86-M90)

- M86 Osteomielit
- M87 Osteonekroz
- M88 Sümüklərin Pecet xəstəliyi (deformasiya edən osteit)
- M89 Sümüklərin digər xəstəlikləri
- M90* Digər rubrikalarda təsnif olunmuş xəstəliklərdə osteopatiyalar

Xondropatiyalar (M91-M94)

- M91 Budun və çanağın gənclik osteoxondrozu
- M92 Digər gənclik osteoxondrozları
- M93 Digər osteoxondropatiyalar
- M94 Qığırdaqların digər zədələnmələri

Sümük-əzələ sisteminin və birləşdirici toxumanın digər zədələnmələri (M95-M99)

- M95 Sümük-əzələ sisteminin və birləşdirici toxumanın digər qazanılma deformasiyaları
 M96 Digər rubrikalarda təsnif olunmayan tibbi proseduralardan sonra sümük-əzələ sisteminin zədələnmələri
 M99 Digər rubrikalarda təsnif olunmayan biomexaniki pozğunluqlar

XIV sinif

Sidik-cinsiyyət sisteminin xəstəlikləri (N00-N99)

Qlomerulyar xəstəliklər (N00-N08)

- N00 Kəskin nefritik sindrom
 N01 Sürətlə progressivləşən nefritik sindrom
 N02 Residivləşən və davam edən hematuriya
 N03 Xroniki nefritik sindrom
 N04 Nefrotik sindrom
 N05 Dəqiqləşdirilməmiş nefrotik sindrom
 N06 Dəqiqləşdirilmiş morfoloji zədələnmə ilə izolə olunmuş proteinuriya
 N07 Digər rubrikalarda təsnif olunmayan irsi nefropatiya
 N08* Digər rubrikalarda təsnif olunmuş xəstəliklərdə qlomerulyar zədələnmələr

Böyrəklərin tubulointerstisial xəstəlikləri (N10-N16)

- N10 Kəskin tubulointerstisial nefrit
 N11 Xroniki tubulointerstisial nefrit
 N12 Kəskin və ya xroniki olması dəqiqləşdirilməmiş tubulointerstisial nefrit
 N13 Obstruktiv uropatiya və refluyks-uropatiya
 N14 Dərman maddələrinin və ağır metalların törətdiyi tubulointerstisial və tubulyar zədələnmələri
 N15 Böyrəklərin digər tubulointerstisial xəstəlikləri
 N16* Digər rubrikalarda təsnif olunmuş xəstəliklərdə böyrəklərin tubulointerstisial zədələnmələri

Böyrək çatmamazlığı (N17-N19)

- N17 Kəskin böyrək çatmamazlığı
 N18 Xroniki böyrək xəstəliyi
 N19 Dəqiqləşdirilməmiş böyrək çatmamazlığı

Böyrəkdaşı xəstəliyi (N20-N23)

- N20 Böyrəklərin və sidik axarının daşları
 N21 Aşağı sidik yollarının daşları
 N22* Digər rubrikalarda təsnif olunmuş xəstəliklərdə sidik yollarının daşları
 N23 Dəqiqləşdirilməmiş böyrək sancısı

Böyrək və sidik axarlarının digər xəstəlikləri (N25-N29)

- N25 Böyrək kanalçıqlarının disfunksiyası nəticəsində inkişaf edən pozğunluqlar
 N26 Dəqiqləşdirilməmiş büzüşmüş böyrək
 N27 Naməlum səbəbdən kiçik böyrək
 N28 Digər rubrikalarda təsnif olunmayan xəstəliklərdə böyrək və sidik axarlarının digər xəstəlikləri
 N29* Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərdə böyrək və sidik axarlarının başqa xəstəlikləri

Sidik sisteminin digər xəstəlikləri(N30-N39)

- N30 Sistit
 N31 Sidik kisəsinin digər rubrikalarda təsnif olunmayan sinir-əzələ disfunksiyası
 N32 Sidik kisəsinin digər zədələnmələri
 N33* Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərdə sidik kisəsinin zədələnmələri
 N34 Uretrit və uretral sindrom
 N35 Uretranın strikturası
 N36 Uretranın digər xəstəlikləri

- N37* Digər rubrikalarda təsnif olunmuş xəstəliklərdə uretranın zədələnmələri
N39 Sidik sisteminin digər xəstəlikləri

Kişi cinsiyyət orqanlarının xəstəlikləri (N40-N51)

- N40 Prostat vəzinin hiperplaziyası
N41 Prostat vəzinin iltihabı xəstəlikləri
N42 Prostat vəzinin digər xəstəlikləri
N43 Hidrosele və spermatosele
N44 Xayanın burulması
N45 Orxit və epididimit
N46 Kişi sonsuzluğu
N47 Artıq pülük, fimoz, parafimoz
N48 Cinsiyyət üzvlərinin digər xəstəlikləri
N49 Kişi cinsiyyət orqanlarının digər rubrikalarda təsnif olunmayan iltihabı xəstəlikləri
N50 Kişi cinsiyyət orqanlarının digər xəstəlikləri
N51* Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərdə kişi cinsiyyət orqanlarının zədələnmələri

Süd vəzisinin xəstəlikləri (N60-N64)

- N60 Süd vəzisinin xoşxassəli displaziyası
N61 Süd vəzisinin iltihabı xəstəlikləri
N62 Süd vəzisinin hipertrofiyası
N63 Süd vəzində dəqiqləşdirilməmiş törəmə
N64 Süd vəzisinin digər xəstəlikləri

Qadın çanaq orqanlarının iltihabı xəstəlikləri (N70-N77)

- N70 Salpingit və ooforit
N71 Uşaqlıq boynu istisna olmaqla uşaqlığın iltihabı xəstəliyi
N72 Uşaqlıq boynunun iltihabı xəstəliyi
N73 Qadın çanaq orqanlarının digər iltihabı xəstəlikləri
N74* Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərdə qadın çanaq orqanlarının iltihabı xəstəlikləri
N75 Bartolin vəzilərinin xəstəlikləri
N76 Vulva və uşaqlıq yolunun digər iltihabı xəstəlikləri
N77* Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərdə vulva və uşaqlıq yolunun iltihabı və xoralanması

Qadın cinsiyyət orqanlarının qeyri-iltihabı xəstəlikləri (N80-N98)

- N80 Endometrioz
N81 Qadın cinsiyyət orqanlarının sallanması
N82 Qadın cinsiyyət orqanlarını zədələyən fistullar
N83 Yumurtalığın, uşaqlıq borularının və uşaqlığın enli bağının qeyri-iltihabı xəstəlikləri
N84 Qadın cinsiyyət orqanlarının polipi
N85 Uşaqlıq boynu istisna olmaqla uşaqlığın digər qeyri-iltihabı xəstəlikləri
N86 Uşaqlıq boynunun eroziyası və ektropionu
N87 Uşaqlıq boynunun displaziyası
N88 Uşaqlıq boynunun digər qeyri-iltihabı xəstəlikləri
N89 Uşaqlıq yolunun digər qeyri-iltihabı xəstəlikləri
N90 Vulva və aralığın digər qeyri-iltihabı xəstəlikləri
N91 Menstruasiyanın olmaması, seyrək və az miqdarda menstruasiyalar
N92 Çoxlu, tezlaşmış və qeyri-requlyar menstruasiyalar
N93 Uşaqlıqdan və uşaqlıq yolundan digər anomal qanaxmalar
N94 Qadın cinsiyyət orqanları və menstrual sikllə bağlı digər hallar və xəstəliklər
N95 Menopauzanın pozğunluğu və menopauzaya yaxın dövrdə digər pozğunluqlar
N96 Adəti düşük
N97 Qadın sonsuzluğu
N98 Süni mayalanma ilə bağlı ağırlaşmalar

Sidik-cinsiyyət sisteminin digər pozğunluqları (N99)

- N99 Digər rubrikalarda təsnif olunmamış tibbi proseduralardan sonra sidik-cinsiyyət sisteminin pozğunluqları

XV sinif

Hamiləlik, doğuş və zahılıq dövrü

(O00-O99)

Abortla nəticələnən hamiləlik (O00-O08)

- O00 Uşaqlıqdankənar [ektopik] hamiləlik
- O01 Beçəxor
- O02 Döllənmənin digər anormal nəticələri
- O03 Qeyri-iradi abort
- O04 Tibbi abort
- O05 Abortun digər növləri
- O06 Dəqiqləşdirilməmiş abort
- O07 Uğursuz nəticələnmiş abort cəhdi
- O08 Abort, uşaqlıqdankənar və molyar hamiləliklə bağlı ağırlaşmalar

Hamiləlik, doğuş və zahılıq dövründə ödemlər, proteinuriya və hipertenziv pozğunluqlar (O10-O16)

- O10 Hamiləliyi, doğuşu və zahılıq dövrünü ağırlaşdıran, əvvəl mövcud olan hipertenziya
- O11 Xroniki hipertenziya zamanı preeklampsiya
- O12 Hamiləliyin törətdiyi hipertenziasız ödemlər və proteinuriya
- O13 Hamiləlik [hamiləliklə əlaqədar əmələ gəlmiş] hipertenziyası
- O14 Preeklampsiya
- O15 Eklampsiya
- O16 Ananın dəqiqləşdirilməmiş hipertenziyası

Ananın əsasən hamiləliklə bağlı digər xəstəlikləri (O20-O29)

- O20 Hamiləliyin erkən dövrünün qanaxması
- O21 Hamilələrin həddən artıq qusması
- O22 Hamiləlik dövründə venoz ağırlaşmalar və babasillər
- O23 Hamiləlik dövründə sidik-cinsiyyət yollarının infeksiyaları
- O24 Hamiləlik dövründə şəkərli diabet
- O25 Hamiləlik dövründə qidalanma çatmamazlığı
- O26 Əsasən hamiləliklə əlaqəli olan başqa hallarla bağlı anaya göstərilən tibb yardım
- O28 Ananın antenatal müayinələrində müəyyən olunan normadan kənara çıxmalar
- O29 Hamiləlik dövründə aparılan anesteziya ilə bağlı olan ağırlaşmalar

Dölün, amniotik boşluğun vəziyyəti və dölazadətmdə rast gəlinən ağırlaşmalarla bağlı anaya göstərilən tibbi yardım (O30-O48)

- O30 Çoxdöllü hamiləlik
- O31 Çoxdöllü hamiləlik üçün xarakterik olan ağırlaşmalar
- O32 Dölün müəyyən edilmiş və ya ehtimal olunan qeyri-düzgün gəlişində anaya göstərilən tibbi yardım
- O33 Dölün və çanağın ölçüləri arasında müəyyən edilmiş uyğunsuzluq zamanı anaya göstərilən tibbi yardım
- O34 Çanaq orqanlarının müəyyən edilmiş və ya ehtimal olunan anomaliyaları zamanı anaya göstərilən tibbi yardım
- O35 Müəyyən edilmiş və ya ehtimal olunan anomaliyalar və dölün zədələnməsi zamanı anaya göstərilən tibbi yardım
- O36 Dölün digər müəyyən edilmiş və ya ehtimal olunan patoloji hallarında anaya göstərilən tibbi yardım
- O40 Çoxmayelik (hidramnion)
- O41 Amniotik maye və döl qişaları tərəfindən digər pozğunluqlar

- O42 Döl qişalarının vaxtından əvvəl cırılması
- O43 Plasentar pozğunluqlar
- O44 Cift gəlişi
- O45 Ciftin vaxtından əvvəl ayrılması [abruptio placentae]
- O46 Digər rubrikalarda təsnif olunmayan doğumaqədər qanaxma
- O47 Yalançı doğuş ağrıları
- O48 Vaxtı keçmiş hamiləlik

Doğuşların və dölazadətmanın ağırlaşması (O60-O75)

- O60 Vaxtından əvvəl doğuş
- O61 Doğuşların uğursuz nəticələnən stimulyasiya cəhdi
- O62 Doğuş fəaliyyətinin [doğuş qüvvələrinin] pozğunluqları
- O63 Sürəkli doğuşlar
- O64 Dölün qeyri-düzgün vəziyyəti və ya gəlişi ilə bağlı çətinləşmiş doğuşlar
- O65 Ananın çanağının anomaliyaları nəticəsində çətinləşmiş doğuşlar
- O66 Çətinləşmiş doğuşların digər növləri
- O67 Doğum zamanı qanaxma ilə ağırlaşan, digər rubrikalarda təsnif olunmayan doğuşlar və dölazadətə
- O68 Dölün stresi [distress] ilə ağırlaşmış doğuşlar və dölazadətə
- O69 Göbək ciyəsinin patoloji vəziyyəti ilə ağırlaşmış doğuşlar və dölazadətə
- O70 Dölazadətə zamanı aralıq cırılması
- O71 Digər mamalıq travmaları
- O72 Zahılıq dövrü qanaxması
- O73 Ciftin və döl qişalarının qanaxma olmadan yubanması
- O74 Doğuşlar və dölazadətə zamanı keçirilən anesteziya ilə bağlı ağırlaşmalar
- O75 Doğuşların və dölazadətənin digər rubrikalarda təsnif olunmayan ağırlaşmaları

Döl azadətə (O80-O84)

- O80 Tək döllü özbaşına normal doğuş
- O81 Vakuüm ekstraktorun və ya maşaların qoyulması ilə tək döllü doğuşda dölazadətə
- O82 Kesar əməliyyatlarının aparılması ilə tək döllü doğuşda dölazadətə
- O83 Təkdöllü doğuş zamanı digər mamalıq vasitələrinin tətbiqi ilə dölazadətə
- O84 Çoxdöllü doğuşlar

Əsasən zahılıq dövrü ilə bağlı olan ağırlaşmalar (O85-O92)

- O85 Zahılıq dövrü sepsisi
- O86 Zahılıq dövrünün digər infeksiyaları
- O87 Zahılıq dövründə venoz ağırlaşmalar və babasillər
- O88 Mamalıq emboliası
- O89 Zahılıq dövründə tətbiq edilən anesteziya ilə bağlı ağırlaşmalar
- O90 Zahılıq dövrünün digər rubrikalarda təsnif olunmayan ağırlaşmaları
- O91 Süd vəzisinin doğuşla bağlı infeksiyası
- O92 Süd vəzisinin və laktasiyanın doğuşla bağlı digər pozğunluları

Başqa rubrikalarda təsnif olunmayan digər mamalıq halları (O94-O99)

- O94 Hamiləlik, doğuş və zahılıq dövrü ağırlaşmalarının nəticəsi
- O95 Naməlum səbəbdən mamalıq ölümü
- O96 Doğuşdan 42 gün sonra, lakin bir ildən az müddətdə istənilən mamalıq səbəbi ilə ana ölümü
- O97 Birbaşa mamalıq səbəbli ağırlaşmalardan ana ölümü
- O98 Ananın digər rubrikalarda təsnif olunan, lakin hamiləlik, doğuş və zahılıq dövrünü ağırlaşdıran infeksiyon və parazitar xəstəlikləri
- O99 Ananın digər rubrikalarda təsnif olunan, lakin hamiləlik, doğuş və zahılıq dövrünü ağırlaşdıran digər xəstəlikləri

XVI sinif**Perinatal dövrdə meydana çıxan bəzi hallar
(P00-P96)****Döl və yenidoğulmuşun ananın vəziyyəti, hamiləlik, doğuş və dölazadətmanın ağırlaşmaları ilə əlaqədar zədələnmələri**

- P00 Döl və yenidoğulmuşların ananın vəziyyəti ilə bağlı olan və hazırki hamiləliyi ilə əlaqədar olmaya bilən zədələnməsi
- P01 Döl və yenidoğulmuşun, hamiləliyin ağırlaşmaları ilə əlaqədar zədələnməsi
- P02 Cift, göbək ciyəsi və döl qişaları tərəfindən ağırlaşmalarla bağlı dölün və yenidoğulmuşun zədələnməsi
- P03 Döl və yenidoğulmuşun doğuşların və dölazadətmanın digər ağırlaşmaları ilə bağlı zədələnmələri
- P04 Ciftdən və ya ana südündən keçən zərərli maddələrin təsiri nəticəsində döl və yenidoğulmuşun zədələnmələri

Hamiləlik müddəti və dölün böyüməsi ilə bağlı pozğunluqlar (P05-P08)

- P05 Dölün qidalanma çatmamazlığı və böyümənin ləngiməsi
- P07 Hamiləlik müddətinin qısalması və doğum zamanı bədən çəkisinin az olması ilə bağlı digər rubrikalarda təsnif olunmayan pozğunluqlar
- P08 Hamiləlik müddətinin uzanması və doğum zamanı böyük bədən çəkisi ilə bağlı pozğunluqlar

Doğuş travması (P10-P15)

- P10 Doğuş travması nəticəsində kəllədaxili toxumaların cırılması və qansızma
- P11 Mərkəzi sinir sisteminin digər doğum travmaları
- P12 Başın tüklü hissəsinin doğuş travması
- P13 Skeletin doğuş travması
- P14 Periferik sinir sisteminin doğuş travması
- P15 Digər doğuş travmaları

Perinatal dövr üçün xarakterik olan tənəffüs və ürək damar pozğunluqları (P20-P29)

- P20 Bətdaxili hipoksiya
- P21 Doğuşlar zamanı asfiksiya
- P22 Yenidoğulmuşun tənəffüs pozğunluğu [distress]
- P23 Anadangəlmə pnevmoniya
- P24 Neonatal aspirasiya sindromları
- P25 Perinatal dövrdə meydana çıxan interstisial emfizema və oxşar hallar
- P26 Perinatal dövrdə meydana çıxan ağciyər qanaxması
- P27 Tənəffüs orqanlarının perinatal dövrdə meydana çıxan xroniki xəstəlikləri
- P28 Perinatal dövrdə meydana çıxan digər respirator pozğunluqlar
- P29 Perinatal dövrdə meydana çıxan ürək-damar pozğunluqları

Perinatal dövr üçün spesifik olan infeksiyon xəstəliklər (P35-P39)

- P35 Anadangəlmə virus xəstəlikləri
- P36 Yenidoğulmuşun bakterial sepsisi
- P37 Digər anadangəlmə infeksiyon və parazitər xəstəliklər
- P38 Yenidoğulmuşların cüzi qanaxma ilə və ya qanaxmasız omfaliti
- P39 Perinatal dövr üçün spesifik olan digər infeksiyon xəstəliklər

Döldə və yenidoğulmuşda hemorragik və hemotoloji pozğunluqlar (P50-P61)

- P50 Döldə qanitirmə
- P51 Yenidoğulmuşda göbək ciyəsindən qanaxma
- P52 Döldə və yenidoğulmuşda qeyri-travmatik kəllədaxili qansızma
- P53 Dölün və yenidoğulmuşun hemorragik xəstəliyi
- P54 Digər neonatal qanaxma
- P55 Dölün və yenidoğulmuşun hemolitik xəstəliyi

P56	Hemolitik xəstəliklə bağlı dölün hidropsu
P57	Nüvə sarılığı
P58	Artıq dərəcədə hemolizlə bağlı neonatal sarılıq
P59	Digər və dəqiqləşdirilməmiş səbəblərlə bağlı neonatal sarılıq
P60	Yenidoğulmuşda qanın disseminə olunmuş damardaxili laxtalanması
P61	Digər perinatal hemolitik pozğunluqlar

Döl və yenidoğulmuş üçün spesifik olan keçici endokrin pozğunluqlar və maddələr mübadiləsi pozğunluqları (P70-P74)

P70	Karbohidrat mübadiləsinin döl və yenidoğulmuş üçün spesifik olan keçici pozğunluqları
P71	Kalsium və maqnezium mübadiləsinin keçici neonatal pozğunluqları
P72	Digər keçici neonatal endokrin pozğunluqlar
P74	Su-duz mübadiləsinin və maddələr mübadiləsinin digər keçici neonatal pozğunluqları

Döl və yenidoğulmuşda həzm sisteminin pozğunluğu (P75-P78)

P75*	Mekonium ileus kistoz fibroz zamanı
P76	Yenidoğulmuşlarda bağırsağ keçməzliyinin digər növləri
P77	Döl və yenidoğulmuşda nekrozlaşan enteenterokolit
P78	Perinatal dövrdə həzm sisteminin digər pozğunluqları

Döl və yenidoğulmuşda istilik tənziminə və xarici örtüklərə təsir edən hallar (P80-P83)

P80	Yenidoğulmuşda hipotermiya
P81	Yenidoğulmuşda istilik tənziminin digər pozğunluqları
P83	Xarici örtüklərin döl və yenidoğulmuş üçün spesifik olan digər dəyişiklikləri

Perinatal dövrdə meydana çıxan digər pozğunluqlar (P90-P96)

P90	Yenidoğulmuşun qıcolmaları
P91	Yenidoğulmuşda serebral statusun digər pozğunluqları
P92	Yenidoğulmuşun qidalanma problemləri
P93	Döl və yenidoğulmuşu yeridilmiş dərman preparatlarının törətdiyi reaksiyalar və intoksikasiyalar
P94	Yenidoğulmuşda əzələ tonusunun pozğunluğu
P95	Dəqiqləşdirilməmiş səbəbdən dölün ölümü
P96	Perinatal dövrdə meydana çıxan digər pozğunluqlar

XVII sinif

Anadangəlmə anomaliyalar [inkişaf qüsurları], deformasiyalar və xromosom pozğunluqları (Q00-Q99)

Sinir sisteminin anadangəlmə anomaliyaları [inkişaf qüsurları] (Q00-Q07)

Q00	Anensefaliya və oxşar inkişaf qüsurları
Q01	Ensefalosele
Q02	Mikrosefaliya
Q03	Anadangəlmə hidrocefaliya
Q04	Beynin digər anadangəlmə anomaliyaları [inkişaf qüsurları]
Q05	Spina bifida [onurğa kanalının tam bitişməməsi]
Q06	Onurğa beyninin digər anadangəlmə anomaliyaları
Q07	Sinir sisteminin digər anadangəlmə anomaliyaları

Gözün, qulağın, üzün və boynun anomaliyaları [inkişaf qüsurları] (Q10-Q18)

Q10	Göz qapağının, göz yaş aparatının anadangəlmə anomaliyaları [inkişaf qüsurları]
Q11	Anoftalm, mikroftalm və makroftalm
Q12	Büllurun anadangəlmə anomaliyaları [inkişaf qüsurları]
Q13	Gözün ön seqmentinin anadangəlmə anomaliyaları [inkişaf qüsurları]

- Q14 Gözün arxa seqmentinin anadangəlmə anomaliyaları [inkişaf qüsurları]
 Q15 Gözün digər anadangəlmə anomaliyaları [inkişaf qüsurları]
 Q16 Qulağın eşitmə pozğunluğu törədən anadangəlmə anomaliyaları [inkişaf qüsurları]
 Q17 Qulağın anadangəlmə anomaliyaları [inkişaf qüsurları]
 Q18 Üzün və boynun digər anadangəlmə anomaliyaları [inkişaf qüsurları]

Qan dövranı sisteminin anadangəlmə anomaliyaları [inkişaf qüsurları] (Q20-Q28)

- Q20 Ürək kameralarının və birləşmələrin anadangəlmə anomaliyaları [inkişaf qüsurları]
 Q21 Ürək arakəsmələrinin anadangəlmə anomaliyaları [inkişaf qüsurları]
 Q22 Ağciyər və üçtaylı qapaqların anadangəlmə anomaliyaları [inkişaf qüsurları]
 Q23 Aortal və mitral qapaqların anadangəlmə anomaliyaları [inkişaf qüsurları]
 Q24 Ürəyin digər anadangəlmə anomaliyaları [inkişaf qüsurları]
 Q25 İri arteriyaların anadangəlmə anomaliyaları [inkişaf qüsurları]
 Q26 İri venaların anadangəlmə anomaliyaları [inkişaf qüsurları]
 Q27 Periferik damarların digər anadangəlmə anomaliyaları [inkişaf qüsurları]
 Q28 Qan dövranı sisteminin digər anadangəlmə anomaliyaları [inkişaf qüsurları]

Tənəffüs orqanlarının anadangəlmə anomaliyaları [inkişaf qüsurları] (Q30-Q34)

- Q30 Burnun anadangəlmə anomaliyaları [inkişaf qüsurları]
 Q31 Qırtlağın anadangəlmə anomaliyaları [inkişaf qüsurları]
 Q32 Traxeya və bronxların anadangəlmə anomaliyaları [inkişaf qüsurları]
 Q33 Ağciyərlərin anadangəlmə anomaliyaları [inkişaf qüsurları]
 Q34 Tənəffüs orqanlarının digər anadangəlmə anomaliyaları [inkişaf qüsurları]

Dodaqların və damağın yarığı [dovşandodaqlar və qurdağzı] (Q35-Q37)

- Q35 Damağın yarığı [qurdağzı]
 Q36 Dodağın yarığı [dovşandodaq]
 Q37 Dodağın və damağın yarığı [dovşandodaq və qurdağzı birgə]

Həzm orqanlarının digər anadangəlmə anomaliyaları [inkişaf qüsurları] (Q38-Q45)

- Q38 Dilin, ağzın və udlağın digər anadangəlmə anomaliyaları [inkişaf qüsurları]
 Q39 Qida borusunun anadangəlmə anomaliyaları [inkişaf qüsurları]
 Q40 Həzm traktının yuxarı hissəsinin digər anadangəlmə anomaliyaları [inkişaf qüsurları]
 Q41 Nazik bağırsağın anadangəlmə olmaması, atreziyası və stenozu
 Q42 Yoğun bağırsağın anadangəlmə olmaması, atreziyası və stenozu
 Q43 Bağırsağın digər anadangəlmə anomaliyaları [inkişaf qüsurları]
 Q44 Öd kisəsinin, öd yollarının və qaraciyərin anadangəlmə anomaliyaları [inkişaf qüsurları]
 Q45 Həzm orqanlarının digər anadangəlmə anomaliyaları [inkişaf qüsurları]

Cinsiyət orqanlarının anadangəlmə anomaliyaları [inkişaf qüsurları] (Q50-Q56)

- Q50 Yumurtalıqların, uşaqlıq borularının və enli bağların anadangəlmə anomaliyaları [inkişaf qüsurları]
 Q51 Uşaqlıq cisminin və boynunun anadangəlmə anomaliyaları [inkişaf qüsurları]
 Q52 Qadın cinsiyət orqanlarının digər anadangəlmə anomaliyaları [inkişaf qüsurları]
 Q53 Xayaların enməməsi
 Q54 Hipospadiya
 Q55 Kişi cinsiyət orqanlarının digər anadangəlmə anomaliyaları [inkişaf qüsurları]
 Q56 Cinsin qeyri-müəyyənliyi və psevdohermofroditizm

Sidik sisteminin anadangəlmə anomaliyaları [inkişaf qüsurları] (Q60-Q64)

- Q60 Böyrəklərin ageneziası və digər reduksion defektləri
 Q61 Böyrəklərin kistoz xəstəliyi
 Q62 Böyrək ləyəni keçiriciliyinin anadangəlmə pozğunluqları və sidik axarlarının anadangəlmə anomaliyaları
 Q63 Böyrəklərin digər anadangəlmə anomaliyaları [inkişaf qüsurları]
 Q64 Sidik sisteminin digər anadangəlmə anomaliyaları [inkişaf qüsurları]

Sümük əzələ sisteminin anadangəlmə anomaliyaları [inkişaf qüsurları] və deformasiyaları (Q65-Q79)

- Q65 Budun anadangəlmə deformasiyası
 Q66 Pəncənin anadangəlmə deformasiyası

Q67	Başın, uzun, onurğanın və döş qəfəsinin anadangəlmə sümük-əzələ deformasiyaları
Q68	Digər anadangəlmə sümük-əzələ deformasiyaları
Q69	Polidaktiliya
Q70	Sindaktiliya
Q71	Yuxarı ətrafi qısaldan qüsurlar
Q72	Aşağı ətrafi qısaldan qüsurlar
Q73	Dəqiqləşdirilməmiş ətrafi qısaldan qüsurlar
Q74	Ətrafların digər anadangəlmə anomaliyaları [inkişaf qüsurları]
Q75	Kəllə və üz sümüklərinin digər anadangəlmə anomaliyaları [inkişaf qüsurları]
Q76	Onurğanın və döş qəfəsi sümüklərinin anadangəlmə anomaliyaları [inkişaf qüsurları]
Q77	Borulu sümüklərin və onurğanın inkişaf qüsurları ilə osteoxondrodizplaziya
Q78	Digər osteoxondrodizplaziyalar
Q79	Sümük-əzələ sisteminin digər rubrikalarda təsnif olunmayan anadangəlmə anomaliyaları [inkişaf qüsurları]

Digər anadangəlmə anomaliyalar [inkişaf qüsurları] (Q80-Q89)

Q80	Anadangəlmə ixtioz
Q81	Bulyoz epidermoliz
Q82	Dərinin digər anadangəlmə anomaliyaları [inkişaf qüsurları]
Q83	Süd vəzisinin anadangəlmə anomaliyaları [inkişaf qüsurları]
Q84	Xarici örtüklərin digər anadangəlmə anomaliyaları [inkişaf qüsurları]
Q85	Digər rubrikalarda təsnif olunmayan fakamatozlar
Q86	Digər rubrikalarda təsnif olunmayan məlum ekzogen faktorlarla əlaqədar anadangəlmə anomaliya [inkişaf qüsurları] sindromları
Q87	Bir neçə sistemi zədələyən digərdəqiqləşdirilmiş anadangəlmə anomaliya [inkişaf qüsurları] sindromları
Q89	Digər rubrikalarda təsnif olunmayan başqa anadangəlmə anomaliyalar [inkişaf qüsurları]

Digər rubrikalarda təsnif olunmayan xromosom anomaliyaları (Q90-Q99)

Q90	Daun sindromu
Q91	Edvards sindromu və Patau sindromu
Q92	Digər rubrikalarda təsnif olunmayan başqa trisomiyalar və hissəvi autosom trisomiyaları
Q93	Digər rubrikalarda təsnif olunmayan monosomiyalar və autosomun hissəvi itirilməsi
Q95	Digər rubrikalarda təsnif olunmayan struktur markerləri və tarazlaşmış yenidənqurmalar
Q96	Törner sindromu
Q97	Digər rubrikalarda təsnif olunmayan qadın fenotip, digər cinsi xromosom anomaliyaları
Q98	Digər rubrikalarda təsnif olunmayan kişi fenotip, digər cinsi xromosom anomaliyaları
Q99	Digər rubrikalarda təsnif olunmayan digər xromosom anomaliyaları

XVIII sinif

Digər rubrikalarda təsnif olunmayan klinik və laborator müayinələrlə aşkar edilən simptomlar, əlamətlər və normadan kənar çıxıntılar (R00-R99)

Tənəffüs və qan-damar sisteminə aid olan simptomlar və əlamətlər (R00-R09)

R00	Ürək ritminin normadan kənar çıxıntıları
R01	Ürək küyləri və digər ürək səsləri
R02	Digər rubrikalarda təsnif olunmayan qanqrena
R03	Diagnozun olmaması ilə qan təzyiqinin anormal göstəriciləri
R04	Tənəffüs yollarından qanaxma
R05	Öskürək
R06	Anormal tənəffüs
R07	Boğazda və döş qəfəsində ağrı
R09	Qandövranı və tənəffüs sisteminə aid digər simptomlar və əlamətlər

Qarın boşluğuna və həzm sisteminə aid digər simptomlar və əlamətlər (R10-R19)

- R10 Çanaq və qarın nahiyəsində ağrı
- R11 Ürəkbulanma və qusma
- R12 Mədə qıçqırması
- R13 Disfagiya
- R14 Meteorizm və oxşar hallar
- R15 Nəcisi saxlaya bilməmək
- R16 Digər rubrikalarda təsnif olunmayan hepatomeqaliya və splenomeqaliya
- R17 Dəqiqləşdirilməmiş sarılıq
- R18 Assit
- R19 Həzm sisteminə və qarın boşluğuna aid digər simptomlar və əlamətlər

Dəri və dərialtı toxumaya aid simptomlar və əlamətlər (R20-R23)

- R20 Dəri hissiyyatının pozulması
- R21 Səpgi və digər qeyri-spesifik dəri dəyişiklikləri
- R22 Dəri və dərialtı toxumanın lokalizə olunmuş şişkinliyi və bərkiməsi
- R23 Digər dəri dəyişiklikləri

Sinir və sümük-əzələ sisteminə aid simptomlar və əlamətlər (R25-R29)

- R25 Anormal qeyri-iradi hərəkət
- R26 Yeriş və hərəkət pozğunluqları
- R27 Koordinasiyanın digər pozğunluğu
- R29 Sinir və sümük-əzələ sisteminə aid olan digər simptomlar və əlamətlər

Sidik sisteminə aid olan simptomlar və əlamətlər (R30-R39)

- R30 Sidik ifrazı ilə bağlı ağrı
- R31 Qeyri-spesifik hematuriya
- R32 Dəqiqləşdirilməmiş sidik saxlamamazlıq
- R33 Sidik ləngiməsi
- R34 Anuriya və oliquriya
- R35 Poliuriya
- R36 Uretradan ifrazat
- R39 Sidik sisteminə aid digər simptomlar və əlamətlər

Dərk etmə qabiliyyətinə, qavramaya, emosional vəziyyətə və davranışa aid simptomlar və əlamətlər (R40-R46)

- R40 Somnolensiya, stupor, koma
- R41 Dərk etmə qabiliyyətinə və özünüdərk etməyə aid digər simptomlar və əlamətlər
- R42 Başgicəllənmə və duruşun pozğunluğu
- R43 Qoxu və dad hissiyyatının pozğunluğu
- R44 Ümumi hissiyata və qavramaya aid digər simptomlar və əlamətlər
- R45 Emosional vəziyyətə aid olan simptomlar və əlamətlər
- R46 Xarici görünüşə və davranışa aid simptomlar və əlamətlər

Nitqə və səsə aid olan simptomlar və əlamətlər (R47-R49)

- R47 Digər rubrikalarda təsnif olunmayan nitq pozğunluqları
- R48 Disleksiya, işarələri və simvolları tanımanın və başa düşmənin digər rubrikalarda təsnif olunmayan digər pozğunluqları
- R49 Səs pozğunluqları

Ümumi simptomlar və əlamətlər (R50-R69)

- R50 Naməlum mənşəli qızdırma
- R51 Baş ağrısı
- R52 Digər rubrikalarda təsnif olunmayan ağrı
- R53 Halsızlıq və yorğunluq
- R54 Qocalıq
- R55 Bayılma (sinkope) və kollaps
- R56 Digər rubrikalarda təsnif olunmayan qıcolmalar
- R57 Digər rubrikalarda təsnif olunmayan şok

- R58 Digər rubrikalarda təsnif olunmayan qanaxma
- R59 Limfa düyünlərinin böyüməsi
- R60 Digər rubrikalarda təsnif olunmayan ödem
- R61 Hiperhidroz
- R62 Gözlənilən normal fizioloji inkişafın olmaması
- R63 Qida və maye qəbulu ilə bağlı simptomlar və əlamətlər
- R64 Kaxeksiya
- R68 Digər ümumi simptomlar və əlamətlər
- R69 Xəstəliyin naməlum və dəqiqləşdirilməmiş səbəbləri

Diaqnoz olmadan qanın müayinəsində aşkar edilən normadan kənarə çıxmalar (R70-R79)

- R70 Qanın özlülük anomaliyaları və eritrositlərin sürətlənmiş çökməsi
- R71 Eritrositlərin anomaliyaları
- R72 Leykositlərin digər rubrikalarda təsnif olunmayan anomaliyaları
- R73 Qanda qlükozanın miqdarının artması
- R74 Serumda fermentlərin miqdarının normadan kənarə çıxmaları
- R75 İnsanın immun çatmamazlığı virusunun laborator yolla aşkar edilməsi
- R76 Serumun immunoloji yolla tədqiq edilməsi zamanı normadan kənarə çıxmalar
- R77 Plazma zülallarının normadan digər kənarə çıxmaları
- R78 Qanda normada mövcud olmayan dərman maddələrinin və digər maddələrin aşkar edilməsi
- R79 Qanın kimyəvi tərkibinin digər normadan kənarə çıxmaları

Diaqnoz olmadan sidiyin müayinəsində aşkar edilən normadan kənarə çıxmalar (R80-R82)

- R80 İzolə olunmuş proteinuriya
- R81 Qlikozuriya
- R82 Sidiyin müayinəsində aşkar edilən digər normadan kənarə çıxmalar

Müəyyən edilmiş diaqnoz olmadan digər mayelərin, maddələrin və orqanizm toxumalarının müayinəsində aşkar edilən normadan kənarə çıxmalar (R83-R89)

- R83 Onurğa beyni mayesinin müayinəsi zamanı aşkar edilən normadan kənarə çıxmalar
- R84 Döş qəfəsi və tənəffüs orqanlarının preparatlarının müayinəsi zamanı aşkar edilən normadan kənarə çıxmalar
- R85 Qarın boşluğu və həzm orqanlarının preparatlarının müayinəsi zamanı aşkar edilən normadan kənarə çıxmalar
- R86 Kişi cinsiyyət orqanlarının preparatlarının müayinəsi zamanı aşkar edilən normadan kənarə çıxmalar
- R87 Qadın cinsiyyət orqanlarının preparatlarının müayinəsi zamanı aşkar edilən normadan kənarə çıxmalar
- R89 Digər orqanlarının sistem və toxumaların preparatlarının müayinəsi zamanı aşkar edilən normadan kənarə çıxmalar

Müəyyən edilmiş diaqnoz olmadan funksional müayinələrin aparılması və diaqnostik təsvirlərin alınması ilə aşkar edilən normadan kənarə çıxmalar (R90-R94)

- R90 Mərkəzi sinir sisteminin müayinəsi gedişində diaqnostik təsvirlərin alınması ilə aşkar edilən normadan kənarə çıxmalar
- R91 Ağciyərin müayinəsi gedişində diaqnostik təsvirlərin alınması ilə aşkar edilən normadan kənarə çıxmalar
- R92 Süd vəzisinin müayinəsi gedişində diaqnostik təsvirlərin alınması ilə aşkar edilən normadan kənarə çıxmalar
- R93 Bədənin digər nahiyələrinin və digər orqanlarının müayinəsi gedişində diaqnostik təsvirlərin alınması ilə aşkar edilən normadan kənarə çıxmalar
- R94 Funksional müayinələrin aparılması zamanı aşkar edilən normadan kənarə çıxmalar

Ölümün naməlum və qeyri-dəqiq göstərilmiş səbəbləri (R95-R99)

- R95 Südəmə uşağın qəflətən ölümü
- R96 Naməlum səbəbdən qəfləti ölümün digər növləri
- R98 Şahidsiz ölüm
- R99 Ölümün qeyri-dəqiq göstərilmiş dəqiqləşdirilməmiş səbəbləri

XIX sinif**Travmalar, zəhərlənmələr və xarici səbəblərin təsirinin digər nəticələri (S00-T98)****Başın travmaları (S00-S09)**

S00	Başın səthi travması
S01	Başın açıq yarası
S02	Kəllənin və üz sümüklərinin sınığı
S03	Başın bağ və oynaqlarının çıxığı, gərilməsi və artıq dərəcədə gərginləşməsi
S04	Kəllə sinirlərinin travması
S05	Gözün və göz yuvasının travması
S06	Kəllədaxili travma
S07	Başın əzilməsi
S08	Başın hissələrinin travmatik amputasiyası
S09	Başın digər və dəqiqləşdirilməmiş travmaları

Boynun travmaları (S10-S19)

S10	Boynun səthi travması
S11	Boynun açıq yarası
S12	Onurğanın boyun şöbəsinin sınığı
S13	Boyun səviyyəsində kapsul-bağ aparatının çıxığı, gərilməsi və artıq dərəcədə gərginləşməsi
S14	Boyun səviyyəsində onurğa beyninin və sinirlərin travması
S15	Boyun səviyyəsində qan damarlarının travması
S16	Boyun səviyyəsində əzələ və vətərlərin travması
S17	Boynun bərk əzilməsi
S18	Boyun səviyyəsində travmatik amputasiya
S19	Boynun digər dəqiqləşdirilməmiş travmaları

Döş qəfəsinin travmaları (S20-S29)

S20	Döş qəfəsinin səthi travması
S21	Döş qəfəsinin açıq yarası
S22	Qabırğanın (qabırğaların), döş sümüyünün və onurğanın döş şöbəsinin sınığı
S23	Döş qəfəsinin kapsul-bağ aparatının çıxığı, gərilməsi və artıq dərəcədə gərginləşməsi
S24	Döş şöbəsində onurğa beyninin və sinirlərin travması
S25	Döş şöbəsində qan damarlarının travması
S26	Ürəyin travması
S27	Döş boşluğunun digər və dəqiqləşdirilməmiş orqanlarının travması
S28	Döş qəfəsinin əzilməsi və döş qəfəsi hissəsinin travmatik amputasiyası
S29	Döş qəfəsinin digər və dəqiqləşdirilməmiş travmaları

Qarnın, belin aşağı hissəsinin, onurğanın bel şöbəsinin və çanağın travmaları (S30-S39)

S30	Qarnın, belin aşağı hissəsinin və çanağın səthi travması
S31	Qarnın, belin aşağı hissəsinin və onurğanın bel hissəsinin açıq yarası
S32	Onurğanın bel-oma şöbəsinin və çanaq sümüklərinin sınığı
S33	Onurğanın bel şöbəsinin və çanağın kapsul-bağ aparatının çıxığı, gərilməsi və artıq dərəcədə gərginləşməsi
S34	Qarnın, belin aşağı hissəsi və çanaq səviyyəsində onurğa beyninin və sinirlərinin travması
S35	Qarnın, belin aşağı hissəsi və çanaq səviyyəsində qan damarlarının travması
S36	Qarnın boşluğu orqanlarının travması
S37	Çanaq orqanlarının travması
S38	Qarnın, belin aşağı hissəsi və çanaq hissəsinin bərk əzilməsi və travmatik amputasiyası
S39	Qarnın, belin aşağı hissəsinin və çanağın digər və dəqiqləşdirilməmiş travmaları

Çiyin qurşağının və çiyinin travmaları (S40-S49)

S40	Yuxarı ətraf qurşağının və bazunun səthi travması
S41	Yuxarı ətraf qurşağının və bazunun açıq yarası

S42	Yuxarı ətraf qurşağı və bazu səviyyəsində sınıq
S43	Yuxarı ətraf qurşağının kapsul-bağ aparatının çıxığı, gərilməsi və artıq dərəcədə gərginləşməsi
S44	Yuxarı ətraf qurşağının və bazu səviyyəsində sinirlərin travması
S45	Yuxarı ətraf qurşağının və bazu səviyyəsində qan damarlarının travması
S46	Yuxarı ətraf qurşağının və bazu səviyyəsində əzələ və vətərlərin travması
S47	Yuxarı ətraf qurşağının və bazunun əzilməsi
S48	Yuxarı ətraf qurşağının və bazunun travmatik amputasiyası
S49	Yuxarı ətraf qurşağının və bazunun digər və dəqiqləşdirilməmiş travmaları

Dirsəyin və saidin travmaları (S50-S59)

S50	Saidin səthi travmaları
S51	Saidin açıq yarası
S52	Said sümüklərinin sınığı
S53	Dirsək oynaqının kapsul-bağ aparatının çıxığı, gərilməsi və artıq dərəcədə gərginləşməsi
S54	Said səviyyəsində sinirlərin travması
S55	Said səviyyəsində qan damarlarının travması
S56	Said səviyyəsində əzələ və vətərlərin travması
S57	Saidin əzilməsi
S58	Saidin travmatik amputasiyası
S59	Saidin digər və dəqiqləşdirilməmiş travmaları

Biləyin və əlin travmaları (S60-S69)

S60	Biləyin və əlin səthi travmaları
S61	Biləyin və əlin açıq yarası
S62	Bilək və əl səviyyəsində sınıq
S63	Bilək və əl səviyyəsində kapsul-bağ aparatının çıxığı, gərilməsi və artıq dərəcədə gərginləşməsi
S64	Bilək və əl səviyyəsində sinirlərin travması
S65	Bilək və əl səviyyəsində qan damarlarının travması
S66	Bilək və əl səviyyəsində əzələ və vətərlərin travması
S67	Biləyin və əlin bərk əzilməsi
S68	Bilək və əlin amputasiyası
S69	Bilək və əlin digər dəqiqləşdirilməmiş travmaları

Bud-çanaq oynaqı nahiyəsinin və budun travmaları (S70-S79)

S70	Bud-çanaq oynaqı nahiyəsinin və budun səthi travması
S71	Bud-çanaq oynaqı nahiyəsinin və budun açıq yarası
S72	Bud sümüyünün sınığı
S73	Bud-çanaq oynaqının və çanaq qurşağının kapsul-bağ aparatının çıxığı, gərilməsi və artıq dərəcədə gərginləşməsi
S74	Bud-çanaq oynaqı və bud səviyyəsində sinirlərin travması
S75	Bud-çanaq oynaqı və bud səviyyəsində qan damarlarının travması
S76	Bud-çanaq oynaqı və budun əzələ və vətərlərinin travması
S77	Bud-çanaq oynaqı nahiyəsinin və budun əzilməsi
S78	Bud-çanaq oynaqı nahiyəsinin və budun travmatik amputasiyası
S79	Bud-çanaq oynaqı nahiyəsinin və budun digər dəqiqləşdirilməmiş travmaları

Dizin və baldırın travmaları (S80-S89)

S80	Baldırın səthi travması
S81	Baldırın açıq yarası
S82	Aşiq-baldır oynaqı daxil olmaqla baldır sümüklərinin sınığı
S83	Diz oynaqının kapsul-bağ aparatının çıxığı, gərilməsi və artıq dərəcədə gərginləşməsi
S84	Baldır səviyyəsində sinirlərin travması
S85	Baldır səviyyəsində qan damarlarının travması
S86	Baldır səviyyəsində əzələ və vətərlərin travması
S87	Baldırın bərk əzilməsi
S88	Baldırın travmatik amputasiyası
S89	Baldırın digər və dəqiqləşdirilməmiş travmaları

Aşiq-baldır oynaqı nahiyəsinin və pəncənin travmaları (S90-S99)

S90	Aşiq-baldır oynaqı nahiyəsinin və pəncənin səthi travması
S91	Aşiq-baldır oynaqı nahiyəsinin və pəncənin açıq yarası
S92	Aşiq-baldır oynaqı istisna olmaqla pəncənin sınığı
S93	Aşiq-baldır oynaqının və pəncənin kapsul-bağ aparatının çıxığı, gərilməsi və artıq dərəcədə gərginləşməsi
S94	Aşiq-baldır oynaqı və pəncə səviyyəsində sinirlərin travması
S95	Aşiq-baldır oynaqı və pəncə səviyyəsində qan damarlarının travması
S96	Aşiq-baldır oynaqı və pəncə səviyyəsində əzələ və vətərlərin travması
S97	Aşiq-baldır oynaqının və pəncənin əzilməsi
S98	Aşiq-baldır oynaqı və pəncə səviyyəsində travmatik amputasiya
S99	Aşiq-baldır oynaqının və pəncənin digər və dəqiqləşdirilməmiş travmaları

Bədənin bir neçə nahiyəsini əhatə edən travmalar (T00-T07)

T00	Bədənin bir neçə nahiyəsini əhatə edən səthi travmalar
T01	Bədənin bir neçə nahiyəsini əhatə edən açıq yaralar
T02	Bədənin bir neçə nahiyəsini əhatə edən sınıqlar
T03	Bədənin bir neçə nahiyəsinin kapsul-bağ aparatının çıxığı, gərilməsi və artıq dərəcədə gərginləşməsi
T04	Bədənin bir neçə nahiyəsini əhatə edən əzilmə
T05	Bədənin bir neçə nahiyəsinin travmatik amputasiyası
T06	Digər rubrikalarda təsnif olunmayan bədənin bir neçə nahiyəsini əhatə edən travmalar
T07	Dəqiqləşdirilməmiş çoxsaylı travmalar

Gövdənin, ətrafların və ya bədən nahiyələrinin dəqiqləşdirilməmiş hissələrinin travmaları (T08-T14)

T08	Onurğanın dəqiqləşdirilməmiş səviyyədə sınığı
T09	Onurğanın və gövdənin dəqiqləşdirilməmiş səviyyədə digər travmaları
T10	Yuxarı ətrafların dəqiqləşdirilməmiş səviyyədə sınığı
T11	Yuxarı ətrafların dəqiqləşdirilməmiş səviyyədə digər travmaları
T12	Aşağı ətrafların dəqiqləşdirilməmiş səviyyədə sınığı
T13	Aşağı ətrafların dəqiqləşdirilməmiş səviyyədə digər travmaları
T14	Dəqiqləşdirilməmiş lokalizasiyalı travma

Yad cismin təbii dəliklərdən daxil olmasının nəticəsi (T15-T19)

T15	Gözün xarici hissəsində yad cisim
T16	Qulaqda yad cisim
T17	Tənəffüs yollarında yad cisim
T18	Həzm traktında yad cisim
T19	Sidik-cinsiyyət yollarında yad cisim

Termiki və kimyəvi yanıqlar (T20-T32)

Bədənin xarici səthinin lokalizasiyasına görə dəqiqləşdirilmiş termiki və kimyəvi yanıqlar (T20-T25)

T20	Başın və boynun termiki və kimyəvi yanıqları
T21	Gövdənin termiki və kimyəvi yanıqları
T22	Bilək və əl istisna olmaqla çiyin qurşağı nahiyəsinin və yuxarı ətrafların termiki və kimyəvi yanıqları
T23	Əlin və biləyin termiki və kimyəvi yanıqları
T24	Aşiq-baldır oynaqı və pəncə istisna olmaqla bud-çanaq oynaqı nahiyəsinin və aşağı ətrafların termiki və kimyəvi yanıqları
T25	Aşiq-baldır oynaqı nahiyəsinin və pəncənin termiki və kimyəvi yanıqları

Gözün və daxili orqanların termiki və kimyəvi yanıqları (T26-T28)

T26	Göz və onun əlavə aparatı ilə məhdudlaşmış termiki və kimyəvi yanıqlar
T27	Tənəffüs yollarının termiki və kimyəvi yanıqları
T28	Digər daxili orqanların termiki və kimyəvi yanıqları

Çoxsaylı və dəqiqləşdirilməmiş lokalizasiyalı termiki və kimyəvi yanıqlar (T29-T32)

- T29 Bədənin bir neçə nahiyəsinin termiki və kimyəvi yanığı
T30 Dəqiqləşdirilməmiş lokalizasiyalı termiki və kimyəvi yanıqlar
T31 Bədən səthinin zədələnmə sahəsindən asılı olaraq təsnif olunmuş termiki yanıqları
T32 Bədən səthinin zədələnmə sahəsindən asılı olaraq təsnif olunmuş kimyəvi yanıqları

Donma (T33-T35)

- T33 Səthi donma
T34 Toxuma nekrozu ilə donma
T35 Bədənin bir neçə nahiyəsini əhatə edən və dəqiqləşdirilməmiş donma

Dərman vasitələri, medikamentlər və bioloji maddələrlə zəhərlənmə (T36-T50)

- T36 Sistem təsirli antibiotiklərlə zəhərlənmə
T37 Digər sistem təsirli antiparazitar, antiinfeksion vasitələrlə zəhərlənmə
T38 Digər rubrikalarda təsnif olunmayan hormonlarla, onların sintetik əvəzediciləri və antoqonistləri ilə zəhərlənmə
T39 Qeyri-opioid analgetiklərlə, qızdırmasahıcı və revmatizm əleyhinə vasitələrlə zəhərlənmə
T40 Narkotiklərlə və psixodisleptiklərlə (hallüsinogenlərlə) zəhərlənmə
T41 Anesteziyaedici vasitələrlə və terapevtik qazlarla zəhərlənmə
T42 Qıcolma əleyhinə, sedativ, yuxugətirici və parkinsonizm əleyhinə vasitələrlə zəhərlənmə
T43 Digər rubrikalarda təsnif olunmayan psixotrop vasitələrlə zəhərlənmə
T44 Əsasən vegetativ sinir sisteminə təsir edən vasitələrlə zəhərlənmə
T45 Digər rubrikalarda təsnif olunmayan əsasən sistem təsirli və hematoloji agentlərlə zəhərlənmə
T46 Əsasən ürək-damar sisteminə təsir edən preparatlarla zəhərlənmə
T47 Başlıca olaraq həzm orqanlarına təsir edən preparatlarla zəhərlənmə
T48 Əsasən saya və skelet əzələlərinə və tənəffüs orqanlarına təsir edən preparatlarla zəhərlənmə
T49 Əsasən dəriyə və selikli qişalara təsir edən yerli təsirli preparatlarla və oftalmoloji, otolarinqoloji və stomatoloji praktikada istifadə edilən vasitələrlə zəhərlənmə
T50 Diuretiklərlə və digər, dəqiqləşdirilməmiş dərman vasitələri ilə, medikamentlər və bioloji maddələrlə zəhərlənmə

Əsasən qeyri-tibbi təyinatlı maddələrin toksik təsiri (T51–T65)

- T51 Alkoholun toksik təsiri
T52 Üzvü həlledicilərin toksik təsiri
T53 Hallogen törəmli alifatik və aromatik karbohidrogenlərin toksik təsiri
T54 Yeyici maddələrin toksik təsiri
T55 Sabunların və detergentlərin toksik təsiri
T56 Metalların toksik təsiri
T57 Digər qeyri-üvvü maddələrin toksik təsiri
T58 Karbon oksidin toksik təsiri
T59 Digər qazların, tüstülərin və buxarların toksik təsiri
T60 Pestisidlərin toksik təsiri
T61 Yeyilən qida dəniz məhlullarında olan zəhərli maddələrin toksik təsiri
T62 Yeyilən qida dəniz məhsullarında olan digər zəhərli maddələrin toksik təsiri
T63 Zəhərli heyvanlarla kontakla əlaqədar toksik effekt
T64 Qida məhsullarını çirkəndirən aflatoksinin və digər mikotoksinlərin toksik təsiri
T65 Digər və dəqiqləşdirilməmiş maddələrin toksik təsiri

Xarici səbəblərin təsirinin digər və dəqiqləşdirilməmiş effektləri (T66-T78)

- T66 Şüalanmanın dəqiqləşdirilməmiş effektləri
T67 Yüksək temperaturun və işığın təsirinin effektləri
T68 Hipotermiya
T69 Aşağı temperaturun təsirinin digər effektləri
T70 Atmosfer təzyiqinin və su təzyiqinin təsiri
T71 Asfiksiya
T73 Mənfi təsirlərin digər təzahür formaları [deprivasiyalar]
T74 Sərt davranma sindromu
T75 Digər xarici səbəblərin təsiri

T78 Digər rubrikalarda təsnif olunmayan arzuolunmaz təsirlər

Travmaların bəzi erkən ağırlaşmaları (T79)

T79 Travmaların digər rubrikalarda təsnif olunmayan bəzi erkən ağırlaşmaları

Terapevtik və cərrahi müdaxilələrin digər rubrikalarda təsnif olunmayan ağırlaşmaları (T80-T88)

T80 İnfuziya, transfuziya və müalicəvi inyeksiyalarla bağlı ağırlaşma
 T81 Digər rubrikalarda təsnif olunmayan proseduraların ağırlaşmaları
 T82 Ürək-damar protezləri, implantatları və transplantatları ilə bağlı ağırlaşmalar
 T83 Sidik-cinsiyyət protez qurğuları, implantatları və transplantatları ilə bağlı ağırlaşmalar
 T84 Daxili ortopedik protez qurğuları, implantatları və transplantatları ilə bağlı ağırlaşmalar
 T85 Digər daxili protez qurğuları, implantatları və transplantatları ilə bağlı ağırlaşmalar
 T86 Köçürülən orqan və toxumaların ölməsi və ayrılması
 T87 Replantasiya və amputasiya üçün xarakterik ağırlaşma
 T88 Terapevtik və cərrahi müdaxilələrin digər rubrikalarda təsnif olunmayan ağırlaşmaları

Travmaların, zəhərlənmələrin və xarici səbəblərin digər təsirlərinin nəticələri (T90-T98)

T90 Başın travmasının nəticələri
 T91 Boynun və gövdənin travmalarının nəticələri
 T92 Yuxarı ətraf travmalarının nəticələri
 T93 Aşağı ətraf travmalarının nəticələri
 T94 Dəqiqləşdirilməmiş lokalizasiyalı və bədənin bir neçə nahiyəsini əhatə edən travmaların nəticələri
 T95 Termiki və kimyəvi yanıqların və donmanın nəticələri
 T96 Dərman vasitələri, medikamentlər və bioloji maddələrlə zəhərlənmənin nəticələri
 T97 Əsasən qeyri-tibbi təyinatlı toksiki maddələrlə zəhərlənmənin nəticələri
 T98 Digər və dəqiqləşdirilməmiş xarici səbəblərin təsirinin nəticələri

XX sinif

Xəstələnmənin və ölümün xarici səbəbləri (V01-V98)

Bədbəxt nəqliyyat hadisələri (V01-V99)

Bədbəxt nəqliyyat hadisəsi nəticəsində zərər çəkən piyada (V01-V09)

V01 Velosipedlə toqquşmada zərər çəkən piyada
 V02 İki və üçtəkərli motorlu nəqliyyat vasitəsi ilə toqquşmada zərər çəkən piyada
 V03 Pikap və furqon tipli yük avtomobili, minik avtomobili ilə toqquşmada zərər çəkən piyada
 V04 Avtobus və ya ağır yük avtomobili ilə toqquşmada zərər çəkən piyada
 V05 Qatar və digər dəmiryol nəqliyyat vasitəsi ilə toqquşmada zərər çəkən piyada
 V06 Digər qeyri-motorlu nəqliyyat vasitəsi ilə toqquşmada zərər çəkən piyada
 V09 Digər və dəqiqləşdirilməmiş nəqliyyat bədbəxt hadisəsində zərər çəkən piyada

Bədbəxt nəqliyyat hadisəsində zərər çəkən velosipedçi (V10-V19)

V10 Piyada və heyvanla toqquşmada zərər çəkən velosipedçi
 V11 Digər velosipedlə toqquşmada zərər çəkən velosipedçi
 V12 İki və ya üç təkərli motorlu nəqliyyat vasitəsi ilə toqquşmada zərər çəkən velosipedçi
 V13 Pikap və ya furqon tipli yük avtomobili, minik avtomobili ilə toqquşmada zərər çəkən velosipedçi
 V14 Avtobus və ya yük avtomobili ilə toqquşmada zərər çəkən velosipedçi
 V15 Qatarla və digər dəmiryol vasitəsi ilə toqquşmada zərər çəkən velosipedçi
 V16 Digər qeyri-motorlu nəqliyyat vasitəsi ilə toqquşmada zərər çəkən velosipedçi
 V17 Möhkəmlənmiş və stasionar obyektlərlə toqquşmada zərər çəkən velosipedçi
 V18 Bədbəxt nəqliyyat hadisəsində toqquşma olmadan zərər çəkən velosipedçi
 V19 Digər və dəqiqləşdirilməmiş bədbəxt nəqliyyat hadisəsində zərər çəkən velosipedçi

Bədbəxt nəqliyyat hadisəsi nəticəsində zərər çəkən motosikl sürən (V20-V29)

V20 Piyada və ya heyvanla toqquşmada zərər çəkən motosikl sürən
 V21 Velosipedsürənlə toqquşmada zərər çəkən motosikl sürən

- V22 İki və üçtəkərli motorlu nəqliyyat vasitəsi ilə toqquşmada zərər çəkən motosikl sürən
- V23 Pikap və ya furqon tipli yük avtomobili, minik avtomobili ilə toqquşmada zərər çəkən motosikl sürən
- V24 Avtobus və ya ağır yük avtomobili ilə toqquşmada zərər çəkən motosikl sürən
- V25 Qatar və ya digər dəmiryol nəqliyyat vasitəsi ilə toqquşmada zərər çəkən motosikl sürən
- V26 Digər və dəqiqləşdirilməmiş nəqliyyat vasitəsi ilə toqquşmada zərər çəkən motosikl sürən
- V27 Möhkəmlənmiş və ya stasionar obyektlə toqquşmada zərər çəkən motosikl sürən
- V28 Bədbəxt nəqliyyat hadisəsində toqquşma olmadan zərər çəkən motosikl sürən
- V29 Digər və dəqiqləşdirilməmiş bədbəxt nəqliyyat hadisəsində zərər çəkən motosikl sürən

Üç təkərli motorlu nəqliyyat vasitəsində olan və nəqliyyat bədbəxt hadisəsi nəticəsində zərər çəkmiş şəxs (V30-V39)

- V30 Üç təkərli motorlu nəqliyyat vasitəsində olan və piyada və ya heyvanla toqquşmada zərər çəkən şəxs
- V31 Üç təkərli motorlu nəqliyyat vasitəsində olan və velosipedlə toqquşmada zərər çəkən şəxs
- V32 Üç təkərli motorlu nəqliyyat vasitəsində olan və digər iki və ya 3 təkərli motorlu nəqliyyat vasitəsi ilə toqquşmada zərər çəkən şəxs
- V33 Üç təkərli motorlu nəqliyyat vasitəsində olan və pikap və furqon tipli yük avtomobili və minik avtomobili ilə toqquşmada zərər çəkən şəxs
- V34 Üç təkərli motorlu nəqliyyat vasitəsində olan və ağır yük avtomobili və avtobusla toqquşmada zərər çəkən şəxs
- V35 Üç təkərli motorlu nəqliyyat vasitəsində olan və qatarla və ya digər dəmiryol nəqliyyat vasitəsi ilə toqquşmada zərər çəkən şəxs
- V36 Üç təkərli motorlu nəqliyyat vasitəsində olan və digər qeyri-motorlu nəqliyyat vasitəsi ilə toqquşmada zərər çəkən şəxs
- V37 Üç təkərli motorlu nəqliyyat vasitəsində olan və möhkəmlənmiş və ya stasionar obyektlə toqquşmada zərər çəkən şəxs
- V38 Üç təkərli motorlu nəqliyyat vasitəsində olan və bədbəxt nəqliyyat hadisəsində toqquşma olmadan zərər çəkən şəxs
- V39 Üç təkərli motorlu nəqliyyat vasitəsində olan və digər və dəqiqləşdirilməmiş bədbəxt nəqliyyat hadisəsində zərər çəkən şəxs

Minik avtomobilində olan və bədbəxt nəqliyyat hadisəsində zərər çəkən şəxs (V40-V49)

- V40 Minik avtomobilində olan və piyada və ya heyvanla toqquşmada zərər çəkən şəxs
- V41 Minik avtomobilində olan və velosipedçi ilə toqquşmada zərər çəkən şəxs
- V42 Minik avtomobilində olan və iki və ya üç təkərli motorlu nəqliyyat vasitəsi ilə toqquşmada zərər çəkən şəxs
- V43 Minik avtomobilində olan və minik avtomobili və ya pikap və ya furqon tipli yük avtomobili ilə toqquşmada zərər çəkən şəxs
- V44 Minik avtomobilində olan və avtobus və ya ağır yük avtomobili ilə toqquşmada zərər çəkən şəxs
- V45 Minik avtomobilində olan və qatar və ya digər dəmiryol nəqliyyat vasitəsi ilə toqquşmada zərər çəkən şəxs
- V46 Minik avtomobilində olan və digər qeyri-motorlu nəqliyyat vasitəsi ilə toqquşmada zərər çəkən şəxs
- V47 Minik avtomobilində olan və möhkəmləndirilmiş və stasionar obyektlərlə toqquşmada zərər çəkən şəxs
- V48 Minik avtomobilində olan və bədbəxt nəqliyyat hadisəsində toqquşma olmadan zərər çəkən şəxs
- V49 Minik avtomobilində olan və digər və dəqiqləşdirilməmiş bədbəxt nəqliyyat hadisəsində zərər çəkən şəxs

Pikap və furqon tipli yük avtomobilində olan və bədbəxt nəqliyyat hadisəsində zərər çəkən şəxs (V50-V59)

- V50 Pikap və furqon tipli yük avtomobilində olan və piyada və ya heyvanla toqquşma nəticəsində zərər çəkən şəxs
- V51 Pikap və furqon tipli yük avtomobilində olan və velosipedçi ilə toqquşma nəticəsində zərər çəkən şəxs

- V52 Pikap və furqon tipli yük avtomobilində olan və iki və ya üç təkərli motorlu nəqliyyat vasitəsi ilə toqquşmada zərər çəkən şəxs
- V53 Pikap və furqon tipli yük avtomobilində olan və minik avtomobili və ya pikap və furqon tipli yük avtomobili ilə toqquşmada zərər çəkən şəxs
- V54 Pikap və furqon tipli yük avtomobilində olan və avtobus və ya ağır yük avtomobili ilə toqquşmada zərər çəkən şəxs
- V55 Pikap və furqon tipli yük avtomobilində olan və qatarla və ya digər dəmiryol nəqliyyat vasitəsi ilə toqquşmada zərər çəkən şəxs
- V56 Pikap və furqon tipli yük avtomobilində olan və digər qeyri-motorlu nəqliyyat vasitəsilə toqquşmada zərər çəkən şəxs
- V57 Pikap və furqon tipli yük avtomobilində olan və möhkəmlənmiş və stasionar tipli obyektlə toqquşmada zərər çəkən şəxs
- V58 Pikap və furqon tipli yük avtomobilində olan və bədbəxt nəqliyyat hadisəsində toqquşma olmadan zərər çəkən şəxs
- V59 Pikap və furqon tipli yük avtomobilində olan və digər və dəqiqləşdirilməmiş bədbəxt yol hadisəsi nəticəsində zərər çəkən şəxs

Ağır yük avtomobilində olan və bədbəxt nəqliyyat hadisəsi nəticəsində zərər çəkən şəxs (V60-V69)

- V60 Ağır yük avtomobilində olan və piyada və ya heyvanla toqquşmada zərər çəkən şəxs
- V61 Ağır yük avtomobilində olan və velosipedsürənlə toqquşmada zərər çəkən şəxs
- V62 Ağır yük avtomobilində olan və iki və üç təkərli motorlu nəqliyyat vasitəsi ilə toqquşmada zərər çəkən şəxs
- V63 Ağır yük avtomobilində olan və minik avtomobili, pikap və furqon tipli yük avtomobili ilə toqquşmada zərər çəkən şəxs
- V64 Ağır yük avtomobilində olan və avtobus və ya ağır yük avtomobili ilə toqquşmada zərər çəkən şəxs
- V65 Ağır yük avtomobilində olan və qatarla və ya digər dəmiryol nəqliyyat vasitəsi ilə toqquşmada zərər çəkən şəxs
- V66 Ağır yük avtomobilində olan və digər qeyri-motorlu nəqliyyat vasitəsi ilə toqquşmada zərər çəkən şəxs
- V67 Ağır yük avtomobilində olan və möhkəmləndirilmiş və stasionar obyekt ilə toqquşmada zərər çəkən şəxs
- V68 Ağır yük avtomobilində olan və bədbəxt nəqliyyat hadisəsində toqquşma olmadan zərər çəkən şəxs
- V69 Ağır yük avtomobilində olan və dəqiqləşdirilməmiş bədbəxt nəqliyyat hadisəsində zərər çəkən şəxs

Avtobusda olan və bədbəxt nəqliyyat hadisəsi nəticəsində zərər çəkən şəxs (V70-V79)

- V70 Avtobusda olan və piyada və ya heyvanla toqquşmada zərər çəkən şəxs
- V71 Avtobusda olan və velosipedlə toqquşmada zərər çəkən şəxs
- V72 Avtobusda olan və iki və üç təkərli motorlu nəqliyyat vasitəsi ilə toqquşmada zərər çəkən şəxs
- V73 Avtobusda olan və minik avtomobili, pikap və ya furqon tipli yük avtomobili ilə toqquşmada zərər çəkən şəxs
- V74 Avtobusda olan və avtobus və ya ağır yük avtomobili ilə toqquşmada zərər çəkən şəxs
- V75 Avtobusda olan və qatarla və ya digər dəmiryol nəqliyyat vasitəsilə toqquşmada zərər çəkən şəxs
- V76 Avtobusda olan və digər qeyri-motorlu nəqliyyat vasitəsilə toqquşmada zərər çəkən şəxs
- V77 Avtobusda olan və möhkəmləndirilmiş və stasionar obyektlə toqquşmada zərər çəkən şəxs
- V78 Avtobusda olan və bədbəxt nəqliyyat hadisəsində toqquşma olmadan zərər çəkən şəxs
- V79 Avtobusda olan və digər və ya dəqiqləşdirilməmiş bədbəxt nəqliyyat hadisəsində zərər çəkən şəxs

Digər yerüstü nəqliyyat vasitələri ilə bədbəxt hadisələr (V80-V89)

- V80 Süvari və ya yük nəqliyyat vasitəsində olan, bədbəxt nəqliyyat hadisəsində zərər çəkən şəxs
- V81 Qatarda və ya digər dəmiryol nəqliyyat vasitəsində olan və bədbəxt nəqliyyat hadisəsində zərər çəkən şəxs
- V82 Tramvayda olan və bədbəxt nəqliyyat hadisəsində zərər çəkən şəxs

- V83 Əsasən sənaye müəssisəsi ərazisində və xüsusi nəqliyyat hadisəsində olan, bədbəxt nəqliyyat hadisəsində zərər çəkən şəxs
- V84 Əsasən kənd təsərrüfatında istifadə olunan nəqliyyat vasitəsində olan və bədbəxt nəqliyyat hadisəsində zərər çəkən şəxs
- V85 Tikintidə istifadə edilən xüsusi nəqliyyat vasitəsində olan, bədbəxt nəqliyyat hadisəsində zərər çəkən şəxs
- V86 Əsasən yoldan kənar hərəkət üçün nəzərdə tutulmuş motorlu nəqliyyat vasitəsində olan, bədbəxt nəqliyyat hadisəsində zərər çəkən şəxs
- V87 Zərər çəkmişin naməlum hərəkət vasitəsi ilə dəqiqləşdirilmiş xarakterli yol bədbəxt hadisəsi
- V88 Zərər çəkmişin naməlum hərəkət vasitəsi ilə dəqiqləşdirilmiş xarakterli qeyri-yol bədbəxt hadisəsi
- V89 Dəqiqləşdirilməmiş növlü motorlu və ya qeyri-motorlu nəqliyyat vasitəsilə bədbəxt hadisə

Su nəqliyyatında bədbəxt hadisə (V90-V94)

- V90 Su nəqliyyat vasitəsində qəza nəticəsində boğulma və suda batma
- V91 Su nəqliyyat vasitəsində qəza nəticəsində digər zədələnmələr
- V92 Qəza nəticəsində baş verməyən, su nəqliyyat vasitəsilə bağlı boğulma və suda batma
- V93 Su nəqliyyat vasitəsinin göyərtdə qəza nəticəsində baş verməyən və suda batmaya və boğulmaya səbəb olmayan bədbəxt hadisə
- V94 Su nəqliyyat hadisəsində digər və dəqiqləşdirilməmiş bədbəxt hadisə

Kosmik uçuşlarda və hava nəqliyyatında bədbəxt hadisə (V95-V97)

- V95 Güc mühərriki ilə təchiz edilmiş hava nəqliyyat vasitəsinin içərisində olan şəxsin travmasına səbəb olan qəzası
- V96 Güc mühərriki ilə təchiz edilməmiş hava nəqliyyat vasitəsinin içərisində olan şəxsin travmasına səbəb olan qəzası
- V97 Hava nəqliyyatının digər dəqiqləşdirilməmiş qəzaları

Digər və dəqiqləşdirilməmiş bədbəxt nəqliyyat hadisəsi (V98-V99)

- V98 Digər dəqiqləşdirilməmiş bədbəxt nəqliyyat hadisələri
- V99 Dəqiqləşdirilməmiş bədbəxt nəqliyyat hadisəsi

Bədbəxt hadisələrdə travmaların digər xarici səbəbləri (W00-X59)

Yıxılma (W00-W19)

- W00 Qarla və ya buzla örtülmüş səthin üzərinə yıxılma
- W01 Sürüşmə, büdrəmə və addımın boşluğa düşməsi nəticəsində bir səth üzərinə yıxılma
- W02 Konkidə, xizəkdə, rolikli taxta və ya konkidə gəzərkən yıxılma
- W03 Başqa şəxslə toqquşma nəticəsində bir səth üzərinə digər yıxılma
- W04 Şəxsin digər şəxslər tərəfindən daşınması və yardım göstərilməsi zamanı yıxılma
- W05 Əlil arabasından yıxılma
- W06 Çarpayından yıxılma
- W07 Stuldan yıxılma
- W08 Digər predmetlərdən yıxılma
- W09 İdman meydançası ləvazimatı ilə bağlı yıxılma
- W10 Pilləkəndə və pillədə və ya pilləkəndən və pillədən yıxılma
- W11 Söykəmə nərdivan və ondan yıxılma
- W12 Taxta-şalban üzərinə və onlardan yıxılma
- W13 Binadan və ya tikilidən yıxılma
- W14 Ağacdən yıxılma
- W15 Qayadan yıxılma
- W16 Suya baş vurarkən və ya suya tullanarkən suda batma və ya boğulmadan fərqli travma
- W17 Bir səthdən digər səth üzərinə digər yıxılma hadisələri
- W18 Bir səth üzərinə digər yıxılma hadisələri
- W19 Dəqiqləşdirilməmiş yıxılma

Cansız mexaniki qüvvələrin təsiri (W20-W49)

- W20 Tullanılmış, fırlanan və ya düşən cisimlə zərbə
- W21 İdman ləvazimatı ilə və ya idman ləvazimatına zərbə

- W22 Digər əşyaya və ya əşya ilə zərbə
 W23 Obyekt daxilində və obyektlərin arasında ilişmə, basılma, sıxılma və ya əzilmə
 W24 Digər rubrikalarda təsnif olunmayan, qaldırıcı və ötürücü qurğularla toxunma
 W25 Şüşənin iti kənarına toxunma
 W26 Bıçağa, qılınca və ya xəncərə toxunma
 W27 Elektrik mühərriki olmayan əl alətinə toxunma
 W28 Mühərrikli qazon otçalan maşınına toxunma
 W29 Digər elektrik əl alətləri ilə zədələnmə və məişət cihazlarına toxunma
 W30 Kənd təsərrüfatı mexanizimlərinə toxunma
 W31 Digər və dəqiqləşdirilməmiş maşınlarla toxunma
 W32 Əl odlu silahından atəş
 W33 Yivli tüfəngdən, qırma tüfəngdən və iri çaplı odlu silahdan atəş
 W34 Digər və dəqiqləşdirilməmiş odlu silahdan atəş
 W35 Buxar qazanının partlaması, dağılması
 W36 Qaz balonunun partlaması, dağılması
 W37 Avtomobil şininin, boru kəmərinin və şlanqının təzyiq nəticəsində partlaması
 W38 Təzyiq altında olan digər dəqiqləşdirilmiş qurğunun partlaması, dağılması
 W39 Fişəng yaylım atəşi
 W40 Digər maddələrin partlaması
 W41 Təzyiq altında şırnağın təsiri
 W42 Küyün təsiri
 W43 Vibrasiyanın təsiri
 W44 Yad maddənin gözə və ya təbii dəliklərə düşməsi
 W45 Yad maddələrin dəridən daxil olması
 W49 Digər və dəqiqləşdirilməmiş cansız mexaniki qüvvələrin təsiri

Canlı mexaniki qüvvələrin təsiri (W50-W64)

- W50 Digər şəxs tərəfindən zərbə, itələmə, təpik, burma, dişləmə və ya cırmaqlama
 W51 Digər şəxsin zərbəsi və ya onunla toqquşma
 W52 Kütlə ilə və ya insanların təlaş nəticəsində qaçışı zamanı əzilmə, itələmə və ya tapdalanma
 W53 Siçovulun dişləməsi
 W54 İtin dişləməsi və ya zərbəsi
 W55 Digər məməlilərin dişləməsi və ya zərbəsi
 W56 Dəniz heyvanı ilə təmas
 W57 Zəhərsiz həşəratın və digər zəhərsiz buğumayaqlıların dişləməsi və ya sancması
 W58 Timsahın dişləməsi və ya zərbəsi
 W59 Digər sürünənlər tərəfindən dişlənmə və ya basılıb əzilmə
 W60 Bitkilərin tikanları, iti çıxıntıları və ya iti kənarlı yarpaqları ilə təmas
 W64 Digər və dəqiqləşdirilməmiş canlı mexaniki qüvvələrin təsiri

Təsadüfi boğulma və suda batma (W65-W74)

- W65 Vanna qəbul edərkən boğulma və suda batma
 W66 Vannaya yıxılma nəticəsində suda batma və boğulma
 W67 Üzgüçülük hovuzunda olarkən suda batma və boğulma
 W68 Üzgüçülük hovuzuna yıxılma nəticəsində suda batma və boğulma
 W69 Təbii su hövzəsində olarkən suda batma və boğulma
 W70 Təbii su hövzəsinə yıxılarkən suda batma və boğulma
 W73 Digər dəqiqləşdirilməmiş suda batma və boğulma hadisəsi
 W74 Dəqiqləşdirilməmiş suda batma və boğulma hadisəsi

Tənəffüsün dayanması ilə bağlı digər bədbəxt hadisələr (W75-W89)

- W75 Çarpayıda təsadüfi boğulma və boğma
 W76 Digər təsadüfi asılma və boğulmalar
 W77 Torpaq və digər çuxurların yıxılması nəticəsində boğulma
 W78 Mədə möhtəviyyatının nəfəs alma zamanı tənəffüs yollarına düşməsi
 W79 Tənəffüs yollarının tutulmasına səbəb olan qidanın udulması və nəfəs yollarına düşməsi
 W80 Tənəffüs yollarının tutulmasına səbəb olan digər yad cismin udulması və nəfəs yollarına düşməsi

- W81 Təsadüfən və qəsdən az oksigen olan mühitə düşmə
- W83 Digər dəqiqləşdirilmiş boğulma hadisəsi
- W84 Dəqiqləşdirilməmiş boğulma

Elektrik cərəyanının, şüalanmanın və ətraf mühitin yuxarı və aşağı temperaturunun və ya atmosfer təzyiqinin təsiri nəticəsində yaranan bədbəxt hadisələr (W85-W99)

- W85 Elektrik ötürücüsü xətti ilə bağlı bədbəxt hadisə
- W86 Digər dəqiqləşdirilmiş elektrik cərəyanı mənbəyi ilə bağlı bədbəxt hadisə
- W87 Dəqiqləşdirilməmiş elektrik cərəyanı mənbəyi ilə bağlı bədbəxt hadisə
- W88 İonlaşdırıcı şüalanmanın təsiri
- W89 Görünən süni və ultrabənövşəyi şüalanmanın təsiri
- W90 Digər qeyri-ionlaşdırıcı şüalanmanın təsiri
- W91 Dəqiqləşdirilməmiş tipli şüalanmanın təsiri
- W92 Süni mənbədən yüksək temperaturun təsiri
- W93 Süni mənbədən aşağı temperaturun təsiri
- W94 Atmosfer təzyiqi dəyişməsinin, yüksək və aşağı atmosfer təzyiqinin təsiri
- W99 Digər və dəqiqləşdirilməmiş süni yaradılmış xarici mühit faktorlarının təsiri

Tüstünün, odun və alovun təsiri (X00-X09)

- X00 Bina və ya tikilidə nəzarət olunmayan alovun (yanğının) təsiri
- X01 Bina və ya tikilidən kənarında nəzarət olunmayan alovun (yanğının) təsiri
- X02 Bina və ya tikilidə nəzarət olunan alovun (yanğının) təsiri
- X03 Bina və ya tikilidən kənarında nəzarət olunan alovun (yanğının) təsiri
- X04 Asan alovlanan maddələrin alışması nəticəsində zədələnmə
- X05 Geçə köynəyinin alışması və əriməsi nəticəsində zədələnmə
- X06 Digər paltarın və ona əlavənin alışması və əriməsi nəticəsində zədələnmə
- X08 Digər tüstü, od və alov mənbələrinin təsiri
- X09 Dəqiqləşdirilməmiş tüstü, od və alov mənbələrinin təsiri

Qaynar və ərimiş maddələrə (əşyalara) toxunma (X10-X19)

- X10 Qaynar içkilərə, qida məhsullarına, yağlara və mətbəx yağlarına toxunma
- X11 Krandan axan qaynar suya toxunma
- X12 Digər qaynar məhlullara toxunma
- X13 Buxar və qaynar buxarlanmanın təsiri
- X14 Qaynar hava və qazın təsiri
- X15 Qaynar məişət cihazlarına toxunma
- X16 Qaynar qızdırıcı cihazlarla, istilik boru və radiatorlarına toxunma
- X17 Qaynar mühərriklərə, maşınlarla və alətlərə toxunma
- X18 Digər ərinmiş metallara toxunma
- X19 Digər və dəqiqləşdirilməmiş bərk qızmış və qaynar maddələrə toxunma

Zəhərli heyvan və bitkilərlə təmasda olma (X20-X29)

- X20 Zəhərli olan ilan və kərtənkələrlə təmasda olma
- X21 Zəhərli hörümçəklərlə təmasda olma
- X22 Əqrəblə təmasda olma
- X23 Arı və eşşək arısı ilə təmasda olma
- X24 Çoxayaqlılarla və zəhərli qırxayaqlılarla (tropik) təmasda olma
- X25 Digər dəqiqləşdirilməmiş zəhərli buğumayaqlılarla təmasda olma
- X26 Zəhərli dəniz heyvanları və bitkiləri ilə təmasda olma
- X27 Digər dəqiqləşdirilmiş zəhərli heyvanlarla təmasda olma
- X28 Digər dəqiqləşdirilmiş zəhərli bitkilərlə təmasda olma
- X29 Dəqiqləşdirilməmiş zəhərli bitki və heyvanlarla təmasda olma

Təbiət qüvvələrinin təsiri (X30-X39)

- X30 Həddən artıq yüksək təbiət temperaturunun təsiri
- X31 Həddən artıq aşağı təbiət temperaturunun təsiri
- X32 Günəş işığının təsiri
- X33 İldırım zərbəsinin qurbanı

- X34 Zəlzələnin qurbanı
- X35 Vulkan püskürməsinin qurbanı
- X36 Qar uçuğunun, sürüşməsinin və digər qrunnt hərəkətinin qurbanı
- X37 Dağıdıcı fırtınanın qurbanı
- X38 Daşqının qurbanı
- X39 Digər və dəqiqləşdirilməmiş təbiət qüvvələrinin təsiri

Zəhərli maddələrin təsiri və təsadüfi zəhərlənmələri (X40-X49)

- X40 Qeyri-opioid analgetiklərin, qızdırmasalıcı və antirevmatik vasitələrin təsiri və təsadüfi zəhərlənmələr
- X41 Qıcolma, parkinsonizm əleyhinə, sedativ yuxugətirici və psixotrop vasitələrin digər rubrikalarda təsadüf olunmayan təsiri və təsadüfi zəhərlənmələri
- X42 Digər rubrikalarda təsnif olunmayan narkotik, psixodispeptiklərin (hallüsinogenlərin) təsiri və təsadüfi zəhərlənmələri
- X43 Vegetativ sinir sisteminə təsir edən digər dərman vasitələrinin təsiri və təsadüfi zəhərlənmələr
- X44 Digər və dəqiqləşdirilməmiş dərman vasitələri, medikamentlər və bioloji substansiyaların təsiri və təsadüfi zəhərlənmələri
- X45 Alkoholla təsir və təsadüfi zəhərlənmə
- X46 Üzvi həlledicilərlə, halogenli karbohidrotlarla və onların buxarları ilə təsir və təsadüfi zəhərlənmə
- X47 Digər qazlarla, buxarşəkilli maddələrlə təsir və təsadüfi zəhərlənmə
- X48 Pestisidlərlə təsir və təsadüfi zəhərlənmə
- X49 Digər və dəqiqləşdirilməmiş kimyəvi və zəhərli maddələrlə təsir və təsadüfi zəhərlənmə

Artıq dərəcədə gərginlik, səyahət və məhrumiyyət (X50-X57)

- X50 Artıq dərəcədə gərginlik və kəskin və ya təkrarlanan hərəkət
- X51 Səyahət və yer dəyişmə
- X52 Çəkisizlik vəziyyətində uzun müddət olma
- X53 Qidanın olmaması
- X54 Suyun olmaması
- X57 Dəqiqləşdirilməmiş məhrumiyyət

Digər və dəqiqləşdirilməmiş faktorların təsadüfi təsiri (X58-X59)

- X58 Digər dəqiqləşdirilmiş faktorların təsiri
- X59 Dəqiqləşdirilməmiş faktorun təsiri

Qəsdən özünə xəsarət yetirmə (X60-X84)

- X60 Qeyri-opioid analgetiklərlə, qızdırmasalıcı və antirevmatik vasitələrlə təsir və qəsdən özünü zəhərləmə
- X61 Digər rubrikalarda təsnif olunmayan qıcolma əleyhinə sedativ, yuxugətiricilər, parkinson əleyhinə və psixotrop vasitələrlə təsir və qəsdən özünü zəhərləmə
- X62 Digər rubrikalarda təsnif olunmayan narkotiklərlə və psixolleptiklərlə (hallüsinogenlərlə) təsir və qəsdən özünü zəhərləmə
- X63 Vegetativ sinir sisteminə təsir edən digər dərman vasitələri ilə təsir və qəsdən özünü zəhərləmə
- X64 Digər və dəqiqləşdirilməmiş dərman vasitələri, medikamentlərlə və bioloji maddələrlə qəsdən təsir etmə və qəsdən özünü zəhərləmə
- X65 Alkoholla qəsdən təsiretmə və qəsdən özünü zəhərləmə
- X66 Üzvi həlledicilərlə, halogenli karbohidratlar və onların buxarları ilə qəsdən təsiretmə və qəsdən özünü zəhərləmə
- X67 Digər qazlarla və buxarabənzər maddələrlə qəsdən təsir etmə və qəsdən özünü zəhərləmə
- X68 Pestisidlərlə qəsdən təsir etmə və qəsdən özünü zəhərləmə
- X69 Digər və dəqiqləşdirilməmiş kimyəvi və zəhərli maddələrlə qəsdən təsiretmə və qəsdən özünü zəhərləmə
- X70 Asma, ilgəklə boğma və boğulma yolları ilə qəsdən özünü zədələmə
- X71 Suda batma və boğulma yolu ilə qəsdən özünü zədələmə
- X72 Əl odlu silahlarından atəşlə qəsdən özünü zədələmə
- X73 Yivli tüfəngdən, qırma tüfəngdən və iri çaplı odlu silahdan atəşlə qəsdən özünü zədələmə
- X74 Digər və dəqiqləşdirilməmiş odlu silahdan atəşlə qəsdən özünü zədələmə
- X75 Partlayıcı maddələrdən istifadə etməklə qəsdən özünü zədələmə

X76	Tüstü ilə, odla və alovla qəsdən özünü zədələmə
X77	Buxarla, isti buxarlanmalarla və isti cisimlərlə özünü zədələmə
X78	İsti cisimlərlə özünü zədələmə
X79	Küt cisimlərlə özünü zədələmə
X80	Hündürlükdən tullanma yolu ilə qəsdən özünü zədələmə
X81	Hərəkət edən obyektin altına tullanma və ya qabağında uzanma yolu ilə qəsdən özünü zədələmə
X82	Motorlu nəqliyyat vasitəsinin qəzası yolu ilə qəsdən özünü zədələmə
X83	Digər və dəqiqləşdirilmiş yollarla qəsdən özünü zədələmə
X84	Dəqiqləşdirilməmiş yollarla qəsdən özünü zədələmə

Qəsd etmə (X85-Y09)

X85	Dərman vasitələrindən, medikamentlərdən və bioloji maddələrdən istifadə etməklə qəsd etmə
X86	Yeyici maddələrdən istifadə etməklə qəsd etmə
X87	Pestisidlərdən istifadə etməklə qəsd etmə
X88	Qazlardan və buxarabənzər maddələrdən istifadə etməklə qəsd etmə
X89	Digər dəqiqləşdirilmiş kimyəvi və zəhərli maddələrdən istifadə etməklə qəsd etmə
X90	Dəqiqləşdirilməmiş kimyəvi və zəhərli maddələrdən istifadə etməklə qəsd etmə
X91	Asma, boğma və ilgəklə boğma yolu ilə qəsd etmə
X92	Suda boğmaq və suya batırmaqla qəsd etmə
X93	Odlu əl silahından atəş açmaqla qəsd etmə
X94	Tüfəngdən, yivli tüfəngdən və iri kalibrli odlu silahdan atəş açmaqla qəsd etmə
X95	Digər və dəqiqləşdirilməmiş odlu silahdan atəş açmaqla qəsd etmə
X96	Partlayıcı maddələrdən istifadə etməklə qəsd etmə
X97	Tüstü, od və alov tətbiq etməklə qəsd etmə
X98	Buxar, qaynar əşya və qaynar buxarlanma tətbiq etməklə qəsd etmə
X99	İti alət tətbiq etməklə qəsd etmə
Y00	Küt alət tətbiq etməklə qəsd etmə
Y01	Hündürlükdən itələməklə qəsd etmə
Y02	Hərəkət edən obyekt altına itələməklə və onun qabağına qoymaqla basqın
Y03	Motorlu nəqliyyat vasitəsilə qəsd etmə
Y04	Fiziki qüvvə tətbiq etməklə basqın
Y05	Fiziki qüvvə tətbiq etməklə cinsi basqın
Y06	Qulluqdan məhrum etmə və ya baxımsız qoyma
Y07	Pis rəftarın digər formaları
Y08	Digər dəqiqləşdirilmiş üsullarla qəsd etmə
Y09	Dəqiqləşdirilməmiş üsulla qəsd etmə

Qeyri-müəyyən məqsədlərlə xəsarət (Y10-Y34)

Y10	Qeyri-müəyyən məqsədlə qeyri-opiod analgetiklərlə, qızdırmalı və antirevmatik vasitələrlə zəhərləmə və təsir
Y11	Digər rubrikalarda təsnif olunmayan qıcolma əleyhinə, sedativ, yuxugətirici parkinsonizm əleyhinə və psixotrop vasitələrlə qeyri-müəyyən məqsədlə zəhərləmə və təsir
Y12	Digər rubrikalarda təsnif olunmayan narkotiklərlə və psixodispeptiklərlə qeyri-müəyyən məqsədlə zəhərləmə və təsir
Y13	Qeyri-müəyyən məqsədlə vegetativ sinir sisteminə təsir göstərən dərman vasitələri ilə zəhərləmə və təsir
Y14	Qeyri-müəyyən məqsədlə digər və dəqiqləşdirilməmiş dərman vasitələri, medikamentlərlə və bioloji maddələrlə zəhərləmə və təsir
Y15	Qeyri-müəyyən məqsədlə alkoqolla zəhərləmə və təsir
Y16	Qeyri-müəyyən məqsədlə üzvi-həlledicilərlə, halogen tərkibli karbohidrogenlərlə və onların buxarları ilə zəhərləmə və təsir
Y17	Qeyri-müəyyən məqsədlə digər qazlarla və buxarşəkilli maddələrlə zəhərləmə və təsir
Y18	Qeyri-müəyyən məqsədlə pestisidlərlə zəhərləmə və təsir
Y19	Qeyri-müəyyən məqsədlə digər və dəqiqləşdirilməmiş kimyəvi və zəhərli maddələrlə zəhərləmə və təsir
Y20	Qeyri-müəyyən məqsədlə asma və boğma
Y21	Qeyri-müəyyən məqsədlərlə suya batırma və suda boğma

Y22	Qeyri-müəyyən məqsədlə odlu əl silahından atəş açmaqla xəsarət
Y23	Qeyri-müəyyən məqsədlə iri kalibirli odlu silahdan, yivli və qırmalı tüfəngdən atəş açmaqla xəsarət
Y24	Qeyri-müəyyən məqsədlə digər və dəqiqləşdirilməmiş odlu silahdan atəş açmaqla xəsarət
Y25	Qeyri-müəyyən məqsədlə partlayıcı maddə ilə təmasda olma
Y26	Qeyri-müəyyən məqsədlə tüstü, od və alovla təsir
Y27	Qeyri-müəyyən məqsədlə buxarla, və qaynar əşya ilə təmasda olma
Y28	Qeyri-müəyyən məqsədlə iti uclu alətlə təmasda olma
Y29	Qeyri-müəyyən məqsədlə küt alətlə təmasda olma
Y30	Qeyri-müəyyən məqsədlə yüksəklikdən yıxılma, tullanma və ya itələnmə
Y31	Qeyri-müəyyən məqsədlə hərəkət edən obyekt qabağına və ya üzərinə yıxılmaq, uzanma və ya qaçmaq
Y32	Qeyri-müəyyən məqsədlə dəqiqləşdirilməmiş mühərrikli nəqliyyat vasitəsi ilə zərbə
Y33	Təsadüfi və qəsdən olması dəqiqləşdirilməmiş digər dəqiqləşdirilmiş xəsarətlər
Y34	Qeyri-müəyyən məqsədlə və dəqiqləşdirilməmiş xəsarət

Qanunda nəzərdə tutulan hərəkətlər və hərbi əməliyyatlar (Y35-Y36)

Y35	Qanunda nəzərdə tutulan hərəkətlər
Y36	Hərbi əməliyyatlar

Cərrahi və terapevtik müdaxilələrin ağırlaşmaları (Y40-Y84)

Terapevtik tətbiqi zamanı xoşagəlməz reaksiyalara səbəb olan dərman vasitələri, medikamentlər və bioloji maddələr (Y40-Y59)

Y40	Sistemli təsir göstərən antibiotiklər
Y41	Digər sistemli təsir göstərən antiinfeksiya və antiparazit vasitələr
Y42	Digər rubrikalarda təsnif olunmayan hormonlar, sintetik hormon əvəzedicilər və antaqonistlər
Y43	Əsasən sistemli təsir göstərən preparatlar
Y44	Əsasən qanın komponentlərinə təsir göstərən preparatlar
Y45	Analgetik, qızdırmasalıcı və iltihab əleyhinə vasitələr
Y46	Qıcolma və parkinsonizm əleyhinə vasitələr
Y47	Sedativ, yuxugətirici və anksiolitik (həyəcanlanma əleyhinə) vasitələr
Y48	Ağrısızlaşdırıcı və terapevtik qazlar
Y49	Digər rubrikalarda təsnif olunmayan psixotrop vasitələr
Y50	Digər rubrikalarda təsnif olunmayan mərkəzi sinir sistemini stimulyasiya edən preparatlar
Y51	Əsasən vegetativ sinir sistemində təsir göstərən preparatlar
Y52	Əsasən ürək-damar sistemində təsir göstərən preparatlar
Y53	Əsasən həzm orqanlarına təsir göstərən preparatlar
Y54	Əsasən su müvazinətinə, mineral mübadiləyə və sidik turşusu mübadiləsinə təsir göstərən preparatlar
Y55	Əsasən saya, skelet əzələlərinə və tənəffüs orqanlarına təsir edən preparatlar
Y56	Əsasən dəriyə və selikli qişalara təsir edən yerli təsire malik preparatlar və oftalmoloji, otorinolaringoloji və stomatoloji praktikada tətbiq olunan vasitələr
Y57	Digər və dəqiqləşdirilməmiş dərman vasitələri və medikamentlər
Y58	Bakterial vaksinlər
Y59	Digər və dəqiqləşdirilməmiş vaksinlər və bioloji maddələr

Terapevtik və cərrahi müdaxilələrin icrası zamanı xəstəyə təsadüfən zədə yetirmə (Y60-Y69)

Y60	Cərrahi və terapevtik proseduranın icrası zamanı təsadüfən kəsmə, iynə batırma, perforasiya və ya qan axma
Y61	Cərrahi və ya terapevtik proseduranın icrası zamanı orqanizmdə təsadüfən yad maddənin saxlanması
Y62	Cərrahi və terapevtik proseduraların icrası zamanı lazımi sterilliyin olmaması
Y63	Cərrahi və terapevtik proseduraların icrası zamanı yanlış dozlaşdırma
Y64	Çirkələnmiş tibbi və ya bioloji maddələr
Y65	Cərrahi və terapevtik yardım göstərərkən digər bədbəxt hadisələr
Y66	Cərrahi və ya terapevtik yardımın göstərilməməsi
Y69	Dəqiqləşdirilməmiş cərrahi və terapevtik yardımın göstərilməsi zamanı bədbəxt hadisə

Diaqnostik və terapevtik məqsədlə istifadə edilərkən bədbəxt hadisəyə səbəb olan cihaz və qurğular (Y70-Y82)

- Y70 Bədbəxt hadisə ilə əlaqəsi olan anesteziya cihazları
Y71 Bədbəxt hadisə ilə əlaqəsi olan, ürək damar sistemi xəstəliklərinin diaqnostika və müalicəsi üçün istifadə edilən cihaz və qurğular
Y72 Bədbəxt hadisəyə səbəb olan, otorinolorinqoloji praktikada istifadə edilən cihaz və qurğular
Y73 Bədbəxt hadisəyə səbəb olan, gastroentoloji və uroloji praktikada istifadə olan cihaz və qurğular
Y74 Bədbəxt hadisəyə səbəb olan fərdi və ümumi xəstəxana cihaz və qurğuları
Y75 Bədbəxt hadisəyə səbəb olan nevroloji praktikada istifadə olunan cihaz və qurğular
Y76 Bədbəxt hadisəyə səbəb olan mamalıq və ginekoloji praktikada istifadə olunan cihaz və qurğular
Y77 Bədbəxt hadisəyə səbəb olan oftalmoloji praktikada istifadə olunan cihaz və qurğular
Y78 Bədbəxt hadisəyə səbəb olan radioloji cihaz və qurğular
Y79 Bədbəxt hadisəyə səbəb olan ortopedik cihaz və qurğular
Y80 Bədbəxt hadisəyə səbəb olan fizioterapevtik cihaz və qurğular
Y81 Bədbəxt hadisəyə səbəb olan ümumi cərrahiyyədə istifadə olunan cihaz və qurğular
Y82 Bədbəxt hadisəyə səbəb olan digər və dəqiqləşdirilməmiş cihaz və qurğular

Yerinə yetirilməsi zamanı xəsarətin təsadüfən yetirilməsi xatırlanmadan pasientin anormal reaksiyasına və gec ağırlaşmasına səbəb olan cərrahi və digər tibbi proseduralar (Y83-Y84)

- Y83 Yerinə yetirilməsi zamanı xəsarətin təsadüfən yetirilməsi xatırlanmadan pasientin anormal reaksiyasına və gec ağırlaşmasına səbəb olan cərrahi əməliyyatlar və digər tibbi proseduralar
Y84 Yerinə yetirilməsi zamanı xəsarətin təsadüfən yetirilməsi xatırlanmadan pasientin anormal reaksiyasına səbəb olan digər tibbi proseduralar

Xəstələnmənin və ölümün səbəbi olan xarici təsirlərin nəticəsi (Y85-Y89)

- Y85 Bədbəxt nəqliyyat hadisəsinin nəticələri
Y86 Digər bədbəxt hadisələrin nəticələri
Y87 Təsadüfən və qəsdən olması təsdiq edilməmiş düşünülmüş özünəxəsarətin, basqının və zədələnmənin nəticəsi
Y88 Xəstələnmənin və ölümün xarici səbəblərinə terapevtik və cərrahi müdaxilənin nəticələri
Y89 Digər xarici səbəblərin nəticələri

Xəstələnmə və ölümün səbəbləri ilə əlaqədar olan digər rubrikalarda təsnif olunan əlavə faktorlar (Y90-Y98)

- Y90 Alkoholun təsirinin qanda miqdarının müəyyən edilməsinə görə sübutu
Y91 Alkoholun təsirinin sərxoşluq dərəcəsinin müəyyən edilməsinə görə sübutu
Y95 Hospitalizm vəziyyəti
Y96 İşlə əlaqədar olan faktorlar
Y97 Ətraf mühitin çirklənməsi ilə bağlı faktorlar
Y98 Həyat-tərzi ilə bağlı faktorlar

XXI sinif

Sağlamlıq vəziyyətinə təsir göstərən faktorlar və səhiyyə müəssisəsinə müraciətlər (Z00-Z99)

Tibbi baxış və müayinə üçün səhiyyə müəssisəsinə müraciətlər (Z00-Z13)

- Z00 Şikayət və müəyyən edilmiş diaqnozu olmayan şəxslərin ümumi baxışı və müayinəsi
Z01 Şikayət və müəyyən edilmiş diaqnozu olmayan şəxslərin digər xüsusi baxışları və müayinələri
Z02 İnzibati məqsədlərlə müayinə və müraciət
Z03 Xəstəliyə və patoloji vəziyyətə şübhə olduqda tibbi müşahidə və qiymətləndirmə
Z04 Digər məqsədlərlə müşahidə və müayinə
Z08 Bədxassəli yenitörəmənin müalicəsindən sonra növbəti müayinə
Z09 Bədxassəli yenitörəmələrə aid olmayan halların müalicəsindən sonra növbəti müayinə
Z10 Müəyyən əhali qrupunun sağlamlığının ümumi adi yoxlanışı

- Z11 İnfeksiyon və parazitar xəstəliklərin aşkar edilməsi məqsədilə xüsusi skrining müayinə
 Z12 Bədxassəli yenitörəmələrin aşkar edilməsi məqsədilə xüsusi skrining müayinə
 Z13 Digər xəstəliklərin və pozğunluqların aşkar edilməsi məqsədilə xüsusi skrining müayinə

İnfeksiyon xəstəliklərlə bağlı sağlamlıq üçün potensial təhlükə (Z20-Z29)

- Z20 Xəstə ilə kontakt və infeksiyon xəstəliklə yoluxma imkanı
 Z21 İnsanın immun çatmamazlığı virusu tərəfindən törədilən simptomsuz infeksiyon status
 Z22 İnfeksiyon xəstəlik törədici daşıyıcılığı
 Z23 Bir bakterial xəstəlik əleyhinə immunlaşdırmanın zəruriliyi
 Z24 Bir müəyyən virus xəstəliyi əleyhinə immunlaşdırmanın zəruriliyi
 Z25 Digər virus xəstəliklərindən birinin əleyhinə immunlaşdırmanın zəruriliyi
 Z26 Digər infeksiyon xəstəliklərindən birinin əleyhinə immunlaşdırmanın zəruriliyi
 Z27 İnfeksiyon xəstəliklərin kombinasiyası əleyhinə immunlaşdırmanın zəruriliyi
 Z28 Keçirilməmiş immunlaşdırma
 Z29 Digər profilaktik tədbirlərin zəruriliyi

Reproduktiv funksiyaya aid hallarla bağlı səhiyyə müəssisəsinə müraciət (Z30-Z39)

- Z30 Döllənmə əleyhinə vasitələrin tətbiqi üzərində müşahidə
 Z31 Döllənmə funksiyasının saxlanması və bərpası
 Z32 Hamiləliyin müəyyənləşdirilməsi üçün müayinə və testlər
 Z33 Hamiləliyə xas olan vəziyyət
 Z34 Normal hamiləliyin gedişi üzərində müşahidə və nəzarət
 Z35 Yüksək riskə məruz qalan qadınların hamiləliyinin gedişi üzərində müşahidə
 Z36 Dölnün patologiyasını aşkar etmək məqsədilə doğuşa qədər müayinə (antenatal skrining) Z37
 Doğuşların nəticəsi
 Z38 Doğum yerinə uyğun diri doğulmuş uşaq
 Z39 Zahılıq dövrü yardımını və müayinəsi

Tibbi yardım və xüsusi proseduraların keçirilməsi ilə bağlı səhiyyə müəssisəsinə müraciət (Z40-Z54)

- Z40 Profilaktik cərrahi müdaxilə
 Z41 Qeyri-müalicəvi məqsədlərlə keçirilən proseduralar
 Z42 Cərrahi bərpa müdaxiləsinin tətbiqi ilə növbəti yardım
 Z43 Süni dəliyə qulluq
 Z44 Xarici protez qurğusunun yoxlanması və quraşdırılması
 Z45 İmplantasiya olunmuş qurğunun yoxlanması və quraşdırılması
 Z46 Digər qurğuların yoxlanması və quraşdırılması
 Z47 Növbəti ortopedik yardımın digər növləri
 Z48 Növbəti cərrahi yardımın digər növləri
 Z49 Dializ daxil olmaqla yardım
 Z50 Reabilitasiya proseduralarının istifadəsi daxil olmaqla yardım
 Z51 Tibbi yardımın digər növləri
 Z52 Orqan və toxumaların donorları
 Z53 Yerinə yetirilməmiş spesifik proseduralarla bağlı səhiyyə müəssisəsinə müraciət
 Z54 Sağalma halı

Sosial-iqtisadi və psixo-sosial vəziyyətlə bağlı sağlamlıq üçün potensial təhlükə (Z55-Z65)

- Z55 Təhsil və savadla bağlı problemlər
 Z56 İşlə və işsizliklə bağlı problemlər
 Z57 İstehsalat risk faktorlarının təsiri
 Z58 Ətraf mühitin fiziki faktorları ilə bağlı problemlər
 Z59 Yaşayış vəziyyəti ilə bağlı və iqtisadi xarakterli problemlər
 Z60 Sosial mühitlə bağlı problemlər
 Z61 Uşaqlıqda xoşagəlməz həyat hadisələri ilə bağlı problemlər
 Z62 Uşağın tərbiyəsi ilə bağlı digər problemlər
 Z63 Ailə vəziyyəti daxil olmaqla yaxın adamlarla bağlı digər problemlər
 Z64 Psixososial hallarla bağlı problemlər
 Z65 Digər psixososial hallarla bağlı problemlər

Digər hallarla bağlı səhiyyə müəssisəsinə müraciət (Z70-Z76)

- Z70 Seksual münasibətə, davranışa və orientasiyaya aid məsləhətlər
- Z71 Digər rubrikalarda təsnif olunmayan digər məsləhətlər və tibbi məsləhətlər üçün səhiyyə müəssisəsinə müraciətlər
- Z72 Həyat tərzilə bağlı problemlər
- Z73 Normal həyat tərzini keçirmənin çətinlikləri ilə bağlı problemlər
- Z74 Yardım və qulluq göstərən şəxsdən asılı olma ilə bağlı problemlər
- Z75 Tibbi təminatla və digər tibbi yardımla bağlı problemlər
- Z76 Digər hallarla bağlı səhiyyə müəssisələrinə müraciətlər

Şəxsi və ailəvi anamnezlə və ya sağlamlığa təsir edən müəyyən hallarla əlaqədar sağlamlıq üçün potensial təhlükə (Z80-Z99)

- Z80 Ailə anamnezində bədxassəli yenitörəmə
- Z81 Ailə anamnezində psixi pozğunluqlar və davranış pozğunluqları
- Z82 Ailə anamnezində əmək qabiliyyətini aşağı salan bəzi xəstəliklər və əlilliyə səbəb olan xroniki xəstəliklər
- Z83 Ailə anamnezində digər özünəməxsus pozulmalar
- Z84 Ailə anamnezində digər patoloji hallar
- Z85 Şəxsi anamnezdə bədxassəli yenitörəmə
- Z86 Şəxsi anamnezdə bəzi digər xəstəliklər
- Z87 Şəxsi anamnezdə digər xəstəliklər və patoloji hallar
- Z88 Şəxsi anamnezdə dərman vasitələrinə, medikamentlərə və bioloji maddələrə allergiya
- Z89 Ətrafın qazanılma olmaması
- Z90 Digər rubrikalarda təsnif olunmayan qazanılma üzv yoxluğu
- Z91 Şəxsi anamnezdə digər rubrikalarda təsnif olunmayan risk faktorlarının olması
- Z92 Şəxsi anamnezdə tibbi müalicə
- Z93 Süni dəliyin olması ilə əlaqədar hallar
- Z94 Transplantasiya olunmuş orqanların və toxumaların olması
- Z95 Ürək və damar implantantlarının və transplantantlarının olması
- Z96 Digər funksional implantantların olması
- Z97 Digər qurğuların olması
- Z98 Digər cərrahi əməliyyatdan sonrakı hallar
- Z99 Digər rubrikalarda təsnif olunmayan, həyat qabiliyyətini saxlayan mexanizmlərdən və qurğulardan asılılıq

XXII sinif

**Xüsusi hallar üçün kodlar
(U00-U99)**

Naməlum etiologiyalı yeni xəstəliklərin müvəqqəti təyin edilməsi və ya təcili istifadəsi (U00-U49)

- U04 Ağır kəskin respirator sindrom [AKRS]
- U06 Təcili istifadə üçün U06
- U07 Təcili istifadə üçün U07

Mikrob əleyhinə və şiş əleyhinə dərmanlara qarşı davamlılıq (U82-U85)

- U82 Betalaktam antibiotiklərinə davamlılıq
- U83 Digər antibiotiklərə davamlılıq
- U84 Mikrob əleyhinə digər dərmanlara davamlılıq
- U85 Şiş əleyhinə dərmanlara davamlılıq

Üçrəqəmli rubrikaların,
dödrəqəmli yarım rubrikaların
tam siyahısı və
onların məzmunu

I SINIF

Bəzi infeksiyon və parazitər xəstəliklər (A00-B99)

Mikrob əleyhinə dərmanları identifikasiya etmək üçün əlavə edilmiş kodlardan (U82–U89) istifadə edilməlidir.

Daxil edilib: əsasən yoluxucu və ya transmissiv hesab edilən xəstəliklər

Çıxarılıb: qrip və digər kəskin respirator infeksiyalar (J00-J22)

hamiləliyi, doğuşu və doğuşdan sonrakı dövrü ağırlaşdıran infeksiyon və parazitər xəstəliklər (hamiləlik və ya zahılıq dövrünün tetanusu və insanın immun çatışmazlıq virusu [İİÇV] tərəfindən törədilən xəstəliklər istisna olmaqla) (O98.–)

perinatal dövr üçün səciyyəvi olan infeksiyon və parazitər xəstəliklər (perinatal dövrə aid tetanus, anadangəlmə sifilis, qonokokk infeksiyaları və perinatal dövrdə insanın immun çatışmazlıq virusu [İİÇV] tərəfindən törədilən xəstəliklər istisna olmaqla) (P35-P39)

bəzi lokallaşmış infeksiyalar - bax: orqanlar sisteminə aid olan siniflərə

infeksiyon xəstəlik törədicisinin daşıyıcısı və ya güman edilən daşıyıcılıq (Z22.–)

Bu sinifə aşağıdakı bölmələr aiddir:

A00-A09 Bağırsağ infeksiyaları

A15-A19 Vərəm

A20-A28 Bəzi bakterial zoonozlar

A30-A49 Digər bakterial xəstəliklər

A50-A64 Əsasən cinsi yolla keçən infeksiyalar

A65-A69 Spiroxtələr tərəfindən törədilən digər xəstəliklər

A70-A74 Xlamidiyalar tərəfindən törədilən digər xəstəliklər

A75-A79 Rikketsiozlar

A80-A89 Mərkəzi sinir sisteminin virus infeksiyaları

A90-A99 Buğumayaqlılar tərəfindən ötürülən virus qızdırmaları və virus etiologiyalı hemorragik qızdırmalar

B00-B09 Dəri və selikli qişaların zədələnməsi ilə müşayiət olunan virus infeksiyaları

B15-B19 Virus hepatitləri

B20-B24 İnsanın immun çatışmazlıq virusu [İİÇV] tərəfindən törədilən xəstəlik

B25-B34 Digər virus xəstəlikləri

B35-B49 Mikoqlar

B50-B64 Protozoy xəstəlikləri

B65-B83 Helmintozlar

B85-B89 Pedikulyoz, akariaz və digər infestasiyalar

B90-B94 İnfeksiyon və parazitər xəstəliklərin nəticələri

B95-B98 Bakterial, virus və digər infeksiyon amillər

B99 Digər infeksiyon xəstəliklər

Bağırsağ infeksiyaları (A00-A09)

A00 Vəba

A00.0 "Vibrio cholerae 01" vəba vibrionlarının törətdiyi vəba

Klassik vəba

A00.1 "Vibrio Eltor 01" vəba vibrionlarının törətdiyi vəba

Eltor vəbası

A00.9 Dəqiqləşdirilməmiş vəba

A01 Yatalaq və paratif

A01.0 Qarın yatalağı

Salmonella typhi tərəfindən törədilən infeksiya

A01.1 A paratifi

A01.2 B paratifi

A01.3 C paratifi

A01.4 Dəqiqləşdirilməmiş paratif

A02 Digər salmonellyoz infeksiyaları

Daxil edilib: S typhi və S paratyphi-dən fərqlənən istənilən serotipli *Salmonella* tərəfindən törədilən infeksiya (və ya qida zəhərlənməsi)

A02.0 Salmonellyoz enteriti

Salmonellyoz

A02.1 Salmonellyoz sepsisi

A02.2+ Lokallaşmış salmonellyoz infeksiyası

Salmonellyoz mənşəli:

- artrit † (M01.3*)
- meningit † (G01*)
- osteomyelit † (M90.2*)
- pnevmoniya † (J17.0*)
- böyrək kollagenozu

A02.8 Digər dəqiqləşdirilmiş salmonellyoz infeksiyası

A02.9 Dəqiqləşdirilməmiş salmonellyoz infeksiyası

A03 Şigellyoz

A03.0 *Shigella dysenteriae* tərəfindən törədilən şigellyoz

A qrupuna mənsub şigellyoz [Şiqa-Kruze dizenteriyası]

A03.1 *Shigella flexneri* tərəfindən törədilən şigellyoz

B qrupuna mənsub şigellyoz

A03.2 *Shigella boydii* tərəfindən törədilən şigellyoz

C qrupuna mənsub şigellyoz

A03.3 *Shigella sonnei* tərəfindən törədilən şigellyoz

D qrupuna mənsub şigellyoz

A03.8 Digər şigellyoz

A03.9 Dəqiqləşdirilməmiş şigellyoz

ƏGO bakterial dizenteriya

- A04 Digər bakterial bağırsağ infeksiyaları**
Çıxarılıb: bacterial mənşəli qida zəhərlənmələri (A 05.-) vərəm enteriti (A18.3)
- A04.0 *Escherichia coli* tərəfindən törədilən enteropatogen infeksiya**
- A04.1 *Escherichia coli* tərəfindən törədilən enterotoksigen infeksiya**
- A04.2 *Escherichia coli* tərəfindən törədilən enteroinvaziv infeksiya**
- A04.3 *Escherichia coli* tərəfindən törədilən enterohemorragik infeksiya**
- A04.4 *Escherichia coli* tərəfindən törədilən digər bağırsağ infeksiyaları**
- A04.5 *Campylobacter* tərəfindən törədilən enterit**
- A04.6 *Yersinia enterocolitica* tərəfindən törədilən enterit**
Çıxarılıb: ekstraintestinal iersinioz (A28.2)
- A04.7 *Clostridium difficile* tərəfindən törədilən enterokolit**
Clostridium difficile tərəfindən törədilən qida zəhərlənməsi
 Pseudomembranoz (yalançı) kolit
- A04.8 Digər dəqiqləşdirilmiş bakterial bağırsağ infeksiyaları**
- A04.9 Dəqiqləşdirilməmiş bakterial bağırsağ infeksiyası**
- A05 Digər bakterial qida zəhərlənmələri**
Çıxarılıb: *Escherichia coli* tərəfindən törədilən infeksiya (A04.0-A04.4)
 listerioz (A32.-)
 salmonellyoz qida zəhərlənməsi və infeksiyası (A02.-)
 zəhərli qida məhsullarının toksiki təsiri (T61-T62)
- A05.0 Stafilokokklar tərəfindən törədilən qida zəhərlənməsi**
- A05.1 Botulizm**
Clostridium botulinum tərəfindən törədilən klassik qida zəhərlənməsi
- A05.2 *Clostridium perfringens* [*Clostridium welchii*] tərəfindən törədilən qida zəhərlənməsi**
- A05.3 *Vibrio parahaemolyticus* tərəfindən törədilən qida zəhərlənməsi**
- A05.4 *Bacillus cereus* tərəfindən törədilən qida zəhərlənməsi**
- A05.8 Digər dəqiqləşdirilmiş bakterial qida zəhərlənmələri**
- A05.9 Dəqiqləşdirilməmiş bakterial qida zəhərlənməsi**
- A06 Amöbiaz**
Daxil edilib: *Entamoeba histolytica* tərəfindən törədilən infeksiya
Çıxarılıb: bağırsağın digər protozooy (ibtidailər) xəstəlikləri (A07.-)
- A06.0 Kəskin amöb dizenteriyası**
- A06.1 Xroniki bağırsağ amöbiazı**
- A06.2 Amöblü qeyri-dizenterial kolit**
- A06.3 Bağırsağın amöboması**
- A06.4 Qaraciyərin amöb absesi**
 Qaraciyər amöbiazı
- A06.5† Ağ ciyərin amöb absesi (J99.8*)**
 Ağ ciyərin (və qaraciyərin) amöb absesi
- A06.6† Baş beynin amöb absesi (G07*)**
 Baş beynin (və qaraciyərin) (və ağ ciyərin) amöb absesi

- A06.7 Dəri amöbiazi**
- A06.8 Digər lokalizasiyalı amöb infeksiyası**
Amöb:
- appendisiti
 - balaniti† (N51.2*)
- A06.9 Dəqiqləşdirilməmiş amöbiaz**
- A07 Bağırsağın digər protozoy xəstəlikləri**
- A07.0 Balantidiaz**
İnfuzor dizenteriya
- A07.1 Jiardiaz [lyamblioz]**
- A07.2 Kriptosporidiaz**
- A07.3 İzosporoz**
Isospora belli və *Isospora hominis* tərəfindən törədilən infeksiyalar
Bağırsaq kosillodiozu
İzosporiaz
- A07.8 Bağırsağın digər dəqiqləşdirilmiş protozoy xəstəlikləri**
Bağırsaq trixomoniazı Sarkosistoz
Sarkosporidiaz
- A07.9 Bağırsağın dəqiqləşdirilməmiş protozoy xəstəliyi**
Qamçılılar (Flagellate) tərəfindən törədilən ishal
Protozoqlar tərəfindən törədilən:
- kolit
 - ishal
 - dizenteriya
- A08 Virus mənşəli və digər dəqiqləşdirilmiş bağırsaq infeksiyaları**
Çıxarılıb: mədə-bağırsaq traktının prosesə cəlb olunması ilə gedən qrip (J09, J10.8, J11.8)
- A08.0 Rotavirus enteriti**
- A08.1 Norvolk törədici tərəfindən törədilən kəskin gastroenteropatiya**
- A08.2 Adenovirus enteriti**
- A08.3 Virus mənşəli digər enteritlər**
- A08.4 Dəqiqləşdirilməmiş virus mənşəli bağırsaq infeksiyası**
ƏGO virus enteriti
ƏGO virus gastroenteriti
ƏGO virus gastroenteropatiyası
- A08.5 Digər dəqiqləşdirilmiş bağırsaq infeksiyaları**
- A09 Infeksiyon və mənşəyi dəqiqləşdirilməmiş digər gastroenteritlər və kolitlər**
Çıxarılıb: bakteriyalar, ibtidailər, viruslar və digər dəqiqləşdirilmiş infeksiyon amillər tərəfindən törədilən bağırsaq xəstəlikləri (A00-A08)
yoluxucu olmayan ishal (K52.9)
neonatal dövrdə yoluxucu olmayan ishal (P78.3)

A09.0 Digər və dəqiqləşdirilməmiş infeksiyon mənşəli gastroenteritlər və kolitlər

Kataral, enteral, və ya intestinal ishal:

- kəskin qanlı
- kəskin hemorragik
- kəskin sulu
- dizenterik
- epidemik

Yoluxucu və ya septik (ƏGO hemorragik):

- kolitlər
- enteritlər
- gastroenteritlər

ƏGO yoluxucu ishal

A09.9 Dəqiqləşdirilməmiş mənşəli gastroenteritlər və kolitlər

**Vərəm
(A15-A19)**

Daxil edilib: *Mycobacterium tuberculosis* və *Mycobacterium bovis* tərəfindən törədilən infeksiyalar

Çıxarılıb: anadangəlmə vərəm (P37.0)

insanın immun çatışmazlıq virusu (İİÇV) tərəfindən törədilən xəstəlik nəticəsində əmələ gəlmiş vərəm (B20.0)

vərəm mənşəli pnevmokonioz (J65)

vərəmin nəticələri (B90.–)

silikozlu vərəm (J65)

A15 Tənəffüs orqanlarının bakterioloji və histoloji təsdiq edilmiş vərəmi

A15.0 Ağ ciyər vərəmi, bakterioskopik təsdiq edilmiş, kultural üsulla - mühitdə artımla və ya artımsız

Vərəm mənşəli:

• bronxoektaziya • ağ ciyər fibrozu • pnevmoniya • pnevmotoraks	}	bakterioskopik təsdiq edilmiş, kultural üsulla- mühitdə artımla və ya artımsız

A15.1 Ağ ciyər vərəmi, yalnız kultural mühitin artması ilə təsdiq edilmiş
 A15.0 rubrikasında göstərilən hallar, yalnız kultural mühitdə artımla təsdiq edilmiş

A15.2 Ağ ciyər vərəmi, histoloji təsdiq edilmiş

A15.0 rubrikasında göstərilən hallar, yalnız histoloji təsdiq edilmiş

A15.3 Ağ ciyər vərəmi, dəqiqləşdirilməmiş üsullarla təsdiq edilmiş

A15.0 rubrikasında göstərilən təsdiq edilmiş hallar, lakin bakterioloji və ya histoloji müayinələr aparılmadan

A15.4 Döş qəfəsi limfa düyünlərinin vərəmi, bakterioloji və histoloji təsdiq edilmiş

Kökünü Mediastinal Traxeobronxial	}	limfa düyünlərinin bakterioloji və histoloji təsdiq edilmiş vərəmi

Çıxarılıb: əgər birincili vərəm kimi müəyyən edilibsə (A15.7)

- A15.5 Qırtlaq, traxeya və bronxların vərəmi, bakterioloji və histoloji təsdiq edilmiş
 Bronxların }
 Səs tellərinin } bakterioloji və histoloji
 Qırtlağın } təsdiq edilmiş vərəmi
 Traxeyanın }
- A15.6 Vərəm plevriti, bakterioloji və histoloji təsdiq edilmiş
 Plevranın vərəmi }
 Vərəm empieması } bakterioloji və histoloji təsdiq edilmiş
Çıxarılıb: tənəffüs orqanlarının birincili vərəmi zamanı qeydə alınan vərəm plevriti, bakterioloji və histoloji təsdiq edilmiş (A15.7)
- A15.7 Tənəffüs orqanlarının birincili vərəmi, bakterioloji və histoloji təsdiq edilmiş
- A15.8 Digər tənəffüs orqanlarının vərəmi, bakterioloji və histoloji təsdiq edilmiş
 Mediastinal }
 Burun-udlağın } bakterioloji və histoloji
 Burnun } təsdiq edilmiş vərəmi
 Əlavə ciblərin }
- A15.9 Tənəffüs orqanlarının lokalizasiyası dəqiqləşdirilməmiş vərəmi, bakterioloji və histoloji təsdiq edilmiş
- A16 Tənəffüs orqanlarının vərəmi, bakterioloji və ya histoloji təsdiq edilməmiş
- A16.0 Ağ ciyər vərəmi, bakterioloji və histoloji müayinələrin nəticələri mənfi olmaqla
 Vərəm mənşəli:
 • bronxoektaziya }
 • ağ ciyər fibrozu } bakterioloji və histoloji müayinələrin
 • pnevmoniya } nəticələri mənfi olmaqla
 • pnevmotoraks }
- A16.1 Ağ ciyər vərəmi, bakterioloji və histoloji müayinələr aparılmadan
 A16.0 rubrikasında göstərilən hallar, bakterioloji və histoloji müayinələr aparılmadan
- A16.2 Ağ ciyər vərəmi, bakterioloji və ya histoloji təsdiq olunması göstərilmədən
 Ağ ciyər vərəmi
 Vərəm mənşəli:
 • ağ ciyər fibrozu }
 • bronxoektaziya } bakterioloji və ya histoloji təsdiq olunması göstərilmədən
 • pnevmoniya }
 • pnevmotoraks }
- A16.3 Döş qəfəsi limfa düyünlərinin vərəmi, bakterioloji və ya histoloji təsdiq olunması göstərilmədən
 Kökünü }
 Döşdaxili } limfa düyünlərinin bakterioloji və ya
 Mediastinal } histoloji təsdiq olunması göstərilmədən vərəmi
 Traxeobronxial }
- Çıxarılıb:** döş qəfəsi limfa düyünlərinin vərəmi, birincili vərəm kimi müəyyən edilmiş (A16.7)

- A16.4 Qırtlaq, traxeya və bronxların vərəmi, bakterioloji və ya histoloji təsdiq olunması göstərilmədən
 bronxların
 qırtlağın
 səs tellərinin
 traxeyanın } vərəmi (bakterioloji və ya histoloji təsdiq olunması göstərilmədən)
- A16.5 Vərəm plevriti, bakterioloji və ya histoloji təsdiq olunması göstərilmədən
 Plevranın vərəmi
 Vərəm mənşəli:
 • empiema
 • plevrit } bakterioloji və ya histoloji təsdiq olunması göstərilmədən
Çıxarılıb: tənəffüs orqanlarının birincili vərəmi zamanı qeydə alınan vərəm plevriti (A16.7)
- A16.7 Tənəffüs orqanlarının birincili vərəmi, bakterioloji və ya histoloji təsdiq olunması göstərilmədən
 Tənəffüs orqanlarının birincili dəqiqləşdirilməmiş vərəmi
 İlkin vərəm kompleksi
- A16.8 Digər tənəffüs orqanlarının vərəmi, bakterioloji və ya histoloji təsdiq olunması göstərilmədən
 Mediastinal
 Burun-udlağın
 Burnun
 Əlavə ciblərin } bakterioloji və ya histoloji təsdiq olunması göstərilmədən vərəmi
- A16.9 **Tənəffüs orqanlarının lokalizasiyası dəqiqləşdirilməmiş vərəmi, bakterioloji və ya histoloji təsdiq olunması göstərilmədən**
 Tənəffüs orqanlarının ƏGO vərəmi
 ƏGO vərəm
- A17† Sinir sisteminin vərəmi
- A17.0† Vərəm meningiti (G01*)
 Beyin (baş beyin) (onurğa beyin) qişalarının vərəmi
 Vərəm leptomeningiti
- A17.1† Meningeal tuberkuloma (G07*)
 Beyin qişalarının tuberkuloması
- A17.8† Sinir sisteminin digər lokalizasiyalı vərəmi
 Baş beyin } tuberkuloması
 Onurğa beyinin } vərəmi
 Vərəm mənşəli:
 • baş beyin absesi (G07*)
 • meninqoensefalit (G05.0*)
 • mielit (G05.0*)
 • polinevropatiya (G63.0*)
- A17.9† Sinir sisteminin dəqiqləşdirilməmiş vərəmi (G99.8*)
- A18 Digər orqanların vərəmi
- A18.0† Sümük və oynaqların vərəmi
 Bud-çanaq oynaqının vərəmi (M01.1*) Diz oynaqının vərəmi (M01.1*) Onurğa sütununun vərəmi (M49.0*) Vərəm mənşəli:
 • artrit (M01.1*)

- mastoidit (H75.0*)
- sümük nekrozu (M90.0*)
- ostit (M90.0*)
- osteomielit (M90.0*)
- sinovit (M68.0*)
- tenosinovit (M68.0*)

A18.1† Sidik-cinsiyyət orqanlarının vərəmi

Sidik kisəsinin vərəmi† (N33.0*)

Uşaqlıq boynun vərəmi†(N74.0*) Böyrək vərəmi† (N29.1*)

Kişi cinsiyyət orqanlarının vərəmi† (N51.-*) Uşaqlığın vərəmi† (N29.1*)

Qadınların kiçik çanaq orqanlarının vərəm mənşəli iltihabı† (N74.1*)

A18.2 Vərəm mənşəli periferik limfadenopatiya

Vərəm adeniti

Çıxarılıb: limfa düyünlərinin vərəmi :

müsariqə və peritonarxası limfa düyünlərinin vərəmi (A18.3)

döş qəfəsi limfa düyünlərinin vərəmi (A15.4 , A 16.3)

vərəm mənşəli traxeobronxial adenopatiya (A15.4, A16.3)

A18.3 Bağırsağın, peritonun və müsariqə limfa düyünlərinin vərəmi

Anus və düz bağırsağın vərəmi† (K93.0*) Yoğun və nazik bağırsağın vərəmi† (K93.0*)

Peritonarxası (limfa düyünlərinin) vərəm Vərəml mənşəli:

- assit
- enterit† (K93.0*)
- peritonit† (K67.3*)

A18.4 Dəri və dərialtı toxumanın vərəmi

İndurativ dəri vərəmi (düyünlü vaskulit)(Erythema induratum)

Qurdeşənəyi (Lupus):

- vərəm
- ƏGO
- göz qapağının† (H03.1*) Skrofuloderma

Çıxarılıb: qırmızı qurdeşənəyi (L93.-)

sistemli qırmızı qurdeşənəyi (M32.-)

A18.5† Göz vərəmi

Vərəm mənşəli:

- xorioretinit† (H32.0*)
- episklerit† (H19.0*)
- interstisial keratit† (H19.2*)
- iridosiklit† (H22.0*)
- keratokonyunktivit † (H19.2*)

Çıxarılıb: göz qapağının adi qurdeşənəyi (A18.4)

A18.6† Qulaq vərəmi

Orta qulağın vərəmi † (H67.0*)

Çıxarılıb: vərəm mastoiditi (A18.0†)

A18.7† Böyrəküstü vəzilərin vərəmi (E35.1*)

Vərəm mənşəli Addison xəstəliyi

A18.8 Digər dəqiqləşdirilmiş orqanların vərəmi

Vərəm :

- Endokardın +(I 39.8*)
- Miokardın + (I 41.0*)
- Perikardın +(I 32.0*)
- Qida borusunun+ (K 23.0*)
- Qalxanabənzər vəzinin+ (E 35.0*)

A19 Miliar vərəm

Daxil edilib: disseminasiyalı vərəm generalizə olunmuş vərəm vərəmli poliserozit

- A19.0 Bir dəqiqləşdirilmiş lokalizasiyalı kəskin miliar vərəm
- A19.1 Çox lokalizasiyalı kəskin miliar vərəm
- A19.2 Dəqiqləşdirilməmiş lokalizasiyalı kəskin miliar vərəm
- A19.8 Miliar vərəmin digər formaları
- A19.9 Dəqiqləşdirilməmiş lokalizasiyalı miliar vərəm

**Bəzi bakterial zoonozlar
(A20-A28)**

A20 Taun

Daxil edilib: *Yersinia pestis* tərəfindən törədilən infeksiya

- A20.0 Taunun bubon forması
- A20.1 Dəri-selülyar taunu
- A20.2 Ağ ciyər taunu
- A20.3 Taun meningiti
- A20.7 Taunun septik forması
- A20.8 Taunun digər formaları
- A20.9 Dəqiqləşdirilməmiş taun

A21 Tulyaremiya

Daxil edilib: *Francisella tularensis* tərəfindən törədilən infeksiya
dovşan qızdırması
maral milçəyi qızdırması

- A21.0 Tulyaremiyanın xoralı-vəzili forması
- A21.1 Tulyaremiyanın göz vəzili forması
- A21.2 Ağ ciyər tulyaremiyası
- A21.3 Mədə-bağırsaq tulyaremiyası
- A21.7 Generalizə olunmuş tulyaremiya
- A21.8 Tulyaremiyanın digər formaları
- A21.9 Dəqiqləşdirilməmiş tulyaremiya

A22 Qarayara (Sibir yarası)

Daxil edilib: *Bacillus anthracis* tərəfindən törədilən infeksiya

A22.0 Qarayaranın dəri forması

Bədxassəli:

- Karbunkul
- Pustula

A22.1 Qarayaranın ağ ciyər forması

Ragpicker xəstəliyi
Woolsorter xəstəliyi

- A22.2 Qarayaranın mədə-bağırsaq forması
- A22.7 Qarayara sepsisi (qarayaranın septik forması)
- A22.8 Qarayaranın digər formaları

- A22.9 Dəqiqləşdirilməmiş qarayara
- A23 Brusellyoz
Daxil edilib: Malta qızdırması
 Aralıq dənizi qızdırması
 dalğavari qızdırma
- A23.0 ***Brucella melitensis*** tərəfindən törədilən brusellyoz
- A23.1 ***Brucella abortus*** tərəfindən törədilən brusellyoz
- A23.2 ***Brucella suis*** tərəfindən törədilən brusellyoz
- A23.3 ***Brucella canis*** tərəfindən törədilən brusselyoz
- A23.8 Brusselyozun digər formaları
- A23.9 Dəqiqləşdirilməmiş brusselyoz
- A24 Manqo (dabaq) və melioidoz
- A24.0 Manqo
Pseudomonas mallei tərəfindən törədilən infeksiya
Burkholderia mallei tərəfindən törədilən infeksiya
- A24.1 Kəskin və ya ildırımsürətli melioidoz
- Melioidoz pnevmoniya
 - Melioidoz sepsis
- A24.2 Yarımkəskin və xroniki melioidoz
- A24.3 Digər dəqiqləşdirilmiş meliodioz
- A24.4 Dəqiqləşdirilməmiş melioidoz
- ƏGO *Pseudomonas pseudomallei* tərəfindən törədilən infeksiya
 ƏGO *Burkholderia pseudomallei* tərəfindən törədilən infeksiya
 Whitmore xəstəliyi
- A25 Siçovul dişləməsindən törəyən qızdırma
- A25.0 Spirillyoz
 Sodoku
- A25.1 Streptobasillyoz
 Epidemik oynaq eriteması
 Heyverhil qızdırması
 Siçovul dişləməsindən törəyən streptobasillyar qızdırma
- A25.9 Siçovul dişləməsindən törəyən dəqiqləşdirilməmiş qızdırma
- A26 Erizipeloid (donuz qızılyeli)
- A26.0 Dəri erizipeloidi
 Azan eritema
- A26.7 ***Erysipelothrix*** tərəfindən törədilən sepsis
- A26.8 Erizipeloidin digər formaları
- A26.9 Dəqiqləşdirilməmiş erizipeloid
- A27 Leptospiroz
- A27.0 Sarılıqlı - hemorragik leptospiroz
Leptospria interrogans serovar icterohaemorrhagiae tərəfindən törədilən leptospiroz
- A27.8 Leptospirozun digər formaları
- A27.9 Dəqiqləşdirilməmiş leptospiroz

- A28 Başqa rubrikalarda təsnif olunmayan digər bakterial zoonozlar
- A28.0 Pasterellyoz
- A28.1 Pişik cırmaqlamasından törəyən qızdırma
Pişik cırmaqlaması xəstəliyi
- A28.2 Bağırsaqdan xaric iersinioz
Çıxarılıb: *Yersinia enterocolitica* tərəfindən törədilən enterit (A04.6)
taun (A20.–)
- A28.8 Başqa rubrikalarda təsnif olunmayan digər dəqiqləşdirilmiş bakterial zoonozlar
- A28.9 Dəqiqləşdirilməmiş bakterial zoonozlar

Digər bakterial xəstəliklər (A30-A49)

- A30 Cüzam (Hansen xəstəliyi, lepra)
Daxil edilib: *Mycobacterium leprae* tərəfindən törədilən infeksiya
Çıxarılıb: cüzamın uzaq nəticələri (B92)
- A30.0 Differensiasiya olunmamış cüzam
I cüzamı
- A30.1 Tuberkloid cüzam
TT cüzamı
- A30.2 Hüdudlu tuberkloid cüzamı
BT cüzamı
- A30.3 Hüdudlu cüzam
BB cüzamı
- A30.4 Hüdudlu leprotamoz cüzam
BL cüzamı
- A30.5 Lepromatoz cüzam
LL cüzamı
- A30.8 Cüzamın digər formaları
- A30.9 Dəqiqləşdirilməmiş cüzam
- A31 Digər mikobakteriyalar tərəfindən törədilən infeksiyalar
Çıxarılıb: cüzam (A30.–)
vərəm (A15-A19)
- A31.0 ***Mycobacterium*** tərəfindən törədilən ağ ciyər infeksiyası
Mycobacterium
- *avium*
 - *intracellulare* [Battey bacillus]
 - *kansasii*
- } tərəfindən törədilən infeksiya
- A31.1 ***Mycobacterium*** tərəfindən törədilən dəri infeksiyası
Buruli yarası
Mycobacterium
- *marinum*
 - *ulcerans*
- } tərəfindən törədilən infeksiya

- A31.8 ***Mycobacterium*** tərəfindən törədilən digər infeksiyalar
- A31.9 ***Mycobacterium*** tərəfindən törədilən dəqiqləşdirilməmiş infeksiya
 ƏGO atipik mikobakterial infeksiya
 ƏGO mikobakterioz
- A32 **Listerioz**
Daxil edilib: listerioz mənşəli qida infeksiyası
Çıxarılıb: yenidoğulmuşların (səpələnmiş) listeriozu (P37.2)
- A32.0 **Dəri listeriozu**
- A32.1† **Listeriozlu meningit və meningoensefalit**
 Listerioz mənşəli:
 - meningit (G01*)
 - meninqoensefalit (G05.0*)
- A32.7 **Listerioz sepsisi**
- A32.8 **Listeriozun digər formaları**
 Listerioz mənşəli:
 - serebral arteriit † (I68.1*)
 - endokardit † (I39.8*) Listeriozun göz vəzi forması
- A32.9 **Dəqiqləşdirilməmiş listerioz**
- A33 **Yenidoğulmuşun tetanusu**
- A34 **Mamalıq tetanusu**
- A35 **Tetanusun digər formaları**
Daxil edilib: ƏGO tetanus
Çıxarılıb: yenidoğulmuşların tetanusu (A33)
 mamalıq tetanusu (A34)
- A36 **Difteriya**
- A36.0 **Udlaq difteriyası**
 Difteriya mənşəli membranoz angina
 Damaq badamcıqlarının difteriyası
- A36.1 **Burun-udlaq difteriyası**
- A36.2 **Qırtlaq difteriyası**
 Difteriya mənşəli larinqotraxeit
- A36.3 **Dəri difteriyası**
Çıxarılıb: eritrazma (L08.1)
- A36.8 **Difteriyanın digər formaları** Difteriya mənşəli:
 - konyuktivit † (H13.1*)
 - miokarditi† (I41.0*)
 - polinevriti† (G63.0*)
- A36.9 **Dəqiqləşdirilməmiş difteriya**
- A37 **Göy öskürək**
- A37.0 ***Bordetella pertussis*** tərəfindən törədilən göy öskürək
- A37.1 ***Bordetella parapertussis*** tərəfindən törədilən göy öskürək
- A37.8 ***Bordetella*** növünə aid digər dəqiqləşdirilmiş törədicilər tərəfindən törədilən göy öskürək

- A37.9 Dəqiqləşdirilməmiş göy öskürək
- A38 Skarlatina
Çıxarılıb: streptokokk anginası
- A39 Meningokokk infeksiyası
- A39.0† Meningokokk meningiti (G01*)
- A39.1† Uotterxaus-Frideriksen sindromu (E35.1*)
Meningokokk mənşəli hemorragik adrenalit
Meningokokk mənşəli adrenal sindrom
- A39.2 Kəskin meningokokkemiya
- A39.3 Xroniki meningokokkemiya
- A39.4 Dəqiqləşdirilməmiş meningokokkemiya
ƏGO meningokokk bakteriemiyası
- A39.5† Ürəyin meningokokk mənşəli iltihabi xəstəlikləri
Meningokokk mənşəli:
 - kərdit ƏGO (I52.0*)
 - endokardit (I39.8*)
 - miokardit (I41.0*)
 - perikardit (I32.0*)
- A39.8 Digər meningokokk infeksiyaları
Meningokokk mənşəli:
 - artrit† (M01.0*)
 - konyuktivit† (H13.1*)
 - ensefalit† (G05.0*)
 - görmə sinirinin nevriti† (H48.1*) Postmeningokokk artrit† (M03.0*)
- A39.9 Dəqiqləşdirilməmiş meningokokk infeksiyası
- A40 Streptokokk sepsisi
Çıxarılıb:
 - doğuş ərəfəsində əmələ gələn (O75.3)
 - neonatal dövrdə əmələ gələn (P36.0-P36.1)
 - uşaqlıqdankənar və ya molyar hamiləliklə əlaqədar abortdan sonra əmələ gələn (O03- O07, O08.0)
 - peyvənddən sonra əmələ gələn (T88.0)
 - infuziya, transfuziya və ya terapevtik inyeksiyadan sonra əmələ gələn (T80.2) proseduradan sonrakı (T81.4) doğuşdan sonrakı (O85)
- A40.0 A qrup streptokokkların törətdiyi sepsis
- A40.1 B qrup streptokokkların törətdiyi sepsis
- A40.2 D qrup streptokokkların törətdiyi sepsis
- A40.3 ***Streptococcus pneumoniae*** tərəfindən törədilən sepsis
Pnevmokokk sepsisi
- A40.8 Digər streptokokk sepsisi
- A40.9 Dəqiqləşdirilməmiş streptokokk sepsisi
- A41 Digər sepsis
Çıxarılıb: ƏGO bakteriemiya (A49.9)
 - doğuş ərəfəsində əmələ gələn (O75.3)
 - uşaqlıqdankənar və ya molyar hamiləliklə əlaqədar abortdan sonra əmələ gələn (O03-O07, O08.0)
 - peyvənddən sonra əmələ gələn (T88.0)

• infuziya, transfuziya və ya terapevtik inyeksiyadan sonra əmələ gələn (T80.2)
Həmçinin aşağıda göstərilən etiologiyalı sepsislər:

- aktinomikoz (A42.7)
- herpes virusu (B00.7)
- qonokokk (A54.8)
- kandidoz (B37.7)
- listerioz (A32.7)
- meningokokk (A39.2-A39.4)
- neonatal (yenidoğulmuşların) (P36.–)
- doğuşdan sonrakı (O85)
- proseduradan sonrakı (T81.4)
- qarayara (A22.7)
- streptokokk (A40.–)
- tulyaremiya (A21.7)
- bağırsaqdanxaric iersinioz (A28.2)
- *Erysipelothrix* (A26.7)

septiki:

- melioidoz (A24.1)
- taun (A20.7)

toksiki şok sindromu (A48.3)

- A41.0 ***Staphylococcus aureus*** tərəfindən törədilən sepsis
- A41.1 Stafilokokkun digər dəqiqləşdirilmiş növü tərəfindən törədilən sepsis
- A41.2 Stafilokokkun dəqiqləşdirilməmiş növü tərəfindən törədilən sepsis
- A41.3 ***Haemophilus influenzae*** tərəfindən törədilən sepsis
- A41.4 Anaerob mikroblar tərəfindən törədilən sepsis
Çıxarılıb: qazlı qanqrena (A48.0)
- A41.5 Digər qram-mənfi mikroorqanizmlər tərəfindən törədilən sepsis
- A41.8 Digər dəqiqləşdirilmiş sepsis
- A41.9 Dəqiqləşdirilməmiş sepsis
Qeyd : Septiki şoku identifikasiya etmək məqsədilə əlavə koddan (R 57.2) istifadə olunur.
Septiki şok
Septisemiya
- A42 Aktinomikoz
Çıxarılıb: aktinomisetoma (B47.1)
- A42.0 Ağ ciyər aktinomikozu
- A42.1 Abdominal aktinomikoz
- A42.2 Boyun-üz aktinomikozu
- A42.7 Aktinomikoz sepsisi
- A42.8 Digər aktinomikozlar
- A42.9 Dəqiqləşdirilməmiş aktinomikoz
- A43 Nokardioz
- A43.0 Ağ ciyər nokardiozu
- A43.1 Dəri nokardiozu
- A43.8 Nokardiozun digər formaları
- A43.9 Dəqiqləşdirilməmiş nokardioz

- A44 Bartonellyoz
- A44.0 Sistem bartonellyozu
Oroy qızdırması
- A44.1 Dəri və dəri-selikli qışa bartonellyozu
Peru ziyili (Verruga peruana)
- A44.8 Digər bartonellyozlar
- A44.9 Dəqiqləşdirilməmiş bartonellyoz
- A46 Qızılyel
Çıxarılıb: doğuşdan sonrakı dövrdə əmələ gələn və ya doğuşdan sonrakı qızılyel (O86.8)
- A48 Başqa rubrikalarda təsnif olunmayan digər bakterial xəstəliklər
Çıxarılıb: aktinomikoz missetoma (B47.1)
- A48.0 Qazlı qanqrena
Clostridium tərəfindən törədilən:
- sellyulit
 - əzələ nekrozu
- A48.1 Legionerlər xəstəliyi
- A48.2 Pnevmoniyasız müşahidə olunan legionerlər xəstəliyi
[Pontiak qızdırması]
- A48.3 Toksik şok sindromu
Çıxarılıb: ƏGO sepsis (A41.9)
ƏGO endotoksik şok (R57.8)
- A48.4 Braziliya purpur qızdırması
Haemophilus aegyptius tərəfindən törədilən sistem infeksiyası
- A48.8 Digər dəqiqləşdirilmiş bakterial xəstəliklər
- A49 Dəqiqləşdirilməmiş lokalizasiyalı bakterial infeksiya
Çıxarılıb: xəstəliklərin törədicisi kimi digər siniflərdə təsnif olunan bakterial amillər (B95–B96)
rikketsiyalar tərəfindən törədilən ƏGO infeksiya (A79.9)
spiroxetlər tərəfindən törədilən ƏGO infeksiya (A69.9)
xlamidiyalar tərəfindən törədilən, ƏGO infeksiya (A74.9)
ƏGO meninqokokk infeksiyası (A39.9)
- A49.0 Dəqiqləşdirilməmiş lokalizasiyalı stafilokokk infeksiyası
- A49.1 Dəqiqləşdirilməmiş lokalizasiyalı streptokokk infeksiyası
- A49.2 ***Haemophilus influenzae*** tərəfindən törədilən dəqiqləşdirilməmiş lokalizasiyalı infeksiya
- A49.3 Mikoplazma tərəfindən törədilən dəqiqləşdirilməmiş lokalizasiyalı infeksiya
- A49.8 Dəqiqləşdirilməmiş lokalizasiyalı digər bakterial infeksiyalar
- A49.9 Dəqiqləşdirilməmiş bakterial infeksiya
ƏGO bakteriemiya

Əsasən cinsi yolla keçən infeksiyalar (A50-A64)

Çıxarılıb: insanın immun çatışmazlıq virusu (İİÇV) tərəfindən törədilən xəstəlik (B20-B24)
Reyter xəstəliyi (M02.3)
qeyri-spesifik və qeyri-qonokokk mənşəli uretritlər (N34.1)

A50 Anadangəlmə sifilis

A50.0 Aşkar simptomlarla müşahidə olunan erkən anadangəlmə sifilis

2 yaşına qədər uşaqlarda erkən təzahür olunan istənilən anadangəlmə sifilitik vəziyyət
Erkən anadangəlmə sifilis:

- dərinin
- dəri və selikli qişaların
- daxili orqanların

Erkən anadangəlmə sifilitik:

- laringit
- okulopatiya
- osteoxondropatiya
- faringit
- pnevmoniya
- rinit

A50.1 Gizli formalı erkən anadangəlmə sifilis

2 yaşına qədər uşaqlarda heç bir klinik əlamətləri olmayan, lakin seroloji reaksiyanın müsbət, onurğa beyin mayesinin sınağının isə mənfi olması ilə rast gəlinən anadangəlmə sifilis

A50.2 Dəqiqləşdirilməmiş erkən anadangəlmə sifilis

2 yaşına qədər uşaqlarda rast gəlinən ƏGO anadangəlmə sifilis

A50.3 Gecikmiş anadangəlmə sifilitik göz patologiyası

Gecikmiş anadangəlmə sifilitik interstisial keratit † (H19.2*) DRTO gecikmiş anadangəlmə sifilitik okulopatiya†(H58.8*) **Çıxarılıb:** Hetçinson triadası (A50.5)

A50.4 Gecikmiş anadangəlmə neyrosifilis [yüvenil neyrosifilis]

Yüvenil paralitik demensiya

Yüvenil:

- proqressiv iflic
- bel quruması (tabes dorsalis)
- taboparetik neyrosifilis

Gecikmiş anadangəlmə sifilitik:

- ensefalit† (G05.0*)
- meningit† (G01*)
- polineyropatiya† (G63.0*)

Bu xəstəliklə yanaşı gedən psixi pozğunluqları göstərmək üçün əlavə koddan istifadə edin.

Çıxarılıb: Hetçinson triadası (A50.5)

A50.5 Aşkar simptomlarla müşahidə olunan gecikmiş anadangəlmə sifilisin digər formaları

Doğulduqdan 2 il və daha artıq müddətdən sonra aşkar simptomları müşahidə edilən istənilən gecikmiş anadangəlmə sifilitik vəziyyət

Clutton oynaqları †(M03.1*) Hetçinson:

- dişləri
- triadası

Gecikmiş anadangəlmə:

- kardiovaskulyar sifilis† (I98.0*)
- sifilitik:
- artropatiya† (M03.1*)
- osteoxondropatiya† (M90.2*) Sifilitik yəhərəbənzər burun

- A50.6 Gizli formalı gecikmiş anadangəlmə sifilis**
2 yaşdan yuxarı uşaqlarda heç bir klinik əlamətləri olmayan, lakin seroloji reaksiyanın müsbət, onurğa beyin mayesinin sınağının isə mənfi olması ilə rast gəlinən anadangəlmə sifilis
- A50.7 Dəqiqləşdirilməmiş gecikmiş anadangəlmə sifilis**
2 yaşdan yuxarı uşaqlarda rast gəlinən ƏGO anadangəlmə sifilis
- A50.9 Dəqiqləşdirilməmiş anadangəlmə sifilis**
- A51 Erkən sifilis**
- A51.0 Cinsiyyət orqanlarının birincili sifilisi**
ƏGO sifilitik şankr
- A51.1 Anal nahiyənin birincili sifilisi**
- A51.2 Digər lokalizasiyalı birincili sifilis**
- A51.3 Dəri və selikli qişaların ikincili sifilisi**
Latum (enli) kondiloma
Sifilitik:
- alopesiya (dazlıq)† (L99.8*)
 - leykoderma† (L99.8*)
 - selikli qişalarda sifilitik ocaqlar
- A51.4 İkincili sifilisin digər formaları**
İkincili sifilitik:
- qadında kiçik çanaq orqanlarının iltihabi xəstəlikləri †(N74.2*)
 - iridosiklit† (H22.0*)
 - limfadenopatiya
 - meningit† (G01*)
 - miozit† (M63.0*)
 - DRTO okulopatiya† (H58.8*)
 - periostit † (M90.1*)
- A51.5 Erkən gizli sifilis**
Yoluxma müddəti iki ildən az olmaq şərtilə heç bir klinik əlamət meydana çıxmadan, seroloji reaksiyanın müsbət, onurğa beyin mayesinin sınağının isə mənfi olması ilə rast gəlinən (qazanılmış) sifilis
- A51.9 Dəqiqləşdirilməmiş erkən sifilis**
- A52 Gecikmiş sifilis**
- A52.0† Ürək-damar sisteminin sifilisi**
ƏGO kardiovaskulyar sifilis (I98.0*) Sifilitik:
- aorta anevrizmi (genişlənməsi) (I79.0*)
 - aorta çatmamazlığı (I39.1*)
 - aortit (I79.1*)
 - serebral arteriit (I68.1*)
 - ƏGO endokardit (I39.8*)
 - miokardit (I41.0*)
 - perikardit (I32.0*)
 - ağ ciyər çatmamazlığı (I39.3*)
- A52.1 Aşkar simptomlarla müşahidə olunan neyrosifilis**
Şarkot (*Charcot*) artropatiyası † (M14.6*)
Gecikmiş sifilitik:
- eşitmə sinirinin nevriti †(H94.0*)
 - ensefalit† (G05.0*)
 - meningit† (G01*)
 - görmə sinirinin artrofiyası† (H48.0*)

- polineyropatiya† (G63.0*)
- retrobulbar nevrit† (H48.1*) Sifilitik parkinsonizm† (G22*) Bel quruması (*Tabes dorsalis*)

A52.2 Simptomsuz neyrosifilis

A52.3 Dəqiqləşdirilməmiş neyrosifilis

Mərkəzi sinir sisteminin ƏGO:

- qumması (sifilitik)
- sifilisi (gecikmiş)
- sifilomasi

A52.7 Gecikmiş sifilisin digər simptomları

Böyrək yumaqcıqlarının sifilitik zədələnməsi† (N08.0*)

Qumma (sifilitik)

Gecikmiş və ya üçüncülü sifilis } A52.0-A52.3 rubrikalarında təsnif olunanlardan

Gecikmiş sifilitik: } başqa istənilən lokalizasiyalı

Gecikmiş sifilitik:

- bursit† (M73.1*)
- xorioretinit† (H32.0*)
- episklerit† (H19.0*)
- qadının kiçik çanaq orqanlarının iltihabi xəstəlikləri† (N74.2*)
- leykoderma† (L99.8*)
- DRTO okulopatiya† (H58.8*)
- peritonit† (K67.2*)

Mərhələsi dəqiqləşdirilməyən sifilis:

- sümüyün† (M90.2*)
- qaraciyərin† (K77.0*)
- ağ ciyərin† (J99.8*)
- əzələlərin† (M63.0*)
- synovial qişaların † (M68.0*)

A52.8 Gecikmiş gizli sifilis

Yoluxma müddəti iki ildən çox olmaq şərtilə heç bir klinik əlamət meydana çıxmadan, seroloji reaksiyanın müsbət, onurğa beyin mayesinin sınağının isə mənfə olması ilə rast gəlinən (qazanılmış) sifilis

A52.9 Dəqiqləşdirilməmiş gecikmiş sifilis

A53 Sifilisin digər və dəqiqləşdirilməmiş formaları

A53.0 Erkən və ya gecikmiş olduğu dəqiqləşdirilmədən gizli sifilis

ƏGO gizli sifilis

Sifilisə görə aparılan seroloji reaksiyanın müsbət olması

A53.9 Dəqiqləşdirilməmiş sifilis *Treponema pallidum* mənşəli ƏGO sifilis

ƏGO (qazanılmış) sifilis

Çıxarılıb: 2 yaşına qədər uşaqların ölümünə səbəb olan ƏGO sifilis (A50.2)

A54 Qonokokk infeksiyası

A54.0 Sidik-cinsiyyət aparatının aşağı şöbələrinin, periuretral və ya artım vəzilərinin absesləşməsi olmadan, qonokokk infeksiyası

Qonokokk mənşəli:

- ƏGO servisit
- ƏGO sistit
- ƏGO uretrit
- ƏGO vulvovaginit

Çıxarılıb: sidik cinsiyyət vəzilərinin absesləşməsi ilə (A54.1);

periuretral abseslə müşayiət olunan qonokokk infeksiyası (A54.1)

A54.1 Sidik-cinsiyyət aparatının aşağı şöbələrinin periuretral və ya

artım vəzilərinin absesləşməsi ilə müşayiət olunan qonokokk infeksiyası

Bartolin vəzilərinin qonokokk mənşəli absesi

A54.2† Qonokokk mənşəli pelvioperitonit və sidik cinsiyyət orqanlarının digər qonokokk infeksiyası

Qonokokk mənşəli:

- epididimit† (N51.1*)
- qadının kiçik çanaq orqanlarının iltihabi xəstəlikləri† (N74.3*)
- orxit† (N51.1*)
- prostatit† (N51.0*)

Çıxarılıb: qonokokk mənşəli peritonit (A54.8)

A54.3 Gözün qonokokk infeksiyası

Qonokokk mənşəli:

- konyuktivit† (H13.1*)
- iridosiklit† (H22.0*)

Yenidoğulmuşların qonokokk mənşəli (Ophthalmia neonatorum) oftalmiyası

A54.4† Sümük-əzələ sisteminin qonokokk infeksiyası

Qonokokk mənşəli:

- artrit (M01.3*)
- bursit (M73.0*)
- osteomielit (M90.2*)
- sinovit (M68.0*)
- tenosinovit (M68.0*)

A54.5 Qonokokk mənşəli faringit

A54.6 Anorektal nahiyənin qonokokk infeksiyası

A54.8 Digər qonokokk infeksiyaları

Qonokokk mənşəli:

- beyin absesi† (G07*)
- endokardit† (I39.8*)
- meningit† (G01*)
- miokardit† (I41.0*)
- perikardit† (I32.0*)
- peritonit† (K67.1*)
- pnevmoniya† (J17.0*)
- sepsis
- dəri zədələnməsi

Çıxarılıb: qonokokk mənşəli pelvioperitonit (A54.2)

A54.9 Dəqiqləşdirilməmiş qonokokk infeksiyası

A55 Xlamidiya mənşəli limfoqranuloma (zöhrəvi)

Daxil edilib: Qasıq limfoqranulomatozu (iqlim bubonu və ya tropik bubon)

Durand-Nikolas-Favre xəstəliyi

Estiomen

A56 Cinsi yolla keçən digər xlamidiya xəstəlikləri

Daxil edilib: *Chlamydia trachomatis* tərəfindən törədilən və cinsi yolla keçən xəstəliklər

Çıxarılıb: xlamidiya mənşəli:

- limfoqranuloma (A55)
- neonatal:
- konyuktivit (P39.1)
- pnevmoniya (P23.1)

A74.– rubrikalarında təsnif olunan xlamidiyalı vəziyyətlər

- A56.0 Sidik-cinsiyyət aparatının aşağı şö'bələrinin xlamidiya infeksiyaları
Xlamidiya mənşəli:
- servisit
 - sistit
 - uretrit
 - vulvovaginit
- A56.1† Kiçik çanaq orqanları və digər sidik-cinsiyyət orqanlarının xlamidiya infeksiyaları
Xlamidiya mənşəli:
- epididimit† (N51.1*)
 - qadının kiçik çanaq orqanlarının iltihabi xəstəlikləri† (N74.4*)
 - orxit† (N51.1*)
- A56.2 Sidik-cinsiyyət aparatının dəqiqləşdirilməmiş xlamidiya infeksiyası
- A56.3 Anorektal nahiyənin xlamidiya infeksiyası
- A56.4 Xlamidiya mənşəli faringit
- A56.8 Cinsi yolla keçən digər lokalizasiyalı xlamidiya infeksiyaları
- A57 Şankroid
Daxil edilib: Yumşaq şankr (ulcus molle)
- A58 Qasıq qranuloması
Daxil edilib: Zöhrəvi Brok qranuloması (donovanoz)
- A59 Trixomonoz
Çıxarılıb: bağırsağ trixomonozu (A07.8)
- A59.0 Urogenital trixomonoz
Trichomonas (vaginalis) tərəfindən törədilən:
- vaginal ağ ifrazat
 - prostatit† (N51.0*)
- A59.8 Digər lokalizasiyalı trixomonoz
- A59.9 Dəqiqləşdirilməmiş trixomonoz
- A60 Anogenital herpetik virus infeksiyası [**herpes simplex**]
- A60.0 Cinsiyyət orqanları və sidik-cinsiyyət aparatının herpetik infeksiyaları
Cinsiyyət aparatının herpetik infeksiyaları:
- qadınların† (N77.0-N77.1*)
 - kişilərin† (N51.-*)
- A60.1 Anusətrafı nahiyənin dərisinin və düz bağırsağın herpetik infeksiyaları
- A60.9 Anogenital nahiyənin dəqiqləşdirilməmiş herpetik infeksiyası
- A63 Əsasən cinsi yolla keçən və başqa rubrikalarda təsnif olunmayan digər xəstəliklər
Çıxarılıb: kontagioz mollyusk (B08.1)
uşaqlıq boynu papiloması (D26.0)
- A63.0 Anogenital (zöhrəvi) ziyillər
- A63.8 Əsasən cinsi yolla keçən digər dəqiqləşdirilmiş xəstəliklər

A64 Cinsi yolla keçən dəqiqləşdirilməmiş xəstəliklər
Daxil edilib: ƏGO zöhrəvi xəstəliklər

**Spiroxtlər tərəfindən törədilən digər xəstəliklər
(A65-A69)**

Çıxarılıb: leptospiroz (A27.–)
sifilis (A50-A53)

A65 Qeyri-zöhrəvi sifilis
Daxil edilib: Endemik sifilis
Becel
Novera

A66 Frambeziya
Daxil edilib: bouba
pian
frambeziya (tropik)

A66.0 Birincili frambeziya zədələnmələri
Bərk şankr
Frambeziya (birincili)
Birincili frambeziya xorası Frambezioma

A66.1 Çoxsaylı ayaqaltı papillomalar və pianoma
Frambezioma
Pianoma
Ayaqaltı və ya ovcun frambeziya papillomaları

A66.2 Dərinin digər erkən frambeziya zədələnmələri
Yoluxma müddətinin 5 ildən az olmaq şərtilə rast gəlinən dəri frambeziyaları Erkən (dəri) (ləkəli) (ləkəli-papulyoz) (mikropapulyoz) (papulyoz) frambeziyalar Erkən frambeziyada təzahür olunan frambezid (Framboeside of early yaws)

A66.3 Frambeziya hiperkeratozu
«Vampir əli» (Ghoul hand)
Frambeziya zamanı əmələ gələn ovuc və ya ayaqaltının (erkən) (gecikmiş) hiperkeratozu
Ayaqaltında təzahür edən «bir-birinə bitişmiş qurdlar»(Worm-eaten soles) əlaməti

A66.4 Frambeziya qummaları və xoraları
Qummoz frambezid (Gummatous framboeside)
Düyünlü gecikmiş (xoralı) frambeziya (Nodular late yaws ulcerated)

A66.5 Qanqoza
Şikəst edən (eybəcər hala salan) rinofaringit

A66.6 Frambeziya zamanı sümük və oynaqqların zədələnmələri
(Erkən) (gecikmiş) frambeziya zamanı:

- qanqlion
- hidrartroz
- ostit
- periostit (hipertrofik) (Gecikmiş) frambeziya zamanı:
- qundu
- sümük qumması
- qummoz ostit və periostit

A66.7 Frambeziyanın digər təzahürləri
Frambeziya zamanı oynaq ətrafında düyüncüklərin əmələ gəlməsi
Selikli qişaların frambeziyası

- A66.8 Latent frambeziya
Klinik əlamətlərin meydana çıxması, lakin seroloji reaksiyanın müsbət olması ilə rast gəlinən frambeziya
- A66.9 Dəqiqləşdirilməmiş frambeziya
- A67 Pinta [karate]
- A67.0 Pinta zamanı baş verən ilkin zədələnmələr
Pinta [karate] zamanı:
- şankr (birincili)
 - papula (birincili)
- A67.1 Pinta zamanı baş verən aralıq zədələnmələr
Pinta [karate] zamanı:
- eritematoz lövhəciklər
 - hiperxrom dəri zədələnmələri
 - hiperkeratoz
 - pintidlər
- A67.2 Pinta [karate] zamanı baş verən gec zədələnmələr
Pinta [karate] zamanı
- ürək-damar zədələnmələri † (I98.1*)
 - dəri zədələnmələri:
 - depigmentasiyalı
 - çapıqlı
 - disxrom
- A67.3 Pinta zamanı baş verən qarışıq zədələnmələr
Pinta [karate] zamanı dərinin depigmentasiyalı və hiperxrom zədələnmələri
- A67.9 Dəqiqləşdirilməmiş pinta
- A68 Qayıdan qızdırmalar *Daxil edilib:* qayıdan yatalaq *Çıxarılıb:* Laym xəstəliyi (A69.2)
- A68.0 Bit yoluxduran qayıdan qızdırma
Borrelia recurrentis tərəfindən törədilən qayıdan qızdırma
- A68.1 Epidemik qayıdan yatalaq
Borrelia recurrentis istisna olmaqla *Borrelia species* törədicisinin istənilən növü tərəfindən törədilən qayıdan qızdırmalar
- A68.9 Dəqiqləşdirilməmiş qayıdan qızdırma
- A69 Spiroxtlər tərəfindən törədilən digər infeksiyalar
- A69.0 Nekrozlaşan xoralı stomatit
Xoralı-nekrotik stomatit
Fuzospirosetoz qanqrena
Noma
Qanqrenoz stomatit
- A69.1 Vensanın digər infeksiyaları
Fuzospirosetoz faringit
Xoralı (kəskin) nekrotik:
- gingivit
 - gingivostomatit Spirosetoz stomatit Xoralı-ərpli ağız
- Vensan:
- anginası
 - gingiviti
- A69.2 Laym xəstəliyi
Borrelia burgdorferi tərəfindən törədilən xroniki yayılan eritema

- A69.8 Spiroxetlər tərəfindən törədilən digər dəqiqləşdirilmiş infeksiyalar
A69.9 Spiroxetlər tərəfindən törədilən dəqiqləşdirilməmiş infeksiya

Xlamidiyalar tərəfindən törədilən digər xəstəliklər (A70-A74)

- A70 ***Chlamydia psittaci*** tərəfindən törədilən infeksiya
Daxil edilib: Ornitozlar
Tutuquşu qızdırması (xəstəliyi)(parrot fever)
Psittakoz
- A71 Traxoma
Çıxarılıb: traxomanın nəticələri (B94.0)
- A71.0 Traxomanın başlanğıc mərhələsi
Şübhəli traxoma
- A71.1 Traxomanın aktiv mərhələsi
Dənəli (traxoma) konyuktivit Traxoma :
• follikulyar konyuktiviti
• pannusu
- A71.9 Dəqiqləşdirilməmiş traxoma
- A74 Xlamidiyalar tərəfindən törədilən digər xəstəliklər
Çıxarılıb: xlamidiya mənşəli pnevmoniya (J16.0)
yenidoğulmuşların xlamidiyalı:
• konyuktiviti (P39.1)
• pnevmoniyası (P23.1)
cinsi yolla keçən və xlamidiyalar tərəfindən törədilən xəstəliklər (A55-A56)
- A74.0† Xlamidiya mənşəli konyuktivit (H13.1*)
Paratraxoma
- A74.8 Xlamidiyalar tərəfindən törədilən digər xəstəliklər
Xlamidiya mənşəli peritonit† (K67.0*)
- A74.9 Dəqiqləşdirilməmiş xlamidiya infeksiyası
ƏGO xlamidioz

Rikketsiozlar (A75-A79)

- A75 Səpgili yatalaq
Çıxarılıb: *Ehrlichia sennetsu* tərəfindən törədilən rikketsioz (A79.8)
- A75.0 ***Rickettsia prowazekii*** tərəfindən törədilən və bit yoluxduran epidemik yatalaq
Klassik yatalaq (qızdırma)
Epidemik səpgili yatalaq
- A75.1 Residivverən yatalaq [Brill xəstəliyi]
Brill xəstəliyi
- A75.2 ***Rickettsia typhi*** tərəfindən törədilən yatalaq
Siçovul səpgili yatalağı

- A75.3 ***Rickettsia tsutsugamushi*** tərəfindən törədilən yatalaq
Gənə (tropik) yatalağı
Tsutsuqamuşi (yapon çay) qızdırması
- A75.9 Dəqiqləşdirilməmiş səpgili yatalaq
ƏGO yatalaq (qızdırma)
- A77 Ləkəli qızdırma [gənə rikketsiozları]
- A77.0 ***Rickettsia rickettsii*** tərəfindən törədilən ləkəli qızdırma
Rocky Mountain ləkəli qızdırması
Sao-Paulo qızdırması
- A77.1 ***Rickettsia conorii*** tərəfindən törədilən ləkəli qızdırma
Afrika ləkəli (gənə) qızdırması
Aralıq dənizinin ləkəli (gənə)qızdırması
Hindistan ləkəli (gənə)qızdırması
Keniya ləkəli (gənə)qızdırması
Marsel qızdırması
- A77.2 ***Rickettsia siberica*** tərəfindən törədilən ləkəli qızdırma
Şimali Asiya ləkəli (gənə) qızdırması
Sibir ləkəli (gənə) qızdırması
- A77.3 ***Rickettsia australis*** tərəfindən törədilən ləkəli qızdırma
Kvinslend gənə yatalağı
- A77.8 Digər ləkəli qızdırmalar
- A77.9 Dəqiqləşdirilməmiş ləkəli qızdırma
ƏGO ləkəli qızdırma
- A78 Ku qızdırması
Daxil edilib: Coxiella burnetii tərəfindən törədilən infeksiya
Avstraliya qızdırması
Kvadrilateral qızdırma
- A79 Digər rikketsiozlar
- A79.0 Səngər qızdırması Beşgünlük paroksizmal qızdırma Volin [Wolhynian] qızdırması
- A79.1 ***Rickettsia akari*** tərəfindən törədilən çiçəyəbənzər rikketsioz
Kyu Qarden qızdırması
Vezikulyoz rikketsioz
- A79.8 Digər dəqiqləşdirilmiş rikketsiozlar
Ehrlichia sennetsu tərəfindən törədilən rikketsioz
- A79.9 Dəqiqləşdirilməmiş rikketsioz
Rikketsiyalar tərəfindən törədilən ƏGO infeksiya

Mərkəzi sinir sisteminin virus infeksiyaları (A80-A89)

Çıxarılıb: virus ensefalitinin nəticələri (B 94.1)
poliomielitinin nəticələri (B 91)

- A80 Kəskin poliomielit
- A80.0 Vaksinasıyadan sonra baş verən kəskin paralitik poliomielit
- A80.1 Vəhşi heyvanlar tərəfindən daşınan virus tərəfindən törədilən kəskin paralitik poliomielit
- A80.2 Vəhşi təbii virus tərəfindən törədilən kəskin paralitik poliomielit

- A80.3 Digər və dəqiqləşdirilməmiş kəskin paralitik poliomielit
- A80.4 Kəskin qeyri-paralitik poliomielit
- A80.9 Dəqiqləşdirilməmiş kəskin poliomielit
- A81 Mərkəzi sinir sisteminin atipik virus infeksiyaları
Daxil edilib: mərkəzi sinir sisteminin prion mənşəli xəstəliyi
- A81.0 Kreytsfeldt-Yakob xəstəliyi
Yarımkəskin süngərəbənzər ensefalopatiya
- A81.1 Yarımkəskin sklerozlaşdırıcı panensefalit Virus cisimcikləri əlavəsi ilə rast gəlinən Davson ensefaliti Sklerozlaşdırıcı Van-Boqart leykoensefalopatiyası
- A81.2 Çoxocaqlı şiddətlənən leykoensefalopatiya
ƏGO çoxocaqlı leykoensefalopatiya
- A81.8 Mərkəzi sinir sisteminin digər atipik virus infeksiyaları
Kuru
- A81.9 Mərkəzi sinir sisteminin dəqiqləşdirilməmiş atipik virus infeksiyaları
Mərkəzi sinir sisteminin ƏGO prion mənşəli xəstəlikləri
- A82 Quduzluq
- A82.0 Meşə quduzluğu
- A82.1 Şəhər tipli quduzluq
- A82.9 Dəqiqləşdirilməmiş quduzluq
- A83 Ağcaqanadla yoluxan virus ensefaliti *Daxil edilib:* ağcaqanadla yoluxan virus meninqoensefaliti *Çıxarılıb:* Venesuela at ensefaliti (A92.2)
- A83.0 Yapon ensefaliti
- A83.1 Qərb at ensefaliti
- A83.2 Şərq at ensefaliti
- A83.3 Sent-Luis ensefaliti
- A83.4 Avstraliya ensefaliti
Kunjin virusu tərəfindən törədilən xəstəlik
- A83.5 Kaliforniya ensefaliti
Kaliforniya meninqoensefaliti
La Kross ensefaliti
- A83.6 Rotsio virusu tərəfindən törədilən xəstəlik
- A83.8 Ağcaqanadla yoluxan digər virus ensefalitləri
- A83.9 Ağcaqanadla yoluxan dəqiqləşdirilməmiş ensefalit
- A84 Gənə ilə yoluxan virus ensefaliti
Daxil edilib: gənə ilə yoluxan virus meninqoensefaliti
- A84.0 Uzaq - Şərq gənə ensefaliti [rus yaz-yay ensefaliti] A84.1
Mərkəzi Avropa gənə ensefaliti
- A84.8 Gənə ilə yoluxan digər virus ensefalitləri
Louping xəstəliyi
Povassan virusu tərəfindən törədilən ensefalit
- A84.9 Gənə ilə yoluxan dəqiqləşdirilməmiş virus ensefaliti

- A85 Başqa rubrikalarda təsnif olunmayan digər virus ensefalitləri**
Daxil edilib: dəqiqləşdirilmiş virus:
- ensefalomieliti BBTO
 - meninqoensefaliti BBTO
- Çıxarılıb:* xoşxassəli əzələ ensefalomieliti (G93.3)
limfositar xoriomeningit (A87.2)
törədicisi:
- herpes virusu [herpes simplex] olan ensefalit (B00.4)
 - qızılca virusu olan ensefalit (B05.0)
 - kəmərləyici dəmrov virusu olan ensefalit (B02.0)
 - poliomiellit virusu olan ensefalit (A80.–)
 - epidemik parotit virusu olan ensefalit (B26.2)
- A85.0† Enterovirus ensefaliti (G05.1*)**
Enterovirus ensefalomieliti
- A85.1† Adenovirus ensefaliti (G05.1*)**
Adenovirus meninqoensefaliti
- A85.2 Buğumayaqlılar vasitəsilə ötürülən dəqiqləşdirilməmiş virus ensefaliti**
- A85.8 Digər dəqiqləşdirilmiş virus ensefalitləri**
Letargik ensefalit
Ekonomo-Fon xəstəliyi
- A86 Dəqiqləşdirilməmiş virus ensefaliti**
Virus:
- ensefalomieliti, ƏGO
 - meninqoensefaliti, ƏGO
- A87 Virus meningiti**
Çıxarılıb: herpes virusu [herpes simplex] tərəfindən törədilən meningit (B00.3) Qızılca virusu tərəfindən törədilən meningit (B05.1)
Kəmərləyici dəmrov virusu tərəfindən törədilən meningit (B02.1) Poliomiellit virusu tərəfindən törədilən meningit (A80.–)
Epidemik parotit virusu tərəfindən törədilən meningit (B26.1)
- A87.0† Enterovirus meningiti (G02.0*)** Koksaki virusu tərəfindən törədilən meningit
ECHO-virusu tərəfindən törədilən meningit
- A87.1† Adenovirus meningiti (G02.0*)**
- A87.2 Limfositar xoriomeningit**
Limfositor meninqoensefalit
- A87.8 Digər virus meningiti**
- A87.9 Dəqiqləşdirilməmiş virus meningiti**
- A88 Mərkəzi sinir sisteminin başqa rubrikalarda təsnif olunmayan digər virus infeksiyaları**
Çıxarılıb: virus mənşəli:
- meningit ƏGO (A87.9)
 - ensefalit ƏGO (A86)
- A88.0 Ekzantematoz enterovirus qızdırması [Boston ekzanteması]**
- A88.1 Epidemik başgicəllənmə**
- A88.8 Mərkəzi sinir sisteminin digər dəqiqləşdirilmiş virus infeksiyaları**
- A89 Mərkəzi sinir sisteminin dəqiqləşdirilməmiş virus infeksiyası**

Buğumayaqlılar vasitəsilə ötürülən virus qızdırmaları və virus etiologiyalı hemorragik qızdırmalar (A90-A99)

- A90 Denge qızdırması [klassik denge qızdırması]
Çıxarılıb: denge virusu tərəfindən törədilən hemorragik qızdırma (A91)
- A91 Denge virusu tərəfindən törədilən hemorragik qızdırma
- A92 Ağcaqanadla yoluxan digər virus qızdırmaları
Çıxarılıb: Ross çayı xəstəliyi (B33.1)
- A92.0 Çikunqun virusu tərəfindən törədilən xəstəlik
- A92.1 O'Nonq-Nonq qızdırması
- A92.2 Venesuella at qızdırması
Venesulla at :
•ensefaliti
•viruslu ensefalomieliti
- A92.3 Qərbi Nil virus infeksiyası
Qərbi Nil qızdırması
- A92.4 Rift-Valli [Rift vadisi] qızdırması
- A92.8 Ağcaqanadla yoluxan digər dəqiqləşdirilmiş virus qızdırması
- A92.9 Ağcaqandla yoluxan dəqiqləşdirilməmiş virus qızdırması
- A93 Buğumayaqlılar vasitəsilə ötürülən və başqa rubrikalarda təsnif olunmayan digər virus qızdırmaları
- A93.0 Oropuş virusu tərəfindən törədilən xəstəlik
Oropuş qızdırması
- A93.1 Mığmığa qızdırması
Pappataçi qızdırması
Flebotom qızdırması
- A93.2 Kolorado gənə qızdırması
- A93.8 Buğumayaqlılar vasitəsilə ötürülən digər dəqiqləşdirilmiş virus qızdırmaları
Piru virusu tərəfindən törədilən xəstəlik
Virus mənşəli vezukulyar stomatit [Indiana qızdırması]
- A94 Buğumayaqlılar vasitəsilə ötürülən dəqiqləşdirilməmiş virus qızdırması
ƏGO arbovirus qızdırması
ƏGO arbovirus infeksiyası
- A95 Sarı qızdırma
- A95.0 Meşəlik tipli sarı qızdırma
Sarı qızdırmanın cəngəllik forması
- A95.1 Şəhər tipli sarı qızdırma
- A95.9 Dəqiqləşdirilməmiş sarı qızdırma
- A96 Arenovirus etiologiyalı hemorragik qızdırma
- A96.0 Xunin hemorragik qızdırması
Argentina hemorragik qızdırması

- A96.1 Maçupo hemorragik qızdırması
Boliviya hemorragik qızdırması
- A96.2 Lassa qızdırması
- A96.8 Arenovirus etiologiyalı digər hemorragik qızdırmalar
- A96.9 Arenovirus etiologiyalı dəqiqləşdirilməmiş hemorragik qızdırma
- A98 Başqa rubrikalarda təsnif olunmayan virus etiologiyalı digər hemorragik qızdırmalar
Çıxarılıb: Çikunqun hemorragik qızdırması (A92.0) Denge hemorragik qızdırması (A91)
- A98.0 Krım hemorragik qızdırması [Konqo virusu tərəfindən törədilən]
Orta Asiya hemorragik qızdırması
- A98.1 Omsk hemorragik qızdırması
- A98.2 Kyasanur meşə xəstəliyi
- A98.3 Marburq virusu tərəfindən törədilən xəstəlik
- A98.4 Ebola virusu tərəfindən törədilən xəstəlik
- A98.5 Böyrək sindromu ilə müşayiət olunan hemorragik qızdırma
Hemorragik qızdırma:
• Epidemik
• Koreya
• Rusiya
Hantan virusu tərəfindən törədilən xəstəlik Hantavirus xəstəliyi, böyrək sindromu ilə Epidemik nefropatiya
Çıxarılıb: ürək-ağ ciyər sindromu ilə müşayiət olunan hantavirus xəstəliyi (B33.4† J17.1*)
- A98.8 Virus etiologiyalı digər dəqiqləşdirilmiş hemorragik qızdırmalar
- A99 Virus etiologiyalı dəqiqləşdirilməmiş hemorragik qızdırma

Dəri və selikli qişaların zədələnməsi ilə müşayiət olunan virus infeksiyaları (B00-B09)

- B00 **Sadə herpes virusu [herpes simplex] tərəfindən törədilən infeksiyalar**
Çıxarılıb: anogenital herpetik virus infeksiyası (A60.–) anadangəlmə herpetik virus infeksiyası (P35.2) qamma-herpetik virus mononukleozu (B27.0) herpetik angina (B08.5)
- B00.0 Herpetik ekzema
Kapoşi sindromu (çiçəyəbənzər səpgilər)
- B00.1 Herpetik vezikulyar dermatit
Sadə herpes virusu tərəfindən törədilən:
• facialis(üz)
• labialis (dodaq)
İnsanın (alfa) 2- herpesvirusu tərəfindən törədilən:
• qulağın vezikulyar dermatiti
• dodağın vezikulyar dermatiti
- B00.2 Herpetik gingivostomatit və farinqotonzillit
Herpetik faringit
- B00.3† Herpetik meningit (G02.0*)

- B00.4† Herpetik ensefalit (G05.1*)**
Herpetik meninqoensefalit
Törədici «B» herpes virusu olan meymun xəstəliyi
- B00.5† Gözün herpetik xəstəliyi**
Sadə herpes virusu tərəfindən törədilən:
- konyuktivit† (H13.1*)
 - göz qapağı dermatiti† (H03.1*)
 - iridosiklit† (H22.0*)
 - iririt† (H22.0*)
 - keratit† (H19.1*)
 - keratokonyuktivit† (H19.1*)
 - ön uveit† (H22.0*)
- B00.7 Yayılmış (səpələnmiş) herpes xəstəliyi**
Sadə herpes virusu tərəfindən törədilən sepsis
- B00.8 Herpes infeksiyalarının digər formaları**
Herpetik hepatit† (K77.0*)
Barmağın distal falanqasının yumşaq toxumasının irinli herpetik iltihabı (L99.8*)
- B00.9 Dəqiqləşdirilməmiş herpes infeksiyası**
ƏGO herpes infeksiyası
- B01 Su çiçəyi [varicella]**
- B01.0† Meningitlə ağırlaşan su çiçəyi(G02.0*)**
- B01.1† Ensefalitlə ağırlaşan su çiçəyi(G05.1*)**
Su çiçəyindən sonra baş verən ensefalit
Su çiçəyi zamanı müşahidə olunan ensefalomielit
- B01.2† Pnevmoniya ilə ağırlaşan su çiçəyi (J17.1*)**
- B01.8 Digər ağırlaşmalarla müşayiət olunan su çiçəyi**
- B01.9 Ağırlaşmasız keçən su çiçəyi**
ƏGO su çiçəyi
- B02 Kəmərləyici dəmrov [herpes zoster]**
Daxil edilib: kəmərləyici herpes
zona
- B02.0† Ensefalitlə ağırlaşan kəmərləyici dəmrov (G05.1*)**
Meningoensefalitlə gedən kəmərləyici dəmrov
- B02.1† Meningitlə ağırlaşan kəmərləyici dəmrov (G02.0*)**
- B02.2† Sinir sistemində baş verən digər ağırlaşmalarla müşayiət olunan kəmərləyici dəmrov**
Postherpetik
- Üz siniri dizciyi düyünün qanqlioniti † (G53.0*)
 - Postherpetik polineyropatiya † (G63.0*)
 - Üçlü sinirin postherpetik nevralgiyası † (G53.0*)
- B02.3† Gözdə baş verən ağırlaşmalarla keçən kəmərləyici dəmrov**
Kəmərləyici dəmrov virusu tərəfindən törədilən:
- blefarit† (H03.1*)
 - konyuktivit† (H13.1*)
 - iridosiklit† (H22.0*)
 - iririt† (H22.0*)
 - keratit† (H19.2*)
 - keratokonyuktivit† (H19.2*)
 - sklerit† (H19.0*)

- B02.7 Yayılmış (səpələnmiş) kəmərləyici dəmrov
- B02.8 Digər ağırlaşmalarla müşayiət olunan kəmərləyici dəmrov
- B02.9 Ağırlaşması olmayan kəmərləyici dəmrov
ƏGO kəmərləyici dəmrov
- B03 Çiçək¹
- B04 Meymun çiçək virusu tərəfindən törədilən infeksiyalar
- B05 Qızılca
Daxil edilib: morbilli
Çıxarılıb: yarımkəskin sklerozlaşan panensefalit (A81.1)
- B05.0† Ensefalitlə ağırlaşmış qızılca (G05.1*)
Qızılcadan sonrakı ensefalit
- B05.1† Meningitlə ağırlaşmış qızılca (G02.0*)
Qızılcadan sonrakı meningit
- B05.2† Pnevmoniya ilə ağırlaşmış qızılca (J17.1*)
Qızılcadan sonrakı pnevmoniya
- B05.3† Orta otitlə ağırlaşmış qızılca (H67.1*)
Qızılcadan sonrakı orta otit
- B05.4 Bağırsaq əlamətlərilə ağırlaşmış qızılca
- B05.8 Digər ağırlaşmalarla müşayiət olunan qızılca
Qızılca keratiti və qızılca keratokonyunktiviti† (H19.2*)
- B05.9 Ağırlaşması olmayan qızılca
ƏGO qızılca
- B06 Məxmərək [alman qızılcası]
Çıxarılıb: anadangəlmə məxmərək (P35.0)
- B06.0† Nevroloji ağırlaşmalarla müşayiət olunan məxmərək
Məxmərək:
 - ensefaliti (G05.1*)
 - meningiti (G02.0*)
 - meninqoensefaliti (G05.1*)
- B06.8 Digər ağırlaşmalarla müşayiət olunan məxmərək
Məxmərək:
 - artriti† (M01.4*)
 - pnevmoniyası† (J17.1*)
- B06.9 Ağırlaşması olmayan məxmərək
ƏGO məxmərək
- B07 Virus ziyilləri
Daxil edilib: Sadə ziyil
Yalançı ziyil
Çıxarılıb: anogenital (zöhrəvi) ziyillər (A63.0)
qırtlağın papilloması (D14.1)
sidik kisəsinin papilloması (D41.4)
uşaqlıq boynunun papilloması (D26.0)

¹ 1980-cı il Ümumdünya Səhiyyə Məclisinin (ÜSM) 33-cü sessiyasında bütün dünyada (təbii) çiçəyin tamamilə ləğv edilməsi elan olundu. Ancaq epidemioloji nəzarət aparmaq məqsədilə təsnifatda bu xəstəliyin adı saxlanılır.

- B08 Dəri və selikli qişaların zədələnməsi ilə müşayiət edilən və başqa rubrikalarda təsnif olunmayan digər virus infeksiyaları**
Çıxarılıb: vezikulyar stomatit virusu tərəfindən törədilən xəstəlik (A93.8)
- B08.0 Ortopoks virusu tərəfindən törədilən digər infeksiyalar**
İnək çiçəyi
Yoluxucu pustulalı dermatit
Yalançı inək çiçəyi [sağıcı düyüncükləri] Peyvənd xəstəliyi
Çıxarılıb: meymun çiçək virusu tərəfindən törədilən infeksiyalar (B04)
- B08.1 Yoluxucu mollusk**
- B08.2 Qəfil ekzantema (altıncı xəstəlik)**
- B08.3 İnfeksion eritema (beşinci xəstəlik)**
- B08.4 Ekzantema ilə müşayiət olunan enterovirus mənşəli vezikulyar stomatit**
Ağız boşluğu, əlin və ayaqların virus mənşəli pemfiqusu
- B08.5 Enterovirus mənşəli vezikulyar faringit**
Herpetik angina
- B08.8 Dəri və selikli qişaların zədələnməsi ilə müşayiət olunan digər dəqiqləşdirilmiş infeksiyalar**
Enterovirus mənşəli limfonodulyar faringit
Dabaq xəstəliyi
Tanapoks virus xəstəliyi
Yab virus xəstəliyi
- B09 Dəri və selikli qişaların zədələnməsi ilə müşayiət olunan dəqiqləşdirilməmiş virus infeksiyası**
ƏGO virus enanteması
ƏGO virus ekzanteması

Virus hepatitləri (B15-B19)

Posttransfuzion hepatit zamanı dərman maddəsini indentifikasiya etmək lazım gələrsə, əlavə koddan (XX sinif) istifadə edin.

Çıxarılıb: herpes virusu [herpes simplex] tərəfindən törədilən hepatit (B00.8)
virus hepatitinin nəticələri (B94.2)
sitomeqalovirus tərəfindən törədilən hepatit (B25.1)

- B15 Kəskin A hepatiti**
- B15.0 Qaraciyər koması ilə ağırlaşan A hepatiti**
- B15.9 Qaraciyər koması ilə ağırlaşmayan A hepatiti**
ƏGO (kəskin) (virus mənşəli) A hepatiti
- B16 Kəskin B hepatiti**
- B16.0 Delta-amillə (koinfeksiya) və qaraciyər koması ilə müşayiət olunan kəskin B hepatiti**

- B16.1 Qaraciyər koması baş vermədən müşayiət olunan delta-amilli (koinfeksiya) kəskin B hepatiti
- B16.2 Qaraciyər koması ilə müşayiət olunan delta-amilsiz kəskin B hepatiti
- B16.9 Qaraciyər koması baş vermədən və delta-amilsiz B hepatiti ƏGO (kəskin) (virus mənşəli) B hepatiti
- B17 Digər kəskin virus hepatitləri
- B17.0 B hepatiti virus gəzdiricisinin kəskin delta- (super) infeksiyası
- B17.1 Kəskin C hepatiti
- B17.2 Kəskin E hepatiti
- B17.8 Digər dəqiqləşdirilmiş kəskin virus hepatitləri ƏGO nə A, nə B (kəskin) (virus mənşəli) hepatitlər
- B17.9 Dəqiqləşdirilməmiş kəskin virus hepatitləri ƏGO kəskin hepatit
- B18 Xroniki virus hepatiti
- B18.0 Delta amilli virus mənşəli xroniki B hepatiti
- B18.1 Delta amilsiz virus mənşəli xroniki B hepatiti Xroniki (virus mənşəli) B hepatiti
- B18.2 Virus mənşəli xroniki C hepatiti
- B18.8 Digər xroniki virus hepatiti
- B18.9 Dəqiqləşdirilməmiş xroniki virus hepatiti
- B19 Dəqiqləşdirilməmiş virus hepatiti
- B19.0 Qaraciyər koması ilə müşayiət olunan dəqiqləşdirilməmiş virus hepatiti
- B19.9 Qaraciyər koması baş vermədən dəqiqləşdirilməmiş virus hepatiti

İnsanın immun çatışmazlıq virusu [İİÇV] tərəfindən törədilən xəstəlik (B20-B24)

Çıxarılıb: insanın immun çatışmazlıq virusu [İİÇV] tərəfindən törədilən simptomuz infeksiya (Z21) hamiləliyi, doğuşu və zahılıq dövrünü ağırlaşdıran insanın immun çatışmazlıq virus [İİÇV] xəstəliyi (O98.7)

- B20 İnfeksiyon və parazitər xəstəliklərlə təzahür olunan insanın immun çatışmazlıq virus (İİÇV) xəstəliyi
Çıxarılıb: İİÇV tərəfindən törədilən kəskin infeksiyon sindrom (B23.0)
- B20.0 Mikobakterial infeksiya ilə təzahür olunan İİÇV xəstəliyi Vərəm xəstəliyi ilə təzahür olunan İİÇV xəstəliyi
- B20.1 Digər bakterial infeksiya ilə təzahür olunan İİÇV xəstəliyi
- B20.2 Sitomeqalovirus xəstəliyi ilə təzahür olunan İİÇV xəstəliyi
- B20.3 Digər virus infeksiyaları ilə təzahür olunan İİÇV xəstəliyi
- B20.4 Kandidoz xəstəliyi ilə təzahür olunan İİÇV xəstəliyi

- B20.5 Digər mikoqlar ilə təzahür olunan İİÇV xəstəliyi
- B20.6 ***Pneumocystis jirovecii*** etiologiyalı pnevmoniya ilə təzahür olunan İİÇV xəstəliyi
Pneumocystis carinii etiologiyalı pnevmoniya ilə təzahür olunan İİÇV xəstəliyi
- B20.7 Çoxsaylı infeksiyalarla təzahür olunan İİÇV xəstəliyi
- B20.8 Digər infeksiyon və parazitər xəstəliklərlə təzahür olunan İİÇV xəstəliyi
- B20.9 Dəqiqləşdirilməmiş infeksiyon və parazitər xəstəliklərlə təzahür olunan İİÇV xəstəliyi
ƏGO infeksiya ilə təzahür olunan İİÇV xəstəliyi
- B21 Bədxassəli yenitörəmələrlə təzahür olunan insanın immun çatışmazlıq virus [İİÇV] xəstəliyi
- B21.0 Kəpoşi sarkoması ilə təzahür olunan İİÇV xəstəliyi
- B21.1 Berkitt limfoması ilə təzahür olunan İİÇV xəstəliyi
- B21.2 Digər qeyri-Hockin limfomaları ilə təzahür olunan İİÇV xəstəliyi
- B21.3 Limfoid, qanyaradıcı və onlara mənşəyinə , quruluşuna görə yaxın olan toxumaların digər bədxassəli yenitörəmələrlə təzahür olunan İİÇV xəstəliyi
- B21.7 Çoxsaylı bədxassəli yenitörəmələrlə təzahür olunan İİÇV xəstəliyi
- B21.8 Digər bədxassəli yenitörəmələrlə təzahür olunan İİÇV xəstəliyi
- B21.9 Dəqiqləşdirilməmiş bədxassəli yenitörəmələrlə təzahür olunan İİÇV xəstəliyi
- B22 Digər dəqiqləşdirilmiş xəstəliklərlə təzahür olunan insanın immun çatışmazlıq virus [İİÇV] xəstəliyi
- B22.0 Ensefalopatiya ilə təzahür olunan İİÇV xəstəliyi
İİÇV xəstəsində kəmağıllıq
- B22.1 Llimfatik interstisial pnevmonitlə təzahür olunan İİÇV xəstəliyi
- B22.2 Üzücü sindromla təzahür olunan İİÇV xəstəliyi
Həyat nişanələrinin sönməsi ilə təzahür olunan İİÇV xəstəliyi
Üzücü xəstəlik (kəskin arıqlama sindromu)
- B22.7 Başqa rubrikalarda təsnif olunmayan çoxsaylı xəstəliklərlə təzahür edən İİÇV xəstəliyi
Qeyd: Bu rubrikalardan istifadə edərəkən II cildə xəstələnmə və ölüm hallarının kodlaşdırılmasına aid müvafiq təlimata istinad olunmalıdır.
- B23 Digər patoloji hallarla təzahür olunan insanın immun çatışmazlıq virus [İİÇV] xəstəliyi
- B23.0 Kəskin İİÇV infeksiya sindromu
- B23.1 Generalizə olunmuş (persistə edən) limfadenopatiya ilə təzahür olunan İİÇV xəstəliyi
- B23.2 Başqa rubrikalarda təsnif olunmayan, hematoloji və immunoloji pozğunluqlarla təzahür edən İİÇV xəstəliyi
- B23.8 Digər dəqiqləşdirilmiş patoloji hallarla təzahür olunan İİÇV xəstəliyi

B24 İnsanın immun çatışmazlıq virusu [İİÇV] tərəfindən törədilən dəqiqləşdirilməmiş xəstəlik
 ƏGO qazanılmış immun çatışmazlıq sindromu
 ƏGO QİÇS-assosiasiya olunmuş kompleks

**Digər virus xəstəlikləri
 (B25-B34)**

B25 Sitomeqalovirus xəstəliyi

Çıxarılıb: anadangəlmə sitomeqalovirus infeksiyası (P35.1)
 sitomeqalovirus mənşəli mononukleoz (B27.1)

B25.0† Sitomeqalovirus pnevmoniyası (J17.1*)

B25.1† Sitomeqalovirus hepatiti (K77.0*)

B25.2† Sitomeqalovirus pankreatiti (K87.1*)

B25.8 Digər sitomeqalovirus xəstəlikləri

B25.9 Dəqiqləşdirilməmiş sitomeqalovirus xəstəliyi

B26 Epidemik parotit

Daxil edilib: epidemik parotit infeksiyon parotit

B26.0† Parotit mənşəli orxit (N51.1*)

B26.1† Parotit mənşəli meningit (G02.0*)

B26.2† Parotit mənşəli ensefalit (G05.1*)

B26.3† Parotit mənşəli pankreatit (K87.1*)

B26.8 Digər ağırlaşmalarla müşayiət olunan epidemik parotit

Parotit mənşəli:

- artrit† (M01.5*)
- miokardit† (I41.1*)
- nefrit† (N08.0*)
- polineyropatiya† (G63.0*)

B26.9 Ağırlaşması olmayan epidemik parotit

ƏGO epidemik parotit

ƏGO parotit

B27 İnfeksiyon mononukleoz

Daxil edilib: Pfeyffer xəstəliyi vəzili qızdırma monositar angina

B27.0 Qamma-herpetik virus tərəfindən törədilən mononukleoz

Epşteyn-Barr virusu tərəfindən törədilən mononukleoz

B27.1 Sitomeqalovirus mənşəli mononukleoz

B27.8 Digər infeksiyon mononukleoz

B27.9 Dəqiqləşdirilməmiş infeksiyon mononukleoz

B30 Virus konyuktiviti

Çıxarılıb: herpes virusu [herpes simplex] tərəfindən törədilən göz xəstəliyi (B00.5)

kəmərləyici dәмrov virusu tərəfindən törədilən göz xəstəliyi (B02.3)

B30.0† Adenovirus tərəfindən törədilən keratokonyuktivit (H19.2*)

Epidemik keratokonyuktivit

Sanders sindromu (tersanə işçilərinin gözü)

- B30.1† Adenovirus tərəfindən törədilən konyuktivit (H13.1*)
Kəskin follikulyar adenovirus konyuktiviti
Üzgüçülərin konyuktiviti
- B30.2 Virus fərinqokonyuktiviti
- B30.3† Kəskin epidemik, hemorragik (enterovirus) konyuktivit (H13.1*)
24-cü tip Koksaki virusu tərəfindən törədilən konyuktivit
70-ci tip enterovirus tərəfindən törədilən konyuktivit
(Kəskin) (epidemik) hemorragik konyuktivit
- B30.8† Digər virus konyuktiviti (H13.1*)
Nyukasl konyuktiviti
- B30.9 Dəqiqləşdirilməmiş virus konyuktiviti
- B33 Başqa rubrikalarda təsnif olunmayan digər virus xəstəlikləri
- B33.0 Epidemik mialgiya
Bornhol xəstəliyi
- B33.1 Ross-River xəstəliyi
Epidemik poliartrit və ekzantema
Ross çayı qızdırması
- B33.2 Virus etiologiyalı kərdit
- B33.3 Başqa rubrikalarda təsnif olunmayan retrovirus infeksiyaları
ƏGO retrovirus infeksiyası
- B33.4† Hantavirus (ürək)-ağ ciyər sindromu [HAS] [HÜAS] (J17.1*)
Ağciyərin hantavirus xəstəliyi
Sin Nombre virus xəstəliyi
Andes, Bayou və Black Creek Canal hantavirus etiologiyalı HAS ilə yanaşı qeydə alınan hər hansı böyrək çatmamazlığını identifikasiya etmək lazım gələrsə əlavə koddan (N17.9) istifadə olunur.
Çıxarılıb: böyrək sindromu ilə müşayiət olunan hemorragik qızdırma (A98.5)
- B33.8 Digər dəqiqləşdirilmiş virus xəstəlikləri
- B34 Dəqiqləşdirilməmiş lokalizasiyalı virus infeksiyası
Çıxarılıb: başqa rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərin törədicisi hesab edilən viruslar (B97.–)
ƏGO herpes virusu (herpes simplex) tərəfindən törədilən infeksiya (B00.9)
ƏGO sitomeqalovirus xəstəliyi (B25.9)
ƏGO retrovirus infeksiyası (B33.3)
- B34.0 Dəqiqləşdirilməmiş lokalizasiyalı adenovirus infeksiyası
- B34.1 Dəqiqləşdirilməmiş lokalizasiyalı enterovirus infeksiyası
ƏGO Koksaki virusu tərəfindən törədilən infeksiya
ECHO-virusu tərəfindən törədilən infeksiya
- B34.2 Dəqiqləşdirilməmiş lokalizasiyalı koronavirus infeksiyası
Çıxarılıb: kəskin ağır respirator sindrom [KARS] (U 04.9)
- B34.3 Dəqiqləşdirilməmiş lokalizasiyalı parvovirus infeksiyası
- B34.4 Dəqiqləşdirilməmiş lokalizasiyalı papovirus infeksiyası
- B34.8 Dəqiqləşdirilməmiş lokalizasiyalı digər virus infeksiyaları
- B34.9 Dəqiqləşdirilməmiş virus infeksiyası
ƏGO viremiya

Mikozlar (göbələk xəstəlikləri) (B35-B49)

Çıxarılıb: üzvi toz tərəfindən törədilən hipersensitiv pnevmonit (J67.–)
göbələyəbənzər mikoz (C84.0)

B35 Dermatofitiya

Daxil edilib: favus

Epidermophyto, Microsporum, Trichophyton cinsli göbələklərin törətdikləri infeksiyalar

B36.– rubrikasında göstərilənlər istisna olunmaqla favusun istənilən forması

B35.0 Başın, bığ və saqqalın dermatomikozu

Dermatomikoz:

•Saqqalın

•Başın

Kerion (parşa) Mikotik mikoz

B35.1 Dermatofitiyalı onixomikoz

Dermatofitiyalı onixiya Dırnaqların dermatofitozu

Onixomikoz

Göbələk mənşəli onixiya

B35.2 Əllərin mikozu

Əllərin dermatofitiyası Əllərin mikozu

B35.3 Dabanın mikozu

Atlet dabanı

Dabanın dermatofitiyası

Dabanın mikozu

B35.4 Bədənin mikozu

Bədənin dermatomikozu

B35.5 Kirəmitəbənzər mikoz

Tokelo

B35.6 Qasıq dermatomikozu

Paltaryuyanın qoturluğu

Qasıq dermatofitiyası

B35.8 Digər dermatofitiyalar

• Yayılmış dermatofitiya

• Qranulomatoz dermatofitiya

B35.9 Dəqiqləşdirilməmiş dermatofitiya

ƏGO epidermofitiya

B36 Digər səthi mikozlar

B36.0 Rəngbərəng dәмrov

Dermatomikozlar:

• sarı

• rəngbərəng

B36.1 Qara mikoz

Qara ovuc keratomikozu

Qara mikrosporoz

Qara pitiriaz

B36.2 Ağ piyеdra

Ağ mikoz

- B36.3 Qara piyedra
- B36.8 Digər dəqiqləşdirilmiş səthi mikozlar
- B36.9 Dəqiqləşdirilməmiş səthi mikoz
- B37 **Kandidoz**
Daxil edilib: kandidiaz moniliaz
Çıxarılıb: yenidoğulmuşların kandidozu (P37.5)
- B37.0 **Kandidoz stomatit**
 Ağız boşluğunun mikrozu
- B37.1 **Ağ ciyər kandidozu**
- B37.2 **Dəri və dırnaqların kandidozu**
 Kandidoz:
 • onixiyası
 • paronixiyası
Çıxarılıb: bələk dermatiti (L22)
- B37.3† **Vulva və vagina kandidozu (N77.1*)**
 Kandidoz vulvovaginiti Monial vulvovaginiti Vaginal mikoz
- B37.4† **Digər urogenital lokalizasiyalı kandidoz**
 Kandidoz:
 • balaniti† (N51.2*)
 • uretriti† (N37.0*)
- B37.5† **Kandidoz meningiti (G02.1*)**
- B37.6† **Kandidoz endokarditi (I39.8*)**
- B37.7 **Kandidoz sepsisi**
- B37.8 **Digər lokalizasiyalı kandidoz**
 Kandidoz:
 • xeyliti
 • enteriti
- B37.9 **Dəqiqləşdirilməmiş kandidoz**
 ƏGO kandidomikoz
- B38 **Koksidioidomikoz**
- B38.0 **Kəskin ağ ciyər koksidioidomikozu**
- B38.1 **Xroniki ağ ciyər koksidioidomikozu**
- B38.2 **Dəqiqləşdirilməmiş ağ ciyər koksidioidomikozu**
- B38.3 **Dəri koksidioidomikozu**
- B38.4† **Koksidioidomikoz meningiti (G02.1*)**
- B38.7 **Yayılmış koksidioidomikoz**
 Generalizə olunmuş koksidioidomikoz
- B38.8 **Koksidioidomikozun digər formaları**
- B38.9 **Dəqiqləşdirilməmiş koksidioidomikoz**
- B39 **Histoplazmoz**
- B39.0 ***Histoplasma capsulatum* tərəfindən törədilən kəskin ağ ciyər infeksiyası**
- B39.1 ***Histoplasma capsulatum* tərəfindən törədilən xroniki ağ ciyər infeksiyası**
- B39.2 **Dəqiqləşdirilməmiş ağ ciyər histoplazmozu**

- B39.3 Yayılmış histoplazmoz (*Histoplasma capsulatum*)
Generalizə olunmuş histoplazmoz (*Histoplasma capsulatum*)
- B39.4 ***Histoplasma capsulatum*** tərəfindən törədilən
dəqiqləşdirilməmiş histoplazmoz
Amerika histoplazmozu
- B39.5 ***Histoplasma duboisii*** tərəfindən törədilən infeksiya
Afrika histoplazmozu
- B39.9 Dəqiqləşdirilməmiş histoplazmoz
- B40 Blastomikoz
Çıxarılıb: braziliya blastomikozu (B41.–)
keloid blastomikozu (B48.0)
- B40.0 Kəskin ağ ciyər blastomikozu
- B40.1 Xroniki ağ ciyər blastomikozu
- B40.2 Dəqiqləşdirilməmiş ağ ciyər blastomikozu
- B40.3 Dəri blastomikozu
- B40.7 Yayılmış blastomikoz
Generalizə olunmuş blastomikoz
- B40.8 Blastomikozun digər formaları
- B40.9 Dəqiqləşdirilməmiş blastomikoz
- B41 Parakoksidioidomikoz
Daxil edilib: Braziliya blastomikozu
Lütz xəstəliyi
- B41.0 Ağ ciyər parakoksidioidomikozu
- B41.7 Yayılmış parakoksidioidomikoz
Generalizə olunmuş parakoksidioidomikoz
- B41.8 Parakoksidioidomikozun digər formaları
- B41.9 Dəqiqləşdirilməmiş parakoksidioidomikoz
- B42 Sporotrikoz
- B42.0† Ağ ciyər sporotrikozu (J99.8*)
- B42.1 Dəri limfatik sporotrikozu
- B42.7 Yayılmış sporotrikoz
Generalizə olunmuş sporotrikoz
- B42.8 Sporotrikozun digər formaları
- B42.9 Dəqiqləşdirilməmiş sporotrikoz
- B43 Xromomikoz və feomikoz abses
- B43.0 Dəri xromomikozu
Verrukoz dermatit
- B43.1 Beynin feomikoz absesi
Serebral xromomikoz
- B43.2 Dərialtı feomikoz absesi və kista
- B43.8 Xromomikozun digər formaları
- B43.9 Dəqiqləşdirilməmiş xromomikoz
- B44 Aspergillyoz
Daxil edilib: aspergillyoma

- B44.0 İnvaziv ağ ciyər aspergillyozu
 B44.1 Ağ ciyər aspergillyozunun digər formaları
 B44.2 Tonzillyar aspergillyoz
 B44.7 Yayılmış aspergillyoz
 Generalizə olunmuş aspergillyoz
 B44.8 Aspergillyozun digər formaları
 B44.9 Dəqiqləşdirilməmiş aspergillyoz
- B45 Kriptokokkoz
 B45.0 Ağ ciyər kriptokokkozu
 B45.1 Serebral kriptokokkoz
 Kriptokokk meningit† (G02.1*) Meninqoserebral kriptokokkoz
 B45.2 Dəri kriptokokkozu
 B45.3 Sümük kriptokokkozu
 B45.7 Yayılmış kriptokokkoz
 Generalizə olunmuş kriptokokkoz
 B45.8 Kriptokokkozun digər formaları
 B45.9 Dəqiqləşdirilməmiş kriptokokkoz
- B46 Ziqomikoz
 B46.0 Ağ ciyər mukormikozu
 B46.1 Rinoserebral mukormikozu
 B46.2 Mədə-bağırsaq mukormikozu
 B46.3 Dəri mukormikozu
 Dərialtı mukormikoz
 B46.4 Yayılmış mukormikoz
 Generalizə olunmuş mukormikoz
 B46.5 Dəqiqləşdirilməmiş mukormikoz
 B46.8 Digər ziqomikozlar
 Entomoftoromikoz
 B46.9 Dəqiqləşdirilməmiş ziqomikoz
 ƏGO fikomikoz
- B47 Misetoma
 B47.0 Həqiqi misetoma Mikoğlu Madura dabanı Maduromikoz
 B47.1 Aktinomisetoma
 B47.9 Dəqiqləşdirilməmiş misetoma
 ƏGO Madura ayağı
- B48 Başqa rubrikalarda təsnif olunmayan digər mikozlar
 B48.0 Lobomikoz
 Keloid blastomikoz
 Lobo xəstəliyi
 B48.1 Rinosporidiaz
 B48.2 Alleşeroz
Pseudallescheria boydii tərəfindən törədilən infeksiya
Çıxarılıb: həqiqi misetoma (B47.0)
 B48.3 Geotrixoz
 Geotrixoz stomatiti

B48.4 Penisilloz

B48.7 Şərti patogen mikoqlar

Bu mikoqlar virulentliyi zəif olan göbələklər tərəfindən törədilir. Bunlar ancaq bir sıra xarici amillərin təsiri nəticəsində (orqanizmin üzücü xəstəliyi zamanı immunosupressiv və sairə dərman preparatları tətbiq olunarkən və ya şüa müalicəsi aparılarkən) xəstəlik törətmə qabiliyyətinə malik olurlar. Bu göbələklərin əksəriyyəti saprofit halda torpaqda və çürüməkdə olan bitki qalıqları üzərində yaşayırlar.

B48.8 Digər dəqiqləşdirilmiş mikoqlar

Adiaspiromikoz

B49 Dəqiqləşdirilməmiş mikoqlar

ƏGO funqemiya

Protozoy xəstəlikləri (B50-B64)

Çıxarılıb: amöbioz (A06.–)
bağırsağın digər protozoy infeksiyaları (A07.–)

B50 ***Plasmodium falciparum*** tərəfindən törədilən malyariya

Daxil edilib: *Plasmodium falciparum* ilə digər növ malyariya plazmodiləri tərəfindən birgə törədilən qarışıq infeksiyalar

B50.0 ***Plasmodium falciparum*** tərəfindən törədilən və beyin ağırlaşmaları ilə müşayiət olunan malyariya

ƏGO serebral malyariya

B50.8 ***Plasmodium falciparum*** tərəfindən törədilən ağır gedişli və ağırlaşmış malyariyanın digər formaları

ƏGO *Plasmodium falciparum* tərəfindən törədilən ağır gedişli və ya ağırlaşmış malyariya

B50.9 ***Plasmodium falciparum*** tərəfindən törədilən dəqiqləşdirilməmiş malyariya

B51 ***Plasmodium vivax*** tərəfindən törədilən malyariya

Daxil edilib: *Plasmodium falciparum* istisna olunmaqla, *Plasmodium vivax* ilə *Plasmodium*-un digər növlərinin birgə törətdiyi qarışıq infeksiyalar

Çıxarılıb: *Plasmodium falciparum* ilə birgə törətdiyi qarışıq infeksiyalar (B50.–)

B51.0 ***Plasmodium vivax*** tərəfindən törədilən və dalağın dağılması ilə ağırlaşan malyariya

B51.8 ***Plasmodium vivax*** tərəfindən törədilən və digər ağırlaşmalarla müşayiət olunan malyariya

B51.9 *Plasmodium vivax* tərəfindən törədilən və ağırlaşması olmayan malyariya

Plasmodium vivax tərəfindən törədilən ƏGO malyariya

B52 ***Plasmodium malariae*** tərəfindən törədilən malyariya

Daxil edilib: *Plasmodium falciparum* və *Plasmodium vivax* istisna olmaqla, *Plasmodium malariae* ilə *Plasmodium*-un digər növlərinin birgə törətdiyi qarışıq infeksiyalar

Çıxarılıb: *Plasmodium falciparum* (B50.–) və *Plasmodium vivax* (B51.–) ilə birgə törətdiyi qarışıq infeksiyalar

B52.0 ***Plasmodium malariae*** tərəfindən törədilən və nefropatiya ilə ağırlaşan malyariya

- B52.8 ***Plasmodium malariae*** tərəfindən törədilən və digər ağırlaşmalarla müşayiət olunan malyariya
- B52.9 ***Plasmodium malariae*** tərəfindən törədilən və ağırlaşması olmayan malyariya
- B53 Malyariyanın parazitoloji təsdiq edilmiş digər formaları
- B53.0 ***Plasmodium ovale*** tərəfindən törədilən malyariya
Çıxarılıb: Plasmodium falciparum (B50.-);
Plasmodium malariae (B52.-);
Plasmodium vivax (B51.-) ilə birgə törədilən qarışıq infeksiyalar
- B53.1 Meymun plazmodiləri tərəfindən törədilən malyariya
Çıxarılıb: Plasmodium falciparum (B50.-);
Plasmodium malariae (B52.-);
Plasmodium ovale (B53.-);
Plasmodium vivax (B51.-) ilə birgə törədilən qarışıq infeksiyalar
- B53.8 Başqa rubrikalarda təsnif olunmayan, parazitoloji təsdiq edilmiş malyariyalar
 ƏGO parazitoloji təsdiq edilmiş malyariya
- B54 Dəqiqləşdirilməmiş malyariya
 Parazitoloji təsdiq edilməyən, klinikaya əsasən diaqnozlaşdırılan malyariya
- B55 Leyşmanioz
- B55.0 Visseral leyşmanioz
 Hindistan (Kala-azar) visseral leyşmaniozu
 Postkala-azar dəri leyşmaniozu
- B55.1 Dəri leyşmaniozu
- B55.2 Dəri-selikli qısa leyşmaniozu
- B55.9 Dəqiqləşdirilməmiş leyşmanioz
- B56 Afrika tripanosomozu
- B56.0 Qambiya tripanosomozu
Trypanosoma brucei gambiense tərəfindən törədilən infeksiya
 Qərbi Afrika yuxu xəstəliyi (Afrika tripanosomozu)
- B56.1 Rodeziya tripanosomozu
 Şərqi Afrika yuxu xəstəliyi
Trypanosoma brucei rhodesiense tərəfindən törədilən infeksiya
- B56.9 Dəqiqləşdirilməmiş Afrika tripanosomozu
 ƏGO yuxu xəstəliyi
 Afrika tripanosomozuna daha çox təsadüf edilən ərazilərdə rast gəlinən ƏGO tripanosomoz
- B57 Şaqas xəstəliyi
Daxil edilib: Amerika tripanosomozu
Trypanosoma cruzi tərəfindən törədilən infeksiya
- B57.0† Ürəyin zədələnməsi ilə müşayiət olunan kəskin formalı Şaqas xəstəliyi (I41.2*, I98.1*)
 • BBTO ürək-damar sisteminin zədələnməsi ilə müşayiət olunan kəskin formalı Şaqas xəstəliyi (I98.1*)
 • Miokarditlə müşayiət olunan kəskin formalı Şaqas xəstəliyi (I41.2*)
- B57.1 Ürək zədələnməsi olmadan kəskin formalı Şaqas xəstəliyi
 ƏGO kəskin formalı Şaqas xəstəliyi

- B57.2† Ürəyin zədələnməsi ilə müşayiət olunan (xroniki) Şaqas xəstəliyi
 ƏGO Amerika tripanosomozu
 ƏGO (xroniki) Şaqas xəstəliyi
 BBTO ürək-damar sisteminin zədələnmə ilə müşayiət olunan (xroniki) Şaqas xəstəliyi (I98.1*)
 Miokarditlə müşayiət olunan (xroniki) Şaqas xəstəliyi (I41.2*)
 Şaqas xəstəliyinə daha çox təsadüf edilən ərazilərdə rast gəlinən ƏGO tripanosomoz
- B57.3 Həzm sisteminin zədələnməsi ilə müşayiət olunan (xroniki) Şaqas xəstəliyi
- B57.4 Sinir sisteminin zədələnməsi ilə müşayiət olunan (xroniki) Şaqas xəstəliyi
- B57.5 Digər orqanların zədələnməsi ilə müşayiət olunan (xroniki) Şaqas xəstəliyi
- B58 Toksoplazmoz
Daxil edilib: *Toxoplasma gondii* tərəfindən törədilən infeksiya
Çıxarılıb: anadangəlmə toksoplazmoz (P37.1)
- B58.0† Toksoplazmoz mənşəli okulopatiya
 Toksoplazmoz xorioretiniti (H32.0*)
- B58.1† Toksoplazmoz mənşəli hepatit (K77.0*)
- B58.2† Toksoplazmoz mənşəli meninqoensefalit (G05.2*)
- B58.3† Ağ ciyər toksoplazmozunu (J17.3*)
- B58.8 Digər orqanların zədələnməsi ilə müşayiət olunan toksoplazmoz
 Toksoplazmoz mənşəli:
 - miokardit † (I41.1*)
 - miozit † (M63.1*)
- B58.9 Dəqiqləşdirilməmiş toksoplazmoz
- B59† Pnevmosistoz (J17.3*)
Pneumocystis carinii tərəfindən törədilən pnevmoniya
Pneumocystis jirovecii tərəfindən törədilən pnevmoniya
- B60 Başqa rubrikalarda təsnif olunmayan digər protozoy xəstəlikləri
Çıxarılıb: izosporoz (A07.3)
 kriptosporidiaz (A07.2)
 bağırsaq mikrosporidiazu (A07.8)
- B60.0 Babezioz
 Piroplazmoz
- B60.1 Akantamöbioz
Acanthamoeba tərəfindən törədilən konyuktivit† (H13.1*)
Acanthamoeba tərəfindən törədilən keratokonyuktivit† (H19.2*)
- B60.2 Neqleriaz
 Birincili amöb meninqoensefaliti† (G05.2*)
- B60.8 Digər dəqiqləşdirilmiş protozoy xəstəlikləri
 Mikrosporidiaz
- B64 Dəqiqləşdirilməmiş protozoy xəstəliyi

Helmintozlar (B65-B83)

- B65 Şistosomoz [bilqarsioz]
Daxil edilib: ilbiz qızdırması
- B65.0 ***Schistosoma haematobium*** tərəfindən törədilən şistosomoz
[sidik cinsiyyət şistosomozu]
- B65.1 ***Schistosoma mansoni*** tərəfindən törədilən şistosomoz
[bağırsağ şistosomozu]
- B65.2 ***Schistosoma yaponicum*** tərəfindən törədilən şistosomoz
Asiya şistosomozu
- B65.3 Serkarial dermatit
Üzgüçü qoturluğu
- B65.8 Digər şistosomozlar
Schistosoma:
- *Intercalatum* tərəfindən törədilən invaziya
 - *Matthei* tərəfindən törədilən invaziya
 - *mekongi* tərəfindən törədilən invaziya
- B65.9 Dəqiqləşdirilməmiş şistosomoz
- B66 Digər trematodozlar
- B66.0 Opistorxoz
Pişik qaraciyər sorucusu tərəfindən törədilən invaziyar
Opistorchis (felineus)(viverrini) tərəfindən törədilən invaziya
- B66.1 Klonorxoz
Çin qaraciyər sorucusu tərəfindən törədilən invaziya
Clonorchis sinensis tərəfindən törədilən invaziya
Şərq qaraciyər sorucusu tərəfindən törədilən invaziya
- B66.2 Dikroselioz
Dicrocoelium dendriticum tərəfindən törədilən invaziya
Lansetəbənzər ikisormaclı tərəfindən törədilən invaziya
- B66.3 Fassioloz
Fasciola:
- *gigantica*
 - *hepatica*
 - *indica*
- } tərəfindən törədilən invaziyalar
- Qoyun qaraciyər sorucusu tərəfindən törədilən invaziya
- B66.4 Paraqonimoz
Paragonimus species tərəfindən törədilən invaziyalar
Paraqonimoz
Ağ ciyər distomiazı
- B66.5 Fassiolopsidoz
Fasciolopsis buski tərəfindən törədilən invaziyalar
Bağırsağ distomatozi
- B66.8 Digər ikisormaclılar tərəfindən törədilən invaziyalar
Exinostomoz Heterofioz Metaqonimiaz Nanofitiaz Vatsoniaz
- B66.9 İkisormaclıların dəqiqləşdirilməmiş invaziyası
- B67 Exinokokkoz
Daxil edilib: bir kameralı (hidatidoz) exinokokkoz

- B67.0 ***Echinococcus granulosus*** tərəfindən törədilən qaraciyər invaziyası
- B67.1 ***Echinococcus granulosus*** tərəfindən törədilən ağ ciyər invaziyası
- B67.2 ***Echinococcus granulosus*** tərəfindən törədilən sümük invaziyası
- B67.3 ***Echinococcus granulosus*** tərəfindən törədilən digər lokalizasiyalı invaziya və çoxsaylı exinokokkoz
- B67.4 ***Echinococcus granulosus*** tərəfindən törədilən dəqiqləşdirilməmiş invaziya
Dipilidioz (infeksiya)
- B67.5 ***Echinococcus multilocularis*** tərəfindən törədilən qaraciyər invaziyası
- B67.6 ***Echinococcus multilocularis*** tərəfindən törədilən digər lokalizasiyalı invaziya və çoxsaylı exinokokkoz
- B67.7 ***Echinococcus multilocularis*** tərəfindən törədilən dəqiqləşdirilməmiş invaziya
- B67.8 Qaraciyərin dəqiqləşdirilməmiş exinokokkozu
- B67.9 Digər orqanların və dəqiqləşdirilməmiş exinokokkozu
ƏGO exinokokkoz
- B68 Tenioz
Çıxarılıb: sistiserkoz (B69.–)
- B68.0 ***Taenia solium*** tərəfindən törədilən invaziya
Donuz soliteri (invaziyası)
- B68.1 ***Taenia saginata*** tərəfindən törədilən invaziya
Öküz soliteri (invaziyası)
Taenia saginata-nın cinsi yetkin fərdlərinin törətdiyi invaziya
- B68.9 Dəqiqləşdirilməmiş tenioz
- B69 Sistiserkoz
Daxil edilib: *Taenia solium* donuz soliterinin sürfə formasının törətdiyi sistiserkoz
- B69.0 Mərkəzi sinir sisteminin sistiserkozu
- B69.1 Gözün sistiserkozu
- B69.8 Digər lokalizasiyalı sistiserkozu
- B69.9 Dəqiqləşdirilməmiş sistiserkoz
- B70 Difillobotrioz və sparqanoz
- B70.0 Difillobotrioz
Diphyllobothrium (latum) (pacificum) (cinsi yetkin fərdi) tərəfindən törədilən invaziya
Botriosefallyoz (enli lentvari qurd invaziyası)
Çıxarılıb: difillobotriozun sürfə forması (B70.1)
- B70.1 Sparqanoz
Sparganum (mansoni) (proliferum) tərəfindən törədilən invaziya
Spirometra larvae tərəfindən törədilən invaziya
Preimaginal difillobotrioz
Spirometroz
- B71 Sestodlar tərəfindən törədilən digər invaziyalar
- B71.0 Himenolepidoz Cırtan soliter (invaziyası) Siçovul soliteri (invaziyası)
- B71.1 Dipilidioz
İt soliteri (invaziyası)

- B71.8 Digər dəqiqləşdirilmiş sestodlar tərəfindən törədilən invaziya
Senuroz
- B71.9 Dəqiqləşdirilməmiş sestodlar tərəfindən törədilən invaziya
Lentvarı qurd tərəfindən törədilən ƏGO invaziya
- B72 Drakunkulyoz
Rişta
Dracunculus medinensis tərəfindən törədilən invaziya
- B73 Onxoserkoz
Onchocerca volvulus tərəfindən törədilən invaziya
Onxoserkoz
Çay korluğu
- B74 Filyariatoz
Çıxarılıb: onxoserkoz (B73)
ƏGO tropik (ağ ciyər) eozinofiliyası (J82)
- B74.0 ***Wuchereria bancrofti*** tərəfindən törədilən filyariatoz
Bankroft:
 - elefantiaz (fil xəstəliyi)
 - filyariatoz
- B74.1 ***Brugia malayi*** tərəfindən törədilən filyariatoz
- B74.2 ***Brugia timori*** tərəfindən törədilən filyariatoz
- B74.3 Loaoz
Kalabar şişi
Göz qurdu tərəfindən törədilən Afrika xəstəliyi
Loa loa tərəfindən törədilən invaziya
- B74.4 Mansonellyoz
Mansonella:
 - *ozzardi*
 - *perstans*
 - *streptocerca*
} tərəfindən törədilən invaziya
- B74.8 Filyariatozun digər formaları
Dirofilyariatoz
- B74.9 Dəqiqləşdirilməmiş filyariatoz
- B75 Trixinellyoz
Daxil edilib: *Trichinella*-lar tərəfindən törədilən invaziya
Trixinellyoz
- B76 Ankilostomidoz
Daxil edilib: unsinaroz
- B76.0 Ankilostomoz
Ancylostoma species tərəfindən törədilən invaziya
- B76.1 Nekatoroz
Necator americanus tərəfindən törədilən invaziya
- B76.8 Digər ankilostomidozlar
- B76.9 Dəqiqləşdirilməmiş ankilostomidoz
ƏGO larva migrans sindromu, dəri forması
- B77 Askaridoz
Daxil edilib: askaridoz
girdə qurd invaziyası
- B77.0 Bağırsaq ağırlaşmaları ilə müşayiət olunan askaridoz

- B77.8 Digər ağırlaşmalarla müşayiət olunan askaridoz
- B77.9 Dəqiqləşdirilməmiş askaridoz
- B78 Strongiloidoz
Çıxarılıb: trixostrogiloidoz (B81.2)
- B78.0 Bağırsağ strongiloidozu
- B78.1 Dəri strongiloidozu
- B78.7 Yayılmış (səpələnmiş) strongiloidoz
- B78.9 Dəqiqləşdirilməmiş strongiloidoz
- B79 Trixuroz
Daxil edilib: Trixiurias
Tükbaş qurd (invaziyası)
- B80 Enterobioz
Oskiuroz
Bizquyruq qurd (invaziyası)
Bağırsağ civzəli invaziya
- B81 Başqa rubrikalarda təsnif olunmayan digər bağırsağ helmintozları
Çıxarılıb: *Parastrongylus cantonensis* tərəfindən törədilən angiostrongiloidoz (B83.2)
Angiostrongylus cantonensis tərəfindən törədilən angiostrongiloidoz (B83.2)
- B81.0 Anizakioz
Anisakis larvae tərəfindən törədilən invaziya
- B81.1 Bağırsağ kapillyariozu
ƏGO kapillyarioz
Capillaria philippinensis tərəfindən törədilən invaziya
Çıxarılıb: qaraciyər kapillyariozu (B83.8)
- B81.2 Trixostrogiloidoz
- B81.3 Bağırsağ angiostrongiloidozu
Angiostrongylus costaricensis tərəfindən törədilən angiostrongiloidoz
Parastrongylus costaricensis tərəfindən törədilən angiostrongiloidoz
- B81.4 Qarışıq etiologiyalı bağırsağ helmintozları
B65.0-B81.3 və B81.8 yarımrubrikalarından bir yox, bir neçəsində təsnif edilən, bağırsağ helmintləri tərəfindən törədilən invaziya
ƏGO qarışıq bağırsağ helmintozları
- B81.8 Digər dəqiqləşdirilmiş bağırsağ helmintozları
Oesophagostomum [ezofaqostomioz]-un ayrı-ayrı növləri tərəfindən törədilən invaziyalar
Ternidens deminutus [tornidenioz] tərəfindən törədilən invaziyalar
Ternidens diminutus [tornidenioz] tərəfindən törədilən invaziyalar
- B82 Dəqiqləşdirilməmiş bağırsağ parazitizmi
- B82.0 Dəqiqləşdirilməmiş bağırsağ helmintozları
- B82.9 Dəqiqləşdirilməmiş bağırsağ parazitizmi
- B83 Digər helmintozlar
Çıxarılıb: ƏGO kapillyarioz (B81.1)
bağırsağ kapillyariozu (B81.1)
- B83.0 Helmint (visseral Larva migrans) sürfələrinin miqrasiyası
nəticəsində törənən visseral xəstəlik formaları
Toksokariiaz

- B83.1 Qnatostomoz
Azan (hərəkətli) şiş
- B83.2 **Parastromylus cantonensis** tərəfindən törədilən angiostrongiloidoz
Angiostrongylus cantonensis tərəfindən törədilən angiostrongiloidoz
Eozinofil meninqoensefaliti† (G05.2*)
Çıxarılıb: bağırsaq angiostrongiloidozu (B81.3)
- B83.3 Sinqamioz
Sinqamioz
- B83.4 Daxili hirudinoz
Çıxarılıb: xarici hirudinoz (B88.3)
- B83.8 Digər dəqiqləşdirilmiş helmintozlar
Akantosefalyoz Qongilonematoz Qaraciyər kapillyariozu Metastrongilyoz
Telazioz
- B83.9 Dəqiqləşdirilməmiş helmintozlar
Çıxarılıb: ƏGO bağırsaq helmintozları (B82.0)

Pedikulyoz, akariaz və digər infestasiyalar (B85-B89)

- B85 Pedikulyoz və ftirioz
- B85.0 **Pediculus humanus capitis** tərəfindən törədilən pedikulyoz
Baş biti ilə yoluxma
- B85.1 **Pediculus humanus corporis** tərəfindən törədilən pedikulyoz
Paltar biti ilə yoluxma
- B85.2 Dəqiqləşdirilməmiş pedikulyoz
- B85.3 Ftirioz
Qasıq biti ilə yoluxma [Phthirus pubis]
- B85.4 Qarışıq pedikulyoz
B85.0-B85.3 yarımrubrikalarının bir yox, bir neçəsində təsnif olunan bitlə yoluxma
- B86 Qoturluq
Daxil edilib: qoturluq qaşınması
- B87 Miaz
Daxil edilib: milçək sürfələri ilə yoluxma
- B87.0 Dəri miazı
Sürünən miaz (creeping myiasis)
- B87.1 Yara miazı
Travmatik miaz
- B87.2 Göz miazı
- B87.3 Burun udlaq miazı
Qırtlaq miazı
- B87.4 Qulaq miazı
- B87.8 Digər lokalizasiyalı miaz
Sidik-cinsiyyət miazı
Bağırsaq miazı
- B87.9 Dəqiqləşdirilməmiş miaz
- B88 Digər infestasiyalar

- B88.0 Digər akariaz
 Gənə dermatiti
Demodex species
Dermanyssus gallinae
Liponyssoides sanguineus } tərəfindən törədilən dermatit
 Trombikulyoz
Çıxarılıb: qoturluq (B86)
- B88.1 Tungioz [tropik qumsal birələri ilə yoluxma]
- B88.2 Digər buğumayaqlıların infestasiyaları
 Skarabiaz
- B88.3 Xarici hirudinoz
 ƏGO zəlilərlə infestasiya
Çıxarılıb: daxili hirudinoz (B 83.4)
- B88.8 Digər dəqiqləşdirilmiş infestasiyalar
Vandellia cirrhosa tərəfindən törədilən ixtioparazitizm
 Linqvatylyoz
 Porasefalyoz
- B88.9 Dəqiqləşdirilməmiş infestasiya
 ƏGO dərinin parazitlərlə yoluxması
 ƏGO gənələrlə yoluxma
 ƏGO dəri parazitləri
- B89 Dəqiqləşdirilməmiş parazitər xəstəlik

İnfeksiyon və parazitər xəstəliklərin nəticələri (B90-B94)

Qeyd: Bu rubrikalar tək cə A00-B89 rubrikalarında qeyd olunan halların nəticələrinin səbəbini göstərmək üçün istifadə edilməlidir. "Nəticə" məvhumu özündə həm indiki halı, həm də yuxarıda təsnif edilən xəstəliklərin qalıq əlamətlərini cəmləşdirir ki, artıq bu zaman xəstəliyin özü daha mövcud deyil. Bu kateqoriyadan istifadə zamanı "xəstələnmə və ölüm hadisələrinin kodlaşdırma qaydaları və onlara dair tövsiyələrə" istinad edilməlidir (2-ci cild).

Xroniki infeksiyaların kodlaşdırılması üçün istifadə edilmir. Bunun üçün mövcud olan xroniki və ya kəskin yoluxucu xəstəliklərin kodlarından istifadə olunmalıdır.

- B90 Vərəmin nəticələri
- B90.0 Mərkəzi sinir sistemi vərəminin uzaq nəticələri
- B90.1 Sidik cinsiyyət orqanlarının vərəminin uzaq nəticələri
- B90.2 Sümük və oynaq vərəminin uzaq nəticələri
- B90.8 Digər dəqiqləşdirilmiş orqanların vərəminin uzaq nəticələri
- B90.9 Tənəffüs orqanlarının vərəmi və dəqiqləşdirilməmiş vərəmin uzaq nəticələri
 ƏGO vərəmin uzaq nəticələri
- B91 Poliomielitnin nəticələri
Çıxarılıb: Poliomielitdən sonrakı sindrom (G14)
- B92 Cüzamın nəticələri
- B94 Digər və dəqiqləşdirilməmiş infeksiyon və parazitər xəstəliklərin nəticələri

- B94.0 Traxomanın uzaq nəticələri
- B94.1 Virus ensefalitinin uzaq nəticələri
- B94.2 Virus hepatitinin uzaq nəticələri
- B94.8 Digər dəqiqləşdirilmiş infeksiyon və parazitar xəstəliklərin uzaq nəticələri
- B94.9 Dəqiqləşdirilməmiş infeksiyon və parazitar xəstəliklərin uzaq nəticələri

Bakterial, virus və digər infeksiyon amillər (B95-B98)

Qeyd: Bu rubrikalardan ilkin kodlaşdırma zamanı istifadə etmək lazım deyil. Başqa rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərin törədicilərini adlandırmaq lazım gələrsə, bu rubrikalardan əlavə kod kimi istifadə olunması nəzərdə tutulmuşdur.

- B95 Streptokokklar və stafilokokklar - başqa rubrikalarda təsnif edilən xəstəliklərin törədicisi kimi
- B95.0 A qrup streptokokklar - başqa rubrikalarda təsnif edilən xəstəliklərin törədicisi kimi
- B95.1 B qrup streptokokklar - başqa rubrikalarda təsnif edilən xəstəliklərin törədicisi kimi
- B95.2 D qrup streptokokklar - başqa rubrikalarda təsnif edilən xəstəliklərin törədicisi kimi
- B95.3 ***Streptococcus pneumoniae*** başqa rubrikalarda təsnif edilən xəstəliklərin törədicisi kimi
- B95.4 Digər streptokokklar - başqa rubrikalarda təsnif edilən xəstəliklərin törədicisi kimi
- B95.5 Dəqiqləşdirilməmiş streptokokklar - başqa rubrikalarda təsnif edilən xəstəliklərin törədicisi kimi
- B95.6 ***Staphylococcus aureus*** - başqa rubrikalarda təsnif edilən xəstəliklərin törədicisi kimi
- B95.7 Digər stafilokokklar - başqa rubrikalarda təsnif edilən xəstəliklərin törədicisi kimi
- B95.8 Dəqiqləşdirilməmiş stafilokokklar - başqa rubrikalarda təsnif edilən xəstəliklərin törədicisi kimi
- B96 Digər bakterial amillər - başqa rubrikalarda təsnif edilən xəstəliklərin törədicisi kimi
- B96.0 ***Mycoplasma pneumoniae [M. pneumoniae]*** - başqa rubrikalarda təsnif edilən xəstəliklərin törədicisi kimi
- B96.1 ***Klebsiella pneumoniae [K. pneumoniae]*** - başqa rubrikalarda təsnif edilən xəstəliklərin törədicisi kimi
- B96.2 ***Escherichia coli [E. coli]*** - başqa rubrikalarda təsnif edilən xəstəliklərin törədicisi kimi
- B96.3 ***Haemophilus influenzae [H. influenzae]*** - başqa rubrikalarda təsnif edilən xəstəliklərin törədicisi kimi

- B96.4 ***Proteus (mirabilis) (morganii)*** - başqa rubrikalarda təsnif edilən xəstəliklərin törədicisi kimi
- B96.5 ***Pseudomonas (aeruginosa)(mallei)(pseudomallei)*** - başqa rubrikalarda təsnif edilən xəstəliklərin törədicisi kimi
- B96.6 ***Bacillus fragilis [B. fragilis]*** - başqa rubrikalarda təsnif edilən xəstəliklərin törədicisi kimi
- B96.7 ***Clostridium perfringens [C. perfringens]*** - başqa rubrikalarda təsnif edilən xəstəliklərin törədicisi kimi
- B96.8 Digər dəqiqləşdirilmiş bakterial amillər başqa rubrikalarda təsnif edilən xəstəliklərin törədicisi kimi
- B97 Virus amilləri – başqa rubrikalarda təsnif edilən xəstəliklərin törədicisi kimi
- B97.0 Adenoviruslar - başqa rubrikalarda təsnif edilən xəstəliklərin törədicisi kimi
- B97.1 Enteroviruslar - başqa rubrikalarda təsnif edilən xəstəliklərin törədicisi kimi
Koksaki virusu
ECHO-virusu
- B97.2 Koronaviruslar - başqa rubrikalarda təsnif edilən xəstəliklərin törədicisi kimi
- B97.3 Retroviruslar - başqa rubrikalarda təsnif edilən xəstəliklərin törədicisi kimi
Lentiviruslar
Onkoviruslar
- B97.4 Respirator-sinsitial virus - başqa rubrikalarda təsnif edilən xəstəliklərin törədicisi kimi
- B97.5 Reoviruslar - başqa rubrikalarda təsnif edilən xəstəliklərin törədicisi kimi
- B97.6 Parvoviruslar - başqa rubrikalarda təsnif edilən xəstəliklərin törədicisi kimi
- B97.7 Papilomaviruslar başqa rubrikalarda təsnif edilən xəstəliklərin törədicisi kimi
- B97.8 Digər virus amilləri - başqa rubrikalarda təsnif edilən xəstəliklərin törədicisi kimi
İnsan metapnevmonovirusu
- B98 Digər dəqiqləşdirilmiş infeksiyon amillər, başqa rubrikalarda təsnif edilən xəstəliklərin törədicisi kimi
- B98.0 ***Helicobacter pylori [H.pylori]*** - başqa rubrikalarda təsnif edilən xəstəliklərin törədicisi kimi
- B98.1 ***Vibrio vulnificus*** - başqa rubrikalarda təsnif edilən xəstəliklərin törədicisi kimi

Digər infeksiyon xəstəlikləri
(B99)

B99 Digər və dəqiqləşdirilməmiş infeksiyon xəstəlikləri

II SINIF

Yenitörəmələr (C00–D48)

Bu sinif aşağıda göstərilən geniş qrupa mənsub yenitörəmələri özündə cəmləşdirir:

- C00–C97 Bədxassəli yenitörəmələr
- C00–C75 Birincili kimi müəyyən olunan və ya birincili olduğu güman edilən, dəqiqləşdirilmiş lokalizasiyalı bədxassəli yenitörəmələr (limfoid, qanyaradıcı və onlara mənşəcə, quruluşca yaxın toxumaların yenitörəmələri istisna olmaqla):
 - C00–C14 Dodaq, ağız boşluğu və udlağın;
 - C15–C26 Həzm orqanlarının;
 - C30–C39 Tənəffüs və döş qəfəsi orqanlarının;
 - C40–C41 Sümüklərin və oynaq qığırdaqlarının;
 - C43–C44 Dərinin;
 - C45–C49 Mezotel və yumşaq toxumaların;
 - C50 Süd vəzisinin;
 - C51–C58 Qadın cinsiyyət orqanlarının;
 - C60–C63 Kişi cinsiyyət orqanlarının;
 - C64–C68 Sidik yollarının;
 - C69–C72 Göz, baş beyin və mərkəzi sinir sisteminin digər şöbələrini;
 - C73–C75 Qalxanabənzər vəzinin və digər endokrin vəzilərin.
 - C76–C80 Dəqiq göstərilməmiş, ikincili və dəqiqləşdirilməmiş lokalizasiyalı bədxassəli yenitörəmələr
 - C81–C96 Limfoid, qanyaradıcı və onlara mənşəcə, quruluşca yaxın toxumaların bədxassəli yenitörəmələri
 - C97 Müstəqil (birincili) çox saylı lokalizasiyalı bədxassəli yenitörəmələr
- D00–D09 In situ yenitörəmələr
- D10–D36 Xoşxassəli yenitörəmələr
- D37–D48 Qeyri-müəyyən və ya naməlum xarakterli yenitörəmələr [D37 kodunun önündəki qeydə bax]

Qeyd

1. Birincili və dəqiq göstərilməmiş, ikincili və dəqiqləşdirilməmiş lokalizasiyalı bədxassəli yenitörəmələr

C76–C80 rubrikaları dəqiq göstərilməmiş birincili lokalizasiyalı və ya birincili lokalizasiya göstərilmədən "disseminasiya olmuş", "səpələnmiş" və ya "yayılmış" forma kimi müəyyən edilmiş bədxassəli yenitörəmələri özündə cəmləşdirir. Hər iki halda birincili lokalizasiya naməlum hesab edilir.

2. Funksional aktivlik

II sinif funksional aktivliyə malik olan və ya olmayan yenitörəmələr daxil edilmişdir. Əgər yenitörəmənin

bu və ya digər yenitörəmə ilə bağlı olan funksional aktivliyini göstərmək zərurəti meydana çıxarsa, onda IV sinfin kodlarından əlavə kod kimi istifadə etmək olar. Məsələn, böyrəküstü vəzilərin katexolamin hasil edən bədxassəli feoxromositoması C74 rubrikası ilə, əlavə kod kimi isə E27.5 kodu ilə kodlaşdırılır; hipofizin İsenko-Kuşinq sindromu ilə müşayiət olunan bazofil adenoması D35.2 rubrikası ilə, əlavə kod kimi isə E24.0 kodu ilə kodlaşdırılır.

3. Morfologiya

Bədxassəli yenitörəmələrin xeyli miqdarda morfoloji (histoloji) qrupları mövcuddur: yastıhüceyrəli və adenokarsinomalar da daxil olmaqla karsinomalar; sarkomalar; mezoteliomalar da daxil olmaqla yumşaq toxumaların digər şişləri; limfomalar (Hockin və qeyri-Hockin); leykoz; digər dəqiqləşdirilmiş və lokalizasiyasına görə spesifik tiplər; dəqiqləşdirilməmiş xərçənglər. "Xərçəng" ümumi termin olduğu üçün yuxarıda göstərilən qrupların hər birinin adlandırılmasında bu termindən istifadə edilə bilər; halbuki, limfoid, qanyaradıcı və onlara mənşə və quruluşca yaxın toxumaların bədxassəli yenitörəmələrinin adlandırılmasında bu termindən nadir hallarda istifadə edilir. "Xərçəng" terminin sinonimi kimi, yanlış olaraq "karsinoma" termini işlədilir.

II sinifdə yenitörəmələr gediş xüsusiyyətləri əsasında tərtib olunmuş, geniş qruplar daxilində, başlıca olaraq lokalizasiyalarına görə təsnif olunurlar. Müstəsna hallarda rubrika və yarımrubrikaların adlandırılması zamanı morfolojiya göstərilir.

Xüsusi bölmədə ayrı-ayrı morfoloji kodların ümumi siyahısı verilmişdir ki, istəyi olan oxucular yenitörəmənin histoloji tipini müəyyən edə bilsin. Bu morfoloji kodlar onkologiyaya aid Xəstəliklərin Beynəlxalq Təsnifatının (XBT-O) ikinci nəşrindən götürülmüşdür. Burada kodlar ikioxlu təsnifat sistemi şəklində verilir ki, bu da topoqrafiya və morfolojiyasına əsasən yenitörəmənin sərbəst olaraq kodlaşdırılmasını təmin edir. Morfoloji kodlar altı nişanədən ibarətdir. Onlardan birinci dördü histoloji tipi müəyyən edir. Beşinci nişanə şişin gediş xüsusiyyətini göstərir (birincili bədxassəli, ikincili bədxassəli, metastatik, in situ, xoşxassəli, qeyri-müəyyən xarakterli). Altıncı nişanə isə solid şişlərin differensiasiya dərəcəsini müəyyən etməklə bərabər limfoma və leykozlar üçün xüsusi kod kimi istifadə edilir.

4. II sinifdə yarımrubrikalardan istifadə edilmə

Bu sinifdə ".8" nişanəli yarımrubrikadan xüsusi olaraq istifadə olunmasına diqqət yetirmək lazımdır. O yerdə ki, "digər" qruplar üçün yarımrubrikanı ayırmaq lazımdır, adətən ".7" yarımrubrikasından istifadə edilir.

5. Lokalizasiyalardan birinin hüdudlarından kənara çıxan bədxassəli yenitörəmələr və dördüncü ".8" nişanəsindən yarımrubrika kimi istifadə olunması (göstərilən lokalizasiyalardan birinin və ya bir neçəsinin hüdudlarından kənara çıxan zədələnmə)

C00–C75 rubrikalarında birincili bədxassəli yenitörəmələr öz əmələ gəlmə yerlərinə müvafiq olaraq təsnif olunurlar. Daha sonra isə nəzərdən keçirilən orqanların ayrı-ayrı hissələrinə müvafiq olaraq üçrəqəmli rubrikaların əksəriyyəti yarımrubrikalara bölünür. Əgər yenitörəmə, üçrəqəmli rubrika daxilində iki və daha çox lokalizasiyaya malik olursa və yenitörəmənin əmələ gəlmə yerini təyin etmək mümkün deyilsə, onda dördüncü ".8" nişanəli yarımrubrikadan istifadə etmək lazımdır (yuxarıda göstərilən lokalizasiyalardan birinin və ya bir neçəsinin hüdudlarından kənara çıxan zədələnmə); bu şərtlə ki, bu cür kombinasiya xüsusi olaraq digər rubrikalarda göstərilməsin. Məsələn, qida borusu və mədənin karsinoması C16.0 kodu ilə göstərilir. Bununla bərabər dil zirvəsinin və dilin aşağı səthinin karsinomasını C02.8 yarımrubrikası ilə kodlaşdırmaq lazımdır. Digər tərəfdən dilin aşağı səthinin prosesə cəlb olunması ilə müşayiət olunan dil zirvəsinin karsinoması C02.1 yarımrubrikası ilə kodlaşdırılmalıdır. Çünki, yenitörəmənin əmələ gəlmə yeri bəllidir (bu misalda dilin zirvəsi). "Yuxarıda göstərilən lokalizasiyalardan birinin və ya bir neçəsinin hüdudlarından kənara çıxan zədələnmə" məfhumu isə o zaman işlədilir ki, zədələnmə iki və daha artıq qonşu nahiyəni tutmuş olsun. Yarımrubrikasının nömrələnmə ardıcılığı isə çox vaxt (həmişə deyil) lokalizasiyanın anatomik qonşuluğuna uyğun gəlir (məsələn, sidik kisəsi C67.-) və elə buna görə də kodlaşdırma ilə məşğul olan şəxs anatomiya dair sorğu kitablarına müraciət etməli olur ki, topoqrafik əlaqəni müəyyən edə bilsin.

Bəzən yenitörəmə öz lokalizasiyasına görə üçrəqəmli rubrika ilə işarə olunan bir orqanlar sisteminin hüdudlarından kənara çıxır. Belə hallarda kodlaşdırmaq üçün aşağıda göstərilən yarımrubrikalar nəzərdə tutulur:

- C02.8 Dilin yuxarıda göstərilən lokalizasiyalardan birinin və ya bir neçəsinin hüdudlarından kənara çıxan zədələnməsi
- C08.8 Böyük ağız suyu vəzilərinin yuxarıda göstərilən lokalizasiyalardan birinin və ya bir neçəsinin hüdudlarından kənara çıxan zədələnməsi
- C14.8 Dodaq, ağız boşluğu və udlağın yuxarıda göstərilən lokalizasiyalardan birinin və ya bir neçəsinin hüdudlarından kənara çıxan zədələnməsi

- C21.8 Düz bağırsağ, anus və anus kanalının yuxarıda göstərilən lokalizasiyalardan birinin və ya bir neçəsinin hüdudlarından kənara çıxan zədələnməsi
- C24.8 Öd yollarının yuxarıda göstərilən lokalizasiyalardan birinin və ya bir neçəsinin hüdudlarından kənara çıxan zədələnməsi
- C26.8 Həzm orqanlarının yuxarıda göstərilən lokalizasiyalardan birinin və ya bir neçəsinin hüdudlarından kənara çıxan zədələnməsi
- C39.8 Tənəffüs orqanları və döş qəfəsi orqanlarının yuxarıda göstərilən lokalizasiyalardan birinin və ya bir neçəsinin hüdudlarından kənara çıxan zədələnməsi
- C41.8 Sümüklərin və oynaq qığırdaqlarının yuxarıda göstərilən lokalizasiyalardan birinin və ya bir neçəsinin hüdudlarından kənara çıxan zədələnməsi
- C49.8 Birləşdirici və yumşaq toxumaların yuxarıda göstərilən lokalizasiyalardan birinin və ya bir neçəsinin hüdudlarından kənara çıxan zədələnməsi
- C57.8 Qadın cinsiyyət orqanlarının yuxarıda göstərilən lokalizasiyalardan birinin və ya bir neçəsinin hüdudlarından kənara çıxan zədələnməsi
- C63.8 Kişi cinsiyyət orqanlarının yuxarıda göstərilən lokalizasiyalardan birinin və ya bir neçəsinin hüdudlarından kənara çıxan zədələnməsi
- C68.8 Sidik orqanlarının yuxarıda göstərilən lokalizasiyalardan birinin və ya bir neçəsinin hüdudlarından kənara çıxan zədələnməsi
- C72.8 Baş beyin və mərkəzi sinir sisteminin digər şöbələrinin yuxarıda göstərilən lokalizasiyalardan birinin və ya bir neçəsinin hüdudlarından kənara çıxan zədələnməsi

Misal olaraq mədə və nazik bağırsağ karsinomasını göstərmək olar ki, bu C26.8 yarımrubrikanı ilə kodlaşdırılır (həzm orqanlarının yuxarıda göstərilən lokalizasiyalarından birinin və ya bir neçəsinin hüdudlarından kənara çıxan zədələnməsi).

6. Ektopik toxumanın bədxassəli yenitörəmələri

Ektopik toxumanın bədxassəli yenitörəmələri qeyd edilən lokalizasiyaya müvafiq olaraq kodlaşdırılmalıdır. Məsələn, mədəaltı vəzinin ektopik bədxassəli yenitörəməsi "mədəaltı vəzinin dəqiqləşdirilməmiş bədxassəli yenitörəməsi" (C25.9) kimi kodlaşdırılmalıdır.

7. Yenitörəmələrin kodlaşdırılması zamanı əlifba göstəricisindən istifadə edilmə

Yenitörəmələrin kodlaşdırılması zamanı, onların lokalizasiyalarına əlavə olaraq yenitörəmələrin morfoloqiyasını və xəstəliyin gedişini də nəzərdə tutmaq lazımdır. Bunun üçün morfoloqiyaya aid əlifba göstəricisinə müraciət etmək lazımdır.

Əlifba göstəricisinə aid olan bölmənin giriş hissəsində əlifba göstəricisindən necə istifadə etmək barədə ümumi məlumat verilmişdir. II sinfin rubrika və yarımrubrikalarından düzgün istifadə etmək üçün, yenitörəmələrə aid olan xüsusi göstəriş və misallara diqqət yetirmək lazımdır.

8. Onkologiyaya aid Xəstəliklərin Beynəlxalq Təsnifatının (XBT-O) II nəşrindən istifadə

II sinifdə bəzi morfoloji tiplər üçün çox dar çərçivədə topoqrafik təsnifat verilmiş və ya heç verilməmişdir. "XBT-O"-da topoqrafik kodlar bütün yenitörəmələr üçün tətbiq edilir (özü də "üç-" və "dördnəşənəli" rubrika prinsipi ilə). Hansı ki, II sinifdə bədxassəli yenitörəmələrin təsnifatı zamanı bu rubrikalardan istifadə olunur (C00–C77, C80). Bununla bərabər digər yenitörəmələrin lokalizasiyasını böyük dəqiqliklə göstərməyi təmin edir [bədxassəli ikincili (metastatik), xoşxassəli, in situ, qeyri-müəyyən və ya naməlum xarakterli].

Beləliklə, şişlərin lokalizasiyasını və morfoloqiyasını təyin etməyə marağı olan müəssisələrin (xərçəngin qeydiyyatı ilə məşğul olanlar, onkoloji xəstəxanalar, patoloji-anatomik şöbələr və onkologiya sahəsində ixtisaslaşmış digər idarələr) "XBT-O"-dan istifadə etmələri lazımdır.

Bədxassəli yenitörəmələr (C00–C97)

Bədxassəli yenitörəmələrin şiş əleyhinə dərmanlara müqaviməti, həssaslıq və refraktiv əlamətləri identifikasiya etmək üçün əlavə koddan (U85) istifadə edin.

Dəqiqləşdirilmiş lokalizasiyalı birincili bədxassəli yenitörəmələr (limfoid, qanyaradıcı və onlara mənşə və quruluşca yaxın toxumaların yenitörəmələri istisna olmaqla) (C00–C75)

Dodaq, ağız boşluğu və udlağın bədxassəli yenitörəmələri
(C00–C14)

C00 Dodağın bədxassəli yenitörəməsi

Çıxarılıb: dodaq dərisinin (C43.0, C44.0)

C00.0 Yuxarı dodağın xarici səthinin bədxassəli yenitörəməsi

Yuxarı dodağın:

- ƏGO
- xarici səthinin
- qırmızı haşiyəsinin

C00.1 Aşağı dodağın xarici səthinin bədxassəli yenitörəməsi

Aşağı dodağın:

- ƏGO
- xarici səthinin
- qırmızı haşiyəsinin

C00.2 Dodağın xarici səthinin dəqiqləşdirilməmiş bədxassəli yenitörəməsi

Qırmızı haşiyənin ƏGO

C00.3 Yuxarı dodağın daxili səthinin bədxassəli yenitörəməsi

Yuxarı dodağın:

- yanaq səthinin
- yüyəninin
- selikli qişasının
- ağız səthinin

C00.4 Aşağı dodağın daxili səthinin bədxassəli yenitörəməsi

Aşağı dodağın:

- yanaq səthinin
- yüyəninin
- selikli qişasının
- ağız səthinin

C00.5 Dodağın daxili səthinin dəqiqləşdirilməmiş bədxassəli yenitörəməsi

Dodağın, yuxarı və ya aşağı olması dəqiqləşdirilmədən:

- yanaq səthinin
- yüyəninin
- selikli qişasının
- ağız səthinin

- C00.6 Dodaq bitişməsinin bədxassəli yenitörəməsi**
- C00.8 Dodağın yuxarıda göstərilən lokalizasiyalarından birinin və ya bir neçəsinin hüdudlarından kənara çıxmaqla zədələnməsi**
Bu rubrikanın əvvəlində verilmiş 5. bölməsində olan qeydə bax.
- C00.9 Dodağın dəqiqləşdirilməmiş hissəsinin bədxassəli yenitörəməsi**
- C01 Dil əsasının bədxassəli yenitörəməsi**
Daxil edilib: Dil əsasının arxa səthinin
Dilin hərəkətsiz hissəsinin ƏGO
Dilin arxa üçdə birinin
- C02 Dilin digər və dəqiqləşdirilməmiş hissələrinin bədxassəli yenitörəmələri**
- C02.0 Dilin arxa səthinin bədxassəli yenitörəməsi**
Dil arxasının ön üçdə ikisinin
Çıxarılıb: dil əsasının yuxarı səthinin (C01)
- C02.1 Dilin yan səthlərinin bədxassəli yenitörəməsi**
Dil zirvəsinin
- C02.2 Dilin aşağı səthinin bədxassəli yenitörəməsi**
Dilin ön üçdə ikisinin aşağı səthinin
Dil yüyəninin
- C02.3 Dilin ön üçdə ikisinin dəqiqləşdirilməmiş hissəsinin bədxassəli yenitörəməsi**
Dilin orta hissəsinin ƏGO
Dilin hərəkətli hissəsinin ƏGO
- C02.4 Dil badamcığının bədxassəli yenitörəməsi**
Çıxarılıb: badamcığın ƏGO (C09.9)
- C02.8 Dilin yuxarıda göstərilən lokalizasiyalarından birinin və ya bir neçəsinin hüdudlarından kənara çıxmaqla zədələnməsi**
Bu rubrikanın əvvəlində verilmiş 5. bölməsində olan qeydə bax.
Dilin əmələ gəlmə səbəbi C01–C02.4 sütunlarından heç birində təsnif edilə bilməyən bədxassəli yenitörəməsi
- C02.9 Dilin dəqiqləşdirilməmiş hissəsinin bədxassəli yenitörəməsi**
- C03 Diş ətinin bədxassəli yenitörəməsi**
Daxil edilib: diş ətinin alveolyar səthinin (darağın) selikli qişasının
Çıxarılıb: bədxassəli odontogen yenitörəmələr (C41.0–C41.1)
- C03.0 Üst çənənin diş ətinin bədxassəli yenitörəməsi**
- C03.1 Alt çənənin diş ətinin bədxassəli yenitörəməsi**
- C03.9 Diş ətinin dəqiqləşdirilməmiş bədxassəli yenitörəməsi**
- C04 Ağız boşluğu dibinin bədxassəli yenitörəməsi**
- C04.0 Ağız boşluğu dibinin ön hissəsinin bədxassəli yenitörəməsi**
Ön hissə, köpək-küçük azı dişinin təmas yerinə qədər
- C04.1 Ağız boşluğu dibinin yan hissələrinin bədxassəli yenitörəməsi**

- C04.8** **Ağız boşluğu dibinin yuxarıda göstərilən lokalizasiyalardan birinin və ya bir neçəsinin hüduqlarından kənara çıxmaqla zədələnməsi**
Bu rubrikanın əvvəlində verilmiş 5. bölməsində olan qeydə bax.
- C04.9** **Ağız boşluğu dibinin dəqiqləşdirilməmiş bədxassəli yenitörəməsi**
- C05** **Damağın bədxassəli yenitörəməsi**
- C05.0** **Sərt damağın bədxassəli yenitörəməsi**
- C05.1** **Yumşaq damağın bədxassəli yenitörəməsi**
Çıxarılıb: yumşaq damağın burun-udlaq səthinin(C11.3)
- C05.2** **Dilçəyin bədxassəli yenitörəməsi**
- C05.8** **Damağın yuxarıda göstərilən lokalizasiyalardan birinin və ya bir neçəsinin hüduqlarından kənara çıxmaqla zədələnməsi**
- C05.9** **Damağın dəqiqləşdirilməmiş bədxassəli yenitörəməsi**
Damaq ƏGO
- C06** **Ağızın digər və dəqiqləşdirilməmiş hissələrinin bədxassəli yenitörəməsi**
- C06.0** **Yanağın selikli qişasının bədxassəli yenitörəməsi**
Yanağın selikli qişasının ƏGO Yanağın daxili səthinin
- C06.1** **Ağız dəhlizinin bədxassəli yenitörəməsi**
Yanaq şırımının (yuxarı) (aşağı)
Dodaq şırımının (yuxarı) (aşağı)
- C06.2** **Retromolyar nahiyənin bədxassəli yenitörəməsi**
- C06.8** **Ağzın yuxarıda göstərilən lokalizasiyalardan birinin və ya bir neçəsinin hüduqlarından kənara çıxmaqla zədələnməsi**
Bu rubrikanın əvvəlində verilmiş 5. bölməsində olan qeydə bax.
- C06.9** **Ağzın dəqiqləşdirilməmiş bədxassəli yenitörəməsi**
Dəqiqləşdirilməmiş lokalizasiyalı kiçik ağız suyu vəzilərinin
Ağız boşluğunun ƏGO
- C07** **Qulaqyanı ağız suyu vəzisinin bədxassəli yenitörəməsi**
- C08** **Böyük ağız suyu vəzilərinin digər və dəqiqləşdirilməmiş bədxassəli yenitörəməsi**
Çıxarılıb: kiçik ağız suyu vəzilərinin ƏGO bədxassəli yenitörəmələri (C06.9)
kiçik ağız suyu vəzilərinin dəqiqləşdirilmiş, anatomik lokalizasiyalarına görə qulaqyanı ağız suyu vəzisinə (C07) müvafiq təsnif olunan bədxassəli yenitörəmələri
- C08.0** **Çənəaltı vəzinin bədxassəli yenitörəməsi**
Əngəlti vəzinin
- C08.1** **Diləlti vəzinin bədxassəli yenitörəməsi**
- C08.8** **Böyük ağız suyu vəzilərinin yuxarıda göstərilən bir və ya bir neçə lokalizasiyasından kənara çıxmaqla zədələnməsi**
Bu rubrikanın əvvəlində verilmiş 5. bölməsində olan qeydə bax.
Böyük ağız suyu vəzilərinin əmələ gəlmə səbəbi C07–C08.1 sütunlarından heç birində təsnif edilə bilməyən bədxassəli yenitörəməsi

- C08.9 Böyük ağız suyu vəzinin dəqiqləşdirilməmiş bədxassəli yenitörəməsi**
(Böyük) ağız suyu vəzilərinin ƏGO
- C09 Badamcığın bədxassəli yenitörəməsi**
Çıxarılıb: dil badamcığının (C02.4)
udlaq badamcığının (C11.1)
- C09.0 Badamcıq çuxurcuğunun bədxassəli yenitörəməsi**
- C09.1 (Ön, arxa) damaq badamcığı qövsünün bədxassəli yenitörəməsi**
- C09.8 Badamcığın yuxarıda göstərilən bir və ya bir neçə lokalizasiyasından kənara çıxmaqla zədələnməsi**
Bu rubrikanın əvvəlində verilmiş 5. bölməsində olan qeydə bax.
- C09.9 Badamcığın dəqiqləşdirilməmiş bədxassəli yenitörəməsi**
Badamcıqların:
- ƏGO
 - əsnəyin
 - damağın
- C10 Ağız-udlağın bədxassəli yenitörəməsi**
Çıxarılıb: badamcığın (C09.-)
- C10.0 Qırtlaq qapağı çuxurunun bədxassəli yenitörəməsi**
- C10.1 Qırtlaq qapağının ön səthinin bədxassəli yenitörəməsi**
Qırtlaq qapağının azad hissəsinin (kənarının)
Dil-qırtlaq qapağı büküşünün (büküşlərinin)
Çıxarılıb: qırtlaq qapağının (dilaltı sümükdən yuxarı hissəsinin) ƏGO (C32.1)
- C10.2 Ağız-udlağın yan divarının bədxassəli yenitörəməsi**
- C10.3 Ağız-udlağın arxa divarının bədxassəli yenitörəməsi**
- C10.4 Qəlsəmə yarıqlarının bədxassəli yenitörəməsi**
Qəlsəmə kistalarının
- C10.8 Ağız-udlağın yuxarıda göstərilən bir və ya bir neçə lokalizasiyasından kənara çıxmaqla zədələnməsi**
Ağız-udlağın sərhəd zonasının
- C10.9 Ağız-udlağın dəqiqləşdirilməmiş bədxassəli yenitörəməsi**
- C11 Burun-udlağın bədxassəli yenitörəməsi**
- C11.0 Burun-udlağın yuxarı divarının bədxassəli yenitörəməsi**
Burun-udlaq tağının
- C11.1 Burun-udlağın arxa divarının bədxassəli yenitörəməsi**
Adenoid toxumanın
Udlaq badamcığının
- C11.2 Burun-udlağın yan divarının bədxassəli yenitörəməsi**
Rozenmüller çuxurcuğunun
Eşitmə borusu dəliklərinin
Udlaq cibinin
- C11.3 Burun-udlağın ön divarının bədxassəli yenitörəməsi**
Burun-udlaq dibinin
Yumşaq damağın burun-udlaq (ön) (arxa) səthinin
Burun xoanasının arxa kənarının
Burun arakəsməsinin arxa kənarının

- C11.8** **Burun-udlağın yuxarıda göstərilən bir və ya bir neçə lokalizasiyasından kənara çıxmaqla zədələnməsi**
- C11.9** **Burun-udlağın dəqiqləşdirilməmiş bədxassəli yenitörəməsi**
Burun-udlaq divarının ƏGO
- C12** **Armudabənzər cibin bədxassəli yenitörəməsi**
Daxil edilib: armudabənzər çuxurun
- C13** **Udlağın aşağı hissəsinin bədxassəli yenitörəməsi**
Çıxarılıb: armudabənzər cibin (C12)
- C13.0** **Üzükarxası nahiyənin bədxassəli yenitörəməsi**
- C13.1** **Udlağın aşağı hissəsinin çalov-qırtlaq qapağı büküşünün bədxassəli yenitörəməsi**
Çalov-qırtlaq qapağı büküşünün:
- ƏGO
 - kənar hissəsinin
- Çıxarılıb: çalov-qırtlaq qapağı büküşünün qırtlaq hissəsinin (C32.1)*
- C13.2** **Udlağın aşağı hissəsinin arxa divarının bədxassəli yenitörəməsi**
- C13.8** **Udlağın aşağı hissəsinin yuxarıda göstərilən bir və ya bir neçə lokalizasiyasından kənara çıxmaqla zədələnməsi**
Bu rubrikanın əvvəlində verilmiş 5. bölməsində olan qeydə bax.
Udlağın yuxarı divarının ƏGO
- C13.9** **Udlağın aşağı hissəsinin dəqiqləşdirilməmiş bədxassəli yenitörəməsi**
Udlağın hipofarengial (aşağı hissəsinin divarının) ƏGO
- C14** **Dodaq, ağız boşluğu və udlağın digər və dəqiqləşdirilməmiş lokalizasiyalı bədxassəli yenitörəməsi**
Çıxarılıb: ağız boşluğunun ƏGO (C06.9)
- C14.0** **Udlağın dəqiqləşdirilməmiş bədxassəli yenitörəməsi**
- C14.2** **Valdeyerin udlaq halqasının bədxassəli yenitörəməsi**
- C14.8** **Dodaq, ağız boşluğu və udlağın yuxarıda göstərilən bir və ya bir neçə lokalizasiyasından kənara çıxmaqla zədələnməsi**
Bu rubrikanın əvvəlində verilmiş 5. bölməsində olan qeydə bax.
Dodaq, ağız boşluğu və udlağın C00–C14.2 sütunlarından heç birində təsnif olunmayan bədxassəli yenitörəməsi

Həzm orqanlarının bədxassəli yenitörəmələri (C15–C26)

- C15** **Qida borusunun bədxassəli yenitörəməsi**
Qeyd: 2 alternativ sub-təsnifat təklif olunur:
.0-.2 anatomik təsvirə görə;
.3-.5 orqanın hissələrinə görə.
- C15.0** **Qida borusunun boyun hissəsinin bədxassəli yenitörəməsi**
- C15.1** **Qida borusunun döş hissəsinin bədxassəli yenitörəməsi**

- C15.2 Qida borusunun qarın hissəsinin bədxassəli yenitörəməsi**
- C15.3 Qida borusunun yuxarı üçdə birinin bədxassəli yenitörəməsi**
- C15.4 Qida borusunun orta üçdə birinin bədxassəli yenitörəməsi**
- C15.5 Qida borusunun aşağı üçdə birini bədxassəli yenitörəməsi**
- C15.8 Qida borusunun yuxarıda göstərilən bir və ya bir neçə lokalizasiyasından kənara çıxmaqla zədələnməsi**
Bu rubrikanın əvvəlində verilmiş 5. bölməsində olan qeydə bax.
- C15.9 Qida borusunun dəqiqləşdirilməmiş bədxassəli yenitörəməsi**
- C16 Mədənin bədxassəli yenitörəməsi**
- C16.0 Mədə girəcəyinin bədxassəli yenitörəməsi**
Kardial hissənin
Kardial-qida borusu birləşməsinin Mədə-qida borusu birləşməsinin Qida borusu və mədənin
- C16.1 Mədə dibinin bədxassəli yenitörəməsi**
- C16.2 Mədə cisminin bədxassəli yenitörəməsi**
- C16.3 Mədə çıxacağı dəhlizinin bədxassəli yenitörəməsi**
Mədənin dəhliz hissəsinin
- C16.4 Mədə çıxacağıının Mədə çıxacağı önünün Mədə çıxacağı kanalının**
- C16.5 Mədənin kiçik ayrılıyının dəqiqləşdirilməmiş hissəsinin bədxassəli yenitörəməsi**
Mədənin kiçik ayrılıyının C16.0–C16.4 sütunlarında təsnif olunmayan bədxassəli yenitörəməsi
- C16.6 Mədənin böyük ayrılıyının dəqiqləşdirilməmiş hissəsinin bədxassəli yenitörəməsi**
Mədənin böyük ayrılıyının C16.0–C16.4 sütunlarında təsnif olunmayan bədxassəli yenitörəməsi
- C16.8 Mədənin yuxarıda göstərilən bir və ya bir neçə lokalizasiyasından kənara çıxmaqla zədələnməsi**
Bu rubrikanın əvvəlində verilmiş 5. bölməsində olan qeydə bax.
- C16.9 Mədənin dəqiqləşdirilməmiş lokalizasiyalı bədxassəli yenitörəməsi**
Mədənin ƏGO bədxassəli yenitörəməsi
- C17 Nazik bağırsağın bədxassəli yenitörəməsi**
- C17.0 Onikibarmaq bağırsağın bədxassəli yenitörəməsi**
- C17.1 Acı bağırsağın bədxassəli yenitörəməsi**
- C17.2 Qalça bağırsağın bədxassəli yenitörəməsi**
Çıxarılıb: qalça-kor bağırsağ qapağının (C18.0)
- C17.3 Mekkel divertikulunun bədxassəli yenitörəməsi**
- C17.8 Nazik bağırsağın yuxarıda göstərilən bir və ya bir neçə lokalizasiyasından kənara çıxmaqla zədələnməsi**
Bu rubrikanın əvvəlində verilmiş 5. bölməsində olan qeydə bax.
- C17.9 Nazik bağırsağın dəqiqləşdirilməmiş lokalizasiyalı bədxassəli yenitörəməsi**

- C18** Çənbər bağırsağın bədxassəli yenitörəməsi
- C18.0** **Kor bağırsağın bədxassəli yenitörəməsi**
Qalça-kor bağırsağ qapağının
- C18.1** **Soxulcanabənzər çıxıntının (appendiksin) bədxassəli yenitörəməsi**
- C18.2** **Qalxan çənbər bağırsağın bədxassəli yenitörəməsi**
- C18.3** **Qaraciyər əyriliyinin bədxassəli yenitörəməsi**
- C18.4** **Köndələn çənbər bağırsağın bədxassəli yenitörəməsi**
- C18.5** **Dalaq əyriliyinin bədxassəli yenitörəməsi**
- C18.6** **Enən çənbər bağırsağın bədxassəli yenitörəməsi**
- C18.7** **Siqmavarı bağırsağın bədxassəli yenitörəməsi**
Siqmoidin (siqmavarı əyriliyin)
Çıxarılıb: düz bağırsaqla siqmavarı bağırsağ birləşməsinin bədxassəli yenitörəməsi (C 19)
- C18.8** **Çənbər bağırsağın yuxarıda göstərilən bir və ya neçə lokalizasiyasından kənara çıxmaqla zədələnməsi**
Bu rubrikanın əvvəlində verilmiş 5. bölməsində olan qeydə bax.
- C18.9** **Çənbər bağırsağın dəqiqləşdirilməmiş lokalizasiyalı bədxassəli yenitörəməsi**
Yoğun bağırsağın ƏGO
- C19** **Düz bağırsaqla siqmavarı bağırsağ birləşməsinin bədxassəli yenitörəməsi**
Daxil edilib: yoğun və düz bağırsağın birgə bədxassəli yenitörəməsi
çənbər bağırsağın düz-siqmavarı (rektosiqmoid) şöbəsinin bədxassəli yenitörəməsi
- C20** **Düz bağırsağın bədxassəli yenitörəməsi**
Daxil edilib: Düz bağırsağ ampulunun bədxassəli yenitörəməsi
- C21** **Anus və anal kanalın bədxassəli yenitörəməsi**
- C21.0** **Anusun dəqiqləşdirilməmiş lokalizasiyalı bədxassəli yenitörəməsi**
Çıxarılıb: anal şöbənin:
• dərisinin (C43.5, C44.5)
• kənarının (C43.5, C44.5)
anusətrafı nahiyənin dərisinin (C43.5, C44.5)
- C21.1** **Anal kanalın bədxassəli yenitörəməsi**
Anal sfinkterin
- C21.2** **Kloakogen zonanın bədxassəli yenitörəməsi**
- C21.8** **Düz bağırsağ, anus və anal kanalın yuxarıda göstərilən bir və ya bir neçə lokalizasiyasından kənara çıxmaqla zədələnməsi**
Bu rubrikanın əvvəlində verilmiş 5. bölməsində olan qeydə bax.
Anorektal (anus-düz bağırsağ) birləşmənin
Düz bağırsağ, anus və anal kanalın C20–C21.2 sütunlarından heç birində təsnif olunmayan bədxassəli yenitörəməsi

- C22** Qaraciyərin və qaraciyərdaxili öd axacaqlarının bədxassəli yenitörəməsi
Çıxarılıb: qaraciyərin ikincili bədxassəli yenitörəməsi (C78.7)
 öd yollarının ƏGO (C24.9)
- C22.0** **Qaraciyər hüceyrəli xərçəng**
 Hepatosellulyar karsinoma
 Hepatoma
- C22.1** **Qaraciyərdaxili öd axacağının xərçəngi**
 Xolangiokarsinoma
- C22.2** **Hepatoblastoma**
- C22.3** **Qaraciyər angiosarkoması**
 Kupfer hüceyrələrinin sarkoması
- C22.4** **Qaraciyərin digər sarkomaları**
- C22.7** **Qaraciyərin digər dəqiqləşdirilmiş xərçəngləri**
- C22.9** **Qaraciyərin dəqiqləşdirilməmiş bədxassəli yenitörəməsi**
- C23** **Öd kisəsinin bədxassəli yenitörəməsi**
- C24** **Ödçıxarıcı yolların digər və dəqiqləşdirilməmiş hissələrinin bədxassəli yenitörəməsi**
Çıxarılıb: qaraciyərdaxili öd axacağının bədxassəli yenitörəməsi (C22.1)
- C24.0** **Qaraciyərxarici öd axacağının bədxassəli yenitörəməsi**
 Öd axacağı və ya keçəcəyinin; Ümumi öd axacağının;
 Öd kisəsi axacağının;
 Qaraciyər axacağının bədxassəli yenitörəməsi
- C24.1** **Fater məməciyi ampulunun bədxassəli yenitörəməsi**
- C24.8** **Öd yollarının yuxarıda göstərilən bir və ya bir neçə lokalizasiyasından kənara çıxmaqla zədələnməsi**
 Qaraciyərdaxili və qaraciyərxarici öd axacaqlarını əhatə edən bədxassəli yenitörəmə
 Öd yollarının C22.0–C24.1 sütunlarından heç birində təsnif olunmayan bədxassəli yenitörəməsi
- C24.9** **Öd yollarının dəqiqləşdirilməmiş bədxassəli yenitörəməsi**
- C25** **Mədəaltı vəzinin bədxassəli yenitörəməsi**
- C25.0** **Mədəaltı vəzi başının bədxassəli yenitörəməsi**
- C25.1** **Mədəaltı vəzi cisminin bədxassəli yenitörəməsi**
- C25.2** **Mədəaltı vəzi quyruğunun bədxassəli yenitörəməsi**
- C25.3** **Mədəaltı vəzi axacağının bədxassəli yenitörəməsi**
- C25.4** **Mədəaltı vəzinin adacıq hüceyrələrinin bədxassəli yenitörəməsi**
 Langerhans adacıqlarının
- C25.7** **Mədəaltı vəzinin digər hissələrinin bədxassəli yenitörəməsi**
 Mədəaltı vəzi boynunun
- C25.8** **Mədəaltı vəzinin yuxarıda göstərilən bir və ya bir neçə lokalizasiyasından kənara çıxmaqla zədələnməsi**
 Bu rubrikanın əvvəlində verilmiş 5. bölməsində olan qeydə bax.
- C25.9** **Mədəaltı vəzinin dəqiqləşdirilməmiş bədxassəli yenitörəməsi**
- C26** **Həzm orqanlarının digər və dəqiq göstərilməyən bədxassəli yenitörəməsi**
Çıxarılıb: periton və peritonarxası sahənin (C48.-) bədxassəli yenitörəməsi

C26.0 Bağırsağ yolunun dəqiqləşdirilməmiş hissəsinin bədxassəli yenitörəməsi

Bağırsağ yolunun ƏGO bədxassəli yenitörəməsi

C26.1 Dalağın bədxassəli yenitörəməsi

Çıxarılıb: qeyri- Hockin diffuz limfoması (C83.-)

follükulyar limfoma (C82.-) Hockin xəstəliyi (C81.-)

yetişmiş T/NK-hüceyrəli limfoma (C84.-)

qeyri-Hockin limfoması, digər və dəqiqləşdirilməmiş tiplər (C85.-)

C26.8 Həzm orqanlarının yuxarıda göstərilən bir və ya bir neçə lokalizasiyasından kənara çıxmaqla zədələnməsi

Bu rubrikanın əvvəlində verilmiş 5. bölməsində olan qeydə bax.

Həzm orqanlarının C15-C26.1 sütunlarından heç birində təsnif olunmayan bədxassəli yenitörəməsi

Çıxarılıb: kardial (mədə girəcəyi)-qida borusu birləşməsinin bədxassəli yenitörəməsi (C16.0)

C26.9 Həzm sistemi hüdudunda, lokalizasiyası dəqiq göstərilməyən bədxassəli yenitörəmə

Həzm kanalı və ya yolunun ƏGO;

Mədə-bağırsağ yolunun ƏGO bədxassəli yenitörəməsi.

Tənəffüs və döş qəfəsi orqanlarının bədxassəli yenitörəmələri (C30–C39)

Daxil edilib: orta qulağın

Çıxarılıb: mezotelioma (C45.-)

C30 Burun boşluğu və orta qulağın bədxassəli yenitörəməsi

C30.0 Burun boşluğunun bədxassəli yenitörəməsi

Burun qığırdaqlarının;

Burun balıqqulaqlarının; Burnun daxili hissəsinin; Burun arakəsməsinin; Burun dəhlizinin bədxassəli yenitörəməsi.

Çıxarılıb: burun sümüklərinin (C41.0);

burnun ƏGO (C76.0);

qoxu soğanağının (C72.2);

burun arakəsməsi və xoanaların arxa kənarının (C11.3);

burun dərisinin bədxassəli yenitörəməsi (C43.3, C44.3).

C30.1 Orta qulağın bədxassəli yenitörəməsi

Yevstax borusunun;

Orta qulağın;

Məməyəbənzər çıxıntı hücrələrinin bədxassəli yenitörəməsi

Çıxarılıb: (xarici) qulaq dərisinin (C43.2, C44.2);

qulaq sümüklərinin (keçəcəyinin) (C41.0);

(xarici) qulaq keçəcəyinin (C43.2, C44.2);

qulaq qığırdağının bədxassəli yenitörəməsi (C49.0).

C31 Əlavə ciblərin bədxassəli yenitörəməsi

C31.0 Əng cibinin bədxassəli yenitörəməsi

(Haymor) (əng) cibinin

C31.1 Xəlbirəbənzər cibin bədxassəli yenitörəməsi

C31.2 Alın cibinin bədxassəli yenitörəməsi

C31.3 Pazabənzər (əsas sümüyə məxsus) cibin bədxassəli yenitörəməsi

- C31.8 Əlavə ciblərin yuxarıda göstərilən bir və ya bir neçə lokalizasiyasından kənara çıxmaqla zədələnməsi**
 Bu rubrikanın əvvəlində verilmiş 5. bölməsində olan qeydə bax.
- C31.9 Əlavə cibin dəqiqləşdirilməmiş bədxassəli yenitörəməsi**
- C32 Qırtlağın bədxassəli yenitörəməsi**
- C32.0 Səs aparatının məxsusi bədxassəli yenitörəməsi**
 Qırtlaq daxili bədxassəli yenitörəmə
 Səs tellərinin (həqiqi) ƏGO bədxassəli yenitörəməsi
- C32.1 Səs aparatından yuxarı hissənin bədxassəli yenitörəməsi**
 Çalov-qırtlaq qapağı büküşünün qırtlaq hissəsinin;
 Qırtlaq qapağının (dilaltı sümükdən yuxarı hissənin) ƏGO; Qırtlağın xarici hissəsinin;
 Qeyri-həqiqi səs büküşlərinin;
 Qırtlaq qapağının arxa (qırtlaq) hissəsinin;
 Qırtlağın ventrikulyar (mədəcik) büküşünün bədxassəli yenitörəməsi
Çıxarılıb: qırtlaq qapağının ön səthinin (C10.1)
 çalov-qırtlaq qapağı büküşünün:
 - ƏGO (C13.1)
 - udlağın aşağı hissəsinin (C13.1)
 - kənar hissəsinin (C13.1)
 bədxassəli yenitörəməsi
- C32.2 Səs aparatından aşağı hissənin bədxassəli yenitörəməsi**
- C32.3 Qırtlaq qığırdaqlarının**
- C32.8 Qırtlağın yuxarıda göstərilən bir və ya bir neçə lokalizasiyasından kənara çıxmaqla zədələnməsi**
 Bu rubrikanın əvvəlində verilmiş 5. bölməsində olan qeydə bax.
- C32.9 Qırtlağın dəqiqləşdirilməmiş bədxassəli yenitörəməsi**
- C33 Traxeyanın (nəfəs borusunun) bədxassəli yenitörəməsi**
- C34 Bronxların və ağciyərin bədxassəli yenitörəməsi**
- C34.0 Baş bronxların bədxassəli yenitörəməsi**
 Nəfəs borusu qayığının;
 Ağciyər kökünün
 bədxassəli yenitörəməsi
- C34.1 Bronxların və ya ağciyərin yuxarı payının bədxassəli yenitörəməsi**
- C34.2 Bronxların və ya ağciyərin orta payının bədxassəli yenitörəməsi**
- C34.3 Bronxların və ya ağciyərin aşağı payının bədxassəli yenitörəməsi**
- C34.8 Bronxların və ya ağciyərin yuxarıda göstərilən bir və ya bir neçə lokalizasiyasından kənara çıxmaqla zədələnməsi**
 Bu rubrikanın əvvəlində verilmiş 5. bölməsində olan qeydə bax.
- C34.9 Bronxların və ya ağciyərin dəqiqləşdirilməmiş lokalizasiyalı bədxassəli yenitörəməsi**
- C37 Çəngələbənzər (timus) vəzinin bədxassəli yenitörəməsi**

- C38** Ürək, divararalığı və plevranın bədxassəli yenitörəməsi
Çıxarılıb: mezotelioma (C45.-)
- C38.0** **Ürəyin bədxassəli yenitörəməsi**
Perikardın bədxassəli yenitörəməsi
Çıxarılıb: iri damarların (C49.3) bədxassəli yenitörəməsi
- C38.1** **Ön divararalığının bədxassəli yenitörəməsi**
- C38.2** **Arxa divararalığının bədxassəli yenitörəməsi**
- C38.3** **Divararalığının dəqiqləşdirilməmiş hissəsinin bədxassəli yenitörəməsi**
- C38.4** **Plevranın bədxassəli yenitörəməsi**
- C38.8** **Ürək, divararalığı və plevranın yuxarıda göstərilən bir və ya bir neçə lokalizasiyasından kənara çıxmaqla zədələnməsi**
Bu rubrikanın əvvəlində verilmiş 5. bölməsində olan qeydə bax.
- C39** **Tənəffüs və döş qəfəsi orqanlarının digər və dəqiq göstərilməyən lokalizasiyalı bədxassəli yenitörəməsi**
Çıxarılıb: döşdaxili ƏGO (C76.1)
döş qəfəsinin ƏGO (C76.1)
- C39.0** **Yuxarı tənəffüs yollarının dəqiqləşdirilməmiş hissəsinin bədxassəli yenitörəməsi**
- C39.8** **Tənəffüs və döş qəfəsi orqanlarının yuxarıda göstərilən bir və ya bir neçə lokalizasiyasından kənara çıxmaqla zədələnməsi**
Bu rubrikanın əvvəlində verilmiş 5. bölməsində olan qeydə bax.
Tənəffüs və döş qəfəsi orqanlarının C30–C39.0 sütunlarından heç birində təsnif olunmayan bədxassəli yenitörəməsi
- C39.9** **Tənəffüs orqanları hüdudunda lokalizasiyası dəqiq göstərilməyən bədxassəli yenitörəmə**
Tənəffüs yollarının ƏGO bədxassəli yenitörəməsi

Sümüklərin və oynaq qığırdaqlarının bədxassəli yenitörəmələri (C40–C41)

Çıxarılıb: sümük iliyinin ƏGO (C96.7)
sinovial qişanın (C49.-)

- C40** **Ətraf sümüklərin və oynaq qığırdaqlarının bədxassəli yenitörəməsi**
- C40.0** **Kürəyin və yuxarı ətrafın uzun sümüklərinin bədxassəli yenitörəməsi**
- C40.1** **Yuxarı ətrafın qısa sümüklərinin bədxassəli yenitörəməsi**
- C40.2** **Aşağı ətrafın uzun sümüklərinin bədxassəli yenitörəməsi**
- C40.3** **Aşağı ətrafın qısa sümüklərinin bədxassəli yenitörəməsi**
- C40.8** **Ətraf sümüklərinin və oynaq qığırdaqlarının yuxarıda göstərilən bir və ya bir neçə lokalizasiyasından kənara çıxmaqla zədələnməsi**
Bu rubrikanın əvvəlində verilmiş 5. bölməsində olan qeydə bax.

C40.9 Ətraf sümüklərinin və oynaq qığırdaqlarının dəqiqləşdirilməmiş lokalizasiyalı bədxassəli yenitörəməsi

C41 Sümüklərin və oynaq qığırdaqlarının digər və dəqiqləşdirilməmiş lokalizasiyalı bədxassəli yenitörəməsi

Çıxarılıb: ətraf sümüklərinin (C40.-) bədxassəli yenitörəməsi

qığırdaqların:

- qulağın (C49.0);
- qırtlağın (C32.3);
- ətrafların (C40.-);
- burunun (C30.0) bədxassəli yenitörəməsi

C41.0 Kəllə və üz sümüklərinin bədxassəli yenitörəməsi

(Üst) çənənin;

Gözyuvası sümüklərinin bədxassəli yenitörəməsi

Çıxarılıb: karsinomanın bütün formaları, sümük daxili və ya odontogen formadan başqa:

- üst çənənin diş ətinin (C03.0)
- əng cibinin (C31.0)

alt çənənin sümük hissəsinin (C41.1) bədxassəli yenitörəməsi

C41.1 Alt çənənin bədxassəli yenitörəməsi

Çənənin sümük hissəsinin bədxassəli yenitörəməsi

Çıxarılıb: karsinomanın bütün formaları, sümük daxili və ya odontogen formadan başqa:

- diş ətinin ƏGO (C03.9)
- alt çənənin diş ətinin (C03.1)

üst çənənin sümük hissəsinin (C41.0) bədxassəli yenitörəməsi

C41.2 Onurğanın bədxassəli yenitörəməsi

Çıxarılıb: oma və büzdümün (C41.4) bədxassəli yenitörəməsi

C41.3 Qabırğa, döş sümüyü və körpücüyün bədxassəli yenitörəməsi

C41.4 Çanaq, oma və büzdüm sümüklərinin bədxassəli yenitörəməsi

C41.8 Sümüklərin və oynaq qığırdaqlarının yuxarıda göstərilən bir və ya bir neçə lokalizasiyasından kənara çıxmaqla zədələnməsi

Bu rubrikanın əvvəlində verilmiş 5. bölməsində olan qeydə bax.

Sümüklərin və oynaq qığırdaqlarının C40–C41.4 sütunlarından heç birində təsnif olunmayan bədxassəli yenitörəməsi

C41.9 Sümüklərin və oynaq qığırdaqlarının dəqiqləşdirilməmiş bədxassəli yenitörəməsi

Dərinin melanoması və digər bədxassəli yenitörəmələri (C43–C44)

C43 Dərinin bədxassəli melanoması

Daxil edilib: yenitörəmənin xarakter kodu/3 ilə birgə M872–M879 morfoloji kodları

Çıxarılıb: cinsiyyət orqanları dərisinin bədxassəli melanoması (C51–C52, C60.-, C63.-)

C43.0 Dodağın bədxassəli melanoması

Çıxarılıb: dodağın qırmızı haşiyəsinin (C00.0–C00.2)

C43.1 Göz qapağının, göz qapaqları bitişməsi də daxil olmaqla bədxassəli melanoması

C43.2 Qulaq və xarici qulaq keçəcəyinin bədxassəli melanoması

C43.3 Üzün digər və dəqiqləşdirilməmiş hissələrinin bədxassəli melanoması

- C43.4 Başın tüklü hissəsi və boynun bədxassəli melanoması**
- C43.5 Gövdənin bədxassəli melanoması**
 Anal nahiyənin:
 • kənarının
 • dərisinin
 Anusətrafı nahiyənin dərisinin bədxassəli melanoması
 Süd vəzisi dərisinin bədxassəli melanoması
Çıxarılıb: anusun ƏGO (C21.0)
- C43.6 Yuxarı ətrafın bazu oynağı nahiyəsi də daxil olmaqla bədxassəli melanoması**
- C43.7 Aşağı ətrafın bud-çanaq oynağı nahiyəsi də daxil olmaqla bədxassəli melanoması**
- C43.8 Dərinin yuxarıda göstərilən bir və ya bir neçə lokalizasiyasından kənara çıxan bədxassəli melanoması**
 Bu rubrikanın əvvəlində verilmiş 5. bölməsində olan qeydə bax.
- C43.9 Dərinin dəqiqləşdirilməmiş bədxassəli melanoması**
 ƏGO (bədxassəli) melanoma
- C44 Dərinin digər bədxassəli yenitörəmələri**
Daxil edilib: bədxassəli yenitörəmələr:
 • tər vəzilərinin
 • piy vəzilərinin
Çıxarılıb: Kapoşi sarkoması (C46.-)
 dərinin bədxassəli melanoması (C43.-)
 cinsiyyət orqanları dərisinin bədxassəli melanoması (C51–C52, C60.-, C63.-)
- C44.0 Dodaq dərisinin bədxassəli yenitörəməsi**
 Dodağın bazal hüceyrəli xərçəngi
Çıxarılıb: dodağın bədxassəli yenitörəmələri (C00.-)
- C44.1 Göz qapağı dərisinin, göz qapaqları bitişməsi də daxil olmaqla bədxassəli yenitörəməsi**
Çıxarılıb: göz qapağının birləşdirici toxumasının (C49.0)
- C44.2 Qulaq dərisi və xarici qulaq keçəcəyinin bədxassəli yenitörəməsi**
Çıxarılıb: qulağın birləşdirici toxumasının (C49.0)
- C44.3 Üz dərisinin digər və dəqiqləşdirilməmiş hissələrinin bədxassəli yenitörəməsi**
- C44.4 Başın tüklü hissəsi və boyun dərisinin bədxassəli yenitörəməsi**
- C44.5 Gövdə dərisinin bədxassəli yenitörəməsi**
 Anal nahiyənin:
 • kənarının
 • dərisinin
 Anusətrafı nahiyənin dərisinin bədxassəli yenitörəməsi
 Süd vəzisi dərisinin bədxassəli yenitörəməsi
Çıxarılıb: anusun ƏGO (C21.0)
- C44.6 Yuxarı ətraf dərisinin, çiyin qurşağı nahiyəsi də daxil olmaqla bədxassəli yenitörəməsi**
- C44.7 Aşağı ətraf dərisinin, bud-çanaq nahiyəsi də daxil olmaqla bədxassəli yenitörəməsi**
- C44.8 Dərinin yuxarıda göstərilən bir və ya bir neçə lokalizasiyasından kənara çıxan zədələnmələri**
 Bu rubrikanın əvvəlində verilmiş 5. bölməsində olan qeydə bax.

C44.9 Dərinin dəqiqləşdirilməmiş nahiyəsinin bədxassəli yenitörəmələri

Mezotel və yumşaq toxumaların bədxassəli yenitörəmələri
(C45–C49)

C45 Mezotelioma

Daxil edilib: yenitörəmənin xarakter kodu /3 ilə birgə M905 morfoloji kodu

C45.0 Plevranın mezotelioması

Çıxarılıb: plevranın digər bədxassəli yenitörəmələri (C38.4)

C45.1 Peritonun mezotelioması

Müsariqənin;

Çənbər bağırsağ müsariqəsinin;

Piyliyin;

Peritonun (parietal) (çanaq) mezotelioması

Çıxarılıb: peritonun digər bədxassəli yenitörəmələri (C48.-)

C45.2 Perikardın mezotelioması

Çıxarılıb: perikardın digər bədxassəli yenitörəmələri (C38.0)

C45.7 Digər lokalizasiyalı mezotelioma

C45.9 Dəqiqləşdirilməmiş mezotelioma

C46 Kapoşi sarkoması

Daxil edilib: yenitörəmənin xarakter kodu /3 ilə birgə M9140 morfoloji kodu

C46.0 Dərinin Kapoşi sarkoması

C46.1 Yumşaq toxumaların Kapoşi sarkoması

C46.2 Damağın Kapoşi sarkoması

C46.3 Limfa düyünlərinin Kapoşi sarkoması

C46.7 Digər lokalizasiyalı Kapoşi sarkoması

C46.8 Bir çox orqanların Kapoşi sarkoması

C46.9 Dəqiqləşdirilməmiş lokalizasiyalı Kapoşi sarkoması

C47 Periferik sinirlərin və vegetativ sinir sisteminin bədxassəli yenitörəməsi

Daxil edilib: simpatik və parasimpatik sinirlərin və qanqlionların bədxassəli yenitörəməsi

C47.0 Baş, üz və boynun periferik sinirlərinin bədxassəli yenitörəməsi

Çıxarılıb: göz yuvasının periferik sinirlərinin bədxassəli yenitörəməsi (C69.6)

C47.1 Yuxarı ətrafın periferik sinirlərinin, çiyin qurşağı nahiyəsi də daxil olmaqla bədxassəli yenitörəməsi

C47.2 Aşağı ətrafın periferik sinirlərinin, bud-çanaq nahiyəsi də daxil olmaqla bədxassəli yenitörəməsi

C47.3 Döş qəfəsinin periferik sinirlərinin bədxassəli yenitörəməsi

C47.4 Qarnın periferik sinirlərinin bədxassəli yenitörəməsi

C47.5 Çanağın periferik sinirlərinin bədxassəli yenitörəməsi

C47.6 Gövdənin dəqiqləşdirilməmiş periferik sinirlərinin bədxassəli yenitörəməsi

C47.8 Periferik sinirlərin və vegetativ sinir sisteminin yuxarıda göstərilən bir və ya bir neçə lokalizasiyasından kənara çıxan zədələnməsi

Bu rubrikanın əvvəlində verilmiş 5. bölməsində olan qeydə bax.

C47.9 Periferik sinirlərin və vegetativ sinir sisteminin dəqiqləşdirilməmiş lokalizasiyalı bədxassəli yenitörəməsi

C48 Periton və peritonarxası sahənin bədxassəli yenitörəməsi

Çıxarılıb: mezotelioma (C45.-)

Kapoşi sarkoması (C46.1)

C48.0 Peritonarxası sahənin bədxassəli yenitörəməsi

C48.1 Peritonun dəqiqləşdirilmiş hissələrinin bədxassəli yenitörəməsi

Müsariqənin;

Çənbər bağırsağ müsariqəsinin;

Piyliyin;

Peritonun (parietal) (çanaq) bədxassəli yenitörəməsi

Peritonun bədxassəli yenitörəməsi :

- parietal
- çanaq

C48.2 Peritonun dəqiqləşdirilməmiş hissəsinin bədxassəli yenitörəməsi

C48.8 Periton və peritonarxası sahənin yuxarıda göstərilən bir və ya bir neçə lokalizasiyasından kənara çıxan zədələnməsi

Bu rubrikanın əvvəlində verilmiş 5. bölməsində olan qeydə bax.

C49 Birləşdirici və yumşaq toxumaların digər növlərinin bədxassəli yenitörəməsi

Daxil edilib: •qan damarının;
•piy toxumasının;
• limfa damarının;
•əzələnin;
•bağın, uşaqlıq bağından başqa;
•sinovial qişanın;
•oynaq kisəsinin;
•vətərin (vətər yatağının);
•fassiyanın;
•qığırdağın bədxassəli yenitörəməsi

Çıxarılıb: peritonun (C48.-);
peritonarxası sahənin (C48.0);
mezotelioma (C45.-);
periferik sinirlərin və vegetativ sinir sisteminin (C47.-);
Kapoşi sarkoması (C46.-);
süd vəzisinin birləşdirici toxumasının (C50.-)
bədxassəli yenitörəməsi
qığırdaqların:
• qırtlağın (C32.3)
• burnun (C30.0)
• oynaqın (C40–C41) bədxassəli yenitörəməsi

C49.0 Baş, üz və boynun birləşdirici və yumşaq toxumalarının bədxassəli yenitörəməsi

Qulağın birləşdirici toxumasının;

Göz qaapağının birləşdirici toxumasının bədxassəli yenitörəməsi

Çıxarılıb: göz yuvasının birləşdirici toxumasının (C69.6) bədxassəli yenitörəməsi

- C49.1 Yuxarı ətrafın çiyin qurşağı nahiyəsi də daxil olmaqla birləşdirici və yumşaq toxumalarının bədxassəli yenitörəməsi**
- C49.2 Aşağı ətrafın bud-çanaq nahiyəsi də daxil olmaqla birləşdirici və yumşaq toxumalarının bədxassəli yenitörəməsi**
- C49.3 Döş qəfəsinin birləşdirici və yumşaq toxumalarının bədxassəli yenitörəməsi**
Qoltuqaltı çuxurun;
Diafraqmanın;
İri damarların bədxassəli yenitörəməsi
Çıxarılıb: süd vəzisinin (C50.-);
ürəyin (C38.0);
divararalığının (C38.1–C38.3);
çəngələbənzər (timus) vəzinin (C37) bədxassəli yenitörəməsi
- C49.4 Qarnın birləşdirici və yumşaq toxumalarının bədxassəli yenitörəməsi**
Qarın divarının;
Qabırğa altı nahiyələrin bədxassəli yenitörəməsi
- C49.5 Çanağın birləşdirici və yumşaq toxumalarının bədxassəli yenitörəməsi**
Sağrıların;
Qasıq nahiyəsinin;
Aralığın bədxassəli yenitörəməsi
- C49.6 Gövdənin birləşdirici və yumşaq toxumalarının dəqiqləşdirilməmiş lokalizasiyalı bədxassəli yenitörəməsi**
Belin ƏGO bədxassəli yenitörəməsi
- C49.8 Birləşdirici və yumşaq toxumalarının yuxarıda göstərilən bir və ya bir neçə lokalizasiyasından kənara çıxan zədələnməsi**
Bu rubrikanın əvvəlində verilmiş 5. bölməsində olan qeydə bax.
Birləşdirici və yumşaq toxumaların C47–C49.6 sütunlarından heç birində təsnif olunmayan bədxassəli yenitörəməsi
- C49.9 Birləşdirici və yumşaq toxumalarının dəqiqləşdirilməmiş lokalizasiyalı bədxassəli yenitörəməsi**

Süd vəzisinin bədxassəli yenitörəməsi
(C50)

- C50 Süd vəzisinin bədxassəli yenitörəməsi**
Daxil edilib: süd vəzisinin birləşdirici toxumasının bədxassəli yenitörəməsi
Çıxarılıb: süd vəzisi dərisinin (C43.5, C44.5) bədxassəli yenitörəməsi
- C50.0 Döş giləsi və məməcik dairəsinin bədxassəli yenitörəməsi**
- C50.1 Süd vəzisinin mərkəzi hissəsinin bədxassəli yenitörəməsi**
- C50.2 Süd vəzisinin yuxarı-İçəri kvadrantının bədxassəli yenitörəməsi**
- C50.3 Süd vəzisinin aşağı-İçəri kvadrantının bədxassəli yenitörəməsi**
- C50.4 Süd vəzisinin yuxarı-bayır kvadrantının bədxassəli yenitörəməsi**
- C50.5 Süd vəzisinin aşağı-bayır kvadrantının bədxassəli yenitörəməsi**

- C50.6 Sūd vəzisinin arxa qoltuqaltı hissəsinin bədxassəli yenitörəməsi**
C50.8 Sūd vəzisinin yuxarıda göstərilən bir və ya bir neçə lokalizasiyasından kənara çıxan zədələnməsi
 Bu rubrikanın əvvəlində verilmiş 5. bölməsində olan qeydə bax.
C50.9 Sūd vəzisinin dəqiqləşdirilməmiş hissəsinin bədxassəli yenitörəməsi

Qadın cinsiyyət orqanlarının bədxassəli yenitörəmələri (C51–C58)

Daxil edilib: qadın cinsiyyət orqanları dərisinin bədxassəli yenitörəməsi

- C51 Vulvanın (xarici qadın cinsiyyət orqanlarının) bədxassəli yenitörəməsi**
C51.0 Böyük cinsiyyət dodağının bədxassəli yenitörəməsi
 Bartolin (böyük dəhliz vəzisi) vəzilərinin bədxassəli yenitörəməsi
C51.1 Kiçik cinsiyyət dodağının bədxassəli yenitörəməsi
C51.2 Klitorun bədxassəli yenitörəməsi
C51.8 Vulvanın (xarici qadın cinsiyyət orqanlarının) yuxarıda göstərilən bir və ya bir neçə lokalizasiyasından kənara çıxan zədələnməsi
 Bu rubrikanın əvvəlində verilmiş 5. bölməsində olan qeydə bax.
C51.9 Vulvanın (xarici qadın cinsiyyət orqanlarının) dəqiqləşdirilməmiş hissəsinin bədxassəli yenitörəməsi
 Xarici qadın cinsiyyət orqanlarının ƏGO; Cinsiyyət nahiyəsinin bədxassəli yenitörəməsi
C52 Uşaqlıq yolunun bədxassəli yenitörəməsi
C53 Uşaqlıq boynunun bədxassəli yenitörəməsi
C53.0 Daxili hissəsinin bədxassəli yenitörəməsi
C53.1 Xarici hissəsinin bədxassəli yenitörəməsi
C53.8 Uşaqlıq boynunun yuxarıda göstərilən bir və ya bir neçə lokalizasiyasından kənara çıxan zədələnməsi
 Bu rubrikanın əvvəlində verilmiş 5. bölməsində olan qeydə bax.
C53.9 Uşaqlıq boynunun dəqiqləşdirilməmiş hissəsinin bədxassəli yenitörəməsi
C54 Uşaqlıq cisminin bədxassəli yenitörəməsi
C54.0 Uşaqlıq boğazının bədxassəli yenitörəməsi
 Uşaqlığın aşağı seqmentinin bədxassəli yenitörəməsi
C54.1 Endometrin (uşaqlığın selikli qişasının) bədxassəli yenitörəməsi
C54.2 Miometrin (uşaqlığın əzələ qişasının) bədxassəli yenitörəməsi
C54.3 Uşaqlıq dibinin bədxassəli yenitörəməsi

- C54.8 Uşaqlıq cisminin yuxarıda göstərilən bir və ya bir neçə lokalizasiyasından kənara çıxan zədələnməsi**
Bu rubrikanın əvvəlində verilmiş 5. bölməsində olan qeydə bax.
- C54.9 Uşaqlıq cisminin dəqiqləşdirilməmiş lokalizasiyalı bədxassəli yenitörəməsi**
- C55 Uşaqlığın dəqiqləşdirilməmiş lokalizasiyalı bədxassəli yenitörəməsi**
- C56 Yumurtalığın bədxassəli yenitörəməsi**
- C57 Qadın cinsiyyət orqanlarının digər və dəqiqləşdirilməmiş bədxassəli yenitörəməsi**
- C57.0 Fallop borusunun bədxassəli yenitörəməsi**
Yumurtalıq borusunun;
Uşaqlıq borusunun bədxassəli yenitörəməsi
- C57.1 Enli bağı bədxassəli yenitörəməsi**
- C57.2 Girdə bağı bədxassəli yenitörəməsi**
- C57.3 Parametrin bədxassəli yenitörəməsi**
Uşaqlıq bağının ƏGO bədxassəli yenitörəməsi
- C57.4 Uşaqlıq artımlarının dəqiqləşdirilməmiş bədxassəli yenitörəməsi**
- C57.7 Qadın cinsiyyət orqanlarının digər dəqiqləşdirilməmiş bədxassəli yenitörəməsi**
Volfov cismi və ya axacağının bədxassəli yenitörəməsi
- C57.8 Qadın cinsiyyət orqanlarının yuxarıda göstərilən bir və ya bir neçə lokalizasiyasından kənara çıxan zədələnməsi**
Bu rubrikanın əvvəlində verilmiş 5. bölməsində olan qeydə bax.
Qadın cinsiyyət orqanlarının C51 – C57.7, C58 sütunlarından heç birində təsnif olunmayan bədxassəli yenitörəməsi
Boru-yumurtalıq;
Uşaqlıq-yumurtalıq bədxassəli yenitörəməsi
- C57.9 Qadın cinsiyyət orqanlarının dəqiqləşdirilməmiş lokalizasiyalı bədxassəli yenitörəməsi**
Qadınlrın sidik-cinsiyyət orqanlarının ƏGO bədxassəli yenitörəməsi
- C58 Ciftin (plasentanın) bədxassəli yenitörəməsi**
Daxil edilib: ƏGO
- Xorionkarsinoma
 - Xorionepitelioma
- Çıxarılıb:* xorionadenoma (dağılan) (D39.2)
beçəxor:
- ƏGO (O01.9)
 - invaziv (D39.2)
 - bədxassəli (D39.2)

Kişi cinsiyyət orqanlarının bədxassəli yenitörəmələri (C60–C63)

Daxil edilib: kişi cinsiyyət orqanlarının dərisinin bədxassəli yenitörəməsi

- C60** Kişi cinsiyyət üzvünün bədxassəli yenitörəməsi
- C60.0** **Pülüyün bədxassəli yenitörəməsi**
Kənar hissəsinin bədxassəli yenitörəməsi
- C60.1** **Kişi cinsiyyət üzvü başının bədxassəli yenitörəməsi**
- C60.2** **Kişi cinsiyyət üzvü cisminin bədxassəli yenitörəməsi**
Mağaralı cismin bədxassəli yenitörəməsi
- C60.8** **Kişi cinsiyyət üzvünün yuxarıda göstərilən bir və ya bir neçə lokalizasiyasından kənara çıxan zədələnməsi**
Bu rubrikanın əvvəlində verilmiş 5. bölməsində olan qeydə bax.
- C60.9** **Kişi cinsiyyət üzvünün dəqiqləşdirilməmiş lokalizasiyalı bədxassəli yenitörəməsi**
Kişi cinsiyyət üzvü dərisinin ƏGO bədxassəli yenitörəməsi
- C61** Prostat vəzinin bədxassəli yenitörəməsi
- C62** Xayanın bədxassəli yenitörəməsi
- C62.0** **Xayalığa enməmiş xayanın bədxassəli yenitörəməsi**
Enməmiş xayanın;
Ləngimiş xayanın bədxassəli yenitörəməsi
- C62.1** **Enmiş xayanın bədxassəli yenitörəməsi**
Xayalığa enmiş (xayalıqda yerləşən) xayanın bədxassəli yenitörəməsi
- C62.9** **Xayanın dəqiqləşdirilməmiş bədxassəli yenitörəməsi**
- C63** Kişi cinsiyyət orqanlarının digər dəqiqləşdirilməmiş bədxassəli yenitörəməsi
- C63.0** **Xaya artımının bədxassəli yenitörəməsi**
- C63.1** **Toxum ciyəsinin bədxassəli yenitörəməsi**
- C63.2** **Xayalıqın bədxassəli yenitörəməsi**
Xayalıq dərisinin bədxassəli yenitörəməsi
- C63.7** **Kişi cinsiyyət orqanlarının digər dəqiqləşdirilmiş bədxassəli yenitörəməsi**
Toxum kisəciyinin;
Xayanın yataq qişasının bədxassəli yenitörəməsi
- C63.8** **Kişi cinsiyyət orqanlarının yuxarıda göstərilən bir və ya bir neçə lokalizasiyasından kənara çıxan zədələnməsi**
Bu rubrikanın əvvəlində verilmiş 5. bölməsində olan qeydə bax.
Kişi cinsiyyət orqanlarının C60 – C63.7 sütunlarından heç birində təsnif olunmayan bədxassəli yenitörəməsi
- C63.9** **Kişi cinsiyyət orqanlarının dəqiqləşdirilməmiş lokalizasiyalı bədxassəli yenitörəməsi**
Kişilərin sidik-cinsiyyət orqanlarının ƏGO bədxassəli yenitörəməsi

Sidik yollarının bədxassəli yenitörəmələri (C64–C68)

- C64** Böyrəyin, böyrək ləyənindən başqa bədxassəli yenitörəməsi
Çıxarılıb: böyrək:
• kasasının (C65);
• ləyəninin bədxassəli yenitörəməsi (C65)
- C65** Böyrək ləyənlərinin bədxassəli yenitörəməsi
Ləyən-sidik axarı birləşməsinin;
Böyrək kasalarının bədxassəli yenitörəməsi
- C66** Sidik axarının bədxassəli yenitörəməsi
Çıxarılıb: sidik kisəsinin sidik axarı dəliyinin (C67.6) bədxassəli yenitörəməsi
- C67** Sidik kisəsinin bədxassəli yenitörəməsi
- C67.0** Sidik kisəsi üçbucağının bədxassəli yenitörəməsi
- C67.1** Sidik kisəsi gümbəzinin bədxassəli yenitörəməsi
- C67.2** Sidik kisəsinin yan divarının bədxassəli yenitörəməsi
- C67.3** Sidik kisəsinin ön divarının bədxassəli yenitörəməsi
- C67.4** Sidik kisəsinin arxa divarının bədxassəli yenitörəməsi
- C67.5** Sidik kisəsi boynunun bədxassəli yenitörəməsi
Sidik kanalının daxili dəliyinin bədxassəli yenitörəməsi
- C67.6** Sidik axarı dəliyinin bədxassəli yenitörəməsi
- C67.7** Birincili sidik axarının (uraxusun) bədxassəli yenitörəməsi
- C67.8** Sidik kisəsinin yuxarıda göstərilən bir və ya bir neçə lokalizasiyasından kənara çıxan zədələnməsi
Bu rubrikanın əvvəlində verilmiş 5. bölməsində olan qeydə bax.
- C67.9** Sidik kisəsinin dəqiqləşdirilməmiş hissəsinin bədxassəli yenitörəməsi
- C68** Sidik orqanlarının digər və dəqiqləşdirilməmiş bədxassəli yenitörəməsi
Çıxarılıb: sidik-cinsiyyət sisteminin ƏGO bədxassəli yenitörəməsi:
• qadınlarda (C57.9)
• kişilərdə (C63.9)
- C68.0** Sidik kanalının bədxassəli yenitörəməsi
Çıxarılıb: sidik kisəsinin sidik kanalı dəliyinin (C67.5) bədxassəli yenitörəməsi
- C68.1** Parauretral vəzilərin bədxassəli yenitörəməsi
- C68.8** Sidik orqanlarının yuxarıda göstərilən bir və ya bir neçə lokalizasiyasından kənara çıxmaqla zədələnməsi
Bu rubrikanın əvvəlində verilmiş 5. bölməsində olan qeydə bax.
Sidik orqanlarının C64–C68.1 sütunlarından heç birində təsnif olunmayan bədxassəli yenitörəməsi
- C68.9** Sidik orqanlarının dəqiqləşdirilməmiş bədxassəli yenitörəməsi
Sidik sisteminin ƏGO bədxassəli yenitörəməsi

Göz, baş beyin və mərkəzi sinir sisteminin digər şöbələrinin
bədxassəli yenitörəmələri
(C69–C72)

- C69** Göz və onun əlavə aparatının bədxassəli yenitörəməsi
Çıxarılıb: göz qapağının birləşdirici toxumasının (C49.0)
göz qapağının (dərisinin) (C43.1, C44.1)
görmə sinirinin (C72.3)
- C69.0** Konyuktivanın bədxassəli yenitörəməsi
- C69.1** Buynuz qişanın bədxassəli yenitörəməsi
- C69.2** Tor qişanın bədxassəli yenitörəməsi
- C69.3** Damarlı qişanın bədxassəli yenitörəməsi
- C69.4** Kirpikli cismin bədxassəli yenitörəməsi
Göz almasının bədxassəli yenitörəməsi
- C69.5** Gözyaşı vəzisi və axacağıının bədxassəli yenitörəməsi
Gözyaşı kisəsinin;
Gözyaşı-burun axacağıının bədxassəli yenitörəməsi
- C69.6** Göz yuvasının bədxassəli yenitörəməsi
Göz yuvasının birləşdirici toxumasının;
Xarici göz əzələsinin;
Göz yuvasının periferik sinirlərinin;
Retrobulbar toxumanın;
Retrookulyar (göz alması arxasında yerləşən) toxumanın bədxassəli yenitörəməsi
Çıxarılıb: göz yuvası sümüklərinin bədxassəli yenitörəməsi (C41.0)
- C69.8** Göz və onun əlavə aparatının yuxarıda göstərilən bir və ya bir neçə lokalizasiyasından kənara çıxan zədələnməsi
Bu rubrikanın əvvəlində verilmiş 5. bölməsində olan qeydə bax.
- C69.9** Gözün dəqiqləşdirilməmiş hissəsinin bədxassəli yenitörəməsi
- C70** Beyin qişalarının bədxassəli yenitörəməsi
- C70.0** Baş beyin qişalarının bədxassəli yenitörəməsi
- C70.1** Onurğa beyni qişalarının bədxassəli yenitörəməsi
- C70.9** Beyin qişalarının dəqiqləşdirilməmiş bədxassəli yenitörəməsi
- C71** Baş beynin bədxassəli yenitörəməsi
Çıxarılıb: kəllə sinirlərinin (C72.2–C72.5);
retrobulbar toxumanın (C69.6) bədxassəli yenitörəməsi
- C71.0** Böyük beynin, paylarından və mədəciklərindən başqa bədxassəli yenitörəməsi
Supratentorial (beyin çadırından üst hissə) hissənin ƏGO bədxassəli yenitörəməsi
- C71.1** Alın payının bədxassəli yenitörəməsi
- C71.2** Gicgah payının bədxassəli yenitörəməsi
- C71.3** Təpə payının bədxassəli yenitörəməsi
- C71.4** Ənsə payının bədxassəli yenitörəməsi
- C71.5** Beyin mədəciyinin bədxassəli yenitörəməsi
Çıxarılıb: dördüncü mədəciyin (C71.7) bədxassəli yenitörəməsi
- C71.6** Beyinciyin bədxassəli yenitörəməsi

- C71.7 Beyin kötüyünün bədxassəli yenitörəməsi**
Dördüncü mədəciyin
Subtentorial (beyin çadırından alt hissə) hissənin ƏGO bədxassəli yenitörəməsi
- C71.8 Baş beynin yuxarıda göstərilən bir və ya bir neçə lokalizasiyasından kənara çıxan zədələnməsi**
Bu rubrikanın əvvəlində verilmiş 5. bölməsində olan qeydə bax.
- C71.9 Baş beynin dəqiqləşdirilməmiş lokalizasiyalı bədxassəli yenitörəməsi**
- C72 Onurğa beyni, kəllə sinirləri və mərkəzi sinir sisteminin digər şöbələrinin bədxassəli yenitörəməsi**
Çıxarılıb: beyin qişalarının (C70.-)
periferik sinirlərin və vegetativ sinir sisteminin (C47.-)
- C72.0 Onurğa beyninin bədxassəli yenitörəməsi**
- C72.1 At quyruğunun bədxassəli yenitörəməsi**
- C72.2 Qoxu sinirinin bədxassəli yenitörəməsi**
Qoxu soğanağının bədxassəli yenitörəməsi
- C72.3 Görmə sinirinin bədxassəli yenitörəməsi**
- C72.4 Eşitmə sinirinin bədxassəli yenitörəməsi**
- C72.5 Kəllə sinirlərinin digər və dəqiqləşdirilməmiş bədxassəli yenitörəməsi**
Kəllə sinirlərinin ƏGO bədxassəli yenitörəməsi
- C72.8 Baş beynin və mərkəzi sinir sisteminin digər şöbələrinin yuxarıda göstərilən bir və ya bir neçə lokalizasiyasından kənara çıxan zədələnməsi**
Bu rubrikanın əvvəlində verilmiş 5. bölməsində olan qeydə bax.
Baş beynin və mərkəzi sinir sisteminin digər şöbələrinin C70–C72.5 sütunlarından heç birində təsnif olunmayan bədxassəli yenitörəməsi
- C72.9 Mərkəzi sinir sisteminin dəqiqləşdirilməmiş şöbəsinin bədxassəli yenitörəməsi**
Sinir sisteminin ƏGO bədxassəli yenitörəməsi

Qalxanabənzər vəzinin və digər endokrin vəzilərin bədxassəli yenitörəmələri
(C73–C75)

- C73 Qalxanabənzər vəzinin bədxassəli yenitörəməsi**
- C74 Böyrəküstü vəzinin bədxassəli yenitörəməsi**
- C74.0 Böyrəküstü vəzinin qabıq maddəsinin bədxassəli yenitörəməsi**
- C74.1 Böyrəküstü vəzinin beyin maddəsinin bədxassəli yenitörəməsi**
- C74.9 Böyrəküstü vəzinin dəqiqləşdirilməmiş hissəsinin bədxassəli yenitörəməsi**
- C75 Digər endokrin vəzilərin və bir-birinə mənşəcə, quruluşca yaxın strukturların bədxassəli yenitörəməsi**

Çıxarılıb: böyrəküstü vəzinin (C74.-);
mə'dəaltı vəzinin adacıq hüceyrələrinin (C25.4);
yumurtalıqın (C56);
xayanın (C62.-);
cəngələbənzər (timus) vəzinin (C37);
qalxanabənzər vəzinin (C73)
bədxassəli yenitörəməsi

- C75.0 Qalxanabənzər ətraf vəzinin bədxassəli yenitörəməsi**
C75.1 Hipofizin bədxassəli yenitörəməsi
C75.2 Kəllə-udlaq axacağının bədxassəli yenitörəməsi
C75.3 Əzgiləbənzər vəzinin (epifizin) bədxassəli yenitörəməsi
C75.4 Yuxu yumağının (paraqanqlionunun) bədxassəli yenitörəməsi
C75.5 Aorta yumağının və digər paraqanqlionların bədxassəli yenitörəməsi
C75.8 Bir neçə endokrin vəzinin dəqiqləşdirilməmiş zədələnməsi
Qeyd: əgər çoxlu zədələnmə zamanı lokalizasiyalar məlumdursa, onlar ayrıca kodlaşdırılmalıdır.
C75.9 Dəqiqləşdirilməmiş endokrin vəzinin bədxassəli yenitörəməsi

Dəqiq göstərilməmiş, ikincili və dəqiqləşdirilməmiş lokalizasiyalı bədxassəli yenitörəmələr (C76–C80)

C76 Digər və dəqiq göstərilməmiş lokalizasiyalı bədxassəli yenitörəmə

Çıxarılıb: bədxassəli yenitörəməsi:

- sidik-cinsiyyət orqanlarının ƏGO:
- qadınların (C57.9)
- kişilərin (C63.9)
- limfoid, qanyaradıcı və onlara mənşəcə , quruluşca yaxın olan toxumaların (C81–C96)
- dəqiqləşdirilməmiş lokalizasiyalı (C80.-)

C76.0 Başın, üzün və boynun bədxassəli yenitörəməsi

Yanağın ƏGO; Burnun ƏGO

C76.1 Döş qəfəsinin bədxassəli yenitörəməsi

Qoltuqaltı çuxurun ƏGO Döş qəfəsidaxili ƏGO Döş qəfəsinin ƏGO

C76.2 Qarnın bədxassəli yenitörəməsi

C76.3 Çanağın bədxassəli yenitörəməsi

Qasıq nahiyəsinin ƏGO

Kiçik çanaqda yerləşən digər nahiyələrin bədxassəli yenitörəməsi:

- rektovaginal (arakəsmənin)
- rektovezikal (düzbağırsaq-sidik kisəsi) (arakəsmənin)

C76.4 Yuxarı ətrafın bədxassəli yenitörəməsi

C76.5 Aşağı ətrafın bədxassəli yenitörəməsi

C76.7 Digər dəqiqləşdirilməmiş lokalizasiyalı bədxassəli yenitörəmə

C76.8 Digər və dəqiqləşdirilməmiş lokalizasiyaların yuxarıda göstərilən bir və ya bir neçə lokalizasiyasından kənara çıxan zədələnməsi

Bu rubrikanın əvvəlində verilmiş 5. bölməsində olan qeydə bax.

- C77** Limfa düyünlərinin ikincili və dəqiqləşdirilməmiş bədxassəli yenitörəməsi
Çıxarılıb: limfa düyünlərinin birincili forma kimi dəqiqləşdirilməmiş (C81–C88, C96.–) bədxassəli yenitörəmələri
- C77.0** **Baş, üz və boyun limfa düyünlərinin bədxassəli yenitörəməsi**
Körpücüküstü limfa düyünlərinin bədxassəli yenitörəməsi
- C77.1** **Döşdaxili limfa düyünlərinin bədxassəli yenitörəməsi**
- C77.2** **Qarındaxili limfa düyünlərinin bədxassəli yenitörəməsi**
- C77.3** **Qoltuqaltı çuxurun və yuxarı ətraf limfa düyünlərinin bədxassəli yenitörəməsi**
Döş limfa düyünlərinin bədxassəli yenitörəməsi
- C77.4** **Qasıq nahiyəsi və aşağı ətraf limfa düyünlərinin bədxassəli yenitörəməsi**
- C77.5** **Çanaqdaxili limfa düyünlərinin bədxassəli yenitörəməsi**
- C77.8** **Limfa düyünlərinin çox lokalizasiyalı bədxassəli yenitörəməsi**
- C77.9** **Limfa düyünlərinin dəqiqləşdirilməmiş lokalizasiyalı bədxassəli yenitörəməsi**
- C78** Tənəffüs və həzm orqanlarının ikincili bədxassəli yenitörəməsi
- C78.0** **Ağciyərin ikincili bədxassəli yenitörəməsi**
- C78.1** **Divararalığının ikincili bədxassəli yenitörəməsi**
- C78.2** **Plevranın ikincili bədxassəli yenitörəməsi**
ƏGO bədxassəli plevra ekssudatı
Bədxassəli plevra ekssudatı ƏGO
- C78.3** **Digər və dəqiqləşdirilməmiş tənəffüs orqanlarının ikincili bədxassəli yenitörəməsi**
- C78.4** **Nazik bağırsağın ikincili bədxassəli yenitörəməsi**
- C78.5** **Yoğun bağırsağ və düz bağırsağın ikincili bədxassəli yenitörəməsi**
- C78.6** **Periton və peritonarxası sahənin ikincili bədxassəli yenitörəməsi**
ƏGO bədxassəli assit
- C78.7** **Qaraciyərin ikincili bədxassəli yenitörəməsi**
- C78.8** **Digər və dəqiqləşdirilməmiş həzm orqanlarının ikincili bədxassəli yenitörəməsi**
- C79** Digər lokalizasiyaların ikincili bədxassəli yenitörəməsi
- C79.0** **Böyrək və böyrək ləyənlərinin ikincili bədxassəli yenitörəməsi**
- C79.1** **Sidik kisəsi, digər və dəqiqləşdirilməmiş sidik orqanlarının ikincili bədxassəli yenitörəməsi**
- C79.2** **Dərinin ikincili bədxassəli yenitörəməsi**
- C79.3** **Baş beyin və beyin qişalarının ikincili bədxassəli yenitörəməsi**
- C79.4** **Sinir sisteminin digər və dəqiqləşdirilməmiş şöbələrinin ikincili bədxassəli yenitörəməsi**
- C79.5** **Sümük və sümük iliyinin ikincili bədxassəli yenitörəməsi**
- C79.6** **Yumurtalığın ikincili bədxassəli yenitörəməsi**

- C79.7 Böyrəküstü vəzinin ikincili bədxassəli yenitörəməsi**
- C79.8 Digər dəqiqləşdirilmiş lokalizasiyaların ikincili bədxassəli yenitörəməsi**
- C79.9 Dəqiqləşdirilmiş lokalizasiyaların ikincili bədxassəli yenitörəməsi**
Səpələnmiş (ikincili):
- ƏGO xərçəng şişi
 - ƏGO bədxassəli yenitörəmə Generalizə olunmuş (ikincili):
 - ƏGO xərçəng şişi
 - ƏGO bədxassəli yenitörəmə Çoxsaylı ƏGO ikincili xərçəng ƏGO sarkomatoz (ikincili)
- C80 Lokalizasiyası dəqiqləşdirilməyən bədxassəli yenitörəmə**
- C80.0 İlkin lokalizasiyası dəqiqləşdirilməyən bədxassəli yenitörəmə**
İlkin lokalizasiyası dəqiqləşdirilməyən xərçəng
- C80.9 İlkin lokalizasiyası naməlum bədxassəli yenitörəmə**
ƏGO xərçəng ƏGO karsinoma
ƏGO bədxassəli yenitörəmə ƏGO bədxassəli kaxeksiya
ƏGO çoxsaylı xərçəng
Çıxarılıb: çoxsaylı ikincili xərçəng ƏGO (C79.9)
ƏGO sarkomatoz (ikincili) (C79.9)

Limfoid, qanyaradıcı və onlara mənşəcə, quruluşca yaxın toxumaların birincili kimi göstərilən və ya təyin olunan bədxassəli yenitörəmələri
(C81–C96)

Çıxarılıb: limfa düyünlərinin ikincili və dəqiqləşdirilməmiş yenitörəmələri (C77.–)

- C81 Hockin limfoması (limfoqranulamotoz)**
- C81.0 Nodulyar limfositlərin üstünlüyü ilə müşayiət olunan Hockin limfoması**
- C81.1 Nodulyar sklerozlu klassik Hockin limfoması**
- C81.2 Qarışıq hüceyrəli klassik Hockin limfoması**
- C81.3 Limfoid toxumanın azlığı ilə müşayiət olunan klassik Hockin limfoması**
- C81.4 Limfositlərin coxluğu ilə müşayiət olunan klassik Hockin limfoması**
Çıxarılıb: nodulyar limfositlərin üstünlüyü ilə müşayiət olunan Hockin limfoması (C81.0)
- C81.7 Klassik Hockin limfomasının digər formaları**
Klassik Hockin limfomasının dəqiqləşdirilməmiş forması
- C81.9 Dəqiqləşdirilməmiş Hockin limfoması**
- C82 Follikulyar limfoma**
Daxil edilib: follikulyar limfoma, diffuz nahiyələrlə və ya onlarsız
Çıxarılıb: yetişmiş T/NK-hüceyrəli limfomalar (C84.–)
- C82.0 Follikulyar limfoma I mərhələ**
- C82.1 Follikulyar limfoma II mərhələ**
- C82.2 Follikulyar limfoma III mərhələ, dəqiqləşdirilməmiş**

- C82.3 Follikulyar limfoma IIIa mərhələsi**
C82.4 Follikulyar limfoma IIIb mərhələsi
C82.5 Diffuz follikulyar mərkəzin limfoması
C82.6 Dəri follikulyar mərkəzin limfoması
C82.7 Follikulyar limfomanın digər formaları
C82.9 Dəqiqləşdirilməmiş follikulyar limfoma
 ƏGO nodulyar limfoma
- C83 Qeyri-follikulyar limfoma**
C83.0 Xırda B-hüceyrəli limfoma
 Limfoplazmatik limfoma
 Məhdud sahəli nodal limfoma
 B-CLL-in qeyri-leykemik forması
 Dalaqla məhdudlanmış limfoma
Çıxarılıb: xroniki limfositar leykoz (C91.1) Valdenstrem makroqlobulinemiyası (C88.0) yetişmiş T/NK-hüceyrəli limfomalar (C84.-)
- C83.1 Hüceyrə qılafinin limfoması**
 Sentrositik limfoma
 Bədxassəli limfomatoz polip
- C83.3 Diffuz iri B-hüceyrəli limfoma**
 Anaplastik
 CD30-müsbət
 Sentroblastik
 İmmunoblastik
 Plazmoblast
 Növü müəyyən edilməmiş
 Çox saylı T-hüceyrəli
 } diffuz iri B-hüceyrəli limfoma
Çıxarılıb: mediastinal (çəngələbənzər vəzi) iri B-hüceyrəli limfoma (C85.2) B-hüceyrəli limfoma (C84.-)
- C83.5 Limfoblast (diffuz) limfoma**
 B-prekursor limfoma
 Limfoblast B-hüceyrəli limfoma Limfoblast ƏGO limfoma Limfoblast T-hüceyrəli limfoma T-prekursor limfoma
- C83.7 Berkitt limfoması** Atipik Berkitt limfoması “Berkittə oxşar” limfoma
Çıxarılıb: Berkitt tipli yetişmiş B-hüceyrəli leykemiya (C91.8)
- C83.8 Qeyri-follikulyar limfomanın digər formaları**
 Birincili eksudativ B-hüceyrəli limfoma
 Damardaxili iri B-hüceyrəli limfoma
 Limfoid qranulomatozu
Çıxarılıb: mediastinal (çəngələbənzər vəzi) iri B-hüceyrəli limfoma (C85.2) T-hüceyrələri ilə zəngin iri B-hüceyrəli limfoma (C83.3)
- C83.9 Dəqiqləşdirilməmiş qeyri-follikulyar diffuz limfoma**
- C84 Yetişmiş T/NK-hüceyrəli limfomalar**
C84.0 Göbələyəbənzər mikoz
C84.1 Sezari xəstəliyi
C84.4 Periferik başqa rubrikalarda təsnif olunmayan T-hüceyrəli limfoma
 Lennert limfoması
 Limfaepitelli limfoma
- C84.5 Digər yetişmiş T/NK-hüceyrəli limfomalar**
Qeyd: əgər T-hüceyrəli törəmə və ya zədələnmə dəqiqləşdirilmiş limfomaya aiddirsə, bu

təsvirə malik olan daha dəqiq koddan istifadə edin.

- Çıxarılıb:** angioimmunoblastik T-hüceyrəli limfoma (C86.5)
 blastik NK-hüceyrəli limfoma (C86.4)
 bağırsaq tipli T-hüceyrəli limfoma (C86.2)
 ekstranodal NK-hüceyrəli limfoma, nazal tip (C86.0)
 qaraciyər-dalaq T-hüceyrəli limfoma (C86.1)
 birincili CD30-müsbət T-hüceyrəli dəri bitişməsi (C86.6)
 dərialtı piy toxumasına bənzər T-hüceyrəli limfoma (C86.3)
 T-hüceyrəli leykemiya (C91.-)

- C84.6 Anaplastik iri hüceyrəli limfoma, ALK-müsbət**
 Anaplastik iri hüceyrəli limfoma, CD30-müsbət
- C84.7 Anaplastik iri hüceyrəli limfoma, ALK-mənfi**
Çıxarılıb: birincili CD30-müsbət T-hüceyrəli dəri bitişməsi (C86.6)
- C84.8 Dəqiqləşdirilməmiş T-hüceyrəli dəri limfoması**
- C84.9 Dəqiqləşdirilməmiş yetişmiş T/NK hüceyrəli limfoma**
 T/NK hüceyrəli limfoma ƏGO
Çıxarılıb: yetişmiş T/NK -hüceyrəli limfoma BBTO (C84.4)
- C85 Qeyri-Hockin limfomasının digər və dəqiqləşdirilməmiş formaları**
- C85.1 Dəqiqləşdirilməmiş B-hüceyrəli limfoma**
Qeyd: əgər B-hüceyrəli törəmə və ya zədələnmə dəqiqləşdirilmiş limfomaya aiddirsə, bu təsvirə malik olan daha dəqiq koddan istifadə edin.
- C85.2 Mediastinal (çəngələbənzər vəzi) iri B-hüceyrəli limfoma**
- C85.7 Qeyri-Hockin limfomasının digər dəqiqləşdirilmiş formaları**
- C85.9 Dəqiqləşdirilməmiş qeyri-Hockin limfoması**
 ƏGO limfoma
 ƏGO bədxassəli limfoma
 ƏGO qeyri-Hockin limfoması
- C86 T/NK-hüceyrəli limfomanın digər dəqiqləşdirilmiş formaları**
Çıxarılıb: Anaplastik iri hüceyrəli limfoma, ALK-mənfi (C84.7) Anaplastik iri hüceyrəli limfoma, ALK-müsbət (C84.6)
- C86.0 Ekstranodal T/NK-hüceyrəli limfoma, nazal forma**
- C86.1 Qaraciyər-dalaq T-hüceyrəli limfoması**
 Alfa-beta və qamma-delta forması (C 86.6)
- C86.2 Enteropatik (bağırsaq) tipli T-hüceyrəli limfoma**
 Bağırsaqla əlaqəli T-hüceyrəli limfoma
- C86.3 Dərialtı piy toxumasına bənzər T-hüceyrəli limfoma**
- C86.4 Blastik NK-hüceyrəli limfoma**
- C86.5 Angioimmunoblastik T-hüceyrəli limfoma**
 Angioimmunoblastik limfoadenopatiya disproteinemiyə ilə (AİLD)
- C86.6 Birincili CD30-müsbət T-hüceyrəli dəri bitişməsi**
 Limfomatoz papula
 Birincili anaplastik irihüceyrəli dəri limfoması
 Birincili CD30 müsbət iri T-hüceyrəli dəri limfoması
- C88 Digər immunoproliferativ xəstəliklər**
- C88.0 Valdenstrem makroqlobulinemiyası**
 Limfoplazmatik limfoma İgM hasili ilə
 Makroqlobulinemiya (birincili) (idiopatik)

- C88.2** **Digər ağır zəncirlər xəstəliyi**
Çıxarılıb: kiçik B-hüceyrəli limfoma (C83.0)
 Franklin xəstəliyi
 Qamma ağır zəncirlər xəstəliyi
 Mu (μ) ağır zəncirlər xəstəliyi
- C88.3** **Nazik bağırsağın immunoproliferativ xəstəliyi**
 Alfa ağır zəncirlər xəstəliyi
 Aralıq dənizi limfoması
- C88.4** **Selikli qısa limfoid toxuması ilə məhdudlaşan B-hüceyrəli ekstranodal limfoma [MALT-limfoma]**
Qeyd: İri bədxassəli (diffuz iri hüceyrəli) limfomanı göstərmək lazım gələrsə, əlavə koddan (C83.3) istifadə edin.
 Dəri limfoid toxumasının limfoması (SALT-limfoma) Bronx limfoid toxumasının limfoması (BALT-limfoma)
- C88.7** **Digər bədxassəli immunoproliferativ xəstəliklər**
- C88.9** **Dəqiqləşdirilməmiş bədxassəli immunoproliferativ xəstəliklər**
 ƏGO immunoproliferativ xəstəlik
- C90** **Çoxsaylı mieloma və bədxassəli plazmohüceyrəli yenitörəmələr**
- C90.0** **Çoxsaylı mieloma**
 Kaxler xəstəliyi
 Mielomatoz
 Plazmohüceyrəli mieloma Medulyar plazmositoma
- C90.1** **Plazmohüceyrəli leykemiya**
 Plazmositik leykemiya
- C90.2** **Ekstramedulyar plazmositoma**
- C90.3** **Solitar plazmositoma**
 Lokallaşmış ƏGO bədxassəli plazmohüceyrəli şiş
 ƏGO plazmositoma
 Solitar mieloma
- C91** **Limfoid leykemiya [limfoleykoz]**
- C91.0** **Kəskin limfoblast leykemiya [ALL]**
Qeyd: Bu kod yalnız T-hüceyrəli və B-hüceyrəli leykemiya üçün istifadə edilir.
- C91.1** **B-hüceyrə tipli xroniki limfositar leykemiya**
 Limfoplazmotik leykemiya
 Rixter sindromu
Çıxarılıb: limfoplazmotik limfoma (C83.0)
- C91.3** **B-hüceyrəli prolimfositar leykemiya**
- C91.4** **Tükhüceyrəli leykoz**
 Leykemik retikuloendotelioz
- C91.5** **Böyüklərin T-hüceyrəli limfoması/leykemiyası [HTLV-1-birgə]**
 Kəskin
 Xronik
 Limfomatoz
 Sönük
 } variant
- C91.6** **T-hüceyrəli prolimfatik leykemiya**
- C91.7** **Digər limfatik leykemiya**
 İri dənəvər T-hüceyrəli limfatik leykemiya (revmatik artritlə birgə)
- C91.8** **Berkitt tipli yetişmiş B-hüceyrəli leykemiya**

- C91.9** **Dəqiqləşdirilməmiş limfoid leykemiya**
Çıxarılıb: Berkitt limfoması, sümük iliyyə infiltrasiyasının olmaması və ya az olması ilə (C83.7)
- C92** **Mieloid leykemiya [mieloleykoz]**
Daxil edilib: leykemiya:
 - dənəvər
 - mielogen
- C92.0** **Kəskin mieloblast leykemiya [KML]**
Kəskin mieloblast leykemiya, minimum differensasiya ilə
Kəskin mieloblast leykemiya (yetişmə ilə)
KML1/ETO
KML M0
KML M1
KML M2
KML T(8:21) ilə
KML (FAB təsnifatı olmadan) ƏGO
Davamlı anemiya, dəyişilmiş blast hüceyrələrin çoxluğu ilə
Çıxarılıb: xroniki mieloid leykemiyanın kəskinləşməsi (C92.1)
- C92.1** **Xroniki mieloid leykemiya [CML], BCR/ABL-müsbət**
Xroniki mielogen leykemiya, Filadelfiya xromosomu (F1) müsbət
Xroniki mielogen leykemiya, t(9:22)(q34;q11)
Xroniki mielogen leykoz, blast hüceyrələrin krizisi ilə
Çıxarılıb: atipik xroniki mieloid leykemiya, BCR/ABL-mənfi (C92.2)
xroniki mielomonositar leykemiya (C93.1)
təsnif edilməmiş mieloproliferativ xəstəlik (D47.1)
- C92.2** **Atipik xroniki mieloid leykemiya, BCR/ABL-mənfi**
- C92.3** **Mieloid sarkoma**
Qeyd: Yetişməmiş mieloid hüceyrələrin şişi
Xloroma
Qranulositar sarkoma
- C92.4** **Kəskin promielositar leykemiya [PML]**
Xroniki mielogen leykoz, Filadelfiya xromosom (F1) müsbət
KML M3
KML M3 t(15; 17) ilə və variantlar
- C92.5** **Kəskin mielomonositar leykemiya**
KML M4
KML M4 Eo inv(16) və ya t(16;6) ilə
- C92.6** **Kəskin mieloid leykemiya 11q23 anomaliyası ilə**
Kəskin mieloid leykemiya, MLL-gen dəyişikliyi ilə
- C92.7** **Digər mieloid leykemiya**
Çıxarılıb: xroniki eozinofil leykemiya [hipereozinofil sindromu] (D47.5)
- C92.8** **Kəskin mieloid leykemiya, müxtəlif displaziyalar ilə**
Qeyd: Anamnezində qalıq hematopoez və/və ya mielodisplastik xəstəlik olmadan kəskin mieloid leykemiya, displaziya ilə
- C92.9** **Dəqiqləşdirilməmiş mieloid leykemiya**
- C93** **Monositar leykemiya**
Daxil edilib: monositoid leykemiya
- C93.0** **Kəskin monoblast / monositoid leykemiya**
KML M5a
KML M5b
KML M5

- C93.1 Xroniki mielomonositar leykemiya**
 Xroniki monositar leykemiya
 XMML-1
 XMML-2
 XMML, eozinofiliya ilə
- C93.3 Yuvenil mielomonositar leykemiya**
- C93.7 Digər monositar leykemiya**
- C93.9 Dəqiqləşdirilməmiş monositar leykemiya**
- C94 Hüceyrə tipli dəqiqləşdirilmiş digər leykemiya**
Çıxarılıb: leykemik retikuloedotelioz (C91.4)
 plazmohüceyrəli leykoz (C90.1)
- C94.0 Kəskin eritroleykoz** Kəskin mieloid leykemiya, M6 (a)(b)
 Eritroleykemiya
- C94.2 Kəskin meqakarioblast leykemiya**
 Kəskin mieloid leykemiya, M7
 Kəskin meqakarioblast leykemiya
- C94.3 Tosqunhüceyrəli leykemiya**
- C94.4 Kəskin mielofibrozu panmieloz**
 Kəskin mielofibrozu
- C94.6 Başqa rubrikalarda təsnif olunmayan mielodisplastik və mieloproliferativ xəstəlik**
- C94.7 Digər dəqiqləşdirilmiş leykemiya**
 Aqressiv NK-hüceyrəli leykemiya
 Kəskin bazofil leykemiya
- C95 Dəqiqləşdirilməmiş hüceyrə tipli leykoz**
Daxil edilib: yenitörəmə /3 xarakter kodlu M980 morfoloji kod
- C95.0 Dəqiqləşdirilməmiş hüceyrə tipli kəskin leykoz**
 Qarışıq səbəbli kəskin leykemiya
 Bifenotipik kəskin leykemiya
 Qarışıq səbəbli kötükçükhüceyrəli leykemiya
Çıxarılıb: dəqiqləşdirilməmiş xroniki leykozun kəskinləşməsi (C95.1) **C95.1**
Dəqiqləşdirilməmiş hüceyrə tipli xroniki leykemiya
- C95.7 Dəqiqləşdirilməmiş hüceyrə tipli digər leykemiya** **C95.9**
Dəqiqləşdirilməmiş leykemiya
- C96 Limfoid, qanyaradıcı və onlara mənşəcə, quruluşca yaxın toxumaların digər və dəqiqləşdirilməmiş bədxassəli yenitörəmələri**
- C96.0 Langerhans-hüceyrələrinin çoxocaqlı və çoxsistemli (səpələnmiş)**
histiositozu [Letterer-Sive xəstəliyi]
 X Histiositozu, çoxsistemli
- C96.2 Tosqun hüceyrələrin bədxassəli şişi**
 Aqressiv sistemli mastositoz
 Tosqun hüceyrələrin leykemiyası

Çıxarılıb: xroniki mastositoz (D47.0)
tosqunhüceyrəli leykoz (C94.3) (anadangəlmə) (dəri) mastositozu (Q82.2)

C96.4 Dendrit (şaxə) hüceyrəli (A hüceyrəli) sarkoma

Birləşmiş dendrit hüceyrəli sarkoma
Langerhans hüceyrəli sarkoma
Follikulyar dendrit hüceyrəli sarkoma

C96.5 Langerhans hüceyrələrinin çoxocaqlı və birsistemli histiositozu

Hend-Şuller-Kristen xəstəliyi
X histiositozu, çoxocaqlı

C96.6 Langerhans hüceyrələrinin birocaqlı histiositozu

Eozinofil qranuloma
ƏGO X histiositozu
X histiositozu, birocaqlı
Langerhans hüceyrələrinin ƏGO histiositozu

C96.7 Limfoid, qanyaradıcı və onlara mənşəcə, quruluşca yaxın toxumaların digər dəqiqləşdirilmiş bədxassəli yenitörəmələri

C96.8 Retikulhüceyrəli sarkoma

Bədxassəli histiositoz

C96.9 Limfoid, qanyaradıcı və onlara mənşə və quruluşca yaxın toxumaların dəqiqləşdirilməmiş bədxassəli yenitörəməsi

Müstəqil (birincili) çox lokalizasiyalı bədxassəli yenitörəmələr (C97)

C97 Müstəqil (birincili) çox lokalizasiyalı bədxassəli yenitörəmə

Qeyd: bu koddan istifadə zamanı ölümün kodlaşdırılması qaydalarına və II cildə olan təlimatlara əməl edilməlidir.

**In situ yenitörəmələri
(D00-D09)**

Qeyd: In situ yenitörəmələrin çoxuna displaziya ilə invaziv xərcəng arasındakı ardıcıl morfoloji dəyişiklik kimi baxılır. Məsələn, servikal intraepitelial neoplaziyanın (SIN) üç dərəcəsi mövcuddur ki, onun üçüncü dərəcəsi (SIN in situ) həm kəskin nəzərə çarpan displaziya, həm də in situ karsinoma hesab edilir. Bu qradasiya sistemi digər orqanları məsələn, vulva və uşaqlıq yolunu da əhatə edir. Intraepitelial (epiteldaxili) neoplaziyanın III dərəcəsi, displaziyanın ağırlıq dərəcəsi göstərilməklə və ya göstərilmədən bu bölmədə verilmişdir; I və II qradasiyalar orqanlar sisteminin displaziya prosesinə cəlb olunması kimi təsnif olunur və bu orqanlar sisteminə müvafiq olaraq, siniflər üzrə kodlaşdırılır.

Daxil edilib: Bouen xəstəliyi eritroplaziya
yenitörəmələrin xarakter kodu /2 ilə birgə morfoloji kodlar
Keyr eritroplaziyası

D00 Ağız boşluğu, qida borusu və mədənin in situ karsinoması

Çıxarılıb: in situ melanoma (D03.-)

D00.0 Dodaqlar, ağız boşluğu və udlağın in situ karsinoması

Qırtlaq qapağının :

- ƏGO
- udlaqaltı hissəsinin

- kənar hissəsinin
Dodağın qırmızı haşiyəsinin in situ karsinoması
Çıxarılıb: çalov-qırtlaq qapağı büküşünün qırtlaq hissəsinin (D02.0)
qırtlaq qapağının:
 - ƏGO (D02.0)
 - dilaltı sümükdən yuxarı hissənin (D02.0)
 - dodaq dərisinin in situ karsinoması (D03.0, D04.0)

D00.1 Qida borusunun in situ karsinoması

D00.2 Mədənin in situ karsinoması

D01 Həzm orqanlarının digər və dəqiqləşdirilməmiş in situ karsinoması

Çıxarılıb: in situ melanoma (D03.-)

D01.0 Çənbər bağırsağın in situ karsinoması

Çıxarılıb: düz bağırsaqla siqnavarı bağırsaq birləşməsinin in situ karsinoması (D01.1)

D01.1 Düz bağırsaqla siqnavarı bağırsaq birləşməsinin in situ karsinoması

D01.2 Düz bağırsağın in situ karsinoması

D01.3 Anus və anal kanalın in situ karsinoması

Çıxarılıb: anal şöbənin:

- kənarının (D03.5, D04.5)
 - dərisinin (D03.5, D04.5)
- anusətrafi nahiyənin dərisinin in situ karsinoması (D03.5, D04.5)

D01.4 Bağırsağın digər və dəqiqləşdirilməmiş hissələrinin in situ karsinoması

Çıxarılıb: Fater məməciyi ampulunun in situ karsinoması (D01.5)

D01.5 Qaraciyər, öd kisəsi və öd axacaqlarının in situ karsinoması

Fater məməciyi ampulunun in situ karsinoması

D01.7 Digər dəqiqləşdirilmiş həzm orqanlarının in situ karsinoması

Mədəaltı vəzinin in situ karsinoması

D01.9 Həzm orqanlarının dəqiqləşdirilməmiş in situ karsinoması

D02 Orta qulağın və tənəffüs orqanlarının in situ karsinoması

Çıxarılıb: in situ melanoma (D03.-)

D02.0 Qırtlağın in situ karsinoması

Çalov-qırtlaq qapağı büküşünün qırtlaq hissəsinin Qırtlaq qapağının (dilaltı sümükdən yuxarı hissənin) **Çıxarılıb:** çalov-qırtlaq qapağı büküşünün:

- ƏGO (D00.0)
- udlaqaltı hissənin (D00.0)
- kənar hissəsinin in situ karsinoması (D00.0)

D02.1 Nəfəs borusunun (traxeyanın) in situ karsinoması

D02.2 Bronx və ağciyərin in situ karsinoması

D02.3 Tənəffüs orqanlarının digər hissələrinin in situ karsinoması

Burun ətrafi ciblərin;

Orta qulağın;

Burun boşluğunun in situ karsinoması

Çıxarılıb: (xarici) qulağın (dərisinin) (D03.2, D04.2)

burnun:

- ƏGO (D09.7);
- dərisinin in situ karsinoması (D03.3, D04.3)

D02.4 Tənəffüs orqanlarının dəqiqləşdirilməmiş in situ karsinoması

D03 İn situ melanoma

Daxil edilib: yenitörəmənin xarakter kodu /2 ilə birgə M872-M879 morfoloji kodları

D03.0 Dodağın in situ melanoması

D03.1 Göz qapaqları bitişməsi də daxil olmaqla göz qapaqlarının in situ melanoması

D03.2 Qulaq və xarici qulaq keçəcəyinin in situ melanoması

D03.3 Üzün digər və dəqiqləşdirilməmiş hissələrinin in situ melanoması

D03.4 Başın tüklü hissəsinin və boynun in situ melanoması

D03.5 Gövdənin in situ melanoması

Anal şöbənin:

- kənarının;
- dərisinin in situ melanoması

Süd vəzisinin (dərisinin) (yumşaq toxumasının) in situ melanoması

Anusətrafi nahiyənin dərisinin in situ melanoması

D03.6 Yuxarı ətrafın, çiyin qurşağı nahiyəsi də daxil olmaqla in situ melanoması

D03.7 Aşağı ətrafın, bud-çanaq nahiyəsi də daxil olmaqla in situ melanoması

D03.8 Digər lokalizasiyalı in situ melanoması

D03.9 Dəqiqləşdirilməmiş lokalizasiyalı in situ melanoma

D04 Dərinin in situ karsinoması

Çıxarılıb: Keyr eritroplaziyası (cinsiyyət üzvünün) ƏGO (D07.4)

in situ melanoma (D03.-)

D04.0 Dodaq dərisinin in situ karsinoması

Çıxarılıb: dodağın qırmızı haşiyəsinin (D00.0)

D04.1 Göz qapağı dərisinin, göz qapaqları bitişməsi də daxil olmaqla in situ karsinoması

D04.2 Qulaq dərisi və xarici qulaq keçəcəyinin in situ karsinoması

D04.3 Üzün digər və dəqiqləşdirilməmiş hissələrinin dərisinin in situ karsinoması

D04.4 Başın tüklü hissəsinin və boyun dərisinin in situ karsinoması

D04.5 Gövdə dərisinin in situ karsinoması

Anal şöbənin:

- kənarının;
- dərisinin in situ karsinoması

Anusətrafi nahiyənin dərisinin in situ karsinoması

Süd vəzisinin (dərisinin)(yumşaq toxumasının) in situ karsinoması

Çıxarılıb: anusun ƏGO (D01.3)

cinsiyyət orqanları dərisinin in situ karsinoması (D07.-)

- D04.6 Yuxarı ətraf dərisinin, çiyin qurşağı nahiyyəsi də daxil olmaqla in situ karsinoması**
- D04.7 Aşağı ətraf dərisinin, bud-çanaq nahiyyəsi də daxil olmaqla in situ karsinoması**
- D04.8 Dərinin digər lokalizasiyalı in situ karsinoması**
- D04.9 Dərinin dəqiqləşdirilməmiş lokalizasiyalı in situ karsinoması**
- D05 Süd vəzisinin in situ karsinoması**
Çıxarılıb: süd vəzisi dərisinin in situ karsinoması (D04.5)
 süd vəzisinin (dərisinin) in situ melanoması (D03.5)
- D05.0 Paycıqlı (lobulyar) in situ karsinoma**
- D05.1 Axacaqdaxili in situ karsinoma**
- D05.7 Süd vəzisinin digər in situ karsinoması**
- D05.9 Süd vəzisinin dəqiqləşdirilməmiş in situ karsinoması**
- D06 Uşaqlıq boynunun in situ karsinoması**
Daxil edilib: displaziyanın həddi göstərilməklə və ya göstərilmədən, uşaqlıq boynunun III dərəcəli intraepitelial neoplaziyası (SIN)
Çıxarılıb: uşaqlıq boynunun in situ melanoması (D03.5)
 uşaqlıq boynunun ƏGO ağır dərəcəli displaziyası (N87.2)
- D06.0 Daxili hissəsinin in situ karsinoması**
- D06.1 Xarici hissəsinin in situ karsinoması**
- D06.7 Uşaqlıq boynunun digər hissələrinin in situ karsinoması**
- D06.9 Uşaqlıq boynunun dəqiqləşdirilməmiş hissəsinin in situ karsinoması**
- D07 Digər və dəqiqləşdirilməmiş cinsiyyət orqanlarının in situ karsinoması**
Çıxarılıb: in situ melanoma (D03.5)
- D07.0 Endometrin in situ karsinoması**
- D07.1 Vulvanın (xarici qadın cinsiyyət orqanlarının) in situ karsinoması**
 Vulvanın, displaziyanın həddi göstərilməklə və ya göstərilmədən, III dərəcəli intraepitelial neoplaziyası [VIN]
Çıxarılıb: vulvanın ƏGO kəskin nəzərə çarpan displaziyası (N90.2)
- D07.2 Uşaqlıq yolunun in situ karsinoması**
 Uşaqlıq yolunun, displaziyanın həddi göstərilməklə və ya göstərilmədən, III dərəcəli intraepitelial neoplaziyası [VAIN]
Çıxarılıb: uşaqlıq yolunun ƏGO kəskin nəzərə çarpan displaziyası (N89.2)
- D07.3 Digər və dəqiqləşdirilməmiş qadın cinsiyyət orqanlarının in situ karsinoması**
- D07.4 [Kişi] cinsiyyət üzvünün in situ karsinoması**
 ƏGO Keyr eritroplaziyası
- D07.5 Prostat vəzinin in situ karsinoması**
Çıxarılıb: prostat vəzinin zəif dərəcəli displaziyası (N42.3)
- D07.6 Digər və dəqiqləşdirilməmiş kişi cinsiyyət orqanlarının in situ karsinoması**

- D09** Digər və dəqiqləşdirilməmiş lokalizasiyalı **in situ** karsinoma
Çıxarılıb: in situ melanoma (D03.-)
- D09.0** **Sidik kisəsinin in situ karsinoması**
- D09.1** **Digər və dəqiqləşdirilməmiş sidik orqanlarının in situ karsinoması**
- D09.2** **Gözün in situ karsinoması**
Çıxarılıb: göz qapağı dərisinin in situ karsinoması (D04.1)
- D09.3** **Qalxanabənzər və digər endokrin vəzilərin in situ karsinoması**
Çıxarılıb: mədəaltı vəzinin adacıq hüceyrələrinin (D01.7); yumurtalıq (D07.3); xayanın in situ karsinoması (D07.6)
- D09.7** **Digər dəqiqləşdirilmiş lokalizasiyalı in situ karsinoma**
- D09.9** **Dəqiqləşdirilməmiş lokalizasiyalı in situ karsinoma**

Xoşxassəli yenitörəmələr (D10–D36)

Daxili edilib: yenitörəmənin xarakter kodu /0 ilə birgə morfoloji kodlar

- D10** Ağız və udlağın xoşxassəli yenitörəmələri
- D10.0** **Dodağın xoşxassəli yenitörəməsi**
 Dodağın (yüynin) (daxili səthinin) (selikli qişasının) (qırmızı haşiyəsinin) xoşxassəli yenitörəməsi
Çıxarılıb: dodaq dərisinin xoşxassəli yenitörəməsi (D22.0, D23.0)
- D10.1** **Dilin xoşxassəli yenitörəməsi**
 Dil badamcığının xoşxassəli yenitörəməsi
- D10.2** **Ağız boşluğu dibinin xoşxassəli yenitörəməsi**
- D10.3** **Ağzın digər və dəqiqləşdirilməmiş hissələrinin xoşxassəli yenitörəməsi**
 Kiçik ağız suyu vəzilərinin ƏGO xoşxassəli yenitörəməsi
Çıxarılıb: xoşxassəli odontogen yenitörəmələr (D16.4 – D16.5)
 dodağın selikli qişasının (D10.0)
 yumşaq damağın burun-udlaq səthinin xoşxassəli yenitörəməsi (D10.6)
- D10.4** **Badamcığın xoşxassəli yenitörəməsi**
 (Əsnək) (damaq) badamcığının xoşxassəli yenitörəməsi
Çıxarılıb: dil badamcığının (D10.1); udlaq badamcığının (D10.6); badamcıq:
 • çuxurcuğunun (D10.5)
 • qövslərinin xoşxassəli yenitörəməsi (D10.5)
- D10.5** **Burun-udlağın digər hissələrinin xoşxassəli yenitörəməsi**
 Qırtlaq qapağının ön hissəsinin xoşxassəli yenitörəməsi
 Badamcıq:
 • çuxurcuğunun (D10.5);
 • qövslərinin (D10.5) xoşxassəli yenitörəməsi *Çıxarılıb:* qırtlaq qapağının:
 • ƏGO (D14.1);
 • dilaltı sümükdən yuxarı hissəsinin xoşxassəli yenitörəməsi (D14.1)
- D10.6** **Burun-udlağın xoşxassəli yenitörəməsi**
 Udlaq badamcığının;

- Burun arakəsməsi və xoanasının arxa kənarının xoşxassəli yenitörəməsi
- D10.7 Qırtlaq-udlağın xoşxassəli yenitörəməsi**
- D10.9 Udlağın dəqiqləşdirilməmiş lokalizasiyalı xoşxassəli yenitörəməsi**
- D11 Böyük ağız suyu vəzilərinin xoşxassəli yenitörəməsi**
Çıxarılıb: dəqiqləşdirilmiş kiçik ağız suyu vəzilərinin öz anatomik lokalizasiyalarına müvafiq olaraq təsnif edilən xoşxassəli yenitörəmələri
 kiçik ağız suyu vəzilərinin ƏGO xoşxassəli yenitörəmələr (D10.3)
- D11.0 Qulaqyanı ağız suyu vəzisinin xoşxassəli yenitörəməsi**
- D11.7 Digər böyük ağız suyu vəzilərinin xoşxassəli yenitörəməsi**
 Dilaltı vəzinin;
 Çənəaltı vəzinin xoşxassəli yenitörəmələri
- D11.9 Böyük ağız suyu vəzisinin dəqiqləşdirilməmiş xoşxassəli yenitörəməsi**
- D12 Çənber bağırsağ, düz bağırsağ, anus və anal kanalın xoşxassəli yenitörəməsi**
- D12.0 Kor bağırsağın xoşxassəli yenitörəməsi**
 Qalça-kor bağırsağ qapağının xoşxassəli yenitörəməsi
- D12.1 Soxulcanabənzər çıxıntının (appendiksin) xoşxassəli yenitörəməsi**
- D12.2 Qalxan çənberbağırsağın xoşxassəli yenitörəməsi**
- D12.3 Köndələn çənber bağırsağın xoşxassəli yenitörəməsi**
 Qaraciyər ayrılıyının;
 Dalaq ayrılıyının xoşxassəli yenitörəməsi
- D12.4 Enən çənber bağırsağın xoşxassəli yenitörəməsi**
- D12.5 Siqmavarı bağırsağın xoşxassəli yenitörəməsi**
- D12.6 Çənber bağırsağın dəqiqləşdirilməmiş hissəsinin xoşxassəli yenitörəməsi**
 Yoğun bağırsağ adenomatozu
 Yoğun bağırsağın ƏGO xoşxassəli yenitörəməsi
 (Anadangəlmə) yoğun bağırsağ polipozu
- D12.7 Düz bağırsaqla siqmavarı bağırsağ birləşməsinin xoşxassəli yenitörəməsi**
- D12.8 Düz bağırsağın xoşxassəli yenitörəməsi**
- D12.9 Anus və anal kanalın xoşxassəli yenitörəməsi**
Çıxarılıb: anal şöbənin:
 - kənarının (D22.5, D23.5);
 - dərisinin (D22.5, D23.5);
 anusətrafi nahiyənin dərisinin xoşxassəli yenitörəməsi (D22.5, D23.5)
- D13 Həzm orqanlarının digər və dəqiq göstərilməmiş xoşxassəli yenitörəmələri**
- D13.0 Qida borusunun xoşxassəli yenitörəməsi**
- D13.1 Mədənin xoşxassəli yenitörəməsi**
- D13.2 Onikibarmaq bağırsağın xoşxassəli yenitörəməsi**
- D13.3 Nazik bağırsağın digər və dəqiqləşdirilməmiş şöbələrinin**

- xoşxassəli yenitörəməsi
- D13.4 Qaraciyərin xoşxassəli yenitörəməsi**
Qaraciyərdaxili öd axacaqlarının xoşxassəli yenitörəməsi
- D13.5 Qaraciyər xarici öd axacaqlarının xoşxassəli yenitörəməsi**
- D13.6 Mədəaltı vəzinin xoşxassəli yenitörəməsi**
Çıxarılıb: mədəaltı vəzinin adacıq hüceyrələrinin xoşxassəli yenitörəməsi (D13.7)
- D13.7 Mədəaltı vəzinin adacıq hüceyrələrinin xoşxassəli yenitörəməsi**
Adacıq hüceyrələrinin şişi
Langerhans adacıqlarının şişi
- D13.9 Həzm sistemi hüdudunda lokalizasiyası dəqiq göstərilməyən xoşxassəli yenitörəmə**
Həzm sisteminin ƏGO; Nazik bağırsağın ƏGO;
Dalağın xoşxassəli yenitörəməsi
- D14 Orta qulağın və tənəffüs orqanlarının xoşxassəli yenitörəməsi**
- D14.0 Orta qulaq, burun boşluğu və əlavə ciblərin xoşxassəli yenitörəməsi**
Burun qığırdağının xoşxassəli yenitörəməsi
Çıxarılıb: (xarici) qulağın (dərisinin) (D22.2, D23.2)
qulaq sümüklərinin (D16.4) burun sümüklərinin (D16.4) qulaq qığırdaqlarının (D21.0)
(xarici) qulaq keçəcəyinin (D22.2, D23.2)
burnun ƏGO (D36.7)
burun dərisinin (D22.3, D23.3)
qoxu soğanağının (D33.3) əlavə cib polipi (J33.8) (orta) qulaq polipi (H74.4)
burun (boşluğu) polipi (J33.-)
burun arakəsməsi və xoanasının arxa kənarının (D10.6)
- D14.1 Qırtlağın xoşxassəli yenitörəməsi**
Qırtlaq qapağının (dilaltı sümükdən yuxarı hissəsinin) xoşxassəli yenitörəməsi
Çıxarılıb: qırtlaq qapağının ön hissəsinin xoşxassəli yenitörəməsi (D10.5)
səs bağları və qırtlaq polipi (J38.1)
- D14.2 Nəfəs borusunun (traxeyanın) xoşxassəli yenitörəməsi**
- D14.3 Bronx və ağ ciyərin xoşxassəli yenitörəməsi**
- D14.4 Tənəffüs sisteminin dəqiqləşdirilməmiş lokalizasiyalı xoşxassəli yenitörəmə**
- D15 Döş qəfəsinin digər və dəqiqləşdirilməmiş orqanlarının xoşxassəli yenitörəmələri**
Çıxarılıb: mezotel toxumanın xoşxassəli yenitörəməsi (D19.-)
- D15.0 Çəngələbənzər (timus) vəzinin xoşxassəli yenitörəməsi**
- D15.1 Ürəyin xoşxassəli yenitörəməsi**
Çıxarılıb: iri damarların (D21.3)
- D15.2 Divararalığının xoşxassəli yenitörəməsi**
- D15.7 Döş qəfəsinin digər və dəqiqləşdirilmiş orqanlarının xoşxassəli yenitörəməsi**
- D15.9 Döş qəfəsinin dəqiqləşdirilməmiş orqanlarının xoşxassəli**

- yenitörəməsi
- D16 Sümüklər və oynaq qığırdaqlarının xoşxassəli yenitörəmələri**
Daxil edilib: keratosist odontogen şiş
Çıxarılıb: qulağın birləşdirici toxumasının (D21.0);
 göz qapağının birləşdirici toxumasının (D21.0);
 burnun birləşdirici toxumasının (D14.0);
 qırtlağın birləşdirici toxumasının (D14.1);
 sinovial qişanın xoşxassəli yenitörəməsi (D21.-)
- D16.0 Kürək və yuxarı ətrafın uzun sümüklərinin xoşxassəli yenitörəməsi**
- D16.1 Yuxarı ətrafın qısa sümüklərinin xoşxassəli yenitörəməsi**
- D16.2 Aşağı ətrafın uzun sümüklərinin xoşxassəli yenitörəməsi**
- D16.3 Aşağı ətrafın qısa sümüklərinin xoşxassəli yenitörəməsi**
- D16.4 Kəllə və üz sümüklərinin xoşxassəli yenitörəməsi**
 (Üst) çənənin;
 Gözyuvası sümüklərinin;
Çıxarılıb: alt çənənin sümük hissəsinin xoşxassəli yenitörəməsi (D16.5)
- D16.5 Alt çənənin sümük hissəsinin xoşxassəli yenitörəməsi**
- D16.6 Onurğa sütununun xoşxassəli yenitörəməsi**
Çıxarılıb: oma və büzdümün xoşxassəli yenitörəməsi (D16.8)
- D16.7 Qabırğalar, döş və körpücük sümüklərinin xoşxassəli yenitörəməsi**
- D16.8 Çanaq sümükləri, oma və büzdümün xoşxassəli yenitörəməsi**
- D16.9 Dəqiqləşdirilməmiş sümüklərin və oynaq qığırdaqlarının xoşxassəli yenitörəmələri**
- D17 Piy toxumasının xoşxassəli yenitörəmələri**
Daxil edilib: yenitörəmənin xarakter kodu /0 ilə birgə M885-M888 morfoloji kodları
- D17.0 Baş, üz, boynun dəri və dərialtı piy toxumasının xoşxassəli yenitörəməsi**
- D17.1 Gövdənin dəri və dərialtı piy toxumasının xoşxassəli yenitörəməsi**
- D17.2 Ətrafların dəri və dərialtı piy toxumasının xoşxassəli yenitörəməsi**
- D17.3 Digər və dəqiqləşdirilməmiş lokalizasiyalı dəri və dərialtı piy toxumasının xoşxassəli yenitörəməsi**
- D17.4 Döş qəfəsi orqanlarının piy toxumasının xoşxassəli yenitörəməsi**
- D17.5 Qarın boşluğu orqanların piy toxumasının xoşxassəli yenitörəməsi**
Çıxarılıb: periton və peritonarxası sahənin xoşxassəli yenitörəməsi (D17.7)
- D17.6 Toxum ciyəsinin piy toxumasının xoşxassəli yenitörəməsi**
- D17.7 Piy toxumasının digər lokalizasiyalı xoşxassəli yenitörəməsi**
 Peritonun;

- Peritonarxası sahənin xoşxassəli yenitörəməsi
- D17.9 Piy toxumasının dəqiqləşdirilməmiş lokalizasiyalı xoşxassəli yenitörəməsi**
ƏGO lipoma
- D18 İstənilən lokalizasiyalı hemangioma və limfangioma**
Daxil edilib: yenitörəmənin xarakter kodu /0 ilə birgə M912-M917 morfoloji kodları
Çıxarılıb: mavi və ya piqmentli nevus (D22.-)
- D18.0 İstənilən lokalizasiyalı hemangioma**
ƏGO angioma
- D18.1 İstənilən lokalizasiyalı limfangioma**
- D19 Mezotel toxumanın xoşxassəli yenitörəməsi**
Daxil edilib: yenitörəmənin xarakter kodu /0 ilə birgə M905 morfoloji kodu
- D19.0 Plevranın mezotel toxumasının xoşxassəli yenitörəməsi**
- D19.1 Peritonun mezotel toxumasının xoşxassəli yenitörəməsi**
- D19.7 Digər lokalizasiyalı mezotel toxumanın xoşxassəli yenitörəməsi**
- D19.9 Dəqiqləşdirilməmiş lokalizasiyalı mezotel toxumanın xoşxassəli yenitörəməsi**
ƏGO xoşxassəli mezotelioma
- D20 Periton və peritonarxası sahənin yumşaq toxumalarının xoşxassəli yenitörəmələri**
Çıxarılıb: periton və peritonarxası sahənin piy toxumasının xoşxassəli yenitörəməsi (D17.7) mezotel toxumanın (D19.-)
- D20.0 Peritonarxası sahənin xoşxassəli yenitörəməsi**
- D20.1 Peritonun xoşxassəli yenitörəməsi**
- D21 Birləşdirici və başqa yumşaq toxumaların digər xoşxassəli yenitörəmələri**
Daxil edilib: qan damarının;
sinovial qişanın;
qığırdağın;
fassiyanın;
piy toxumasının;
bağın (uşaqlıq bağından başqa);
limfa damarının;
əzələnin;
oynaq kisəsinin;
vətərin (vətər yatağının)
xoşxassəli yenitörəməsi
Çıxarılıb: oynaq qığırdağının (D16.-);
qırtlaq qığırdağının(D14.1);
burun qığırdağının (D14.0);
süd vəzisinin birləşdirici toxumasının (D24);
hemangioma (D18.0);
piy toxumasının yenitörəməsi (D17.-);
limfangioma (D18.1);
periferik sinirlərin və vegetativ sinir sisteminin (D36.1);
peritonun (D20.1);

peritonarxası sahənin (D20.0); uşaqlığın leyomioması (D25.-); uşaqlığın istənilən bağının (D28.2); damar toxumasının xoşxassəli yenitörəməsi (D18.-)

D21.0 Baş, üz və boynun birləşdirici və digər yumşaq toxumalarının xoşxassəli yenitörəməsi

Qulağın birləşdirici toxumasının;

Göz qapağının birləşdirici toxumasının xoşxassəli yenitörəməsi

Çıxarılıb: göz yuvasının birləşdirici toxumasının xoşxassəli yenitörəməsi (D31.6)

D21.1 Yuxarı ətrafın, çiyin qurşağı nahiyəsi də daxil olmaqla birləşdirici və digər yumşaq toxumalarının xoşxassəli yenitörəməsi

D21.2 Aşağı ətrafın, bud-çanaq nahiyəsi də daxil olmaqla birləşdirici və digər yumşaq toxumalarının xoşxassəli yenitörəməsi

D21.3 Döş qəfəsinin birləşdirici və digər yumşaq toxumalarının xoşxassəli yenitörəməsi

Qoltuqaltı çuxurun;

Diafraqmanın;

İri damarların xoşxassəli yenitörəməsi

Çıxarılıb: ürəyin (D15.1);

divararalığının (D15.2);

çəngələbənzər [timus] vəzinin xoşxassəli yenitörəməsi (D15.0)

D21.4 Qarnın birləşdirici və digər yumşaq toxumalarının xoşxassəli yenitörəməsi

D21.5 Çanağın birləşdirici və digər yumşaq toxumalarının xoşxassəli yenitörəməsi

Çıxarılıb: uşaqlığın leyomioması (D25.-)

uşaqlığın istənilən bağının xoşxassəli yenitörəməsi (D28.2)

D21.6 Gövdənin dəqiqləşdirilməmiş hissəsinin birləşdirici və digər yumşaq toxumalarının xoşxassəli yenitörəməsi

Gövdənin arxa hissəsinin ƏGO xoşxassəli yenitörəməsi

D21.9 Birləşdirici və digər yumşaq toxumaların dəqiqləşdirilməmiş lokalizasiyalı xoşxassəli yenitörəməsi

D22 Melanomayabənzər nevus

Daxil edilib: yenitörəmənin xarakter kodu /0 ilə birgə M972-M879 morfoloji kodları

nevus:

ƏGO

mavi (göy)

tüklü

piqmentli

D22.0 Dodağın melanomayabənzər nevus

D22.1 Göz qapağının, göz qapaqları bitişməsi də daxil olmaqla melanomayabənzər nevus

D22.2 Qulaq və xarici qulaq keçəcəyinin melanomayabənzər nevus

D22.3 Üzün digər və dəqiqləşdirilməmiş hissələrinin melanomayabənzər nevus

D22.4 Başın tüklü hissəsinin və boynun melanomayabənzər nevus

D22.5 Gövdənin melanomayabənzər nevus

Anal şöbənin:

- kənarının;
- dərisinin melanomaya bənzər nevusunu
anusətrafı nahiyənin dərisinin; süd vəzisi dərisinin melanomaya bənzər nevusunu

D22.6 Yuxarı ətrafın, çiyin qurşağı nahiyəsi də daxil olmaqla melanomayabənzər nevusunu

D22.7 Aşağı ətrafın, bud-çanaq nahiyəsi də daxil olmaqla melanomayabənzər nevusunu

D22.9 Dəqiqləşdirilməmiş melanomayabənzər nevusunu

D23 Dərinin digər xoşxassəli yenitörəmələri

Daxil edilib: xoşxassəli yenitörəmələri:

- tük follikullarının
- piy vəzilərinin
- tər vəzilərinin

Çıxarılıb: piy toxumasının xoşxassəli yenitörəmələri (D17.0- D17.3)
melanomayabənzər nevus (D22.-)

D23.0 Dodaq dərisinin xoşxassəli yenitörəməsi

Çıxarılıb: dodağın qırmızı haşiyəsinin xoşxassəli yenitörəməsi (D10.0)

D23.1 Göz qapağı dərisinin, göz qapaqları bitişməsi də daxil olmaqla xoşxassəli yenitörəməsi

D23.2 Qulaq dərisi və xarici qulaq keçəcəyinin xoşxassəli yenitörəməsi

D23.3 Üzün digər və dəqiqləşdirilməmiş hissələrinin dərisinin xoşxassəli yenitörəməsi

D23.4 Başın tüklü hissəsinin və boyun dərisinin xoşxassəli yenitörəməsi

D23.5 Gövdə dərisinin xoşxassəli yenitörəməsi

Anal şöbənin:

- kənarının;
- dərisinin xoşxassəli yenitörəməsi

Anusətrafı nahiyənin dərisinin;

Süd vəzisi dərisinin xoşxassəli yenitörəməsi

Çıxarılıb: anus və anal kanalın ƏGO xoşxassəli yenitörəməsi (D 12.9)

cinsiyyət orqanları dərisinin xoşxassəli yenitörəməsi (D28-D29)

D23.6 Yuxarı ətraf dərisinin , bazu oynağı nahiyəsi də daxil olmaqla xoşxassəli yenitörəməsi

D23.7 Aşağı ətraf dərisinin, bud-çanaq oynağı nahiyəsi də daxil olmaqla xoşxassəli yenitörəməsi

D23.9 Dərinin dəqiqləşdirilməmiş lokalizasiyalı xoşxassəli yenitörəməsi

D24 Süd vəzisinin xoşxassəli yenitörəməsi

Süd vəzisinin:

- birləşdirici toxumasının;
- yumşaq toxumasının xoşxassəli yenitörəməsi

Çıxarılıb: süd vəzisinin xoşxassəli displaziyası (N60.-)

süd vəzisi dərisinin xoşxassəli yenitörəməsi (D22.5, D23.5)

D25 Uşaqlığın leyomioması

Daxil edilib: yenitörəmənin xarakter kodu /0 və M889 morfoloju kodu ilə birgə uşaqlığın xoşxassəli yenitörəmələri uşaqlığın fibromioması

- D25.0 Uşaqlığın selikaltı leyomioması**
- D25.1 Uşaqlığın divardaxili (intramural) leyomioması**
- D25.2 Uşaqlığın serozaltı leyomioması**
- D25.9 Uşaqlığın dəqiqləşdirilməmiş leyomioması**
- D26 Uşaqlığın digər xoşxassəli yenitörəmələri**
- D26.0 Uşaqlıq boynunun xoşxassəli yenitörəməsi**
- D26.1 Uşaqlıq cisminin xoşxassəli yenitörəməsi**
- D26.7 Uşaqlığın digər hissələrinin xoşxassəli yenitörəməsi**
- D26.9 Uşaqlığın dəqiqləşdirilməmiş hissəsinin xoşxassəli yenitörəməsi**
- D27 Yumurtalığın xoşxassəli yenitörəməsi**
- D28 Digər və dəqiqləşdirilməmiş qadın cinsiyyət orqanlarının xoşxassəli yenitörəməsi**
- Daxil edilib:* adenomatoz polip
qadın cinsiyyət orqanları dərisinin xoşxassəli yenitörəməsi
- D28.0 Vulvanın (xarici qadın cinsiyyət orqanlarının) xoşxassəli yenitörəməsi**
- D28.1 Uşaqlıq yolunun xoşxassəli yenitörəməsi**
- D28.2 Uşaqlıq boruları və bağlarının xoşxassəli yenitörəməsi**
- Fallop borularının xoşxassəli yenitörəməsi
Uşaqlıq bağlarının (enli) (girdə) xoşxassəli yenitörəməsi
- D28.7 Digər dəqiqləşdirilmiş qadın cinsiyyət orqanlarının xoşxassəli yenitörəməsi**
- D28.9 Dəqiqləşdirilməmiş qadın cinsiyyət orqanlarının xoşxassəli yenitörəməsi**
- D29 Kişi cinsiyyət orqanlarının xoşxassəli yenitörəməsi**
- Daxil edilib:* kişi cinsiyyət orqanları dərisinin xoşxassəli yenitörəməsi
- D29.0 Kişi cinsiyyət üzvünün xoşxassəli yenitörəməsi**
- D29.1 Prostat vəzinin xoşxassəli yenitörəməsi**
- Çıxarılıb:* prostat vəzinin hiperplaziyası (adenomatoz) (N40)
prostat vəzinin:
- böyüməsi (N40)
 - hipertrofiyası (N40)
- D29.2 Xayanın xoşxassəli yenitörəməsi**
- D29.3 Xaya artımının xoşxassəli yenitörəməsi**
- D29.4 Xayalığın xoşxassəli yenitörəməsi**
- Xayalıq dərisinin xoşxassəli yenitörəməsi
- D29.7 Digər kişi cinsiyyət orqanlarının xoşxassəli yenitörəməsi**
- Toxum kisəciklərinin;
Toxum ciyəsinin;
Xayanın yataq qişasının xoşxassəli yenitörəməsi
- D29.9 Kişi cinsiyyət orqanlarının dəqiqləşdirilməmiş lokalizasiyalı**

xoşxassəli yenitörəməsi

D30 Sidik orqanlarının xoşxassəli yenitörəmələri**D30.0** Böyrəyin xoşxassəli yenitörəməsi*Çıxarılıb:* böyrək:

- kasalarının (D30.1);
- ləyənlərinin xoşxassəli yenitörəməsi (D30.1)

D30.1 Böyrək ləyənlərinin xoşxassəli yenitörəməsi**D30.2** Sidik axarının xoşxassəli yenitörəməsi*Çıxarılıb:* sidik kisəsinin sidik axarı dəliyinin xoşxassəli yenitörəməsi (D30.3)**D30.3** Sidik kisəsinin xoşxassəli yenitörəməsi

Sidik kisəsinin sidik kanalı dəliyinin;

Sidik kisəsinin sidik axarı dəliyinin xoşxassəli yenitörəməsi

D30.4 Sidik kanalının xoşxassəli yenitörəməsi*Çıxarılıb:* sidik kisəsinin sidik kanalı dəliyinin xoşxassəli yenitörəməsi (D30.3)**D30.7** Digər sidik orqanlarının xoşxassəli yenitörəməsi

Uretraətrafi (parauretral) vəzilərin xoşxassəli yenitörəməsi

D30.9 Sidik orqanlarının dəqiqləşdirilməmiş xoşxassəli yenitörəməsi

Sidik sisteminin ƏGO xoşxassəli yenitörəməsi

D31 Göz və onun əlavə aparatının xoşxassəli yenitörəmələri*Çıxarılıb:* göz qapağının birləşdirici toxumasının (D21.0)

görmə sinirinin (D33.3)

göz qapağı dərisinin xoşxassəli yenitörəməsi (D22.1, D23.1)

D31.0 Konyuktivanın xoşxassəli yenitörəməsi**D31.1** Buynuz qişanın xoşxassəli yenitörəməsi**D31.2** Tor qişanın xoşxassəli yenitörəməsi**D31.3** Damarlı qişanın xoşxassəli yenitörəməsi**D31.4** Kirpikli cismin xoşxassəli yenitörəməsi

Göz almasının xoşxassəli yenitörəməsi

D31.5 Gözyaşı vəzi və axacağıının xoşxassəli yenitörəməsi

Gözyaşı kisəsinin xoşxassəli yenitörəməsi

Gözyaşı-burun axacağıının xoşxassəli yenitörəməsi

D31.6 Göz yuvasının dəqiqləşdirilməmiş hissəsinin xoşxassəli yenitörəməsi

Göz yuvasının birləşdirici toxumasının;

Xarici göz əzələsinin;

Göz yuvasının periferik sinirlərinin;

Retrobular (göz almasından arxada yerləşən) toxumanın;

Retröokulyar (göz alması arxasında yerləşən) toxumanın xoşxassəli yenitörəməsi

Çıxarılıb: gözyuvası sümüklərinin xoşxassəli yenitörəməsi (D16.4)**D31.9** Gözün dəqiqləşdirilməmiş hissəsinin xoşxassəli yenitörəməsi**D32** Beyin qişalarının xoşxassəli yenitörəmələri**D32.0** Baş beyin qişalarının xoşxassəli yenitörəməsi

- D32.1 Onurğa beyni qişalarının xoşxassəli yenitörəməsi**
- D32.9 Beyin qişalarının dəqiqləşdirilməmiş xoşxassəli yenitörəməsi**
ƏGO meningioma
- D33 Baş beyin və mərkəzi sinir sisteminin digər şöbələrinin xoşxassəli yenitörəməsi**
Çıxarılıb: angioma (D18.0)
beyin qişalarının (D32.-);
periferik sinirlər və vegetativ sinir sisteminin (D36.1);
retrookulyar toxumanın xoşxassəli yenitörəməsi (D31.6)
- D33.0 Baş beynin beyin çadırından üst hissəsinin xoşxassəli yenitörəməsi**
Beyin mədəciyinin;
Böyük beyinin; Alın payının; Ənsə payının;
Təpə payının;
Giçgah payının xoşxassəli yenitörəməsi
Çıxarılıb: dördüncü mədəciyin xoşxassəli yenitörəməsi (D33.1)
- D33.1 Baş beynin beyin çadırından alt hissəsinin xoşxassəli yenitörəməsi**
Beyin kötüyünün;
Beyinciyin;
Dördüncü mədəciyin xoşxassəli yenitörəməsi
- D33.2 Baş beynin dəqiqləşdirilməmiş lokalizasiyalı xoşxassəli yenitörəməsi**
- D33.3 Kəllə sinirlərinin xoşxassəli yenitörəməsi**
Qoxu soğanağının xoşxassəli yenitörəməsi
- D33.4 Onurğa beyninin xoşxassəli yenitörəməsi**
- D33.7 Mərkəzi sinir sisteminin digər dəqiqləşdirilmiş şöbələrinin xoşxassəli yenitörəməsi**
- D33.9 Mərkəzi sinir sisteminin dəqiqləşdirilməmiş lokalizasiyalı xoşxassəli yenitörəməsi**
Sinir sisteminin (mərkəzi) ƏGO xoşxassəli yenitörəməsi
- D34 Qalxanabənzər vəzinin xoşxassəli yenitörəməsi**
- D35 Digər və dəqiqləşdirilməmiş endokrin vəzilərin xoşxassəli yenitörəməsi**
Çıxarılıb: mədəaltı vəzinin adacıq hüceyrələrinin (D13.7);
yumurtalıqın (D27);
xayanın (D29.2);
çəngələbənzər (timus) vəzinin xoşxassəli yenitörəməsi (D15.0)
- D35.0 Böyrəküstü vəzinin xoşxassəli yenitörəməsi**
- D35.1 Qalxanabənzər ətraf vəzinin xoşxassəli yenitörəməsi**
- D35.2 Hipofizin xoşxassəli yenitörəməsi**
- D35.3 Kəllə-udlaq axacağının xoşxassəli yenitörəməsi**
- D35.4 Əzgiləbənzər vəzinin (epifizin) xoşxassəli yenitörəməsi**
- D35.5 Yuxu yumağının (paraqanqlionun) xoşxassəli yenitörəməsi**
- D35.6 Aorta yumağı və digər paraqanqlionların**

- xoşxassəli yenitörəməsi
- D35.7 Digər dəqiqləşdirilmiş endokrin vəzilərin**
xoşxassəli yenitörəməsi
- D35.8 Bir neçə endokrin vəzinin zədələnməsi D35.9**
Dəqiqləşdirilməmiş endokrin vəzinin
- D36 Digər və dəqiqləşdirilməmiş lokalizasiyalı xoşxassəli**
yenitörəmələr
- D36.0 Limfa düyünlərinin xoşxassəli yenitörəməsi**
- D36.1 Periferik sinirlər və vegetativ sinir sisteminin xoşxassəli**
yenitörəməsi
Çıxarılıb: göz yuvasının periferik sinirlərinin xoşxassəli yenitörəməsi (D31.6)
- D36.7 Digər dəqiqləşdirilmiş lokalizasiyalı xoşxassəli yenitörəmə**
Burnun ƏGO xoşxassəli yenitörəməsi
- D36.9 Dəqiqləşdirilməmiş lokalizasiyalı xoşxassəli yenitörəmə**

Qeyri-müəyyən və ya naməlum xarakterli yenitörəmələr (D37–D48)

Qeyd: D37–D48 rubrikaların lokalizasiyasına görə qeyri-müəyyən və ya naməlum xarakterli yenitörəmələr (o cümlədən , yenitörəmənin xoşxassəli və ya bədxassəli olduğu şübhə doğurduqda) daxil edilir. Şişlərin morfoloji təsnifatında belə yenitörəmələr öz xarakter kodu /1 ilə kodlaşdırılır.

- D37 Ağız boşluğu və həzm orqanlarının qeyri-müəyyən və ya**
naməlum xarakterli yenitörəməsi
- D37.0 Dodaq, ağız boşluğu və udlağın qeyri-müəyyən və ya naməlum**
xarakterli yenitörəməsi
Çalov-qırtlaq qapağı büküşünün:
- ƏGO
 - udlaqaltı hissəsinin
 - kənar hissəsinin
- Böyük və kiçik ağız suyu vəzilərinin;
Dodağın qırmızı haşiyəsinin qeyri-müəyyən və ya naməlum xarakterli yenitörəməsi
Çıxarılıb: çalov-qırtlaq qapağı büküşünün qırtlaq hissəsinin (D38.0)
qırtlaq qapağının:
- ƏGO (D38.0)
 - dilaltı sümükdən yuxarı hissəsinin (D38.0)
- dodaq dərisinin qeyri-müəyyən və ya naməlum xarakterli yenitörəməsi (D48.5)
- D37.1 Mədənin qeyri-müəyyən və ya naməlum xarakterli yenitörəməsi**
- D37.2 Nazik bağırsağın qeyri-müəyyən və ya naməlum xarakterli**
yenitörəməsi
- D37.3 Soğulcanabənzər çıxıntının qeyri-müəyyən və ya naməlum**
xarakterli yenitörəməsi
- D37.4 Çənbər bağırsağın qeyri-müəyyən və ya naməlum xarakterli**
yenitörəməsi
- D37.5 Düz bağırsağın qeyri-müəyyən və ya naməlum xarakterli**

yenitörəməsi

Düz bağırsaqla siqnavarı bağırsaqların birləşməsinin qeyri-müəyyən və ya naməlum xarakterli yenitörəməsi

- D37.6 Qaraciyər, öd kisəsi və öd axacaqlarının qeyri-müəyyən və ya naməlum xarakterli yenitörəməsi**
Fater məməciyi ampulunun qeyri-müəyyən və ya naməlum xarakterli yenitörəməsi
- D38.3 Divararalığının qeyri-müəyyən və ya naməlum xarakterli yenitörəməsi**
- D38.4 Çəngələbənzər (timus) vəzinin qeyri-müəyyən və ya naməlum xarakterli yenitörəməsi**
- D38.5 Digər tənəffüs orqanlarının qeyri-müəyyən və ya naməlum xarakterli yenitörəməsi**
Əlavə ciblərin;
Burun qığırdaqlarının;
Orta qulağın;
Burun ciblərinin qeyri-müəyyən və ya naməlum xarakterli yenitörəməsi
Çıxarılıb: (xarici) qulağın (dərisinin) qeyri-müəyyən və ya naməlum xarakterli yenitörəməsi (D48.5)
burnun:
• ƏGO qeyri-müəyyən və ya naməlum xarakterli yenitörəməsi (D48.7)
• dərisinin qeyri-müəyyən və ya naməlum xarakterli yenitörəməsi (D48.5)
- D38.6 Dəqiqələşdirilməmiş tənəffüs orqanlarının qeyri-müəyyən və ya naməlum xarakterli yenitörəməsi**
- D39 Qadın cinsiyyət orqanlarının qeyri-müəyyən və ya naməlum xarakterli yenitörəmələri**
- D39.0 Uşaqlığın qeyri-müəyyən və ya naməlum xarakterli yenitörəməsi**
- D39.1 Yumurtalığın qeyri-müəyyən və ya naməlum xarakterli yenitörəməsi**
- D39.2 Ciftin (plasentanın) qeyri-müəyyən və ya naməlum xarakterli yenitörəməsi**
Dağılan xorionadenoma
Beçəxor:
• invaziv
• bədxassəli
Çıxarılıb: ƏGO beçəxor (O01.9)
- D39.7 Digər qadın cinsiyyət orqanlarının qeyri-müəyyən və ya naməlum xarakterli yenitörəməsi**
Qadın cinsiyyət orqanları dərisinin qeyri-müəyyən və ya naməlum xarakterli yenitörəməsi
- D39.9 Dəqiqələşdirilməmiş qadın cinsiyyət orqanlarının qeyri-müəyyən və ya naməlum xarakterli yenitörəməsi**
- D40 Kişi cinsiyyət orqanlarının qeyri-müəyyən və ya naməlum xarakterli yenitörəməsi**
- D40.0 Prostat vəzinin qeyri-müəyyən və ya naməlum xarakterli yenitörəməsi**
- D40.1 Xayanın qeyri-müəyyən və ya naməlum xarakterli**

- yenitörəməsi**
- D40.7 Digər kişi cinsiyyət orqanlarının qeyri-müəyyən və ya naməlum xarakterli yenitörəməsi**
Kişi cinsiyyət orqanlarının dərisinin qeyri-müəyyən və ya naməlum xarakterli yenitörəməsi
- D40.9 Dəqiqləşdirilməmiş kişi cinsiyyət orqanlarının qeyri-müəyyən və ya naməlum xarakterli yenitörəməsi**
- D41 Sidik orqanlarının qeyri-müəyyən və ya naməlum xarakterli yenitörəməsi**
- D41.0 Böyrəyin qeyri-müəyyən və ya naməlum xarakterli yenitörəməsi**
Çıxarılıb: böyrək ləyənlərinin (D41.1)
- D41.1 Böyrək ləyənlərinin qeyri-müəyyən və ya naməlum xarakterli yenitörəməsi**
- D41.2 Sidik axarının qeyri-müəyyən və ya naməlum xarakterli yenitörəməsi**
- D41.3 Sidik kanalının qeyri-müəyyən və ya naməlum xarakterli yenitörəməsi**
- D41.4 Sidik kisəsinin qeyri-müəyyən və ya naməlum xarakterli yenitörəməsi**
- D41.7 Digər sidik orqanlarının qeyri-müəyyən və ya naməlum xarakterli yenitörəməsi**
- D41.9 Dəqiqləşdirilməmiş sidik orqanlarının qeyri-müəyyən və ya naməlum xarakterli yenitörəməsi**
- D42 Beyin qişalarının qeyri-müəyyən və ya naməlum xarakterli yenitörəməsi**
- D42.0 Baş beyin qişalarının qeyri-müəyyən və ya naməlum xarakterli yenitörəməsi**
- D42.1 Onurğa beyin qişalarının qeyri-müəyyən və ya naməlum xarakterli yenitörəməsi**
- D42.9 Dəqiqləşdirilməmiş beyin qişalarının qeyri-müəyyən və ya naməlum xarakterli yenitörəməsi**
- D43 Baş beyin və mərkəzi sinir sisteminin qeyri-müəyyən və ya naməlum xarakterli yenitörəməsi**
Çıxarılıb: periferik sinirlər və vegetativ sinir sisteminin qeyri-müəyyən və ya naməlum xarakterli yenitörəməsi (D48.2)
- D43.0 Baş beynin beyin çadırından üst hissəsinin qeyri-müəyyən və ya naməlum xarakterli yenitörəməsi**
Beyin mədəciyinin;
Böyük beynin;
Alın }
Ənsə } payının qeyri-müəyyən və ya
Təpə } naməlum xarakterli yenitörəməsi
Gicgah }

- Çıxarılıb:* dördüncü mədəciyin (D43.1)
- D43.1 Baş beynin beyin çadırından alt hissəsinin qeyri-müəyyən və ya naməlum xarakterli yenitörəməsi**
 Beyin kötüyünün;
 Beyinciyn;
 Dördüncü mədəciyin qeyri-müəyyən və ya naməlum xarakterli yenitörəməsi
- D43.2 Baş beynin dəqiqləşdirilməmiş qeyri-müəyyən və ya naməlum xarakterli yenitörəməsi**
- D43.3 Kəllə sinirlərinin qeyri-müəyyən və ya naməlum xarakterli yenitörəməsi**
- D43.4 Onurğa beyninin qeyri-müəyyən və ya naməlum xarakterli yenitörəməsi**
- D43.7 Mərkəzi sinir sisteminin digər şöbələrinin qeyri-müəyyən və ya naməlum xarakterli yenitörəməsi**
- D43.9 Mərkəzi sinir sisteminin dəqiqləşdirilməmiş şöbəsinin qeyri-müəyyən və ya naməlum xarakterli yenitörəməsi**
 Sinir sisteminin(mərkəzi) ƏGO qeyri-müəyyən və ya naməlum xarakterli yenitörəməsi
- D44 Endokrin vəzilərin qeyri-müəyyən və ya naməlum xarakterli yenitörəməsi**
Çıxarılıb: mədəaltı vəzinin adacıq hüceyrələrinin (D37.7);
 yumurtalığın (D39.1);
 xayanın (D40.1);
 çəngələbənzər (timus) vəzinin qeyri-müəyyən və ya naməlum xarakterli yenitörəməsi (D38.4)
- D44.0 Qalxanabənzər vəzinin qeyri-müəyyən və ya naməlum xarakterli yenitörəməsi**
- D44.1 Böyrəküstü vəzinin qeyri-müəyyən və ya naməlum xarakterli yenitörəməsi**
- D44.2 Qalxanabənzər ətraf vəzinin qeyri-müəyyən və ya naməlum xarakterli yenitörəməsi**
- D44.3 Hipofizin qeyri-müəyyən və ya naməlum xarakterli yenitörəməsi**
- D44.4 Kəllə-udlaq axacağının qeyri-müəyyən və ya naməlum xarakterli yenitörəməsi**
- D44.5 Əzgiləbənzər vəzinin (epifizin) qeyri-müəyyən və ya naməlum xarakterli yenitörəməsi**
- D44.6 Yuxu yumağının (paraqanlionunun) qeyri-müəyyən və ya naməlum xarakterli yenitörəməsi**
- D44.7 Aorta yumağı və digər paraqanlionların qeyri-müəyyən və ya naməlum xarakterli yenitörəməsi**
- D44.8 Bir neçə endokrin vəzinin zədələnməsi**
 Çox saylı endokrin adenomatoz
- D44.9 Dəqiqləşdirilməmiş endokrin vəzinin qeyri-müəyyən və ya naməlum xarakterli yenitörəməsi**
- D45 Həqiqi polisitemiya**
Qeyd: Həqiqi polisitemiya XBT-O-nun Üçüncü nəşrində bədxassəli yenitörəmə kimi

kodlaşdırılmışdır. D45 kodunun “Qeyri-müəyyən və ya naməlum xarakterli yenitörəmələr” bölməsində olmasına baxmayaraq ondan eyni qaydada istifadə davam etdiriləcək . XBT-11-in düzəlişi zamanı bu təsnifatın yenidən dəyişdirilməsi həyata keçiriləcək.

- D46 Mielodisplastik sindromlar**
Daxil edilib: Alkiləedici amil ilə əlaqəli mielodisplastik sindrom Epipodofilotoksin ilə əlaqəli mielodisplastik sindrom Müalicə ilə əlaqəli ƏGO mielodisplastik sindrom
Çıxarılıb: dərman mənşəli aplastik anemiya (D61.1)
- D46.0 Həlqəvi sideroblastlar olmadan rast gəlinən refraktor anemiya**
Qeyd: sideroblastlar olmadan, blastların artıqlığı olmadan
- D46.1 Həlqəvi sideroblastların mövcudluğu ilə rast gəlinən refraktor anemiya**
- D46.2 Blastların artıqlığı ilə müşayiət olunan refraktor anemiya**
 RABA I RABA II
- D46.4 Dəqiqləşdirilməmiş refraktor anemiya**
- D46.5 Çox səbəbli displaziya ilə müşayiət olunan refraktor anemiya**
- D46.6 Məhdud 5q xromosom anomaliyası ilə müşayiət olunan mielodisplastik sindrom**
 5 q-mənfi sindromu
- D46.7 Digər mielodisplastik sindromlar**
Çıxarılıb: xroniki mielomonositar leykemiya (C93.1)
- D46.9 Dəqiqləşdirilməmiş mielodisplastik sindrom**
 ƏGO mielodisplaziya
 ƏGO preleykemiya
 (sindrom)
- D47 Limfoid, qanyaradıcı və onlara mənşəcə, quruluşca yaxın toxumaların qeyri-müəyyən və ya naməlum xarakterli yenitörəmələri**
- D47.0 Qeyri-müəyyən və ya naməlum xarakterli histiositar və tosqunhüceyrəli şişlər**
 Ağrısız sistemli mastositoz
 ƏGO tosqunhüceyrəli şişlər
 ƏGO mastosistoma
 Klonal hematopoietik qeyri-tosqun-hüceyrəli xəstəliklə törənmiş sistemli mastositoz(SM)
Çıxarılıb: (anadangəlmə) (dəri) mastositozu (Q82.2)
- D47.1 Xroniki mieloproliferativ xəstəlik**
 Xroniki neytrofil leykemiya
 Dəqiqləşdirilməmiş mieloproliferativ xəstəlik
Çıxarılıb: atipik xroniki mieloid leykemiya, BCR/ABL-mənfi (C92.2)
 xronik mieloid leykemiya [XML] BCR/ABL-müsbət (C92.1)
- D47.2 Naməlum səbəbli monoklonal qammopatiya**
- D47.3 Essensial (hemorragik) trombositemiya**
 İdiopatik hemorragik trombositemiya
- D47.4 Osteomielofibrozu**
 Xroniki idiopatik mielofibrozu
 Mielofibrozu (idiopatik) (mieloid metaplaziya ilə) Mieloskleroz (meqakariositar) mieloid metaplaziya ilə
 Mieloproliferativ xəstəlik zamanı ikincili mielofibrozu
Çıxarılıb: kəskin mielofibrozu (C94.4)

- D47.5 Xroniki eozinofil leykemiya (hipereozinofil sindromu)**
- D47.7 Limfoid, qanyaradıcı və onlara mənşəcə, quruluşca yaxın toxumaların qeyri-müəyyən və ya naməlum xarakterli digər dəqiqləşdirilmiş yenitörəmələri**
Qeyri-müəyyən və naməlum xarakterli histiositar şiş
- D47.9 Limfoid, qanyaradıcı və onlara mənşəcə, quruluşca yaxın toxumaların qeyri-müəyyən və ya naməlum xarakterli dəqiqləşdirilməmiş yenitörəməsi**
ƏGO limfoproliferativ xəstəlik
- D48 Digər və dəqiqləşdirilməmiş lokalizasiyalı qeyri-müəyyən və ya naməlum xarakterli yenitörəmə**
Çıxarılıb: neyrofibromatoz (bədxassəli olmayan) (Q85.0)
- D48.0 Sümüklərin və oynaq qığırdaqlarının qeyri-müəyyən və ya naməlum xarakterli yenitörəməsi**
Çıxarılıb: qığırdaqların:
 - qırtlağın (D38.0)
 - burunun (D38.5)
 - qulağın (D48.1)
göz qapağının birləşdirici toxumasının (D48.1);
sinovial qişanın qeyri-müəyyən və naməlum xarakterli yenitörəməsi (D48.1)
- D48.1 Birləşdirici və digər yumşaq toxumaların qeyri-müəyyən və ya naməlum xarakterli yenitörəməsi**
Qulağın birləşdirici toxumasının
Göz qapağının birləşdirici toxumasının
Çıxarılıb: qığırdaqların:
 - oynaqların (D48.0)
 - qırtlağın (D38.0)
 - burnun (D38.5)
süd vəzisinin birləşdirici toxumasının qeyri-müəyyən və naməlum xarakterli yenitörəməsi (D48.6)
- D48.2 Periferik sinirlər və vegetativ sinir sisteminin qeyri-müəyyən və ya naməlum xarakterli yenitörəməsi**
Çıxarılıb: göz yuvasının periferik sinirlərinin qeyri-müəyyən və naməlum xarakterli yenitörəməsi (D48.7)
- D48.3 Peritonarxası sahənin qeyri-müəyyən və ya naməlum xarakterli yenitörəməsi**
- D48.4 Peritonun qeyri-müəyyən və ya naməlum xarakterli yenitörəməsi**
- D48.5 Dərinin qeyri-müəyyən və ya naməlum xarakterli yenitörəməsi**
Anal şöbənin:
 - kənarının
 - dərisinin
Anusətrafi nahiyənin dərisinin;
Süd vəzisi dərisinin qeyri-müəyyən və naməlum xarakterli yenitörəməsi
Çıxarılıb: anusun ƏGO (D37.7)
cinsiyyət orqanları dərisinin (D39.7, D40.7)
dodağın qırmızı haşiyəsinin (D37.0)

- D48.6 Sūd vəzisinin qeyri-müəyyən və ya naməlum xarakterli yenitörəməsi**
Sūd vəzisinin birləşdirici toxumasının qeyri-müəyyən və naməlum xarakterli yenitörəməsi
Yarpaqşəkili sistosarkoma
Çıxarılıb: sūd vəzisi dərisinin qeyri-müəyyən və naməlum xarakterli yenitörəməsi (D48.5)
- D48.7 Digər dəqiqləşdirilmiş lokalizasiyaların qeyri-müəyyən və ya naməlum xarakterli yenitörəməsi**
Gözün;
Ürəyin;
Göz yuvasının periferik sinirlərinin qeyri-müəyyən və naməlum xarakterli yenitörəməsi
Çıxarılıb: birləşdirici toxumanın (D48.1);
göz qapağı dərisinin qeyri-müəyyən və naməlum xarakterli yenitörəməsi (D48.5)
- D48.9 Qeyri-müəyyən və ya naməlum xarakterli dəqiqləşdirilməmiş yenitörəmə**
ƏGO “böyümə”
ƏGO yenitörəmə
ƏGO şiş

III SİNİF

Qan, qanyaradıcı orqanların xəstəlikləri və immun mexanizmin prosesə cəlb olunması ilə gedən ayrı-ayrı pozğunluqlar (D50-D89)

Çıxarılıb: ƏGO autoimmun (sistem) xəstəlikləri (M35.9)

Perinatal dövrdə əmələ gələn ayrı-ayrı vəziyyətlər (P00–P96)

Hamiləlik, doğuş və zahılıq dövrünün ağırlaşmaları (O00–O99)

Anadangəlmə anomaliyalar, deformasiyalar və xromosom dəyişiklikləri (Q00–Q99) Endokrin xəstəliklər, qidalanma və maddələr mübadiləsi pozğunluqları (E00–E90) Travmalar, zəhərlənmələr və xarici amillərin təsirindən törənən bir sıra xəstəlik halları (S00–T98)

İnsanın immun çatışmazlıq virusu [İİÇV] tərəfindən törədilən xəstəlik (B20–B24)

Yenitörəmələr (C00–D48)

Başqa rubrikalarda təsnif edilməyən, klinik və laborator tədqiqatlar zamanı aşkar edilən simptomlar, əlamətlər və normadan kənara çıxmalar (R00–R99)

Bu sinif aşağıdakı rubrikaları özündə cəmləşdirir:

D50 – D53 Alimantar (qidalanma ilə bağlı olan) anemiyalar

D55 – D59 Hemolitik anemiyalar

D60 – D64 Aplastik və digər anemiyalar

D65 – D69 Qanın laxtalanma pozğunluqları, purpura və digər hemorragik vəziyyətlər

D70 – D77 Qanın və qanyaradıcı orqanların digər xəstəlikləri

D80 – D89 İmmun mexanizmin prosesə cəlb olunması ilə gedən ayrı-ayrı pozğunluqlar

Aşağıdakı kateqoriyalar isə ulduzla nişanlanmışdır:

D63* Başqa rubrikalarda təsnif edilən xroniki xəstəliklər zamanı rast gəlinən anemiya

D77* Başqa rubrikalarda təsnif edilən xəstəliklər zamanı baş verən qanın və qanyaradıcı orqanların digər pozğunluqları

Alimantar (qidalanma ilə bağlı olan) anemiyalar (D50–D53)

D50 Dəmir defisitli anemiya

Daxil edilib: anemiya:

- hipoxrom
- sideropenik

D50.0 Qan itirmə nəticəsində yaranan ikincili dəmir defisitli anemiya (xroniki)

Posthemorragik (xroniki) anemiya

Çıxarılıb: kəskin posthemorragik anemiya (D62)

dölün qan itirməsi nəticəsində anadangəlmə anemiya (P61.3)

D50.1 Sideropenik disfagiya

Kelli-Paterson sindromu

Plummer-Vinson sindromu

- D50.8 Digər dəmir defisitli anemiyalar**
- D50.9 Dəqiqləşdirilməmiş dəmir defisitli anemiya**
- D51 Vitamin-B₁₂ defisitli anemiya**
Çıxarılıb: B₁₂ vitaminin çatmamazlığı (E53.8)
- D51.0 Endogen (daxili) amilin çatmamazlığı nəticəsində yaranan vitamin-B₁₂ defisitli anemiya**
 Addison anemiyası
 Birmer anemiyası
 Pernisioz (anadangəlmə) anemiya
 Endogen (daxili) amilin anadangəlmə çatmamazlığı
- D51.1 Proteinuriya ilə müşayiət olunan, B₁₂ vitamininin sorulmasının selektiv pozğunluğu nəticəsində yaranan vitamin - B₁₂ defisitli anemiya**
 İmerslund (-Qresbek) sindromu
 İrsi meqaloblast anemiya
- D51.2 II-transkobalaminin çatmamazlığı**
- D51.3 Qidalanma ilə bağlı olan digər vitamin - B₁₂ defisitli anemiyalar**
 Vegetarianların (Veqan) anemiyası
- D51.8 Digər vitamin-B₁₂ defisitli anemiyalar**
- D51.9 Dəqiqləşdirilməmiş vitamin-B₁₂ defisitli anemiya**
- D52 Fol defisitli anemiya**
- D52.0 Qidalanma ilə bağlı olan fol defisitli anemiya**
 Alimantar meqaloblast anemiya
- D52.1 Dərman mənşəli fol defisitli anemiya**
 Dərman maddəsinin adını göstərmək zərurəti yaranarsa, əlavə olaraq xarici səbəblər kodundan (XX sinif) istifadə edilir.
- D52.8 Digər fol defisitli anemiyalar**
- D52.9 Dəqiqləşdirilməmiş fol defisitli anemiyalar**
 Fol turşusunun ƏGO çatmamazlığı nəticəsində yaranan anemiya
- D53 Qidalanma ilə bağlı olan digər anemiyalar**
Daxil edilib: B₁₂ vitamini və ya folatlarla müalicəyə tabe olmayan meqaloblast anemiya
- D53.0 Zülalların çatmamazlığı nəticəsində yaranan anemiya**
 Aminturşuların çatmamazlığı nəticəsində yaranan anemiya
 Orotasidurik anemiya
Çıxarılıb: Leş-Nixen sindromu (E79.1)
- D53.1 Başqa rubrikalarda təsnif olunmayan digər meqaloblast anemiyalar**
 ƏGO meqaloblast anemiya
Çıxarılıb: Di Qulyelmo xəstəliyi (C94.0)
- D53.2 Sinqa ilə bağlı anemiya**
Çıxarılıb: sinqa (E54)
- D53.8 Qidalanma ilə bağlı olan digər dəqiqləşdirilmiş anemiyalar**
 Mis
 Molibden } çatmamazlığı ilə bağlı anemiya
 Sink }
Çıxarılıb: qida çatmamazlığı, aşağıda göstərilən anemiyanın növləri xatırladılmadan:
 mis çatmamazlığı (E61.0) molibden çatmamazlığı (E61.5)
 sink çatmamazlığı (E60)

D53.9 Qidalanma ilə bağlı olan dəqiqləşdirilməmiş anemiya

Sadə xroniki anemiya

Çıxarılıb: ƏGO anemiya (D64.9)

**Hemolitik anemiyalar
(D55–D59)**

D55 Ferment pozğunluğu nəticəsində yaranan anemiya

Çıxarılıb: dərman maddələri tərəfindən törədilən ferment defisitli anemiya (D59.2)

D55.0 Qlükoza-6-fosfatdehidrogenazın

[Q-6-FD] çatmamazlığı nəticəsində yaranan anemiya

Favizm

Q-6-FD defisitli anemiya

D55.1 Qlütation mübadiləsinin digər pozğunluqları nəticəsində yaranan anemiya

- Metabolik yolun heksozomonofosfat [NMF] şuntu ilə bağlı olan ferment çatmamazlığı (Q-6-FD istisna olmaqla) nəticəsində yaranan anemiya

- I tip (irsi) qeyri-sferositar hemolitik anemiya

D55.2 Qlikolitik fermentlərin pozğunluğu nəticəsində yaranan anemiya

II tip (irsi) qeyri-sferositar hemolitik anemiya

Heksokinazanın

Piruvatkinazanın (PK)

Triozofosfat-izomerazanın

} çatmamazlığı nəticəsində yaranan anemiya

D55.3 Nukleotidlər mübadiləsinin pozulması nəticəsində yaranan anemiya

D55.8 Ferment pozğunluğu nəticəsində yaranan digər anemiyalar

D55.9 Dəqiqləşdirilməmiş ferment pozğunluğu nəticəsində yaranan anemiya

D56 Talassemiya

D56.0 Alfa-talassemiya

Çıxarılıb: hemolitik xəstəlik nəticəsində yaranan döl hidropsu (P56.–)

D56.1 Beta-talassemiya

Kuli anemiyası

Ağır beta-talassemiya

Orta dərəcəli talassemiya Ağır talassemiya

D56.2 Delta-beta-talassemiya

D56.3 Talassemiya əlamətlərinin daşıyıcılığı

D56.4 Fetal hemoqlobinin irsi davamlılığı [FHİD]

D56.8 Digər talassemiyalar

D56.9 Dəqiqləşdirilməmiş talassemiya

Aralıq dənizi anemiyası (digər hemoqlobinopatiya ilə) (Kiçik) (qarışıq) talassemiya (digər hemoqlobinopatiya ilə)

D57 Orağabənzər-hüceyrə pozğunluqları

Çıxarılıb: digər hemoqlobinopatiyalar (D58.–)

D57.0 Krizlə müşayiət olunan orağabənzər hüceyrəli anemiya

Krizlə müşayiət olunan Hb-SS xəstəliyi

D57.1 Krizsiz müşayiət olunan orağabənzər hüceyrəli anemiya

Orağabənzər hüceyrəli:

- anemiya
 - xəstəlik
 - pozğunluq
- } ƏGO

D57.2 İkiqat heteroziqot orağabənzər hüceyrəli pozğunluqlar

Hb-SC

Hb-SD

Hb-SE

Orağabənzər hüceyrə talassemiya

} xəstəliyi

D57.3 Orağabənzər hüceyrə əlamətlərinin daşıyıcılığı

S hemoqlobininin [Hb-S] daşıyıcılığı

Heteroziqot S hemoqlobini [HbAS]

D57.8 Digər orağabənzər hüceyrə pozğunluqları**D58 Digər irsi hemolitik anemiyalar****D58.0 İrsi sferositoz**

İrsi axolurik sarılıq

Anadangəlmə (sferositar) hemolitik sarılıq

Minkovski-Şoffar sindromu

D58.1 İrsi elliptositoz

(Anadangəlmə) elliptositoz

(Anadangəlmə) (irsi) ovalositoz

D58.2 Digər hemoqlobinopatiyalar

ƏGO anomal hemoqlobin

Heyns cisimcikləri ilə rast gəlinən anadangəlmə anemiya

Hb-C

Hb-D

Hb-E

} xəstəliyi

ƏGO hemoqlobinopatiya

Davamsız hemoqlobin nəticəsində yaranan hemolitik xəstəlik

Çıxarılıb: ailəvi polisitemiya (D75.0) Hb-M xəstəliyi (D74.0)

fetal hemoqlobinin irsi davamlılığı (D56.4) hündürlüklə bağlı olan polisitemiya

(D75.1) methemoqlobinemiya (D74.–)

D58.8 Digər dəqiqləşdirilmiş irsi hemolitik anemiyalar

Stomatositoz

D58.9 Dəqiqləşdirilməmiş irsi hemolitik anemiya**D59 Qazanılmış hemolitik anemiya****D59.0 Dərman mənşəli autoimmun hemolitik anemiya**

Dərman maddəsinin adını göstərmək zərurəti yaranarsa, əlavə olaraq xarici səbəblər kodundan

(XX sinif) istifadə edilir

D59.1 Digər autoimmun hemolitik anemiyalar

Autoimmun hemolitik xəstəlik (soyuqluq tipi) (istilik tipi) Soyuqluq hemoaqqlütininləri

tərəfindən törədilən xroniki xəstəlik "Soyuqluq aqqlütinin":

- xəstəliyi
- hemoqlobinuriyası

(İkincili) (simptomatik) soyuqluq tipinə mənsub hemolitik anemiya (İkincili) (simptomatik)

istilik tipinə mənsub hemolitik anemiya **Çıxarılıb:** Evans sindromu (D69.3)

döl və yenidoğulmuşun hemolitik xəstəliyi (P55.–)

paraksizmal soyuqluq hemoqlobinuriyası (D59.6)

D59.2 Dərman mənşəli qeyri-autoimmun hemolitik anemiya

Dərman mənşəli ferment defisitli anemiya

Dərman maddəsinin adını göstərmək zərurəti yaranarsa, əlavə olaraq xarici səbəblər kodundan (XX sinif) istifadə edilir.

D59.3 Hemolitik -uremik sindrom

D59.4 Digər qeyri-autoimmun hemolitik anemiyalar

Hemolitik anemiya:

- mexaniki
- mikroangiopatik
- toksiki

Etioloji amilin göstərilməsi zərurəti yaranarsa, əlavə olaraq xarici səbəblər kodundan (XX sinif) istifadə edilir.

D59.5 Paroksizmal gecə hemoqlobinurisiyası [Markiafav-Mikel]

Çıxarılıb: ƏGO hemoqlobinuriya (R82.3)

D59.6 Digər xarici amillərin təsirindən törənən hemoliz nəticəsində əmələ gələn hemoqlobinuriya

Gərginlikdən törənən hemoqlobinuriya

Marş hemoqlobinurisiyası

Paroksizmal soyuqluq hemoqlobinurisiyası

Etioloji amilin göstərilməsi zərurəti yaranarsa, əlavə olaraq xarici səbəblər kodundan (XX sinif) istifadə edilir.

Çıxarılıb: ƏGO hemoqlobinuriya (R82.3)

D59.8 Digər qazanılmış hemolitik anemiyalar

D59.9 Dəqiqləşdirilməmiş qazanılmış hemolitik anemiya

Xroniki, idiopatik hemolitik anemiya

**Aplastik və digər anemiyalar
(D60–D64)**

**D60 Qazanılmış təmiz qırmızıhüceyrəli aplaziya
(eritroblastopeniya)**

Daxil edilib: (qazanılmış) (yaşlıların) qırmızı-hüceyrəli aplaziyası (timoma ilə)

D60.0 Qazanılmış xroniki təmiz qırmızıhüceyrəli aplaziya

D60.1 Qazanılmış keçici təmiz qırmızıhüceyrəli aplaziya

D60.8 Digər qazanılmış təmiz qırmızıhüceyrəli aplaziyalar

D60.9 Dəqiqləşdirilməmiş qazanılmış təmiz qırmızıhüceyrəli aplaziya

D61 Digər aplastik anemiyalar

Çıxarılıb: aqranulositoz (D70)

D61.0 Konstitusional aplastik anemiya

Anadangəlmə

Uşaq

Birincili

} (təmiz) qırmızıhüceyrəli aplaziya (-sı)

Blekkfen-Dayemond sindromu Ailəvi hipoplastik anemiya Fankoni anemiyası

İnkişaf qüsuru ilə birgə rast gəlinən pansitopeniya

D61.1 Dərman mənşəli aplastik anemiya

Dərman maddəsinin adını göstərmək zərurəti yaranarsa, əlavə olaraq xarici səbəblər kodundan (XX sinif) istifadə edilir.

- D61.2 Digər xarici amillərin təsirindən törənən aplastik anemiya**
Etioloji amilin göstərilməsi zərurəti yaranarsa, əlavə olaraq xarici səbəblər kodundan (XX sinif) istifadə edilir.
- D61.3 İdiopatik aplastik anemiya**
- D61.8 Digər dəqiqləşdirilmiş aplastik anemiyalar**
- D61.9 Dəqiqləşdirilməmiş aplastik anemiya**
ƏGO hipoplastik anemiya Sümük iliyinin hipoplaziyası Panmielofitiz
- D62 Kəskin posthemorragik anemiya**
Çıxarılıb: qan itirmə nəticəsində döldə yaranan anadangəlmə anemiya (P61.3)
- D63* Başqa rubrikalarda təsnif edilən xroniki xəstəliklər zamanı rast gəlinən anemiya**
- D63.0* Yenitörəmələr zamanı müşahidə olunan anemiya (C00–D48†)**
- D63.8* Başqa rubrikalarda təsnif edilən digər xroniki xəstəliklər zamanı rast gəlinən anemiya**
Xroniki böyrək çatmamazlığı zamanı anemiya \geq 3-cü mərhələ (N18.3-N18.5†)
- D64 Digər anemiyalar**
Çıxarılıb: refraktor anemiya:
- ƏGO (D64.4)
 - blastların artıqlığı ilə (D46.2)
 - dəyişilmiş blast hüceyrələrin çoxluğu ilə (C92.0)
 - sideroblastlarla (D46.1)
 - sideroblastsız (D46.0)
- D64.0 İrsi sideroblast anemiya**
Cinsiyyətlə bağlı hipoxrom sideroblast anemiya
- D64.1 Digər xəstəliklərlə bağlı olan ikincili sideroblast anemiya**
Xəstəliyin adının göstərilməsi zərurəti yaranarsa, əlavə koddan istifadə edilir.
- D64.2 Dərman preparatları və ya toksinlər tərəfindən törədilən ikincili sideroblast anemiya**
Etioloji amilin göstərilməsi zərurəti yaranarsa, əlavə olaraq xarici səbəblər kodundan (XX sinif) istifadə edilir.
- D64.3 Digər sideroblast anemiyalar**
ƏGO sideroblast anemiya
Piridoksindən asılı olan sideroblast anemiya
- D64.4 Anadangəlmə dizeritropoetik anemiya**
Dishemopoetik anemiya (anadangəlmə)
Çıxarılıb: Blekfen-Dayemond sindromu (D61.0)
Di Qulyelmo xəstəliyi (S94.0)
- D64.8 Digər dəqiqləşdirilmiş anemiyalar**
Uşaq psevdoleykemiya
Leykoeritroblast anemiya
- D64.9 Dəqiqləşdirilməmiş anemiya**

Qanın laxtalanma pozğunluqları, purpura və digər hemorragik vəziyyətlər (D65–D69)

D65 Disseminə olunmuş damardaxili laxtalanma [defibrinasiya sindromu]

Daxil edilib: Qazanılmış afibrinogenemiya

Sərf edilən koagulopatiya

Diffuz və ya disseminə olunmuş damardaxili koagulyasiya [DJC]

Qazanılmış fibrinolitik qanaxma

Fibrinolitik purpura

İldırımsürətli purpura

Çıxarılıb: defibrinasiya sindromu (fəsadlaşmış):

- abort, uşaqlıqdankənar və ya molyar hamiləlik zamanı (O00 – O07, O08.1)
- yenidoğulmuşda (P60)
- hamiləlik, doğuş və zahılıq dövründə (O45.0, O46.0, O67.0, O72.3)

D66 VIII amilin irsi çatmamazlığı

VIII amilin çatmamazlığı (funksional pozğunluqla)

Hemofiliya:

- ƏGO
- A tipi
- klassik

Çıxarılıb: VIII amilin damar pozğunluğu ilə birgə rast gəlinən çatmamazlığı (D68.0)

D67 IX amilin irsi çatmamazlığı

Kristmas xəstəliyi

IX amilin (funksional pozğunluqla) çatmamazlığı

Plazmanın tromboplastik komponentinin çatmamazlığı

B tip hemofiliya

D68 Laxtalanmanın digər pozğunluqları

Çıxarılıb: fəsadlaşmış:

- abort, uşaqlıqdankənar və ya molyar hamiləlik (O00 – O07, O08.1)
- hamiləlik, doğuş və zahılıq dövrü (O45.0, O46.0, O67.0, O72.3)

D68.0 Villebrand xəstəliyi

Angiohemofiliya

VIII amilin damar pozğunluğu ilə birgə rast gəlinən çatmamazlığı

Damar hemofiliyası

Çıxarılıb: kapilyarların irsi kövrəkliyi (D69.8) VIII amilin çatmamazlığı:

- ƏGO (D66)
- funksional pozğunluqla birgə rast gəlinən (D66)

D68.1 XI amilin irsi çatmamazlığı

C tip hemofiliya

XI amilin çatmamazlığı

D68.2 Laxtalanmanın digər amillərinin irsi çatmazlığı

Anadangəlmə afibrinogenemiya AC-qlobulinin çatmamazlığı Proaksələrinin çatmamazlığı

Aşağıdakı amillərin çatmamazlığı:

- I [fibrinogen]
- II [protrombin]
- V [labil]
- VII [stabil]

- X [Stuart-Prower]
- XII [Hageman]
- XIII [fibrin tənzim edən] Disfibrinogenemiya (anadangəlmə) Hipoprokonvertinemiya
Ovren xəstəliyi

D68.3 Qanda dövr edən antikoagulyantların təsirindən əmələ gələn hemorragik pozğunluqlar

Antikoagulyantlardan uzun müddət istifadə nəticəsində qanaxma
Hiperheparinemiya

Qanda aşağıda göstərilənlərin miqdarının yüksəlməsi:

- antitrombinin
- anti – VIIIa
- anti – IXa
- anti – Xa
- anti – XIa

Əgər işlədilən antikoagulyantın adının göstərilməsi zərurəti yaranarsa, əlavə olaraq xarici səbəblər kodundan (XX sinif) istifadə edilir.

Çıxarılıb: qanaxma olmadan antikoagulyantlardan uzun müddət istifadə (Z92.1)

D68.4 Laxtalanma amilinin qazanılmış çatmamazlığı

Laxtalanma amilinin çatmamazlığı:

- qaraciyər xəstəliyi nəticəsində
- K vitaminin çatmamazlığı ilə əlaqədar

Çıxarılıb: yenidə doğulmuşlarda K vitamininin çatmamazlığı (P53)

D68.5 Birincili trombofiliya

C zülalına müqavimətin aktivləşməsi [Leyden mutasiyası V faktor]

Antitrombin	}	çatmamazlığı
Zülal C		
Zülal S		

Protrombin gen mutasiyası

D68.6 Digər trombofiliyalar Antikardiolipin sindromu Antifosfolipid sindromu

Qurdeşənəyi antikoagulyantının olması

Çıxarılıb: disseminə olunmuş damardaxili laxtalanma (D65)
hiperhomosistenemiya (E72.1)

D68.8 Digər dəqiqləşdirilmiş laxtalanma pozğunluqları

D68.9 Dəqiqləşdirilməmiş laxtalanma pozğunluğu

D69 Purpura və digər hemorragik vəziyyətlər

Çıxarılıb: xoşxassəli hiperqammaqlobulinemik purpura (D89.0)

krioqlobulinemik purpura (D89.1)

idiopatik (hemorragik) trombositemiya (D47.3)

ildırımsürətli purpura (D65)

trombotik trombositopenik purpura (M31.1)

D69.0 Allergik purpura

Anafilaktoid

Henox (-Şönleyn)

Qeyri-trombositopenik:

hemorragik

idiopatik

Damar

Allergik vaskulitlər

purpura (-sı)

D69.1 Trombositlərin keyfiyyət qüsurları Bernar-Sulye [nəhəng trombositlər]

sindromu Qlansman trombasteniyası

Boz trombositlər sindromu

(İrsi) (hemorragik) trombasteniyası

Trombositopatiya

Çıxarılıb: Villebrand xəstəliyi (D68.0)

D69.2 Digər qeyri-trombositopenik purpura

ƏGO
Qocalıq (senil) } purpura (-sı)
Sadə

D69.3 İdiopatik trombositopenik purpura

Evans sindromu

D69.4 Digər birincili trombositopeniyalar

Çıxarılıb: mil sümüyünün olmaması ilə birgə rast gəlinən trombositopeniya (Q87.2)
ötüb keçən neonatal trombositopeniya (P61.0)
Viskott-Oldriç sindromu (D82.0)

D69.5 İkincili trombositopeniya

Etioloji amilin göstərilməsi zərurəti yaranarsa, əlavə olaraq xarici səbəblər kodundan (XX sinif) istifadə edilir.

D69.6 Dəqiqləşdirilməmiş trombositopeniya

D69.8 Digər dəqiqləşdirilmiş hemorragik vəziyyətlər

Kapilyarların (anadangəlmə) kövrəkliyi
Damar psevdohemofiliyası

D69.9 Dəqiqləşdirilməmiş hemorragik vəziyyət

Qanın və qanyaradıcı orqanların digər xəstəlikləri (D70–D77)

D70 Aqranulositoz

Daxil edilib: Aqranulositar angina

Uşaqların irsi aqranulositozu Kostman xəstəliyi

ƏGO
Anadangəlmə
Tsiklik
Dərman mənşəli
Periodik
Dalaq (birincili)
Toksik

neytropeniya

Neytropenik splenomeqaliya

Verner-Şults xəstəliyi

Neytropeniyanı törədən dərman maddəsinin adını göstərmək zərurəti yaranarsa, əlavə olaraq xarici səbəblər kodundan (XX sinif) istifadə edilir.

Çıxarılıb: ötüb keçən neonatal neytropeniya (P61.5)

D71 Polimorf-nüvəli neytrofillərin funksional pozğunluqları

Daxil edilib: Hüceyrə membranının reseptor kompleksinin çatmamazlığı (CR3)

(Uşaqların) xroniki qranulomatoz xəstəliyi

Anadangəlmə disfaqositoz

Proqressiv septik qranulomatoz

D72 Ağ qan hüceyrələrinin digər pozğunluqları

Çıxarılıb: bazofiliya (D75.8)

immun pozğunluqlar (D80 – D89)

neytropeniya (D70)

leykositlərin həcmnin (sayı) qeyri-normal olması (R72)

Preleykemiya (sindrom) (D46.9)

D72.0 Leykositlərin genetik anomaliyaları

Alder
 Maya-Xeçqlin
 Pelqer-Xyüet } anomaliyası (qranulositin) (qranulyasiya)
 və ya sindromu

Anadangəlmə:

- leykositar:

Hiperseqmentasiya

hiposeqmentasiya

- leykomelanopatiya

Çıxarılıb: Çediak-Xiqasi (-Steynbrink) sindromu (E70.3)

D72.1 Eozinofiliya

Eozinofiliya:

- allergik
- anadangəlmə

D72.8 Ağ qan hüceyrələrinin digər dəqiqləşdirilmiş pozğunluqları

•Limfositar }
 •Monositar } leykemoid reaksiya
 •Mielositar }

Leykositoz

Limfositoz (simptomatik)

Limfopeniya

Monositoz (simptomatik)

Plazmositoz

D72.9 Ağ qan hüceyrələrinin dəqiqləşdirilməmiş pozğunluğu**D73 Dalaq xəstəlikləri****D73.0 Hiposplenizm** Əməliyyatdan sonrakı aspleniya

Dalağın atrofiyası

Çıxarılıb: (anadangəlmə) aspleniya (Q89.0)

D73.1 Hipersplenizm

Çıxarılıb: splenomeqaliya:

- ƏGO (R16.1)
- anadangəlmə (Q89.0)

D73.2 Xroniki durğunluq splenomeqaliyası**D73.3 Dalağın absesi****D73.4 Dalağın kistası****D73.5 Dalağın infarktı**

Dalağın qeyri-travmatik cırılması

Dalağın burulması

Çıxarılıb: dalağın travmatik cırılması (S36.0)

D73.8 Dalağın digər xəstəlikləri

Dalağın ƏGO fibrozu

Perisplenit

ƏGO splenit

D73.9 Dalağın dəqiqləşdirilməmiş xəstəliyi**D74 Methemoqlobinemiya****D74.0 Anadangəlmə methemoqlobinemiya**

NADH – methemoqlobinreduktazanın anadangəlmə çatmamazlığı

M hemoqlobinozu [Hb–M xəstəliyi]

Anadangəlmə methemoqlobinemiya

D74.8 Digər methemoqlobinemiyalar

Qazanılmış methemoqlobinemiya (sulfhemoqlobinemiya ilə)

Toksiki methemoqlobinemiya

Etioloji amilin göstərilməsi zərurəti yaranarsa, əlavə olaraq xarici səbəblər kodundan (XX sinif) istifadə edilir.

D74.9 Dəqiqləşdirilməmiş methemoqlobinemiya

D75 Qanın və qanyaradıcı orqanların digər xəstəlikləri

Çıxarılıb: limfa düyünlərinin böyüməsi (R59.–)

ƏGO hiperqammaqlobulinemiya (D89.2)

limfadenit:

- ƏGO (I88.9)
- kəskin (L04.–)
- xroniki (I88.1)
- (kəskin) (xroniki) mezenterial (I88.0)

D75.0 Ailəvi eritrositoz

Polisitemiya:

- xoşxassəli
- ailəvi

Çıxarılıb: irsi ovalositoz (D58.1)

D75.1 İkincili polisitemiya

ƏGO eritrositoz

Polisitemiya:

- ƏGO
- qazanılmış
- Səbəbinə görə:
 - eritropoetinlərlə bağlı*
 - plazma həcmnin azalması ilə bağlı*
 - hündürlüklə bağlı*
 - stresslə bağlı*
- emosional
- hipoksemik
- nefrogen
- nisbi

Çıxarılıb: yenidoğulmuşların polisitemiyası (P61.1)

həqiqi polisitemiya (D45)

D75.8 Qanın və qanyaradıcı orqanların digər dəqiqləşdirilmiş xəstəlikləri

Bazofiliya

D75.9 Qanın və qanyaradıcı orqanların dəqiqləşdirilməmiş xəstəliyi

D76 Limforetikulyar toxumanın və retikulohistiositar sistemin prosesə cəlb olunması ilə keçən digər xəstəliklər

Çıxarılıb: (Abt-)Letterer-Sive xəstəliyi (C96.0)

eozinofil qranuloma (C96.6)

Hend-Şuller-Kristen xəstəliyi (C96.5)

Retikul hüceyrəli sarkoma (C96.8)

X histiositoz, çoxocaqlı (C96.5) X histiositoz, birocaqlı (C96.6)

Langerhans-hüceyrəli histiositoz, çoxocaqlı (C96.5) Langerhans-hüceyrəli histiositoz, birocaqlı (C96.6)

bədxassəli histiositoz (C96.8)

retikuloendotelioz və ya retikulyoz:

- histiositar medullyar (C96.9)
- leykemik (C91.4)
- lipomelanotik (I89.8)
- bədxassəli (C85.7)
- qeyri-lipid (C96.0)

D76.1 Hemofaqositar limfohistiositoz

Ailəvi hemofaqositar retikulyoz

Mononuklear faqositlərdən əmələ gələn histiositozlar

D76.2 İnfeksiya ilə bağlı olan hemofaqositar sindrom

Törədicinin və ya infeksiyon xəstəliyinin adını dəqiqləşdirmək zərurəti yaranarsa, onda əlavə koddan istifadə edilir.

D76.3 Digər histiositoz sindromlar

Retikulohistiositoma (nəhənghüceyrəli)

Massiv limfadenopatiya ilə müşayiət olunan sinus histiositozu

Ksantoqranuloma

D77* Başqa rubrikalarda təsnif edilən xəstəliklər zamanı qanın və qanyaradıcı orqanların digər pozğunluqları

Daxil edilib: Şistosomoz (bilharsioz) zamanı dalağın fibrozu (B65.– †)

İmmun mexanizmin prosesə cəlb olunması ilə gedən ayrı-ayrı pozğunluqlar (D80–D89)

Daxil edilib: komplement sistemində qüsurlar

insanın immün çatışmazlıq virusunun [İİÇV] törətdiyi xəstəlik istisna olmaqla, immün çatışmazlıq pozğunluqları
sarkoidoz

Çıxarılıb:

ƏGO autoimmün (sistem) xəstəliklər (M35.9)

polimorf-nüvəli neytrofillərin funksional pozğunluqları (D71)

insanın immün çatışmazlıq virusu [İİÇV] tərəfindən törədilən xəstəlik (B20-B24)

hamiləliyi, doğuşu və zahılıq dövrünü ağırlaşdıran insanın immün çatışmazlıq virusu [İİÇV] xəstəliyi (O98.7)

D80 Başlıca olaraq anticisimlərin çatmamazlığı ilə müşahidə olunan immün çatmamazlıqlar

D80.0 İrsi hipoxammaqlobulinemiya

Autosom resessiv aqammaqlobulinemiya (İsveçrə tipi)

[Brutonun] X-xromosomu ilə ilişikli aqammaqlobulinemiya [-sı] (boy hormonunun çatmamazlığı ilə)

D80.1 Ailəvi olmayan hipoxammaqlobulinemiya

İmmunoqlobulinlərin daşıyıcısı olan B-limfositlərlə müşahidə olunan aqammaqlobulinemiya

Ümumi dəyişkən aqammaqlobulinemiya [CV Agamma]

ƏGO hipoxammaqlobulinemiya

D80.2 A immunoqlobulinin [IgA] çatmamazlığı

D80.3 G immunoqlobulinin [Ig G] çatmamazlığı

D80.4 M immunoqlobulinin [Ig M] çatmamazlığı

D80.5 M immunoqlobulinin [Ig M] artıqlığı ilə müşahidə olunan immün çatmamazlıq

- D80.6** İmmunoqlobulinlərin miqdarının normaya yaxın olması və ya hiperimmunoqlobulinemiya ilə müşayiət olunan anticisim çatmamazlığı
- D80.7** Uşaqların ötüb gedən hipoqammaqlobulinemiyası
- D80.8** Başlıca olaraq anticisimlərin qüsuru ilə müşahidə olunan digər immun çatmamazlıqlar
Kappa-yüngül zəncirin çatmamazlığı
- D80.9** Başlıca olaraq anticisimlərin qüsuru ilə müşahidə olunan dəqiqləşdirilməmiş immun çatmamazlıq
- D81** Kombinə olunmuş immun çatmamazlıqlar
Çıxarılıb: autosom resessiv aqammaqlobulinemiya (İsveçrə tipi) (D80.0)
- D81.0** Retikulyar diskenezlə müşayiət olunan ağır formalı kombinə olunmuş immun çatmamazlıq
- D81.1** T- və B- hüceyrələrinin miqdarının azlığı ilə müşayiət olunan ağır formalı kombinə olunmuş immun çatmamazlıq
- D81.2** B- hüceyrələrinin azlığı və ya normal miqdarda olması ilə müşayiət olunan ağır formalı kombinə olunmuş immun çatmamazlıq
- D81.3** Adenozindezaminazanın çatmamazlığı
- D81.4** Nezelof sindromu
- D81.5** Purinnukleozidfosforilazanın çatmamazlığı
- D81.6** Baş histoloji uyuşma kompleksinin I sinfinə aid olan molekulun çatmamazlığı
"Çılpaq limfositlər" sindromu
- D81.7** Baş histoloji uyuşma kompleksinin II sinfinə aid olan molekulun çatmamazlığı
- D81.8** Digər kombinə olunmuş immun çatmamazlıqlar
Biotin-asılı karboksilazanın çatmamazlığı
- D81.9** Dəqiqləşdirilməmiş kombinə olunmuş immun çatmamazlıq
ƏGO ağır formalı kombinə olunmuş immun çatmamazlıq
- D82** Digər mühüm dərəcəli qüsurlarla bağlı olan immun çatmamazlıqlar
Çıxarılıb: ataktik teleangiektaziya [Luis-Bar] (G11.3)
- D82.0** Viskott-Oldriç sindromu
Trombositopeniya və ekzema ilə birgə müşahidə olunan immun çatmamazlıq
- D82.1** Di Georq sindromu Udlaq divertikulu sindromu Çəngələbənzər vəzinin:
 - alimfoplaziyası
 - immun çatmamazlıq ilə müşayiət olunan aplaziya və ya hipoplaziyası
- D82.2** Qısa ətraflar hesabına cırtndanboyluluqla birgə müşahidə olunan immun çatmamazlıq
- D82.3** Epşteyn-Barr virusu tərəfindən törədilən irsi qüsür nəticəsində baş verən immun çatmamazlıq
X-xromosomu ilə ilişikli limfoproliferativ xəstəlik
- D82.4** Hiperimmunoqlobulin E (IgE) sindromu
- D82.8** Digər dəqiqləşdirilmiş mühüm dərəcəli qüsurlarla bağlı olan immun çatmamazlıq

- D82.9 Mühüm dərəcəli qüsurlarla bağlı olan dəqiqləşdirilməmiş immun çatmamazlıq**
- D83 Adi dəyişkən immun çatmamazlıq**
- D83.0 B-hüceyrələrin miqdarının və funksional aktivliyinin mühüm dərəcədə kənara çıxması ilə müşahidə olunan ümumi dəyişkən immun çatmamazlıq**
- D83.1 İmmun tənzimləyici T-hüceyrələrinin mühüm dərəcəli pozğunluğu ilə müşahidə olunan ümumi dəyişkən immun çatmamazlıq**
- D83.2 B- və ya T-hüceyrələrinə qarşı yaranmış autoanticişimlərlə birgə müşahidə olunan ümumi dəyişkən immun çatmamazlıq**
- D83.8 Digər ümumi dəyişkən immun çatmamazlıqlar**
- D83.9 Dəqiqləşdirilməmiş ümumi dəyişkən immun çatmamazlıq**
- D84 Digər immun çatmamazlıqlar**
- D84.0 Funksional antigen –1 limfositlərin qüsuru [LFA–1] D84.1 Komplement sistemində qüsür**
Esterazanın C1 inhibitironun çatmamazlığı [C1–INH]
- D84.8 Digər dəqiqləşdirilmiş immun çatmamazlıqlar**
- D84.9 Dəqiqləşdirilməmiş immun çatmamazlıq**
- D86 Sarkoidoz**
- D86.0 Ağciyər sarkoidozu**
- D86.1 Limfa düyünlərinin sarkoidozu**
- D86.2 Limfa düyünlərinin sarkoidozu ilə birgə müşahidə olunan ağ ciyər sarkoidozu**
- D86.3 Dəri sarkoidozu**
- D86.8 Digər dəqiqləşdirilmiş və kombine olunmuş lokalizasiyalı sarkoidoz**
Sarkoidoz zamanı iridosiklit† (H22.1*)
Sarkoidoz zamanı kəllə sinirlərinin çoxsaylı iflici (G53.2*)
Sarkoidli:
• artropatiya† (M14.8*)
• miokardit† (I41.8*)
• miozit† (M63.3*)
Uveoparotit qızdırması [Herfordt xəstəliyi]
- D86.9 Dəqiqləşdirilməmiş sarkoidoz**
- D89 Başqa rubrikalarda təsnif edilməyən, immun mexanizmin prosesə cəlb olunması ilə gedən digər pozğunluqlar**
Çıxarılıb: ƏGO hiperqlobulinemiya (R77.1)
qeyri-müəyyən dərəcəli monoklonal qamma-patiya (D47.2)
transplantantın uyuşmaması və dəf olunması (T86.–)
- D89.0 Poliklonal hiperqammaqlobulinemiya**
Hiperqammaqlobulinemiya ilə müşahidə olunan xoşxassəli hemorragik vaskulit
ƏGO poliklonal qamma-patiya

D89.1 Krioqlobulinemiya

Krioqlobulinemiya:

- essensial (irsi)
- idiopatik
- qarışıq
- birincili
- ikincili

Krioqlobulinemik:

- purpura
- vaskulit

D89.2 Dəqiqləşdirilməmiş hiperqammaqlobulinemiya

D89.3 İmmun bərpa sindromu

Dərman maddəsini identifikasiya etmək lazım gələrsə, əlavə olaraq xarici səbəblərin kodundan (XX sinif) istifadə edilir.

D89.8 Başqa rubrikalarda təsnif edilməyən, immun mexanizmin prosesə cəlb olunması ilə müşahidə olunan digər dəqiqləşdirilmiş pozğunluqlar

D89.9 İmmun mexanizmin prosesə cəlb olunması ilə müşahidə olunan dəqiqləşdirilməmiş pozğunluqlar

ƏGO immun xəstəliklər

IV SİNİF

Endokrin sistemin xəstəlikləri, maddələr mübadiləsi və qidalanma pozğunluqları (E00-E90)

Qeyd: Bütün yenitörəmələr (funksional aktiv və qeyri-aktiv) II sinfə daxil edilib. Bu sinfin müvafiq kodları (E05.8, E07.0, E16-E31, E34.– daxil olmaqla) funksional aktiv yenitörəmələrin və ektopik endokrin toxumanın göstərilməsi məqsədilə əlavə kod kimi, eləcə də endokrin vəzilərin başqa rubrikalarda təsnif olunan yenitörəmələr və başqa pozğunluqlarla bağlı hipo- və hiperfunksiyasını müəyyənləşdirmək üçün istifadə edilə bilər.

Çıxarılıb: Hamiləliyin, doğuşun və zahılıq dövrünün ağırlaşmaları (O00-O99)

Digər rubrikalarda təsnif olunmayan klinik və laborator müayinələrlə aşkar edilən simptomlar, əlamətlər və normadan kənar çıxışmalar (R00-R99)

Döl və yenidöğulmuşlər üçün spesifik olan keçici endokrin və maddələr mübadiləsi pozğunluqları (P70-P74)

Bu sinif aşağıdakı rubrikalardan ibarətdir:

- E00-E07 Qalxanabənzər vəzinin xəstəlikləri
- E10-E14 Şəkərli diabet
- E15-E16 Mədəaltı vəzinin daxili sekresiya fəaliyyətinin və qlükoza tənziminin digər pozğunluqları
- E20-E35 Digər endokrin vəzilərinin pozğunluqları
- E40-E46 Natamam qidalanma
- E50-E64 Natamam qidalanmanın digər növləri
- E65-E68 Piyələnmə və izafi qidalanmanın digər növləri
- E70-E90 Maddələr mübadiləsinin pozğunluqları

Ulduzla aşağıdakı kateqoriyalar işarə edilmişdir:

- E35* Endokrin vəzilərinin digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərlə bağlı pozğunluqları
- E90* Maddələr mübadiləsinin və qidalanmanın digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərlə əlaqədar pozğunluqları

Qalxanabənzər vəzinin xəstəlikləri (E00-E07)

E00 Anadangəlmə yod çatmamazlığı sindromu

Daxil edilib: ananın orqanizmində və ətraf mühitdə yodun çatışmamazlığı nəticəsində meydana çıxan endemik hallar. Bu hallardan bəziləri həqiqi hipotireoz deyil, inkişaf edən döldə tireoid hormonların qeyri-adekvat sekresiyası nəticəsində üzə çıxır; ur törədən təbii faktorlarla əlaqə ola bilər.

Yanaşı gedən psixi inkişafın geri qalmasını müəyyənləşdirmək üçün əlavə koddan (F70-F79) istifadə edilir.

Çıxarılıb: yod çatışmamazlığı nəticəsində meydana çıxan subklinik hipotireoz (E02)

E00.0 Anadangəlmə yod çatmamazlığı sindromu, nevroloji forma

Endemik kretinizm, nevroloji forma

- E00.1 Anadangəlmə yod çatmamazlığı sindromu, miksedematoz forma**
Endemik kretinizm:
• hipotireoid
• miksedematoz forma
- E00.2 Anadangəlmə yod çatmamazlığı sindromu, qarışıq forma**
Endemik kretinizm, qarışıq forma
- E00.9 Dəqiqləşdirilməmiş anadangəlmə yod çatmamazlığı sindromu**
ƏGO yod çatmamazlığı nəticəsində meydana çıxan anadangəlmə hipotireoz
ƏGO endemik kretinizm
- E01 Qalxanabənzər vəzinin yod çatmamazlığı ilə bağlı xəstəlikləri və oxşar hallar**
Çıxarılıb: anadangəlmə yod çatmamazlığı sindromu (E00.–)
yod çatmamazlığı nəticəsində meydana çıxan subklinik hipotireoz (E02)
- E01.0 Yod çatmamazlığı ilə bağlı diffuz (endemik) ur**
- E01.1 Yod çatmamazlığı ilə bağlı çox düyünlü (endemik) ur**
Yod çatmamazlığı ilə bağlı düyünlü ur
- E01.2 Yod çatmamazlığı ilə bağlı dəqiqləşdirilməmiş (endemik) ur**
ƏGO endemik ur
- E01.8 Qalxanabənzər vəzinin yod çatmamazlığı ilə bağlı digər xəstəlikləri və oxşar hallar**
ƏGO yod çatmamazlığı nəticəsində qazanılmış hipotireoz
- E02 Yod çatmamazlığı ilə əlaqədar subklinik hipotireoz**
- E03 Hipotireozun digər formaları**
Çıxarılıb: yod çatmamazlığı ilə bağlı hipotireoz (E00-E02)
tibbi proseduralardan sonra meydana çıxan hipotireoz (E89.0)
- E03.0 Diffuz urla müşayiət olunan anadangəlmə hipotireoz**
Anadangəlmə (qeyri-toksik) ur:
• ƏGO
• Parenximatoz
Çıxarılıb: normal funksiyalı keçici anadangəlmə ur (P72.0)
- E03.1 Urla müşayiət olunmayan anadangəlmə hipotireoz**
Qalxanabənzər vəzinin aplaziyası (miksedema ilə)
Anadangəlmə:
• qalxanabənzər vəzin atrofiyası
• ƏGO hipotireoz
- E03.2 Dərmanların və digər ekzogen maddələrin təsiri nəticəsində əmələ gəlmiş hipotireoz**
Əgər səbəbi müəyyən etmək zərurəti yaranarsa, xarici təsirlərin əlavə kodundan (XX sinif) istifadə edilir.
- E03.3 Postinfeksion hipotireoz**
- E03.4 Qalxanabənzər vəzinin atrofiyası (qazanılmış)**
Çıxarılıb: qalxanabənzər vəzinin anadangəlmə atrofiyası (E03.1)
- E03.5 Miksedematoz koma**
- E03.8 Digər dəqiqləşdirilmiş hipotireozlar**
- E03.9 Dəqiqləşdirilməmiş hipotireoz**
ƏGO miksedema

E04 Qeyri-toksik urun digər formaları

Çıxarılıb: anadangəlmə ur:

- ƏGO
- diffuz
- parenximatoz

}(E03.3)

yod çatmamazlığı ilə bağlı ur (E00-E02)

E04.0 Qeyri-toksik diffuz ur

Qeyri-toksik ur:

- diffuz (kolloid)
- sadə

E04.1 Qeyri-toksik tək düyünlü ur

Kolloid düyünlü (kistoz) (ur) Qeyri-toksik tək düyünlü ur ƏGO tireoid (kistoz) düyün

E04.2 Qeyri-toksik çox düyünlü ur

ƏGO kistoz ur

ƏGO çox düyünlü (kistoz) ur

E04.8 Qeyri-toksik urun digər dəqiqləşdirilmiş formaları

E04.9 Dəqiqləşdirilməmiş qeyri-toksik ur

ƏGO ur

ƏGO düyünlü (qeyri-toksik) ur

E05 Tireotoksikoz [hipertireoz]

Çıxarılıb: keçici tireotoksikozla müşayiət olunan xroniki tireoidit (E06.2)
neonatal tireotoksikoz (P72.1)

E05.0 Diffuz urla müşayiət olunan tireotoksikoz

ƏGO ekzoftalmik və ya toksik ur

Bazedov xəstəliyi

Diffuz toksik ur

E05.1 Toksik tək düyünlü urla müşayiət olunan tireotoksikoz

Toksik tək düyünlü urla müşayiət olunan tireotoksikoz

E05.2 Toksik çox düyünlü urla müşayiət olunan tireotoksikoz

ƏGO toksik düyünlü ur

E05.3 Ektopik tireoid toxuma ilə müşayiət olunan tireotoksikoz

E05.4 Süni tireotoksikoz

E05.5 Tireoid kriz və ya koma

E05.8 Tireotoksikozun digər formaları

Tireostimuləedici hormonun hipersekresiyası

Səbəbi müəyyənləşdirmək zərurəti yaranarsa, xarici təsirlərin əlavə kodundan (XX sinif) istifadə edilir.

E05.9 Dəqiqləşdirilməmiş tireotoksikoz

ƏGO hipertireoidizm

Ürəyin tireotoksik xəstəliyi (I43.8*)

E06 Tireoidit

Çıxarılıb: doğuşdan sonrakı tireoidit (O90.5)

E06.0 Kəskin tireoidit

Qalxanabənzər vəzinin absesi

Tireoidit:

- piogen
- irinli

İnfeksiyon amili müəyyənləşdirmək zərurəti yaranarsa, əlavə koddan (B95-B97) istifadə edilir.

E06.1 Yarımkəskin tireoidit

Tireoidit:

- de-Kerven
- nəhəng hüceyrəli
- qranulamatoz
- yarımkəskin

Çıxarılıb: autoimmun tireoidit (E06.3)

E06.2 Keçici tireotoksikozla müşayiət olunan xroniki tireoidit

Çıxarılıb: autoimmun tireoidit (E06.3)

E06.3 Autoimmun tireoidit

Xaşımoto tireoiditi Xaşıtoksikoz (keçici) Xroniki limfomatoz tireoidit
Limfositar tireoidit Limfomatoz struma

E06.4 Medikamentoz tireoidit

Dərman preparatını müəyyənləşdirmək lazım gələrsə, xarici təsirlərin əlavə kodundan (XX sinif) istifadə edilir.

E06.5 Digər xroniki tireoidit

Tireoidit:

- xroniki:
 - ƏGO
 - fibroz
- ağcabənzər
- Ridel

E06.9 Dəqiqləşdirilməmiş tireoidit

E07 Qalxanabənzər vəzinin digər xəstəlikləri

E07.0 Kalsitoninin hipersekresiyası Qalxanabənzər vəzinin C-hüceyrəli hiperplaziyası
Tireokalsitoninin hipersekresiyası

E07.1 Dishormonal ur

Ailəvi dishormonal ur

Pendred sindromu

Çıxarılıb: normal funksiyalı keçici anadangəlmə ur (P72.0)

E07.8 Qalxanabənzər vəzinin digər dəqiqləşdirilmiş xəstəlikləri

Tiroid-birləşdirici qlobulinin pozğunluğu

Qalxanabənzər vəzinin infarktı Qalxanabənzər vəziyə qansızma Eutireozun pozulma sindromu

E07.9 Qalxanabənzər vəzinin dəqiqləşdirilməmiş xəstəliyi

**Şəkərli diabet
(E10-E14)**

Şəkərli diabet törədən dərman preparatını müəyyən etmək lazım gələrsə, xarici təsirlərin əlavə kodundan (XX sinif) istifadə edilir.

Aşağıdakı dördüncü rəqəmlər E10-E14 rubrikaları ilə istifadə olunur:

.0 Koma ilə

Diabetik:

- ketoasidozla (ketoasidotik) və ketoasidozsuz koma
- hiperosmolyar koma
- hiperqlikemik koma
- ƏGO hiperqlikemik koma

.1 Ketoasidozla

Diabetik:

- asidoz
 - ketoasidoz
- } koma göstərilmədən

.2† Böyrəklərin zədələnməsi ilə

Diabetik nefropatiya (N08.3*) İntrakapilyar qlomerulonefroz (N08.3*) Kimmelstil-Uilson sindromu(N08.3*)

.3† Gözlərin zədələnməsi ilə

Diabetik:

- katarakta (H28.0*)
- retinopatiya (H36.0*)

.4† Nevroloji ağırlaşmalarla

Diabetik:

- amiotrofiya (G73.0*)
- periferik neyropatiya (G99.0*)
- mononeyropatiya (G59.0*)
- polineyropatiya (G63.2*)
 - avtonom (G99.0*)

.5 Periferik qan dövranının pozğunluğu ilə

Diabetik:

- qanqrena
- periferik angiopatiya† (I79.2*)
- xora

.6 Digər dəqiqləşdirilmiş ağırlaşmalarla

Diabetik artropatiya† (M14.2*)

Neyropatik diabetik artropatiya † (M14.6*)

.7 Çoxsaylı ağırlaşmalarla

.8 Dəqiqləşdirilməmiş ağırlaşmalarla

.9 Ağırlaşmalarsız

E10 İnsulindən asılı şəkərli diabet

[əvvəlcə yuxarıda göstərilən yarımrubrikalara bax]

Daxil edilib: diabet (şəkərli):

- labil
- gənc yaşda başlanan
- ketoza meyilli
- I tip

Çıxarılıb: şəkərli diabet:

- qeyri-kafi qidalanma ilə bağlı (E12.–)
- yenidoğulmuşların (P70.2)
- hamiləlik, doğuş və zahılıq dövrü zamanı (O24.–)

qlikozuriya:

- ƏGO (R81)
- böyrək mənşəli (E74.8)

Qlükozaya qarşı tolerantlığın pozulması (R73.0)

Əməliyyatdan sonrakı hipoinsulinemiya (E89.1)

E11 İnsulindən asılı olmayan şəkərli diabet

[əvvəlcə yuxarıda göstərilən yarımrubrika bax]

Daxil edilib: diabet (şəkərli) (piylənmə ilə) (piylənmə olmadan):

- ahıl yaşda başlanan
- ketoza meyilli olmayan
- stabil
- II tip

Çıxarılıb: şəkərli diabet:

- qeyri-kafi qidalanma ilə bağlı (E12.–)
- yenidoğulmuşların (P70.2)
- hamiləlik, doğuş və zahılıq dövrü zamanı (O24.–)

qlikozuriya:

- ƏGO (R81)
- böyrək mənşəli (E74.8)

Qlükozaya qarşı tolerantlığın pozulması (R73.0)

Əməliyyatdan sonrakı hipoinsulinemiya (E89.1)

E12 Qeyri-kafi qidalanma ilə bağlı şəkərli diabet

[əvvəlcə yuxarıda göstərilən yarımrubrikalara bax]

Daxil edilib: qeyri-kafi qidalanma ilə bağlı şəkərli diabet:

- insulindən asılı
- insulindən asılı olmayan

Çıxarılıb: Hamiləlik, doğuş və zahılıq dövrü zamanı şəkərli diabet (O24.–)

qlikozuriya:

- ƏGO (R81)
- böyrək mənşəli (E74.8)

Qlükozaya qarşı tolerantlığın pozulması (R73.0) Yeni doğulmuşların şəkərli diabeti

(P70.2) Əməliyyatdan sonrakı hipoinsulinemiya (E89.1)

E13 Şəkərli diabetin digər dəqiqləşdirilmiş formaları

[əvvəlcə yuxarıda göstərilən yarımrubrikalara bax]

Çıxarılıb: şəkərli diabet:

- insulindən asılı (E10.–)
- qeyri-kafi qidalanma ilə bağlı(E12.–)
- neonatal (P70.2)
- insulindən asılı olmayan (E11.–)
- hamiləlik, doğuş və zahılıq dövrü zamanı (O24.–)

qlikozuriya:

- ƏGO (R81)
- böyrək mənşəli (E74.8)

Qlükozaya qarşı tolerantlığın pozulması (R73.0)

Əməliyyatdan sonrakı hipoinsulinemiya (E89.1)

E14 Dəqiqləşdirilməmiş şəkərli diabet

[əvvəlcə yuxarıda göstərilən yarımrubrikalara bax]

Daxil edilib: ƏGO diabet

Çıxarılıb: şəkərli diabet:

- insulindən asılı (E10.–)
- qeyri-kafi qidalanma ilə bağlı(E12.–)
- neonatal (P70.2)
- insulindən asılı olmayan (E11.–)
- hamiləlik, doğuş və zahılıq dövrü zamanı (O24.–)

qlikozuriya:

- ƏGO (R81)
- böyrək mənşəli (E74.8)

Qlükozaya qarşı tolerantlığın pozulması (R73.0)

Əməliyyatdan sonrakı hipoinsulinemiya (E89.1)

Mədəaltı vəzinin daxili sekresiya fəaliyyətinin və qlükoza tənziminin digər pozğunluqları (E15-E16)

E15 Qeyri-diabetik hipoqlikemik koma

Daxil edilib: Dərman preparatları tərəfindən törənən qeyri-diabetik insulin koması

Hipoqlikemik koma ilə müşayiət olunan hiperinsulinizm

ƏGO hipoqlikemik koma

Qeyri-diabetik hipoqlikemik koma törədən dərman maddəsini müəyyən etmək lazım gələrsə, xarici səbəblərin əlavə kodundan (XX sinif) istifadə edilir .

E16 Mədəaltı vəzinin daxili sekresiya fəaliyyətinin digər pozğunluqları

E16.0 Komatsız müşahidə olunan medikamentoz hipoqlikemiya

Dərman maddəsini müəyyən etmək lazım gələrsə, xarici səbəblərin əlavə kodundan (XX sinif) istifadə edilir.

E16.1 Hipoqlikemiyanın digər formaları

Funksional qeyri-hiperinsulinemik hipoqlikemiya

Hiperinsulinizm:

- ƏGO
- funksional

Mədəaltı vəzi beta- adacıq hüceyrələrinin ƏGO hiperplaziyası

Hipoqlikemik komadan sonrakı ensefalopatiya

E16.2 Dəqiqləşdirilməmiş hipoqlikemiya

E16.3 Qlükaqon sekresiyasının artması

Mədəaltı vəzi adacıqlarının qlükaqonun hipersekresiyası ilə müşayiət olunan hiperplaziyası

E16.4 Qastrin sekresiyasının pozulması

Hiperqastrinemiya

Zollinqer-Ellison sindromu

E16.8 Mədəaltı vəzinin daxili sekresiya fəaliyyətinin digər dəqiqləşdirilmiş pozğunluqları

Mədəaltı vəzinin daxili sekresiya fəaliyyətinin artması:

- Böy hormonunun(somatotropin- rilizinq- hormonun) hipersekresiyası
- Pankreatik polipeptidin hipersekresiyası
- Somatostatinin hipersekresiyası
- Vazoaktiv intestinal polipeptidin hipersekresiyası

E16.9 Mədəaltı vəzinin daxili sekresiya fəaliyyətinin dəqiqləşdirilməmiş pozğunluğu

Mədəaltı vəzinin adacıq hüceyrələrinin ƏGO hiperplaziyası

Mədəaltı vəzinin endokrin hüceyrələrinin ƏGO hiperplaziyası

Digər endokrin vəzilərinin pozğunluqları (E20-E35)

Çıxarılıb: qalaktoreya (N64.3)
ginekomastiya (N62)

E20 Hipoparatireoz

Çıxarılıb: Di Georq sindromu (D82.1)
tibbi proseduralardan sonra meydana çıxan hipoparatireoz (E89.2)
ƏGO tetaniya (R29.0)
yenidoğulmuşların keçici hipoparatireozu (P71.4)

E20.0 İdiopatik hipoparatireoz

E20.1 Psevdohipoparatireoz

E20.8 Hipoparatireozun digər formaları

E20.9 Dəqiqləşdirilməmiş hipoparatireoz

Paratireoid tetaniya

E21 Hiperparatireoz və qalxanabənzər ətraf vəzinin digər pozğunluqları

Çıxarılıb: osteomalyasiya:

- yaşlıların (M83.–)
- uşaq və yeniyetmə dövründə (E55.0)

E21.0 Birincili hiperparatireoz

Qalxanabənzər ətraf vəzinin hiperplaziyası
Generalizə olunmuş fibroz osteodistrofiya (Reklinhauzen xəstəliyi)

E21.1 Digər rubrikalarda təsnif olunmayan ikincili hiperparatireoz

Çıxarılıb: böyrək mənşəli ikincili hiperparatireoz (N25.8)

E21.2 Hiperparatireozun digər formaları

Üçüncülü hiperparatireoidizm

Çıxarılıb: ailəvi hipokalsiurik hiperkalsiyemiya (E83.5)

E21.3 Dəqiqləşdirilməmiş hiperparatireoz

E21.4 Qalxanabənzər ətraf vəzinin digər dəqiqləşdirilmiş pozğunluqları

E21.5 Qalxanabənzər ətraf vəzilərinin dəqiqləşdirilməmiş xəstəliyi

E22 Hipofizin hiperfunksiyası

Çıxarılıb: İsenko-Kuşinq sindromu (E24.–)

Nelson sindromu (E24.1)

adrenokortikotrop (AKTH) hormonun İsenko-Kuşinq sindromu ilə əlaqədar olmayan hipersekresiyası (E27.0)

hipofizar-adrenokortikotrop hormonun hipersekresiyası (E24.0)

tireostimuləedici hormonun hipersekresiyası (E05.8)

E22.0 Akromeqaliya və hipofizar qıqantizm

Akromeqaliya ilə əlaqədar artropatiya † (M14.5*)

Boy hormonunun hipersekresiyası

Çıxarılıb: konstitusional:

- qıqantizm (E34.4)
- uca boy (E34.4)

boy hormonu rilizinq- hormonunun hipersekresiyası (E16.8)

E22.1 Hiperprolaktinemiya

Hiperprolaktinemiya törədən dərman preparatını müəyyən etmək lazım gələrsə, xarici səbəblərin əlavə kodundan (XX sinif) istifadə edilir.

- E22.2 Antidiuretik hormonun qeyri-adekvat sekresiyası sindromu**
- E22.8 Hipofizin hipersekresiyasının digər halları**
Mərkəzi mənşəli vaxtıdan əvvəl cinsi yetkinlik
- E22.9 Hipofizin dəqiqləşdirilməmiş hiperfunksiyası**
- E23 Hipofizin hipofunksiyası və digər pozğunluqları**
Daxil edilib: hipofizin və hipotalamusun xəstəlikləri ilə əlaqədar meydana çıxan sadalanmış hallar
Çıxarılıb: tibbi proseduralardan sonra meydana çıxan hipopituitarizm (E89.3)
- E23.0 Hipopituitarizm**
Fertil yevnuxoid sindrom
Hipoqonadotrop hipoqonadizm
Boy hormonun idiopatik çatmamazlığı
Qonadotropinin
Boy hormonunun
Hipofiz hormonunun } təcrid olunmuş çatmamazlığı
Kalman sindromu
Loren cırtdanboyluluğu(hipofizar infantilizm)
Hipofizin (doğuşdan sonrakı) nekrozu
Panhipopituitarizm
Hipofizar:
• kaxeksiya
• ƏGO çatmamazlığı
• cırtdanboyluluq
Şixen sindromu
Simmonds xəstəliyi
- E23.1 Medikamentoz hipopituitarizm**
Dərman preparatını müəyyənləşdirmək lazım gələrsə, xarici səbəblərin əlavə kodundan (XX sinif) istifadə edilir .
- E23.2 Şəkərsiz diabet**
Çıxarılıb: nefrogen şəkərsiz diabet (N25.1)
- E23.3 Hipotalamusun digər rubrikalarda təsnif olunmayan disfunksiyası**
Çıxarılıb: Prader-Villi sindromu (Q87.1)
Rassel-Silver sindromu (Q87.1)
- E23.6 Hipofizin digər xəstəlikləri**
Hipofizin absesi
Adipozogenital distrofiya
- E23.7 Hipofizin dəqiqləşdirilməmiş xəstəliyi**
- E24 İsenko-Kuşinq sindromu**
- E24.0 Hipofizar mənşəli İsenko-Kuşinq xəstəliyi**
Hipofizar-AKTH hipersekresiyası
Hipofizar mənşəli hiperadrenokortisizm
- E24.1 Nelson sindromu**
- E24.2 Medikamentoz İsenko-Kuşinq sindromu**
Dərman preparatını müəyyənləşdirmək lazım gələrsə, xarici səbəblərin əlavə kodundan (XX sinif) istifadə edilir.
- E24.3 Ektopik AKTH sindromu**
- E24.4 Alkoholin təsirindən meydana çıxan Kuşinqoid sindromu**
- E24.8 Kuşinqoid sindromla xarakterizə olunan digər hallar**

E24.9 Dəqiqləşdirilməmiş İsenko-Kuşinq sindromu

E25 Adrenogenital pozğunluqlar

Daxil edilib: qazanılma və ya hormonların sintezində iştirak edən fermentlərin anadangəlmə defekti ilə əlaqədar böyrək üstü vəzinin hiperplaziyası ilə bağlı meydana çıxan adrenogenital sindromlar, virilizm və ya feminizasiya qadın tipli:

- yalançı adrenal hermafroditizm
- vaxtından əvvəl yalançı heteroseksual cinsi yetkinlik kişi tipli:
- vaxtından əvvəl yalançı izoseksual cinsi yetkinlik
- erkən makrogenitosomiya
- böyrəküstü vəzinin hiperplaziyası ilə bağlı vaxtından əvvəl cinsi yetkinlik virilizm (qadın tipli)

E25.0 Fermentlərin çatmamazlığı ilə əlaqədar anadangəlmə adrenogenital pozğunluqlar

Böyrəküstü vəzinin anadangəlmə hiperplaziyası

21-hidroksilaza fermentinin çatmamazlığı

Böyrəküstü vəzinin duz itkisi ilə müşayiət olunan anadangəlmə hiperplaziyası

E25.8 Digər adrenogenital pozğunluqlar

İdiopatik adrenogenital pozğunluqlar

Medikamentoz mənşəli adrenogenital pozğunluq zamanı dərman preparatını müəyyənləşdirmək lazım gələrsə, xarici səbəblərin əlavə kodundan (XX sinif) istifadə edilir .

E25.9 Dəqiqləşdirilməmiş adrenogenital pozğunluq

ƏGO adrenogenital pozğunluq

E26 Hiperaldosteronizm

E26.0 Birincili hiperaldosteronizm

Konn sindromu

Böyrəküstü vəzinin hiperplaziyası ilə bağlı birincili aldosteronizm (ikiterəfli)

E26.1 İkincili hiperaldosteronizm

E26.8 Hiperaldosteronizmin digər formaları

Barter sindromu

E26.9 Dəqiqləşdirilməmiş hiperaldosteronizm

E27 Böyrəküstü vəzilərin digər pozğunluqları

E27.0 Böyrəküstü vəzinin qabıq qatının hipersekresiyasının digər növləri

Adrenokortikotrop hormonunun (AKTH) İsenko-Kuşinq xəstəliyi ilə əlaqədar olmayan hipersekresiyası

Vaxtından əvvəl cinsi yetkinlik

Çıxarılıb: İsenko-Kuşinq sindromu (E24.–)

E27.1 Böyrəküstü vəzinin qabıq qatının birincili çatmamazlığı

Addison xəstəliyi

Böyrəküstü vəzilərin autoimmun iltihabı

Çıxarılıb: amiloidoz (E85.–)

vərəm mənşəli Addison xəstəliyi (A18.7)

Uotexaus-Frideriksen sindromu (A39.1)

E27.2 Addison krizi

Adrenal (böyrəküstü vəzin) kriz

Adrenokortikal kriz

E27.3 Böyrəküstü vəzinin qabıq qatının medikamentoz çatmamazlığı

Dərman preparatının adını müəyyən etmək lazım gələrsə, xarici səbəblərin əlavə kodundan (XX sinif) istifadə edilir.

- E27.4 Böyrəküstü vəzinin qabıq qatının digər və dəqiqləşdirilməmiş çatmamazlığı**
 Böyrəküstü vəzinin:
 • qanaxması
 • infarktı
 Böyrəküstü vəzinin qabıq qatının ƏGO çatmamazlığı
 Hipoaldosteronizm
Çıxarılıb: adrenoleykodistrofiya (Addison-Şilder) (E71.3)
 Uotexaus-Frideriksen sindromu (A39.1)
- E27.5 Böyrəküstü vəzinin beyin qatının hiperfunksiyası**
 Böyrəküstü vəzinin beyin qatının hiperplaziyası
 Katexolamin hipersekresiyası
- E27.8 Böyrəküstü vəzilərin digər dəqiqləşdirilmiş pozğunluqları**
 Kortizol-birləşdirici qlobulinin anomaliyası
- E27.9 Böyrəküstü vəzilərin dəqiqləşdirilməmiş xəstəliyi**
- E28 Yumurtalıqların disfunksiyası**
Çıxarılıb: təcrid olunmuş qonadotrop çatmamazlığı (E23.0)
 yumurtalıqların tibbi proseduralardan sonra meydana çıxan çatmamazlığı (E89.4)
- E28.0 Estrogenlərin artıqlığı**
 Estrogenlərin medikamentoz mənşəli yüksəlməsinə səbəb olan dərman preparatını müəyyən etmək lazım gələrsə, xarici səbəblərin əlavə kodundan (XX sinif) istifadə edilir.
- E28.1 Androgenlərin artıqlığı**
 Ovarial androgenlərin hipersekresiyası
 Androgenlərin medikamentoz mənşəli yüksəlməsinə səbəb olan dərman preparatını müəyyən etmək lazım gələrsə, xarici səbəblərin əlavə kodundan (XX sinif) istifadə edilir.
- E28.2 Yumurtalıqların polikistozu sindromu**
 Yumurtalıqların sklerokistoz sindromu
 Steyn-Levental sindromu
- E28.3 Yumurtalıqların birincili çatmamazlığı**
 Estrogenlərin aşağı səviyyədə olması ƏGO vaxtından əvvəl menopauza Davamlı ovarial sindrom
Çıxarılıb: menopauza və qadının klimakterik statusu (N95.1)
 təmiz qonad disgenezi (Q99.1)
 Turner sindromu (Q96.–)
- E28.8 Yumurtalıqların disfunksiyasının digər növləri**
 Yumurtalıqların ƏGO hiperfunksiyası
- E28.9 Yumurtalıqların dəqiqləşdirilməmiş disfunksiyası**
- E29 Xayaların disfunksiyası**
Çıxarılıb: androgen rezistentlik sindromu (E34.5)
 ƏGO azoospermiya və ya oliqospermiya (N46) təcrid olunmuş qonadotrop çatmamazlıq (E23.0) Klaynfelter sindromu (Q98.0-Q98.2, Q98.4)
 tibbi prosedurlardan sonra meydana çıxan xayaların hipofunksiyası (E89.5)
 testikulyar feminizasiya(sindrom) (E34.5)
- E29.0 Xayaların hiperfunksiyası**
 Testosteronun hipersekresiyası
- E29.1 Xayaların hipofunksiyası**
 5-alfa-reduktazanın çatmamazlığı (kişi tipli psevdohermafrotitizm)
 Testikulyar androgenin biosintezinin ƏGO pozğunluğu
 ƏGO testikulyar hipoqonadizm
 Xayaların medikamentoz mənşəli hipofunksiyasına səbəb olan dərman preparatını müəyyən etmək lazım gələrsə, xarici səbəblərin əlavə kodundan (XX sinif) istifadə edilir .

- E29.8 Xayaların disfunksiyasının digər növləri**
- E29.9 Xayaların dəqiqləşdirilməmiş disfunksiyası**
- E30 Cinsi yetkinliyin digər rubrikalarda təsnif olunmayan pozğunluqları**
- E30.0 Cinsi yetkinliyin ləngiməsi** Cinsi yetkinliyin konstitusional ləngiməsi Cinsi yetkinliyin ləngiməsi
- E30.1 Vaxtından əvvəl cinsi yetkinlik**
Vaxtından əvvəl menstruasiya
Çıxarılıb: Olbrayt sindromu (Mak-Kyun) (Şternberq) (Q78.1.) mərkəzi mənşəli vaxtından əvvəl cinsi inkişaf (E22.8) böyrəküstü vəzilərin anadangəlmə hiperplaziyası (E25.0) qadın tipli vaxtından əvvəl yalançı heteroseksual cinsi yetkinlik (E25.–) kişi tipli izoseksual vaxtından əvvəl yalançı cinsi yetkinlik (E25.–)
- E30.8 Cinsi yetkinliyin digər pozğunluqları**
Vaxtından əvvəl telarxe
- E30.9 Cinsi yetkinliyin dəqiqləşdirilməmiş pozğunluğu**
- E31 Poliqlandulyar disfunksiya**
Çıxarılıb: teleangiektatik ataksiya (Lui-Bar) (G11.3) miotonik distrofiya (Şteynert) (G71.1) psevdohipoparatireoz (E20.1)
- E31.0 Autoimmun poliqlandulyar çatmamazlıq**
Şmidt sindromu
- E31.1 Poliqlandulyar hiperfunksiya**
Çıxarılıb: çoxsaylı endokrin adenomatoz (D44.8)
- E31.8 Digər poliqlandulyar disfunksiya**
- E31.9 Dəqiqləşdirilməmiş poliqlandulyar disfunksiya**
- E32 Timus vəzinin xəstəlikləri**
Çıxarılıb: immunodefisitlə müşayiət olunan aplaziya və ya hipoplaziya (D82.1) myasthenia gravis (G70.0)
- E32.0 Timus vəzinin davamlı hiperplaziyası**
Timus vəzinin hipertrofiyası
- E32.1 Timus vəzinin absesi**
- E32.8 Timus vəzinin digər xəstəlikləri**
- E32.9 Timus vəzinin dəqiqləşdirilməmiş xəstəliyi**
- E34 Digər endokrin pozğunluqlar**
Çıxarılıb: psevdohipoparatireoz (E20.1)
- E34.0 Karsinoid sindrom**
Qeyd: karsinoid şişlə əlaqədar funksional aktivliyi müəyyən etmək üçün əlavə koddan istifadə edilir.
- E34.1 İntestinal hormonların hipersekresiyasının digər halları**
- E34.2 Digər rubrikalarda təsnif olunmayan ektopik hormonal sekresiya**
- E34.3 Digər rubrikalarda təsnif olunmayan cırtndanboyluluq**
Cırtndanboyluluq:
- ƏGO
 - konstitusional
 - Laron tipli
 - psixososial

- Çıxarılıb:** progeriya (E34.8)
 Rassel-Silver sindromu (Q87.1)
 Ətrafların immunodefisitlə müşayiət olunan qısalması (D82.2)
 Cırtdanboyluluq:
- axondroplastik (Q77.4)
 - hipoxondroplastik (Q77.4)
 - spesifik dismorfik sindromlarla müşayiət olunan (bu sindromu kodlaşdırmaq üçün Əlifba göstəricisinə bax.)
 - alimentar (E45)
 - hipofizar (E23.0)
 - böyrək mənşəli (N25.0)

E34.4 Konstitusional ucaboyluq

Konstitusional qıqantizm

E34.5 Androgen rezistentlik sindromu

Androgen rezistentliklə müşayiət olunan kişi tipli psevdohermafroditizm

Periferik hormonal reseptorların pozğunluğu

Reyfenşteyn sindromu

Testikulyar feminizasiya sindromu

E34.8 Digər dəqiqləşdirilmiş endokrin pozğunluqlar

Epifizin disfunksiyası

Progeriya

E34.9 Dəqiqləşdirilməmiş endokrin pozğunluq

ƏGO endokrin pozğunluq

ƏGO hormonal pozğunluq

E35* Endokrin vəzilərinin digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərlə əlaqədar pozğunluqları

E35.0* Qalxanabənzər vəzinin digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklər zamanı müşayiət olunan pozğunluqları

Qalxanabənzər vəzinin vərəmi (A18.8†)

E35.1* Böyrəküstü vəzilərin digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklər zamanı müşayiət olunan pozğunluqları

Vərəm mənşəli Addison xəstəliyi (A18.7†)

Uoterixaus-Frideriksen sindromu (meninqokokk mənşəli) (A39.1†)

E35.8* Digər endokrin vəzilərin başqa rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklər zamanı müşayiət olunan pozğunluqları

**Qidalanma çatmamazlığı
(E40-46)**

Qeyd: qidalanma çatmamazlığının dərəcəsi etalon kimi qəbul edilmiş əhali qrupu üçün qoyulmuş orta kəmiyyətlərdən standart kənar çıxımlarla ifadə olunmuş bədən çəkisi göstəricisinə görə qiymətləndirilir. Uşaqlarda çəki artımının olmaması və ya uşaqlarda və böyüklərdə əvvəlki bir və daha artıq ölçmələrlə müqayisədə bədən çəkisinin azalması qidalanma çatmamazlığının göstəricisi hesab edilir. Digər klinik və laborator müayinələr aparılmamışdırsa, birdəfəlik ölçmənin nəticələri qənaətbəxş hesab edilmir və diaqnoz ehtimallara əsaslanır. Müstəsna hallarda bədən çəkisi haqqında heç bir məlumat olmazsa əsas olaraq klinik məlumatlar götürülür. Fərdin bədən çəkisi göstəricisi etalon əhali sayı üçün müəyyən edilmiş orta göstəricidən aşağı olarsa, yüksək ehtimal dərəcəsi ilə ağır formalı qidalanma çatmamazlıqdan o zaman danışmaq olar ki, kəmiyyətlər, etalon qrupu üçün müəyyən edilmiş kəmiyyətlərdən 3 və daha artıq standart kənara çıxma qədər aşağı olsun. İkidən artıq 3-dən aşağı olduqda orta dərəcəli, 1-dən artıq ikidən aşağı olduqda isə yüngül dərəcəli qidalanma çatmamazlığı ehtimal edilir.

Çıxarılıb: alimentar anemiya (D50-D53)
aclıq (T73.0)
üzücü xəstəlik (B22.2)
bağırsaqda sorulmanın pozulması (K90.–)
zülal-enerji çatmamazlığının nəticəsi (E64.0)

E40 Kvaşiorakor

Zülalsız ödemlər, dəri və tüklərin piqmentasiya pozğunluğu ilə xarakterizə olunan kəskin qidalanma pozğunluğu

Çıxarılıb: marazmatik kvaşiorakor (E42)

E41 Alimentar marazm

Daxil edilib: Marazmla müşayiət olunan kəskin qidalanma pozğunluğu

Çıxarılıb: Marazmatik kvaşiorakor (E42)

E42 Marazmatik kvaşiorakor

Daxil edilib: Ağır dərəcəli zülal-enerji çatmamazlığı (E43-də olduğu kimi)

- aralıq forma
- kvaşiorakor və marazm əlamətləri ilə

E43 Dəqiqləşdirilməmiş ağır dərəcəli zülal-enerji çatmamazlığı

Uşaqlarda və ya böyüklərdə bədən çəkisinin ağır dərəcəli azalması və ya uşaqlarda çəki artımının olmamasıdır. Müəyyən edilən çəki etalon qrup üçün müəyyən edilmiş orta göstəricidən 3 standart kənar çıxma qədər az olur. (və

ya başqa standart metodlarla əks etdirilmiş oxşar çəki azalması) Əgər bədən çəkisinin ölçülməsi haqqında yalnız bir məlumat varsa, ağır dərəcə üzvləmə haqda yalnız onda danışmaq olar ki, azı 3 standart kənar çıxma qədər orta göstəricidən aşağı olan bədən çəkisi qədər göstərici aşkar edilmiş olsun.

Ac ödem

E44 Orta və yüngül dərəcəli zülal-enerji çatmamazlığı

E44.0 Orta dərəcəli zülal-enerji çatmamazlığı

Uşaqlarda və ya böyüklərdə bədən çəkisinin itirilməsi və ya uşaqlarda çəki artımının olmamasıdır. Bu zaman müəyyən edilən çəki etalon qrup üçün müəyyən edilmiş orta göstəricidən 2 standart kənar çıxma az olur (və ya başqa standart metodlarla müəyyən edilmiş oxşar çəki azalması). Əgər bədən çəkisinin ölçülməsi haqda yalnız bir məlumat varsa, orta dərəcə çatmamazlıq haqda yalnız orta inamla danışmaq olar ki, azı 2 standart kənar çıxma qədər aşkar edilmiş olsun.

E44.1 Yüngül dərəcəli zülal-enerji çatmamazlığı

Uşaqlarda və ya böyüklərdə bədən çəkisinin etalon kimi götürülmüş əhali qrupunda olduğundan 1 və daha artıq, lakin 2-dən az standart kənar çıxma qədər fərqlənən bədən çəkisinin itirilməsi və ya çəki artımının olmamasıdır. Müəyyən edilən çəki etalon qrup üçün müəyyən edilmiş orta göstəricidən 1 və ya 1-dən çox, lakin 2-dən az standart kənar çıxma qədər az olur. (və ya başqa standart metodlarla əks olunmuş oxşar çəki azalması). Əgər bədən çəkisinin ölçülməsi haqda yalnız bir məlumat varsa, yüngül dərəcə zülal – enerji çatmamazlığı haqda onda inamla danışmaq olar ki, azı 1 (lakin 2-dən az) standart kənar çıxma qədər orta göstəricidən aşağı olan bədən çəkisi qədər göstərici aşkar edilmiş olsun.

E45 Zülal-enerji çatmamazlığı ilə əlaqədar inkişafın ləngiməsi

Daxil edilib: Alimentar:

- cırdanboyluluq
- boy inkişafının ləngiməsi

Qidalanma çatmamazlığı ilə əlaqədar fiziki inkişafın ləngiməsi

E46 Dəqiqləşdirilməmiş zülal-enerji çatmamazlığı

Daxil edilib: ƏGO qidalanma çatmamazlığı

ƏGO zülal-enerji disbalansı

Qidalanma çatmamazlığının digər növləri (E50-E64)

Çıxarılıb: alimantar anemiyalar (D50-D53)

E50 A vitamini çatmamazlığı

Çıxarılıb: A vitamini çatmamazlığının nəticəsi (E64.1)

E50.0 A vitamininin konyuktivanın kserozu ilə müşayiət olunan çatmamazlığı

E50.1 A vitamininin bito yastıqcıqları və konyuktivanın kserozu ilə müşayiət olunan çatmamazlığı

Kiçik yaşlı uşaqlarda Bito yastıqcıqları

E50.2 A vitamininin buynuz qişanın kserozu ilə müşayiət olunan çatmamazlığı

E50.3 A vitamininin buynuz qişanın kserozu və xoralaşması ilə müşayiət olunan çatmamazlığı

E50.4 A vitamininin keratomalyasiya ilə müşayiət olunan çatmamazlığı

E50.5 A vitamininin toyuq korluğu ilə müşayiət olunan çatmamazlığı

E50.6 A vitamininin buynuz qişanın kseroftalmik çapıqlaşması ilə müşayiət olunan çatmamazlığı

E50.7 A vitamininin digər göz əlamətləri ilə müşayiət olunan çatmamazlığı

ƏGO kseroftalmiya

E50.8 A vitamininin çatmamazlığının digər əlamətləri

A vitamini çatmamazlığı nəticəsində əmələ gəlmiş† (L86*):

- follikulyar keratoz
- kseroderma

E50.9 A vitamininin dəqiqləşdirilməmiş çatmamazlığı

ƏGO A hipovitaminozu

E51 Tiamin çatmamazlığı

Çıxarılıb: tiamin çatmamazlığının nəticələri (E64.8)

E51.1 Beri-beri

Beri-beri:

- quru forma
- yaş forma† (I98.8*)

E51.2 Vernike ensefalopatiyası

E51.8 Tiamin çatmamazlığının digər əlamətləri

E51.9 Dəqiqləşdirilməmiş tiamin çatmamazlığı

E52 Nikotin turşusunun çatmamazlığı (pellaqra)

Daxil edilib: Çatmamazlıq:

- Niasinin(-triptofan)
- Nikotinamidin
- Pellaqra (alkoqol)

Çıxarılıb: nikotin turşusu çatmamazlığının nəticələri (E64.8)

E53 Digər B qrup vitaminlərin çatmamazlığı

Çıxarılıb: B vitamini çatmamazlığının nəticələri (E64.8)

B₁₂ vitamini defisitli anemiya (D51.-)

E53.0 Riboflavinin çatmamazlığı

Ariboflavinoz

E53.1 Piridoksin çatmamazlığı

B₆ vitamini çatmamazlığı

Çıxarılıb: piridoksin asılı sideroblast anemiya (D64.3)

E53.8 B qrupuna aid digər dəqiqləşdirilmiş vitaminlərin çatmamazlığı

Biotinin

Siankobalaminin

Fol turşusunun

Folatların

Pantoten turşusunun

B₁₂ vitaminin

çatmamazlığı

E53.9 B qrup vitaminlərinin dəqiqləşdirilməmiş çatmamazlığı

E54 Askorbin turşusunun çatmamazlığı

C vitaminin çatmamazlığı

Sinqa

Çıxarılıb: sinqa ilə əlaqədar əmələ gəlmiş anemiya (D53.2)

C vitamini çatmamazlığının nəticələri (E64.2)

E55 D vitamininin çatmamazlığı

Çıxarılıb: yaşlılarda osteomalyasiya (M83.–)

osteoporoz (M80-M81)

raxitin nəticələri (E64.3)

E55.0 Aktiv raxit

Osteomalyasiya:

• uşaqlarda

• gənclərdə

Çıxarılıb: raxit:

• bağırsaq tipli (K90.0)

• Kron xəstəliyi ilə əlaqədar (E50.–)

• qeyri-aktiv (E64.3)

• böyrək mənşəli (N25.0)

• D vitamininə rezistent (E83.3)

E55.9 D vitamininin dəqiqləşdirilməmiş çatmamazlığı

D avitaminozu

E56 Digər vitaminlərin çatmamazlığı

Çıxarılıb: digər vitaminlərin çatmamazlığının nəticələri (E64.8)

E56.0 E vitamininin çatmamazlığı

E56.1 K vitamininin çatmamazlığı

Çıxarılıb: K vitamininin defisiti nəticəsində qanın laxtalanma faktorlarının çatmamazlığı (D68.4)

yenidoğulmuşda K vitamininin çatmamazlığı (P53)

E56.8 Digər vitaminlərin çatmamazlığı

E56.9 Dəqiqləşdirilməmiş vitamin çatmamazlığı

E58 Kalsiumun alimentar çatmamazlığı

Çıxarılıb: kalsium mübadiləsinin pozğunluğu (E83.5)

kalsium çatmamazlığının nəticələri (E64.8)

E59 Selenin alimentar çatmamazlığı

Keşan xəstəliyi

Çıxarılıb: selen çatmamazlığının nəticələri (E64.8)

- E60** Sinkin alimantar çatmamazlığı
- E61** Digər qida elementlərinin çatmamazlığı
Medikamentoz mənşəli çatmamazlığa səbəb olan dərman preparatını müəyyənləşdirmək lazım gələrsə, xarici səbəblərin əlavə kodundan (XX sinif) istifadə edilir.
Çıxarılıb: mineral mübadilənin pozğunluğu (E83.–)
yod çatmamazlığı ilə əlaqədar qalxanabənzər vəzinin funksiyasının pozğunluğu (E00-E02)
qidalanmanın və digər qida maddələrinin çatmamazlığının nəticələri (E64.–)
- E61.0** Mis çatmamazlığı
- E61.1** Dəmir çatmamazlığı
Çıxarılıb: dəmir defisitli anemiya (D50.–)
- E61.2** Maqnezium çatmamazlığı
- E61.3** Manqan çatmamazlığı
- E61.4** Xrom çatmamazlığı
- E61.5** Molibden çatmamazlığı
- E61.6** Vanadium çatmamazlığı
- E61.7** Qidanın çox elementinin çatmamazlığı
- E61.8** Digər dəqiqləşdirilmiş qida elementlərinin çatmamazlığı
- E61.9** Qida elementlərinin dəqiqləşdirilməmiş çatmamazlığı
- E63** Qida çatmamazlığının digər növləri
Çıxarılıb: susuzlaşma (E86)
böyümənin pozulması (R62.8)
yenidoğulmuşu qidalandırma problemləri (P92.–)
qidalanmanın və digər qida maddələrinin çatmamazlığının nəticələri (E64.–)
- E63.0** Əvəzolunmaz yağ turşularının çatmamazlığı
- E63.1** Qida elementlərinin qeyri-adekvat qəbul edilməsi
- E63.8** Qidalanma çatmamazlığının digər dəqiqləşdirilmiş növləri
- E63.9** Dəqiqləşdirilməmiş qidalanma çatmamazlığı
ƏGO qidalanma çatmamazlığı nəticəsində meydana çıxan kardiomiopatiya (I43.2*)
- E64** Qidalanmanın və digər qida maddələrinin çatmamazlığının nəticələri
Qeyd: Qidalanmanın və ya qida maddələrinin xroniki çatmamazlığı zamanı istifadə edilməməlidir. Bu kod qidalanmanın və ya qida maddələrinin hazırda müşahidə olunan çatmamazlığı üçündür.
- E64.0** Zülal-enerji çatmamazlığının nəticələri
Çıxarılıb: zülal-enerji çatmamazlığı ilə əlaqədar inkişafın ləngiməsi (E45)
- E64.1** A vitamininin çatmamazlığının nəticələri
- E64.2** C vitamininin çatmamazlığının nəticələri
- E64.3** Raxitin nəticələri
Kifozu identifikasiya etmək lazım gələrsə, əlavə koddan (M40.1, M41.5) istifadə edilir.
- E64.8** Digər vitaminlərin çatmamazlığının nəticələri
- E64.9** Dəqiqləşdirilməmiş qida maddələrinin çatmamazlığının nəticələri

Piylənmə və artıq qidalanmanın digər növləri (E65-E68)

E65 Lokalizə olunmuş piy toplanması
Piy yastıqları

E66 Piylənmə
Çıxarılıb: adipozogenital distrofiya (E23.6)
lipomatoz:
• ƏGO (E88.2)
• Derkum xəstəliyi (E88.2)
Prader-Villi sindromu (Q87.1)

E66.0 Energetik resursların artıq miqdarda daxil olması
İlə əlaqədar piylənmə

E66.1 Dərman maddələrinin qəbulu ilə əlaqədar piylənmə
Dərman preparatının adını müəyyənləşdirmək lazım gələrsə, xarici səbəblərin əlavə kodundan (XX sinif) istifadə edilir.

E66.2 **Alveolyar hipoventilyasiya ilə müşayiət olunan yüksək dərəcəli piylənmə**
Pikkvik sindromu

E66.8 **Piylənmənin digər formaları**
Ağrılı piylənmə

E66.9 **Dəqiqləşdirilməmiş piylənmə**
ƏGO sadə piylənmə

E67 Artıq qidalanmanın digər növləri
Çıxarılıb: ƏGO artıq qidalanma (R63.2)
artıq qidalanmanın nəticələri (E68)

E67.0 **A hipervitaminozu**

E67.1 **Hiperkarotinemiya**

E67.2 **Yüksək dozalı B₆ vitamini sindromu**

E67.3 **D hipervitaminozu**

E67.8 **Artıq qidalanmanın digər dəqiqləşdirilmiş formaları**

E68 Artıq qidalanmanın nəticələri

Qeyd: Xroniki artıq qidalanma üçün istifadə edilməməlidir. Bu kod hazırda müşahidə olunan artıq qidalanma üçündür.

Maddələr mübadiləsinin pozğunluqları (E70-E90)

Çıxarılıb: androgen rezistentlik sindromu (E34.5)
böyrəküstü vəzilərin anadangəlmə hiperplaziyası (E25.0)
Elers-Danlo sindromu (Q79.6)
ferment pozğunluğu ilə əlaqədar hemolitik anemiya (D55.–)
Marfan sindromu (Q87.4)
5- α -reduktazanın çatmamazlığı (E29.1)

E70 Aromatik aminturşu mübadiləsinin pozğunluqları

- E70.0 Klassik fenilketonuriya**
- E70.1 Hiperfenilalaninemiyanın digər növləri**
- E70.2 Tirozin mübadiləsinin pozğunluqları**
Alkaptonuriya Hipertirozinemiya Oxranoz Tirozinemiya Tirozinoz
- E70.3 Albinizm**
Albinizm:
 - göz forması
 - dəri-göz forması
Çediak(-Steynbrink)-Hiqaşi sindromu
Kross sindromu
Hermanski-Pudlak sindromu
- E70.8 Aromatik aminturşu mübadiləsinin digər pozğunluqları**
Histidin mübadiləsinin pozğunluqları
Triptofan mübadiləsinin pozğunluqları
- E70.9 Aromatik aminturşu mübadiləsinin dəqiqləşdirilməmiş pozğunluqları**
- E71 Şaxəli zəncirli aminturşularının və yağ turşularının mübadiləsinin pozğunluqları**
- E71.0 “Ağcaqayın şirəsi” xəstəliyi**
- E71.1 Şaxəli zəncirli aminturşularının digər pozğunluğu**
Hiperleysin-izoleysinemiya
Hipervalinemiya İzovalerian asidemiya Metilmalon asidemiya
Propion asidemiya
- E71.2 Şaxəli zəncirli aminturşu mübadiləsinin dəqiqləşdirilməmiş pozğunluqları**
- E71.3 Yağ turşuları mübadiləsinin pozğunluqları**
Adrenoleykodistrofiya [Addison-Şilder]
Əzələ tipli karnitin palmitiltransferazanın çatmamazlığı
Çıxarılıb: Şilder xəstəliyi (G37.0)
- E72 Aminturşu mübadiləsinin digər pozğunluqları**
Çıxarılıb: xəstəlik əlamətləri olmadan normadan kənaraçıxma (R70-R89)
aromatik aminturşu mübadiləsinin pozğunluğu (E70.–)
şaxəli zəncirli aminturşuları mübadiləsinin pozğunluğu (E71.0-E71.2)
yağ turşuları mübadiləsinin pozğunluğu (E71.3)
purin və pirimidin mübadiləsinin pozğunluğu (E79.–)
podaqra (M10.–)
- E72.0 Aminturşuların nəqlinin pozğunluğu**
Sistinin toplanması xəstəliyi† (N29.8*) Sistinoz
Sistinuriya
Fankoni sindromu (-de Toni) (-Debre)
Xartnup xəstəliyi
Lou sindromu
Çıxarılıb: triptofan metabolizminin pozğunluğu (E70.8)
- E72.1 Kükürd tərkibli aminturşuların mübadiləsinin pozğunluqları**
Sistationuriya Homosistinuriya Metioninemiya
Sulfitoksidazanın çatmamazlığı
Çıxarılıb: II transkobalamin çatmamazlığı (D51.2)

- E72.2 Sidik cövhəri mübadiləsinin pozğunluqları**
Arqinemiya
Arqinin aminoasiduriya Sitrulinemiya Hiperammonemiya
Çıxarılıb: ornitin metabolizminin pozğunluğu (E72.4)
- E72.3 Lizin və hidroksilizin mübadiləsinin pozğunluqları**
Qlütarasiduriya Hidroksilizinemiya Hiperlizinemiya
Çıxarılıb: Refsum xəstəliyi (G60.1)
Selveger sindromu (Q87.8)
- E72.4 Ornitin mübadiləsinin pozğunluqları**
Ornitinemiya (I, II tip)
- E72.5 Qlisin mübadiləsinin pozğunluqları**
Hiperhidroksiprolinemiya Hiperprolinemiya (I, II tip) Qeyri-keton hiperqlisinemiya
Sarkozinemiya
- E72.8 Aminturşu mübadiləsinin digər dəqiqləşdirilmiş pozğunluqları**
 β -aminturşuların mübadiləsinin pozğunluğu
 γ -qlütamin siklinin pozğunluğu
- E72.9 Aminturşuların mübadiləsinin dəqiqləşdirilməmiş pozğunluqları**
- E73 Laktozaya dözümsüzlük**
- E73.0 Laktozanın anadangəlmə çatmamazlığı**
- E73.1 Laktozanın ikincili çatmamazlığı**
- E73.8 Laktozaya dözümsüzlüyün digər növləri**
- E73.9 Laktozaya dəqiqləşdirilməmiş dözümsüzlük**
- E74 Karbohidrat mübadiləsinin digər pozğunluqları**
Çıxarılıb: qlükaqon sekresiyasının artması (E16.3)
şəkərli diabet (E10-E14)
ƏGO hipoqlikemiya (E16.2)
mukopolisaxaridoz (E76.0-E76.3)
- E74.0 Qlikogenin toplanma xəstəliyi**
Ürək qlikogenozu Andersen xəstəliyi Kuru xəstəliyi Forbs xəstəliyi
Hers xəstəliyi
Mak-Ardl xəstəliyi Pompe xəstəliyi Tarui xəstəliyi Tauri xəstəliyi Hirke xəstəliyi
Qaraciyər fosforilazasının çatmamazlığı
- E74.1 Fruktoza mübadiləsinin pozğunluqları**
Essensial fruktozuriya
Fruktoza-1,6-difosfatazanın çatmamazlığı
Fruktozaya irsi dözümsüzlük
- E74.2 Qalaktoza mübadiləsinin pozğunluqları**
Qalaktokinazanın çatmamazlığı
Qalaktozemiya
- E74.3 Karbohidratların bağırsaqlarda sorulmasının digər pozğunluqları**
Qlükoza-qalaktozanın sorulmasının pozğunluğu
Saxarozanın çatmamazlığı
Çıxarılıb: laktozaya dözümsüzlük (E73.–)
- E74.4 Qlikoneogenez və piruvat mübadiləsinin pozğunluqları**
Fosfoenolpiruvat-karboksikinazanın çatmamazlığı
Piruvat çatmamazlığı:
- Karboksilazanın çatmamazlığı
- Dehidrogenazanın çatmamazlığı
Çıxarılıb: anemiya ilə müşayiət olunan (D55.–)

- E74.8 Karbohidrat mübadiləsinin digər dəqiqləşdirilmiş pozğunluqları**
 Essensial pentozuriya
 Oksaloz
 Oksaluriya
 Böyrək mənşəli qlükozurriya
- E74.9 Karbohidrat mübadiləsinin dəqiqləşdirilməmiş pozğunluğu**
- E75 Sfinqolipid mübadiləsinin pozğunluqları və lipidlərin digər toplanma xəstəlikləri**
Çıxarılıb: I-III tip mukolipidoz (E77.0-E77.1)
 Refsum xəstəliyi (G60.1)
- E75.0 GM₂ qanqliozidoz**
 Sendhof xəstəliyi Tey-Saks xəstəliyi GM₂-qanqliozidoz:
 • ƏGO
 • yaşlıların
 • yuvenil
- E75.1 Digər qanqliozidozlar**
 Qanqliozidoz:
 • ƏGO
 • GM₁
 • GM₃
 Mukolipidoz IV
- E75.2 Digər sfinqolipidozlar**
 Fabri (–Anderson) xəstəliyi
 Qoşe xəstəliyi
 Krabbe xəstəliyi Niman-Pik xəstəliyi Faber sindromu
 Metaxromatik leykodistrofiya
 Sulfatazanın çatmamazlığı
Çıxarılıb: adrenoleykodistrofiya (Addison-Şilder) (E 71.3)
- E75.3 Dəqiqləşdirilməmiş sfinqolipidoz**
- E75.4 Neyronların lipofussinozu**
 Batten xəstəliyi
 Bilşovski-Yanski xəstəliyi
 Kufs xəstəliyi
 Şpilmeyer-Voqt xəstəliyi
- E75.5 Lipidlərin toplanmasının digər pozğunluqları**
 Serebrotendinoz xolesteroz (Van-Boqart-Şerer-Epşteyn)
- E75.6 Lipidlərin dəqiqləşdirilməmiş toplanma xəstəliyi**
- E76 Qlikozaminoqlikan mübadiləsinin pozğunluqları**
- E76.0 I tip mukopolisaxaridoz**
 Qurler sindromu Qurler-Şeye sindromu Şeye sindromu
- E76.1 II tip mukopolisaxaridoz**
 Qunter sindromu
- E76.2 Digər mukopolisaxaridozlar**
 Betaqlükuronidazanın çatmamazlığı
 III, IV, VI, VII tip mukopolisaxaridozlar Maroto-Lami (yüngül), (ağır) sindromu Morkio(-bənzer) (klassik) sindromu Sanfilippo (B tip) (C tip) (D tip) sindromu
- E76.3 Dəqiqləşdirilməmiş mukopolisaxaridoz**
- E76.8 Qlikozaminoqlikan mübadiləsinin digər pozğunluqları**
- E76.9 Qlikozaminoqlikan mübadiləsinin dəqiqləşdirilməmiş pozğunluğu**

- E77 Qlikoprotein mübadiləsinin pozğunluqları**
E77.0 Lizosom fermentlərin posttranslyasion modifikasiyasının defektləri
 Mukolipidoz II (1-hüceyrə xəstəliyi)
 Mukolipidoz III (Qurler psevdopolidistrofiyası)
- E77.1 Qlikoproteinlərin deqradasiya defekti**
 Aspartilqlükozaminuriya
 Flukozidoz
 Mannoziidoz
 Sialidoz (mukolipidoz I)
- E77.8 Qlikoprotein mübadiləsinin digər pozğunluqları**
E77.9 Qlikoprotein mübadiləsinin dəqiqləşdirilməmiş pozğunluqları
- E78 Lipoprotein mübadiləsinin pozğunluqları və digər lipidemiyalar**
Çıxarılıb: sfinqolipidoz (E75.0-E75.3)
- E78.0 Həqiqi hiperxolesterinemiya**
 Ailəvi hiperxolesterinemiya
 Frederikson hiperlipoproteinemiyası, IIa tipi
 Hiper-β-lipoproteinemiya
 A qrup hiperlipidemiya
 Aşağı sıxlıqlı lipoproteinlərlə müşayiət olunan hiperlipoproteinemiya
- E78.1 Həqiqi hiperqliseridemiya**
 Endogen hiperqliseridemiya
 Frederikson hiperlipoproteinemiyası IV tip
 B qrup hiperlipidemiya
 Hiperpre-β-lipoproteinemiya
 Çox aşağı sıxlıqlı lipoproteinlərlə müşayiət olunan hiperlipoproteinemiya
- E78.2 Qarışıq hiperlipidemiya**
 Ümumi və ya üstünlük təşkil edən β-lipoproteinemiya
 Frederikson hiperlipoproteinemiyası IIb və ya III tip
 Pre-β-lipoproteinemiya ilə müşayiət olunan hiperbetalipoproteinemiya
 Endogen hiperqliseridemiya ilə müşayiət olunan hiperxolisterinemiya
 C qrup hiperlipidemiya Tuberoeruptiv ksantoma
 Tuberoz şişəbənzər ksantoma
Çıxarılıb: serebrotendinoz xolesteroz (Van-Boqart-Şerer-Epişteyn) (E75.5)
- E78.3 Hiperxilomikronemiya**
 Fredrikson hiperlipoproteinemiyası, I və ya V tip
 D qrup hiperlipidemiya
 Qarışıq hiperqliseridemiya
- E78.4 Digər hiperlipidemiyalar**
 Ailəvi qarışıq hiperlipidemiya
- E78.5 Dəqiqləşdirilməmiş hiperlipidemiya**
E78.6 Lipoproteinlərin çatmamazlığı
 A-β-lipoproteinemiya
 Yüksək sıxlıqlı lipoproteinlərin çatmamazlığı
 Hipo-α-lipoproteinemiya
 Hipo-β-lipoproteinemiya (ailəvi) Lesitinxolesterinasiltransferazanın çatmamazlığı Tancer xəstəliyi
- E78.8 Lipoprotein mübadiləsinin digər pozğunluqları**
E78.9 Lipoprotein mübadiləsinin dəqiqləşdirilməmiş pozğunluqları

- E79 Purin və pirimidin mübadiləsinin pozğunluqları**
Çıxarılıb: böyrək daşı (N20.0)
 kombinə olunmuş immunodefisitlər (D81.–)
 podaqra (M10.–)
 oratasidurik anemiya (D53.0)
 piqment kserodermiyası (Q82.1)
- E79.0 İltihabi artritlərin əlamətləri və podaqra düyünləri müşahidə olmadan hiperurikemiya**
 Simptomsuz hiperurikemiya
- E79.1 Leş-Nixen sindromu**
- E79.8 Purin və pirimidin mübadiləsinin digər pozğunluqları**
 İrsi ksantinuriya
- E79.9 Purin və pirimidin mübadiləsinin dəqiqləşdirilməmiş pozğunluğu**
- E80 Porfirin və bilirubin mübadiləsinin pozğunluqları**
Daxid edilib: katalaza və peroksidazanın defekti
- E80.0 İrsi eritropoetik porfiriya**
 Anadangəlmə eritropoetik porfiriya
 Eritropoetik protoporfiriya
- E80.1 Ləng gedişli dəri porfiriyası**
- E80.2 Digər porfiriya** İrsi koproporfiriya Porfiriya:
 • ƏGO
 • kəskin fasiləli (qaraciyər)
 Səbəbini göstərmək lazım gəldikdə xarici səbəblərin əlavə kodundan (XX sinif) istifadə edilir.
- E80.3 Katalaza və peroksidazanın defekti**
 Akatalaziya (Takaxara)
- E80.4 Jilbert sindromu**
- E80.5 Kriqler-Nayyar sindromu**
- E80.6 Bilirubin mübadiləsinin digər pozğunluqları**
 Dubin-Conson sindromu
 Rotor sindromu
- E80.7 Bilirubin mübadiləsinin dəqiqləşdirilməmiş pozğunluğu**
- E83 Mineral mübadiləsinin pozğunluqları**
Çıxarılıb: Mineral maddələrin alimantar çatmamazlığı (E58-E61)
 Qalxanabənzər ətraf vəzinin pozğunluqları (E20-E21) D vitaminin çatmamazlığı (E55.–)
- E83.0 Mis mübadiləsinin pozğunluqları**
 Minkes xəstəliyi (“qıvrım saçlar” xəstəliyi) (“polad saçlar”)
 Vilson xəstəliyi
- E83.1 Dəmir mübadiləsinin pozğunluqları**
 Hemaxromatoz
Çıxarılıb: anemiya:
 • dəmir defisitli (D50.–)
 • sideroblast (D64.0.–D64.3)
- E83.2 Sink mübadiləsinin pozğunluqları**
 Enteropatik akrodermatit

- E83.3 Fosfor mübadiləsinin pozğunluqları**
 Turş fosfatazanın çatmamazlığı Ailəvi hipofosfatemiya Hipofosfataziya
 D vitamininə rezistent:
 • osteomalyasiya
 • raxit
Çıxarılıb: yaşlılarda osteomalyasiya (M83.–)
 osteoporoz (M80-M81)
- E83.4 Maqnezium mübadiləsinin pozğunluğu**
 Hipermaqnezemiya
 Hipomaqnezemiya
- E83.5 Kalsium mübadiləsinin pozğunluqları**
 Ailəvi hiperkalsiurik hiperkalsiemiya
 İdiopatik hiperkalsiuriya
Çıxarılıb: hiperparatiroidizm (E21.0-E21.3)
 xondrokalsinoz (M11.1-M11.2)
- E83.8 Mineral mübadiləsinin digər pozğunluqları**
- E83.9 Mineral mübadiləsinin dəqiqləşdirilməmiş pozğunluğu**
- E84 Kistoz fibroz**
Daxil edilib: mukovissidoz
- E84.0 Ağciyər əlamətləri ilə müşayiət olunan kistoz fibroz**
- E84.1 Bağırsaq əlamətləri ilə müşayiət olunan kistoz fibroz**
 Distal bağırsaq keçməməzliyi sindromu
 Kistoz fibroz zamanı mekonium (bağırsaq) keçməməzliyi † (P75*)
Çıxarılıb: kistoz fibroz istisna olduğu hallarda mekonium (bağırsaq) keçməməzliyi (P76.0)
- E84.8 Digər əlamətlərlə müşayiət olunan kistoz fibroz**
 Kombinə olunmuş əlamətlərlə gedən kistoz fibroz
- E84.9 Dəqiqləşdirilməmiş kistoz fibroz**
- E85 Amiloidoz**
Çıxarılıb: Alsheymer xəstəliyi (G30.–)
- E85.0 Nevropatiasız irsi ailəvi amiloidoz**
 Ailəvi aralıq dənizi qızdırması
 İrsi amiloid nefropatiya
- E85.1 İrsi ailəvi nevropatik amiloidoz**
 Amiloid polineyropatiya (portuqaliya tipi)
- E85.2 Dəqiqləşdirilməmiş irsi ailəvi amiloidoz**
- E85.3 İkincili ailəvi amiloidoz**
 Hemodializlə əlaqədar olan amiloidoz
- E85.4 Məhdud amiloidoz**
 Lokalizə olunmuş amiloidoz
- E85.8 Amiloidozun digər formaları**
- E85.9 Dəqiqləşdirilməmiş amiloidoz**
- E86 Maye həcmnin azalması (hipovolemiya)**
Daxil edilib: Susuzlaşma
 Plazma və hüceyrəarası maye həcmnin azalması
 Hipovolemiya
Çıxarılıb: yenidoğulmuşların susuzlaşması (P74.1)
 hipovolemik şok:
 • ƏGO (R57.1)
 • əməliyyatdan sonrakı (T81.1)
 • travmatik (T79.4)

- E87 Su-duz və ya turşu-qələvi tarazlığının digər pozğunluqları**
- E87.0 Hiperosmolyarlıq və hipernatriyemiya**
Natriumun artıqlığı
Natriumun artıq qəbulu
- E87.1 Hipoosmolyarlıq və hiponatriyemiya**
Natriumun çatmamazlığı
Çıxarılıb: antiidiuretik hormonun sekresiyasının pozulma sindromu (E22.2)
- E87.2 Asidoz**
Asidoz:
• ƏGO
• süd turşusu
• metabolik
• respirator
Çıxarılıb: diabetik asidoz (E10-E14 ümumi dördüncü .1 işarə ilə)
- E87.3 Alkaloz**
Alkaloz:
• ƏGO
• Metabolik
• Respirator
- E87.4 Turşu-qələvi mübadiləsinin qarışıq pozğunluğu**
- E87.5 Hiperkaliemiya** Kaliumun artıqlığı Kaliumun artıq qəbulu
- E87.6 Hipokaliemiya**
Kaliumun çatmamazlığı
- E87.7 Hipervolemiya**
Çıxarılıb: ödem (R60-)
- E87.8 Su-duz mübadiləsinin başqa rubrikalarda təsnif olunmayan digər pozğunluqları**
Elektrolit balansının ƏGO pozğunluğu
Hiperxloremiya
Hipoxloremiya
- E88 Maddələr mübadiləsinin digər pozğunluqları**
Medikamentoz mənşəli maddələr mübadiləsi pozğunluğu törədən dərman preparatını göstərmək lazım gələrsə, xarici səbəblərin əlavə kodundan (XX sinif) istifadə edilir .
Çıxarılıb: X histiositoz (xronik) (C96.6)
- E88.0 Plazma zülalları mübadiləsinin digər rubrikalarda təsnif olunmayan pozğunluqları**
Alfa-1 antitripsin defisiti
Bis-albuminemiya
Çıxarılıb: lipoprotein mübadiləsinin pozğunluğu (E78.-)
monoklonal qammaopatiya (D47.2)
poliklonal hiper- γ -qlobulinemiya (D89.0)
Valdenstrem makroqlobulinemiya (C88.0)
- E88.1 Digər rubrikalarda təsnif olunmayan lipodistrofiya**
ƏGO lipodistrofiya
Çıxarılıb: Uippl xəstəliyi (K90.8)
- E88.2 Digər rubrikalarda təsnif olunmayan lipomatoz**
Lipomatoz:
• ƏGO
• Ağrılı (Derkum xəstəliyi)

- E88.3 Şiş lizisi sindromu**
Şiş lizisi (antineoplastik dərman terapiyası ilə müşayiət olunan) (spontan)
- E88.8 Maddələr mübadiləsinin digər dəqiqləşdirilmiş pozğunluqları**
Lonua-Bansod adenolipomatozu
Trimetilaminuriya
- E88.9 Maddələr mübadiləsinin dəqiqləşdirilməmiş pozğunluğu**
- E89 Tibbi proseduralardan sonra meydana çıxan və digər rubrikalarda təsnif olunmayan endokrin və metabolik pozğunluqları**
- E89.0 Tibbi proseduralardan sonra əmələ gələn hipotiroidizm**
Şüalanmanın təsirindən əmələ gələn hipotiroidizm
Cərrahi əməliyyatdan sonrakı hipotiroidizm
- E89.1 Tibbi proseduralardan sonra əmələ gələn hipoinsulinemiya**
Mədəaltı vəzi çıxarıldıqdan sonra meydana çıxan hiperqlikemiya
Cərrahi əməliyyatdan sonrakı hipoinsulinemiya
- E89.2 Tibbi proseduralardan sonra əmələ gələn hipoparatiroidizm**
Paratireopriv tetaniya
- E89.3 Tibbi proseduralardan sonra əmələ gələn hipopituitarizm**
Şüalanma nəticəsində əmələ gəlmiş hipopituitarizm
- E89.4 Tibbi proseduralardan sonra yumurtalıqların funksiyasının pozulması**
- E89.5 Tibbi proseduralardan sonra xayaların hipofunksiyası**
- E89.6 Tibbi proseduralardan sonra əmələ gələn böyrəküstü vəzinin qabıq qatının (beyin qatı) hipofunksiya**
- E89.8 Tibbi proseduralardan sonra əmələ gələn digər endokrin və maddələr mübadiləsi pozğunluqları**
- E89.9 Tibbi proseduralardan sonra əmələ gələn dəqiqləşdirilməmiş endokrin və maddələr mübadiləsi pozğunluqları**
- E90 Digər rubrikalarda təsnif olunmuş xəstəliklər zamanı qidalanma və maddələr mübadiləsi pozğunluqları**

V SINIF

Psixi pozğunluqlar və davranış pozğunluqları (F00-F99)

Daxil edilib: psixoloji inkişaf pozğunluqları

Çıxarılıb: Başqa rubrikalarda təsnif olunmayan, klinik və laborator tədqiqatlar zamanı aşkar edilən simptomlar, əlamətlər və normadan kənar çıxımlar (R00-R99)

Bu sinif özündə aşağıdakı rubrikaları cəmləşdirir:

F00-F09	Simptomatik forma da daxil olmaqla, üzvi psixi pozğunluqlar
F10-F19	Psixoaaktiv maddələrin qəbulu ilə bağlı olan psixi pozğunluqlar və davranış pozğunluqları
F20-F29	Şizofreniya, şizotipik və sayıqlama pozğunluqları
F30-F39	Əhval pozğunluqları [affektiv pozğunluqlar]
F40-F48	Streslə bağlı və somatoforn nevroitik pozğunluqlar
F50-F59	Fizioloji pozğunluqlarla və fiziki amillərlə bağlı olan davranış sindromları
F60-F69	Yetkin yaşlarda təsadüf olunan şəxsiyyət və davranış pozğunluqları
F70-F79	Əqli gerilik (kəmağıllıq)
F80-F89	Psixoloji inkişaf pozğunluqları
F90-F98	Adətən uşaq və yeniyetmə yaşlarda başlayan emosional pozğunluqlar və davranış pozğunluqları
F99	Dəqiqləşdirilməmiş psixi pozğunluqlar

Aşağıda göstərilən rubrikalar xüsusi olaraq ulduzla nişanlanmışdır:

F00*	Alsheymer xəstəliyi zamanı demensiya
F02*	Başqa rubrikalarda təsnif edilən digər xəstəliklər zamanı demensiya

Simptomatik forma da daxil olmaqla, üzvi psixi pozğunluqlar (F00-F09)

Bu rubrika özündə baş beyin xəstəliyi, baş beyin travması və ya insult kimi aşkar etioloji amillərin olmasına görə birgə qruplaşdırılan və beynin disfunksiyasına gətirib çıxaran bir sıra psixi pozğunluqları cəmləşdirir. Disfunksiya birincili (baş beyni bilavasitə və seçici olaraq zədələyən baş beyin xəstəliyi, baş beyin travması və insultlar zamanı) və ikincili (başqa orqan və sistemlərlə birgə baş beynin də patoloji prosesə cəlb olunması ilə gedən sistem xəstəliklər və ya pozğunluqlar zamanı olduğu kimi) ola bilər.

Demensiya [ağıl zəifliyi] (F00-F03) – baş beynin (adətən xronik və ya progressiv xarakterli) zədələnməsi nəticəsində əmələ gələn və ali qabıq funksiyasının çoxlu miqdarda pozulması, o cümlədən yaddaşın, düşüncənin, orientasiyanın, anlamanın, hesablama, öyrənmə, məntiq, nitq və mühakimə yürütmək qabiliyyətinin pozulması ilə səciyyələnən sindromdur. Bu zaman şüurda dumanlanma müşahidə olunmur. İdrak (dərk etmə) funksiyasının aşağı düşməsi müşayiət olunur. Bəzən isə, emosiya, sosial davranış və ya motivasiya üzərində nəzarətin zəifləməsi şəklinə təzahür olunur. Bu sindrom Alsheymer xəstəliyi, serebrovaskulyar xəstəliklər və baş beynin birincili və ya ikincili zədələnməsinə səbəb olan digər hallar zamanı müşahidə olunur.

Əgər ilkin xəstəliyin göstərilmə zərurəti yaranarsa, onda əlavə koddan istifadə edilir.

F00* **Alsheymer xəstəliyi zamanı demensiya (G30.–†)**

Alsheymer xəstəliyi – baş beyin, naməlum etiologiyalı, neyropatoloji və neyrokimyəvi təzahürü ilə səciyyələnən birincili degenerativ xəstəliyi. Xəstəlik adətən gizli və tədricən başlayır, ancaq ki, bir neçə il ərzində arası kəsilmədən şiddətlənir.

F00.0* **Alsheymer xəstəliyi zamanı erkən başlamış demensiya (G30.0†)**

65 yaşa qədər başlayan, nisbətən tez progressivləşməsi və kəskin nəzərə çarpan ali qabıq funksiyalarının pozulması ilə səciyyələnən, Alsheymer xəstəliyi zamanı demensiya:

2-ci tip Alsheymer xəstəliyi

Alsheymer tipli, presenil (qocalıq önü) demensiya

Alsheymer tipli, presenil (qocalıq önü) dövrdə başlayan, birincili degenerativ demensiya

F00.1* **Alsheymer xəstəliyi zamanı gecikmiş demensiya (G30.1†)**

65 yaşdan sonra (adətən 70 yaşda və daha sonra) başlayan, ləng progressivləşməsi və əsas simptom kimi yaddaşın kəskin pozulması ilə səciyyələnən, Alsheymer xəstəliyi zamanı demensiya

1-ci tip Alsheymer xəstəliyi

Alsheymer tipli, senil (qocalıq) dövrdə başlayan, birincili degenerativ demensiya

Alsheymer tipli, senil demensiya

F00.2* **Alsheymer xəstəliyi zamanı atipik və ya qarışıq tipli demensiya (G30.8†)**

Alsheymer tipli, atipik demensiya

F00.9* **Dəqiqləşdirilməmiş Alsheymer xəstəliyi zamanı demensiya (G30.9†)**

F01 **Vaskulyar demensiya**

Vaskulyar demensiya – hipertenziya zamanı serebrovaskulyar xəstəlik də daxil olmaqla, beyin damarları xəstəliyinin nəticəsində əmələ gələn baş beyin infarktının nəticəsi kimi. İnfarktlar, adətən, çox da böyük olmur, ancaq onların kumulyativ təsiri təzahür olunur. Xəstəlik, adətən, gec yaşlarda başlanır.

Daxil edilib: aterosklerotik demensiya

F01.0 **Kəskin başlanmış vaskulyar demensiya**

Adətən, serebrovaskulyar tromboz, emboliya və ya qansızma nəticəsində baş verən seriya insultlardan sonra sürətlə inkişaf edir. Az hallarda isə səbəb beyin bir geniş infarktı ola bilər.

F01.1 **Multiinfarkt demensiyası**

Tədrici başlanğıca malikdir; təkrarlanan keçici işemik hallarla bağlı bir haldır ki, baş beyin parenximasında infarkt ocaqlarının toplanmasına gətirib çıxarır.

Başlıca olaraq qabıq demensiyası

F01.2 **Qabıqaltı vaskulyar demensiya**

Bu özündə, anamnezdə hipertenziya və beyin yarım kürələrinin ağ maddəsinin dərin qatlarında işemik, destruktiv ocaqların olması ilə səciyyələnən halları birləşdirir. Beyin qabığı adətən prosesə cəlb olunmur, bu isə Alsheymer xəstəliyi zamanı demensiyanın klinik mənzərəsi ilə ziddiyyətliyin yaranmasına səbəb olur.

F01.3 **Qarışıq qabıq və qabıqaltı vaskulyar demensiya**

F01.8 **Digər vaskulyar demensiya**

F01.9 **Dəqiqləşdirilməmiş vaskulyar demensiya**

F02* **Başqa rubrikalarda təsnif edilən digər xəstəliklər zamanı demensiya**

Nə Alsheymer xəstəliyinə, nə də ki, serebrovaskulyar xəstəliyə aid olmayan səbəblərlə bağlı olan (və ya bağlı olması güman edilən) demensiya halları. Xəstəlik istənilən yaşda başlaya bilər, ancaq ahıl yaşlarda nisbətən az təsadüf edilir.

F02.0* **Pik xəstəliyi zamanı demensiya (G31.0†)**

Orta yaşlarda başlayan, etinasızlıq, eyforiya və bəzi hallarda ekstrapiramid təzahürlərlə müşayiət olunan, erkən və tədricən progressivləşmə dəyişiklikləri, sosial deqradasiya, şüurun, yaddaşın və nitq funksiyasının zəifləməsi ilə səciyyələnən progressiv demensiya.

F02.1* Kreystfeld–Yakob xəstəliyi zamanı demensiya (A81.0†)

Transmissiv amillə törənməsi güman edilən və sinir sisteminin spesifik dəyişiklikləri nəticəsində əmələ gələn, çox sayda nevroloji simptomlarla gedən progressiv demensiya. Orta və ya ahıl yaşlarda başlayır, ancaq istənilən yetkin yaş dövründə başlanması mümkündür. Gedişi yarımkəskin olub, ölüm 1-2 ildən sonra baş verir.

F02.2* Qentinqton xəstəliyi zamanı demensiya (G10†)

Beynin yayılmış degenerasiyasının bir əlaməti kimi inkişaf edən demensiya. Bu pozuntu, irsi olaraq, autosom-dominant yolla ötürülür. Xəstəlik əlamətləri, adətən, insan həyatının üçüncü və ya dördüncü onilliyində təzahür olunur. Tədricən progressivləşən xəstəlik, adətən, 10-15 ildən sonra ölümə gətirib çıxarır.

Qentinqton xoreyası zamanı demensiya

F02.3* Parkinson xəstəliyi zamanı demensiya (G20†)

Parkinson xəstəliyinin gedişi prosesində əmələ gələn demensiya. Hər-hansı bir səciyyəvi klinik əlaməti mövcud deyil.

Əsmə-iflic

Parkinsonizm } zamanı demensiya

F02.4* İnsanın immun çatışmazlıq virusu (İİÇV) tərəfindən törədilən xəstəlik zamanı müşahidə olunan demensiya (B22.0†)

İnsanın immun çatmamazlıq virusunun (İİÇV) törətdiyi xəstəliyin gedişi prosesində, İİÇV-dən başqa, xəstəliyin klinik mənzərəsini izah etməyə əsas verən digər yanaşı gedən xəstəlik və ya hallar müstəsna olmaqla rast gəlinən demensiya

F02.8* Başqa rubrikalarda təsnif edilən, digər dəqiqləşdirilmiş xəstəliklər zamanı demensiya

- serebral lipidoz (E75.-†)
- epilepsiya (G40.-†)
- hepatolentikulyar degenerasiya (E83.0†)
- hiperkalsiemiya (E83.5†)
- qazanılmış hipertireoz (E01.-†, E03.-†)
- intoksikasiyalar (T36–T65†)
- dağınıq skleroz (G35†)
- neyrosifilis (A52.1†)
- nikotin turşusu çatmamazlığı [pellaqra] (E52†)
- düyünlü poliarteriit (M30.0†)
- sistem qırmızı qurdeşənəyi (M32.-†)
- tripanosomoz (B56.-†, B57.-†)
- uremiya (N18.5†)
- B₁₂ vitamini çatmamazlığı (E53.8†)

} zamanı demensiya

F03 Dəqiqləşdirilməmiş demensiya

Daxil edilib: Presenil:

- ƏGO demensiya
- ƏGO psixoz

ƏGO birincili degenerativ demensiya

Senil:

- demensiya:
 - ƏGO
 - depressiv və ya paranoid tipli
- ƏGO psixoz

Çıxarılıb: sayıqlama və ya şüurun kəskin çəşqınlığı ilə gedən senil demensiya (F05.1)

ƏGO qocalıq (R54)

F04 Alkoqol və ya digər psixoaktiv maddələr tərəfindən törədilməyən üzvi amnestik sindrom

Yaxın zamanlarda və çoxdan baş vermiş hadisələrə görə yaddaşın kəskin zəifləməsi, son hadisələri xatırlamaq qabiliyyətinin saxlanması, yeni materialları öyrənmə qabiliyyətinin aşağı düşməsi və vaxt orientasiyasında müşahidə olunan pozğunluqlarla səciyyələnən sindrom. Səciyyəvi xüsusiyyət uydurma ilə danışma (konfabulyasiya) ola bilər, ancaq ki, qavrama və digər dərk etmə funksiyaları, şüur da daxil olmaqla adətən saxlanılır. Proqnoz əsas xəstəliyin gedişindən asılıdır.

Daxil edilib: Qeyri-alkoqol mənşəli Korsakov psixozu və ya sindromu

Çıxarılıb: ƏGO (R41.3)
 anteroqrad (R41.1) } amneziya
 dissosiativ (F44.0)
 retroqrad (R41.2)

Korsakov sindromu:

alkoqol mənşəli və ya dəqiqləşdirilməmiş (F10.6)

digər psixoaktiv maddələrin qəbulundan törənən (ümumi ".6" nişanəsi ilə F11-F19)

F05 Alkoqol və ya digər psixoaktiv maddələr tərəfindən törədilməyən sayıqlama (delirium)

Etioloji olaraq qeyri-spesifik üzvi serebral sindrom – eyni zamanda şüurun, diqqətin, qavramanın, təfəkkürün, yaddaşın, psixomotor davranışın, emosianın, yuxu tsiklinin və ayıqlığın pozulması ilə səciyyələnir. Patoloji vəziyyətin müddəti dəyişkən olur və ağırlıq dərəcəsi orta dərəcədə ağır vəziyyətə qədər dəyişilə bilər.

Daxil edilib: kəskin və ya yarımkəskin:

-beyin sindromu

şüurun çaşqınlıq vəziyyəti (qeyri-alkoqol mənşəli):

-infeksion psixoz -üzvi reaksiya

-psixoorqanik sindrom

Çıxarılıb: alkoqol və ya dəqiqləşdirilməmiş ağ isitmə (F10.4)

F05.0 Demensiya fonunda olmayan sayıqlama (belə göstərilmiş)

F05.1 Demensiya fonunda sayıqlama

Yuxarıda qeyd olunan kriterilərə uyğun gələn, ancaq demensiya prosesində inkişaf edən vəziyyət (F00-F03)

F05.8 Digər sayıqlama Qarışıq mənşəli sayıqlama Əməliyyatdan sonrakı sayıqlama

F05.9 Dəqiqləşdirilməmiş sayıqlama

F06 Baş beyin zədələnməsi və disfunksiyası və ya somatik xəstəliyi nəticəsində yaranan digər psixi pozğunluqlar

Bu rubrikaya, səbəbi baş beyin birincili xəstəliyi, sistem xəstəliyi, baş beyin ikincili xəstəliyi nəticəsində yaranan baş beyin pozğunluğu ilə bağlı olan və ekzogen toksik maddələrin və ya hormonların təsiri, endokrin pozğunluqlar və ya digər somatik xəstəliklər nəticəsində yaranan hallar daxil edilmişdir.

Çıxarılıb: sayıqlama ilə bağlı olan psixi pozğunluqlar (F05.–)

"F00-F03" rubrikalarında təsnif edilən demensiya ilə əlaqəli psixi pozğunluqlar

alkoqol və digər psixoaktiv maddələrin qəbulu nəticəsində yaranan psixi

pozğunluqlar (F10-F19)

F06.0 Üzvi hallyüsinoz

Davamlı və ya residivverən, adətən görmə və ya eşitmə hallyüsinasiyası ilə gedən pozğunluq. Bu zaman şüur aydın olur. Hallyüsinasiyanın traktovkasında sayıqlama qeyd edilir. Ancaq klinik mənzərədə sayıqlama dominant rol oynamır; ətraf aləmi dərk etmə saxlanıla bilər.

Üzvi (qeyri-alkoqol) hallyüsinator hal **Çıxarılıb:** alkoqol hallyüsinozu (F10.5) şizofreniya (F20.–)

F06.1 Üzvi-katatonik hal

Katatonik simptomlarla birgə rast gəlinən, psixomotor fəallığın zəifləməsi (stupor) və ya güclənməsi (oyanma) formasında pozğunluq. Psixomotor pozğunluğun son təzahürü növbələyə bilər.

Çıxarılıb: katatonik şizofreniya (F20.2)

stupor:

-ƏGO (R40.1)

-dissosiativ (F44.2)

F06.2 Üzvi sayıqlama [şizofreniyabənzər] pozğunluğu

Klinik mənzərəsində başlıca olaraq daimi və ya residivverən sayıqlama üstünlük təşkil edən pozğunluq. Sayıqlama hallyüsinasiyalarla müşayiət oluna bilər. Bir sıra simptomlarla təsadüf olunması şizofreniyadan şübhələnməyə əsas verir. Onlardan inadçı hallyüsinasiyaları və təfəkkür pozğunluqlarını misal göstərmək olar.

Paranoid və paranoid-hallyüsinator hallar

Epilepsiya zamanı şizofreniyabənzər psixoz

Çıxarılıb: kəskin və ya ötüb keçən psixotik (F23.–)
davamlı sayıqlama (F22.–)
dərman maddələri tərəfindən törədilən psixotik (F11-F19,
ümumi ".5" dördüncü nişanı ilə) şizofreniya (F20.–) } pozğunluq

F06.3 Əhvalın üzvi mənşəli [affektiv] pozğunluğu

Adətən fəallığın ümumi səviyyəsinin dəyişikliyi, depressiya, hipomaniya, maniya və ya bipolyar, hallarla (bax: F30-F38) müşayiət olunan, əhvalın və ya affektin dəyişikliyi ilə səciyyələnən, üzvi xəstəliyin nəticəsi kimi meydana çıxan pozğunluq

Çıxarılıb: əhvalın qeyri-üzvi mənşəli və ya dəqiqləşdirilməmiş pozğunluğu (F30-F39)

F06.4 Üzvi mənşəli həyəcan pozğunluğu

Üzvi patologiya nəticəsində yaranan, ümumi həyəcan pozğunluğu əlamətləri ilə (F41.1) və ya vahimə pozğunluğu (F41.0) və ya onların birgə rast gəlinməsi ilə səciyyələnən pozğunluq

Çıxarılıb: dəqiqləşdirilməmiş və ya qeyri-üzvi mənşəli həyəcan pozğunluğu (F41.–)

F06.5 Üzvi dissosiativ pozğunluq

Yaddaşın ayrı-ayrı müddətləri arasında vəhdətin, özünü şəxsiyyət kimi dərk etməyin, bədənin müxtəlif hərəkətlərini hiss etməyin və bu hərəkətlərə nəzarətin (F44.–) qismən və ya tam itirilməsi və üzvi patologiyalar nəticəsində əmələ gəlməsi ilə səciyyələnən pozğunluq

Çıxarılıb: qeyri-üzvi mənşəli və ya dəqiqləşdirilməmiş dissosiativ [konversiyon] pozğunluq

F06.6 Üzvi mənşəli emosional labil [astenik] pozğunluq

Emosional səbirsizliklə və ya labilliklə, yorğunluqla, çox sayda xoşagəlməz fiziki hissiyyatlarla məsələn, başgicəllənmə ilə, ağrılarla və üzvi patologiyalar nəticəsində əmələ gəlməsi ilə səciyyələnən pozğunluq

Çıxarılıb: qeyri-üzvi mənşəli və ya dəqiqləşdirilməmiş somatoform pozğunluq (F45.–)

F06.7 Yüngül koqnitiv pozğunluq

Yaddaşın zəifləməsi, təlimdə çətinliyin meydana çıxması, hər hansı bir tapşırığı uzun müddət yerinə yetirmək bacarığının aşağı düşməsi ilə səciyyələnən pozğunluq. Tez-tez hallarda hər hansı bir zehni tapşırığı yerinə yetirərkən kəskin nəzərə çarpan psixi yorğunluğun meydana çıxması müşahidə olunur. Yeni bir materialın öyrənilməsi zamanı obyektiv olaraq uğur qazanıldığı halda subyektiv çətinlik yaranır. Göstərilən simptomların heç biri o qədər kəskin nəzərə çarpmır ki, demensiya (F00-F03) və ya sayıqlama (F05.–) diaqnozu qoymaq mümkün olsun. Bu diaqnoz ancaq somatik pozğunluq halını dəqiqləşdirən zaman, "F10-F99" rubrikalarında təsnif edilən hər hansı psixi və ya davranış pozğunluğuna əsaslanaraq qoyulmalıdır. Pozğunluq spektrə malik olan infeksiyon və somatik xəstəliklər (həm serebral, həm də sistem) nəticəsində meydana çıxma bilər, onları müşayiət edə bilər və ya onlardan sonra yarana bilər. Ancaq, bu zaman baş beyinin prosesə cəlb olunması vacib deyil. Haqqında bəhs olunan pozğunluğu postensefalit sindromla (F07.1) və postkontuzion sindromla (F07.2) diferensasiya etmək lazımdır. Bu pozğunluq göstərilənlərdən etiologiyasına, əlamətlərin kəskin nəzərə çarpmasına və davam etmə müddətinin çox da uzun olmamasına görə fərqlənir.

F06.8 Baş beyin zədələnməsi və disfunksiyası və ya somatik xəstəliyi nəticəsində yaranan digər dəqiqləşdirilmiş psixi pozğunluqlar

ƏGO epileptik psixoz

F06.9 Baş beyin zədələnməsi və disfunksiyası və ya somatik xəstəliyi nəticəsində yaranan dəqiqləşdirilməmiş pozğunluq

Üzvi mənşəli:

- ƏGO beyin sindromu
- ƏGO psixi pozğunluq

F07 Baş beyin xəstəliyi, zədələnməsi və ya disfunksiyası nəticəsində yaranan şəxsiyyət və davranış pozğunluqları

Şəxsiyyət və davranışda rast gəlinən dəyişikliklər baş beyin xəstəliyi, zədələnməsi və disfunksiyası zamanı qalıcı əlamətləri və ya yanaşı gedən pozğunluq şəklində rast gəlinə bilər.

F07.0 Üzvi mənşəli şəxsiyyət pozğunluğu

Pozğunluq emosiya, tələbat və meylləri də daxil olmaqla, xəstənin adət edilmiş premorbid modellərinin xeyli dərəcədə dəyişməsi ilə səciyyələnir. Klinik mənzərəyə koqnitiv və təfəkkür funksiyasının zəifləməsi, həmçinin seksual dəyişiklik də əlavə oluna bilər.

Üzvi mənşəli:

- psevdocsixopatik şəxsiyyət
- psixi inkişafın qeyri-həqiqi ləngiməsi ilə gedən şəxsiyyət

Alın payı

Limbik epilepsiya zamanı şəxsiyyət

Lobotomiya

Postleykotomiya

} sindromu

Çıxarılıb: •katastrof halı keçirəndən (F62.0)

•psixi xəstəlikdən (F62.1)

postkontuzion sindrom (F07.2)

postensefalit sindromu (F07.1)

spesifik şəxsiyyət pozğunluğu (F60.–)

} sonra baş verən davamlı
şəxsiyyət pozğunluğu

F07.1 Postensefalit sindromu

Keçirilmiş virus və ya bakterial ensefalitin sağalma dövrü ilə müşayiət olunan, davranışın qeyri-spesifik və müxtəlif qalıcı dəyişiklikləri. Bu pozğunluğun üzvi mənşəli şəxsiyyət pozğunluğundan prinsipial fərqi prosesin dönr olmasıdır.

Çıxarılıb: üzvi mənşəli şəxsiyyət pozğunluğu (F07.0)

F07.2 Postkontuzion sindrom

Başın travmasından (adətən kifayət dərəcədə ağır, huşun itməsi ilə müşayiət olunan) sonra əmələ gələn və başağrısı, başgicəllənmə, yorğunluq, hirsillik, zehni tapşırığın yerinə yetirilməsinin çətinləşməsi, yaddaşın zəifləməsi, yuxusuzluq və stressə, emosional gərginliyə və alkoqola qarşı dözümlülüyün aşağı düşməsi kimi müxtəlif simptomları özündə cəmləşdirən sindrom

Kontuziyadan sonrakı sindrom (ensefalopatiya) Qeyri-psixotik posttravmatik beyin sindromu

Çıxarılıb: beynin hazırkı kontuziyası (S06.0)

F07.8 Baş beynin xəstəliyi, travması və disfunksiyası nəticəsində yaranan digər üzvi mənşəli şəxsiyyət və davranış pozğunluqları

Sağ beyin yarımkürəsinin zədələnməsi nəticəsində yaranan üzvi, affektiv pozğunluq

F07.9 Baş beynin xəstəliyi, zədələnməsi və ya disfunksiyası nəticəsində yaranan üzvi mənşəli, dəqiqləşdirilməmiş şəxsiyyət və davranış pozğunluğu

Üzvi psixosindrom

F09 Dəqiqləşdirilməmiş üzvi və ya simptomatik psixi pozğunluq

ƏGO üzvi

ƏGO simptomatik

} psixoz

Çıxarılıb: ƏGO psixoz (F29)

Psixoaktiv maddələrin qəbulu ilə bağlı olan psixi pozğunluqlar və davranış pozğunluqları (F10-F19)

Bu rubrika özündə ağırlığına və klinik təzahürlərinə görə müxtəlif pozğunluqların geniş bir spektrini cəmləşdirir ki, onların da əmələ gəlmə səbəbi həmişə həkimin təyinatı ilə və ya həkimin təyinatı olmadan bir və ya bir neçə psixoaktiv maddənin qəbulu ilə bağlı olur. Üçrəqəmli rubrikadan maddənin adını göstərmək üçün, dördüncü rəqəmdən isə vəziyyətin klinik xüsusiyyətini əks etdirmək üçün istifadə edilir. Hər bir dəqiqləşdirilmiş maddə üçün bu cür kodlaşdırmanın aparılması məsləhət görülür. Ancaq onu da qeyd etmək lazımdır ki, dörd rəqəmli kodların heç də hamısı, bütün maddələrin göstərilməsi üçün məqbul deyil.

Psixoaktiv maddələrin göstərilməsi üçün mümkün qədər daha çox informasiya mənbəyinə istinad olunmalıdır. Bunlara fərdin özünün verdiyi məlumatı, qanın və digər bioloji mayələrin tədqiqinin nəticəsini, səciyyəvi somatik və psixoloji nişanələri, klinik və davranış simptomlarını, habelə məlum faktlar, məsələn, pasientin əli altında olan maddələr və ya hər hansı üçüncü şəxsin verdiyi məlumatı misal göstərmək olar.

Əksər narkomanlar bir deyil, bir neçə növ narkotik maddədən istifadə edirlər. Əsas diaqnoz, imkan daxilində, klinik simptomları törədən və ya bu simptomların yaranmasına şərait yaradan maddəyə (və ya maddələr qrupuna) əsasən qoyulmalıdır. Digər diaqnozlar o zaman kodlaşdırılır ki, digər psixoaktiv maddə zəhərlənməyə səbəb olan miqdarda qəbul edilmiş olsun (ümumi dördüncü nişan olan: ".0"), sağlamlığa zərər vermiş olsun (ümumi dördüncü nişan olan: ".1"), asılılığa gətirib çıxarmış olsun (ümumi dördüncü nişan olan: ".2") və ya digər pozğunluqlara səbəb olmuş olsun (ümumi dördüncü nişan olan: ".3-.9").

Ancaq narkotik maddələrin qəbulu xaotik və qarışıq xarakter daşdığı hallarda və ya klinik mənzərənin yaranmasında hansı psixoaktiv maddənin səbəb olduğunu müəyyən etmək çətin olarsa, o zaman bir neçə narkotik maddənin qəbulundan törənən pozğunluq (F19.–) diaqnozu qoyulmalıdır.

Çıxarılıb: asılılıq törətməyən maddələrdən sui-istifadə (F55)

Növbəti dördüncü rəqəmlər "F10-F19" rubrikalarında istifadə edilir:

.0 Kəskin intoksikasiya

Psixoaktiv maddənin qəbulu nəticəsində törənən, huşun, dərketmə qabiliyyətinin, emosiyaların və davranışın və ya digər psixofizioloji funksiyalar və ya reaksiyaların pozulması şəklində təzahür olunan hal. Bu pozğunluq larmaddənin kəskin farmakoloji təsiri ilə bilavasitə bağlı olur və bir müddətdən sonra, toxumaların zədələnməsi və digər ağırlaşmaların olduğu hallar istisna olmaqla, keçib gedir. Ağırlaşmalara travma, qusuntu kütləsinin aspirasiyası, sayıqlama, koma və qıcolma misal ola bilər. Ağırlaşmanın xüsusiyyəti maddənin hansı farmakoloji sinfə aid olmasından və onun daxil olma üsulundan asılıdır.

Alkoqolizm zamanı kəskin sərxoşluq

Hallyusinasiyalar (dərman mənşəli)

Patoloji intoksikasiya

ƏGO alkoqol sərxoşluğu

Psixoaktiv maddələr tərəfindən törədilən və "huşun itməsi" və "duruxma" şəklində təzahür olunan pozğunluq

Çıxarılıb: dərman vasitələri, dərman preparatları və bioloji maddələrlə zəhərlənmələr (T36-T50)

.1 Zərərli istifadə

Psixoaktiv maddənin qəbul edilmə üsulunun özü sağlamlıq üçün zərərli hesab olunur. Zərərvermə fiziki (məsələn, özünə psixoaktiv maddənin iynə formasında vurarkən törənən hepatit) və ya psixiki ola bilər (məsələn, ağır alkoqol sərxoşluğuna münasibətə görə ikincili hesab olunan depressiv pozğunluq epizodları)

Psixoaktiv maddələrdən zərərli istifadə

.2 Asılılıq sindromu

Davranış, dərketmə və fizioloji simptomlar kompleksi olub, maddənin təkrar qəbulundan sonra yaranır və adətən təkrar olaraq qəbul etmə istəyinin yaranması; maddənin qəbuluna nəzarətin çətinləşməsi, həmin maddənin öldürücü təsirə malik olmasına baxmayaraq, bu maddəni davamlı qəbul etmə; əmək fəaliyyətinin və tutduğu vəzifənin icrasını çətinləşdirməsinə baxmayaraq psixoaktiv maddə qəbuluna üstünlük verilməsi; dozanın yol verilən həddinin artması və bəzən abstinensiya vəziyyəti.

Asılılıq sindromu konkret olaraq hər hansı bir maddəyə (məsələn, tütünə, alkoqola və diazepamə), maddələr sinfinə (məsələn, narkotik maddələr olan opioidlərə) və ya psixoaktiv maddələrin çox geniş sırasına qarşı yaranı bilər.

Xroniki alkoqolizm

Dipsomaniya

Narkomaniya

.3 Abstinensiya vəziyyəti

Müxtəlif xarakter və ağırlıq dərəcəsinə malik olan simptomlar qrupu olub, daimi olaraq qəbul etmiş şəxsin orqanizmindən psixoaktiv maddənin tam və ya qismən kənar edilməsi nəticəsində yaranır. Abstinensiya vəziyyətinin başlanma vaxtı və davam etmə müddəti psixoaktiv maddənin növündən, bu maddənin qəbulunun dayandırılması və ya azaldılmasından əvvəl qəbul edilmiş dozadan asılıdır. Abstinensiya vəziyyəti qıcolmalarla ağırlaşma bilər.

.4 Sayıqlama ilə müşayiət olunan abstinensiya vəziyyəti

Yuxarıda səciyyələndirilən abstinensiya vəziyyətinin (ümumi dördüncü nişan olan .3), sayıqlama ilə ağırlaşmış forması F05.– rubrikasında göstərilir. Bu vəziyyət qıcolmalarla da müşayiət oluna bilər. Əgər bəhs edilən vəziyyətin etiologiyasında üzvi amil rol oynayarsa, onda bu vəziyyət F05.8 rubrikasında təsnif edilir.

Ağ isitmə (alkoqol mənşəli)

.5 Psixotik pozğunluq

Psixoaktiv maddənin qəbulu zamanı və ya qəbulundan sonra yaranan psixotik simptomlar kompleksidir. Ancaq bu pozğunluq, kəskin intoksikasiya ilə və ya abstinensiya vəziyyətinin tərkib hissəsi kimi səciyyələndirilə bilər.

Pozğunluq hallyüsinasiyalarla (adətən eşitmə, əksər hallarda isə bir neçə növ hallyüsinasiyanın birgə rast gəlinməsi ilə) qavrayış pozğunluğu, sayıqlama (ən çox paranoid xarakterli və ya təqib etmə ideyaları ilə), psixomotor pozğunluqlarla (oyanma və ya stupor), güclü vahimədən ekstaz həddinə qədər müşahidə olunan qeyri-normal affektasiya ilə səciyyələnir. Huş adətən aydın olur, ancaq ağır çaşqınlıq müstəsna olmaqla: huşun qaralması hallarına təsadüf oluna bilər.

Alkoqol mənşəli:

- hallyüsinoz
- qısqanclıq sayıqlaması
- paranoya
- ƏGO psixoz

Çıxarılıb: alkoqol və ya digər psixoaktiv maddə qəbulundan yaranan rezidual və təxirə salınmış psixotik pozğunluq (F10-F19, ümumi dördüncü nişan olan .7 ilə)

.6 Amnestik sindrom

Uzaq və yaxın keçmişdə baş vermiş hadisələrə görə yaddaşın güclü nəzərə çarpan, xroniki olaraq zəifləməsi ilə səciyyələnən sindrom. Yaddaşın bilavasitə hadisələri canlandırma qabiliyyəti adətən pozulmur. Yaxın vaxtlarda baş vermiş hadisələrin xatırlanması, uzaq keçmişə nisbətən daha güclü pozulur. Adətən zamana görə oriyentasiya və baş vermiş hadisələrin xronoloji ardıcılığının yadda saxlanmasıdakı pozğunluqlar və yeni materialın öyrənilməsindəki çətinliklər daha güclü nəzərə çarpır. Uydurmaqla danışıma əlaməti mümkündür, lakin mütləq deyil. Digər qavrayış funksiyaları adətən nisbi olaraq yaxşı saxlanılır və amnestik pozğunluq, digər pozğunluqlarla nəzərə çarpma dərəcəsinə görə qeyri-proporsional olur.

Alkoqol və ya dərman maddələrinin qəbulu nəticəsində yaranan amnestik pozğunluq

Alkoqol və ya digər psixoaktiv maddələrin qəbulu nəticəsində yaranan və ya dəqiqləşdirilməmiş Korsakov sindromu və ya psixozu

Vernike sindromu və ya xəstəliyi ilə əlaqəli ağırlaşmanı göstərmək lazım gələrsə, əlavə koddan (E51.2†, G32.8*) istifadə edilir.

Çıxarılıb: qeyri-alkoqol mənşəli Korsakov psixozu və ya sindromu (F04)

.7 Rezidual və təxirə salınmış psixotik pozğunluq

Bu pozğunluqla alkoqol və ya psixoaktiv maddələrin qəbulundan törənən qavrama funksiyaları, emosiya, şəxsiyyət və ya davranış pozğunluqları, psixoaktiv maddələrin bilavasitə təsirinin təzahür etdiyi dövrdən sonra da qala bilər.

Bu pozğunluğun başlanğıc mərhələsi psixoaktiv maddənin qəbulu ilə bilavasitə bağlı olmalıdır. Yox, əgər pozğunluq əlamətləri psixoaktiv maddənin qəbulundan müəyyən vaxt keçdikdən sonra təzahür olunarsa, onda ancaq inandırıcı dəlillər əsasında bu əlamətlərin psixoaktiv maddənin təsirinin qalıq əlamətləri kimi qiymətləndirilməli və yuxarıda göstərilən dördüncü nişanla kodlaşdırılmalıdır. Rezidual əlamətləri psixotik vəziyyətdən onların epizodikliyinə, qısa müddət ərzində davam etməsinə, alkoqol və ya narkotiklərin əvvəlki təzahürlərinin təkrarlanmasına görə fərqləndirmək mümkündür.

ƏGO alkoqol demensiyası

Xroniki alkoqol mənşəli beyin sindromu

Demensiya və digər yüngül formalı, davamlı qavrama pozğunluqları "Fleşbek"

Psixoaktiv maddələrin qəbulu nəticəsində yaranan təxirə salınmış psixotik pozğunluqlar

Hallyüsinogen maddə qəbulundan sonra yaranan qavrama pozğunluğu

Rezidual:

- emosional [affektiv] pozğunluq
- şəxsiyyət və davranış pozğunluğu

Çıxarılıb: alkoqol və ya psixoaktiv maddələrlə əlaqəli:

-Korsakov sindromu (F10-F19 ümumi dördüncü nişan .6 ilə)

-psixotik hal (F10-F19 ümumi dördüncü nişan .5 ilə)

.8 Digər psixi pozğunluqlar və davranış pozğunluqları

.9 Dəqiqləşdirilməmiş psixi pozğunluq və davranış pozğunluğu

F10.— Alkoqol qəbulundan yaranan psixi və davranış pozğunluqları

[yuxarıda F10-dan əvvəl verilmiş yarımrubrikalara bax]

- F11.–** Opioidlərin qəbulundan yaranan psixi və davranış pozğunluqları
[yuxarıda F10-dan əvvəl verilmiş yarımrubrikalara bax]
- F12.–** Kannabioidlərin qəbulundan yaranan psixi və davranış pozğunluqları
[yuxarıda F10-dan əvvəl verilmiş yarımrubrikalara bax]
- F13.–** Sedativ və ya yuxu dərmanlarının qəbulundan yaranan psixi və davranış pozğunluqları
[yuxarıda F10-dan əvvəl verilmiş yarımrubrikalara bax]
- F14.–** Kokainin qəbulundan yaranan psixi və davranış pozğunluqları
[yuxarıda F10-dan əvvəl verilmiş yarımrubrikalara bax]
- F15.–** Digər stimulyatorların (kofein də daxil olmaqla) qəbulundan yaranan psixi və davranış pozğunluqları
[yuxarıda F10-dan əvvəl verilmiş yarımrubrikalara bax]
- F16.–** Hallyüsinogen maddələrin qəbulundan yaranan psixi və davranış pozğunluqları
[yuxarıda F10-dan əvvəl verilmiş yarımrubrikalara bax]
- F17.–** Tütündən istifadə nəticəsində yaranan psixi və davranış pozğunluqları
[yuxarıda F10-dan əvvəl verilmiş yarımrubrikalara bax]
- F18.–** Uçucu həlledicilərin qəbulundan yaranan psixi və davranış pozğunluqları
[yuxarıda F10-dan əvvəl verilmiş yarımrubrikalara bax]
- F19.–** Eyni zamanda bir neçə narkotik maddənin qəbul edilməsi və digər psixoaktiv maddələrdən istifadə nəticəsində yaranan psixi və davranış pozğunluqları
[yuxarıda F10-dan əvvəl verilmiş yarımrubrikalara bax]
Bu rubrikalardan o zaman istifadə edilir ki, iki və daha artıq psixoaktiv maddə qəbul edilmiş olsun, lakin, bu maddələrdən hansının yaranan pozğunluqda əsas rol oynaması barədə məlumat olmasın. Bu rubrikadan həmçinin o zaman istifadə edilə bilər ki, hansı psixoaktiv maddədən istifadə olunduğunu müəyyənləşdirmək çətin olsun. Belə ki, bəzən narkomanların özləri, çox vaxt dəqiq bilmirlər ki, nə qəbul edirlər.
Daxil edilib: ƏGO narkotiklərdən sui-istifadə

Şizofreniya, şizotipik və sayıqlama pozğunluqları (F20-F29)

Bu rubrika özündə, qrupun əsas hissəsini təşkil edən şizofreniyanı, şizotipik pozğunluğu, davamlı sayıqlama pozğunluğunu və kəskin, ötüb keçən psixotik pozğunluqların böyük bir qrupunu cəmləşdirir. Ziddiyyət təşkil etməsinə baxmayaraq, bu rubrikada şizoaffektiv pozğunluqlar da saxlanılmışdır.

F20 Şizofreniya

Şizofrenik pozğunluq, başlıca olaraq, təfəkkür və qavrayışın təhrif olunması, həmçinin qeyri-adekvat affektlə səciyələndir. Şüurun aydınlığı və əqli qabiliyyət adətən saxlanılır. Ancaq zaman keçdikcə dərk etmə qabiliyyətinin tədricən aşağı düşməsi halı da mümkündür. Başlıca psixopatoloji simptomatika bunlardan ibarətdir: fikrin əks olunma hissiyyəti (əks-səda), yad fikirlərin toplanması və ya öz fikrinin oğurlanması, fikrin müəyyən məsafəyə ötürülməsi, sayıqlama xarakterli qavrayış və kənardan nəzarət sayıqlaması; süslük; üçüncü şəxs tərəfindən xəstəni şərh və ya müzakirə etmə şəklində eşitmə hallüsinasiyası; fikrin qarmaqarışlılığı və neqativizm simptomları.

Şizofrenik pozğunluğun gedişi, pozulmaların progressivləşməsi və ya stabilləşməsi ilə müşahidə olunaraq uzun müddətli və ya epizodik ola bilər. Bu, xəstəliyin tam və ya natamam remissiyası ilə nəticələnən bir və ya bir neçə epizoddan ibarət ola bilər. Əgər geniş depressiv və ya maniakal simptomatika müşahidə olunarsa, o vaxta qədər "şizofreniya" diaqnozu qoyulmur ki, şizofrenik simptomatikanın sələfinin affektiv pozğunluq olduğu aydınlaşsın. Beynin aşkar xəstəliyi varsa, həmçinin narkotik maddələrin intoksikasiyası və ya abstinensiyası dövründə "şizofreniya" diaqnozu qoyulmur. Epilepsiya və ya baş beynin digər xəstəlikləri zamanı yaranan analogi pozğunluqlar "F06.2" rubrikasında kodlaşdırılmalıdır. Əgər bunların əmələ gəlməsi psixoaktiv maddələrin qəbulu ilə bağlıdırsa, onda "F10-F19" rubrikasında, ümumi dördüncü ".5" nişanı ilə kodlaşdırılır.

Çıxarılıb: şizofreniya:

kəskin (diferensiasiya edilməmiş) (F23.2)

tsiklik (F25.2)

şizofrenik reaksiya (F23.2)

şizotipik pozğunluq (F21)

F20.0 Paranoid şizofreniya

Şizofreniyanın paranoid forması – hallüsinasiyalarla, xüsusən də eşitmə hallüsinasiyası və qavrayış pozğunluğu ilə müşayiət olunan, klinik mənzərəsini əsasən davamlı, tez-tez müşahidə olunan paranoid sayıqlama təşkil edən bir patologiyadır. Emosiya, iradə, nitq pozğunluqları və katatonik simptomlar müşahidə edilmir və ya nisbətən zəif nəzərə çarır.

Parafrenik şizofreniya

Çıxarılıb: involyüsiyon paranoid hal (F22.8)

paranoyya (F22.0)

F20.1 Hebefrenik şizofreniya

Şizofreniyanın bu formasında affektiv dəyişikliklər üstünlük təşkil edir. Sayıqlama və hallüsinasiyalar səthi və yarımqıç olur, davranış isə boş-boş və əvvəlcədən düşünülməmiş, adətən özünü əzib-büzmək formasında olur. Əhval-ruhiyyə dəyişkən və qeyri-adekvat, təfəkkür dağınıq, nitq əlaqəsiz olur. Tək qalmağa meylik olur. Proqnoz, adətən, "neqativ" simptomların sürətlə inkişaf etməsi nəticəsində, xüsusən də iradənin itməsinə görə xoşagəlməz olur. Hebefreniyaya ancaq yeniyetmə və gənc yaşlarda diaqnoz qoyulmalıdır.

Dağınıq şizofreniya

Hebefreniya

F20.2 Katatonik şizofreniya

Katatonik şizofreniyanın klinik mənzərəsində növbələşən, polyar xarakterli, psixomotor pozğunluqlar üstünlük təşkil edir ki, onlardan hiperkinez və süslük və ya avtomatik tabeçilik və neqativizm hallarını göstərmək olar. "Donub qalmış" poza uzun müddət davam edə bilər. Belə vəziyyətdə, bəzən, kəskin oyanma halının olması da mümkündür. Katatonik əlamətlər parlaq səhnəli hallüsinasiyalarla müşayiət olunan yuxuya bənzər (oneyroid) vəziyyətlə birgə də rast gəlinə bilər.

Katatonik stupor

Şizofrenik:

- katalepsiya

- katatoniya

- mum elastikliyi

F20.3 Differensiasiya edilməmiş şizofreniya

Şizofreniyanın bütün əsas diaqnostik kriterilərinə cavab verən, lakin, "F20.0- F20.2" yarımrubrikalarında təsnif edilən formaların heç birinə uyğun gəlməyən və ya diaqnostik əhəmiyyətli hər hansı spesifik kompleksin aşkar üstünlüyü olmadan iki və daha artıq yuxarıda göstərilən formalara uyğun təzahürlərə malik olan psixotik hal

Atipik şizofreniya

Çıxarılıb: kəskin şizofreniyaya bənzər psixotik pozğunluq (F23.2) xroniki differensiasiya edilməmiş şizofreniya (F20.5) postşizofrenik depressiya (F20.4)

F20.4 Postşizofrenik depressiya

Depressiv epizod, hansı ki, uzun müddət davam edə bilər, şizofreniya xəstəliyinin nəticəsi kimi meydana çıxır. Şizofreniyanın bəzi simptomları ("pozitiv" və ya "neqativ") hələ də davam edir, lakin klinik mənzərədə əvvəlki kimi üstünlük təşkil edə bilmir. Bu depressiv vəziyyətlərlə özünü öldürməyə yüksək risk arasında bağlılıq vardır. Artıq xəstədə şizofreniya əlamətlərinə rast gəlinmərsə, onda "depressiv epizod" diaqnozu (F32.–) qoymaq lazımdır. Yox, əgər şizofreniyanın əlamətləri hələ də aydın, dəqiq nəzərə çarpırsa, onda şizofreniyanın müvafiq tipinə uyğun gələn diaqnoz qoyulmalıdır (F20.0- F20.3).

F20.5 Qalıq şizofreniya

Şizofreniya xəstəliyinin inkişafının xronik mərhələsi olub, erkən mərhələdən gecikmiş mərhələyə keçidin aydın nəzərə çarpması, uzun müddətli (ancaq geri qayıtmaması məcburi deyil) "neqativ" simptomlarla, belə ki, psixomotor tormozlanma; az fəallıq; emosional kütlük; təşəbbüs göstərməkdə passivlik və çatışmamazlıq; nitqində kasıblıq; danışqla, intonasıya ilə mimiki hərəkətlərin uyğun gəlməməsi; özünə qulluq etməyin aşağı səviyyəyə düşməsi və ictimai həyatda cüzi fəaliyyətə malik olmaqla səciyyələnilir.

Xroniki differensiasiya edilməmiş şizofreniya

Rezidual şizofrenik hal

F20.6 Şizofreniyanın sadə tipi

Pozğunluq əvvəlcə nəzərə çarpmayan dərəcədə olur, lakin sonradan davranışda müşahidə edilən qeyri-ədilik, cəmiyyətin tələbatını ödəməkdə bacarıqsızlıq və bütün fəaliyyət növlərinin zəifləməsi getdikcə dərinləşir. Qalıq şizofreniyanın xarakterik neqativ əlamətləri (məsələn, iradənin itirilməsi) əvvəlcədən heç bir psixotik simptomlara rast gəlinmədən inkişaf edir.

F20.8 Şizofreniyanın digər tipi Senestopatik şizofreniya Şizofreniyaya bənzər:

- ƏGO pozğunluq
- ƏGO psixoz

Çıxarılıb: qısa şizofreniyaya bənzər pozğunluq (F23.2)

F20.9 Dəqiqləşdirilməmiş şizofreniya

F21 Şizotipik pozğunluq

Pozğunluq eksentrik davranış, təfəkkür anomaliyaları və emosional reaksiyalarla səciyyələnilir. Bu əlamətlər şizofreniya xəstəliyi zamanı rast gəlinən əlamətlərə oxşayır. Lakin, şizofreniya zamanı bu əlamətlər özünəməxsus olur, bu patologiyanın heç bir mərhələsində şizofreniya zamanı təsadüf edilən səciyyəvi əlamətlərə təsadüf olunmur.

Bu pozğunluq özündə aşağıda göstərilən simptomları cəmləşdirir: emosional reaksiyaların soyuqluluğu və qeyri- adekvatlığı, qeyri-adi və ya eksentrik davranış, tək qalmağa cəhd etmə, aydın nəzərə çarpan sayıqlamaya gətirib çıxarmayan paranoid və ya qeyri-adi ideyalar, ağırlı sarışanlıq, təfəkkür və qavrayış pozğunluqları, kəskin illüziya hissiyyatları və eşitmə və ya digər hallüsinasiyalar, sayıqlama ideyaları (özü də heç bir səbəb olmadan) ilə müşayiət olunan çox nadir keçici kvazipsixotik epizodlar. Xəstəliyin başlanğıcı və ya inkişafı müəyyən qanunauyğunluğa tabe olmur, gedişi isə şəxsiyyət pozğunluğuna uyğun gəlir.

Daxil edilib: Latent şizofrenik reaksiya

Şizofreniya:

- hüdudi
- latent
- predpsixotik
- prodromal
- psevdonevrotik
- psevdopsixopatik

Şəxsiyyətin şizotipik pozğunluğu

Çıxarılıb: Asperger sindromu (F84.5)

Şəxsiyyətin şizoid pozğunluğu (F60.1)

F22 Xroniki sayıqlama pozğunluqları

Bir sıra pozğunluqları özündə cəmləşdirir ki, bu pozğunluqlar üçün yeganə və ya ən başlıca klinik əlamət davamlı sayıqlamadır və bunlar üzvi mənşəli, şizofrenik və ya affektiv pozğunluqlar kimi təsnif edilə bilməz. Bir neçə aydan az davam edən sayıqlama pozğunluğunu, heç olmasa müvəqqəti olaraq "F23.–" rubrikasına daxil etmək lazımdır.

F22.0 Sayıqlama pozğunluğu

Pozğunluq, ancaq tək bir sayıqlama şəklinə və ya bir-biri ilə bağlı olan ayrı-ayrı sayıqlama seriyaları şəklinə təzahür olunur ki, bu isə çox davamlı olub, bəzən bütün ömür boyu davam edir. Sayıqlamanın və ya

sayıqlama seriyalarının məzmunu son dərəcə dəyişkən olur. Bu diaqnozla qətiyyənlə uyğun hesab edilən əlamətlər bunlardır: aydın və davamlı eşitmə hallyüsinasiyaları (səs), şizofreniya simptomları (kənardan nəzarət sayıqlaması, kəskin emosional kütlük), həmçinin beyin xəstəliyinin aydın nəzərə çarpan simptomları. Ancaq, şizofreniya üçün çox səciyyəvi olmayan, təsadüfi və ya ötüb keçən eşitmə hallyüsinasiyalarının rast gəlinməsi xüsusi və ahlil yaşlarda bu diaqnozu istisna etmə (bu əlamətlər ümumi klinik mənzərənin cüzi bir hissəsini təşkil etmək şərti ilə)

Paranoya

Paranoid:

- psixoz
- vəziyyət

Parafreniya (gecikmiş)

Sensitiv münasibət sayıqlaması

Çıxarılıb: paranoid:

- şəxsiyyət pozğunluğu (F60.0)
- psixogen psixoz (F23.3)
- reaksiya (F23.3)
- şizofreniya (F20.0)

F22.8 Digər xroniki sayıqlama pozğunluqları

Bir və ya bir neçə sayıqlama şəkli davamlı eşitmə hallyüsinasiyası (səs) və ya digər şizofrenik simptomlar ilə müşayiət olunarsa və yaranmış klinik mənzərə şizofreniya diaqnozuna (F20.–) aid edilə bilməzsə, bu pozğunluq adı altında müəyyənləşdirilir. Sayıqlama dismorfofobiyası İnvolyüsiyon paranoid vəziyyət Kverulyant paranoyya

F22.9 Dəqiqləşdirilməmiş xroniki sayıqlama pozğunluğu

F23 Kəskin və ötüb keçən psixotik pozğunluqlar

Kəskin başlanan psixotik simptomlarla: sayıqlama, hallyüsinasiya, qavrayış pozğunluğu, adi davranışın ağır pozğunluğu ilə səciyyələnən çoxnövlü pozğunluqlar qrupu. Kəskin başlanğıc dedikdə, xəstəliyin iki həftə və daha az müddətə təzahür olunması nəzərdə tutulur. Bu pozğunluqların aşkar üzvi mənşəyi (etiologiyası) olmur. Çox tez-tez çəşib qalma, başa düşməmə hallarına rast gəlinir, ancaq vaxta, yerə və ətrafa görə oriyentasiyanın pozulması o qədər davamlı və ağır olmur ki, üzvi mənşəli sayıqlama (F05.–) diaqnozu qoymaq mümkün olsun. Tamam sağalma adətən bir neçə ay, çox hallarda isə bir neçə həftə və ya hətta bir neçə gün ərzində baş verir. Əgər bu pozğunluqlar davamlı xarakter daşıyarsa, onda başqa koddan istifadə edilməlidir. Haqqında bəhs edilən pozğunluq kəskin streslə (həmişə yox) əlaqəli ola bilər. Stres vəziyyəti dedikdə, pozğunluqdan 1-2 həftə əvvəl baş vermiş stres nəzərdə tutulur.

F23.0 Şizofreniya əlamətləri müşahidə olunmadan kəskin polimorf psixotik pozğunluq

Kəskin psixotik pozğunluq zamanı günbəgün və saatbasaat dəyişən həddən artıq müxtəlif hallyüsinasiyalar, sayıqlama və ya qavrayış pozğunluqları şübhəsizdir. Bundan başqa kəskin nəzərə çarpan və ötüb keçən xoşbəxtlik, ekstaz və ya narahatlıq, hirsillik hissiyyatları formasında müşahidə olunan emosional davamsızlığa tez-tez rast gəlinir. Polimorfizm və qeyri-stabillik bütün klinik formalar üçün səciyyəvi olub, psixi əlamətlər "şizofreniya" (F20.–) diaqnozu qoymağa əsas vermir. Bu pozğunluqlar əksər hallarda qəflətən başlayır, tez (bir neçə gün ərzində) inkişaf edir və bəzi hallarda isə, növbəti mərhələyə keçmədən dərhal da sönür. Əgər yuxarıda göstərilən simptomatika davamlıdırsa, onda diaqnoz dəyişdirilib, "xroniki sayıqlama pozğunluğu" (F22.–) diaqnozu qoyulmalıdır.

Şizofreniya əlamətləri olmadan və ya dəqiqləşdirilməmiş kəskin sayıqlama

Şizofreniya əlamətləri olmadan və ya dəqiqləşdirilməmiş sikloid psixoz

F23.1 Şizofreniya əlamətləri ilə müşayiət olunan kəskin polimorf psixotik pozğunluq

"F23.0" yarımrubrikasında təsvir edilən, polimorf və davamsız klinik mənzərəyə malik olan kəskin psixotik pozğunluq; ancaq, bu qeyri-stabilliyə baxmayaraq, əksər hallarda, bir sıra şizofreniya əlamətləri müşahidə edilir. Əgər, şizofreniya əlamətləri davamlıdırsa, diaqnoz dəyişdirilib "şizofreniya" (F20.–) diaqnozu qoyulmalıdır.

Şizofreniya əlamətləri ilə gedən kəskin sayıqlama

Şizofreniya əlamətləri ilə gedən sikloid psixoz

F23.2 Kəskin şizofreniyaya bənzər psixotik pozğunluq

Kəskin psixotik pozğunluq olub, psixotik əlamətlərin nisbətən davamlı olması və bu əlamətlərin şizofreniya diaqnozuna uyğun gəlməsi ilə səciyyələnir. Ancaq bunlar cəmiyyəti bir aya qədər davam edir. "F23.0" yarımrubrikasında göstərilən polimorf və davamsız əlamətlər burada qeyd olunmur. Əgər, şizofreniya əlamətləri davamlıdırsa, onda diaqnoz dəyişdirilib, "şizofreniya" (F20.–) diaqnozu qoymaq lazımdır.

Kəskin (differensasiya edilməmiş) şizofreniya

Qısa, şizofreniyaya bənzər:

- psixoz
- pozğunluq Oneyrofreniya Şizofrenik reaksiya

Çıxarılıb: üzvi mənşəli sayıqlama [şizofreniyaya bənzər] pozğunluğu (F06.2)

ƏGO şizofreniyaya bənzər pozğunluq (F20.8)

F23.3 Digər kəskin, başlıca olaraq psixotik sayıqlama pozğunluqları

Kəskin psixotik pozğunluq olub, əsas klinik əlaməti nisbətən stabil sayıqlama və ya hallyüsinasiya təşkil edir. Ancaq ki, bu əlamətlər "şizofreniya" (F20.–) diaqnozu qoymaq üçün kifayət etmir. Əgər ki, sayıqlama davamlıdırsa, onda diaqnoz dəyişdirilib, "xroniki sayıqlama pozğunluğu" (F22.–) diaqnozu qoyulmalıdır.

Paranoid reaksiya

Psixogen paranoid psixoz

F23.8 Digər kəskin və ötüb keçən psixotik pozğunluqlar

Aşkar üzvi mənşəyə malik olmayan və ona görə də "F23.0- F23.3" rubrikalarına aid edilə bilməyən, istənilən digər dəqiqləşdirilmiş kəskin psixotik pozğunluqlar

F23.9 Dəqiqləşdirilməmiş, kəskin və ötüb keçən psixotik pozğunluq

ƏGO qısa reaktiv psixoz

Reaktiv psixoz

F24 Tərədilmiş sayıqlama pozğunluğu

Yaxın emosional təmasda olan iki və daha artıq şəxs üçün ümumi olan sayıqlama pozğunluğu. Lakin, bu şəxslərdən biri həqiqi psixotik pozğunluqdan əziyyət çəkir; sayıqlama digər şəxs(lər)ə induksiya yolu ilə ötürülür və adətən xəstə ilə təmas kəsildən kimi, bu əlamət də keçib gedir.

Folie a deux(ikili maniya)

Tərədilmiş:

- paranoid pozğunluq
- psixotik pozğunluq

F25 Şizoaffektiv pozğunluqlar

Epizodik pozğunluq olub, şizofreniya əlamətləri və maniakal əlamətlər o dərəcədə aydın və o dərəcədə eyni təzahür olunur ki, bunların əsasında nə ancaq "şizofreniya" diaqnozu və nədə ki, "depressiv" və ya "maniakal epizod" diaqnozu qoymaq mümkün olmur. Digər hallarda, hansı ki, affektiv əlamətlər artıq mövcud olan şizofreniya üzərinə əlavə olunur, onda bu patologiyaları "F20-F29" rubrikalarında təsnif etmək lazımdır. Affektiv pozğunluqlar zamanı kəskin nəzərə çarpan əhval pozğunluqları psixotik simptomatika kimi "şizoaffektiv pozğunluq" diaqnozu qoymağa əsas vermir.

F25.0 Şizoaffektiv pozğunluq, maniakal tip

Bu pozğunluq zamanı şizofreniya əlamətləri və maniakal əlamətlər o dərəcədə kəskin təzahür olunur ki, nə "şizofreniya" diaqnozu, nədə ki, "maniakal epizod" diaqnozu qoymaq mümkün olmur. Bu rubrikadan ancaq tək epizodlar üçün və ya residivverən pozğunluqlar zamanı istifadə edilə bilər ki, bu zaman əsas epizodları şizoaffektiv, maniakal tip təşkil etmiş olsun.

Şizoaffektiv psixoz, maniakal tip

Şizofreniyaya bənzər psixoz, maniakal tip

F25.1 Şizoaffektiv pozğunluq, depressiv tip

Bu pozğunluq zamanı şizofreniya əlamətləri və depressiv əlamətlər o dərəcədə kəskin təzahür olunur ki, nə "şizofreniya" diaqnozu, nədə ki, "depressiv epizod" diaqnozu qoymaq mümkün olmur. Bu rubrikadan ancaq tək epizodlar üçün və ya residivverən pozğunluqlar zamanı istifadə edilə bilər ki, bu zaman əsas epizodları şizoaffektiv, depressiv tip təşkil etmiş olsun.

Şizoaffektiv psixoz, depressiv tip

Şizofreniyaya bənzər psixoz, depressiv tip

F25.2 Şizoaffektiv pozğunluq, qarışıq tip

Tsiklik şizofreniya

Qarışıq şizofrenik və affektiv psixoz

F25.8 Digər şizoaffektiv pozğunluqlar

F25.9 Dəqiqləşdirilməmiş şizoaffektiv pozğunluq

ƏGO şizoaffektiv psixoz

F28 Digər qeyri-üzvi mənşəli psixotik pozğunluqlar

Şizofreniya (F20.–), xroniki sayıqlama pozğunluğu (F22.–), kəskin və ötüb keçən psixotik pozğunluqlar (F23.–), maniakal epizodun psixotik tipləri (F30.2) və ya ağır depressiv epizod (F32.3) diaqnozlarından heç birini qoymağa əsas verməyən sayıqlama və ya hallyüsinasiya pozğunluqları

Daxil edilib:Xroniki hallyüsinator psixoz

F29 Qeyri-üzvi mənşəli dəqiqləşdirilməmiş psixoz

Daxil edilib ƏGO psixoz

Çıxarılıb: ƏGO psixi pozğunluq (F99)

ƏGO üzvi mənşəli və ya simptomatik psixoz (F09)

Əhval pozğunluqları [affektiv pozğunluqlar] (F30- F39)

Bu rubrika özündə, emosiya və əhvalın depressiya (həyəcanlı və ya onsuz) və ya yüksəlmə istiqamətində dəyişilməsi ilə müşahidə olunan pozğunluqları birləşdirir. Əhvalın dəyişilməsi, adətən, ümumi fəallığın dəyişilməsi ilə müşayiət olunur. Digər əksəriyyət simptomları ikincili olub və ya əhval və fəallığın dəyişilməsi fonunda asanlıqla izah olunur. Belə pozğunluqlar residiv verməyə meyilli olurlar, özü də ayrıca epizodun başlanğıcı stress hadisəsi və vəziyyəti ilə bağlı ola bilər.

F30 Maniakal epizod

Bu üçrəqəmli rubrikanın bütün yarımrubrikaları təkcə bir epizod üçün istifadə edilməlidir. Hipomaniakal və ya maniakal epizodlar; o halda ki, artıq keçmişdə bir və ya bir neçə affektiv epizodlar (depressiv, hipomaniakal, maniakal və ya qarışıq xarakterli) təzahür olunmuşdur, o zaman "biopolyar affektiv pozğunluq" (F31.–) kimi kodlaşdırılmalıdır.

Daxil edilib: bipolyar pozğunluq, vahid maniakal epizod

F30.0 Hipomaniya

Əhvalın davamlı yüksəlməsi, həddən artıq çalışqanlıq, yüksək fəallıq və əsasən kəskin nəzərə çarpan firavanlıq, zehni və fiziki məhsuldarlıq kimi xüsusiyyətlərlə səciyyələnən pozğunluq. Əksər hallarda ünsiyyət yaratmağın güclənməsi, boşboğazlıq, artıq şitlik, üzlülük, seksual tələbatın artması və yuxuya tələbatın aşağı düşməsi müşahidə olunur. Ancaq o dərəcədə olmur ki, fəaliyyətin ağır dərəcədə pozulmasına və ictimai təkəllməyə gətirib çıxarsın. Hirsillik, lovğalıq, kobudluq adı, eyforik ünsiyyəti əvəz edə bilər. Əhval və davranış pozğunluğu hallyüsinasiya və ya sayıqlama ilə müşayiət olunmur.

F30.1 Psixotik simptomlarsız müşahidə olunan maniya

Xəstənin əhvalı onun real həyat tərzinə uyğun gəlmədən yüksəlmiş olur və qayğısız şənəlmədən nəzarət oluna bilməyən oyanmaya qədər dəyişə bilər. Əhvalın yüksəlməsi çalışqanlıq, fəallığın artması, söhbətçillik və yuxuya olan tələbatın aşağı düşməsi ilə müşayiət oluna bilər. Diqqətin bir səmtə yönəldilə bilinməməsi, bəzi hallarda isə fikir dağınıqlığı qeyd olunur. Öz-özünə qiymət vermə, bəzən, məğrurluq, böyük ideyalar vermə və özüne qürrələnmə şəklində müşahidə olunur. Normal ictimai təkəllməyə itməsi tədbirsiz, təhlükəli, yersiz və xəstənin xasiyyətinə uyğun gəlməyən addımlar atmağa gətirib çıxarır.

F30.2 Psixotik simptomlarla müşahidə olunan maniya

"F30.1" yarımrubrikasında təsvir olunan klinik mənzərəyə aşağıda göstərilən əlamətlər əlavə olunur: sayıqlama (adətən böyük ideyalar şəklində) və ya hallyüsinasiyalar (adətən, bilavasitə xəstəyə ünvanlanan səs) və ya oyanma, həddən artıq hərəkət fəallığı, həm də bu ideyalar coşqunluğu ona gətirib çıxarır ki, fərd, adı ünsiyyət üçün yararsız olur.

Əhvalla əlaqəli psixotik simptomlarla müşahidə olunan } maniya
Əhvalla əlaqəli olmayan psixotik simptomlarla müşahidə olunan }

Maniakal stupor

F30.8 Digər maniakal epizodlar

F30.9 Dəqiqləşdirilməmiş maniakal epizod

ƏGO maniya

F31 Bipolyar affektiv pozğunluq

Pozğunluq, iki və daha artıq epizodun rast gəlinməsi ilə səciyyələnir ki, bu zaman xəstənin əhvalı və fəallıq səviyyəsi kifayət dərəcədə pozulmuş olur. Bu pozğunluq əhvalın yüksəlməsi, çalışqanlıq artması və fəallığın güclənməsi (hipomaniya və ya maniya) və ya əhvalın, çalışqanlıq artması və fəallığın kəskin aşağı düşməsi (depressiya) ilə səciyyələnir. Ancaq hipomaniya və ya maniya epizodlarının təkrarlanması "bipolyar" kimi təsnif edilir.

Daxil edilib: maniakal-depressiv

- xəstəlik
- psixoz
- reaksiya

Çıxarılıb: vahid maniakal epizodlu, bipolyar pozğunluq (F30.–)

siklotimiya (F34.0)

- F31.0 Bipolyar affektiv pozğunluq, hipomaniyaların növbəti epizodu**
Xəstədə hal-hazırda hipomaniakal əlamətlər mövcuddur və keçmişdə, heç olmazsa, bir dəfə, digər affektiv epizod (hipomaniakal, maniakal, depressiv və ya qarışıq xarakterli) qeyd olunmuşdu.
- F31.1 Bipolyar affektiv pozğunluq, psixotik simptomlarsız növbəti maniya epizodu**
Xəstədə psixotik əlamətlər olmadan maniakal əlamətlər mövcud olur (F30.1 yarımrubrikasında olduğu kimi) və keçmişdə, heç olmasa bir dəfə, digər affektiv epizod (hipomaniakal, maniakal, depressiv və ya qarışıq xarakterli) müşahidə olunmuş olur.
- F31.2 Bipolyar affektiv pozğunluq, psixotik simptomlarla növbəti maniya epizodu**
Xəstədə psixotik əlamətlərlə müşahidə olunan maniakal əlamətlər mövcud olur (F30.2 yarımrubrikasında olduğu kimi) və keçmişdə, heç olmasa bir dəfə, digər affektiv epizod (hipomaniakal, maniakal, depressiv və ya qarışıq xarakterli) müşahidə olunmuş olur.
- F31.3 Bipolyar affektiv pozğunluq, yüngül və ya orta dərəcəli depressiyaların növbəti epizodu**
Xəstədə yüngül və ya orta dərəcəli depressiv epizodlarda olduğu kimi (F32.0 və ya F32.1) depressiya əlamətləri mövcud olur və keçmişdə, heç olmasa bir dəfə, digər affektiv epizod hipomaniakal, maniakal, depressiv və ya qarışıq tipli affektiv epizod müşahidə olunmuş olur.
- F31.4 Bipolyar affektiv pozğunluq, psixotik simptomlarsız müşahidə olunan ağır dərəcəli depressiyanın növbəti epizodu**
Xəstədə psixotik simptomlarsız gedən, ağır dərəcəli depressiv epizodda olduğu kimi (F32.2) depressiya əlamətləri mövcud olur və keçmişdə, heç olmasa bir dəfə, digər affektiv epizod hipomaniakal, maniakal, depressiv və ya qarışıq tipli affektiv epizod müşahidə olunmuş olur.
- F31.5 Bipolyar affektiv pozğunluq, psixotik simptomlarla müşahidə olunan ağır dərəcəli depressiyanın növbəti epizodu**
Xəstədə psixotik simptomlarla gedən, ağır dərəcəli depressiv epizodda olduğu kimi (F32.3) depressiya əlamətləri mövcud olur və keçmişdə, heç olmasa bir dəfə, digər affektiv epizod hipomaniakal, maniakal, depressiv və ya qarışıq tipli affektiv epizod müşahidə olunmuş olur.
- F31.6 Bipolyar affektiv pozğunluq, qarışıq xarakterli növbəti epizod**
Xəstədə əvvəllər, heç olmasa bir dəfə, təsdiq olunmuş hipomaniakal, maniakal, depressiv və ya qarışıq tipli affektiv epizod müşahidə olunmuş olur, növbəti hal isə maniakal və depressiv simptomların cəmindən və ya onların tez-tez bir-birini əvəz etməsindən ibarət olur.
Çıxarılıb: qarışıq xarakterli tək-cə bir affektiv epizod (F38.0)
- F31.7 Bipolyar affektiv pozğunluq, növbəti remissiya**
Xəstədə əvvəllər, heç olmasa bir dəfə, təsdiq olunmuş hipomaniakal, maniakal, depressiv və ya qarışıq tipli affektiv epizod və heç olmasa bir dəfə, digər affektiv epizod (hipomaniakal, maniakal, depressiv və ya qarışıq xarakterli) müşahidə olunmuş olur. Növbəti mərhələdə (hal-hazırda) isə onda artıq bir neçə aydır ki, nəzərə çarpan dərəcədə əhval pozğunluğu qeyd olunmur. Profilaktik müalicə aparılan remissiya dövrləri də bu yarımrubrika ilə kodlaşdırılmalıdır.
- F31.8 Digər bipolyar affektiv pozğunluqlar**
Bipolyar II pozğunluq
ƏGO residivləşən maniakal epizodlar
- F31.9 Dəqiqləşdirilməmiş bipolyar affektiv pozğunluq**
- F32 Depressiv epizod**
Depressiv epizodların yüngül, orta hallarında, xəstədə əhvalın aşağı düşməsi, işgüzarlıq və fəallığın azalması baş verir. Həmçinin sevinmək, ləzzət almaq, maraqlanmaq, fikrini cəmləşdirmək kimi xüsusiyyətlər də aşağı düşmüş olur. Cüzi bir iş gördükdə kəskin yorulma baş verir. Adətən yuxu pozulur və iştaha zəifləyir. Hətta xəstəliyin yüngül formasında belə, "özünü qiymətləndirmək" və özünəinam həmişə azalmış olur. Əksər vaxt, xəstəni "özünün günahkar və faydasız olması" fikirləri narahat edir. Şəraitdən asılı olmayaraq, günbəgün çox cüzi dəyişilən, əhvalın aşağı düşməsi və bu halın somatik simptomlarla müşahidə olunması müşahidə edilir. Bunlara insanı həvəsləndirən, ruhlandırıcı ətraf amillərə marağın itməsini, səhərlər, özü də sübh tezdən güclənmiş depressiyanın yaranmasını, kəskin nəzərə çarpan psixomotor tormozlanmanı, həyəcanlılığı, iştahanın itməsini, arıqlamanı və libidonun (cinsi meylin) aşağı düşməsinə misal göstərmək olar. Təzahür olunan simptomların sayından və ağırlıq dərəcəsindən asılı olaraq «depressiv epizod» yüngül, orta və ağır dərəcəli kimi təsnif oluna bilər.
Daxil edilib: tək-cə bir epizodlu:
- depressiv reaksiya
 - psixogen depressiya
 - reaktiv depressiya

Çıxarılıb: uyğunlaşma reaksiyalarının pozğunluğu (F43.2)
qayıdan depressiv pozğunluq (F33.–)
F91.– rubrikasında təsnif edilən, davranış pozğunluqları ilə bağlı olan depressiv epizod (F92.0)

F32.0 Yüngül dərəcəli depressiv epizod

Adətən yuxarıda göstərilən iki-üç simptom nəzərə çarpır. Xəstə, əlbəttə ki, bu əlamətlərdən əziyyət çəkir, ancaq öz fəaliyyətini davam etdirə bilər.

F32.1 Orta dərəcəli depressiv epizod

Yuxarıda göstərilən dörd və daha artıq simptom meydana çıxır, xəstə öz əsas fəaliyyətini çox çətinliklə davam etdirir.

F32.2 Psixotik simptomlarsız müşahidə olunan ağır dərəcəli depressiv epizod

Depressiya epizodu, yuxarıda göstərilən bir sıra simptomların aydın təzahür olunması şəklində xəstəyə əziyyət verir; adətən özü-özünə qiymət vermənin aşağı düşməsi, özünün gərəksizliyi və günahkar olması fikri daha çox nəzərə çarpır. İntihar etmək fikirləri və cəhdləri, həmçinin bir sıra psevdosomatik simptomlar xəstəni narahat edir.

Qıcıqlanma ilə keçən depressiya
Aydın nəzərəçarpan depressiya
Vital depressiya

} psixotik simptomlarsız
təkcə bir epizod

F32.3 Psixotik simptomlarla müşahidə olunan ağır dərəcəli depressiv epizod

F32.2 yarımrubrikasında təsvir olunduğu kimi və hallyüsinasiya, sayıqlama, psixomotor süstlük və ya stupor (bu əlamətlər o dərəcədə güclü təzahür olunur ki, adətən xəstənin sosial aktivliyi mümkün olmur) əlamətlərinin də olması ilə gedən depressiya epizodu. İntihar etmə cəhdi, susuzluq və aclıq nəticəsində xəstənin həyatı təhlükə qarşısında qalır. Hallyüsinasiyalar və sayıqlama xəstənin əhvalına uyğun gələ də bilər, gəlməyə də bilər.

Təkcə bir epizodlu:

- psixotik simptomlarla gedən və aydın nəzərəçarpan depressiya
- psixogen depressiv psixoz
- psixotik depressiya
- reaktiv depressiv psixoz

F32.8 Digər depressiv epizodlar

Atipik depressiya

ƏGO təkcə bir epizodlu "gizli" depressiya

F32.9 Dəqiqləşdirilməmiş depressiv epizod

ƏGO depressiya

ƏGO depressiv pozğunluq

F33 Qayıdan depressiv pozğunluq

"Depressiv epizod"da (F32.–) təsvir olunanlara müvafiq, təkrar depressiya epizodlarının baş verməsi və anamnezdə əhvalın yüksəlməsi və enerji axını (maniya) kimi müstəqil epizodların olmaması ilə səciyyələnən pozğunluq. Ancaq, bəzən depressiv epizoddan dərhal sonra, bəzi hallarda antidepressantlarla müalicənin təsirindən əhvalın azacıq yüksəlməsi və hiperreaktivlik (hipomaniya) kimi qısa epizodlar təsadüf oluna bilər. Qayıdan depressiv pozğunluqların ən ağır formaları (F33.2 və F33.3) əvvəlki anlayışlar olan maniakal-depressiv depressiya, melankoliya, vital depressiya və endogen depressiya ilə bir sıra cəhətlərinə görə oxşardır. İlk epizod istənilən yaşda (uşaqlardan qocalığa qədər) təzahür oluna bilər. Onun başlanğıcı kəskin və ya gizli ola bilər, davam etmə müddəti isə bir neçə həftədən bir neçə aya qədər olur. "Qayıdan depressiv pozğunluq"lu bütün ömrü boyu "maniakal epizod"un təzahür olunma qorxusu vardır. Əgər bu baş verərsə, onda diaqnoz "bipolyar affektiv pozğunluq" (F31.–) diaqnozu ilə əvəz olunmalıdır.

Daxil edilib: təkrar baş verən:

- depressiv reaksiya
- psixogen depressiya
- reaktiv depressiya

} epizodları

Çıxarılıb: qayıdan, qısa müddətli depressiv epizodlar (F38.1)

F33.0 Qayıdan depressiv pozğunluq, yüngül dərəcəli növbəti epizod

Pozğunluq, depressiya epizodlarının təkrarlanması ilə səciyyələnir. Növbəti epizod yüngül olur (F32.0 yarımrubrikasında təsvir olunduğu kimi) və anamnezde maniya olması qeyd edilmir.

F33.1 Qayıdan depressiv pozğunluq, orta dərəcəli növbəti epizod

Pozğunluq, depressiya epizodlarının təkrarlanması ilə səciyyələnir. Növbəti epizod orta dərəcəli olur (F32.1 yarımrubrikasında təsvir olunduğu kimi) və anamnezde maniya olması qeyd edilmir.

F33.2 Qayıdan depressiv pozğunluq, psixotik əlamətlər olmadan ağır dərəcəli növbəti epizod

Pozğunluq, təkrarlanan depressiya epizodları ilə səciyyələnir. Növbəti epizod, aydın nəzərə çarpır. Anamnezdə psixotik simptomlar (F32.2 yarımrubrikasında göstəriləni kimi) və maniyalar olmur.

Psixotik əlamətlər olmadan endogen depressiya

Psixotik əlamətlər olmadan, qayıdan, böyük depressiya

Psixotik əlamətlər olmadan rast gəlinən depressiv tipli maniakal-depressiv psixoz

Psixotik əlamətlər olmadan, qayıdan, vital depressiya

F33.3 Qayıdan depressiv pozğunluq, psixotik əlamətlərlə müşahidə olunan ağır dərəcəli növbəti epizod

Pozğunluq, təkrarlanan depressiya epizodları ilə səciyyələnir. Növbəti epizod, F32.3 yarımrubrikasında təsvir olunduğu kimi ancaq əvvəllər maniya epizodlarının olmaması şərti ilə, kəskin nəzərə çarpan psixotik əlamətlərlə müşayiət olunur.

Psixotik simptomlarla müşahidə olunan endogen depressiya

Psixotik simptomlarla müşahidə olunan, depressiv tipli maniakal-depressiv psixoz

Psixotik əlamətlərlə müşahidə olunan böyük depressiyaların

Psixogen depressiv psixozun

Psixotik depressiyanın

Reaktiv depressiv psixozun

} təkrarlanan ağır epizodları

F33.4 Qayıdan depressiv pozğunluq, növbəti remissiya mərhələsi

Xəstədə, keçmişdə iki və ya daha artıq depressiv epizod (F33.0-F33.3 yarımrubrikalarında təsvir olunduğu kimi), ancaq bir neçə aydır ki, depressiv əlamətlər müşahidə olunur.

F33.8 Digər qayıdan depressiv pozğunluqlar

F33.9 Dəqiqləşdirilməmiş qayıdan depressiv pozğunluq

ƏGO monopolyar depressiya

F34 Davamlı əhval pozğunluqları [affektiv pozğunluqlar]

Davamlı və adətən enib-qalxan əhval pozğunluqları olub, ayrı-ayrı əksəriyyət epizodların kifayət dərəcədə ağır olmamasına görə, hipomaniakal və ya yüngül depressiv epizod kimi adlandırmaq mümkün olmur. Bunlar bəzən o qədər uzun müddət (bəzi hallarda xəstənin həyatının çox hissəsini təşkil edir) davam edir ki, xəstədə kəskin nəzərə çarpan süstlük və əmək qabiliyyətini itirmə meydana çıxır. Bəzi hallarda təkrarlanan və ya vahid maniakal və ya depressiv epizodlar "xroniki affektiv pozğunluq" üzərində əlavə oluna bilər.

F34.0 Siklotimiya

Davamlı, qeyri-stabil əhvali-ruhiyyə olub, bir neçə depressiya mərhələsi və və azca yüksəlmiş əhvali-ruhiyyə dövrlərini özündə birləşdirir. Lakin, bunların heç biri kifayət dərəcədə ağır və ya uzun müddətli olmur ki, xəstəyə "bipolyar affektiv pozğunluq" (F31.–) və ya qayıdan depressiv diaqnozu qoymaq mümkün olsun. Bu cür pozğunluq, adətən, "bipolyar affektiv pozğunluq" diaqnozu olan xəstənin qohumlarında əmələ gəlir. Siklotimiyalı xəstələrin bəzində isə əvvəl-axır "bipolyar affektiv pozğunluğu" yaranır.

Affektiv şəxsiyyət pozğunluğu

Sikloid şəxsiyyət

Siklotimik şəxsiyyət

F34.1 Distimiya

Xroniki depressiv əhval pozğunluğu olub, davam etmə müddəti bir neçə ildir. Ağır dərəcəsi kifayət dərəcədə yüksək və ya ayrı-ayrı epizodları kifayət dərəcədə uzun müddətli deyil ki, ağır, orta və ya yüngül dərəcəli "qayıdan depressiv pozğunluq" diaqnozu (F33.–) qoymaq mümkün olsun.

Depressiv:

- nevroz
- şəxsiyyət pozğunluğu

Nevrotik depressiya

Davamlı həyəcanlı depressiya

Çıxarılıb: həyəcanlı depressiya (yüngül və ya davamsız) (F41.2)

F34.8 Digər davamlı əhval pozğunluqları [affektiv pozğunluqlar] F34.9 Dəqiqləşdirilməmiş, davamlı əhval pozğunluqları [affektiv pozğunluqlar]

- F38 Digər əhval pozğunluqları [affektiv pozğunluqlar]**
 "F30-F34" rubrikalarında təsnif olunmağa əsas verməyən, istənilən digər əhval pozğunluqları. Bunun səbəbi isə əlamətlərin bir o dərəcədə ağır olmaması və uzun müddət davam etməməsidir.
- F38.0 Digər tək əhval pozğunluqları [affektiv pozğunluqlar]**
 Qarışıq affektiv epizod
- F38.1 Digər qayıdan əhval pozğunluqları [affektiv pozğunluqlar]**
 Qayıdan, qısa müddətli depressiv epizodlar
- F38.8 Digər dəqiqləşdirilmiş əhval pozğunluqları [affektiv pozğunluqlar]**
- F39 Dəqiqləşdirilməmiş əhval pozğunluqları [affektiv pozğunluqlar]**
 ƏGO affektiv psixoz

Nevrotik, stresslə əlaqədar və somatoform pozğunluqlar (F40–F48)

Çıxarılıb: F91.– rubrikalarında təsnif olunan davranış pozğunluqları ilə əlaqədar (F92.8)

- F40 Fobiya həyəcan pozğunluqları**
 Əsas və üstünlük təşkil edən simptomu, heç bir təhlükə ifadə etməyən müəyyən situasiyalardan qorxu olan pozğunluqlar qrupudur. Nəticədə xəstə adətən belə situasiyalardan qaçır və ya ehtiyat edir. Xəstənin narahatlığı ayrı-ayrı simptomlarda, belə ki, qorxudan titrəmə və ya bayılma hissiyatında toplanır və tez-tez ölümdən qorxma ilə, özünü idarə etməni itirmə ilə və ya dəli olma ilə assosiasiya olunur. Fobik situasiyaya düşə bilməni gözləmək adətən vaxtından qabaq həyəcan törədir. Fobik həyəcan və depressiya tez-tez müştərək olur. İki diaqnoz (fobiya həyəcan pozğunluğu və depressiv epizod) və ya birinin qoyulması haqqında qərar, bu halların davam etmə müddəti ilə və xəstənin konsultasiya zamanı terapiya barəsində həkimin düşüncələri ilə müəyyən olunur.
- F40.0 Aqorafobiya**
 Evdən çıxmaqdan, mağazaya daxil olmaqdan qorxmanı, kütlədən və ictimai yerlərdən qorxmanı, tək qatarla, avtobusla, təyyarə ilə səyahət etməkdən qorxmanı özündə birləşdirən kifayət qədər yaxşı təsvir olunmuş fobiyalar qrupudur. Vahiməyə düşmə pozğunluğu həm keçmiş, həm də hazırkı epizodların adi cizgilərindən ibarətdir. Bundan əlavə xarakteristika kimi depressiv və sarışan simptomlar sosial fobiyalar tez-tez müşahidə olunur. Adətən fobiya situasiyalardan qaçma ifadə olunur və aqorafobiya əziyyət çəkən şəxslər elə bir böyük narahatçılıq keçirirlər, belə ki, onlar belə «təhlükələrdən» qaça bilirlər.
 Anamnezdə vələləyə düşmə pozğunluğu olmayan aqorafobiya
 Aqrofobiya vələləyə düşmə pozğunluğu
- F40.1 Sosial fobiyalar**
 Sosial situasiyalardan qaçmaya səbəb olan, digər insanların yetirdiyi diqqətdən qorxma. Daha dərin sosial fobiyalar aşağı dərəcəli özünü qiymətləndirmə və tənqiddən qorxma ilə əlaqədardır. Onların olması üzün qızarmasında, əllərin əsməsində, ürək bulanmada, daima sidiyə çağırışlarda özünü göstərir. Bəzən xəstəyə elə gəlir ki, onun əsas problemi bu ikincilə əlamətlərdən hər hansı biridir. Simptomatika vələlə tutmalarına qədər progressivləşə bilər.
 Antropofobiya
 Sosial nevroz
- F40.2 Spesifik (izolə olunmuş) fobiyalar**
 Buraya, son dərəcə xüsusi situasiyalarla məhdudlaşmış, belə ki, xüsusi heyvanların yaxınlığı, hündürlük, ildırım, qaranlıq, uçuş, qapalı yer, ictimai ayaqyolunda sidik ifrazı və defekasiya, müəyyən qida məhsullarının istifadəsi, dişlərin müalicəsi, qanın və ya travmanın görünüşü kimi fobiyalar daxildir. Baxmayaraq belə situasiya haqqında fikir abstraktdır, ona düşmə zamanı aqrofobiya və ya sosial fobiya olduğu kimi vələlə yaranır.
 Akrofobiya Heyvanlardan qorxma Klaustrofobiya
 Sadə fobiya
Çıxarılıb: dismorfofobiya (sayıqlamasız) (F45.2)
 xəstələnməkdən qorxma (nozofobiya) (F45.2)
- F40.8 Digər fobiya həyəcan pozğunluqları**
- F40.9 Dəqiqləşdirilməmiş fobiya həyəcan pozğunluğu**
 ƏGO fobiya
 ƏGO fobiya vəziyyəti

F41 Digər həyəcan pozğunluqları

Əsas simptomu həyəcan olan və hər hansı konkret xarici situasiya ilə məhdudlaşmayan pozğunluqdur. Həmçinin ikincili və daha az ağırlıqda olmaq şərti ilə, depressiv və sarışan simptomlar və hətta bəzi fobiyalı həyəcan elementləri də müşahidə edilə bilər.

F41.0 Vəlvələ pozğunluğu [epizodik paroksizmal həyəcanlılıq]

Pozğunluğun xarakter əlaməti, konkret olaraq hər hansı xüsusi situasiya ilə və ya şərait kompleksi ilə məhdudlaşmayan, buna görə də qabaqcadan deyilə bilməyən residivləşən kəskin ifadə olunmuş həyəcan (vəlvələ) tutmalarıdır. Digər həyəcan pozğunluqlarında olduğu kimi, əsas simptomatikaya, qəflətən meydana çıxan ürək döyünmə, döş sümüyü arxasında ağrı, boğulma, ürəkbulanma hissiyatı, qeyri – reallıq hissi (depersonalizasiya və ya derealizasiya) daxildir. Bundan əlavə, ikincili, olaraq tez – tez ölümdən, özü üzərində kontrolu itirməkdən və ya dəli olmaqdan qorxu müşahidə olunur. Əgər pasientdə vəlvələ tutmasının əvvəlində depressiv pozğunluq varsa, vəlvələ pozğunluğu əsas diaqnoz kimi istifadə edilə bilməz. Bu halda vəlvələ tutması, depressiyaya nəzərən ikincilidir.

Vəlvələ:

- tutması
- halı

Çıxarılıb: aqorafobiya ilə birlikdə vəlvələ pozğunluğu (F40.0)

F41.1 Generalizə edilmiş həyəcan pozğunluğu

Yayılmış və davamlı olan, lakin hər hansı xüsusi ətraf şərait elementləri ilə məhdudlaşmayan və ya əsas etibarı ilə onlarla törənən (başqa sözlə, sərbəst üzən və ya «free-floating») həyəcandır. Dominant simptomlar dəyişkəndirlər, lakin davamlı nevrozluq, qorxu hissiyatı, əzələ gərginliyi, tərləmə, ağılsızlıq hissiyatı, titrəmə, baş hərəkətləri, epiqastral nahiyyədə diskomfort hissiyatı şikayətlərini özündə birləşdirir. Xəstəyə bir çox hallarda onu və ya qohumlarını yaxın zamanlarda gözləyən bədbəxt hadisədən və ya xəstəlikdən qorxu ifadə edir.

Həyəcan:

- reaksiyası
- halı
- nevrozu

Çıxarılıb: nevrasteniyaya (F48.0)

F41.2 Qarışıq həyəcan və depressiv pozğunluq

Bu rubrikayı o halda istifadə etmək lazımdır ki, eyni zamanda həm həyəcan, həm də depressiya mövcud olsun, lakin bu hallardan heç biri üstünlüyə malik olmasın, onların simptomatikasının dərəcəsi isə hər birinə ayrıca diaqnoz qoymağa imkan verməsin. Əgər həm həyəcan, həm də depressiya simptomları o dərəcədə ifadə olunur ki, bu pozğunluqların hər birinə ayrıca diaqnoz qoymağa imkan verir, bu halda hər iki diaqnozu kodlaşdırmaq lazımdır və bu halda hazırkı rubrika istifadə olunmamalıdır.

Həyəcan depressiyası (yüngül və ya davamsız)

F41.3 Digər qarışıq həyəcan pozğunluqları

Həyəcan simptomları F42-F48 rubrikalarında təsnif olunan digər pozğunluqların əlamətləri ilə müştərək olur. Bu zaman bu pozğunluqlarda simptomların ifadə dərəcəsi o dərəcədə ağır olmur ki, onlara ayrıca baxdıqda diaqnoz qoymaq mümkün olsun.

F41.8 Digər dəqiqləşdirilmiş həyəcan pozğunluqları

Həyəcan isteriyası

F41.9 Dəqiqləşdirilməmiş həyəcan pozğunluğu

ƏGO həyəcan

F42 Obsessiv-kompulsiv (sarışan-məcburi) pozğunluqlar

Belə vəziyyətin əsas xüsusiyyəti təkrari sarışan fikirlərin və ya məcburi hərəkətlərin olmasıdır. Sarışan fikirlər stereotip şəkildə xəstənin təkrar-təkrar ağına gələn ideyalardan, obrazlardan və ya arzularından ibarətdir. Onlar demək olar ki, həmişə kədərləndiricidirlər və pasient adətən səmərəsiz onlara müqavimət göstərməyə çalışır. Bununla belə xəstə bu fikirləri nə qədər qeyri-iradi və pis olsalar belə özününkü sayır. Sarışan hərəkətlər və ya rituallar siereotip materialardan ibarətdir ki, xəstə onları təkrar-təkrar yerinə yetirir. Onlar zövq alma üsulu və ya faydalı məsələlərin yerinə yetirilməsində atribut deyildirlər. Bu hərəkətlər xəstənin ehtiyat etdiyi xoşagəlməz hadisənin baş verəməsinin qarşısını almaq üsuludur, hansı ki, əks halda baş verərək onun özünə və ya xəstə tərəfindən digər şəxsə zərər yetirə bilər. Adətən belə davranış xəstə tərəfindən mənasız və ya effektiv kimi başa düşülür və ona qarşı təkrari cəhdlər görülür. Demək olar ki, həmişə həyəcan müşahidə edilir. Əgər kompulsiv hərəkətlər tormozlanırsa, həyəcan daha da artır.

Daxil edilib: anankastik nevroz

obsessiv-kompulsiv nevroz

Çıxarılıb: obsessiv-kompulsiv şəxsiyyət (pozğunluq) (F60.5)

F42.0 Əsasən sarışan fikirlər və ya düşüncələr

Onlar demək olar ki, xəstəyə əziyyət verən ideyalar, fikir obrazları və ya hərəkətə təhrik etmə formasını ala bilərlər. Bəzən ideyalar bitkin olurlar, gündəlik həyata aid olan adi, lakin vacib qərar qəbul etmək qabiliyyətinin olmaması ilə əlaqədar sonsuz müzakirə olunan alternativ fikir olurlar. Sarışan düşüncələr və depressiya arasında əlaqə xüsusi ilə sıxdır, buna görə də obsessiv-kompulsiv pozğunluq diaqnozuna o halda üstünlük vermək olar ki, əgər sarışan fikirlər depressiv epizodu olmadan yaranır və ya saxlanılır.

F42.1 Əsasən kompulsiv hərəkətlər [sarışan rituallar]

Kompulsiv məcburi hərəkətlərin əksəriyyəti çirkin təmizlənməsinə aid olur (əsasən əllərin yuyulması), potensial təhlükəli situasiyanın yarana bilməməsi haqqında zamanətin alınması üçün təkrari yoxlamalara və ya təmizkarlığa və səliqəliliyə riayət etməyə aid olur. Belə aydın davranışın əsasında pasienti gözləyən təhlükədən və ya onun özünün başqa birisini təhlükəyə düşür edəcəyi qorxusu durur və ritual hərəkətlər nəticəsiz qalır və ya təhlükənin qarşısını almaq üçün simvolik cəhdlər olur.

F42.2 Qarışıq sarışan fikirlər və hərəkətlər

F42.8 Digər obsessiv-kompulsiv pozğunluqlar

F42.9 Dəqiqləşdirilməmiş obsessiv-kompulsiv pozğunluqlar

F43 Ağır stressə və adaptasiya pozğunluğuna qarşı reaksiya

Bu pozğunluqlar qrupu digər qruplardan onunla fərqlənirlər ki, bu qrupa təkcə simptomatika və gedişin xarakteri əsasında deyil, həmçinin bir və ya hər iki səbəbin: - kəskin stress reaksiyasına səbəb olmuş həddindən artıq xoşagəlməz həyat hadisəsi və ya uzunmüddətli xoşagəlməz şəraitə və adaptasiya pozğunluğuna səbəb olmuş həyatda baş vermiş əhəmiyyətli dəyişikliklərin təsirinin aşkar görünməsi əsasında təsnif olunan pozğunluqlar daxil edilib. Baxmayaraq ki, az ağır psixosial stress (həyat şəraiti) bu sinifdə göstərilmiş xəstəliklərin başlanmasını sur'ətləndirə bilər və ya geniş spektr pozğunluqların yaranmasına səbəb ola bilər, onun etioloji əhəmiyyəti həmişə aydın deyil və hər bir halda fərddən asılılıq, tez-tez onun yüksək həssaslığından və zəifliyindən asılılıq e'tiraf olunacaq (başqa sözlə, həyat hadisələri pozğunluğun yaranmasını və formasını izah etmək üçün vacib və kifayət deyildir). Bu rubrikadotplanmış pozğunluqlara, əksinə, həmişə bilavasitə kəskin ağır stresin və ya uzunmüddətli travmanın səbəbi kimi baxılacaq. Stress hadisələri və ya uzunmüddətli əlverişsiz şərait birincili və ya üstünlüyə malik səbəb faktorlu olurlar və pozğunluq onların tə'siri olmadan yaranma bilməz. Beləliklə, bu rubrikada təsnif olunan pozğunluqlar ağır və ya uzunmüddətli stressə qarşı uyğunlaşma reaksiyası kimi baxıla bilər, bu zaman onlar stresin öhdəsindən gəlməyə mane olurlar və nəticə etibarilə sosial funksiya yerinə yetirmə problemlərinə səbəb olurlar.

F43.0 Stressə qarşı kəskin reaksiya

İnsanda qeyri-adi fiziki və ya psixi stressə qarşı cavab olaraq, psixi pozğunluqların digər əlamətləri olmadan yaranan və adətən bir neçə saatdan və ya gündən sonra sönən keçici pozğunluqdur. Stress reaksiyalarının yaranmasında və ağırlığında, fərdi tez tə'sirlənmə və özünü idarə etmək qabiliyyəti böyük əhəmiyyətə malikdir. Simptomlar tipik qarışıq və dəyişkən mənzərəyə malik olurlar və bir qədər düşüncə və diqqət sferasının daralması ilə, qıcıqlandırıcıları tam dərk etməyin qeyri-mümkünlüyü ilə və dezorientasiya ilə ilkin «heyvət» halından ibarət olurlar. Bu hal növbəti ətraf situasiyadan «uzaqlaşma» ilə (dissosiativ stupor halına qədər – F44.2) və ya həyəcan və yüksək aktivliklə (uçuş və ya fuqa reaksiyası) ilə müşayiət oluna bilər. Adətən vəlverişli pozğunluğunun ayrı-ayrı əlamətləri mövcud olur (taxikardiya, həddən artıq tərləmə, qızarma). Simptomatika adətən stress stimullarının və ya hadisənin tə'sirindən bir neçə dəqiqə sonra yaranır və 2-3 gündən sonra (çox vaxt bir neçə saatdan sonra) sönür. Stress hadisəyə qarşı hissəvi və ya tam amneziya (F44.0) mövcud ola bilər. Əgər yuxarıda göstərilmiş simptomatika davamlıdırsa, diaqnozu dəyişmək lazımdır.

Kəskin:

- krizis reaksiyası
- stressə qarşı reaksiya Hərbi xidmət dövrünün nevrozu

Krizis hali

Psixi şok

F43.1 Posttravmatik stress pozğunluğu

Hər bir şəxsədə dərin stress törədə biləcək, xüsusi ilə təhlükəli və ya faciəli xarakterli stress hadisəsinə (qısa və ya uzunmüddətli) təxirəsalınmış və ya yubanmış cavab kimi meydana çıxır. Meyl etdirici faktorlar, belə ki, şəxsi xüsusiyyətlər (kompulsivlik, asteniklik) və ya anamnezdə sinir xəstəliyi sindromun inkişafı üçün qıcıq qapsını azalda və ya onun gedişini ağırlaşdırır bilər, amma onlar heç zaman onun yaranmasının izahı üçün vacib və kifayət olurlar. Tipik əlamətlərə sarışan xatirələrdə («kadrlar») travma yetirmiş hadisənin təkrarlanan təəssüratlarından, təəccübdən donub qalma hissiyatı fonunda yaranan fikirlərdən və ya qarabasmalardan, emosional tormozlanmadan, digər insanlardan uzaqlaşmaqdan, ətrafa reaksiyasızlıqdan və travmanı xatırladan hərəkətlər və situasiyadan qaçmaqdan ibarət epizodlar daxildir. Adətən həddən artıq oyanıqlıq və ifadə olunmuş yüksək ehtiyatlılıq, qorxu və ya yuxusuzluğa yüksək reaksiya mövcud olur. Həyəcan və depressiya çox vaxt yuxarıda göstərilmiş simptomlarla əlaqədar olur və bir çox hallarda özünü öldürmə ideyaları da yaranma bilər. Pozğunluq simptomlarından əvvəl travmadan sonra bir neçə həftədən, bir neçə aya kimi dəyişən latent dövr olur. Pozğunluğun gedişi müxtəlifdir, amma əksər hallarda sağalma gözləmək olar. Bəzi hallarda bu vəziyyət bir neçə il davam edəcək, şəxsiyyətin davamlı dəyişməsinə keçidlə xronik gedişə çevrilə bilər. (F62.0)

Travmatik nevroz

F43.2 Uyğunlaşdırıcı reaksiyaların pozğunluğu

Həyatda mühüm dəyişikliklərə və ya stress hadisələrinə adaptasiya periodunda yaranan, içtimai fəaliyyətə və hərəkətlərə çətinlik törədən subyektiv distress və emosional pozğunluq halıdır. Stress halı fərdin sosial əlaqələrinin tamlığını (ağır itki, ayrılıq) və ya sosial müdafiə və dəyərlərin geniş sistemini (miqrasiya, qaçqınlıq statusu) poza bilər və ya həyatda dəyişikliklərin və dönüşlərin geniş diapazonunu (məktəbə daxil olma, valideyinlik statusu əldə etmə, müqəddəs şəxsi məqsədə çatmaqda müvəffəqiyyətsizlik, istefaya getmə) təqdim edə bilər. Fərdi meyllik və tez tə'sirlənmə uyğunlaşdırıcı reaksiyaların pozğunluqlarının yaranma riskində və meydana çıxma formasında əsas rol oynayır, lakin belə pozğunluqların travma törədici faktorların iştirakı olmadan meydana çıxması qəbul edilmir. Əlamətlər çox variabellirdir və əhval-ruhiyyənin olmaması, ehtiyatlılıq və ya narahatçılıq (və ya bu halların kompleks), situasiyanın öhdəsindən gəlməmək hissiyatı, hər şeyi əvvəlcədən planlaşdırma və ya hazırkı situasiyada qalmaq qərarı daxildir, həmçinin gündəlik həyatda fəaliyyət qabiliyyətinin bir qədər azalma dərəcəsini özündə birləşdirir. Eyni zamanda davranış pozğunluqları da, xüsusi ilə yeniyetmə yaş dövründə qoşula bilər. Xarakter əlaməti kimi qısa və ya uzunmüddətli depressiv reaksiya və ya digər emosiyaların və davranışın pozulmaları ola bilər.

Mədəni şok

Kədər reaksiyası

Uşaqlarda hospitalizm

Çıxarılıb: uşaqlarda ayrılıqdan törənmiş həyəcan pozğunluğu (F93.0)

F43.8 Ağır stressə qarşı digər reaksiyalar**F43.9 Dəqiqləşdirilməmiş ağır stressə qarşı reaksiya****F44 Dissosiativ [konversion] pozğunluqlar**

Dissosiativ və ya konversion pozğunluqlar, keçmiş hadisələrə qarşı yaddaş, özünü şəxsiyyət kimi başa düşmək qabiliyyəti və bədən hissiyatı və hərəkətini, idarə etmək qabiliyyəti arasında normal inteqrasiyanın tam və ya hissəvi itirilməsi kimi ümumi qəbul edilmiş müddələrin əsasında ayırd edilir. Dissosiativ pozğunluqların bütün növləri bir neçə həftə və ya aydan sonra xüsusi ilə əgər onların yaranması həyatda baş vermiş hər hansı travma törətmiş hadisə ilə əlaqədardırsa, sönməyə meyllidirlər. Əksər xronik pozğunluqlar, xüsusən ifliclər və hissiyatın itirilməsi həlli mümkün olmayan problemlərin və şəxsiyyətlər arası çətinliklərin fonunda inkişaf edə bilər. Bu pozğunluqlar əvvəllər əsasən «konversion isteriya»nın müxtəlif növləri kimi təsnif olunurdular. Hesab edilir ki, onlar psixogen etiologiyaya malikdirlər belə ki, yaranma vaxtına görə travma törətmiş hadisələrlə, həll olunmayan və dözülməz problemlərlə və ya pozulmuş qarşılıqlı münasibətlərlə sıx əlaqəlidir. Simptomlar adətən xəstənin psixi xəstəliyin əlamətləri haqqında fikirlərinə uyğun olurlar. Tibbi baxış və müayinə hər hansı aydın fiziki və ya nevroloji pozğunluqlar aşkar etmir. Lakin tamamilə aydındır ki, funksiyanın itirilməsi emosional konfliktin və ya ehtiyacın ifadəsi kimi meydana çıxır. Simptomlar psixoloji stresslə sıx əlaqədar inkişaf edə bilər və çox vaxt qəflətən meydana çıxır. Bu rubrikaya normada iradi kontrol edilən yalnız fiziki funksiyaların pozğunluqları və hissiyatın itirilməsi daxil edilib. Ağrı hissiyatı və vegetativ sinir sistemi tərəfindən digər fiziki hissiyat kompleksi daxil olan pozğunluqlar psixosomatik pozğunluqlar rubrikasında (F45.0) təsnif olunmuşdur. Həmişə gələcəkdə ciddi fiziki və ya psixi pozğunluqların inkişaf etməsi ehtimalını yadda saxlamaq lazımdır.

Daxil edilib: konversion:

- isteriya
- reaksiya isteriya

isterik psixoz

Çıxarılıb: simulyasiya [düşünülmüş simulyasiya] (Z76.5)

F44.0 Dissosiativ amneziya

Əsas əlamət xüsusi ilə vacib yaxın hadisələrə qarşı yaddaşın itirilməsi olub, bu zaman üzvi psixi xəstəlik ayırd edilir və o dərəcədə ifadə olunur ki, onu adi unutqanlıqla və yorğunluqla izah etmək mümkün olur. Amneziya adətən bədbəxt hadisə və ya qəflətən ağır itgi kimi travma törədici hadisələrdə toplanır və adətən hissəvi və seçici olur. Tam və generalizə olunmuş amneziya nadir hallarda və adətən ambulator avtomatizmin (fuqalar) (F44.1) hissəsi olur; bu halda pozğunluğu məhz belə təsnif etmək lazımdır. Dissosiativ amneziya diaqnozunu beynin üzvi xəstəliyi, intoksikasiyalar və ya həddən artıq yorğunluq olduqda qoymaq olmaz.

Çıxarılıb: alkoqolun və ya digər psixoaktiv maddənin istifadəsi ilə əlaqədar amnestik pozğunluq (F10–F19 ümumi dördüncü .6 işarəsi ilə)

amneziya:

- ƏGO (R41.3)
- anteroqrad (R41.1)
- retroqrad (R41.2)

qeyri-alkoqol üzvi amnestik sindrom (F04)

epilepsiya tutmasından sonra amneziya (G40.–)

F44.1 Dissosiativ fuqa

Dissosiativ fuqa, adı hər bir gündəlik sərhəddən kənara çıxan məqsədyönlü yerdəyişmələrlə birlikdə dissosiativ amnezianın bütün əlamətlərinə malikdir. Baxmayaraq ki, fuqa periodunda amneziya mövcud olur, kənar müşahidəçilərə bu zaman pasientin davranışı tam normal təsir bağışlayır.

Çıxarılıb: epilepsiya tutmasından sonra fuqa (G40.–)

F44.2 Dissosiativ stupor

Dissosiativ stupora işıq, küy, toxunma kimi xarici qıcıqlandırıcılara qarşı iradi hərəkətlərin və normal cavab reaksiyalarının ifadə olunmuş dərəcədə azalması və ya olmaması əsasında diaqnoz qoyulur, lakin baxış və müayinə aşkar fiziki səbəb ayırd etmir. Bundan əlavə, yaxınlarda baş vermiş hadisələr və ya problemlər şəklində psixogen səbəb tam aşkarlıqla mövcud olur.

Çıxarılıb: üzvi katatonik pozğunluqlar (F06.1)

stupor:

- ƏGO (R40.1)
- katatonik (F20.2)
- depressiv (F31 – F33)
- maniakal (F30.2)

F44.3 Trans və mübtəlaliq

Müvəqqəti olaraq özünü bir şəxsiyyət kimi hiss etmənin və ətrafın tam dərk edilməsinin itirilməsi mövcud olan

pozğunluq. Bu rubrikaya yalnız qeyri-iradi və arzuolunmaz olan, dindən və ya mədəni-münasib situasiyalardan xaric meydana çıxan trans halları daxil edilib.

Çıxarılıb: aşağıdakılarla əlaqədar hallar:

- kəskin və ya keçici psixotik pozğunluqlarla (F23.–)
- üzvi etiologiyalı şəxsiyyət pozğunluğu ilə (F07.0)
- postkontuzion sindromla (F07.2)
- psixoaktiv maddələrin istifadəsi nəticəsində baş verən intoksikasiya ilə (F10-F19 ümumi dördüncü .0 işarəsi ilə)
- şizofreniya ilə (F20.–)

F44.4 Dissosiativ hərəkət pozğunluqları

Bütün müxtəlifliyi ilə bərabər, ətrafla və ətraflarla hərəkət etdirmək qabiliyyətinin tam və ya hissəvi itirilməsi mövcud olur. Ataksiyanın, apraksiyanın, aksineziyanın, afoniyanın, dizartriyanın, diskineziyanın, tutmaların və ya iflicin hər hansı növləri ilə demək olar ki, sıx oxşarlıq görülə bilər.

Psixogen:

- afoniya
- disfoniya

F44.5 Dissosiativ konvulsiyalar

Dissosiativ konvulsiyalar epileptik tutmalara bənzəyir, lakin dilin dişlənməsi, yıxılmalarla əlaqədar qansızmalar və qeyri-iradi sidik ifrazı nadir hallarda olur. Düşüncə saxlanılır və ya stupor və ya trans halı ilə əvəz olunur.

F44.6 Dissosiativ anesteziya və ya hissi qavramanın itirilməsi

Dəri anesteziya nəhiyyələri adətən sərhədlərə malik olurlar. Bu o deməkdir ki, onlar pasiyentin tibbi biliklərdən fərqli orqanizmin funksiyaları haqda təsəvvürləri ilə əlaqədardırlar. Nevroloji zədələnmə ilə əlaqədar olması vacib olmayan, sensor modulyasiyalar arasında fərqin itirilməsi mümkündür. Hissi qavramanın itirilməsi paresteziya şikayətləri ilə müşayiət oluna bilər. Dissosiativ pozğunluqlarda görmənin və eşitmənin itirilməsi nadir hallarda total olur.

Psixogen karlıq

F44.7 Qarışıq dissosiativ [konversion] pozğunluqlar

F44.0 – F44.6 rubrikalarında təsnif olunan pozğunluqların birləşməsi.

F44.8 Digər dissosiativ [konversion] pozğunluqlar

Hanser sindromu

Şəxsiyyətin ikiləşməsi

Psixogen:

- özünü itirmə
- alaqaranlıq hal

F44.9 Dəqiqləşdirilməmiş dissosiativ [konversion] pozğunluq**F45 Somatoform pozğunluqlar**

Əsas xüsusiyyət, simptomların somatik təbiətinin olmaması haqqında tibbi müayinələrin mənfi nəticələrinə və həkimlərin inandırmaclarına baxmayaraq, inadkarlıqla belə müayinələrin keçirilməsini tələb etməklə eyni zamanda təkrari somatik simptomatikanın təqdim edilməsindən ibarətdir. Əgər xəstədə hər hansı somatik xəstəlik mövcud olursa, onlar simptomların və ya əziyyətlərin və xəstənin şikayətlərinin təbiətini və ifadə olunma dərəcəsini izah etmirlər.

Çıxarılıb: dissosiativ pozğunluqlar (F44.–)
 saçların dartılması (F98.4)
 nitqin uşaq forması [kəkələmə] (F80.0)
 şirin danışma (F80.8)
 dırnaqların dişlənməsi (F98.8)
 digər rubrikalarda təsnif olunan pozğunluqlarla və ya xəstəliklərlə əlaqədar psixoloji və davranış faktorları (F54)
 üzvi pozğunluqlar və ya xəstəliklərlə əlaqədar olmayan seksual disfunksiya (F52.–)
 barmağın sorulması (F98.8)
 tiklər (uşaq və yeniyetmə yaş dövründə) (F95.–)
 de la Turett sindromu (F95.2)
 trixotillamaniya (F63.3)

F45.0 Somatikləşdirilmiş pozğunluq

Əsas əlamətlər ən azı iki il mövcud olan çoxsaylı, təkrari, tez-tez dəyişən fiziki simptomlardan ibarətdir. Əksər pasientlərin ilkin və ixtisaslaşdırılmış tibbi yardım xidmətləri ilə əlaqəli uzunmüddətli və mürəkkəb kontakt tarixi olur, amma bu zaman çoxsaylı nəticəsiz müayinələr və diaqnostik manipulyasiyalar icra olunmuş olur. Simptomatika bədənin hər hansı bir hissəsinə və ya orqanlar sistemində aid ola bilər. Pozğunluğun gedişi xroniki və davamsız olub, tez-tez sosial, şəxsiyyətlərarası və ailə davranışı pozğunluqları ilə müştərək olur. Az müddətli mövcud olan (iki ildən az) və daha az parlaqlıqla ifadə olunmuş simptomatikanın nümunələri differensasiya olunmamış somatoform pozğunluq kimi (F45.1) təsnif olunmalıdır.

Çoxsaylı psixomatik pozğunluqlar

Briket xəstəliyi

Çıxarılıb: simulyasiya [düşünülmüş simulyasiya] (Z76.5)

F45.1 Differensasiya olunmamış somatoform pozğunluq

Differensasiya olunmamış somatoform pozğunluq diaqnozunu, əgər xəstənin şikayətləri çoxsaylı, variabel və davamlıdırlarsa, lakin somatikləşdirilmiş pozğunluğun tam və tipik mənzərəsini qane etmirsə, qoymaq olar.

Differensasiya olunmamış psixosomatik pozğunluqlar

F45.2 İpoxondrik pozğunluq

Vacib əlamət pasientdə özündə ağır, progressivləşən xəstəliyin və ya bir neçə xəstəliyin olması haqqında davamlı narahatçılığın olmasıdır. Pasient davamlı somatik şikayətlər təqdim edir və ya onların yaranması haqda davamlı narahatlıq göstərir. Normal, adi hissiyatlara və əlamətlərə tez-tez xəstə tərəfindən anormal narahatedici kimi qavranılır; o öz diqqətini adətən orqanizmin bir və ya iki üzvündə və ya sistemində cəmləyir. Tez-tez ifadə olunmuş dərəcədə depressiya və həyəcan mövcud olur ki, bununla əlavə diaqnozları izah etmək olar.

Şəxsi sağlamlıq bərasində narahatçılıqla ifadə edilmiş pozğunluq Dismorfofobiya (sayıqlamasız)

İpoxondrik nevroz

İpoxondriya

Nozofobiya

Çıxarılıb: sayıqlama dismorfofobiyası (F22.8)

Öz bədəninin funksiyalarında və ya xarici görünüşündə fiksə olunmuş sayıqlama (F22.–)

F45.3 Vegetativ sinir sisteminin somatoform disfunksiyası

Pasient tərəfindən təqdim olunan simptomatikaya əsasən və ya tamamilə vegetativ sinir sistemi ilə innervasiya olunan və kontrol edilən orqanın və ya orqanlar sisteminin, başqa sözlə, ürək-damar, mədə-bağırsaq, tənəffüs və sidik-cinsiyyət sistemlərinin zədələnməsi zamanı müşahidə olunanlara uyğundur. Simptomlar adətən iki tipdə olurlar, lakin onlardan heç biri konkret orqan və ya sistemin zədələnməsini göstərmir. Birinci tip simptomlar – vegetativ qıcıqlanmanın obyektiv əlamətlərinə əsaslanan şikayətlərdir, bunlar ürəkdöyünmə, tərləmə, qızarma, tremor və sağlamlığın mümkün pozulmasına qarşı qorxu və narahatlığın ifadəsi şikayətləridir. İkinci tip simptomlar – bu qeyri-spesifik və ya dəyişkən xarakterli subyektiv şikayətlərdir, bunlar pasientin hər hansı orqanlarla və ya orqanlar sistemi ilə əlaqələndirdiyi, bütün bədən boyu sürətlə yayılan ağrı, istiliyin, ağırlığın, yorğunluğun və ya qarın köpməsinin hiss edilməsi şikayətləridir.

Kardial nevroz

Da Kosta sindromu
 Gastronevroz
 Neyrosirkulyator asteniya
 Psixogen formalı:

- aerofagiya
- öskürəklər
- ishallar
- dispepsiyalar
- meteorizm
- hıçqırıqlar
- dərin və tezləşmiş tənəffüs
- tezləşmiş sidik ifrazı

- qıcıqlanmış bağırsağ sindromu
- dizuriyalar
- pilorospazm

Çıxarılıb: digər rubrikalarda təsnif olunan, pozğunluqlar və ya xəstəliklərlə əlaqədar psixoloji və davranış faktorları (F54)

F45.4 Davamlı somatoform ağrı pozğunluğu

Əsas şikayət davamlı, kəskin əziyyətverici ağrı olub, bunları tamamilə fizioloji pozğunluqla və ya somatik xəstəliklə izah etmək mümkün deyildir və bunlar emosional konfliktlə və ya psixososial problemlərlə yaranır, beləliklə əsas etioloji səbəb kimi baxmağa imkan verir. Nəticə şəxsi və ya tibbi xarakterli köməyin və diqqətin aşkar güclənməsi olur. Depressiv pozğunluq və şizofreniya prosesində yaranan psixogen təbiətli ağrı bu qrupa daxil edilə bilməz.

Psixalgiya

Psixogen:

- bəldə ağrı
- baş ağrısı

Somatoform ağrı pozğunluqları

Çıxarılıb: ƏGO bəldə ağrı (M 54.9)

ağrı:

- ƏGO (R52.9)
- kəskin (R52.0)
- xroniki (52.2)
- aradan qaldırılma bilməyən (R52.1)
- gərginlik tipli baş ağrısı (G44.2)

F45.8 Digər somatoform pozğunluqlar

Somatik pozulmalar nəticəsində yaranmayan, hissiyatın, funksiyaların və ya davranışın hər hansı digər pozğunluqları. Vegetativ sinir sistemi ilə dolayısı əlaqəli olmayan pozğunluqlar orqanizmin müəyyən sistemləri və ya nahiyyələri ilə məhdudlaşır və travma törədici hadisələrlə və ya problemlərlə sıx müvəqqəti əlaqələrə malikdirlər.

Psixogen:

- dismenoreya
- disfagiya, “qlobus isterikus” (globus hystericus) daxil olmaqla
- qaşınma
- əyri-boyunluq

Dişləri sürtmək

F45.9 Dəqiqləşdirilməmiş somatoform pozğunluq

ƏGO psixosomatik pozğunluq

F48 Digər nevroitik pozğunluqlar

F48.0 Nevrasteniya

Bu pozğunluqda həddən artıq dərəcədə mədəniyyətlə əlaqədar variabellik müşahidə olunur. Aşkar dərəcədə bir-birini əhatə edən iki əsas tip pozğunluq ayırd edilir. Birinci tipin əsas xarakter əlaməti əqli gərginlikdən sonra artıq dərəcədə yorğunluq şikayətləridir ki, bunlarla da istehsalat göstəricilərinin və ya gündəlik işlərdə produktivliyin müəyyən qədər azalması əlaqədardır. Əqli yorğunluq xəstələr tərəfindən xoşagəlməz unutkanlığın yaranması, yaddaşın azalması, diqqətin cəmlənməsinin mümkünsüzlüyü və əqli fəaliyyətin qeyri-effektivliyi kimi təsvir edilir. Digər tip pozğunluqda hətta minimal gərginlikdən sonra belə, əzələ ağrısı hissiyatı və fiziki rahatlığın qeyri-mümkünlüyü ilə müşayiət olunan fiziki yorğunluq və əldən düşmə hissiyatına əsas diqqət yönəlir. Hər iki tip pozğunluq bir sıra ümumi xoşagəlməz fiziki duyğulara belə ki, baş gicəllənmə ilə, gərgin baş ağrısı və ümumi qeyri-stabilliyin hissedilməsi ilə xarakterizə olunur. Ümumi əlamətlər həmçinin öz əqli və fiziki qabiliyyətinin azalmasına görə narahatçılıq, qıcıqlanma, sevinmə qabiliyyətinin itirilməsi və zəif ifadə olunmuş depressiya və həyəcan kimi şikayətləridir. Yuxu adətən başlanğıç və orta fazalarda pozulmuş olur, amma həmçinin yuxululuq artmış dərəcədə də ola bilər.

Yorğunluq sindromu

Bu pozğunluqdan əvvəl yaranmış somatik xəstəliyi müəyyənləşdirməyə ehtiyac olarsa, əlavə koddan istifadə olunur.

Çıxarılıb: ƏGO asteniya (R53)

həyat qüvvələrinin üzülməsi halı (Z73.0)

əzginlik və yorğunluq (R53)

keçirilmiş virus xəstəliyindən sonra yorğunluq sindromu (G93.3)

psixasteniya (F48.8)

F48.1 Depersonalizasiya – derealizasiya sindromu

Nadir pozğunluq olub, bu zaman pasient qeyri-iradi olaraq, özünün əqli fəaliyyətinin, bədəninin, ətraf mühitin keyfiyyətcə elə dəyişilməsindən şikayət edir ki, onlar qeyri-real, uzaqlaşmış və avtomatlaşmış kimi təsvir edilir. Bu sindromun ən müxtəlif əlamətləri içərisində ən çox rast gəlinən-emosiyaların itirilməsi, öz fikirlərindən, bədənindən və ya real aləmdən uzaqlaşma və soyuqluq hissiyatı şikayətidir. Təəssüratların dramatik xarakterinə baxmayaraq, pasient bu dəyişikliklərin qeyri-reallığını başa düşür. Düşüncə saxlanılır və emosiyaları ifadə etmək qabiliyyəti itirilmir. Depersonalizasiya-derealizasiya sindromu şizofreniya, depressiv, fobik və ya absessiv-kompulsiv pozğunluq diaqnozunun tərkib hissəsi ola bilər. Bu halda diaqnoz əsas pozğunluq əsasında qoyulur.

F48.8 Digər dəqiqləşdirilmiş nevroitik pozğunluqlar

Dat sindromu

Yazı spazmı daxil olmaqla peşə nevrozu

Psixasteniya

Psixastenik nevroz

Psixogen özündən getmə

F48.9 Dəqiqləşdirilməmiş nevroitik pozğunluq

ƏGO nevroz

Fizioloji pozğunluqlar və fiziki faktorlarla bağlı davranış sindromları (F50-F59)**F50 Qida qəbulu pozğunluqları**

Çıxarılıb: ƏGO anoreksiya (R63.0)

Qidalanma ilə bağlı:

qidalandırma və qidanın yeridilməsində çətinliklər (R63.3) körpə və uşaq yaşlarında qida qəbulu pozğunluğu (F98.2) polifagiya (R63.2)

F50.0 Sinir anoreksiyası

Pasient tərəfindən qəsdən bədən çəkisinin azaldılması və bu şəkildə saxlanması ilə xarakterizə olunan pozğunluqdur. Bu pozğunluq bir qayda olaraq yeniyetmə yaşlı qızlarda və cavan qadınlarda müşahidə olunur, lakin yeniyetmə oğlanlar, cavan kişilər, həmçinin uşaqlar (pubertat dövrə yaxınlaşan) və yaşlı qadınlar (menopauza başlanmasına qədər) bu pozğunluğa cəlb oluna bilərlər. Pozğunluq piylənmədən və bədən bürüşüklüyündən spesifik psixopatoloji qorxu ilə müştərək olur və bu bezikdirici ideyaya çevrilir və nəticədə pasientlər özləri üçün bədən çəkisinin aşağı sərhədini təyin edirlər. Bir qayda olaraq, müxtəlif ikincili endokrin və mübadilə pozğunluqları və funksional pozğunluqlar mövcud olur. Simptomatikaya pəhrizin məhdudlaşdırılması, həddən artıq fiziki gərginlik, qusma törədici, işlədici və sidik qovucu preparatların, həmçinin iştah azaldan preparatların qəbulu daxildir.

Çıxarılıb: iştahın itirilməsi (R63.0)

psixogen (F50.8)

F50.1 Atipik sinir anoreksiyası

Sinir anoreksiyasının bəzi əlamətlərinə uyğun olan, lakin klinik mənzərəsi bu diaqnozu qoymağa imkan verməyən pozğunluqdur. Yuxarıda göstərilən pozğunluğun amenoreya və piylənmədən hədsiz qorxma kimi əsas simptomlardan biri və arıqlamağa yönəlmiş davranış, bədən çəkisinin aşkar itirilməsi zamanı mövcud olmaya bilər. Əgər bədən çəkisinin itməsini törətmiş somatik xəstəliyin olması haqda məlumat varsa, bu diaqnozu qoymaq olmaz.

F50.2 Sinir bulimiyası

Təkrari, çox yemək tutmaları ilə və bədən çəkisinin nəzarəti haqda narahatçılıqla xarakterizə olunan sindrom. Bu, qusma törənməsi və işlədici preparatların istifadəsi ilə müşahidə olunan çox yemək üslubunun yaranmasına gətirir. Bu pozğunluq, öz bədən quruluşuna, və kütləsinə yüksək narahatçılıq daxil olmaqla, sinir anoreksiyası ilə çoxlu ümumi əlamətlərə malikdir. Təkrari qusmalar elektrolit balansının pozulmasına və somatik ağırlaşmalara səbəb olur. Tez-tez (lakin həmişə yox) pasientin anamnezində bir neçə aydan, bir neçə ilə kimi davam etmiş, əvvəllər baş vermiş sinir anoreksiyası epizodu müşahidə olunur.

ƏGO bulimiyası

Sinir kinoreksiyası

F50.3 Atipik sinir bulimiyası

Sinir bulimiyasının, bəzi əlamətləri olan, lakin tam klinik mənzərəsi bu diaqnozu qoymağa imkan verməyən, pozğunluqdur. Məsələn, bədən kütləsinin elə bir dəyişikliyi olmayan təkrari çox yemək tutmaları və hədsiz işlədici maddələrin istifadəsi mövcud ola bilər və ya öz bədən quruluşu və çəkisi üçün tipik yüksək narahatlıq olmaya bilər.

F50.4 Digər psixoloji pozğunluqlarla əlaqədar çox yemək

Ağır itki, bədbəxt hadisə, uşaq doğulması və s. kimi stress hadisələri nəticəsində çox yemək. Psixogen çox yemək

Çıxarılıb: piylənmə (E66.–)

F50.5 Digər psixoloji pozğunluqlarla əlaqədar qusma

Dissosiativ pozğunluqlar (F44.–) və ipoxondrik pozğunluq (F45.2) zamanı yaranan, bu sinfin siyahısına daxil olmayan təkrari qusma. Bu yarımrubrika əgər emosional faktorlar hamilə qadınlarda təkrari ürəkbulanma və qusma üçün dominant səbəb olarsa, O21.– rubrikasına (hamiləlik zamanı həddən artıq qusma) əlavə kimi istifadə oluna bilər.

Psixogen qusma

Çıxarılıb: ürəkbulanma (R11)

ƏGO qusma (R11)

F50.8 Qida qəbulunun digər pozğunluqları

Yaşlı şəxslərin yeyilməyən qidaları yeməsi [anomal iştah]

İştahın psixogen itirilməsi

Çıxarılıb: körpələrin və uşaqların yeyilməyən qidaları yeməsi [anomal iştah] (F98.3)

F50.9 Qida qəbulunun dəqiləşdirilməmiş pozğunluğu

F51 Qeyri-üzvi etiologiyalı yuxu poğunluğu

Əksər hallarda yuxu poğunluğu digər psixi və ya somatik poğunluqların simptomlarından biri olur. Müəyyən bir pasientdə yuxu poğunluğunun müstəqil hal və ya bu və ya hər hansı digər sinfin rubrikalarında təsnif olunmuş digər poğunluğun simptomlarından biri olduğunu pozğunluğun gedişi və klinik mənzərəsi əsasında, həmçinin konsultasiya zamanı birincilərin terapevtik rəylərinin əsasında müəyyən etmək lazımdır. Bir qayda olaraq, əgər yuxu poğunluğu əsas xəstəlikdirsə və öz-özlüyündə xəstəlik halı kimi qəbul edilirsə, hazırkı kodu bu hala aid psixopatoloji və patofizioloji pozğunluqlar diaqnozlarının digər kodları ilə birlikdə istifadə etmək lazımdır. Bu rubrikaya yalnız əsas etioloji faktorları emosional səbəblər olan və əsasında hər hansı rubrikalarda təyin olunmuş fiziki pozğunluq olmayan yuxu poğunluqları daxildir.

Çıxarılıb: yuxu poğunluqları (üzvi etiologiyalı) (G47.–)

F51.0 Qeyri-üzvi etiologiyalı yuxusuzluq

Böyük zaman ərzində saxlanılan, qeyri-qənaətbəxş müddətli və ya qeyri-qənaətbəxş keyfiyyətli yuxu halı olub, yuxuya getməkdə çətinliklərdən, yatma zamanı çətinliklərdən, erkən tam oyanmadan ibarətdir. Yuxusuzluq çoxsaylı psixi və somatik pozğunluqların ümumi simptomudur və əsas xəstəliyə əlavə kimi bu yarımrubrika ilə yalnız klinik mənzərədə əgər dominantlıq təşkil edərsə, təsnif olunmalıdır.

Çıxarılıb: yuxusuzluq (üzvi etiologiyalı) (G47.0)

F51.1 Qeyri-üzvi etiologiyalı yuxululuq [hipersomniya]

Hipersomniya gündüz vaxtı həddən artıq yuxululuq və yuxu tutmaları və ya ayılma zamanı tam ayıqlıq halına gec çatma halı kimi müəyyən olunur. Əgər hipersomniyanın etiologiyasında üzvi faktor yoxdursa, bu halı psixi pozğunluqla əlaqələndirirlər.

Çıxarılıb: hipersomniya (üzvi etiologiyalı) (G47.1)

narkolepsiya (G47.4)

F51.2 Yuxu və ayıqlıq rejiminin qeyri-üzvi etiologiyalı pozğunluqları

Pasientdə yuxu və ayıqlıq rejimləri arasında sinxronluğun və onu əhatə edən mühitin tələb etdiyi yuxu və oyanıqlıq rejiminin çatışmamazlığıdır ki, nəticədə yuxusuzluq və hipersomniya şikayətləri yaranır.

Sirkad

Niktohemeral

Yuxu

} ritminin psixogen inversiyası

Çıxarılıb: Yuxu və oyanıqlıq siklinin pozulması (üzvi etiologiyalı) (G47.2)

F51.3 Yuxuda gəzmə [somnambulizm]

Yuxu və oyanıqlıq halının eyni zamanda müşahidə olunduğu, dəyişilmiş düşüncə formasıdır. Somnambulizm epizodu zamanı insan yataqdan, adətən, gecə yuxusunun ilkin üçdə biri ərzində durur və gəzir, bu zaman düşüncənin, reaktivliyin və hərəkəti qabiliyyətin aşağı səviyyəsi görülür. Oyandıqda hadisələr yadından çıxmış olur.

F51.4 Vahiməli yuxular [gecə vahimələri]

İntensiv qışqırıqlarla, hərəkətlərlə və vegetativ əlamətlərin yüksək dərəcəsi ilə müşahidə olunan həddən artıq vahimə və vəlvələlərin gecə epizodları. Xəstə vəlvələvi qışqırıqla gecə yuxusunun ,adətən, ilk üçdə biri ərzində yataqda oturur və ya tez qalxır. Kifayət qədər tez-tez qapıya can atır, sanki qaçmaq istəyir, lakin nadir hallarda otağı tərk edir. Baş verənlər haqda xatirə əgər varsa, çox məhduddur (adətən xəyali təsəvvürlərin bir və ya iki fraqmenti).

F51.5 Qorxulu yuxular

Yuxu təəssüratları həyəcan və qorxu ilə zəngin olur. Xəstə yuxunun tərkibinin bütün detallarını xatırlayır.

Yuxu mənzərələri çox aydın olur və adətən, həyatı əhəmiyyətli, təhlükəsizlik və özünü qiymətləndirmə mövzusunda olur. Kifayət qədər tez-tez eyni, oxşar qorxulu yuxuların təkrarlanması müşahidə olunur. Bu pozğunluğun tipik epizodu ərzində vegetativ əlamətlər olur, amma gözlə görünən qışqırıq və bədən hərəkətləri olmur. Ayıldıqda insan tez bir zamanda gümrəh və orientasiyalı olur.

Gecə qorxulu yuxu ilə bağlı həyəcan poğunluğu

- F51.8 Qeyri-üzvi etiologiyalı digər yuxu pozğunluqları**
- F51.9 Dəqiqləşdirilməmiş qeyri-üzvi etiologiyalı yuxu pozğunluqları**
ƏGO emosional yuxu pozğunluqları
- F52 Üzvi pozğunluqlar və ya xəstəliklərlə əlaqədar olmayan seksual disfunksiyalar**
Seksual disfunksiyalara fərdin istəməsinə baxmayaraq, seksual əlaqəyə girə bilmək qabiliyyətinin olmaması halları daxildir. Cinsi reaksiya psixosomatik prosesdir və adətən həm psixoloji, həm də somatik proseslər seksual disfunksiyalara səbəb olurlar.
Çıxarılıb: Dat sindromu (F48.8)
- F52.0 Seksual meylliyn olmaması və ya itirilməsi**
Seksual meylliyn itirilməsi əsas problemdir və ereksiyanın çatışmamazlığı və ya dispareuniya kimi digər seksual problemlərə nəzərən ikincili deyildir.
Frigidlik
Seksual meylliyn azalması
- F52.1 Cinsi əlaqələrə nifrət etmək və cinsi həzz almanın olmaması**
Cinsi əlaqənin perspektivi elə bir qorxu və ya həyəcan yaradır ki, cinsi əlaqə aktından çəkinməyə səbəb olur (cinsi əlaqələrə nifrət) və ya cinsi reaksiya normal olur və orqazm keçirilir, amma uyğun xoş hissiyat olmur (cinsi həzz almanın olmaması)
Angedoniya (seksual)
- F52.2 Genital reaksiyanın çatışmamazlığı**
Kişilər üçün əsas problem ereksiyanın pozulmasıdır (əlverişli cinsi əlaqəyə kifayət edən, ereksiyanın yaranmasında və ya saxlanılmasında çətinliklər). Qadınlarda əsas problem uşaqlıq yolunun quruluşu və ya vagina mayesinin azlığı.
Qadınlarda cinsi ehtirasın pozğunluğu
Kişilərdə erekktiv pozğunluq
Psixogen impotensiya
Çıxarılıb: üzvi mənşəli impotensiya (N48.4)
- F52.3 Orqazm disfunksiyası**
Orqazm olmur və ya ləngiyir.
Ləngimiş orqazm (kişilərdə) (qadınlarda)
Orqazmın psixogen olmaması
- F52.4 Vaxtından qabaq eyakulyasiya**
Hər iki partnyorun cinsi əlaqədən həzz almasına imkan verən səviyyədə, eyakulyasiyanın idarə edilməsinin qeyri-mümkünlüyü.
- F52.5 Qeyri-üzvi mənşəli vaginizm**
Uşaqlıq yolunun açılmasını qeyri-mümkün edən, uşaqlıq yolu ətrafı çanaq dibi əzələlərinin spazmı. Cinsiyyət üzvünü daxil etmək və mümkün deyil, ya da ağrıdır.
Psixogen vaginizm.
Çıxarılıb: vaginizm (üzvi) (N94.2)
- F52.6 Qeyri-üzvi mənşəli dispareuniya**
Dispareuniya (cinsi əlaqə zamanı ağrı hiss edilməsi) həm kişilərdə, həm də qadınlarda müşahidə olunur. Tez-tez dispareuniya lokal patoloji proseslə əlaqədar olur ki, bu zaman onu bu patoloji hala uyğun olaraq təsnif etmək lazımdır. Hazırkı yarımürbikanı birincili qeyri-üzvi seksual disfunksiya (məsələn, vaginizm və ya uşaqlıq yolunun quruluşu) olmadıqda istifadə etmək lazımdır.
Psixogen dispareuniya
Çıxarılıb: dispareuniya (üzvi) (N94.1)
- F52.7 Yüksək cinsi meylik**
Nimfomaniya
Satiriaz
- F52.8 Üzvi pozğunluq və ya xəstəliklə əlaqədar olmayan digər seksual disfunksiya**
- F52.9 Dəqiqləşdirilməmiş, üzvi pozğunluq və ya xəstəliklə əlaqədar olmayan seksual disfunksiya**

F53 Digər rubrikalarda təsnif olunmayan, doğuşdan sonrakı dövrlə əlaqədar psixi pozğunluqlar və davranış pozğunluqları

Bu rubrikaya yalnız doğuşdan sonrakı dövrlə (doğuşdan sonra 6 həftə ərzində yaranan) əlaqədar, bu sinfin hər hansı digər rubrikalarında təsnif olunmuş, pozğunluqlara tətbiq olunan kriteriyalara uyğun olmayan psixi pozğunluqlar daxildir; bu əldə olan məlumatın azlığı ilə və ya bu pozğunluqların hər hansı digər rubrikalarda təsnif olunmasını versiz edən əlavə kliniki əlamətlərin olması ilə izah olunur.

F53.0 Digər rubrikalarda təsnif olunmayan, doğuşdan sonrakı dövrlə əlaqədar yüngül psixi pozğunluqlar və davranış pozğunluqları

Depressiya:

ƏGO postnatal

ƏGO doğuşdan sonrakı

F53.1 Digər rubrikalarda təsnif olunmayan, doğuşdan sonrakı dövrlə əlaqədar ağır psixi pozğunluqlar və davranış pozğunluqları

Doğuşdan sonrakı psixoz

F53.8 Digər rubrikalarda təsnif olunmayan, doğuşdan sonrakı dövrlə əlaqədar digər psixi pozğunluqlar və davranış pozğunluqları

F53.9 Doğuşdan sonrakı dəqiqləşdirilməmiş psixi pozğunluq

F54 Digər rubrikalarda təsnif olunan pozğunluqlar və ya xəstəliklərlə əlaqədar psixoloji və davranış faktorları

Bu rubrikanı xəstəliklərin digər siniflərinə aid edilə bilən somatik pozğunluqların əsas etioloji səbəbi kimi baxılan psixoloji və davranış faktorlarının kodlaşdırılması üçün istifadə etmək lazımdır.

Bu zaman meydana gələn psixi pozğunluqlar adətən zəif ifadə olunur və davamlı olurlar (məsələn, narahatlıq, emosional konflikt, ürəyə dammalar) və öz-özlüyündə bu sinfin hər hansı digər rubrikanı istifadə etməyə imkan vermir.

Daxil edilib: Fiziki vəziyyətə təsir edən psixoloji faktorlar

Bu rubrikanın istifadə nümunələri aşağıdakılar ola bilər:

- astma F54 və J45.-
- dermatit F54 və L23-L25
- mədə xorası F54 və K25.-
- selikli kolit F54 və K58.-
- xoralı kolit F54 və K51.-
- övrə F54 və L50.-

Əlaqəli somatik pozğunluğu göstərməyə ehtiyac olduqda əlavə koddan istifadə olunur.

Çıxarılıb: Gərginlik tipli baş ağrısı (G44.2)

F55 Asılılıq yaratmayan maddələrdən sui-istifadə

Geniş spektr medikamentlər və xalq təbabəti vasitələri istifadə oluna bilər, lakin əsas etibarını ilə: a) asılılıq yaratmayan psixotrop vasitələr, məsələn, antidepressantlar; b) işlədici vasitələr və c) həkim təyinatı olmadan istifadə oluna bilən ağrıkəsici vasitələr (məsələn, aspirin və parasetamol).

Bu preparatlardan daimi istifadə həkimlərlə və digər tibb personalı ilə lazımsız kontaktlara tez-tez səbəb olur və bəzən bu maddələrə qarşı əlavə reaksiyaların inkişafı ilə müşayiət olunur.

Bu preparatların qəbulunun məqsəduyğun olmadığını inandırmağa cəhdlər və ya istifadəsinə qadağalar, söhbət işlədici və ağrıkəsici vasitələrin qəbulundan getdikdə müqavimətlə üzləşirlər. Belə müqavimət böyrək funksiyası və ya elektrolit balansının pozğunluğu tipli əlavə reaksiyaların mümkünlüyü qorxusu olduqda belə, mövcud ola bilər. Baxmayaraq ki, maddələrin qəbuluna qarşı yüksək motivasiyanın olması adətən aydındır, asılılıq və ya abstinensiya simptomları (F10-F19 rubrikalarda təsnif olunan), psixoaktiv maddələrin istifadəsində olduğu kimi inkişaf etmir.

Aşağıdakılardan sui-istifadə:

- antasid vasitələrdən
- xalq təbabəti otları və ya vasitələrindən
- steroid və ya digər hormonlardan
- vitaminlərdən
- işlədici vasitələrdən

Çıxarılıb: psixoaktiv maddələrdən sui-istifadə (F10 -F19)

F59 Dəqiqləşdirilməmiş fizioloji pozğunluqlarla və fiziki faktorlarla əlaqədar davranış sindromları

Daxil edilib: ƏGO psixogen psixoloji disfunksiya

Bu rubrikaya davamlı olmağa meyli və fərdin xarakter həyat tərzini və ətrafdakılarla qarşılıqlı münasibətinin ifadəsi kimi meydana gələn, klinik əhəmiyyətli müxtəlif davranış halları və modelləri daxildir. Bu hallardan və davranış nümunələrindən bəziləri konstitusional faktorların və sosial təcrübənin eyni zamanda təsirinin nəticəsi kimi fərdi inkişafın gedişində erkən yaranırlar, lakin digərləri isə, həyatın gec mərhələlərində əldə olunur. Şəxsiyyətin spesifik pozğunluqları (F60.–), şəxsiyyətin qarışıq və və digər pozğunluqları (F61.–), şəxsiyyətin uzun müddət davam edən dəyişiklikləri (F62.–) ən müxtəlif şəxsi və sosial situasiyalara ləng cavab reaksiyası kimi meydana çıxan dərin köklü və uzun müddətli davranış modelləridirlər. Belə pozğunluqlar belə mədəniyyət səviyyəsinə malik adi insanın qəbul etmək, düşünmək hiss etmək və xüsusilə ətrafdakılarla münasibətdə olmaq üsulundan fəvqəladə və artıq kənara çıxmalardır. Belə davranış modelləri davamlı olmağa meyllidir və çoxsaylı davranış və psixoloji funksiya sahələrini əhatə edir. Bu pozğunluqlar müxtəlif dərəcəli subyektiv təəssüratlarla və sosial xarakterdə problemlərlə tez-tez (lakin həmişə yox) əlaqədirlər.

F60 Spesifik şəxsiyyət pozğunluqları

Bu rubrikaya xəstəliklərin, zədələnmələrin və ya baş beynin digər kəskin zədələnməsinin və ya digər psixi pozğunluqların bir başa nəticəsi olmayan şəxsiyyətin ağır pozğunluqları və fərdin davranışında kəskin kənara çıxmalar daxil edilib. Adətən bu pozğunluqlar şəxsiyyətin bir neçə sahəsini əhatə edir; demək olar ki, həmişə onlar böyük şəxsi iztirablar və sosial dağıntılarla sıx əlaqəli olurlar. Bu pozğunluqlar adətən uşaqlıqda və ya yeniyetmə dövründə meydana gəlir və bütün həyat boyu davam edir.

F60.0 Şəxsiyyətin paranoid pozğunluğu

Uğursuzluqlara hədsiz həssaslıqla, incikliyi bağışlaya bilməməklə, şübhəliliklə və ətrafdakıların neytral və dostcasına hərəkətlərini düşmənçəsinə və saymazlıq kimi qəbul etmə yolu ilə reallığın dəyişdirilməsinə meylliliklə xarakterizə olunan şəxsiyyət pozğunluğudur. Həyat yoldaşına və ya seksual partnyora sədaqətsizlikdə təkrari, əsaslanmamış şübhələnmələr, davakarcasına və inadkarcasına həmişə yalnız özünün haqlı olduğuna inam hissi müşahidə olunur. Belə adamlar özü haqda yüksək fikirdə olmağa, özündən bədgümanlığa meyli olurlar.

Şəxsiyyət (pozğunluğu):

- ekspansiv – paranoid
- fanatik
- kverulyant
- paranoid
- həssas paranoid

Çıxarılıb: paranoya (F22.0)

kverulyant (F22.8)

paranoid:

- psixoz (F22.0)
- şizofreniya (F20.0)
- hal (F22.0)

F60.1 Şizoid şəxsiyyət pozğunluğu

Sədaqətliyin, sosial və digər kontaktların zəifliyi ilə, fantaziyalara, tərkdünyalılıqla və özünüanalizlə zarakterizə olunan şəxsiyyət pozğunluğudur. Öz hisslərini məhdud şəkildə ifadə etmək və həzz almaq mövcud ola bilər.

Çıxarılıb: Asperger sindromu (F84.5)

sayıqlama pozğunluğu (F22.0)

uşaq yaşlarında şizoid pozğunluq (F84.5)

şizofreniya (F20.–)

şizotipik pozğunluq (F21)

F60.2 Şəxsiyyətin dissosial pozğunluğu

Sosial vəzifələrə etinasızlıqla, ətrafdakılara daşürəkli laqeydliklə xarakterizə olunan şəxsiyyət pozğunluğudur. Xəstənin davranışı və əsas sosial normalar arasında xeyli uyğunsuzluq müşahidə olunur. Davranış sınaqdan çıxması tərbiyəvi üsullarla, o cümlədən cəzalandırma yolları ilə çətinliklə dəyişikliyə məruz qalır. Xəstələr uğursuzluqları pis həzm edirlər və zorakılıq da daxil olmaqla asan aqressiyaya məruz qalırlar. Onlar digərlərini günahlandırmağa və ya onların cəmiyyətlə konfliktinə səbəb olmuş davranışlarına doğrüyabənzər izahat verməyə meyllidirlər.

Şəxsiyyət (pozğunluğu):

- əxlaqsız
- antisosial
- asosial
- psixopatik
- sosiopatik

Çıxarılıb: davranış pozğunluğu (F91.–)
şəxsiyyətin emosional davamsız pozğunluğu (F60.3)

F60.3 Şəxsiyyətin emosional davamsız pozğunluğu

Nəticələri nəzərə almadan müəyyən impulsiv hərəkətlərə meylliliklə xarakterizə olunan şəxsiyyət pozğunluğudur. Əhval-ruhiyyə əvvəlcədən deyilə bilən deyil və şıltaqcasınadır. Emosiyaların partlamasına və partlamış davranışın idarə edilməsinin mümkünsüzlüyünə meyllik olur. Deyingənlik və xüsusilə impulsiv əməllər əgər kəsilmirsə və tənqid olunursa, ətrafdakılarla konfliktlik müşahidə olunur. İki tip pozğunluq ayırmaq olar: əsasən qeyri-stabilliklə və emosional kontrolun çatmamazlığı ilə xarakterizə olunan impulsiv tip və deyilənlərə əlavə olaraq özünüdərk, məqsədlər və daxili niyyətlər pozğunluqları, gərgin və qeyri-stabil şəxsiyyətlər arasındakı münasibətlər və supsidal jestlər və cəhdlər də daxil olmaqla özünüməhv etmə davranışlarına meyllər xarakter olan sərhədi tip.

Şəxsiyyət (pozğunluğu):

- aqressiv
- sərhədi
- oyanıcı

Çıxarılıb: şəxsiyyətin disosial pozğunluğu (F60.2)

F60.4 Şəxsiyyətin isterik pozğunluğu

Səthi və davamsız oyanıqlılıqla, hər şeyi dramatikləşdirməyə, tamaşaya çevirməyə, həmçinin emosiyaların artıq ifadə olunmasına, təsirlənməyə, eqosentrizmə, öz arzularını necə gəldi biruzə verməyə, ətrafdakılara məhəl qoymamağa, asan toxunulan hissiyatlara və daima müvəffəqiyyət və diqqət əldə etməyə meylliliklə xarakterizə olunan şəxsiyyət pozğunluğudur.

Şəxsiyyət (pozğunluğu):

- isterik
- psixoinfantil

F60.5 Anankast şəxsiyyət pozğunluğu

Özünə inamsızlıq hissiyatı ilə, hədsiz xırdaçılıqla, təmkinliliklə və nüanslara qarşı olmaq, inadkarlıqla, ehtiyatlılıqla və yenilməzliklə xarakterizə olunan şəxsiyyət pozğunluğudur. Absessiv-kompulsiv pozğunluq dərəcəsinə çatmayan inadlıq və ya beynə girmiş fikirlər və ya hərəkətlər mövcud ola bilər.

Şəxsiyyət (pozğunluğu):

- kompulsiv
- absessiv
- absessiv-kompulsiv

Çıxarılıb: absessiv-kompulsiv pozğunluq (F42.–)

F60.6 Şəxsiyyətin həyəcan (yayındırıcı) pozğunluğu

Daxili gərginlik hissiyatı ilə, tutqun hissiyatların olması ilə, təhlükəsizlik hissiyatının olmaması ilə və qeyri-tamlıq kompleksi ilə xarakterizə olunan şəxsiyyət pozğunluğudur. Şəxsi bağlılığın məhdud olması ilə, potensial təhlükələrin və adi situasiya risklərinin adəti üzrə artırılması yolu ilə bəzi hərəkətlərdən uzaqlaşmağa meylliliklə yanaşı, daimi güclü bəyənilmə, hamı tərəfindən qəbul edilmə arzusu, rəddlərə və tənqiddə yüksək həssaslıq reaksiyası ifadə olunur.

F60.7 Asılı şəxsiyyət tipli pozğunluq

Böyük və kiçik həyatı qərarların qəbulunda ətraf insanlara dərin passiv təcəbilik, tənhalıq qarşısında güclü qorxu ilə, köməksizlik, səriştəsizlik hissiyatı ilə, yaşlıların və ətrafdakıların arzuları ilə passiv razılaşma ilə və gündəlik həyatın tələblərinə zəif reaksiya ilə xarakterizə olunan şəxsiyyət pozğunluğudur. Aktivliyin olmaması intellektual və emosional sferalarda ifadə oluna bilər; tez-tez cavabdehliyin başqalarının üzərinə yıxmaq meylli ifadə olunur.

Şəxsiyyət (pozğunluğu):

- astenik
- qeyri - adekvat
- passiv
- özünü məyus edən

F60.8 Şəxsiyyətin digər spesifik pozğunluqları

Şəxsiyyət (pozğunluğu):

- ekssentrik
- qarşısı alınmaz (“qabağı alınmaz”)
- infantil
- özünəməftun (narsistik)
- passiv-aqressiv
- psixonevrotik

F60.9 Dəqiqləşdirilməmiş şəxsiyyət pozğunluğu

ƏGO xarakterli nevroz
ƏGO patoloji şəxsiyyət

F61 Şəxsiyyətin qarışıq və digər pozğunluqları

Bu rubrikaya, adətən, narahatlıq yaranan, lakin spesifik simptomlar mənzərəsi olmayan, F60.– rubrikasında təsnif olunan pozğunluqları xarakterizə edən şəxsiyyət pozğunluqları üçün nəzərdə tutulub, buna görə də F60.– rubrikasında kodlaşdırılan pozğunluqlara nisbətən onlara diaqnoz qoymaq çətindir.

Məsələn:

- F60. – rubrikasında təsnif olunan, bəzi pozğunluqların əlamətləri olan, lakin daha spesifik diaqnoz qoymağa imkan verən dominant simptomlar kompleksinin olmadığı qarışıq şəxsiyyət pozğunluqları;
- F60. - və ya F62 rubrikalarında təsnif olunmayan, mövcud affektiv və ya həyəcan pozğunluğunun əsas diaqnozuna nəzərən ikincili hesab olunan şəxsiyyətin narahatlıq yaranan dəyişiklikləri.

Çıxarılıb: vurğulanmış şəxsiyyət xüsusiyyətləri (Z73.1)

F62 Baş beyin zədələnməsi və ya xəstəliyi ilə əlaqədar olmayan şəxsiyyətin davamlı dəyişiklikləri

Əvvəllər şəxsiyyət pozğunluğu olmayan, bədbəxt hadisə və ya güclü uzunmüddətli stress keçirmiş və ya ağır psixi xəstəlik keçirmiş yetkin yaşlı insanda şəxsiyyət və davranış pozğunluğudur. Bu rubrikanın diaqnozlarını ətraf şərait və şəxsən özünə nəzərən qavramanın, münasibətlərin və fikirlərin şəxsi modelinin müəyyən və uzunmüddətli dəyişikliklərinin olması aydınsa, qoymaq olar. Şəxsiyyətin dəyişikliyi xeyli dərəcədə olmalıdır və əvvəllər göstərilməyən tərs, uyğunsuz davranış normaları ilə assosiasiya edilməlidir. Dəyişiklik mövcud digər psixi pozğunluğun və ya hər hansı əvvəlki psixi xəstəliyin qalıq simptomunun bilavasitə əlaməti olmamalıdır.

Çıxarılıb: baş beyin xəstəliyi, zədələnməsi və ya disfunksiyası ilə əlaqədar şəxsiyyət və davranış pozğunluğu (F07.–)

F62.0 Fəlakət keçirdikdən sonra şəxsiyyətin davamlı dəyişikliyi

Fəlakət stressinin təsiri ilə yaranmış uzun müddət saxlanan (ən azı iki il) şəxsiyyətin dəyişikliyi. Stress ilə ekstremal ola bilər ki, onun şəxsiyyətə təsirinin dərinliyini izah etmək üçün fərdi həssaslığı diqqətə almağa ehtiyac yoxdur. Psixi pozğunluq ətrafa düşməncəsinə və ya şübhəli münasibətlə, sosial özünü izolə ilə boşluq və çarəsizlik hissiyatı ilə, daimi hədələr zamanı müşahidə olunan davamlı «sərhədi halda olma» hissiyatı ilə, soyuqluqla xarakterizə olunur. Şəxsiyyətin bu tip dəyişikliyindən əvvəl travmatik stresslə törənmiş pozğunluq ola bilər (F43.1).

Aşağıdakılardan sonra şəxsiyyət dəyişikliyi:

- həbs düşərgəsində olma
- bədbəxtlik
- uzun müddət:
 - ölüm qorxusu ideyası ilə yaşamaq
 - terrorizmin qurbanı olma tipli həyati təhlükəli situasiyada olma
- işgəncələr

Çıxarılıb: posttravmatik stress pozğunluğu (F43.1)

F62.1 Psixi xəstəlikdən sonra şəxsiyyətin davamlı dəyişikliyi

Ən azı iki il davam edən, ağır psixi xəstəliyin travma törədici təsirindən törənən şəxsiyyət dəyişikliyi. Dəyişiklik əvvəlki şəxsiyyət pozğunluğu ilə izah oluna bilməz. Onu şizofreniyanın qalıq əlamətləri ilə və əvvəlki psixi xəstəlikdən sonra digər natamam sağalma halları ilə diferensiasiya etmək lazımdır. Bu pozğunluq digərlərdən həddən artıq asılılıqla və başqalarına ehtiyaqla xarakterizə olunur. İnsanın, xəstəliyin onu dəyişdiyi və üzünə damğa qoyduğu haqda əminliyi sıx etibarlı şəxsiyyətlər arası münasibətlərin yaradılması və saxlanmasının qeyri-mümkünlüyünə səbəb olur və sosial izolyasiya ilə nəticələnir. Passivlik, maraqların məhdudluğu, asudə vaxtın aktiv keçirilməsinin zəifliyi müşahidə olunur. İpoxondrik iddialarla və xəstə davranışla əlaqəli ola bilən pis hissiyat şikayətləri davamlı olur. Cari psixi pozğunluğun və ya qalıq affektiv simptomlarla əvvəlki psixi xəstəliyin nəticəsi olmayan aşağı və ya davamsız əhval-ruhiyyə, həmçinin sosial və peşə fəaliyyətinin köhnə problemləri müşahidə olunur.

F62.8 Şəxsiyyətin digər davamlı dəyişiklikləri

Xroniki ağırlı şəxsiyyət sindromu

F62.9 Dəqiqləşdirilməmiş davamlı şəxsiyyət dəyişikliyi**F63 Adətlərin və meyllərin pozğunluqları**

Bu rubrikaya digər rubrikalarda təsnif olunmayan bəzi davranış pozğunluqları daxildir. Bu pozğunluqlar aydın ifadə olunmuş rəşional motivasiyası olmayan, kontrol edilə bilməyən təkrari hərəkətlərlə xarakterizə olunur və adətən xəstənin özünə və ətrafdakılara zərər yetirir. Pasient öz davranışının hərəkətə meylliklə əlaqədar olduğunu deyir. Bu pozğunluqların səbəbi müəyyən edilməyib və onlar bir yerdə hər hansı məlum digər vacib ümumi xüsusiyyətlərin olmasına görə deyil, aydın ifadə olunmuş uyğunluğun əsasında quraşdırılıb.

Çıxarılıb: alkoqolun və ya psixiaktiv maddələrin adəti olaraq həddən artıq istifadəsi (F10–F19) seksual davranışa təsir edən adət və meyllərin pozğunluğu (F65.–)

F63.0 Azartlı oyunlara patoloji meyl

Pozğunluğun mahiyyəti sosial, peşə, maddi və ailəvi dəyərlərin və vəzifələrin ziyanına olaraq, pasientin həyatında dominantlıq təşkil edən tez-tez təkrari azart oyunlar epizodlarından ibarətdir.

Azart oyunlara güclü meyl

Çıxarılıb: maniakal epizodlu şəxslərin azart oyunlara meyli (F30.–)

ƏGO azart oyunlara və mərcələrə meyllik (Z72.6)

şəxsiyyətin dissosial pozğunluğu zamanı azart oyunlara meyl (F60.2)

F63.1 Yanğına patoloji hərislik [piromaniya]

Bu pozğunluq əmlak və digər obyektlərin çox saylı yandırılması və ya heç bir motiv olmadan yandırma cəhdi, o cümlədən alov və yanma ilə hərisliklə xarakterizə olunur. Bu dövrdə forması həmin hərəkətdən əvvəl artan gərginlik, sonra isə güclü oyanma ilə bağlıdır.

Çıxarılıb: yanğın (törədilmiş):

- dissosial şəxsiyyət pozğunluğu olan yetkin şəxs tərəfindən (F60.2)
- psixi pozğunluğu olan şəxs üzərində müşahidə məqsədi kimi (Z03.2)
- alkaqol və ya psixoaktiv maddə ilə intoksikasiyalar fonunda (F10-F19 ümumi 4-cü işarə ilə .0)
- davranış pozğunluqları zamanı (F91.–)
- üzvi psixi pozğunluqlar zamanı (F00-F09)
- şizofreniyalı şəxs tərəfindən (F20.–)

F63.2 Oğurluğa patoloji hərislik (kleptomaniya)

Bu pozğunluq zəruri olmayan və ya dəyər kəsb etməyən əşyanın bir neçə dəfə uğursuz oğurlama istəyi qarşısında şəxsin iradəsizlik göstərməsi ilə xarakterizə olunur. Oğurlanmış əşya isə xarab edilə, havayı verilə və gizlədilə bilər. Bu davranış forması oğurluğa qədər artan gərginlik hissiyyatı, oğurluq vaxtı və sonra isə həzz alma ilə müşayiət olunur.

Çıxarılıb: oğurluqla birgə depressiv pozğunluq (F31-F33)

üzvi psixi pozğunluqlar (F00-F09)

mağazanın qarət edilməsi ilə əlaqədar psixi pozğunluğa şübhəli şəxs üzərində müşahidə (Z03.2)

F63.3 Trixotillomaniya

Bu pozğunluq saçları yolmaq arzusunun növbəti dəfə boğmaq cəhdi uğursuzluqla bitdikdən sonra, saçın nəzərəçarpan seyrəlməsi ilə xarakterizə olunur; saçın yolunmasından əvvəl artan gərginlik, sonra isə yüngülləşmə və həzz almaq hissiyyatı olur. Əgər əvvəl dərinin iltihabı olarsa və ya saçın yolunması sayıqlama və hallüsinasiyaya qarşı olarsa bu diaqnozu qoymaq tövsiyə edilmir.

Çıxarılıb: saçın yolunması ilə müşayiət olunan stereotip hərəkəti pozğunluq (F98.4)

F63.8 Adətlərin və meyllərin digər pozğunluqları

Qeyri-adekvat davranış pozğunluqlarının digər formaları pasientin bu meyli boğmaq cəhdinin bir neçə dəfə uğursuz olması ilə xarakterizə olunur və qoyulmuş psixi diaqnoza görə ikincili olmur. Şəxs prodromal gərginlik dövrü, sonra isə bu hərəkət prosesində yüngülləşmə hiss edir.

Partlayış xarakterli fasiləli pozğunluq

F63.9 Adətlərin və meyllərin dəqiqləşdirilməmiş pozğunluğu**F64 Cinsi müəyyənləşdirilmənin pozğunluqları****F64.0 Transseksualizm**

Ətrafdakılar tərəfindən əks cins kimi qəbul edilmək və yaşamaq arzusu olub öz anatomiyasından və ya cinsə mənsubiyyət uyğunsuzluğundan narahatlıq hissi ilə müşayiət olunur. Cərrahi əməliyyata məruz qalmaq və hormonal müalicə ilə arzu olunan cinsə çevrilmək istəyi vardır.

F64.1 Transvestizm(ikili rol)

Cinsini cərrahi və digər yollarla dəyişmək istəyi və cinsi oyanma olmadan dövrü olaraq əks cins kimi yaşamaq istəyini təmin etmək məqsədilə onun kimi geyinmə gənclikdə və yetkin dövrdə qeyri-transseksual tipli cinsi müəyyənləşmə pozğunluğu.

Böyüklərdə və ya yeniyetmələrdə qeyri transseksual tip cinsi müəyyənləşdirmə pozğunluğu

Çıxarılıb: fetišistik transvestizm (F65.1)

F64.2 Uşaq yaşında cinsi müəyyənləşmənin pozğunluğu

Bu pozğunluq ilkin olaraq erkən uşaqlıq dövründə (həmişə pubertat dövründən çox əvvəl) təzahür edib, öz cinsinə görə davamlı və güclü iztirabla, onun əks cins kimi qəbul edilmək və olmaq arzusu ilə xarakterizə olunur. Daim əks cinsin geyimi və məşğuliyyətlərinə hərislik, öz cinsi xüsusiyyətlərinə isə ikrah xarakterikdir. Bu diaqnoz cinsi müəyyənləşmənin ciddi pozğunluqlarında qoyulmalıdır, qızda adicə dəcəllik və ya oğlanda qız xasiyyəti olmasına görə bu diaqnoz qoyula bilməz. Pubertat dövründə olan və ya cinsi yetkinliyə çatmış şəxslərdə olan pozğunluqlar bu

rubrikada deyil, F66 rubrikasında təsnif olunmalıdır.

Çıxarılıb: eqodistonik cinsi orientasiya (F66.1)

seksual formalaşmanın pozğunluğu (F66.0)

F64.8 Cinsi müəyyənləşmənin digər pozğunluğu

F64.9 Cinsi müəyyənləşmənin dəqiqləşdirilməmiş pozğunluğu

ƏGO cinsi müəyyənləşmə pozğunluğu

F65 Seksual seçimin pozğunluğu

Daxil edilib: parafiliya

F65.0 Fetişizm

Cinsi oyanmanın və həzz almağın stimulyatoru kimi bəzi qeyri-canlı obyektlərə hərislik. Fetişlərin çoxu insan bədənində əlavədir (məsələn paltar və ayaqqabı əşyaları). Fetişlərin digər yayılmış nümunələri bəzi spesifik materiallardır (məs. plastik, rezin dəri). Fetiş obyektlər fərd üçün əhəmiyyətinə görə fərqlənə bilər. Bəzən onlar sadəcə olaraq adi üsulla seksual oyanmanın güclənməsinə səbəb olur (məsələn, partnyora spesifik geyimi geydirməklə).

F65.1 Fetişistik transvestizm

Əks cinsin obrazını təzahür etdirmək və seksual oyanma yaratmaq məqsədilə həmin cinsin paltarını geyinmə. Fetişistik transvestizm transseksual transvestizmdən seksual oyanma ilə sıx bağlı və orqazmdan sonra seksual yüngülləşmənin olması və paltardan azad olma istəyi ilə fərqlənir. Bu pozğunluq transseksualizmin inkişafının erkən mərhələsi ola bilər.

Transvestik fetişizm

F65.2 Esgibisionizm

İctiman yerlərdə cinsi əlaqəyə girmək istəyi olmadan digər şəxslərə, xüsusilə əks cinsə öz cinsiyyət orqanlarını dəfərlə və ya davamlı göstərmək meylidir. Bu akt həmişə olmasa da adətən, cinsiyyət orqanlarını göstərən zaman seksual oyanma və masturbasiya ilə müşayiət olunur.

F65.3 Vuayerizm

Təkrari və daimi olaraq digər şəxslərin seksual əlaqələrinə və ya soyunmaq kimi digər intim hərəkətlərinə baxmaq istəyi. Bu gizli edilərək seksual oyanmaya və masturbasiyaya gətirib çıxarır.

F65.4 Pedofiliya

Prepubertat və ya erkən pubertat yaşında olan uşaqlara (oğlanlara, qızlara və ya hər ikisinə) seksual meyl.

F65.5 Sadomazoxizm

Xəsarət yetirmə, alçalma və asılı vəziyyətə salma hərəkətlərinə seksual meyl. Əgər fərd bu cür stimulyasiyanın obyektinə olmaq istəyirsə mazoxizm, icra edirsə sadizm adlanır. Fərd əsasən sadistik və mazoxistik hərəkətlərdən seksual həzz alır.

Mazoxizm

Sadizm

F65.6 Seksual seçimin çoxsaylı pozğunluqları

Bəzən bir pasiyentdə fərqləndirilməsi çətin olan bir neçə seksual pozğunluq rast gəlinir. Ən çox rast gəlinən kombinasiyalar fetişizm, transvestizm və sadomazoxizm olur.

F65.8 Seksual seçimin digər pozğunluqları

İctimai yerdə kütlə içərisində cinsi oyanma məqsədilə digər şəxslərlə sıxlaşma istəyi, "çirkin" telefon zəngləri etmə, heyvanlarla cinsi əlaqə, cinsi oyanma məqsədilə boğma və anoksiya daxil olmaqla təhrif olunmuş seksual meyl və hərəkətlərin digər müxtəlif formaları.

Frottarizm (frottaj)

Nekrofiliya

F65.9 Seksual seçimin dəqiqləşdirilməmiş pozğunluğu

ƏGO seksual deviasiya

F66 Cinsi inkişaf və orientasiya ilə bağlı psixoloji və davranış pozğunluğu

Qeyd: Seksual orientasiya özlüyündə pozğunluq kimi nəzərdən keçirilmir.

F66.0 Seksual yetişkənliyin pozğunluğu

Pasiyent seksual orientasiya və ya cinsi mənsubiyyətin qeyri müəyyənliyindən əziyyət çəkir və bu həyəcan və depressiyaya səbəb olur. Bu pozğunluq ən çox homoseksual, heteroseksual və ya biseksual olduğuna əmin olmayan yeniyetmələrdə və ya stabil seksual oriyentasiya dövründən sonra oriyentasiya dəyişikliyi hiss edən fərdlərdə meydana çıxır.

F66.1 Eqodistonik cinsi orientasiya

Cinsi mənsubiyyəti və seksual meyilləri (heteroseksual, homoseksual, biseksual və ya prepubertant) şübhə doğurmasa da şəxs qoşulmuş psixoloji pozğunluqlarla və davranış pozğunluqları ilə bağlı bunu dəyişmək istəyir və bu məqsədlə müalicəyə nail olur.

F66.2 Seksual münasibətlərin pozğunluğu

Cinsi mənsubiyyət və ya seksual oriyentasiya (heteroseksual, homoseksual və ya biseksual) cinsi partnyorla əlaqənin formalaşdırılmasında və saxlanılmasında çətinliyə səbəb olur.

F66.8 Psixoseksual inkişafın digər pozğunluqları

F66.9 Psixoseksual inkişafın dəqiqləşdirilməmiş pozğunluğu

F68 Ahıl yaşda şəxsiyyət və davranışın digər pozğunluqları

F68.0 Somatik simptomların psixoloji səbəblərdən şişirdilməsi

Somatik simptomlar hansı ki, məlum fiziki pozğunluq, xəstəlik və ya fiziki qabiliyyətin azalması nəticəsində əmələ gəlir və bunlara da uyğun gəlir, pasientin psixoloji vəziyyəti ilə bağlı şişirdilir və ya uzadılır. Pasient adətən ağrıdan və əmək qabiliyyətinin azalmasından əziyyət çəkir və ağrının və əmək qabiliyyətinin itirilməsinin progressivləşməsi qorxusuna çatılmışdır.

Kompensasiya olunmuş nevroz

F68.1 Simptomların , fiziki və ya psixoloji xarakterli əlilliyin düşünölmüş şəkildə törədilməsi və ya simulyasiyası [saxta pozğunluqlar]

Pasient pozğunluq əlamətləri törətmək məqsədi ilə tam məlum olmayan səbəbdən, hətta özünə zədə yetirəcək dərəcədə simptomları dəfələrlə simulyasiya edir. Pozğunluq əksər vaxt şəxsiyyətin və qarşılıqlı münasibətlərin nəzərə cərpacaq dərəcədə pozulması ilə birgə rast gəlinir.

Kliniki təsdiq olunmamış və ya aşkar edilməmiş kəskin ağrıların hissetmə ("Hospital birələri") sindromu

Münhauzen sindromu

Köçən pasient

Çıxarılıb: süni [artifisial] dermatit (L98.1)

xəstəliyi simulyasiya edən şəxsiyyət (aşkar motivasiya ilə) (Z76.5)

F68.8 Ahıl yaşda şəxsiyyət və davranışın digər dəqiqləşdirilmiş pozğunluqları

Xarakterin ƏGO pozğunluğu

Qarşılıqlı münasibətin ƏGO pozğunluğu

F69 Ahıl yaşda şəxsiyyət və davranışın dəqiqləşdirilməmiş pozğunluğu

Əqli gerilik (F70–F79)

İntellektin ümumi səviyyəsini müəyyən edən (qavrama qabiliyyəti, dil, motorika və s.) və inkişaf prosesində meydana çıxan vərdişlərin zəifləməsi ilə xarakterizə olunan ləngimə halı və ya natamam əqli inkişaf. Əqli gerilik digər psixiki və ya fiziki pozğunluq fonunda və ya onsuz meydana çıxa bilər. Əqli geriliyin dərəcəsi intellektin vəziyyətini müəyyənləşdirməyə imkan verən standartlaşmış testlərlə qiymətləndirilir. Bu testlər müəyyən ətraf mühətdə sosial adaptasiyanı qiymətləndirməyə imkan verən şkalalarla tamamlana bilər. Bu metodlar əqli geriliyi orientasiya olunmuş dərəcədə qiymətləndirməyə imkan verir. Diaqnoz vərdişlərinin aşkar olunması səviyyəsinə görə intellektual fəaliyyətin ümumi qiymətindən də aslı olur.

İntellektual qabiliyyət və sosial adaptasiya tədricən dəyişsə də, zəif olur. Bu yaxşılaşma məşq və reabilitasiyanın nəticəsi ola bilər. Diaqnoz hazırda əqli fəaliyyətin əldə olunmuş səviyyəsinə əsaslanmalıdır.

Əqli çatmamazlığın dərəcəsini müəyyənləşdirmək üçün F70-F79 rubrikaları aşağıdakı dörd rəqəmli işarə ilə istifadə edilir:

.0 Davranış pozğunluğunun olmamasını və ya zəif dərəcədə təzahür etməsini göstərməklə

.1 Qulluq və müalicə tələb edən ciddi davranış pozğunluğu

.8 Davranışın digər pozğunluğu

.9 Davranış pozğunluğu göstərilməyən

F70 **Yüngül dərəcəli əqli gerilik**
 (Yarımrubrikani təyin etmək üçün F70-dək olan yarımrubrikalara bax)
 Təxmini IQ 50-69 (ahıl yaşda əqli inkişaf 9-12 yaşa uyğundur). Məktəbdə təhsillə bağlı çətinliklər olur. Bu şəxslər işləmək, normal ictimai münasibətlər yaratmaq və cəmiyyətə fayda verə bilmək iqtidarındadır.
Daxil edilib: ağıl zəifliyi
 zəif dərəcəli əqli subnormallıq

F71 **Orta dərəcəli əqli gerilik**
 (Yarımrubrikani təyin etmək üçün F70-dək olan yarımrubrikalara bax)
 Təxmini IQ 35-dən 49-a qədər tərəddüd edir (ahıl yaşda əqli inkişaf 6-9 yaşa uyğundur). Uşaqlıqdan nəzərə çarpacaq inkişaf geriliyi olsa da, əksəriyyəti təhsil alaraq adekvat ünsiyyət və dərs vərdişləri və özünə xidmət edəcək səviyyə qazana bilər. Yaşlılar həyatda və işdə müxtəlif yardım növlərinə möhtacdır.
Daxil edilib: orta dərəcəli əqli subnormallıq

F72 **Ağır dərəcəli əqli gerilik**
 (Yarımrubrikani təyin etmək üçün F70-dək olan yarımrubrikalara bax)
 Təxmini IQ 20-dən 34-ə qədər tərəddüd edir (ahıl yaşda əqli inkişaf 3-6 yaşa uyğundur). Daimi yardım zəruridir.
Daxil edilib: kəskin nəzərə çarpan əqli subnormallıq

F73 **Çox ağır əqli gerilik**
 (Yarımrubrikani təyin etmək üçün F70-dək olan yarımrubrikalara bax)
 Təxmini IQ 20-dir (ahıl yaşda əqli inkişaf 3 yaşa uyğundur). Bunun nəticəsində özünə xidmətin, ünsiyyət qabiliyyətinin məhdudluğu, seksuallığın artması nəzərə çarpır.
Daxil edilib: çox ağır əqli subnormalıq

F78 **Əqli geriliyin digər formaları**
 (Yarımrubrikani təyin etmək üçün F70-dək olan yarımrubrikalara bax)

F79 **Dəqiqləşdirilməmiş əqli gerilik**
 (Yarımrubrikani təyin etmək üçün F70-dək olan yarımrubrikalara bax)

Daxil edilib: ƏGO əqli çatmamazlıq
 ƏGO əqli subnormallıq

Psixoloji inkişaf pozğunluqları (F80-F89)

Bu rubrikaya daxil edilmiş pozğunluqlar ümumi xüsusiyyətlərə malikdir: a) başlanğıcı mütləq sūdəmər və ya uşaq yaşına təsadüf edir; b) funksiyaların inkişafının ləngiməsi və ya pozğunluğu mərkəzi sinir sisteminin bioloji inkişafı ilə sıx bağlıdır; c) remissiya və residivlər olmadan davamlı gedişə malikdir. Əksər hallarda nitq, hərəkəti koordinasiya və görmə-mühit vərdişləri zədələnilir. Adətən, erkən aşkar edilmiş pozğunluq və ya ləngimə uşağın böyüməsi ilə progressiv surətdə azalır, lakin ahıl yaşda yüngül çatmamazlıq əksər vaxt saxlanılmış olur.

F80 Nitq və dilin inkişafının spesifik pozğunluqları

İnkişafın erkən mərhələsində dil vərdişləri qazanma xarakterinin pozğunluqlarıdır. Bu hal nevroloji və ya nitq mexanizmlərinin pozğunluğu ilə sensor çatmamazlıqla, əqli gerilik və ətraf mühit faktorları ilə bilavasitə əlaqədar deyil. Nitq və dilin inkişafının spesifik pozğunluğu oxuma, tələffüz çətinliyi, emosional və davranış pozğunluğu, şəxsiyyətlərarası münasibətlərin uyğunsuzluğu kimi problemlərlə müşayiət olunur.

F80.0 Nitq artikulyasiyasının spesifik pozğunluğu

İnkişafı ilə bağlı spesifik pozğunluq olub, dil vərdişlərinin normal olmasına baxmayaraq danışıq səslərinin işlədilməsi aşağı səviyyədə olur.

İnkişafı ilə bağlı:

- fonoloji pozğunluq
- nitq artikulyasiyanın pozğunluğu

Dislaliya [dili ağırlıqlı]

Nitq artikulyasiyasının funksional pozğunluğu

Lepet [nitqin uşaq forması]

Çıxarılıb: nitq artikulyasiyanın çatmamazlığı:

- ƏGO afaziya (R47.0)
- apraksiya (R48.2)
- eşitmənin itirilməsi nəticəsində (H90-H91)
- əqli gerilik nəticəsində (F70-F79)
- dilin inkişaf pozğunluğu ilə birgə:
 - ekspressiv tip (F80.1)
 - reseptiv tip (F80.2)

F80.1 Ekspressiv nitq pozğunluğu

İnkişafıla bağlı spesifik pozğunluq olub, uşağın danışıq dilindən istifadə etmək qabiliyyəti yaşına görə çox aşağı səviyyədə olub, dilin başa düşülməsi normal səviyyədə olur. Bu tip pozğunluqda artikulyasiya anomaliyası olmaya bilər.

İnkişafıla bağlı ekspressiv tipli disfaziya və ya afaziya

Çıxarılıb: epilepsiya ilə qazanılma afaziya (Landau-Klefner) (F80.3)

disfaziya və afaziya:

- ƏGO (R47.0)
- inkişafıla əlaqəli reseptiv tip (F80.2)
- elektiv mutizm (F94.0)
- əqli gerilik (F70-F79)
- inkişafıla bağlı pervaziv pozğunluq (F84.–)

F80.2 Reseptiv nitq pozğunluğu

İnkişafıla bağlı spesifik pozğunluq olub, uşağın dili başa düşməsi yaşına görə çox aşağı səviyyədə olur. Dilin hər tərəfli pozğunluğu və səslərin tələffüzündə kənara çıxmalar nəzərə çarpır.

Eşitmə qabiliyyətinin anadangəlmə pozğunluğu

İnkişafıla bağlı:

- reseptiv tipli disfaziya və ya afaziya
- Vernike afaziyası

Sensor qabıq afaziyası (sözlərin qavranılmaması)

Çıxarılıb: epilepsiyada qazanılma afaziya [Landau-Klefner] (F80.3)

autizm (F84.0-F84.1)

disfaziya və afaziya:

- ƏGO (R47.0)
- inkişafıla əlaqəli ekspressiv tip (F80.1)
- elektiv mutizm (F94.0)
- karlıq nəticəsində dil inkişafının ləngiməsi (H90-H95)
- əqli gerilik (F70-F79)

F80.3 Epilepsiya ilə qazanılma afaziya [Landau-Klefner]

Normal nitq inkişafına malik uşağın ümumi intellekti saxlamaqla reseptiv və ekspressiv dil vərdişlərini itirməsi ilə gedən pozğunluq. Bu pozğunluğun başlanğıcı EEG-də paroksimal dəyişikliklərlə və əksər hallarda epileptik tutmalarla müşayiət olunur. Pozğunluğun başlanğıcı 3-7 yaş arasında təsadüf edir. Vərdişlərin itirilməsi isə bir neçə gündən və ya həftədən sonra baş verir. Tutmaların başlanğıcı ilə dil vərdişlərinin itirilməsi arasında müvəqqəti əlaqə dəyişkən olub bir neçə aydan, bir neçə ilə qədər ola bilər. Bu pozğunluğun baş beyində iltihabi proseslə əlaqədar olması ehtimal edilir. Hadisələrin üçdə ikisi dilin başa düşülməsinin bu və ya digər dərəcədə çatmamazlıqlarının saxlanması ilə xarakterizə olunur.

Çıxarılıb: afaziya:

- ƏGO (R47.0)
- autizmdə (F84.0–F84.1)
- uşaq yaşlarının dezinteqrativ pozğunluqlarının nəticəsində (F84.2–F84.3)

F80.8 Dil və nitq inkişafının digər pozğunluqları

Şirin danışma

F80.9 Dil və nitq inkişafının dəqiqləşdirilməmiş pozğunluqları

ƏGO nitq pozğunluğu

F81 Dərs vərdişləri inkişafının spesifik pozğunluqları

İnkişafın erkən mərhələlərindən başlayaraq dərs vərdişlərinin qazanılmasının normal göstəricilərinin pozulması ilə xarakterizə olunan pozğunluq. Bu cür pozğunluq təhsil almaq imkanının olmamasının, əqli geriliyin nəticəsi deyil və nə də alınmış travma və ya keçirilmiş baş beyin xəstəliyi ilə əlaqədar deyil.

F81.0 Oxumanın spesifik pozğunluğu

Bu pozğunluğun əsas xüsusiyyəti intellektin səviyyəsi, qeyri-adekvat təhsil və görmə zəifliyi ilə izah edilə bilməyən oxuma vərdişlərinin inkişafının əhəmiyyətli dərəcədə çatmamazlığıdır. Bu pozğunluqla birgə yeniyetmə dövrünə qədər saxlanılan düzgün yazma çətinliyi rast gəlinir (oxumada inkişaf olmasına baxmayaraq). Bu şəxslərin anamnezində nitq vərdişlərinin və leksikonun qazanılması pozğunluğu olur. Məktəb dövründə davranış pozğunluqları və emosional pozğunluq adı hal olur.

"Oxuma geriliyi"

İnkişaf disleksiyası

Oxumada spesifik geri qalma

Çıxarılıb: ƏGO aleksiya (R48.0)

ƏGO disleksiya (R48.0)

emosional pozğunluqlu şəxslərdə ikincili oxuma çətinliyi (F93.–)

F81.1 Hərfləmənin spesifik pozğunluğu

Anamnezdə spesifik oxuma pozğunluğu hərfləmə vərdişlərinin inkişafının spesifik, nəzərə çarpan çatmamazlığı ilə xarakterizə olunan pozğunluq. Bu intellektin aşağı səviyyədə olması ilə qeyri-adekvat təhsillə və görmə itiliyi ilə olan problemlərlə əlaqədar deyil. Pozğunluq həm sözlərin hərflərlə tələfüzündə, həm də düzgün yazılışda olur.

Hərfləmədə spesifik ləngimə (oxuma pozğunluğu olmadan)

Çıxarılıb: ƏGO aqrafiya (R48.8)

hərfləmə çətinliyi:

- oxuma pozğunluğu ilə bağlı (F81.0)
- qeyri-adekvat təhsil nəticəsində (Z55.8)

F81.2 Hesablama vərdişlərinin spesifik pozğunluğu

Vərdişlərin qazanılmasının qeyri-adekvat təhsillə və əqli geriliklə izah edilə bilməyən spesifik pozğunluqdur. Bu pozğunluq təkcə mürəkkəb riyazi hesablamaların aparılmasına deyil, daha çox toplama, çıxma, vurma və bölmə əməliyyatlarına aiddir.

İnkişafıla bağlı:

- akalkuliya
- hesablama pozğunluğu
- Herstman sindromu

Çıxarılıb: ƏGO akalkuliya (R48.8)

hesablama çətinliyi:

- oxuma və ya hərfləmə pozğunluğu ilə bağlı (F81.3)
- qeyri-adekvat təhsil nəticəsində (Z55.8)

F81.3 Dərs vərdişlərinin qarışıq pozğunluğu

Hesablama, oxu, düzgün yazma vərdişlərində əqli gerilik və qeyri-adekvat təhsillə əlaqədar olmayan çatmamazlıqların çox pis təsvir olunmuş qalan qrupu. Bu rubrikadan F81.2 və F81.0 ya da F81.1 yarımrubrikalardakı kriterilərə uyğun gələn pozğunluqların təyini üçün istifadə etmək tövsiyə edilir.

Çıxarılıb: hesablama (F81.2)

oxuma (F81.0)

hərfləmə (F81.1)

} vərdişlərinin spesifik pozğunluğu

F81.8 Dərs vərdişlərinin inkişafının digər pozğunluqları

Ekspressiv yazı inkişafının pozğunluğu

F81.9 Dərs vərdişlərinin inkişafının dəqiqləşdirilməmiş pozğunluğu

ƏGO bilik qazanma qabiliyyətinin olmaması ƏGO təhsil alma qabiliyyətinin pozğunluğu ƏGO təhsil alma pozğunluğu

F82 Motor funksiyaların inkişafının spesifik pozğunluqları

Motor koordinasiya inkişafının intellektual gerilik, spesifik qazanılma və ya anadangəlmə nevroloji pozğunluqlarla izah edilə bilməyən nəzərə çarpancaq dərəcədə zəifləməsi ilə xarakterizə olunan pozğunluq. Lakin əksər hallarda hərtərəfli klinik müayinələr nevroloji inkişafın tam olmamasını aşkar etməyə imkan verir. Bu şəxslərdə sakitlik halında ətrafların xoreyaya bənzər hərəkətləri, reflektor hərəkətlər, motorika ilə bağlı digər əlamətlər, o cümlədən səthi və dərin motor koordinasiya pozğunluqları nəzərə çarxır.

Daxil edilib: Yondəmsiz uşaq sindromu

İnkişafıla bağlı:

- koordinasiya pozğunluğu
- dispraksiya

Çıxarılıb: Koordinasiya pozğunluğu (R27.–)

Əqli geriliyə münasibətinə görə ikincili (F70-F79)

Yeriş və hərəkət pozğunluqları (R26.–)

F83 Psixoloji inkişafın qarışıq spesifik pozğunluqları

Bu rubrikada nitq və dil inkişafının, dərslərini və motorikanın, spesifik pozğunluqlarının məcmusu cəmləndirilmişdir. Pozğunluqlar bərabər dərəcədə təzahür etdiyinə görə bunlardan birini əsas diaqnoz kimi seçməyə imkan vermir. Bu rubrikadan yuxarıdakı inkişaf pozğunluqlarının qarışıq düşməsi hallarında istifadə etmək tövsiyə edilir. Bu pozğunluq heç də həmişə qavrama funksiyalarının ümumi çatmamazlığının müəyyən dərəcəsi ilə bağlı deyildir. Beləliklə bu rubrikadan F80, F81, F82 rubrikaların kriteriyalarına cavab verən disfunksiyaların birgə rast gəlinməsinə istifadə etmək tövsiyə edilir.

F84 Psixoloji inkişafın ümumi pozğunluğu

Bu pozğunluqlar qrupu sosial münasibətlərdə, ünsiyyət yaratmaq göstəricilərində keyfiyyət kənarı çıxmaları ilə, o cümlədən məhdud, stereotip, təkrarlanan maraq və hərəkət kompleksləri ilə xarakterizə olunur. Bu keyfiyyət kənarı çıxmaları fərdin, bütün situasiyalarda fəaliyyətinin ümumi xarakterik xüsusiyyətidir.

Bu pozğunluqla bağlı xəstəlik və ya əqli geriliyi müəyyənləşdirmək lazım gəldikdə əlavə koddan istifadə edilir.

F84.0 Uşaq autizmi

İnkişafın ümumi tip pozğunluğu olub: a) 3 yaşına qədər inkişaf ləngiməsi və anomaliyası, b) məhdud, stereotip və monoton davranışda, ünsiyyət funksiyalarında və ekvivalent sosial qarşılıqlı təsirlərdə psixoloji dəyişiklərlə müəyyən olunur. Bu spesifik diaqnostik xüsusiyyətlər, fobiya, yuxu və qida qəbulu pozğunluqları, özünə qarşı aqressivlik kimi qeyri spesifik problemləri tamamlayır.

Autik pozğunluq

İnfantil:

- autism
- psixoz

Kanner sindromu

Çıxarılıb: autik psixopatiya (F84.5)

F84.1 Atipik autizm

Ümumi inkişaf pozğunluğu olub, uşaq autizmindən pozğunluğun başlanma vaxtına görə və ya uşaq autizmi diaqnozunun qoyulması üçün zəruri olan patoloji pozğunluq triadasının olmaması ilə fərqlənir. Bu yarımrubrikadan yalnız inkişaf ləngiməsi və anomaliyası 3 yaşından sonra inkişaf edildikdə və uşaq autizmi diaqnozu qoymaq üçün psixopatoloji triadadan biri və ikisi aydın təzahür etmədikdə istifadə etmək tövsiyə olunur. Atipik autizm ən çox dərin inkişaf ləngiməsi olan və ağır, spesifik reseptiv nitq pozğunluğu olan şəxslərdə rast gəlinir.

Atipik uşaq psixozu

Autizm əlamətləri ilə müşayiət olunan əqli gerilik.

Əqli geriliyi müəyyənləşdirmək lazım gəldikdə əlavə koddan (F70-F79) istifadə edilir

F84.2 Retta sindromu

Bu vaxta qədər yalnız qızlarda rast gəlinən bu sindrom əvvəl normal olan inkişafın nitqin, lokomotor vərdişlərin tam və ya hissəvi itirilməsi, iki əlli işləmək vərdişi və başın inkişafının ləngiməsi ilə ağırlaşır. Həyatının 7-24 aylığında rast gəlinir.

Əllərlə iradi hərəkətlərin, əllərin stereotip dairəvi hərəkətlərinin və dərin tənəffüsün itirilməsi xarakterikdir. İctimai inkişaf və oyunların inkişafı dayansa da, ünsiyyətə meyl axlanır. 4 yaşından etibarən gövdənin xoreoatetoid hərəkətləri ilə müşayiət olunan adaksiyası və apraksiyası inkişaf etməyə başlayır. Dəyişilməz ağır əqli gerilik qeyd edilir.

F84.3 Uşaq yaşının digər dezintegrativ pozğunluğu

İnkişafın ümumi tip pozğunluğu olub pozğunluq əlamətlərinin təzahür etməsinə qədər tam normal inkişaf dövrünün olması ilə xarakterikdir. Pozğunluğun başlanması ilə həmin dövrə qədər qazanılmış vərdişlər itirilir. Bu vərdişlərin itirilməsi bir neçə ay ərzində baş verir. Bu ətraf mühitə qarşı marağın itirilməsi, stereotip, monoton hərəkət davranışla və autizm üçün xarakterik olan ictimai qarşılıqlı təsir və ünsiyyət funksiyalarının itirilməsi ilə müşayiət olunur. Bəzi hallarda bu pozğunluğun ensefalopatiya ilə əlaqədar olması müəyyən edilsə də diaqnoz davranış xüsusiyyətlərinə əsaslanmalıdır.

Uşaq demensiyası Dezintegrativ psixoz Qeller sindromu Simbioz psixoz

Pozğunluqla bağlı nevroloji xəstəliyi müəyyənləşdirmək lazım gəldikdə əlavə koddan istifadə edilir.

Çıxarılıb: Retta sindromu (F84.2)

F84.4 Əqli gerilik və stereotip hərəkətlərlə birgə rast gəlinən hiperaktiv pozğunluq

Pis işarələnmiş qeyri-müəyyən nozologiyalı pozğunluq. Bu kateqoriya diqqət pozğunluğu, stereotip davranış, hiperaktivliyi olan aydın nəzərə çarpan əqli geri qalmış (İQ 34-dən aşağı) uşaq qrupları üçün nəzərdə tutulmuşdur. Bu uşaqlarda stimulyasiyaedici preparatlar normal IQ səviyyəsi olan uşaqlardan fərqli olaraq disforik (bəzən psixomotor retardasiya ilə) reaksiyaya səbəb olur. Yeniyetmə dövründə hiperaktivlik zəifləmiş aktivliklə əvəz olunmağa meylli olur. Bu sindrom əsasən müxtəlif ümumi və spesifik xarakterli inkişaf geriliyi ilə bağlı olur. Aşağı IQ və beynin üzvi zədələnməsinin bu pozğunluğun etiologiyasında rolu məlum deyil.

F84.5 Asperger sindromu

Qeyri-müəyyən nozologiyalı pozğunluq olub, autizm üçün xarakterik olan və maraq və məşğuliyyətin məhdudluğu, stereotipliyi və monotonluğu ilə birgə rast gəlinən keyfiyyət anomaliyaları ilə xarakterizə olunur. Autizmdən fərqli olaraq nitq və qavrama inkişafının ləngiməsi və dayanması olmur. Bu pozğunluq tez-tez kəskin ləngliklə müşayiət olunur. Bu dəyişikliklər yeniyetmə və yetkin yaşda saxlanmağa meyllidir. Yetkinlik dövrünün başlanğıcında psixotik epizodların dövrü olaraq rast gəlinməsi qeyd edilir.

Autik psixopatiya

Uşaq yaşında şizoid pozğunluq

F84.8 İnkişafın digər ümumi pozğunluqları**F84.9 İnkişafın dəqiqləşdirilməmiş ümumi pozğunluğu****F88 Psixoloji inkişafın digər pozğunluqları**

Daxil edilib: İnkişaf aqnoziyası

F89 Psixoloji inkişafın dəqiqləşdirilməmiş pozğunluğu

ƏGO inkişafın pozğunluğu

Uşaq və yeniyetmə yaşında başlayan emosional pozğunluqlar və davranış pozğunluqları (F90-F98)

F90 Hiperkinetik pozğunluqlar

Pozğunluqlar qrupu olub erkən başlanması, (adətən həyatın ilk 5 ilində) zehni əmək zamanı diqqətin çəmləşməsində iradənin olmaması və bir işi başa çatdırmadan digərinə keçməyə meylliliklə xarakterizə olunur. Bununla yanaşı qeyri-mütəşəkkil, nizamlanmayan və ifrat aktivlik qeyd edilir. Bunlara digər pozğunluqlar da qoşula bilər. Hiperkinetik pozğunluğu olan uşaqlar əsasən dalğın və impulsiv olub, qaydaları qeyri-iradi olaraq pozduqlarına görə bədbəxt hadisələrə və tənbəhlərə məruz qalırlar. Digər uşaqlar tərəfindən sevgi ilə qarşılanırlar və təkliyə düşə bilərlər. Qavrama funksiyalarının çatmamazlığı, danışq və hərəkəti inkişafın spesifik ləngiməsi xarakterikdir. İkincili ağırlaşma dissosial davranış və aşağı səviyyəli özünə qiymətdən ibarətdir.

Çıxarılıb: həyəcanlı pozğunluqlar (F41.–)

əhvali-ruhiyyənin (affektiv) pozğunluğu (F30-F39) psixoloji inkişafın ümumi pozğunluğu (F84.–) şizofreniya (F20.–)

F90.0 Aktivlik və diqqət pozğunluğu

Diqqət çatmamazlığı:

- Hiper aktivlik pozğunluq ilə müşayiət olunan
- Hiperdinamik sindromla müşayiət olunan
- Hiperaktivliklə müşayiət olunan

Çıxarılıb: davranış pozğunluğu ilə bağlı hiperkinetik pozğunluq (F90.1)

F90.1 Hiperkinetik davranış pozğunluğu

Davranış pozğunluğu ilə bağlı hiperkinetik pozğunluq

F90.8 Digər hiperkinetik pozğunluqlar**F90.9 Dəqiqləşdirilməmiş hiperkinetik pozğunluq**

Uşaq və yeniyetmə yaşın ƏGO hiperkinetik reaksiyası
ƏGO hiperkinetik sindrom

F91 Davranış pozğunluğu

Ünsiyyətsiz, aqressiv və ədəbsiz davranışın təkrarlanan, davamlı nümunələri ilə xarakterizə olunan pozğunluqdur. Bu davranış sosial yaş pozğunluqlarının ən yüksək təzahür forması olub uşaq və yeniyetmə intizamsızlığından daha ağır və uzunmüddətli 6 ay və daha çox olması ilə fərqlənir. Bu pozğunluğun xüsusiyyətləri digər psixi halların simptomları da ola bilər və belə hallarda əsas diaqnoza üstünlük verilir.

Diaqnozun əsaslandığı davranış nümunəsi davakarlıqdan, əmlakı xarab etmədən, insan və heyvanlara qarşı sərt davranmaqdan, oğurluqdan, yangın törətməkdən, yalan danışmaqdan, əsəbilikdən, məşğələlərdən və evdən yayınmaqdan bərabərdir. Yuxarıdakı əlamətlərdən birinin aydın təzahür etməsi diaqnozun qoyulması üçün kifədir. Lakin ayrı-ayrı dissosial hərəkətlər diaqnoz üçün əsas ola bilməz.

Çıxarılıb: əhval-ruhiyyə pozğunluğu [affektiv] (F30-F39)

ümumi inkişaf pozğunluğu (F84.–)

şizofreniya (F20.–)

davranış pozğunluğu:

- emosional (F92.–)
 - hiperkinetik (F90.1)
- } pozğunluqlarla bağlı

F91.0 Davranışın ailə ilə məhdudlaşmış pozğunluğu

Davranış pozğunluğu olub, davranış kənarçıxmaları tam surətdə ailə üzvləri ilə ünsiyyətlərdə özünü göstərir və dissosial, aqressiv (nəinki müxalif, kobud, dağıdıcı) tipdə olur. Valideynlərlə uşaqlar arasında ağır dərəcəli münasibət pozğunluqları diaqnoz qoymaq üçün kafi olmayıb, kriteriyaların tam kompleksini tələb edir.

F91.1 Davranışın ictimailəşdirilməmiş pozğunluğu

Pozğunluq, davamlı dissosial və ya aqressiv davranışın müştərək rast gəlinməsi ilə (F91.–rubrikasının kriteriyalarına tam uyğun nəinki təkə dağıdıcı, müxalif, kobud) və fərdin digər uşaqlarla münasibətində anomaliyaların nəzərə çarpaq dərəcədə olması ilə xarakterizə olunur. Tək aqressiv tipli davranış pozğunluğu

İctimailəşdirilməmiş davranış pozğunluğu

F91.2 İctimailəşmiş davranış pozğunluğu

Davamlı dissosial və ya aqressiv davranışla xarakterizə olunub, əsasən öz ictimai qrupunda yaxşı inteqrasiya olunmuş fərdlərdə rast gəlinir.

Qrup tipli davranış pozğunluğu

Qrup şəkilli hüquq pozğunluğu

Dəstə üzvü situasiyalarında hüquq pozğunluğu Digər şəxslərlə kompaniya halında oğurluq

Dərslərə laqeydlik, dərsturaxmalar

F91.3 Nəzakətsiz müxalifət pozğunluğu

Əsasən kiçik yaşlı uşaqlarda rast gəlinən davranış pozğunluğu olub sözə baxmama, ədəbsizliklə, uyğunsuz münasibətlə xarakterizə olunaraq, hüquq pozğunluğu hərəkətləri və ya dissosial və aqressiv tip davranış rast gəlinir. Diaqnoz üçün F91 rubrikasının bütün kriteriyalarının uyğunluğu tələb olunur. Ağır formalı dəcəllik və sözə baxmama diaqnoz qoyulması üçün kifayət deyil. Bu rubrikanın yuxarı yaşlı uşaqlara tətbiq olunması zamanı ehtiyatlı olmaq tələb olunur, çünki kliniki əhəmiyyətli davranış pozğunluğu adətən dissosial və aqressiv davranışla müşayiət olunur ki, bu da adi ədəbsiz davranış, sözə baxmamazlıq və ya uyğunsuz davranış münasibətlərini ötür keçir.

F91.8 Davranışın digər pozğunluqları

F91.9 Dəqiqləşdirilməmiş davranış pozğunluğu

Yeniyetmə:

- ƏGO davranış pozğunluğu
- davranışın ƏGO pozğunluğu

F92 Davranış və emosiyaların qarışıq pozğunluqları

Davamlı dissosial, aqressiv və ya nəzakətsiz davranışın kəskin ifadə olunmuş depressiya, həyəcan və ya digər emosional pozğunluqlarla birgə rast gəlinməsilə xarakterizə olunan pozğunluqlar qrupudur. Bu hal uşaq yaşında davranış pozğunluğunun (F91) uşaq yaşında emosional pozğunluqların, yaşlıların nevroitik (F40-F48) və ya davranış pozğunluqlarının (F30-F39) kriteriyalarına uyğun olmalıdır.

F92.0 Davranışın depressiv pozğunluğu

Bu yarımrubrika davranış pozğunluğunun (F91.–) davamlı və ifadəli depressiya ilə (F32.–) birgə rast gəlinməsinə nəzərdə tutur. Bu pozğunluq tipi öz fəaliyyətindən həzz almama, marağın itməsi, iztirab çəkmə, yuxu və iştah pozğunluğu ilə xarakterizə olunur.

F91.– rubrikasına aid olan davranış pozğunluğu F32.– rubrikasına aid olan depressiv pozğunluqla birgə

F92.8 Digər qarışıq davranış və emosiya pozğunluqları

Bu rubrika davranış pozğunluğunun (F91) həyəcan, dipersonalizasiya, fobiyalar, hipoxondriya, derealizasiya kimi simptomlardan ibarət davamlı və kəskin emosional pozğunluqla birgə rast gəlinməsinə nəzərdə tutur.

F91.– rubrikasına aid edilən davranış pozğunluğu:

- F93.– rubrikasında göstərilmiş emosional pozğunluqla birgə
- F40-F48 rubrikalarında göstərilmiş nevroitik pozğunluqlarla birgə

F92.9 Dəqiqləşdirilməmiş qarışıq davranış və emosiya pozğunluğu

- F93 Başlanğıcı uşaq yaşı üçün spesifik olan emosional pozğunluqlar**
 Bu kənaraxıxmaların keyfiyyət anomaliyalarına nisbətən daha çox adı inkişaf tendensiyasının qabarıq ifadə olunmasıdır. İnkişaf dövrünün xüsusiyyəti uşaq yaşında başlayan bu emosional pozğunluğu nevroitik pozğunluqdan (F40-F48) diferensiasiya etməyə imkan verən əsas diaqnostik əlamətdir.
Çıxarılıb: davranış pozğunluğu ilə bağlı (F92.–)
- F93.0 Uşaqlarda ayrılıqla əlaqədar həyəcan pozğunluğu**
 Bu diaqnozun qoyulması ayrılıq qorxusu həyəcan fokusu yaratdıqda və bu həyəcan həyatın ilk ilində yarandıqda tövsiyə edilir. Ayrılıqla əlaqədar yaranmış normal narahatlıqdan bu pozğunluq, ictimai fəaliyyət üçün ciddi problemlər törətməsi, bu yaş dövrü üçün qeyri-normal olaraq uzun müddət davam etdiyinə görə daha ağır formada təzahür etməsi ilə fərqlənir.
Çıxarılıb: əhval-ruhiyyə pozğunluğu (affektiv pozğunluq) (F30-F39)
 nevroitik pozğunluq (F40-F48)
 uşaq yaşında fobik həyəcan pozğunluğu (F93.1)
 uşaq yaşında ictimai həyəcan pozğunluğu (F93.2)
- F93.1 Uşaq yaşında fobik həyəcan pozğunluğu**
 İfadə dərəcəsinə görə çox güclü olan, uşaqların əksəriyyətində meydana çıxan və inkişafın müəyyən mərhələsini spesifik olaraq xarakterizə edən uşaqlıqda meydana çıxan qorxulardır. Uşaqlıqda meydana çıxan lakin, psixososial inkişafın normal hissəsi olan digər qorxuları müvafiq F40-F48 rubrikaları ilə kodlaşdırmaq tövsiyə edilir.
Çıxarılıb: generalizə olunmuş həyəcan pozğunluğu (F41.1)
- F93.2 Uşaq yaşında ictimai həyəcan pozğunluğu**
 Bu pozğunluqda tanış olmayan şəxslərdən qorxma, ictimai həyəcan, gözlənilməz xəbərlərlə və ictimai təhlükəli vəziyyətlərlə bağlı narahatlıq qeyd edilir. Bu rubrikadan göstərilən qorxular ictimai fəaliyyət problemləri ilə müşayiət olunduqda, qeyri-adi təzahür dərəcəsinə malik olduqda və həyatın ilk illərində rast gəldikdə istifadə etmək tövsiyə edilir.
 Uşaq və yeniyetmələrdə ictimai həyəcan pozğunluğu
- F93.3 Siblinq rəqabəti pozğunluğu**
 Emosional pozğunluqlar kiçik yaşlı uşaqlarda qardaş və bacının doğulmasından sonra meydana çıxır. Sibislər arasında meydana çıxan bu cür pozğunluqların diaqnozu yalnız ifadə dərəcəsi və müddəti statistik olaraq qeyri-adi olduqda və ictimai münasibətlərdə kənaraxıxmalarla bağlı olarsa qoyulur.
 Siblinq qısqanclığı
- F93.8 Uşaq yaşında digər emosional pozğunluqlar**
 Müəyyənləşdirmə pozğunluğu
 Artıq dərəcədə həyəcan pozğunluğu
Çıxarılıb: uşaq yaşında cinsi müəyyənləşmə pozğunluğu (F64.2)
- F93.9 Uşaq yaşında dəqiqləşdirilməmiş emosional pozğunluq**
- F94 Başlanğıcı uşaq və yeniyetmə yaşı üçün xarakterik olan ictimai fəaliyyət pozğunluğu**
 Müəyyən dərəcədə müxtəlif pozğunluqlar qrupu olub, sosial fəaliyyətdə kənaraxıxmalarla xarakterizə olunur; bu pozğunluq böyümə və inkişaf dövründə–meydana çıxır, lakin ümumi inkişaf pozğunluqlarından fərqli olaraq bütün fəaliyyət sferalarını əhatə edən üzvi mənşəli qüsurlarla xarakterizə olunmur. Əksər hallarda bu pozğunluqların etiologiyasında ətraf mühitlə bağlı məhrumiyyətlər əsas yer tutur.
- F94.0 Elektiv mutizm**
 Nitqdə aydın emosionallıqla əlaqəli selektivliklə xarakterizə olunur: uşaq bir situasiyada dil vərdisləri nümayiş etdirsə də, digər situasiyada danışmaq iqtidarında olmur. Bu pozğunluq adətən ictimai narahatlıq, qapalıq və həssaslıq kimi şəxsi xüsusiyyətlərlə assosiasiya olunur.
 Selektiv mutizm
Çıxarılıb: psixoloji inkişafın ümumi pozğunluğu (F84.–)
 şizofreniya (F20.–)
 nitq və dil inkişafının spesifik pozğunluğu (F80.–)
 erkən yaşlı uşaqlarda ayrılıq qorxusunun tərkib hissəsi olan keçici mutizm (F93.0)
- F94.1 Uşaq yaşında bağlılığın reaktiv pozğunluğu**
 Həyatının ilk 5 ilindən başlayaraq ictimai münasibətlərdə ətraf mühitin dəyişikliklərinə (qorxu, həddən artıq sayıqlıq, yaşlılarla münasibətlərin zəifliyi, özünə və başqalarına qarşı aqresivlik) qarşı reaktivlik və emosional pozğunluqlarla bağlı uşaq ictimai münasibətlərində kənaraxıxmalarla xarakterizə olunur. Ehtimal olunur ki, sindrom uşağa qarşı valideyn qayğısının olmaması və sərt davranışla bağlıdır.

Bununla bağlı hər hansı inkişaf pozğunluğu və ləngiməsini müəyyənləşdirmək lazım gəldikdə əlavə koddan istifadə edilir.

Çıxarılıb: Asperger sindromu (F84.5)

uşaq yaşında bağlılığın tormozlanmış tipli pozğunluğu (F94.2)

sərt davranış sindromu (T74.–)

selektiv bağlılıq strukturunda normal variasiya

uşaqlıqda psixosial problemlərə gətirib çıxaran seksual və ya fiziki zor

(Z61.4-Z61.6)

F94.2 Uşaq yaşında bağlılığın tormozlanmış tiptə pozğunluğu

Anomal ictimai fəaliyyətin xüsusi modeli olub, həyatının ilk 5 ilində meydana çıxır və ətraf mühitdə aydın fasilələrə baxmayaraq saxlanmağa meylli olur. Vəziyyətdən asılı olaraq emosional və davranış pozğunluğu qoşula bilər.

Sevgi və qayğı çatmamazlığı ilə əlaqədar psixopatiya

Qapalı uşaq sindromu

Çıxarılıb: Asperger sindromu (F84.5) uşaqlarda hospitalizm (F43.2) heperkinetik pozğunluq

(F90.–)

uşaq yaşında bağlılığın reaktiv pozğunluqları (F94.1)

F94.8 Uşaq yaşında ictimai fəaliyyətin digər pozğunluğu

F94.9 Uşaq yaşında ictimai fəaliyyətin dəqiqləşdirilməmiş pozğunluğu

F95 Tiklər

Əsas təzahür forması bəzi tik növləri olan sindromlardır. Tik təflətən çıxarılan və müəyyən məqsəd daşımayan səs və ya qeyri-iradi, cəld, təkrarlanan, qeyri-ritmik hərəkətdir. Tiklər əsasən aradan qaldırılmağa meylli olmasa da, müəyyən müddətə yatırıla bilər. Yuxu vaxtı sadə hərəkət tiklər üz qrimaslarından, göz qırpmadan, çiyinlərin çəkilməsindən və boynun qıcolma şəklində dartılmasından ibarət olur. Səs tikləri isə öskürmədən, fit çalmaq və fıxırmadan ibarət olur. Mürəkkəb tiklər isə özünə zərbə endirmək, bir ayaq üstündə tullanmaqdan və s. ibarətdir. Mürəkkəb səs tikləri isə spesifik sözlərin təkrar edilməsi, bəzən ictimai nalayiq sözlərin deyilişi (koprolaliya), özünəməxsus səs və sözlərin (palilaliya) təkrarı ilə təzahür edir.

F95.0 Tranzitor tiklər

Oxşar pozğunluğun əsas kriteriyalarına oxşar olub, tiklər 12 aydan artıq davam etmir. Tiklər göz qırpması, üz qırışması, başın dartınması xarakterində olur.

F95.1 Xroniki motor tiklər və ya vokalizimlər

Oxşar pozğunluğun əsas kriteriyalarına uyğun olub motor tiklər tək-tək və çoxsaylı olmaqla bir ildən artıq davam edir.

F95.2 Vokalizimlərin və çox saylı motor tiklərinin kombinasiyası [de la Turetta sindromu]

Tiklərin çox saylı motor tiklər, bir və ya bir neçə vokalizimlə təzahür edən formasıdır. Pozğunluq yeniyetmə yaşında güclənir və yetkin yaşda saxlanmağa meylli olur. Vokalizimlər çoxsaylı olur: nalayiq sözlərin işlədilməsi, qəfləti təkrarı səslər, öskürmə və .s. Bəzən nalayiq xarakter (kopropaksiya) daşıyan jest exopaksiyası qoşulur.

F95.8 Digər tiklər

F95.9 Dəqiqləşdirilməmiş tiklər

ƏGO tiklər

F98 Uşaq və yeniyetmə yaşında başlayan digər emosional pozğunluqlar və davranış pozğunluğu

Çox növlü pozğunluqlar qrupu olub bir çox parametrlərin fərqli olması və uşaq yaşında başlanması ilə xarakterizə olunur. Onlardan bəziləri dəqiq müəyyənləşdirilməmiş sindromlar, bəziləri isə digər sindromlarla birləşdirilməsi mümkün olmadığına, psixosial problemlərlə bağlı və rast gəlmə tezliyinə görə bu rubrikaya daxil edilməsi zəruri olan simptomlar kompleksidir.

Çıxarılıb: tənəffüsün saxlanma tutmaları (R06.8)

uşaq yaşında cinsi müəyyənləşmənin pozğunluğu (F64.2)

Kleyn-Levin sindromu (G47.8)

obsessiv-kompulsiv pozğunluq (F42.–)

emosional səbəblərdən yuxu pozğunluğu (F51.–)

F98.0 Qeyri-üzvi mənşəli enurez

Gecə və ya gündüz sidik yollarının struktur anomaliyaları, epilepsiya tutmaları və nevroloji pozğunluq olmadan və sidik kisəsi funksiyalarına nəzarətin kifayət qədər olmamasının nəticəsi kimi meydana çıxmayan qeyri-iradi

sidik ifrazıdır. Doğulduqdan sonra və ya sidik ifrazına nəzarətin formalaşması dövründən sonra qeyd edilə bilər. Enurez dərin emosional pozğunluqlarla və davranış pozğunluğu ilə assosiasiya oluna bilər.

Qeyri-üzvi təbiətli (birincili) (ikincili) enurez

Funksional enurez

Psixogen enurez

Qeyri-üzvi mənşəli sidik saxlamamazlıq

Çıxarılıb: ƏGO enurez (R32)

F98.1 Qeyri-üzvi mənşəli enkoprez

İctimai-mədəni mühütdə normal konsitensiyalı iradi və ya qeyri-iradi nəcis ifrazıdır. Bu əvvəl bağırsağ fəaliyyəti üzərində mövcud olan vərdişlərin itirilməsi ilə bağlı və ya düşünülmüş şəkildə ola bilər.

Monosimptomatik və ya emosional (F93) və ya davranış pozğunluğunun (F91) tərkib hissəsi kimi rast gəlinə bilər.

Funksional enkoprez

Nəcis ifrazatının qeyri-üzvi mənşəli saxlanılmaması

Psixogen enkoprez

Enkoprezlə birgə rast gəlinən qəbizliyi müəyyənləşdirmək lazım gəldikdə əlavə koddan istifadə edilir.

Çıxarılıb: ƏGO enkoprez (R15)

F98.2 Körpə və uşaq yaşında qida qəbulu pozğunluğu

Müxtəlif əlamətləri körpə və uşaq yaşı üçün xarakterik olan qida qəbulu pozğunluğudur. Heç bir üzvi xəstəlik olmadan uşağın artıq dərəcədə ərköynlük etməsi və qida qəbulundan imtina etməsidir. Bu pozğunluğa "saqqız çeynənməsi" halı (ürəkbulanma və mədə-bağırsağ xəstəliyi olmadan qidanın təkrar-təkrar gəyirilməsi) qoşula bilər.

Körpələrdə qusma pozğunluğu

Çıxarılıb: sinir anoreksiyası və digər qida qəbulu pozğunluqları (F50.–)

qidalandırma çətinliyi (R63.3)

yenidoğulmuş problemləri (P92.–)

körpə və uşaqların yeyilməyən şeyləri yeməsi (F98.3)

F98.3 Uşaqların və körpələni yeyilməyən şeyləri yeməsi

Qeyri qida məhsullarının (torpaq, boya və s.) yeyilməsinə qarşı davamlı meyli. Bu simptom dərin psixiki pozğunluğun (autizm) tərkib hissəsi ola bilər və ya nisbi müstəqil davranış pozğunluğu kimi təzahür edə bilər. Yalnız son halda bu rubrikadan istifadə etmək olar. Eybəcər iştah ən çox əqli geri qalmış uşaqlar arasında rast gəlinir. Əqli geriliklə birgə rast gəlinən hallar əsas diaqnoza uyğun olaraq F70-F79 rubrikaları ilə kodlaşdırılır.

F98.4 Stereotip hərəkəti pozğunluqlar

Diaqnozu təsdiq edilmiş psixiki və nevroloji xəstəliyin tərkib hissəsi olmayan funksional əhəmiyyət daşımayan təkrarlanan, stereotip hərəkətlərdir. Əgər bu cür hərəkətlər hər hansı xəstəliyin əlaməti olarsa yalnız xəstəliyi kodlaşdırmaq tövsiyə edilir. Bunlar özünəxəsarətə səbəb olmayan, barmaqlarla tiqqıldatma, yellənmə, saçlarla müxtəlif hərəkətlər və s. ola bilər. Stereotip, özünəxəsarət şəklinə hərəkətlər başla zərbə, dodaq və barmaqları dişləmə, gözə nə isə soxma və s. ibarətdir. Bu cür stereotip hərəkətlərlə müşayiət olunan pozğunluq əsasən əqli geriliklə bağlı olur. (Bu zaman hər iki hal kodlaşdırılır). Əgər gözə nə isə soxma görmə pozğunluğu ilə müşayiət olunursa uyğun olaraq bu rubrika ilə və somatik xəstəliklər kodu ilə kodlaşdırılır.

Adəti stereotiplik

Çıxarılıb: anomal qeyri-iradi hərəkət (R25.–)

üzvi mənşəli hərəkəti pozğunluq (G20-G25)

dırnaqların dişlənməsi (F98.8)

burnu qurdalamaq (F98.8)

daha dərin psixiki xəstəliyin tərkib hissəsi olan stereotiplik (F00-F95)

barmağı sorma (F98.8) tiklər (F95.–) trixotillomaniya (F63.3)

F98.5 Kəkələmə [hıqqana-hıqqana danışmaq]

Səslərin, heçələrin və ya sözlərin tez-tez təkrarlanması və ya uzanması ilə və yaxud niqtin ritmiki pozan pauzalar və ya kəkələmələrlə xarakterizə olunan nitq. Bu hal, yalnız nitqdə ciddi pozğunluq torətdə pozğunluq kimi təsnif olunur.

Çıxarılıb: tiklər (F95.–)

tələsik nitq (F98.6)

F98.6 Tələsik nitq

Təkrarlanma və kəkələmə olmadan nitqin axıcılığının pozulması ilə sürətli nitq tempi. Nitq nizamsız, qeyri-ritmik, sürətli olub düzgün olmayan ifadə və sözlərdən ibarətdir.

Çıxarılıb: kəkələmə (F98.5)

tiklər (F95.–)

F98.8 Başlanğıcı uşaq və yeniyetmə yaşında təsadüf edən digər dəqiqləşdirilmiş emosional pozğunluqlar və davranış pozğunluqları

Hineraktivlik olmadan diqqət çatmamazlığı

Hədsiz masturbasiya Dırnaqları dişləmə Burnu qurdalama Barmaq sorma

F98.9 Başlanğıcı uşaq və yeniyetmə yaşına təsadüf edən dəqiqləşdirilməmiş emosional pozğunluq və davranış pozğunluğu

F99 Dəqiqləşdirilməmiş psixiki pozğunluq

ƏGO psixiki xəstəlik

Çıxarılıb: ƏGO üzvi psixiki pozğunluq (F06.9)

VI SINIF

Sinir sistemi xəstəlikləri (G00-G99)

Çıxarılıb: perinatal dövrdə meydana çıxan xüsusi hallar (P00–P96)
bəzi infeksiyon və parazitər xəstəliklər (A00–B99)
hamiləliyin, doğuşların və zahılıq dövrünün ağırlaşmaları (O00–O99)
anadangəlmə anomaliyalar, deformasiyalar və xromosom pozğunluqları (Q00–Q99)
endokrin sisteminin xəstəlikləri, qidalanma və maddələr mübadiləsi pozğunluqları (E00–E90)
travmalar, zədələnmələr və xarici səbəblərin təsirinin bəzi digər nəticələri (S00–T98)
yeni törəmələr (C00–D48)
digər rubrikalarda təsnif olunmayan klinik və laborator müayinələrlə aşkar edilən simptomlar, əlamətlər və normadan kənar çıxıntılar (R00–R99)

Bu sinif aşağıdakı rubrikalardan ibarətdir:

- G00–G09 Mərkəzi sinir sisteminin iltihabi xəstəlikləri
- G10–G14 Əsasən mərkəzi sinir sistemini zədələyən sistemli atrofiyalar
- G20–G26 Ekstrapiramid və digər hərəkəti pozğunluqlar
- G30–G32 Sinir sisteminin digər degenerativ xəstəlikləri
- G35–G37 Mərkəzi sinir sisteminin demielinsizləşmə xəstəlikləri
- G40–G47 Epizodik və paroksizmal pozğunluqlar
- G50–G59 Ayrı-ayrı sinirlərin, sinir köklərinin və kəməflərinin zədələnmələri
- G60–G64 Polinevropatiyalar və periferik sinir sisteminin digər zədələnmələri
- G70–G73 Əzələlərin və sinir-əzələ sinapsının xəstəlikləri
- G80–G83 Serebral iflic və digər paralitik sindromlar
- G90–G99 Sinir sisteminin digər pozğunluqları

Ulduzla aşağıdakı kateqoriyalar işarələnmişdir:

- G01* Digər rubrikalarda təsnif olunan bakterial xəstəliklərdə meningit
- G02* Digər rubrikalarda təsnif olunan başqa infeksiyon və parazitər xəstəliklərdə meningit
- G05* Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərdə ensefalit, mielit və ensefalomielit
- G07* Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərdə kəllədaxili və onurğadaxili abses və qranuloma
- G13* Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərdə, əsasən mərkəzi sinir sistemini zədələyən sistemli atrofiyalar
- G22* Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərdə parkinsonizm
- G26* Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərdə ekstrapiramid və hərəkəti pozğunluqlar
- G32* Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərdə sinir sisteminin başqa degenerativ pozğunluqları
- G46* Serebrovaskulyar xəstəliklərdə vaskulyar beyin sindromları
- G53* Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərdə kəllə sinirlərinin zədələnmələri
- G55* Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərdə sinir kəməflərinin və kötlərinin sıxılması
- G59* Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərdə mononevropatiya
- G63* Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərdə polinevropatiya
- G73* Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərdə əzələlərin və sinir-əzələ sinapsının zədələnməsi
- G94* Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərdə beyinin zədələnməsi
- G99* Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərdə sinir sisteminin başqa zədələnmələri

Mərkəzi sinir sisteminin iltihabi xəstəlikləri (G00-G09)

G00 Digər rubrikalarda təsnif olunmayan bakterial meningit

Daxil edilib: bakterial:

- araxnoidit
- leptomeningit
- meningit
- paximeningit

Çıxarılıb: bakterial:

- meninqoensefalit (G04.2)
- meninqomielit (G04.2)

G00.0 Hemofil meningit

Haemophilus influenzae tərəfindən törədilən meningit

G00.1 Pnevmonokokk meningiti

G00.2 Streptokokk meningiti

G00.3 Stafilokokk meningiti

G00.8 Digər bakteriyalar tərəfindən törədilən meningit

Fridlender çöpləri }
Esherichia coli } tərəfindən törədilən meningit
Klebsiella }

G00.9 Dəqiqləşdirilməmiş bakterial meningit

ƏGO irinli }
 ƏGO piogen } meningit
 ƏGO irin törədən }

G01* Digər rubrikalarda təsnif olunan bakterial xəstəliklərdə meningit

qarayara (A22.8†) }
 qonokokk (A54.8†) }
 leptospiroz (A27.-†) }
 listerioz (A32.1†) }
 Laym xəstəliyində (A69.2†) }
 meninqokokk mənşəli (A39.0†) }
 neyrosifilis (A52.1†) } meningiti
 salmonellyoz (A02.2†) }
 sifilis: }
 • anadangəlmə (A50.4†) }
 • ikincili (A51.4†) }
 vərəm (A17.0†) }
 tifoid qızdırmada (A01.0†) }

Çıxarılıb: digər rubrikalarda təsnif olunan bakterial xəstəliklərdə meninqoensefalit və meninqomielit (G05.0*)

G02* Digər rubrikalarda təsnif olunan infeksiyon və parazitər xəstəliklərdə meninqoensefalit və meninqomielit (**G05.1–G05.2***)

Çıxarılıb: digər rubrikalarda təsnif olunan infeksiyon və parazitər xəstəliklərdə meninqoensefalit və meninqomielit (G05.1–G05.2*)

G02.0* Digər rubrikalarda təsnif olunan virus xəstəliklərində meningit

adenovirus (A87.1†)
 enterovirus (A87.0†)
 sadə herpes virusu (B00.3†)
 infeksiyon mononukleoz (B27.-†)
 qızılca virusu (B05.1†) epidemik
 parotit (B26.1†) məxmərək
 (B06.0†)
 su çiçəyi (B01.0†)
 kəmərləyici dəmrov (B02.1†)

} tərəfindən törədilən meningit

G02.1* Mikozlarda meningit

kandidoz (B37.5†)
 koksidiomikoz (B38.4†)
 kriptokokkoz (B45.1†)

} meningiti

G02.8* Digər rubrikalarda təsnif olunan başqa dəqiqləşdirilmiş infeksiyon və parazitar xəstəliklərdə meningit

afrika tripanosomozu (B56.-†)
 Şaqas xəstəliyi (B57.4†)

} tərəfindən törədilmiş meningit

G03 Digər dəqiqləşdirilməmiş səbəblərlə bağlı meningit

Daxil edilib: başqa və dəqiqləşdirilməmiş səbəblərdən yaranan:

- araxnoidit
- leptomeningit
- meningit
- paximeningit

Çıxarılıb: meninqoensefalit (G04.-)
 meninqomielit (G04.-)

G03.0 Qeyri-piogen meningit

Qeyri-bakterial meningit

G03.1 Xroniki meningit**G03.2 Xoşxassəli residivləşən meningit [Mollare]****G03.8 Digər dəqiqləşdirilmiş törədicilər tərəfindən törədilən meningit****G03.9 Dəqiqləşdirilməmiş meningit**

ƏGO araxnoidit (spinal)

G04 Ensefalit, mielit və ensefalomielit

Daxil edilib: kəskin qalxan mielit meninqoensefalit meninqomielit

Çıxarılıb: xoşxassəli mialgik ensefalit (G93.3)

ensefalopatiya:

- ƏGO (G93.4)
- alkoqol mənşəli (G31.2)
- toksiki (G92) dağınıq skleroz (G35) mielit:
- kəskin köndələn (G37.3)
- yarımkəskin nekrozlaşan (G37.4)

G04.0 Kəskin disseminə olunmuş ensefalit

İmmunizasiyadan sonrakı:

- ensefalit
- ensefalomielit

Peyvəndi müəyyənləşdirmək lazım gəldikdə xarici səbəblərin əlavə kodundan (XX sinif) istifadə edilir.

G04.1 Tropik spastik paraplegiya**G04.2 Digər rubrikalarda təsnif olunmayan bakterial meninqoensefalit və meninqomielit**

G04.8 Digər ensefalit, mielit və ensefalomielit

ƏGO postinfeksion ensefalit və ensefalomielit

G04.9 Dəqiqləşdirilməmiş ensefalit, mielit və ya ensefalomielit

ƏGO ventrikulit (serebral)

G05* Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərdə ensefalit, mielit və ensefalomielit

Daxil edilib: digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərdə meninqoensefalit və meninqomielit

G05.0* Digər rubrikalarda təsnif olunan bakterial xəstəliklərdə ensefalit, mielit və ensefalomielit

- listeriozda (A32.1†)
 - meninqokokk mənşəli (A39.8†)
 - anadangəlmə sifilisdə (A50.4†)
 - gecikmiş sifilisdə (A52.1†)
 - vərəm mənşəli (A17.8†)
- } ensefalit, mielit və ensefalomielit

G05.1* Digər rubrikalarda təsnif olunan virus xəstəliklərində ensefalit, mielit və ensefalomielit

- adenovirus (A85.1†)
 - sitomeqalovirus (B25.8†)
 - enterovirus (A85.0†)
 - sadə herpes (B00.4†)
 - qrip (J09†, J10.8†, J11.8†)
 - qızılca (B05.0†)
 - epidemik parotit (B26.2†)
 - su çiçəyindən sonra (B01.1†)
 - məxmərək (B06.0†)
 - kəmərləyici dəmrov (B02.0†)
- } zamanı ensefalit, mielit və ensefalomielit

G05.2* Digər rubrikalarda təsnif olunan başqa infeksiyon və parazitər xəstəliklərdə ensefalit, mielit və ensefalomielit

- Afrika tripanosomozunda (B56.–†)
 - Şaqas xəstəliyində (xroniki forma) (B57.4†)
 - Sərbəst yaşayan amöblər (naegleria) tərəfindən törədilən (B60.2†)
 - toksoplazmozda (B58.2†)
- } zamanı ensefalit, mielit və ensefalomielit
- Eozinofil meninqoensefalit (B83.2†)

G05.8* Digər rubrikalarda təsnif olunan başqa xəstəliklərdə ensefalit, mielit və ensefalomielit

Qırmızı qurd eşənəyində ensefalit (M32.1†)

G06 Kəllədaxili və onurğadaxili abses və qranuloma

İnfeksiyon agenti müəyyənləşdirmək lazım gələrsə, əlavə koddan (B95–B97) istifadə edilir.

G06.0 Kəllədaxili abses və qranuloma

- baş beynin [istənilən hissənin]
 - beyinciğin serebral
 - otogen
- } abses (-i) (embolik)
- Kəllədaxili abses və qranuloma:
- epidural
 - ekstradural
 - subdural

G06.1 Onurğadaxili abses və qranuloma Onurğa beyninin (istənilən hissənin) (embolik) absesi Onurğadaxili abses və qranuloma:

- epidural
- ekstradural
- subdural

G06.2 Dəqiqləşdirilməmiş ekstradural və subdural abses

G07* Digər rubrikalarda təsnif olunmuş xəstəliklərdə kəllədaxili və onurğadaxili abses və qranuloma

Daxil edilib: Baş beynin absesi:

- amöb mənşəli (A06.6†)
- qonokokk mənşəli (A54.8†)
- vərəm mənşəli (A17.8†)

Şistosomozda baş beynin qranuloması (B65.–†)

Tuberkuloma:

- Baş beynin (A17.8†)
- Beyin qişalarının (A17.1†)

G08 Kəllədaxili və onurğadaxili flebit və tromboflebit

Daxil edilib: Kəllədaxili və ya onurğadaxili venoz sinusların və venaların septik:

- emboliası
- endoflebiti
- flebiti
- tromboflebiti
- trombozu

Çıxarılıb: kəllə daxili flebit və tromboflebitlər:

- abortu, uşaqlıqdan kənar və ya molyar hamiləliyi (O00–O07, O08.7)
 - hamiləliyi, doğuşları və ya zahılıq dövrünü (O22.5, O87.3)
 - qeyri-irin mənşəli flebitlər və tromboflebitlər (I67.6)
 - irinsiz onurğadaxili flebitlər və tromboflebitlər (G95.1)
- } ağırlaşdıran

G09 Mərkəzi sinir sisteminin iltihabi xəstəliklərinin nəticələri

Qeyd: G09 rubrikasından nəticələrin səbəbi kimi özləri digər rubrikalara aid edilən, birincili olaraq G00–G08 rubrikalarında təsnif olunan (* işarələnənlər istisna olmaqla) halların kodlaşdırılması üçün istifadə etmək tövsiyə olunur. "Nəticələr" anlayışı onlara səbəb olan halların ya indi, ya bir il ərzində və ya bir ildən artıq davam etməsi dəqiqləşdirilən vəziyyətləri əhatə edir. Bu rubrikadan istifadə edərkən II cilddə verilən xəstələnmə və ölümün kodlaşdırılmasının müvafiq qayda və tövsiyələrinə əsaslanmaq lazımdır. Mərkəzi sinir sisteminin xroniki iltihabi xəstəlikləri üçün istifadə edilmir. Bu koddan mərkəzi sinir sisteminin kəskin iltihabi xəstəlikləri üçün istifadə olunur.

Əsasən mərkəzi sinir sistemini zədələyən sistemli atrofiyalar (G10-G14)

G10 Hentinqton xəstəliyi

Hentinqton xoreyası

G11 İrsi ataksiya

Çıxarılıb: irsi və idiopatik nevropatiya (G60.–)

serebral iflic (G80.–)

maddələr mübadiləsinin pozğunluğu (E70–E90)

G11.0 Anadangəlmə progressivləşməyən ataksiya

G11.1 Erkən beyincik ataksiası

Qeyd: Adətən, 20 yaşdan kiçik şəxslərdə başlanır.

Erkən beyincik ataksiası:

- essensial tremorla
- mioklonusla [Xant ataksiası]
- vətər reflekslərinin ləngiməsi ilə

Fridreyx ataksiası (autosom-recessiv)

X-xromosomu ilə əlaqəli ressesiv spino-serebral ataksiya

G11.2 Gecikmiş beyincik ataksiası

Qeyd: Adətən, 20 yaşdan yuxarı şəxslərdə başlanır

G11.3 DNT-nin reparasiya pozğunluğu ilə gedən beyincik ataksiası

Teleangiektatik ataksiya [Lui-Bar sindromu]

Çıxarılıb: Kokkeyn sindromu (Q87.1)

piqmentli kserodermiya (Q82.1)

G11.4 İrsi spastik paraplegiya

G11.8 Digər irsi ataksiya

G11.9 Dəqiqləşdirilməmiş irsi ataksiya

İrsi beyincik:

- ƏGO ataksiası
- degenerasiyası
- xəstəliyi
- sindromu

G12 Spinal əzələ atrofiyası və oxşar sindromlar

G12.0 I tip uşaq spinal əzələ atrofiyası [Verdniq-Hoffman]

G12.1 Digər irsi spinal əzələ atrofiyaları Uşaqlarda progressivləşən bulbar iflic [Fasio-

Londe] Spinal əzələ atrofiyası:

- yaşlı forması
- uşaq forması, II tip
- distal
- gənclik forması, III tip [Kuqelberq-Velander]
- kürək-peroneal forması

G12.2 Hərəkəli neyronun xəstəliyi

Hərəkəli neyronun ailəvi xəstəliyi

Yan skleroz:

- amiotrofik
- birincili

Progressivləşən:

- bulbar iflic
- spinal əzələ atrofiyası

G12.8 Digər spinal əzələ atrofiyaları və oxşar sindromlar

G12.9 Dəqiqləşdirilməmiş spinal əzələ atrofiyası

G13* Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərdə, əsasən

mərkəzi sinir sistemini zədələyən sistemli atrofiyalar

G13.0* Paraneoplastik nevromiopatiya və nevropatiya

Karsinomatoz nevromiopatiya (C00–C97†)

Şiş prosesində hissiyyat orqanlarının nevropatiyası [Denin-Braun] (C00–D48†)

- G13.1*** Şiş xəstəliklərində əsasən mərkəzi sinir sisteminə təsir edən digər sistemli atrofiyalar
Paraneoplastik limbik ensefalopatiya (C00–D48)
- G13.2*** Miksedemada əsasən mərkəzi sinir sisteminə təsir edən sistemli atrofiyalar (E00.1†, E03.–†)
- G13.8*** Digər rubrikalarda təsnif olunan başqa xəstəliklərdə, əsasən mərkəzi sinir sisteminə təsir edən sistemli atrofiyalar
- G14** Poliomielit sonrası sindrom
Daxil edilib: Poliomielit sonrası mielitik sindrom
Çıxarılıb: poliomielitnin nəticələri (B91)

Ekstrapiramid və digər hərəkəti pozğunluqlar (G20–G26)

- G20** Parkinson xəstəliyi
Daxil edilib: Hemiparkinsonizm
Əsmə iflici
Parkinsonizm və yə Parkinson xəstəliyi
- ƏGO
 - idiopatik
 - birincili
- G21** İkincili parkinsonizm
- G21.0** Bədxassəli neyroleptik sindrom
Dərman preparatını müəyyənləşdirmək lazım gələrsə, xarici səbəblərin əlavə kodundan (XX sinif) istifadə edilir .
- G21.1** İkincili parkinsonizmin dərman preparatları tərəfindən törədilən digər formaları
Dərman preparatını müəyyənləşdirmək lazım gələrsə, xarici səbəblərin əlavə kodundan (XX sinif) istifadə edilir.
- G21.2** Digər xarici faktorlar tərəfindən törədilən ikincili parkinsonizm
Xarici faktoru müəyyənləşdirmək lazım gələrsə, xarici səbəblərin əlavə kodundan (XX sinif) istifadə edilir.
- G21.3** Postensefalitik parkinsonizm
- G21.4** Vaskulyar parkinsonizm
- G21.8** İkincili parkinsonizmin digər formaları
- G21.9** Dəqiqləşdirilməmiş ikincili parkinsonizm
- G22*** Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərdə parkinsonizm
Daxil edilib: Sifilitik parkinsonizm (A52.1†)
- G23** Bazal qanqlionların digər degenerativ xəstəlikləri
Çıxarılıb: polisistem degenerasiya (G90.3)
- G23.0** Qellervorden-Şpats xəstəliyi Piqmentli pallidar degenerasiya
- G23.1** Proqressivləşən nüvəüstü oftalmoplegiya [Stil-Riçardson-Olşevski]

- G23.2 Striatoniqral degenerasiya**
- G23.8 Bazal qanqlionların digər dəqiqləşdirilmiş degenerativ xəstəlikləri**
Bazal qanqlionların kirəcləşməsi
- G23.9 Bazal qanqlionların dəqiqləşdirilmiş degenerativ xəstəliyi**
- G24 Distoniya**
Daxil edilib: diskineziya
Çıxarılıb: atetoid serebral iflic (G80.3)
- G24.0 Dərman preparatlarının törətdiyi distoniya**
Dərman preparatını müəyyənləşdirmək lazım gələrsə, xarici səbəblərin əlavə kodundan(XX sinif) istifadə edilir .
- G24.1 İdiopatik ailəvi distoniya**
ƏGO idiopatik distoniya
- G24.2 Ailəvi olmayan idiopatik distoniya**
- G24.3 Spastik əyriboyunluq**
Çıxarılıb: ƏGO əyriboyunluq (M43.6)
- G24.4 İdiopatik ağız-üz distoniyası**
Ağız-üz diskineziyası
- G24.5 Blefarospazm**
- G24.8 Digər distoniyalar**
- G24.9 Dəqiqləşdirilməmiş distoniya**
ƏGO diskineziya
- G25 Digər ekstrapiramid və hərəkəti pozğunluqlar**
- G25.0 Essensial tremor**
Ailəvi tremor
Çıxarılıb: ƏGO tremor (R25.1)
- G25.1 Dərman preparatlarının törətdiyi tremor**
Dərman preparatını müəyyənləşdirmək lazım gələrsə, xarici səbəblərin əlavə kodundan (XX sinif) istifadə edilir .
- G25.2 Tremorun digər dəqiqləşdirilmiş formaları**
İntension tremor
- G25.3 Mioklonus**
Dərman preparatlarının törətdiyi mioklonus
Dərman preparatını müəyyənləşdirmək lazım gələrsə, xarici səbəblərin əlavə kodundan istifadə edilir.
Çıxarılıb: üz miokimiyası (G51.4)
mioklonik epilepsiya (G40.–)
- G25.4 Dərman preparatlarının törətdiyi xoreya**
Dərman preparatını müəyyənləşdirmək lazım gələrsə, xarici səbəblərin əlavə kodundan (XX sinif) istifadə edilir .
- G25.5 Xoreyanın digər formaları**
ƏGO xoreya
Çıxarılıb: ürəyin cəlb olunması ilə ƏGO xoreya (I02.0)
Hentinqton xoreyası (G10) revmatik xoreya (I02.–) Sidenhem xoreyası (I02.–)
- G25.6 Dərman preparatlarının törətdiyi və digər üzvi mənşəli tiklər**
Dərman preparatını müəyyənləşdirmək lazım gələrsə, xarici səbəblərin əlavə kodundan (XX sinif) istifadə edilir .
Çıxarılıb: de la Turetta sindromu (F95.2)
ƏGO tik (F95.9)

- G25.8 Digər dəqiqləşdirilmiş ekstrapiramid və hərəki pozğunluqlar**
"Yorğun" ayaq sindromu
Buxovlanmış adam sindromu
- G25.9 Dəqiqləşdirilməmiş ekstrapiramid və hərəki pozğunluq**
- G26*** Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərdə ekstrapiramid və hərəki pozğunluq

Sinir sisteminin digər degenerativ xəstəlikləri (G30-G32)

- G30 Alsheymer xəstəliyi**
Daxil edilib: sinil və presenil forma
Çıxarılıb: baş beynin BBTO senil degenerasiyası (G31.1)
ƏGO senil demensiya (F03)
ƏGO senillik (R54)
- G30.0 Erkən Alsheymer xəstəliyi**
Qeyd: Xəstəliyin başlanğıcı adətən, 65 yaşına qədər şəxslərdə təsadüf edilir.
- G30.1 Gecikmiş Alsheymer xəstəliyi**
Qeyd: Xəstəliyin başlanğıcı adətən, 65 yaşdan yuxarı şəxslərdə təsadüf edilir.
- G30.8 Alsheymer xəstəliyinin digər formaları**
- G30.9 Dəqiqləşdirilməmiş Alsheymer xəstəliyi**
- G31 Sinir sisteminin başqa rubrikalarda təsnif olunmayan digər degenerativ xəstəlikləri**
Çıxarılıb: Reye sindromu (G93.7)
- G31.0 Baş beynin məhdud atrofiyası**
Alın-gicgah demensiyası (AGD) Pik xəstəliyi
Proqressivləşən izolə olunmuş afaziya
- G31.1 Baş beynin digər rubrikalarda təsnif olunmayan senil degenerasiyası**
Çıxarılıb: Alsheymer xəstəliyi (G30.–)
ƏGO senillik (R54)
- G31.2 Sinir sisteminin alkoqolla törədilən degenerasiyası**
Alkoqolla törədilən:
• beyincik :
– ataksiyası
– degenerasiyası
• serebral degenerasiya
• ensefalopatiya
Vegetativ [avtonom] sinir sisteminin alkoqolla törədilən pozğunluğu
- G31.8 Sinir sisteminin digər dəqiqləşdirilmiş degenerativ xəstəlikləri**
Baş beynin boz maddənin degenerasiyası [Alpers xəstəliyi]
Levi cismi(ləri) (demensiya) (xəstəliyi)
Yarımkəskin nekrozlaşan ensefalomiopatiya [Leyq xəstəliyi]
- G31.9 Sinir sisteminin dəqiqləşdirilməmiş degenerativ xəstəliyi**
- G32*** Sinir sisteminin digər rubrikalarda təsnif olunan başqa degenerativ pozğunluqları

G32.0* Onurğa beyninin digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərdə yarımkəskin kombinə olunmuş degenerasiyası

Çıxarılıb: Onurğa beyninin B₁₂ vitaminin çatmamazlığı zamanı yarımkəskin kombinə olunmuş degenerasiyası (E53.8†).

G32.8* Sinir sisteminin digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərdə başqa dəqiqləşdirilmiş degenerativ pozğunluqları

Mərkəzi sinir sisteminin demielinsizləşmə xəstəlikləri (G35-G37)

G35 Dağınıq skleroz

Daxil edilib: Dağınıq skleroz:

- ƏGO
- baş beyin kötüyünün
- onurğa beyninin
- disseminə olunmuş
- generalizə olunmuş

G36 Kəskin disseminə olunmuş mielinsizləşmənin digər forması

Çıxarılıb: infeksiyadan sonrakı ƏGO ensefalit və ensefalomielit (G04.8)

G36.0 Optikonevromielit [Devik xəstəliyi]

Görmə sinirində mielinsizləşmə

Çıxarılıb: görmə sinirinin ƏGO nevrیتی (H46)

G36.1 Kəskin və yarımkəskin hemorragik leykoensefalit [Xarst xəstəliyi]

G36.8 Kəskin disseminə olunmuş mielinsizləşmənin digər dəqiqləşdirilmiş forması

G36.9 Dəqiqləşdirilməmiş kəskin disseminə olunmuş mielinsizləşmə

G37 Mərkəzi sinir sisteminin digər mielinsizləşmə xəstəlikləri

G37.0 Diffuz skleroz Periaksial ensefalit Şilder xəstəliyi

Çıxarılıb: adrenoleykodistrofiya [Addison-Şilder] (E71.3)

G37.1 Döyənək cisminin mərkəzi mielinsizləşməsi

G37.2 Mərkəzi pontin mielinoliz

G37.3 Mərkəzi sinir sisteminin mielinsizləşmə xəstəliklərində kəskin köndələn mielit

ƏGO kəskin köndələn mielit

Çıxarılıb: dağınıq skleroz (G35)
optikonevromielit [Devik xəstəliyi] (G36.0)

G37.4 Yarımkəskin nekrozlaşan mielit

G37.5 Konsentrik skleroz [Balo]

G37.8 Mərkəzi sinir sisteminin digər dəqiqləşdirilmiş mielinsizləşmə xəstəlikləri

G37.9 Mərkəzi sinir sisteminin dəqiqləşdirilməmiş mielinsizləşmə xəstəliyi

Epizodik və paroksizmal pozğunluqlar (G40-G47)

G40 Epilepsiya

Çıxarılıb: Landau-Kleffner sindromu (F80.3) ƏGO qıcolma tutması (R56.8) epileptik status (G41.–)
Todda iflici (G83.8)

G40.0 Fokal başlanğıcılı qıcolma tutmaları ilə müşahidə olunan lokalizə olunmuş (fokal) (parsial) idiopatik epilepsiya və epileptik sindromlar

EEQ-də mərkəzi-gicgah nahiyəsində piklərlə müşahidə olunan qısamüddətli uşaq epilepsiyası
EEQ-də ənsə nahiyəsində paroksizmal aktivliklə müşahidə olunan uşaq epilepsiyası

G40.1 Sadə parsial tutmalarla müşahidə olunan lokalizə olunmuş (fokal) (parsial) simptomatik epilepsiya və epileptik sindromlar

Şüur dəyişiklikləri olmadan gedən tutmalar
İkincili generalizə olunmuş tutmalara keçən sadə parsial tutmalar

G40.2 Kompleks parsial qıcolma tutmaları ilə müşahidə olunan lokalizə olunmuş (fokal) (parsial) simptomatik epilepsiya və epileptik sindromlar

Əsasən epileptik avtomatizmlə, şüurun dəyişikliyi ilə gedən tutmalar
İkincili generalizə olunmuş tutmalara keçən mürəkkəb parsial tutmalar

G40.3 Generalizə olunmuş idiopatik epilepsiya və epileptik sindromlar

Xoşxassəli:

- uşaqlarda mioklonik epilepsiya
- neonatal qıcolmalar (ailəvi)
- uşaq epileptik absansları [piknolepsiya]

Oyanma zamanı generalizə olunmuş tonik-klonik qıcolmalarla müşahidə olunan epilepsiya [grand mal]

Yuvenil:

- absans-epilepsiya
- mioklonik epilepsiya [Yans sindromu impulsiv kiçik tutma, petit mal]

Qeyri-spesifik epileptik tutmalar:

- atonik
- klonik
- mioklonik
- tonik
- tonik-klonik

G40.4 Generalizə olunmuş epilepsiyanın və epileptik sindromların digər növləri

Epilepsiya:

- mioklonik absanslarla
- mioklonik-astatik tutmalarla

Uşaq spazmları

Lennox-Qasto sindromu

„Salamlama” tiki

Erkən simptomatik mioklonik ensefalopatiya

Uest sindromu

G40.5 Xüsusi epileptik sindromlar

Fasiləsiz parsial epilepsiya [Kojevnikov]

- alkoqol qəbulu
 - dərman preparatlarının qəbulu
 - hormonal dəyişikliklər
 - yuxudan məhrum olma
 - stress faktorlarının təsiri
- } ilə bağlı epileptik tutmalar

Medikamentoz mənşəli olarsa, dərman preparatını müəyyənləşdirmək lazım gələrsə, xarici səbəblərin əlavə kodundan (sinif XX) istifadə edilir.

G40.6 Dəqiqləşdirilməmiş böyük epileptik tutma (grand mal) (kiçik [petit mal] və ya onlarsız)

G40.7 Böyük epileptik tutmalar olmadan (grand mal) dəqiqləşdirilməmiş kiçik tutmalar [petit mal]

G40.8 Epilepsiyanın digər formaları

Fokal və ya generalizə olunmuş tutmalar kimi müəyyən edilməyən epilepsiya və epileptik sindromlar

G40.9 Dəqiqləşdirilməmiş epilepsiya

Epileptik:

- ƏGO konvulsiya
- ƏGO qıcolmalar
- ƏGO tutmalar

G41 Epileptik status

G41.0 Epileptik status grand mal (generalizə olunmuş)

Tonik-klonik epileptik status

Çıxarılıb: fasiləsiz parsial epilepsiya [Kojevnikov] (G40.5)

G41.1 Epileptik status [petit mal] (kiçik tutmalar)

Absanlı epileptik status (qıcolma olmadan epileptic tutma)

G41.2 Mürəkkəb parsial epileptik status

G41.8 Digər dəqiqləşdirilmiş epileptik status

G41.9 Dəqiqləşdirilməmiş epileptik status

G43 Miqren

Çıxarılıb: ƏGO baş ağrısı (R51)

G43.0 Aurasız miqren [sadə miqren]

G43.1 Aura ilə müşahidə olunan miqren [klassik miqren]

Miqren:

- baş ağrısız aura
- bazilyar
- ekvivalentlər
- ailəvi hemipleqik
- hemipleqik:
 - kəskin başlanğıcda aura ilə
 - uzunmüddətli aura ilə
 - tipik aura ilə

G43.2 Miqrenoz status G43.3 Ağırlaşmış miqren G43.8 Digər miqren

Oftalmopleqik miqren

Retinal miqren

G43.9 Dəqiqləşdirilməmiş miqren

- G44** Baş ağrısının digər sindromları
Çıxarılıb: atipik üz ağrısı (G50.1)
 ƏGO baş ağrısı (R51)
 üçlü sinirin nevralkiyası (G50.0)
- G44.0 "Histamin" baş ağrısı sindromu**
 Xroniki paroksizmal hemikraniya
 • xroniki } "histamin" baş ağrısı
 • epizodik }
- G44.1 Başqa rubrikalarda təsnif olunmayan damar mənşəli baş ağrısı**
 ƏGO damar mənşəli baş ağrısı
- G44.2 Gərginlik tipli baş ağrısı**
 Gərginliklə bağlı xroniki baş ağrısı
 Gərginliklə bağlı epizodik baş ağrısı
 Gərginliklə bağlı ƏGO baş ağrısı
- G44.3 Xroniki posttravmatik baş ağrısı**
- G44.4 Başqa rubrikalarda təsnif olunmayan dərman qəbulu ilə bağlı baş ağrısı**
 Dərman maddəsini müəyyənləşdirmək lazım gələrsə, xarici səbəblərin əlavə kodundan (XX sinif) istifadə edilir .
- G44.8 Digər dəqiqləşdirilmiş baş ağrısı sindromu**
- G45 Keçici tranzitor serebral işemik tutmalar [həmlələr] və oxşar sindromlar**
Çıxarılıb: neonatal serebral işemiya (P91.0)
- G45.0 Vertebrobazilyar arterial sistem sindromu**
- G45.1 Yuxu arteriyası (yarımkürə) sindromu**
- G45.2 Serebral arteriyaların çoxsaylı və ikitərəfli sindromları**
- G45.3 Keçici korluq**
- G45.4 Tranzitor qlobal (keçici tam) amneziya**
Çıxarılıb: ƏGO amneziya (R41.3)
- G45.8 Digər tranzitor serebral işemik həmlələr və onunla bağlı sindromlar**
- G45.9 Dəqiqləşdirilməmiş tranzitor serebral işemik həmlə**
 Serebral arteriyaların spazmı
 ƏGO tranzitor serebral işemiya
- G46*** Serebrovaskulyar xəstəliklərdə damar mənşəli beyin sindromları (I60–I67†)
- G46.0*** Orta beyin arteriyası sindromu (I66.0†)
- G46.1*** Ön beyin arteriyası sindromu (I66.1†)
- G46.2*** Arxa beyin arteriyası sindromu (I66.2†)
- G46.3*** Baş beyin kötüyündə insult sindromu (I60-I67†)
 • Benedikt
 • Klod
 • Fovil
 • Miyyar-Juble
 • Vallenberq
 • Veber } sindromu

- G46.4*** Beyincik insultu sindromu (I60–I67†)
G46.5* Xalis hərəkəli lakunar sindrom (I60–I67†)
G46.6* Xalis hissi lakunar sindrom (I60–I67†)
G46.7* Digər lakunar sindromlar (I60–I67†)
G46.8* Serebrovaskulyar xəstəliklərdə baş beynin digər damar mənşəli sindromları (I60–I67†)
- G47** Yuxu pozğunluğu
Çıxarılıb: vahiməli yuxular (F51.5)
 yuxunun qeyri-üzvi etiologiyalı pozğunluğu (F51.–)
 gecə qarabasmaları (F51.4)
 yuxuda gəzmə (F51.3)
- G47.0** Yuxuya getmənin və davam etməsinin pozğunluğu [yuxusuzluq]
G47.1 Yuxululuğun artması növ pozğunluq [hipersomniya]
G47.2 Yuxu və oyanma siklinin pozulması
 Yuxu fazasının ləngimə sindromu
 Yuxu-oyanma siklinin pozulması
- G47.3** Yuxuda apnoe
 Yuxuda apnoe:
 • mərkəzi mənşəli
 • obstruktiv
Çıxarılıb: pikvik sindromu (E66.2)
 yenidoğulmuşlarda yuxuda apnoe (P28.3)
- G47.4** Narkolepsiya və katapleksiya
G47.8 Yuxunun digər pozğunluğu
 Kleyn-Levin sindromu
G47.9 Yuxunun dəqiqləşdirilməmiş pozğunluğu

Ayrı-ayrı sinirlərin, sinir köklərinin və kələflərinin zədələnməsi (G50-G59)

Çıxarılıb: sinirlərin, sinir köklərinin və kələflərinin hazırkı travmatik zədələnməsi – bədənin nahiyələri üzrə sinirlərin travmasına bax ƏGO (M79.2):

- nevrit
- nevralgiya

hamiləlikdə periferik nevrit (O26.8)
 ƏGO radikulit (M54.1)

- G50** Üçlü sinirin zədələnməsi
Daxil edilib: 5-ci kəllə sinirinin zədələnməsi
- G50.0** Üçlü sinirin nevralgiyası
 Paroksizmal üz ağrısı sindromu
 Ağrılı tik
- G50.1** Atipik üz ağrısı
G50.8 Üçlü sinirin digər zədələnmələri
G50.9 Üçlü sinirin dəqiqləşdirilməmiş zədələnməsi
- G51** Üz sinirinin zədələnməsi
Daxil edilib: 7-ci kəllə sinirinin zədələnməsi

- G51.0 Bella iflici**
Üz sinirinin iflici
- G51.1 Dizcik düyününün iltihabı**
Çıxarılıb: dizcik düyününün postherpetik iltihabı (B02.2)
- G51.2 Melkerson sindromu**
Melkerson-Rozental sindromu
- G51.3 Klonik hemifassial spazm**
- G51.4 Üz miokimiyası**
- G51.8 Üz sinirinin digər zədələnmələri**
- G51.9 Üz sinirinin dəqiqləşdirilməmiş zədələnməsi**
- G52 Digər kəllə sinirlərinin zədələnmələri**
Çıxarılıb: Zədələnmə:
 - eşitmə (8-ci) sinirinin (H93.3)
 - görmə (2-ci) sinirinin (H46, H47.0)
 Sinirin iflici nəticəsində paralitik çəpgözlük (H49.0–H49.2)
- G52.0 Qoxu sinirinin zədələnməsi**
1-ci kəllə sinirinin zədələnməsi
- G52.1 Dil-udlaq sinirinin zədələnməsi**
9-cu kəllə sinirinin zədələnməsi
Dil-udlaq nevralkiyası
- G52.2 Azan sinirin zədələnməsi**
Pnevmoqastral (10-cu) kəllə sinirinin zədələnməsi
- G52.3 Dilaltı sinirin zədələnməsi**
12-ci kəllə sinirinin zədələnməsi
- G52.7 Kəllə sinirlərinin çoxsaylı zədələnməsi**
Kəllə sinirlərinin polinevriti
- G52.8 Digər dəqiqləşdirilmiş kəllə sinirlərinin zədələnməsi**
- G52.9 Kəllə sinirlərinin dəqiqləşdirilməmiş zədələnməsi**
- G53*** Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərdə kəllə sinirlərinin zədələnməsi
- G53.0*** **Kəmərləyici dəmrovdan sonra nevralkiya (B02.2†)**
 - üçlü sinirin postherpetik nevralkiyası
 - dizcik qanqlionu düyününün postherpetik iltihabı
- G53.1*** **Digər rubrikalarda təsnif olunan infeksiyon və parazitar xəstəliklərdə kəllə sinirlərinin çoxsaylı zədələnməsi (A00–B99†)**
- G53.2*** **Sarkoidozda kəllə sinirlərinin çoxsaylı zədələnməsi (D86.8†)**
- G53.3*** **Yenitörəmələrdə kəllə sinirlərinin çoxsaylı zədələnməsi (C00–D48†)**
- G53.8*** **Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərdə kəllə sinirlərinin başqa zədələnmələri**
- G54 Sinir köklərinin və kələflərinin zədələnmələri**
Çıxarılıb: Sinir köklərinin və kələflərinin hazırkı travmatik zədələnmələri – sinirlərin bədən nahiyələri üzrə travmasına bax. Onurğaarası disklərin zədələnməsi (M50–M51)

ƏGO nevralkiya və ya nevrit (M79.2)
nevrit və ya radikulit:

- ƏGO bazu
 - ƏGO bel
 - ƏGO bel-oma
 - ƏGO döş
- ƏGO radikulit
ƏGO radikulopatiya spondilyoz (M 47.–)

(M54.1)

- G54.0 Bazu kələfinin zədələnməsi**
İnfratorakal sıxılma sindromu
- G54.1 Bel-oma kələfinin zədələnməsi**
- G54.2 Boyun sinir köklərinin digər rubrikalarda təsnif olunmayan zədələnməsi**
- G54.3 Döş sinir köklərinin digər rubrikalarda təsnif olunmayan zədələnməsi**
- G54.4 Oma-bel köklərinin digər rubrikalarda təsnif olunmayan zədələnməsi**
- G54.5 Nevralgik amiotrofiya**
Parsonyc-Aldren-Terner sindromu Kəmərləyici bazu nevriti
- G54.6 Ətrafın ağrılı fantom sindromu**
- G54.7 Ətrafın ağrısız fantom sindromu**
ƏGO ağrılı fantom sindromu
- G54.8 Sinir köklərinin və kələflərinin digər zədələnmələri**
- G54.9 Sinir köklərinin və kələflərinin dəqiqləşdirilməmiş zədələnməsi**
- G55*** Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərdə sinir köklərinin və kələflərinin sıxılması
- G55.0*** Yenitöremələrdə sinir köklərinin və kələflərinin sıxılması
(C00–D48†)
- G55.1*** Fəqərəarası disklərin zədələnməsi zamanı sinir köklərinin və kələflərinin zədələnmələri
(M50–M51†)
- G55.2*** Spondilyozda sinir köklərinin və kələflərinin sıxılması (M47.–†)
- G55.3*** Digər dorsopatiyalarda sinir köklərinin və kələflərinin sıxılması
(M45–M46†, M48.–†, M53–M54†)
- G55.8*** Digər rubrikalarda təsnif olunan başqa xəstəliklərdə sinir köklərinin və kələflərinin sıxılması
- G56** Yuxarı ətrafın mononevropatiyaları
Çıxarılıb: sinirlərin hazırkı travmatik zədələnməsi – sinirlərin bədən nahiyələri üzrə zədələnməsinə bax.
- G56.0 Bilək kanalı sindromu**
- G56.1 Orta sinirin digər zədələnməsi**
- G56.2 Dirsək sinirinin zədələnməsi**
Dirsək sinirinin gec iflici
- G56.3 Mil sinirininin zədələnməsi**

- G56.4 Kauzalgiya**
- G56.8 Yuxarı ətrafın digər mononevropatiyaları**
Yuxarı ətrafın barmaqarası nevroması
- G56.9 Yuxarı ətrafın dəqiqləşdirilməmiş mononevropatiyası**
- G57 Aşağı ətrafın mononevropatiyaları**
Çıxarılıb: sinirlərin hazırkı travmatik zədələnməsi - sinirlərin bədən nahiyələri üzrə zədələnməsinə bax.
- G57.0 Oturaq sinirinin zədələnməsi**
Çıxarılıb: işias:
• ƏGO (M54.3)
• fəqərəarası diskin zədələnməsi ilə bağlı (M51.1)
- G57.1 Parestetik meralgiya**
Budun bayır dəri siniri sindromu
- G57.2 Bud sinirinin zədələnməsi**
- G57.3 Bayır dizaltı peroneal sinirin zədələnməsi**
İncik sinirinin iflici
- G57.4 Orta dizaltı sinirin zədələnməsi**
- G57.5 Ayaqdarağı kanal sindromu**
- G57.6 Ayaqaltı sinirin zədələnməsi**
Mortonun metatarsal nevralgiyası
- G57.8 Aşağı ətrafın digər mononevralgiyaları**
Aşağı ətrafın barmaqarası nevroması
- G57.9 Aşağı ətrafın dəqiqləşdirilməmiş mononevropatiyası**
- G58 Digər mononevropatiyalar**
- G58.0 Qabırğaarası nevropatiya**
- G58.7 Çoxsaylı mononevrit**
- G58.8 Mononevropatiyaların digər dəqiqləşdirilmiş növləri**
- G58.9 Dəqiqləşdirilməmiş mononevropatiya**
- G59*** Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərdə mononevropatiya
- G59.0*** Diabetik mononevropatiya (E10–E14 ümumi dördüncü .4† işarəsi ilə)
- G59.8*** Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərdə başqa mononevropatiyalar

Polinevropatiyalar və periferik sinir sisteminin digər zədələnmələri (G60-G64)

Çıxarılıb: ƏGO nevralgiya (M79.2)
ƏGO nevrit (M79.2)
hamiləlikdə periferik nevrit (O26.8)
ƏGO radikulit (M54.1)

G60 İrsi və idiopatik nevropatiya

G60.0 İrsi motor və sensor nevropatiya

- Şarko-Mari-Tuts } xəstəliyi
- Dejerin-Sotti }

I – IV tip irsi motor və sensor nevropatiya

Uşaqlarda hipertrofik nevropatiya

Peroneal əzələ atrofiyası (aksonal tip) (hipertrofik tip)

Russi-Levi sindromu

G60.1 Refsum xəstəliyi

G60.2 İrsi ataksiya ilə müşayiət olunan nevropatiya

G60.3 Proqressivləşən idiopatik nevropatiya

G60.8 Digər irsi və idiopatik nevropatiyalar

Morvan xəstəliyi Nematon sindromu Sensor nevropatiya:

- irsi dominant
- irsi ressesiv

G60.9 Dəqiqləşdirilməmiş irsi və idiopatik nevropatiya

G61 İltihabi polinevropatiya

G61.0 Giyen-Barre sindromu Kəskin (post-) infeksiyon polinevrit Miller Fişer sindromu

G61.1 Serum nevropatiyası

Səbəbi müəyyənləşdirmək lazım gələrsə, xarici səbəblərin əlavə kodundan (XX sinif) istifadə edilir.

G61.8 Digər iltihabi polinevropatiyalar

G61.9 Dəqiqləşdirilməmiş iltihabi polinevropatiya

G62 Digər polinevropatiyalar

G62.0 Dərman polinevropatiyaları

Dərman maddəsini müəyyənləşdirmək lazım gələrsə, xarici səbəblərin əlavə kodundan (XX sinif) istifadə edilir .

G62.1 Alkoqol polinevropatiyası

G62.2 Digər toksiki maddələr tərəfindən törədilən polinevropatiyalar

Toksiki maddəni müəyyənləşdirmək lazım gələrsə, xarici səbəblərin əlavə kodundan (XX sinif) istifadə edilir .

G62.8 Digər dəqiqləşdirilmiş polinevropatiyalar

Şüa polinevropatiyası

Səbəbi müəyyənləşdirmək lazım gələrsə, xarici səbəblərin əlavə kodundan (XX sinif) istifadə edilir.

G62.9 Dəqiqləşdirilmiş polinevropatiya

ƏGO nevropatiya

G63* Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklər zamanı polinevropatiya

G63.0* Digər rubrikalarda təsnif olunan infeksiyon və parazitər xəstəliklərdə polinevropatiya

Polinevropatiya:

- difteriyada (A36.8†)
- infeksiyon mononukleozda (B27.-†)
- cuzamda (A30.-†)
- Laym xəstəliyində (A 69.2†)
- epidemik parotitdə (B26.8†)
- kəmərləyici dəmrovda (B02.2†)

- gecikmiş sifilisdə (A52.1†)
- gecikmiş anadangəlmə sifilisdə (A50.4†)
- vərəmdə (A17.8†)

- G63.1*** Yenitörəmələrdə polinevropatiya (C00–D48†)
- G63.2*** Diabetik polinevropatiya
(E10–E14 ümumi dördüncü .4† işarəsi ilə)
- G63.3*** Digər endokrin xəstəliklərdə və maddələr mübadiləsi pozğunluqlarında polinevropatiya (E00–E07†, E15–E16†, E20–E34†, E70–E89†)
- G63.4*** Qidalanma çatmamazlığında polinevropatiya (E40–E64†)
- G63.5*** Birləşdirici toxumanın sistem zədələnmələrində polinevropatiya (M30–M35†)
- G63.6*** Digər sümük-əzələ zədələnmələrində polinevropatiya (M00–M25†, M40–M96†)
- G63.8*** Digər rubrikalarda təsnif olunan başqa xəstəliklərdə polinevropatiya
Uremik neyropatiya (N18.-†)
- G64** Periferik sinir sisteminin digər pozğunluqları
Periferik sinir sisteminin ƏGO pozğunluğu

Əzələlərin və sinir-əzələ sinapsının xəstəlikləri (G70-G73)

- G70** Myasthenia gravis və sinir-əzələ sinapsının digər pozğunluqları
Çıxarılıb: botulizm (A05.1)
tranzitor neonatal *Myasthenia gravis* (P94.0)
- G70.0** **Myasthenia gravis(ağır miasteniyə)**
Xəstəlik dərman maddəsinin qəbulundan sonra baş veribsə, onu müəyyənləşdirmək üçün xarici səbəblərin əlavə kodundan (XX sinif) istifadə edilir.
- G70.1** **Sinir-əzələ sinapsının toksiki pozğunluğu**
Toksiki maddəni müəyyənləşdirmək lazım gələrsə, xarici səbəblərin əlavə kodundan (XX sinif) istifadə edilir.
- G70.2** **Anadangəlmə və qazanılma miasteniyə**
- G70.8** **Sinir-əzələ sinapsının digər pozğunluqları**
- G70.9** **Sinir-əzələ sinapsının dəqiqləşdirilməmiş pozğunluğu**
- G71** **Əzələlərin birincili zədələnməsi**
Çıxarılıb: anadangəlmə çox saylı artroqripoz (Q74.3) maddələr mübadiləsinin pozğunluğu (E70–E90) miozit (M60.–)
- G71.0** **Əzələ distrofiyası**
Əzələ distrofiyası:
- Düşən və ya Bekker distrofiyasına bənzər uşaq tipli autosom ressesiv
 - xoşxassəli [Bekker]
 - erkən kontrakturalarla xoşxassəli kürək-incik [Emeri-Dreyfus]
 - distal

- çiyin-kürək-üz
- çanaq-bel
- göz əzələlərinin
- göz-udlaq [okulofarinqeal]
- kürək-incik
- ağır [Düşən]

Çıxarılıb: anadangəlmə əzələ distrofiyası:

- ƏGO (G71.2)
- əzələ lifinin dəqiqləşdirilmiş morfoloji zədələnməsi ilə (G71.2)

G71.1 Miotonik pozğunluqlar

Miotonik distrofiya [Şteyner]

Miotoniya:

- xondrodistrofik
- dərman mənşəli
- simptomatik

Anadangəlmə miotoniya:

- ƏGO
- dominant ötürülən [Tomsen]
- ressesiv ötürülən [Bekker] Neyromiotoniya [İsaaks] Anadangəlmə paramiotoniya

Pseudomiotoniya

Dərman maddəsini müəyyənləşdirmək lazım gələrsə, xarici səbəblərin əlavə kodundan (XX sinif) istifadə edilir.

G71.2 Anadangəlmə miopatiyalar

Anadangəlmə əzələ distrofiyası:

- ƏGO
- əzələ lifinin spesifik morfoloji zədələnməsi ilə

Xəstəlik:

- mərkəzi nüvənin
- mininuklear
- multinuklear

Əzələ liflərinin disproporsiyası

Miopatiya:

- miotubulyar (mərkəzi hüceyrə)
- nemalin [nemalin cismin xəstəliyi]

G71.3 Digər rubrikalarda təsnif olunmayan mitoxondrial miopatiya

G71.8 Əzələlərin digər birincili zədələnmələri

G71.9 Əzələlərin dəqiqləşdirilməmiş birincili zədələnməsi

ƏGO irsi miopatiya

G72 Digər miopatiyalar

Çıxarılıb: anadangəlmə çox saylı artroqripoz (Q74.3)

dermatopolimiozit (M33.–) əzələnin işemik infarktı (M62.2) miozit (M60.–)

polimiozit (M33.2)

G72.0 Dərman miopatiyası

Dərman maddəsini müəyyənləşdirmək lazım gələrsə, xarici səbəblərin əlavə kodundan (XX sinif) istifadə edilir.

G72.1 Alkoqol miopatiyası

G72.2 Digər toksiki maddələr tərəfindən törədilən miopatiya

Toksiki maddəni müəyyənləşdirmək lazım gələrsə, xarici səbəblərin əlavə kodundan (XX sinif) istifadə edilir.

G72.3 Periodik iflic

Periodik iflic (ailəvi):

- hiperkaliemik
- hipokaliemik
- miotonik
- normokaliemik

G72.4 Digər rubrikalarda təsnif olunmayan iltihabi miopatiya**G72.8 Digər dəqiqləşdirilmiş miopatiyalar****G72.9 Dəqiqləşdirilməmiş miopatiya****G73*** Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərdə əzələlərin və sinir-əzələ sinapsının zədələnmələri**G73.0* Endokrin xəstəliklərdə miastenik sindromlar**

Miastenik sindromlar:

- diabetik amiotrofiyalarda (E10–E14† ümumi dördüncü işarə ilə. 4†)
- tireotoksikoza [hipertireozda] (E05.–†)

G73.1* Lambert-İton sindromu (C00-D48†)**G73.2* Şiş xəstəliklərində digər miastenik sindromlar (C00–D48†)****G73.3* Digər rubrikalarda təsnif olunan başqa xəstəliklərdə miastenik sindromlar****G73.4* Digər rubrikalarda təsnif olunan infeksiyon və parazitər xəstəliklərdə miopatiya****G73.5* Endokrin xəstəliklərdə miopatiya**

Miopatiya:

- hiperparatireozda (E21.0–E21.3†)
- hipoparatireozda (E20.–†) Tireotoksik miopatiya (E05.–†)

G73.6* Maddələr mübadiləsi pozğunluğu zamanı miopatiya

Miopatiya:

- qlikogenin toplanma (mübadilə) pozğunluğunda (E74.0†)
- lipidlərin toplanma(mübadilə) pozğunluğunda (E75.–†)

G73.7* Digər rubrikalarda təsnif olunan başqa xəstəliklərdə miopatiya

Miopatiya

- revmatoid artritdə (M05–M06†)
- sklerodermiyada (M34.8†)
- Şeqren sindromunda (M35.0†)
- sistemli qırmızı qurdeşənəyində (M32.1†)

Serebral iflic və digər paralitik sindromlar (G80-G83)**G80 Serebral iflic**

Çıxarılıb: irsi spastik paraplegiya (G11.4)

G80.0 Kvadroplegik spastik serebral iflic

Tetraplegik spastik serebral iflic

G80.1 Diplegik spastik serebral iflic

Anadangəlmə spastik iflic (serebral)

ƏGO spastik serebral iflic

G80.2 Hemipleqik spastik serebral iflic

G80.3 Diskinetik serebral iflic

Atetoid serebral iflic

Distonik serebral iflic

G80.4 Ataksik serebral iflic

G80.8 Serebral iflicin digər növü

Qarıxıq serebral iflic sindromları

G80.9 Dəqiqləşdirilməmiş serebral iflici

ƏGO serebral iflic

G81 Hemipleqiya

Qeyd: Bu rubrikadan ilkin kodlaşdırma üçün, yalnız hemipleqiya (tam) (natamam) haqqında əlavə dəqiqləşdirmə olmadan məlumat verildikdə, çoxdan baş verdikdə və ya uzun müddət davam etdikdə, lakin səbəbi müəyyən edilmədikdə istifadə etmək tövsiyə edilir. Bu rubrikadan həmçinin çox saylı səbəblərə görə kodlaşdırma zamanı istənilən səbəbdən yaranan hemipleqiyanın tiplərini müəyyənləşdirmək üçün istifadə edilir.

Çıxarılıb: anadangəlmə serebral iflici (G80.–)

G81.0 Süst hemipleqiya

G81.1 Spastik hemipleqiya

G81.9 Dəqiqləşdirilməmiş hemipleqiya

G82 Paraplegiya və tetraplegiya

Qeyd: Bu rubrikadan ilkin kodlaşdırma üçün, yalnız sadalanmış hallar haqqında əlavə dəqiqləşdirmələr olmadan məlumat verdikdə, bu halların çoxdan müəyyən edildiyi, yaxud çoxdan davam etməsinə baxmayaraq səbəbinin dəqiqləşdirilmədiyini təsdiq edildikdə istifadə etmək tövsiyə olunur. Bu rubrikadan həmçinin çoxsaylı səbəblərə görə kodlaşdırma zamanı istənilən səbəbdən yaranan bu halları müəyyənləşdirmək üçün istifadə edilir.

Çıxarılıb: anadangəlmə serebral iflic (G80.–)

G82.0 Süst paraplegiya

G82.1 Spastik paraplegiya

G82.2 Dəqiqləşdirilməmiş paraplegiya

Hər iki aşağı ətrafın ƏGO iflici

ƏGO (aşağı ətrafların)

paraplegiya

G82.3 Süst

tetraplegiya

G82.4 Spastik

tetraplegiya

G82.5 Dəqiqləşdirilməmiş tetraplegiya

ƏGO kvadripleqiya

G83 Digər paralitik sindromlar

Qeyd: Bu rubrikadan ilkin kodlaşdırma üçün, yalnız hemipleqiya (tam) (natamam) haqqında əlavə dəqiqləşdirmə olmadan məlumat verildikdə, çoxdan baş verdikdə və ya uzun müddət davam etdikdə, lakin səbəbi müəyyən edilmədikdə istifadə etmək tövsiyə edilir. Bu rubrikadan həmçinin çox saylı səbəblərə görə kodlaşdırma zamanı istənilən səbəbdən yaranan hemipleqiyanın tiplərini müəyyənləşdirmək üçün istifadə edilir.

Daxil edilib: G80–G82 rubrikalarında göstərilən istisna olmaqla (tam) (natamam) iflic

G83.0 Yuxarı ətrafların diplegiyası

Diplegiya (yuxarı ətrafların)

Hər iki yuxarı ətrafın iflici

- G83.1 Aşağı ətrafların monoplegiyası**
Aşağı ətrafların iflici
- G83.2 Yuxarı ətrafların monoplegiyası**
Yuxarı ətrafların iflici
- G83.3 Dəqiqləşdirilməmiş monoplegiya**
- G83.4 At quyruğu sindromu**
At quyruğu sindromu ilə bağlı neyrogen sidik kisəsi
Çıxarılıb: ƏGO spinal sidik kisəsi (G95.8)
- G83.8 Digər dəqiqləşdirilmiş paralitik sindromlar**
Todda iflici (postepileptik)
- G83.9 Dəqiqləşdirilməmiş paralitik sindrom**

Sinir sisteminin digər pozğunluqları (G90-G99)

- G90 Vegetativ (avtonom) sinir sisteminin pozğunluqları**
Çıxarılıb: vegetativ sinir sisteminin alkoqol təsirindən yaranan pozğunluğu (G31.2)
- G90.0 İdiopatik periferik vegetativ nevropatiya**
Karotid sinusun qıcıqlanması ilə bağlı bayılma
- G90.1 Ailəvi dizavtonomiya [Rayli-Deya]**
- G90.2 Horner sindromu**
Bernar (-Horner) sindromu
- G90.3 Polisistem degenerasiya**
Nevrogen ortostatik hipotenziya [Şaya-Dreycer]
Çıxarılıb: ƏGO ortostatik hipotenziya (I95.1)
- G90.4 Avtonom refleks pozğunluğu**
- G90.8 Vegetativ [avtonom] sinir sisteminin digər pozğunluqları**
- G90.9 Vegetativ [avtonom] sinir sisteminin dəqiqləşdirilməmiş pozğunluğu**
- G91 Hidrosefaliya**
Daxil edilib: qazanılma hidrosefaliya
Çıxarılıb: hidrosefaliya
- anadangəlmə (Q03.-)
 - anadangəlmə toksoplazmozla bağlı (R37.1)
- G91.0 Əlaqəli hidrosefaliya**
- G91.1 Obstruktiv hidrosefaliya**
- G91.2 Normal təzyiqli hidrosefaliya**
- G91.3 Dəqiqləşdirilməmiş posttravmatik hidrosefaliya**
- G91.8 Hidrosefaliyanın digər növləri**
- G91.9 Dəqiqləşdirilməmiş hidrosefaliya**
- G92 Toksiki ensefalopatiya**
Toksiki maddəni müəyyənləşdirmək lazım gələrsə, xarici səbəblərin əlavə kodundan(XX sinif) istifadə edilir.
- G93 Baş beynin digər zədələnmələri**

G93.0 Serebral kista

Araxnoidal kista

Qazanılma poliensefalitik kista

Çıxarılıb: yenidogoğlumşun qazanılma periventrikulyar kistası (P91.1)
anadangəlmə serebral kista (Q04.6)

G93.1 Baş beynin digər rubrikalarda təsnif olunmayan anoksik zədələnməsi

Çıxarılıb: abortu, uşaqlıqdan kənar və ya molyar hamiləliyi ağırlaşdırən (O00–O07, O08.8)
hamiləliyi, doğuşları və ya dolazadətməni ağırlaşdırən (O29.2, O74.3, O89.2) cərrahi
və tibbi yardımı ağırlaşdırən (T80–T88)
neonatal anoksiya (P21.9)

G93.2 Xoşxassəli kəllədaxili hipertenziya

Çıxarılıb: hipertenziv ensefalopatiya (I67.4)

G93.3 Keçirilmiş virus xəstəliyindən sonra yorğunluq sindromu

Xoşxassəli mialgik ensefalomielit

G93.4 Dəqiqləşdirilməmiş ensefalopatiya

Çıxarılıb: ensefalopatiya:

- alkoqol mənşəli (G31.2)
- toksiki (G92)

G93.5 Baş beynin sıxılması Baş beynin (kötüyün) sıxılması Baş beynin (kötüyün) əzilməsi

Çıxarılıb: baş beynin travmatik (diffuz) sıxılması (S06.2)

- ocaqlı (S06.3)

G93.6 Beyin ödemi

Çıxarılıb: beyin ödemi:

- doğuş travması nəticəsində (P11.0)
- travmatik (S06.1)

G93.7 Reye sindromu

Xarici faktoru müəyyən etmək lazım gələrsə, xarici səbəblərin əlavə kodundan (XX sinif) istifadə edilir.

G93.8 Baş beynin digər dəqiqləşdirilmiş zədələnmələri

Şüalanma ilə bağlı ensefalopatiya

Xarici faktoru müəyyənləşdirmək lazım gələrsə, xarici səbəblərin əlavə kodundan (XX sinif) istifadə edilir.

G93.9 Baş beynin dəqiqləşdirilməmiş zədələnməsi

G94* Baş beynin digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərdə zədələnməsi

G94.0* Digər rubrikalarda təsnif olunan infeksiyon və parazitər xəstəliklərdə hidrosefaliya (A00–B99†)

G94.1* Şiş xəstəliklərində hidrosefaliya (C00–D48†)

G94.2* Digər rubrikalarda təsnif olunan başqa xəstəliklər zamanı hidrosefaliya

G94.8* Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklər zamanı baş beynin başqa dəqiqləşdirilmiş zədələnmələri

G95 Onurğa beyninin digər xəstəlikləri

Çıxarılıb: mielit (G04.-)

G95.0 Siringomieliya və siringobulbiya

G95.1 Damar mielopatiyaları

Onurğa beyninin kəskin infarktı (embolik) (qeyri-embolik)

Onurğa beyin arteriyasının trombozu

Hepatomieliya

Qeyri-piogen onurğa beyni flebiti və tromboflebiti

Onurğa beyninin ödemi

Yarımkəskin nekrotik mielopatiya

Çıxarılıb: qeyri-piogen istisna olmaqla, onurğa beyninin flebiti və tromboflebiti (G08)

G95.2 Onurğa beyninin dəqiqləşdirilməmiş sıxılması**G95.8 Onurğa beyninin digər dəqiqləşdirilmiş xəstəlikləri**

ƏGO "spinal" kisəsi

Mielopatiya:

- dərman mənşəli
- şüalanma

Xarici faktoru müəyyən etmək lazım gələrsə, xarici səbəblərin əlavə kodundan (XX sinif) istifadə edilir.

Çıxarılıb: Nevrogen sidik kisəsi:

- ƏGO (N31.9)
- at qüyrüğü sindromu ilə bağlı (G83.4)

Onurğa beyninin zədələnməsi olmadan sidik kisəsinin sinir-əzələ disfunksiyası (N31.–)

G95.9 Onurğa beyninin dəqiqləşdirilməmiş xəstəliyi

ƏGO mielopatiya

G96 Mərkəzi sinir sisteminin digər pozğunluqları**G96.0 Serebrospinal mayenin axması [likvoreya]**

Çıxarılıb: onurğa beyin punksiyası zamanı (G97.0)

G96.1 Baş beyin qişalarının digər rubrikalarda təsnif olunmayan zədələnmələri

Meningeal bitişmə (serebral) (spinal)

G96.8 Mərkəzi sinir sisteminin digər dəqiqləşdirilmiş zədələnmələri**G96.9 Mərkəzi sinir sisteminin dəqiqləşdirilməmiş zədələnməsi****G97 Mərkəzi sinir sisteminin digər rubrikalarda təsnif olunmayan tibbi proseduralardan sonra pozğunluğu****G97.0 Onurğa beyin punksiyasında serebrospinal mayenin axması****G97.1 Onurğa beyin punksiyasına digər reaksiya****G97.2 Mədəciklərin şuntlanmasından sonra kəllədaxili hipertenziya****G97.8 Sinir sisteminin tibbi proseduralardan sonra digər pozğunluqları****G97.9 Dəqiqləşdirilməmiş tibbi proseduralardan sonra sinir sisteminin pozğunluğu****G98 Sinir sisteminin digər rubrikalarda təsnif olunmayan başqa pozğunluqları**

Sinir sisteminin ƏGO zədələnməsi

G99* Sinir sisteminin digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklər zamanı başqa pozğunluqları**G99.0* Endokrin xəstəliklərdə və maddələr mübadiləsi pozğunluqlarında vegetativ (avtonom) nevropatiyalar**

Amiloid vegetativ (avtonom) nevropatiya (E85.–†)

Diabetik mieloid nevropatiya (E10-E14 ümumi dördüncü .4† işarəsi ilə)

G99.1* Vegetativ (avtonom) sinir sisteminin digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklər zamanı başqa pozğunluqları

G99.2* Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklər zamanı mielopatiya

Ön spinal və ya vertebral arteriyanın sıxılma sindromu (M47.0†)

Aşağıdakılar zamanı mielopatiyalar:

- fəqərəarası disk pozğunluqlarında (M50.0†, M51.0†)
- neoplastik xəstəliklərdə (C00-D48†)
- spondilyozda (M47.–†)

G99.8* Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklər zamanı sinir sisteminin başqa dəqiqləşdirilmiş pozğunluqları

Uremik iflic (N18.5†)

VII SİNİF

Gözün və gözün əlavə aparatının xəstəlikləri (H00-H59)

Çıxarılıb: perinatal dövrdə meydana çıxan xüsusi hallar (P00-P96)
bəzi infeksiyon və parazitər xəstəliklər (A00-B99)
hamiləliyin, doğuşun və zahılıq dövrünün ağırlaşmaları (O00-O99)
anadangəlmə anomaliyalar, deformasiyalar və xromosom pozğunluqları (Q00-Q99) endokrin sistemin xəstəlikləri, qidalanma və maddələr mübadiləsinin pozğunluqları (E00-E90)
travmalar, zəhərlənmələr və xarici səbəblərin təsirinin digər nəticələri (S00-T98)
yeni törəmələr (C00-D48)
digər rubrikalarda təsnif olunmayan, klinik və laborator müayinələr nəticəsində aşkar edilən simptomlar, əlamətlər və normadan kənar çıxıntılar (R00-R99)

Bu sinif aşağıdakı rubrikalardan ibarətdir:

- H00-H06 Göz qapağının, göz yaşı yollarının və göz yuvasının xəstəlikləri
- H10-H13 Konyuktivanın xəstəlikləri
- H15-H22 Skleranın, buynuz qişanın, qüzehli qişanın və kiprikli cismin xəstəlikləri
- H25-H28 Büllurun xəstəlikləri
- H30-H36 Tor qişanın və damarlı qişanın xəstəlikləri
- H40-H42 Qlaukoma
- H43-H45 Şüşəyəbənzer cismin və göz almasının xəstəlikləri
- H46-H48 Görmə sinirinin və görmə yollarının xəstəlikləri
- H49-H52 Göz almasının əzələlərinin xəstəlikləri, müştərək hərəkətin, akkomodasiyanın və refraksiyanın pozğunluqları
- H53-H54 Görmə pozğunluğu və korluq
- H55-H59 Gözün və gözün əlavə aparatının xəstəlikləri

Ulduzla aşağıdakı kodlar işarə edilmişdir.

- H03* Göz qapağının digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərdə zədələnmələri
- H06* Göz yaşı aparatının və göz yuvasının digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərdə zədələnmələri
- H13* Konyuktivanın digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərdə zədələnmələri
- H19* Skleranın və buynuz qişanın digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərdə zədələnmələri
- H22* Qüzehli qişanın, kiprikli cismin digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərdə zədələnmələri
- H28* Katarakta və digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərdə büllurun başqa zədələnmələri
- H32* Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərdə xarioretinal pozğunluqlar H36* Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərdə tor qişanın zədələnmələri
- H42* Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərdə qlaukoma
- H45* Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərdə şüşəyəbənzer cismin və göz almasının zədələnmələri
- H48* Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərdə görmə sinirinin (2-ci) və görmə yollarının zədələnmələri
- H58* Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərdə gözün və gözün əlavə aparatının başqa zədələnmələri

Göz qapağının, göz yaşı yollarının və göz yuvasının xəstəlikləri (H00-H06)

H00 Hordeolum və xalazion

H00.0 Hordeolum və göz qapağının digər dərin iltihabları

Göz qapağının:

- absesi
- furunkulu
- it dirsəyi

H00.1 Xalazion

H01 Göz qapağının digər iltihabları

H01.0 Blefarit

Çıxarılıb: blefarokonyuktivit (H10.5)

H01.1 Göz qapağının qeyri-infeksiyon dermatozları

Göz qapağının:

- allergik
 - kontakt
 - ekzematöz
- } dermatiti

diskşəkili eritematoz qurdeşənəyi
kseroderması

H01.8 Göz qapağının digər dəqiqləşdirilmiş iltihabları

H01.9 Göz qapağının dəqiqləşdirilməmiş iltihabı

H02 Göz qapağının digər xəstəlikləri

Çıxarılıb: göz qapağının anadangəlmə inkişaf qüsurları (Q10.0–Q10.3)

H02.0 Entropion və göz qapağının trixiazi

H02.1 Göz qapağının ektropionu

H02.2 Laqoftalm

H02.3 Blefaroxalazis

H02.4 Göz qapağının ptozu

H02.5 Göz qapağının funksiyasını pozan digər xəstəliklər

Ankiloblefaron

Blefarofimoz

Göz qapağının büzüşməsi

Çıxarılıb: blefarospazm (G24.5)

tik (psixogen) (F95.–)

- üzvi (Q25.6)

H02.6 Göz qapağının ksantelazması

H02.7 Göz ətrafı nahiyənin və göz qapağının digər degenerativ xəstəlikləri

Göz qapağının:

- xloazması
- madarozu
- vitiliqosu

H02.8 Göz qapağının digər dəqiqləşdirilmiş xəstəlikləri

Göz qapağının hipertrixozu

Göz qapağının çıxarılmamış yad cismi

H02.9 Göz qapağının dəqiqləşdirilməmiş xəstəliyi

- H03*** Göz qapağının digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərdə zədələnməsi
- H03.0*** **Göz qapağının digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərdə parazitər xəstəlikləri**
Göz qapağının *Demodex species* növləri tərəfindən törədilən dermatiti (B88.0†)
Göz qapağının parazitər zədələnməsi:
- leyşmaniozda (B55.-†)
 - loaozda (kalabar şişi) (B74.3†)
 - onxoserkozda (B73†)
 - pedikulyozda (B85.3†)
- H03.1** **Göz qapağının digər rubrikalarda təsnif olunan başqa infeksiyon xəstəliklərdə zədələnmələri**
Göz qapağının zədələnməsi:
- herpesvirus infeksiyalarında (herpes simplex) (B00.5†)
 - cüzamda (A30.-†)
 - kontagioz molluskla yoluxmada (B08.1†)
 - vərəmdə (A18.4†)
 - tropik frombeziyada (qeyri-zöhrəvi sifilis) (A66.-†)
 - kəmərləyici dəmrovda [herpes zoster] (B02.3†)
- H03.8*** **Digər rubrikalarda təsnif olunan başqa xəstəliklərdə göz qapağının zədələnmələri**
İmpetiqoda göz qapağının zədələnməsi (L01.0†)
- H04** Göz yaşı aparatının xəstəlikləri
Çıxarılıb: göz yaşı aparatının anadangəlmə qüsurları (Q10.4–Q10.6)
- H04.0** **Dakrioadenit**
Göz yaşı vəzilərinin xroniki hipertrofiyası
- H04.1** **Göz yaşı vəzisinin digər xəstəlikləri**
Dakriops
Quru göz sindromu
Göz yaşı vəzisinin:
- kistası
 - atrofiyası
- H04.2** **Epifora**
- H04.3** **Göz yaşı axacaqlarının kəskin və dəqiqləşdirilməmiş iltihabı**
Dakriosistit (fleqmanoz) }
Dakrioperisistit } kəskin, yarımkəskin və ya dəqiqləşdirilmiş
Göz yaşı kanalikuliti }
- Çıxarılıb:* yenidoğulmuşun dakriosistiti (P39.1)
- H04.4** **Göz yaşı axacaqlarının xroniki iltihabı**
Dakriosistit (xroniki)
Göz yaşı vəzisinin xroniki:
- kanalikuliti
 - mukoseli (selikli kista)
- H04.5** **Göz yaşı axacaqlarının stenozu və çatmamazlığı**
Dakriolit
Göz yaşı nöqtəsinin çevrilməsi
Göz yaşı:
- kanalçığının } stenozu
 - axacağıının }
 - kisəciyinin }

- H04.6 Göz yaşı axacaqlarının digər dəyişiklikləri**
Göz yaşı fistulu
- H04.8 Göz yaşı aparatının digər xəstəlikləri**
- H04.9 Göz yaşı aparatının dəqiqləşdirilməmiş xəstəliyi**
- H05 Göz yuvasının xəstəlikləri**
Çıxarılıb: göz yuvasının anadangəlmə inkişaf qüsurları (Q10.7)
- H05.0 Göz yuvasının kəskin iltihabı**
Göz yuvasının:
 - absesi
 - sellyuliti
 - osteomieliti
 - periostiti
 - tenoniti
- H05.1 Göz yuvasının xroniki iltihabi xəstəlikləri**
Göz yuvasının qranuloması
- H05.2 Ekzoftalmik vəziyyət**
Göz almasının ƏGO yerdəyişməsi (xarici)
Göz yuvasının:
 - qansızması
 - ödem
- H05.3 Göz yuvasının deformasiyası**
Göz yuvasının:
 - atrofiyası
 - ekzostoza
- H05.4 Enoftalm**
- H05.5 Göz yuvasının dəlib-keçən yarası nəticəsində göz yuvasına çoxdan düşmüş, çıxarılmamış yad cisim**
Retrobulbar yad cisim
- H05.8 Göz yuvasının digər xəstəlikləri**
Göz yuvasının kistası
- H05.9 Göz yuvasının dəqiqləşdirilməmiş xəstəliyi**
- H06*** Göz yaşı aparatının və göz yuvasının digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərdə zədələnmələri
- H06.0*** Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərdə göz yaşı aparatının zədələnmələri
- H06.1*** Göz yuvasının digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərdə parazitə invaziyası
Göz yuvasının exinokokla infeksiyalaşması (B67.–†)
Göz yuvasının miyazı (B87.2†)
- H06.2*** Qalxanabənzər vəzinin funksiyasının pozğunluğunda ekzoftalm (E05.–†)
- H06.3*** Başqa rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərdə göz yuvasının digər zədələnmələri

Konyuktivanın xəstəlikləri (H10–H13)

H10 Konyuktivit

Çıxarılıb: keratokonyuktivit (H16.2)

H10.0 Selikli -irinli konyuktivit

H10.1 Kəskin atopik konyuktivit

H10.2 Digər kəskin konyuktivitlər

H10.3 Kəskin dəqiqləşdirilməmiş konyuktivit

Çıxarılıb: yenidoğulmuşun ƏGO oftalmiyası (P39.1)

H10.4 Xroniki konyuktivit

H10.5 Blefarokonyuktivit

H10.8 Digər konyuktivitlər

H10.9 Dəqiqləşdirilməmiş konyuktivit

H11 Konyuktivanın digər xəstəlikləri

Çıxarılıb: keratokonyuktivit (H16.2)

H11.0 Pteriqium

Çıxarılıb: psevdopteriqium (H11.8)

H11.1 Konyuktival degenerasiya və çöküntülər

Konyuktival:

- argiriya
- konkretlər
- pigmentləşmə
- ƏGO kseroz

H11.2 Konyuktivanın çapıqları

Simblefaron

H11.3 Konyuktivanın qansızması

Konyuktiva altına qansızma

H11.4 Konyuktivanın digər vaskulyar xəstəlikləri və kistaları

Konyuktivanın:

- anevrizması
- hiperemiyası
- ödem

H11.8 Konyuktivanın digər dəqiqləşdirilmiş xəstəlikləri

Psevdopteriqium

H11.9 Konyuktivanın dəqiqləşdirilməmiş xəstəliyi

H13* Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərdə konyuktivanın zədələnmələri

H13.0* Konyuktivanın filyarioz invaziyası (B74.–†)

H13.1* Digər rubrikalarda təsnif olunan infeksiyon və parazitar xəstəliklərdə konyuktivit

Konyuktivit:

- akantamöblü (B60.1†)
- follikulyar (kəskin) adenoviruslu (B30.1†)
- xlamidiyalı (A74.0†)

- difteriyalı (A36.8†)
- qonokokklu (A54.3†)
- hemorragik (kəskin) (epidemik) (B30.3†)
- herpes virus mənşəli [herpes simplex] (B00.5†)
- meninqokokklu (A39.8†)
- Nyukasl (B30.8†)
- kəmərləyici dəmrov [zoster] (B02.3†)

H13.2* Digər rubrikalarda təsnif olunan başqa xəstəliklərdə konyuktivit

H13.3* Göz pemfiqoidi (L12.–†)

H13.8* Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərdə konyuktivanın başqa zədələnmələri

Skleranın buynuz qişanın, quzeşli qişanın və kirpikli cismin xəstəlikləri
(H15–H22)

H15 Skleranın xəstəlikləri

H15.0 Sklerit

H15.1 Episklerit

H15.8 Skleranın digər zədələnmələri

Ekvatorial stafiloma

Skleranın ektaziyası

Çıxarılıb: degenerativ miopiya (H44.2)

H15.9 Skleranın dəqiqləşdirilməmiş xəstəliyi

H16 Keratitlər

H16.0 Buynuz qişanın xorası

Xora:

- buynuz qişanın:
 - ƏGO
 - mərkəzi
 - kənarı
 - perforativ
 - halqavari
 - hipopionla
- Muren

H16.1 Konyuktivitsiz müşahidə olunan digər səthi keratitlər

Keratit:

- areolyar
- sapşəkilli
- monetşəkilli
- ulduzlu
- zolaqlı
- səthi nöqtəvi

Fotokeratit

Qar korluğu

H16.2 Keratokonyuktivit

Keratokonyuktivit:

- ƏGO
- ifrazatlı
- neyrotrofik
- fliktenulyoz

Nodoz [düyünlü] oftalmiya

Konyuktivitlə müşahidə olunan səthi keratit

H16.3 İnterstisial (stromal) və dərin keratit**H16.4 Buynuz qişanın neovaskulyarizasiyası**

„Kölgəyəbənzer (buynuz qişa) damarları”

Pannus (buynuz qişa)

H16.8 Keratitin digər formaları**H16.9 Dəqiqləşdirilməmiş keratit****H17 Buynuz qişanın çapıqları və bulanması****H17.0 Yapışan leykoma****H17.1 Buynuz qişanın digər mərkəzi bulanmaları****H17.8 Buynuz qişanın digər çapıqları və bulanmaları****H17.9 Buynuz qişanın dəqiqləşdirilməmiş çapıqları və bulanmaları****H18 Buynuz qişanın digər xəstəlikləri****H18.0 Buynuz qişada çöküntülər və piqmentasiya**

Buynuz qişaya qansızma Kayzer –Fleyşer halqası Krukenberq iyi

Steqli xətti

Zədələnməni törədən dərman preparatını müəyyənləşdirmək lazım gələrsə, xarici səbəblərin əlavə kodundan (XX sinif) istifadə edilir .

H18.1 Bullyoz keratopatiya**H18.2 Buynuz qişanın digər ödemləri****H18.3 Buynuz qişanın qatlarının dəyişiklikləri**

Desemet membranasının:

- büküşü
- cırılması

H18.4 Buynuz qişanın degenerasiyası

Qocalıq qövsü

Lentşəkilli keratopatiya

Çıxarılıb: Muren xorası (H16.0)**H18.5 Buynuz qişanın irsi distrofiyaları**

Buynuz qişanın distrofiyası:

- epitelial
- qranulyar
- xəlbirli
- ləkəli

Fuks distrofiyası

H18.6 Keratokonus**H18.7 Buynuz qişanın digər deformasiyaları**

Buynuz qişanın:

- ektaziyası
- stafilomasi
- desemetosele

Çıxarılıb: buynuz qişanın anadangəlmə inkişaf qüsurları (Q13.3–Q13.4)

H18.8 Buynuz qişanın digər dəqiqləşdirilmiş xəstəlikləri

Buynuz qişanın:

- anesteziyası
- hiposteziyası
- residivləşən eroziyası

H18.9 Buynuz qişanın dəqiqləşdirilməmiş xəstəliyi

H19* Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərdə skleranın və buynuz qişanın zədələnmələri

H19.0* Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərdə sklerit və episklerit

Sifilitik episklerit (A52.7†)

Vərəm episkleriti (A18.5†)

Zoster skleriti (kəmərleyici dəmrovda) (B02.3†)

H19.1* Sadə herpes virusu tərəfindən törədilən keratit və keratokonyuktivit (B00.5†)

Diskəbənzər və dendritik keratit

H19.2* Digər rubrikalarda təsnif olunan başqa infeksiyon və parazitar xəstəliklərdə keratit və keratokonyuktivit

İnfeksiyon keratokonyuktivit (B30.0†)

Keratit və keratokonyuktivit (interstisial) (stromal):

- akantamöbiazda (B60.1†)
- qızılıcada (B05.8†)
- sifilisdə (A50.3†)
- vərəmdə (A18.5†)
- kəmərleyici dəmrovda [zoster] (B02.3†)

H19.3* Digər rubrikalarda təsnif olunan keratit və keratokonyuktivit

Quru keratokonyuktivit (M35.0†)

H19.8* Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərdə skleranın və buynuz qişanın başqa zədələnmələri

Daun xəstəliyində keratokonus (Q90.–†)

H20 İridosiklit

H20.0 Kəskin və yarımkəskin iridosiklit

Kəskin, residivləşən və yarımkəskin:

- ön uveit
- siklit
- iritit

H20.1 Xroniki iridosiklit

H20.2 Linza ilə bağlı yaranan iridosiklit

H20.8 Digər iridosiklitlər

H20.9 Dəqiqləşdirilməmiş iridosiklit

H21 Qüzehli qişanın və kirpikli cismin digər xəstəlikləri

Çıxarılıb: simpatik uveit (H44.1)

H21.0 Hifema

Çıxarılıb: travmatik hifema (S05.1)

H21.1 Qüzehli qişanın və kirpikli cismin digər damar xəstəlikləri

Qüzehli qişanın və ya kirpikli cismin neovaskulyarizasiyası

Qüzehli qişanın rubeozu

H21.2 Qüzehli qışanın və kirpikli cismin degenerasiyası

Degenerasiya:

- qüzehli qışanın (piqmentli)
- bəbək kənarının

İridoşizis

Qüzehli qışanın (essensial) (proqressivləşən) atrofiyası

Bəbəyin miotik kistası

Qüzehli qışanın şəffaflaşması

H21.3 Qüzehli qışanın, kirpikli cismin və gözün ön kamerasının kistası

Qüzehli qışanın, kirpikli cismin və gözün ön kamerasının kistası:

- ƏGO
- ekssudativ
- implantasion
- parazitər

Çıxarılıb: bəbəyin miotik kistası (H21.2)**H21.4 Bəbək membranları** Qüzehli qışanın bombajı Bəbəyin:

- okklüziyası
- bitişməsi

H21.5 Qüzehli qışanın və kirpikli cismin bitişmələri və cırılmaları

Honiosinexiya

İridodializ

Kamera bucaqlarının ressesiyası(atrofiyası)

Sinexiyalar (qüzehli qışanın):

- ƏGO
- ön
- arxa

Çıxarılıb: korektopiya (Q13.2)**H21.8 Qüzehli qışanın və kirpikli cismin digər dəqiqləşdirilmiş xəstəlikləri****H21.9 Qüzehli qışanın və kirpikli cismin dəqiqləşdirilməmiş xəstəliyi****H22*** Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərdə qüzehli qışanın və kirpikli cismin zədələnmələri**H22.0*** Digər rubrikalarda təsnif olunan infeksiyon xəstəliklərdə iridosiklit

İridosiklit:

- qonokokk infeksiyalarında (A54.3†)
- herpes virus [herpes simplex] infeksiyalarında (B00.5†)
- sifilisdə (ikincili) (A51.4†)
- vərəmdə (A18.5†)
- kəmərləyici dəmrovda [zoster] (B02.3†)

H22.1* Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərdə iridosiklit

İridosiklit:

- ankilozlaşan spondilitdə (M45†)
- sarkoidozda (D86.8†)

H22.8* Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərdə qüzehli qışanın və kirpikli cismin başqa zədələnmələri

Büllurun xəstəlikləri (H25 - H28)

- H25 Qocalıq kataraktası**
Çıxarılıb: büllurun qeyri-həqiqi ayrılması ilə kapsulyar qlaukoma (H40.1)
- H25.0 Başlanğıc qocalıq kataraktası**
Qocalıq kataraktası:
• koronar
• kortikal
• nöqtəvi
Subkapsulyar polyar qocalıq kataraktası (ön) (arxa)
Su yarıqları
- H25.1 Qocalıq nüvə kataraktası**
Qara katarakta
Sklerotik nüvə kataraktası
- H25.2 Qocalıq morqani kataraktası**
Yetişmiş qocalıq kataraktası
- H25.8 Digər qocalıq kataraktaları**
Qocalıq kataraktasının kombinə olunmuş formaları
- H25.9 Dəqiqləşdirilməmiş qocalıq kataraktası**
- H26 Digər kataraktalar**
Çıxarılıb: anadangəlmə katarakta (Q12.0)
- H26.0 Uşaqlıq, gənclik və presenil katarakta**
- H26.1 Travmatik katarakta**
Səbəbi müəyyənləşdirmək lazım gələrsə, xarici təsirlərin əlavə kodundan (XX sinif) istifadə edilir.
- H26.2 Ağırlaşmış katarakta**
Xroniki iridosiklitdə katarakta
Göz xəstəliklərində ikincili katarakta
Glaucomatous flecks(ləkə)(subcapsular)
- H26.3 Dərman preparatlarının törətdiyi katarakta**
Dərman preparatını müəyyənləşdirmək lazım gələrsə, xarici səbəblərin əlavə kodundan (XX sinif) istifadə edilir .
- H26.4 İkincili katarakta** Sekundar katarakta Semmerinq halqası
- H26.8 Digər dəqiqləşdirilmiş katarakta**
- H26.9 Dəqiqləşdirilməmiş katarakta**
- H27 Büllurun digər xəstəlikləri**
Çıxarılıb: büllurun anadangəlmə qüsurları (Q12.–)
implantasiya olunmuş büllurla bağlı mexaniki ağırlaşmalar (T85.2)
pseudofakiya (Z96.1)
- H27.0 Afakiya**
- H27.1 Büllurun çıxığı**
- H27.8 Büllurun digər dəqiqləşdirilmiş xəstəlikləri**
- H27.9 Büllurun dəqiqləşdirilməmiş xəstəliyi**
- H28*** Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərdə katarakta və büllurun digər zədələnmələri

- H28.0*** Diabetik katarakta (E10–E14 ümumi dördüncü .3† işarəsi ilə)
- H28.1*** Endokrin sistemin digər xəstəliklərində, başqa qidalanma və maddələr mübadiləsinin pozğunluqlarında katarakta
Hipoparatiroidizm katarakta (E20.–†)
Qidalanma çatmamazlığında və susuzlaşmada katarakta (E40–E46†)
- H28.2*** Digər rubrikalarda təsnif olunan başqa xəstəliklərdə katarakta
Miotonik katarakta (G71.1†)
- H28.8*** Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərdə büllurun başqa zədələnmələri

Tor qişasının və damarlı qişanın xəstəlikləri (H30–H36)

- H30** Xorioretinal iltihab
- H30.0** Ocaqlı xorioretinal iltihab
Ocaqlı:
• xorioretinit
• xorioidit
• retinit
• retinoxorioidit
- H30.1** Disseminə olunmuş xorioretinal iltihab
Disseminə olunmuş:
• xorioretinit
• xorioidit
• retinit
• retinoxorioidit
Çıxarılıb: eksudativ retinopatiya (H35.0)
- H30.2** Arxa siklit
Pars planitis
- H30.8** Digər xorioretinal iltihablar
Xarad xəstəliyi
- H30.9** Dəqiqləşdirilməmiş xoreoretinal iltihab
ƏGO:
• xorioretinit
• xorioidit
• retinit
• retinoxorioidit
- H31** Gözün damarlı qişasının digər xəstəlikləri
- H31.0** Xorioretinal çapıqlar
Arxa qütbün (iltihabdan sonrakı) (posttravmatik) ləkəli çapığı
Günəş retinopatiyası
- H31.1** Gözün damarlı qişasının degenerasiyası
Gözün damarlı qişasının:
• atrofiyası
• sklerozu
Çıxarılıb: angioid zolaqlar (H35.3)
- H31.2** Gözün damarlı qişasının irsi distrofiyası
Xorioidermiyası

Xorioidal distrofiya (mərkəzi-areolyar) (generalizə olunmuş) (peripapillyar)
Gözün damarlı qişasının halqavari atrofiyası
Çıxarılıb: ornitinemiya (E72.4)

H31.3 Damarlı qişanın qansızması və cırılması

Damarlı qişanın qansızması:

- ƏGO
- ekspulsiv

H31.4 Damarlı qişanın qopması

H31.8 Damarlı qişanın digər dəqiqləşdirilmiş xəstəlikləri

H31.9 Damarlı qişanın dəqiqləşdirilməmiş xəstəliyi

H32* Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərdə xorioretinal pozğunluqlar

H32.0* Digər rubrikalarda təsnif olunmuş infeksiyon və parazitar xəstəliklərdə xorioretinal iltihab

Xorioretinit:

- gec sifilitik mənşəli (A52.7†)
- toksoplazmoz mənşəli (B58.0†)
- vərəm mənşəli (A18.5†)

H32.8* Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərdə başqa xorioretinal pozğunluqlar

Albinuriya mənşəli retinit (N18.5†) Böyrək mənşəli retinit (N18.5†)

H33 Tor qişanın qopması və cırılması

Çıxarılıb: tor qişanın pigment epitelinin qopması (H35.7)

H33.0 Tor qişanın cırılma ilə qopması

Tor qişanın cırılma nəticəsində qopması

H33.1 Retinoşizis və retinal kistalar

Dişli kənarın (ora serrata) kistası

Tor qişanın ƏGO parazitar kistası

Tor qişanın psevdokistası

Çıxarılıb: anadangəlmə retinoşizis (Q14.1)

tor qişanın mikrokistoz degenerasiyası(H35.4)

H33.2 Tor qişanın seroz qopması

Tor qişanın qopması:

- ƏGO
- tor qişanın cırılması olmadan

Çıxarılıb: mərkəzi serozlu xorioretinopatiya (H35.7)

H33.3 Tor qişanın qopması olmadan retinal cırılmalar

Tor qişanın qopması olmadan:

- Nalabənzər cırılması
- Dairəvi köndələn cırılması
- *Operculum*(operkulyar) cırılması
- ƏGO retinal cırılma

Çıxarılıb: tor qişanın qopması ilə bağlı icra edilmiş əməliyyatlardan sonra xorioretinal çapıqlar (H59.8)

tor qişanın cırılma olmadan periferik degenerasiyası (H35.4)

H33.4 Tor qişanın traksion qopması

Tor qişanın qopması ilə proliferativ vitreoretinopatiya

H33.5 Tor qişanın qopmasının digər formaları

H34 Tor qişanın damarlarının okklyüziyası

Çıxarılıb: keçici korluq (G45.3)

H34.0 Keçici retinal arterial okklyüziya**H34.1 Mərkəzi retinal arterial okklyüziya****H34.2 Digər retinal arterial okklyüziyalar**

Xollenxorst ləkələri

Retinal:

- arterial okklyüziya
 - şaxələrinin
 - hissəvi
- mikroemboliya

H34.8 Digər retinal damar okklyüziyaları

Retinal venoz okklyüziyaları:

- mərkəzi
- erkən
- hissəvi
- venoz şaxələrin

H34.9 Dəqiqləşdirilməmiş retinal vaskulyar okklyüziya**H35 Tor qişanın digər xəstəlikləri****H35.0 Fon retinopatiyaları və retinal damar dəyişiklikləri**

Retinal damar şəklinin dəyişikliyi

Retinal:

- mikroanevrizmalar
- neovaskulyarizasiya
- perivaskulit
- varikoz dəyişikliklər
- damar futlyarları
- vaskulit

Retinopatiya:

- ƏGO
- ƏGO fon
- Kouts (xarici eksudativ retinopatiya)
- eksudativ
- hipertenziv

H35.1 Preretinopatiya

Retrolental fibroplaziya

H35.2 Digər proliferativ retinopatiya

Proliferativ vitreoretinopatiya

Çıxarılıb: tor qişanın qopması ilə proliferativ vitreoretinopatiya (H33.4)

H35.3 Arxa qütbün və ləkənin degenerasiyası

Ləkənin:

- angioid zolağı
- kistası
- druzları (degenerativ)
- dəliyi
- büzüşməsi

Kunt-Yunius degenerasiyası

Ləkənin qocalıq degenerasiyası (atrofik) (eksudativ)

Toksik makulopatiya

Zədələnməni törədən dərman preparatını müəyyənləşdirmək lazım gələrsə, xarici səbəblərin əlavə kodundan (XX sinif) istifadə edilir.

H35.4 Periferik retinal degenerasiya

Tor qişanın degenerasiyası:

- ƏGO
- xəlbirli
- mikrosistoz
- palisad
- daşlı küçəyə bənzər
- retikulyar

Çıxarılıb: retinal cırılma ilə müşahidə olunan (H33.3)

H35.5 İrsi retinal distrofiyalar

Distrofiya:

- retinal (albipunktat) (piqment) (yumurta sarısınınabənzər)
- tapetoretinal
- vitreoretinal Piqment distrofiyası Ştarqardt xəstəliyi

H35.6 Retinal qansızma

H35.7 Tor qişa qatlarının ayrılması

Mərkəzi seroz xorioretinopatiya

Retinal piqment epitelinin qopması

H35.8 Digər dəqiqləşdirilmiş retinal pozğunluqlar

H35.9 Tor qişanın dəqiqləşdirilməmiş xəstəliyi

H36* Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərdə tor qişanın zədələnmələri

H36.0* Diabetik retinopatiya (E10–E14 ümumi dördüncü .3† işarəsi ilə)

H36.8* Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərdə başqa retinal pozğunluqlar

Aterosklerotik retinopatiya (I70.8†)

Proliferativ oraqvari hüceyrə retinopatiyası (D57.–†)

Lipidlərin toplanma xəstəliklərində retinal distrofiya (E75.–†)

Qlaukoma (H40–H42)

H40 Qlaukoma

Çıxarılıb: mütləq qlaukoma (H44.5)

anadangəlmə qlaukoma (Q15.0)

doğuş travmasında travmatik qlaukoma (P15.3)

H40.0 Qlaukomaya şübhə

Göz hipertenziyası

H40.1 Birincili açıqbucaqlı qlaukoma

Qlaukoma (birincili) (qalıq mərhələ):

- büllurun qeyri-həqiqi ayrılması ilə kapsulyar
- sadə xroniki
- aşağı təzyiqli
- piqmentli

H40.2 Birincili qapalıbucaqlı qlaukoma

Qapalıbucaqlı qlaukoma (birincili) (qalıq mərhələ):

- kəskin
- xroniki
- fasiləli

- H40.3 İkincili posttravmatik qlaukoma**
Səbəbi müəyyənləşdirmək lazım gələrsə, əlavə koddan istifadə edilir.
- H40.4 Gözün iltihabi xəstəlikləri nəticəsində ikincili qlaukoma**
Səbəbi müəyyənləşdirmək lazım gələrsə, əlavə koddan istifadə edilir.
- H40.5 Gözün digər xəstəlikləri nəticəsində ikincili qlaukoma**
Səbəbi müəyyənləşdirmək lazım gələrsə, əlavə koddan istifadə edilir.
- H40.6 Dərman pereparatlarının qəbulu ilə bağlı ikincili qlaukoma**
Zədələnməni törədən dərman pereparatını müəyyənləşdirmək lazım gələrsə, əlavə koddan (XX sinif) istifadə edilir .
- H40.8 Digər qlaukoma**
- H40.9 Dəqiqləşdirilməmiş qlaukoma**
- H42*** Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərdə qlaukoma
- H42.0*** **Endokrin sistemin xəstəliklərində, qidalanma və maddələr mübadiləsi pozğunluqlarında qlaukoma**
Qlaukoma:
 - amiloidozda (E85.-†)
 - Lou sindromunda (E72.0†)
- H42.8*** **Digər rubrikalarda təsnif olunan başqa xəstəliklərdə qlaukoma**
Onxoserkozda qlaukoma (B73†)

Şüşəyəbənzər cismin və göz almasının xəstəlikləri (H43–H45)

- H43 Şüşəyəbənzər cismin xəstəlikləri**
- H43.0 Şüşəyəbənzər cismin düşməsi (prolapsı)**
Çıxarılıb: kataraktaya görə aparılmış əməliyyatdan sonra şüşəyəbənzər cisim sindromu (H59.0)
- H43.1 Şüşəyəbənzər cismə qansızma**
- H43.2 Şüşəyəbənzər cisimdə kristallik çöküntü**
- H43.3 Şüşəyəbənzər cismin digər bulanmaları**
- H43.8 Şüşəyəbənzər cismin digər xəstəlikləri**
Şüşəyəbənzər cismin:
 - degenerasiyası
 - qopması*Çıxarılıb:* tor qişanın qopması ilə proliferativ vitreoretinopatiya (H33.4)
- H43.9 Şüşəyəbənzər cismin dəqiqləşdirilməmiş xəstəliyi**
- H44 Göz almasının xəstəlikləri**
Daxil edilib: gözün əksər strukturlarını zədələyən pozğunluqlar
- H44.0 İrinli endoftalmit**
Panofalmit
Şüşəyəbənzər cismin absesi
- H44.1 Digər endoftalmitlər** ƏGO parazitar endoftalmit Simpatik uveit
- H44.2 Degenerativ miopiya**
- H44.3 Göz almasının digər degenerativ xəstəlikləri**
Xalkoz
Gözün siderozu

H44.4 Gözün hipotonyası

H44.5 Göz almasının degenerativ vəziyyəti

- Mütləq qlaukoma
- Göz almasının atrofiyası
- Göz almasının büzüşməsi

H44.6 Çıxarılmamış (gözə çoxdan düşmüş) maqnitlə cəzb olunan yad cisim

- ön kamerada
- kirpikli cisimdə
- qüzehli qişada
- büllurda
- göz almasının arxa divarında
- şüşəyəbənzər cisimdə

çıxarılmamış(çoxdan düşmüş),maqnitlə cəzb olunan yad cisim

H44.7 Çıxarılmamış (gözə çoxdan düşmüş) maqnitlə cəzb olunmayan yad cisim

- ön kamerada
- kirpikli cisimdə
- qüzehli qişada
- büllurda
- gözün arxa divarında
- şüşəyəbənzər cisimdə

çıxarılmamış (çoxdan düşmüş), maqnitlə cəzb olunmayan yad cisim

H44.8 Göz almasının digər xəstəlikləri

- Hemofthalm
- Göz almasının yerdəyişməsi

H44.9 Göz almasının dəqiqləşdirilməmiş xəstəliyi

H45* Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərdə göz almasının və şüşəyəbənzər cismin zədələnmələri

H45.0* Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərdə şüşəyəbənzər cismə qansızma

H45.1* Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərdə endoftalmit

- Endoftalmit:
- sistiserkozda (B69.1†)
- önxoserkozda (B73†)
- toksokarozda (B83.0†)

H45.8* Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərdə şüşəyəbənzər cismin və göz almasının başqa zədələnmələri

Görmə sinirinin və görmə yollarının xəstəlikləri (H46–H48)

H46 Görmə sinirinin nevriti

Daxil edilib: görmə sinirinin:

- neyropatiyası, işemikdən başqa
- papillit
- ƏGO retrobulbar nevrit

Çıxarılib: görmə sinirinin işimik neyropatiyası (H47.0)
görmə sinirinin [Devik xəstəliyi] nevro mieliti (G36.0)

- H47 Görmə sinirinin (2-ci) və görmə yollarının digər xəstəlikləri**
H47.0 Görmə sinirinin digər rubrikalarda təsnif olunmayan xəstəlikləri
 Görmə sinirinin sıxılması
 Görmə sinirinin qişasına qansızma
 Görmə sinirinin işemik neyropatiyası
- H47.1 Görmə siniri diskinin dəqiqləşdirilməmiş ödemi**
H47.2 Görmə sinirinin atrofiyası
 Görmə siniri diskinin gicgah yarısının avazıması
- H47.3 Görmə siniri diskinin digər xəstəlikləri**
 Görmə siniri diskində artım
 Görmə siniri diskinin qeyri-həqiqi ödemi
- H47.4 Görmə sinirləri çarpazının zədələnmələri**
H47.5 Görmə yollarının digər şöbələrinin zədələnmələri
 Görmə yollarının, dizəbənzər düyünün və dizəbənzər-ənsə nahiyəsinin zədələnməsi
- H47.6 Beyin qabığının görmə nahiyəsinin zədələnmələri**
H47.7 Aparıcı görmə yollarının dəqiqləşdirilməmiş zədələnmələri
- H48*** Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərdə görmə sinirinin (2-ci) və görmə yollarının zədələnmələri
- H48.0*** Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərdə görmə sinirinin atrofiyası
 Gecikmiş sifilisdə görmə sinirinin atrofiyası (A52.1†)
- H48.1*** Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərdə retrobulbar nevrit
 Retrobulbar nevrit:
- gecikmiş sifilisdə (A52.1†)
 - meninqokokk infeksiyalarında (A39.8†)
 - çox saylı sklerozda (G35†)
- H48.8*** Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərdə görmə sinirinin və görmə yollarının başqa zədələnmələri

Göz alması əzələlərinin xəstəlikləri, gözlərin müştərək hərəkətinin, akkomodasiya və refraksiyanın pozğunluqları (H49-H52)

Çıxarılıb: nistaqm və gözün digər qeyri-iradi hərəkətləri (H55)

- H49 Paralitik çəpgözlük**
Çıxarılıb: oftalmoplegiya:
- daxili (H52.5)
 - nüvədaxili (H51.2)
- proqressivləşən nüvəüstü (G 23.1)
- H49.0 3-cü [gözün hərəki] sinirin iflici**
H49.1 4-cü [blok] sinirin iflici
H49.2 6-cı [uzaqlaşdırıcı] sinirin iflici
H49.3 Tam (xarici) oftalmoplegiya
H49.4 Proqressivləşən xarici oftalmoplegiya
H49.8 Digər paralitik çəpgözlük

ƏGO xarici oftalmoplegiya
Kerns-Seyr sindromu

H49.9 Dəqiqləşdirilməmiş paralitik çəpgözlük

H50 Çəpgözlüyün digər formaları

H50.0 Müştərək daxili çəpgözlük

Ezotropiya (alternik) (monokulyar), fasiləli çəpgözlükdən başqa

H50.1 Müştərək xarici çəpgözlük

Ekzotropiya (alternik) (monokulyar), fasiləli çəpgözlükdən başqa

H50.2 Şaquli çəpgözlük

Hipertropiya
Hipotropiya

H50.3 Fasiləli heterotropiya

Fasiləli:

- ezotropiya
 - ekzotropiya
- } alternik (monokulyar)

H50.4 Digər və dəqiqləşdirilməmiş heterotropiyalar

ƏGO müştərək çəpgözlük
Siklotropiya
Mikrotropiya Monofiksasiya sindromu

H50.5 Heteroforiya Fasiləli heteroforiya Ezoforiya

Ekzoforiya

H50.6 Mexaniki çəpgözlük

Braun kapsulu sindromu
Bitişmə ilə bağlı çəpgözlük
Göz alması əzələlərinin elastikliyinə travmatik mənşəli məhdudluğu

H50.8 Çəpgözlüyün digər dəqiqləşdirilmiş növləri

Dueyn sindromu (göz almasının düz əzələlərinin anadangəlmə, adətən bir tərəfli iflici)

H50.9 Dəqiqləşdirilməmiş çəpgözlük

H51 Gözlərin müştərək hərəkətinin digər pozğunluqları

H51.0 Baxışın iflici

H51.1 Konvergensiya çatmamazlığı (artıq və natamam)

H51.2 Nüvədaxili oftalmoplegiya

H51.8 Gözlərin müştərək hərəkətinin digər dəqiqləşdirilmiş pozğunluqları

H51.9 Gözlərin məştərək hərəkətinin dəqiqləşdirilməmiş pozğunluğu

H52 Refraksiya və akkomodasiya pozğunluğu

H52.0 Hipermetropiya

H52.1 Miopiya

Çıxarılıb: degenerativ miopiya (H44.2)

H52.2 Astiqmatizm

H52.3 Apizotropiya və anizeykoniya

H52.4 Presbiopiya

H52.5 Akkomodasiya pozğunluqları

Daxili oftalmoplegiya (tam) (total) Akkomodasiyanın:

- parezi
- spazmı

H52.6 Refraksiyanın digər pozğunluqları**H52.7 Refraksiyanın dəqiqləşdirilməmiş pozğunluğu****Görmə pozğunluqları və korluq
(H53–H54)****H53 Görmə pozğunluğu****H53.0 Anopsiya nəticəsində ambliopiya**

Anizometriya ilə
Deprivasiya ilə
Çəpgözlüklə } bağlı ambliopiya

H53.1 Subyektiv görmə pozğunluqları

Astenopiya Gündüz korluğu Hemeralopiya Metamorfopsiya Fotofobiya Səyirici skotoma
Görmənin qəflətən itməsi
Qüzehli görmə halqaları
Çıxarılıb: görmə hallyusinasiyaları (R44.1)

H53.2 Diplopiya

Təsvirin ikiləşməsi

H53.3 Binokulyar görmənin digər pozğunluqları

Tor qişada təsvirin uyğunsuzluğu
Stereoskopik defektdə təsvirin birləşməsi
Təsvirin birləşməsi olmadan eyni zamanda görmə qavrayışı
Binokulyar görmənin süst edilməsi

H53.4 Görmə sahəsinin defektləri

Böyümüş kor ləkə
Görmə sahəsinin generalizə olunmuş daralması
Hemianopsiya (eyni adlı) (müxtəlif adlı)
Kvadrant anopsiya
Skotoma:
• qövşəşəkilli
• Berrum
• mərkəzi
• halqavari

H53.5 Rəngli görmənin anomaliyaları

Axromatopsiya
Rəngli görmənin qazanılmış çatmamazlığı
Rəng korluğu
(daltonizm) Deyteranomaliya Deyteranopiya Protanomaliya Protanopiya Tritanomaliya
Tritanopiya
Çıxarılıb: gündüz korluğu (H53.1)

H53.6 Gecə korluğu

Çıxarılıb: A vitamini çatmamazlığı nəticəsində (E50.5)

H53.8 Görmənin digər pozğunluqları**H53.9 Görmənin dəqiqləşdirilməmiş pozğunluğu****H54 Görmə pozğunluqları, o cümlədən korluq (monokulyar və ya binokulyar)**

Qeyd: Pozğunluğun dərəcəsini müəyyənləşdirmək üçün aşağıdakı cədvələ bax.

Çıxarılıb: keçici korluq (G45.3)

- H54.0 Binokulyar korluq**
5-ci dərəcəli görmə pozğunluğu
- H54.1 Binokulyar, ağır görmə pozğunluğu**
2-ci dərəcəli görmə pozğunluğu
- H54.2 Binokulyar, orta ağır görmə pozğunluğu**
1-ci dərəcəli görmə pozğunluğu
- H54.3 Binokulyar, zəif görmə pozğunluğu**
0 dərəcəli görmə pozğunluğu
- H54.4 Monokulyar korluq**
Bir gözün 3, 4, 5-ci dərəcəli və digər gözün 0, 1, 2 və ya 9-cu dərəcəli görmə pozğunluğu
- H54.5 Monokulyar, ağır görmə pozğunluğu**
Bir gözün 2-ci dərəcəli və digər gözün 0, 1 və ya 9-cu dərəcəli görmə pozğunluğu
- H54.6 Monokulyar orta ağır görmə pozğunluğu**
Bir gözün 1-ci dərəcəli və digər gözün 0 və ya 9-cu dərəcəli görmə pozğunluğu
- H54.9 Dəqiqləşdirilməmiş binokulyar görmə pozğunluğu**
9-cu dərəcəli görmə pozğunluğu

Qeyd: Aşağıdakı cədvəldə Beynəlxalq Oftalmologiya Şurasının Qərarı (2002) və ÜST-nin “Görmə qabiliyyətinin itirilməsi və Görmə Funksiyasının Səciyyələndirilməsi Standartlarının İşlənib hazırlanması” üzrə Şurasının tövsiyələrinə əsasən görmə qabiliyyətinin pozulması ağırlığının təsnifatı əks olunub.

H54.0–H54.3 rubrikaları üçün görmə pozğunluğunu xarakterizə etmək üçün hər iki gözün görmə itiliyi ölçülməli və hər hansı korreksiyaya ehtiyac göstərilməlidir. H54.4–H54.6 rubrikaları üçün görmə pozğunluğunu xarakterizə etmək üçün bir gözün görmə itiliyi ölçülməli və hər hansı korreksiyaya ehtiyac göstərilməlidir.

Əgər görmə sahəsi dərəcəsi nəzərə alınarsa, ən yaxşı gözün mərkəzi fiksasiya dairəsi radiusunda görmə sahəsi dərəcəsi 10°-dən çox deyilsə, bu pasientlər 3-cü dərəcəyə aid edirlər. Monokulyar korluq (H54.4) zamanı görmə sahəsinin bu dərəcəli itirilməsi müvafiq gözə aid olacaq.

Cədvəl 1. Görmə pozğunluğu dərəcələrində təklif edilmiş düzəlişlər

Görmə pozğunluğunun dərəcəsi	Məsafədən görmə itiliyi	
	Bu həddən zəifdir	Bu dərəcəyə bərabər və daha yaxşıdır
Görmə pozğunluğu zəif və ya olmadan 0		6/18 3/10 (0,3) 20/70
Orta dərəcəli görmə pozğunluğu 1	6/18 3/10 (0,3) 20/70	6/60 1/10 (0,1) 20/200
Ağır dərəcəli görmə pozğunluğu 2	6/60 1/10 (0,1) 20/200	3/60 1/20 (0,5) 20/400
Korluq 3	3/60 1/20 (0,05) 20/400 1/60 (barmaqların 1 m-dən sayılması) 1/50 (0,02) 5/300(20/1200)	1/60 (barmaqların 1 m-dən sayılması) 1/50 (0,02) 5/300(20/1200) İşığa həssaslıq
Korluq 4	İşığa həssaslığın olmaması	
Korluq 5		
9	Qeyri-müəyyən və ya dəqiqləşdirilməmiş	

Qeyd: H54 rubrikasında görmə qabiliyyətinin pozulması termininə görmə qabiliyyətində zəif və ya sıfır pozulma hallarında 0 dərəcə, görmə qabiliyyətinin orta dərəcədə pozulması hallarında 1-ci dərəcə, ciddi görmə pozuntuları hallarında 2-ci dərəcə, korluq hallarında 3-cü, 4-cü və 5-ci dərəcələr və tam korluğa görə 9-cu dərəcə daxildir. Əvvəlki buraxılışda istifadə olunmuş “Zəif görmə” termini 1-ci və 2-ci dərəcələr ilə əvəz olunmuşdur ki, zəif görmə ilə əlaqədar müalicəyə ehtiyacı olanlar ilə qarışıqlıq yaranmasın.

Gözün və onun əlavə aparatının digər xəstəlikləri (H55-H59)

H55 Nistaqm və gözlərin digər qeyri-iradi hərəkətləri

Daxil edilib: Nistaqm:

- ƏGO
- anadangəlmə
- görmə deprivasiyası nəticəsində
- ayrılmış
- latent

H57 Gözün və onun əlavə aparatının digər xəstəlikləri

H57.0 Bəbək funksiyalarının anomaliyası

H57.1 Göz ağrısı

H57.8 Gözün və əlavə aparatının digər dəqiqləşdirilməmiş xəstəlikləri

H57.9 Gözün və onun əlavə aparatının dəqiqləşdirilməmiş pozğunluğu

H58* Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərdə gözün və onun əlavə aparatının başqa zədələnmələri

H58.0* Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərdə bəbək funksiyalarının anomaliyaları

Sifilitik Arqayl-Robertson bəbəyi və ya fenomeni (A52.1†)

H58.1* Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərdə görmənin pozğunluğu

H58.8* Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərdə gözün və onun əlavə aparatının başqa pozğunluqları

DBTO sifilitik okulopatiya:

- anadangəlmə:
 - erkən (A50.0†)
 - gecikmiş (A50.3†)
- erkən (ikincili) (A51.4†)
- gecikmiş (A52.7†)

H59 Gözün və onun əlavə aparatının tibbi proseduralardan sonra zədələnmələri

Çıxarılıb: mexaniki ağırlaşma:

- intraokulyar linzadan (T85.2)
- digər göz protez qurğularından, implantant və transplantantlarından (T85.3)
- psevdofakiya (Z96.1)

- H59.0 Kataraktaya görə əməliyyatdan sonra keratopatiya (bullyoz afakiya)**
Şüşəyəbənzər cisim (toxunma) sindromu
Vitreial buynuz qişa sindromu
- H59.8 Tibbi proseduralardan sonra gözün və onun əlavə aparatının digər zədələnmələri**
Suluqla müşahidə olunan endoftalmit
Tor qişanın qopmasına görə əməliyyatdan sonra xorioretinal çapıq
Tibbi proseduralardan sonra suluqlu iltihab(infeksiya) Tibbi proseduralardan sonra konyuktivanın filtrasion sahəsinin iltihabı
- H59.9 Tibbi proseduralardan sonra gözün və onun əlavə aparatının dəqiqləşdirilməmiş zədələnməsi**

VIII SINIF

Qulağın və məməyəbənzər çıxıntının xəstəlikləri (H60-H95)

Çıxarılıb: perinatal dövrdə meydana çıxan xüsusi hallar (P00–P96)
bəzi infeksiyon və parazitər xəstəliklər (A00–B99)
hamiləliyin, doğuşun, zahılıq dövrünün ağırlaşmaları (O00–O99)
anadangəlmə anomaliyalar, deformasiyalar və xromosom pozğunluqları (Q00–Q99)
endokrin sistemin xəstəlikləri, qidalanma və maddələr mübadiləsi pozğunluqları (E00–E90)
travmalar, zəhərlənmələr və xarici səbəblərin təsirinin digər nəticələri (S00–T98)
yenitörəmələr (C00–D48)
digər rubrikalarda təsnif olunmuş, kliniki və laborator müayinələr nəticəsində aşkar edilən simptomlar, əlamətlər və normadan kənaraçıxmalar (R00–R99)

Bu sinif aşağıdakı rubrikalardan ibarətdir:

- H60-H62 Xarici qulağın xəstəlikləri
- H65-H75 Orta qulağın və məməyəbənzər çıxıntının xəstəlikləri
- H80-H83 Daxili qulağın xəstəlikləri
- H90-H95 Qulağın digər xəstəlikləri

Ulduzla aşağıdakı kodlar işarələnmişlər:

- H62* Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərdə xarici qulağın zədələnmələri
- H67* Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərdə orta otit
- H75* Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərdə orta qulağın və məməyəbənzər çıxıntının başqa zədələnmələri
- H82* Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərdə vestibulyar sindromlar
- H94* Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərdə qulağın başqa zədələnmələri

Xarici qulağın xəstəlikləri (H60–H62)

H60 Xarici otit

H60.0 Xarici qulağın absesi

Qulaq seyvanının və ya xarici qulaq keçəcəyinin:

- irinciyi
- karbunkulu
- furunkulu

H60.1 Xarici qulağın sellyuliti

Qulaq seyvanının } sellyuliti
Xarici qulaq keçəcəyinin }

H60.2 Bədxassəli xarici otit

H60.3 Digər infeksiyon xarici otitlər

Diffuz } xarici otit
Hemorragik }
Üzgüçü qulağı }

- H60.4 Xarici qulağın xolesteatoması**
Xarici qulağın (kanalın) tıxayan keratozu
- H60.5 Kəskin qeyri-infeksion xarici otit**
Kəskin xarici otit:
- ƏGO
 - aktinik
 - kimyəvi
 - kontakt
 - ekzematoz
 - reaktiv
- H60.8 Digər xarici otitlər**
ƏGO xroniki xarici otit
- H60.9 Dəqiqləşdirilməmiş xarici otit**
- H61 Xarici qulağın digər xəstəlikləri**
- H61.0 Xarici qulağın perixondriti**
Qulaq seyvanı qıvrımının düyünlü xondrodermatiti
- xarici qulağın
 - qulaq seyvanının
- } perixondriti
- H61.1 Qulaq seyvanının qeyri-infeksion xəstəlikləri**
- xarici qulağın
 - qulaq seyvanının
- } qazanılma deformasiyası
- Çıxarılıb:* travma və sonrakı perixondrit ilə bağlı qulaq seyvanının deformasiyası (M95.1)
- H61.2 Qulaq kiri tıxacı**
Qulaq kiri
- H61.3 Xarici eşitmə kanalının qazanılma stenozu**
Xarici eşitmə kanalının daralması
- H61.8 Xarici qulağın digər dəqiqləşdirilmiş xəstəlikləri**
Xarici eşitmə kanalının ekzostoza
- H61.9 Xarici qulağın dəqiqləşdirilməmiş xəstəliyi**
- H62*** Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərdə xarici qulağın zədələnmələri
- H62.0*** Digər rubrikalarda təsnif olunan bakterial infeksiyalarda xarici otit
Qızılyeldə xarici otit (A46†)
- H62.1*** Digər rubrikalarda təsnif olunan virus xəstəliklərində xarici otit
Xarici otit:
- herpes virus [herpes simplex] infeksiyalarında (B00.1†)
 - kəmərləyici dəmrovda (B02.8†)
- H62.2*** Mikozlarda xarici otit
Xarici otit:
- aspergillyozda (B44.8†)
 - kandidozda (B37.2†)
- ƏGO otomikoz (B36.9†)
- H62.3*** Digər rubrikalarda təsnif olunan başqa infeksiion və parazitir xəstəliklərdə xarici otit
- H62.4*** Digər rubrikalarda təsnif olunan başqa xəstəliklərdə xarici otit
İmpetiqoda xarici otit (L01.–†)
- H62.8*** Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərdə xarici qulağın başqa zədələnmələri

Orta qulağın və məməyəbənzər çıxıntının xəstəlikləri (H65-H75)

H65 İrinsiz orta otit

Daxil edilib: miringitlə

Təbil pərdəsinin deşilməsinin olmasını identifikasiya etmək üçün əlavə koddan (H72) istifadə edilir.

H65.0 Kəskin seroz orta otit

Kəskin və yarımkəskin eksudativ otit

H65.1 Digər kəskin irinsiz orta otitlər

Kəskin, yarımkəskin orta otit:

- allergik (selikli, hemorragik, seroz)
- selikli
- ƏGO irinsiz
- hemorragik
- seroz-selikli

Çıxarılıb: barotravma nəticəsində otit (T70.0)

ƏGO (kəskin) orta otit (H66.9)

H65.2 Xroniki seroz orta otit

Xroniki tubotimpanal otit

H65.3 Xroniki selikli orta otit

Eksudativ qulaq

Xroniki orta otit:

- selikli
- sekretor
- transsudativ

Çıxarılıb: orta qulağın adgeziv xəstəliyi (H74.1)

H65.4 Digər xroniki irinsiz orta otitlər

Xroniki orta otit:

- allergik
- ekssudativ
- ƏGO irinsiz
- seroz musinoz
- (irinsiz) ifrazatla

H65.9 Dəqiqləşdirilməmiş irinsiz orta otit

Orta otit:

- allergik
- kataral
- ekssudativ
- seliyəbənzər
- sekretor
- seroz-selikli
- seroz
- transsudativ
- (irinsiz) ifrazatla

H66 İrinli və dəqiqləşdirilməmiş orta otit

Daxil edilib: miringitlə

Təbil pərdəsinin deşilməsinin olmasını identifikasiya etmək üçün əlavə koddan (H72) istifadə edilir.

H66.0 Kəskin irinli orta otit

- H66.1 Xroniki tubotimpanal irinli orta otit**
Xoşxassəli xroniki irinli orta otit
Xroniki tubotimpanal xəstəlik [mezotimpanit]
- H66.2 Xroniki epıtımpano-antral irinli orta otit**
Xroniki epıtımpano-antral xəstəlik [epıtımpanit]
- H66.3 Digər xroniki irinli orta otitlər**
ƏGO xroniki irinli orta otit
- H66.4 Dəqiqləşdirilməmiş irinli orta otit**
ƏGO irinli orta otit
- H66.9 Dəqiqləşdirilməmiş orta otit**
Orta otit:
 - ƏGO
 - kəskin ƏGO
 - xroniki ƏGO
- H67*** Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərdə orta otit
- H67.0*** Digər rubrikalarda təsnif olunan bakterial xəstəliklərdə orta otit
Orta otit:
 - skarlatinada (A38†)
 - vərəmdə (A18.6†)
- H67.1*** Digər rubrikalarda təsnif olunan virus xəstəliklərində orta otit
Orta otit:
 - qripdə (J09-J11†)
 - qızılca (B05.3†)
- H67.8*** Digər rubrikalarda təsnif olunan başqa xəstəliklərdə orta otit
- H68** Eşitmə [Yevstax] borusunun iltihabı və tıxanması
- H68.0 Eşitmə [Yevstax] borusunun iltihabı**
- H68.1 Eşitmə [Yevstax] borusunun tıxanması**
Eşitmə borusunun:
 - sıxılması
 - stenozu
 - daralması
- H69** Eşitmə [Yevstax] borusunun digər xəstəlikləri
- H69.0 Açılmış eşitmə [Yevstax] borusu**
- H69.8 Eşitmə [Yevstax] borusunun digər dəqiqləşdirilmiş xəstəlikləri**
- H69.9 Eşitmə [Yevstax] borusunun dəqiqləşdirilməmiş xəstəliyi**
- H70** Mastoidit və ona oxşar hallar
- H70.0 Kəskin mastoidit**
Məməyəbənzər çıxıntının:
 - absesi
 - empieması
- H70.1 Xroniki mastoidit**
Məməyəbənzər çıxıntının:
 - kariesi
 - fistulası
- H70.2 Petrozit**
Gicgah sümüyünün daşlıq hissəsinin (kəskin)(xroniki) iltihabı

- H70.8 Digər mastoiditlər və oxşar hallar**
- H70.9 Dəqiqləşdirilməmiş mastoidit**
- H71 Orta qulağın xolesteatoması**
Daxil edilib: Təbil pərdəsinin xolesteatoması
Çıxarılıb: xarici qulağın xolesteatoması (H60.4)
 mastoidektomiyadan sonra residivləşən xolesteatoma (H95.0)
- H72 Təbil pərdəsinin perforasiyası**
Daxil edilib: təbil pərdəsinin perforasiyası:
 • davamlı posttravmatik
 • iltihabdan sonrakı
Çıxarılıb: təbil pərdəsinin travmatik cırılması (S09.2)
- H72.0 Təbil pərdəsinin mərkəzi perforasiyası**
- H72.1 Attik nahiyyəsində təbil pərdəsinin perforasiyası**
Pars flaccida perforasiya
- H72.2 Təbil pərdəsinin digər kənarı perforasiyaları**
- H72.8 Təbil pərdəsinin digər perforasiyaları**
 Təbil pərdəsinin perforasiyası:
 • çox saylı
 • tam
- H72.9 Təbil pərdəsinin dəqiqləşdirilməmiş perforasiyası**
- H73 Təbil pərdəsinin digər xəstəlikləri**
- H73.0 Kəskin miringit**
 Kəskin timpanit
 Bullyoz miringit
Çıxarılıb: orta otitlə (H65–H66)
- H73.1 Xroniki miringit**
 Xroniki timpanit
Çıxarılıb: orta otitlə (H65–H66)
- H73.8 Təbil pərdəsinin digər dəqiqləşdirilmiş xəstəlikləri**
- H73.9 Təbil pərdəsinin dəqiqləşdirilməmiş xəstəliyi**
- H74 Orta qulağın və məməyəbənzər çıxıntının digər xəstəlikləri**
- H74.0 Timpanoskleroz**
- H74.1 Orta qulağın adgeziv xəstəliyi**
 Adgeziv otit
Çıxarılıb: "yapışan" qulaq (H65.3)
- H74.2 Eşitmə sümüklərinin qopması və dislokasiyası**
- H74.3 Eşitmə sümüklərinin digər qazanılma defektləri**
 Eşitmə sümüklərinin:
 • ankilozu
 • hissəvi itirilməsi
- H74.4 Orta qulağın polipi**
- H74.8 Orta qulağın və məməyəbənzər çıxıntının digər dəqiqləşdirilmiş xəstəlikləri**
- H74.9 Orta qulağın və məməyəbənzər çıxıntının dəqiqləşdirilməmiş xəstəliyi**

- H75*** Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərdə orta qulağın və məməyəbənzər çıxıntının başqa zədələnmələri
- H75.0*** Digər rubrikalarda təsnif olunan infeksiyon və parazitər xəstəliklərdə mastoidit
Vərəm mastoiditi (A18.0†)
- H75.8*** Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərdə orta qulağın və məməyəbənzər çıxıntının başqa dəqiqləşdirilmiş xəstəlikləri

Daxili qulağın xəstəlikləri
(H80–H83)

- H80** Otokleroz
Daxil edilib: otospongioz
- H80.0** Oval dəliyə yayılan obliterasiya etməyən otokleroz
- H80.1** Oval dəliyə yayılan obliterasiya edən otokleroz
- H80.2** Koxlear otokleroz
- labirint kapsuluna
 - girdə pəncərəyə
- } yayılan otokleroz
- H80.8** Otoklerozun digər formaları
- H80.9** Dəqiqləşdirilməmiş otokleroz
- H81** Vestibulyar funksiyaların pozğunluqları
Çıxarılıb: başgicəllənmə:
- ƏGO (R42)
 - epidemik (A88.1)
- H81.0** Menyer xəstəliyi
Labirintin ödemi
Menyer sindromu və ya başgicəllənməsi
- H81.1** Xoşxassəli paroksizmal başgicəllənmə
- H81.2** Vestibulyar neyronit
- H81.3** Digər periferik başgicəllənmələr
Lermuaye sindromu
Başgicəllənmə:
- vestibulyar
 - otogen
 - ƏGO periferik
- H81.4** Mərkəzi mənşəli başgicəllənmə
Mərkəzi pozision nistaqm
- H81.8** Vestibulyar funksiyaların digər pozğunluqları
- H81.9** Vestibulyar funksiyaların dəqiqləşdirilməmiş pozğunluğu
ƏGO başgicəllənmə sindromu
- H82*** Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərdə vestibulyar sindromlar
- H83** Daxili qulağın digər xəstəlikləri
- H83.0** Labirintit

H83.1 Labirintin fistulası

H83.2 Labirintin disfunksiyası

Labirint:

- həssaslığının artması
- hipofunksiyası
- funksiyalarının itməsi

H83.3 Daxili qulağın səs effektləri

Akustik travma

Eşitmənin səsə bağlı itirilməsi

H83.8 Daxili qulağın digər dəqiqləşdirilmiş xəstəliyi

H83.9 Daxili qulağın dəqiqləşdirilməmiş xəstəliyi

**Qulağın digər xəstəlikləri
(H90–H95)**

H90 Eşitmənin konduktiv və neyrosensor itirilməsi

Daxil edilib: anadangəlmə karlıq

Çıxarılib: DBTO mutasion karlıq (H91.3)

ƏGO karlıq (H91.9)

eşitmənin itirilməsi:

- ƏGO (H91.9)
- səsə bağlı (H83.3)
- ototoksik (H91.0)
- qəflətən (idiopatik) (H91.2)

H90.0 Eşitmənin konduktiv tipli ikitərəfli itirilməsi

H90.1 Eşitmənin əks tərəfdə normal eşitmə ilə müşahidə olunan birtərəfli konduktiv tipli itirilməsi

H90.2 Eşitmənin dəqiqləşdirilməmiş konduktiv tipli itirilməsi

Eşitmənin ƏGO konduktiv tipli itirilməsi

H90.3 Eşitmənin neyrosensor tipli iki tərəfli itirilməsi

H90.4 Eşitmənin əks tərəfdə normal eşitmə ilə müşahidə olunan bir tərəfli neyrosensor tipli itirilməsi

H90.5 Eşitmənin dəqiqləşdirilməmiş neyrosensor tipli itirilməsi

Anadangəlmə ƏGO eşitmənin itirilməsi

Eşitmənin itirilməsi:

- mərkəzi
 - nevrал
 - sensor
- } ƏGO
- neyrosensor

ƏGO neyrosensor tipli karlıq

H90.6 İkitərəfli qarışıq konduktiv və neyrosensor tipli ağır eşitmə

H90.7 Birtərəfli qarışıq konduktiv və neyrosensor tipli ağır eşitmə, digər qulağın normal eşitməsi ilə

H90.8 Dəqiqləşdirilməmiş qarışıq konduktiv və neyrosensor tipli ağır eşitmə

H91 Eşitmənin digər növlü itirilməsi

Çıxarılıb: eşitmə hissənin anomaliyaları (H93.2)

H90.-rubrikasında təsnif olunmuş eşitmənin itirilməsi qulaq kəri tıxacı (H61.2)

küylə törədilmiş eşitmə itməsi (H83.3)

psixogen karlıq (F44.6)

keçici işemik karlıq (H93.0)

H91.0 Eşitmənin ototoksik itirilməsi

Toksik agenti müəyyən etmək lazım gələrsə, xarici səbəblərin əlavə kodundan (XX sinif) istifadə olunur.

H91.1 Presbiakuzis

Presbiakuziya

H91.2 Eşitmənin qəfil idiopatik itirilməsi

Eşitmənin ƏGO qəfil itirilməsi

H91.3 Digər rubrikalarda təsnif olunmayan mutasion eşitmə

H91.8 Eşitmənin digər dəqiqləşdirilmiş itirilmələri

H91.9 Eşitmənin dəqiqləşdirilməmiş itirilməsi

Karlıq:

- ƏGO
- yüksək tezlikli
- aşağı tezlikli

H92 Otagiya və qulaqdan ifrazat

H92.0 Otagiya

H92.1 Otoreya

Çıxarılıb: qulaqdan onurğa beyni mayesinin axması (G96.0)

H92.2 Qulaqdan qanaxma

Çıxarılıb: travmatik qanaxma (travmanın tipinə görə kodlaşdırılır)

H93 Qulağın başqa rubrikalarda təsnif olunmayan digər xəstəlikləri

H93.0 Qulağın degenerativ və damar xəstəlikləri

Keçici işemik karlıq

Çıxarılıb: presbiakuzis (H91.1)

H93.1 Qulaqlarda küy (subyektiv)

H93.2 Eşitmənin digər anomaliyaları

Eşitmə hissi Diplakuziya Hiperkuziya

Eşitmə həddinin keçici dəyişiklikləri

Çıxarılıb: eşitmə hallyüsinasiyaları (R44.0)

H93.3 Eşitmə sinirinin xəstəlikləri

8-ci kəllə sinirinin xəstəlikləri

H93.8 Qulağın digər dəqiqləşdirilmiş xəstəlikləri

H93.9 Qulağın dəqiqləşdirilməmiş xəstəliyi

H94* Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərdə qulağın başqa zədələnmələri

H94.0* Digər rubrikalarda təsnif olunan infeksiyon və parazitar xəstəliklərdə akustik nevrit

Sifilisdə müşahidə olunan akustik nevrit (A52.1†)

- H94.8*** Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərdə qulağın başqa dəqiqləşdirilmiş zədələnmələri
- H95** Qulağın və məməyəbənzər çıxıntının digər rubrikalarda təsnif olunmayan tibbi proseduralardan sonra zədələnmələri
- H95.0** **Mastoidektomiyadan sonra boşluğun residivləşən xolesteatoması**
- H95.1** **Mastoidektomiyadan sonra digər zədələnmələr**
Mastoidektomiyadan sonra boşluğun:
- xroniki iltihabı
 - qranulyasiyası
 - selikli kistası
- H95.8** **Tibbi proseduralardan sonra qulağın və məməyəbənzər çıxıntının digər zədələnmələri**
- H95.9** **Tibbi proseduralardan sonra qulağın və məməyəbənzər çıxıntının dəqiqləşdirilməmiş zədələnməsi**

IX SINIF

Qan dövranı sisteminin xəstəlikləri (100-199)

Çıxarılıb: perinatal dövrdə əmələ gələn ayrı-ayrı vəziyyətlər (P00-P96)
bir sıra infeksiyon və parazitər xəstəliklər (A00-B99)
hamiləlik, doğum və zahılıq dövrünün ağırlaşmaları (O00-O99)
anadangəlmə anomaliyalar, deformasiyalar və xromosom pozğunluqları (Q00-Q99)
endokrin sistemin xəstəlikləri, qidalanma və maddələr mübadiləsi pozğunluqları (E00-E90)
travmalar, zəhərlənmələr və xarici səbəblərin təsirinin bir sıra digər nəticələri (S00-T98)
yenitörəmələr (C00-D48)
başqa rubrikalarda təsnif olunmayan, klinik və laborator tədqiqatlar nəticəsində aşkar edilən simptomlar, nişanələr və normadan kənar çıxıntılar (R00-R99)
birləşdirici toxumanın sistem pozğunluqları (M30-M36)
keçici tranzitor serebral işemik tutmalar və oxşar sindromlar (G45.-)

Bu sinif özündə aşağıdakı rubrikaları cəmləşdirir:

- I00-I02 Kəskin revmatik qızdırma
- I05-I09 Ürəyin xroniki revmatik xəstəliyi
- I10-I15 Qan təzyiqinin yüksək olması ilə səciyyələnən xəstəliklər
- I20-I25 Ürəyin işemik xəstəliyi
- I26-I28 Ağciyər ürəyi və ağciyər qan dövranının pozğunluqları
- I30-I52 Ürəyin digər xəstəlikləri
- I60-I69 Serebrovaskulyar xəstəliklər
- I70-I79 Arteriyalar, arteriolaların və kapilyarların xəstəlikləri
- I80-I89 Venaların, limfa damarları və limfa düyünlərinin başqa rubrikalarda təsnif olunmayan xəstəlikləri
- I95-I99 Qan dövranı sisteminin digər və dəqiqləşdirilməmiş xəstəlikləri

Aşağıda göstərilən kodlar xüsusi olaraq ulduzla nişanlanmışdır:

- I32* Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklər zamanı müşahidə olunan perikardit
- I39* Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklər zamanı müşahidə olunan endokardit və ürək qapaqlarının zədələnmələri
- I41* Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklər zamanı müşahidə olunan miokardit
- I43* Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklər zamanı müşahidə olunan kardiomiopatiyalar
- I52* Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklər zamanı müşahidə olunan ürəyin digər zədələnmələri
- I68* Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklər zamanı beyin damarlarının zədələnmələri
- I79* Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklər zamanı arteriyalar, arteriolar və kapilyarların zədələnmələri
- I98* Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklər zamanı qan dövranı sisteminin başqa pozğunluqları

Kəskin revmatik qızdırma (100-102)

100 Ürəyin prosesə cəlb olunması qeyd edilmədən revmatik qızdırma

Daxil edilib: kəskin və yarımkəskin revmatik artritlər

- I01 Ürəyin cəlb olunması ilə müşahidə olunan revmatik qızdırma**
Çıxarılıb: revmatik prosesin kəskinləşməsi və ya xəstəliyin aktivləşmə əlamətləri müşayiət olunmayan və ya bu prosesin residivi baş vermədən müşahidə olunan ürəyin revmatik mənşəli xroniki xəstəliyi (I05-I09). Ölüm halları baş verərkən, revmatik prosesin nisbi aktivliyinə şübhə yaranarsa, II cilddə verilmiş ölüm hallarının kodlaşdırılma qaydaları və bununla bağlı verilən tövsiyələrə müraciət etmək lazımdır.
- I01.0 Kəskin revmatik perikardit**
 Perikarditlə birgə rast gəlinən I00 rubrikasına aid olan istənilən hal
 Rvmatik perikardit (kəskin)
Çıxarılıb: revmatik mənşəli olduğu qeyd edilməyən perikardit (I30.–)
- I01.1 Kəskin revmatik endokardit**
 Endokardit və ya valvulitlə birgə rast gələn, I00 rubrikasına aid olan istənilən hal
 Kəskin revmatik valvulit
- I01.2 Kəskin revmatik miokardit**
 Miokarditlə birgə rast gəlinən, I00 rubrikasına aid olan istənilən hal
- I01.8 Ürəyin digər kəskin revmatik xəstəlikləri**
 Ürəyin digər və ya çoxsaylı zədələnmələri ilə birgə rast gəlinən, I00 rubrikasına aid olan istənilən hal
 Kəskin revmatik pankardit
- I01.9 Ürəyin dəqiqləşdirilməmiş kəskin revmatik xəstəliyi**
 Ürəyin dəqiqləşdirilməmiş formada zədələnməsi ilə birgə rast gəlinən, I00 rubrikasına aid olan istənilən hal
- revmatik kardit, kəskin forma
 - ürək xəstəliyi, aktiv və ya kəskin
- I02 Rvmatik xoreya**
Daxil edilib: Sidenhem xoreyası
Çıxarılıb: ƏGO xoreya (G25.5)
 Hantinqton xoreyası (G10)
- I02.0 Ürəyin cəlb olunması ilə gedən revmatik xoreya**
 Ürəyin cəlb olunması ilə müşahidə olunan ƏGO xoreya
 I01.- rubrikasında təsnif olunan ürəyin istənilən zədələnmə forması ilə birgə revmatik xoreya
- I02.9 Ürəyin cəlb olunmaması ilə müşahidə olunan revmatik xoreya**
 ƏGO revmatik xoreya

Ürəyin xroniki revmatik xəstəlikləri (I05-I09)

- I05 Mitral qapağın revmatik xəstəliyi**
Daxil edilib: I05.0 və I05.2- I05.9 rubrikalarında təsnif edilən, revmatik mənşəli olduğu dəqiqləşdirilmiş və ya dəqiqləşdirilməmiş hallar
Çıxarılıb: qeyri-revmatik mənşəli olduğu dəqiqləşdirilmiş hallar (I34.–)
- I05.0 Mitral stenoz**
 Mitral qapağın (revmatik) daralması
- I05.1 Mitral qapağın revmatik mənşəli çatmamazlığı**
 Rvmatik mitral:
- funksional çatmamazlıq
 - requrgitasiya
- I05.2 Çatmamazlıqla müşayiət olunan mitral stenoz**
 Funksional çatmamazlıq və ya requrgitasiya ilə müşayiət olunan mitral stenoz

- I05.8 Mitral qapağın digər xəstəlikləri**
Mitral (qapaq) çatmamazlıq(-ğı)
- I05.9 Mitral qapağın dəqiqləşdirilməmiş xəstəliyi**
ƏGO mitral (qapağın) (xroniki) pozğunluq(-ğu)
- I06 Aorta qapağının revmatik xəstəlikləri**
Çıxarılıb: revmatik mənşəli olduğu dəqiqləşdirilməmiş hallar (I35.–)
- I06.0 Rевmatik aortal stenoz**
Aorta qapağının revmatik mənşəli daralması
- I06.1 Aorta qapağının revmatik mənşəli çatmamazlığı**
Rевmatik aortal:
- funksional çatmamazlıq
 - reqrqitasiya
- I06.2 Çatmamazlıqla müşayiət olunan revmatik aortal stenoz**
Funksional çatmamazlıq və ya reqrqitasiya ilə müşayiət olunan revmatik aortal stenoz
- I06.8 Aorta qapağının digər revmatik xəstəlikləri**
- I06.9 Aorta qapağının dəqiqləşdirilməmiş revmatik xəstəliyi**
ƏGO aortanın (qapağının) revmatik xəstəliyi
- I07 Üçtəylı qapağın revmatik xəstəliyi**
Daxil edilib: revmatik mənşəli dəqiqləşdirilmiş və ya dəqiqləşdirilməmiş hallar
Çıxarılıb: qeyri-revmatik mənşəli olduğu dəqiqləşdirilmiş hallar (I36.–)
- I07.0 Trikuspidal (üçtəylı qapaq) stenoz**
Trikuspidal (revmatik) (qapaq) stenoz (-u)
- I07.1 Trikuspidal (üçtəylı qapaq) çatmamazlıq (-ğı)**
Trikuspidal (revmatik) (qapaq) çatmamazlıq (-ğı)
- I07.2 Çatmamazlıqla müşayiət olunan trikuspidal stenoz**
- I07.8 Üçtəylı qapağın digər xəstəlikləri**
- I07.9 Üçtəylı qapağın dəqiqləşdirilməmiş xəstəliyi**
ƏGO üçtəylı qapağın xəstəliyi
- I08 Bir neçə qapağın zədələnməsi**
Daxil edilib: revmatik mənşəli dəqiqləşdirilmiş və ya dəqiqləşdirilməmiş hallar
Çıxarılıb: endokardit, qapaq dəqiqləşdirilmədən (I38)
endokardın revmatik xəstəliyi, qapaq dəqiqləşdirilmədən (I09.1)
ürəyin revmatik xəstəliyindən başqa digər səbəblərdən bir neçə qapağın zədələnməsi
(I34-I38, Q22-Q23 və Q24.8 rubrikalarının müvafiq kodlardan istifadə edin)
- I08.0 Mitral və aorta qapaqlarının eyni zamanda zədələnməsi**
İstər mitral, istərsə də aortal qapağın zədələnməsinin revmatik mənşəli olduğu müəyyən edilmiş və ya səbəbi dəqiqləşdirilməmiş halları
- I08.1 Mitral və üçtəylı qapaqların eyni zamanda zədələnmələri**
- I08.2 Aortal və üçtəylı qapaqların eyni zamanda zədələnmələri**
- I08.3 Mitral, aortal və üçtəylı qapaqların eyni zamanda zədələnmələri**
- I08.8 Ürək qapaqlarının digər çoxsaylı xəstəlikləri**
- I08.9 Ürək qapaqlarının dəqiqləşdirilməmiş çoxsaylı zədələnmələri**
- I09 Ürəyin digər revmatik xəstəlikləri**
- I09.0 Rевmatik miokardit**
Çıxarılıb: revmatik mənşəli olduğu dəqiqləşdirilməmiş miokardit (I51.4)

I09.1 Endokardın, qapaq dəqiqləşdirilmədən, revmatik xəstəlikləri

Revmatik:

- endokardit (xroniki)
- valvulit (xroniki)

Çıxarılıb: endokardit, qapaq dəqiqləşdirilmədən (I38)**I09.2 Xroniki revmatik perikardit**

Bitişən revmatik perikardit

Xronik revmatik:

- mediastinoperikardit
- mioperikardit

I09.8 Ürəyin digər dəqiqləşdirilmiş revmatik xəstəlikləri

Ağciyər qapağının revmatik xəstəliyi

I09.9 Ürəyin dəqiqləşdirilməmiş revmatik xəstəlikləri

Revmatik (mənsəli):

- kardit
- ürək çatmamazlığı

Çıxarılıb: revmatoidli kardit (M05.3)**Qan təzyiqinin yüksək olması ilə səciyyələnən xəstəliklər (I10-I15)***Çıxarılıb:* hamiləliyi, doğuşu və zahılıq dövrünü ağırlaşdıran hallar (O10-O11, O13-O16)

tac damarların prosesə cəlb olunması ilə müşahidə olunan hallar (I20-I25)

neonatal hipertenziya (P29.2)

ağciyər hipertenziası (I27.0)

I10 Essensial [birincili] hipertenziya*Daxil edilib:* Yüksək qan təzyiqi

Hipertenziya (arterial) (xoşxassəli) (essensial) (bədxassəli) (birincili) (sistem)

Çıxarılıb: beyin damarlarının prosesə cəlb olunması ilə (I60-I69)

göz damarlarının prosesə cəlb olunması ilə (N35.0)

I11 Ürəyin hipertenziv xəstəliyi*Daxil edilib:* I50.–, I51.4–I51.9 rubrikalarında göstərilən, hipertenziya ilə əlaqəli istənilən hal**I11.0 [Durğunluq] ürək çatmamazlığı ilə müşayiət olunan, əsasən ürəyin zədələnməsi ilə hipertenziv [hipertoniya] xəstəlik [-yi]**

Hipertenziv [hipertonik] ürək çatmamazlığı

I11.9 [Durğunluq] ürək çatmamazlığı olmadan, əsasən ürəyin zədələnməsi ilə hipertenziv [hipertoniya] xəstəlik [-yi]

ƏGO ürəyin hipertenziv xəstəliyi

I12 Əsasən böyrəklərin zədələnməsi ilə müşayiət olunan hipertenziv [hipertoniya] xəstəlik [-yi]*Daxil edilib:* hipertenziya nəticəsində yaranmış N00–N07, N18.–, N19 və ya N26 rubrikalarında

göstərilən istənilən hallar

böyrəklərin arteriosklerozu

arteriosklerotik (xroniki) (interstisial) nefrit hipertenziv nefropatiya

nefroskleroz

Çıxarılıb: ikincili hipertenziya (I15.–)**I12.0 Böyrək çatmamazlığı ilə müşayiət olunan, əsasən böyrəklərin zədələnməsi ilə hipertenziv [hipertoniya] xəstəlik [-yi]**

Hipertenziv böyrək çatmamazlığı

- I12.9 Böyrək çatmamazlığı olmadan, əsasən böyrəklərin zədələnməsi ilə hipertenziv [hipertoniya] xəstəlik [-yi]**
Böyrəyin ƏGO hipertenziv xəstəliyi
- I13 Əsasən ürəyin və böyrəklərin zədələnməsi ilə müşayiət olunan hipertenziv [hipertoniya] xəstəlik [-yi]**
Daxil edilib: I11.–rubrikasında göstərilən istənilən halın I12.– rubrikasında göstərilən istənilən hal ilə birgə rast gəlinən vəziyyəti
ürək-böyrək } xəstəliyi
ürək-damar -böyrək }
- I13.0 [Durğunluq] ürək çatmamazlığı ilə müşayiət olunan, əsasən ürəyin və böyrəklərin zədələnməsi ilə hipertensiv[hipertoniya] xəstəlik [-yi]**
- I13.1 Böyrək çatmamazlığı ilə müşayiət olunan, əsasən böyrəklərin zədələnməsi ilə hipertensiv [hipertoniya] xəstəlik [-yi]**
- I13.2 Əsasən ürəyin və böyrəyin zədələnməsi ilə, (durğunluq) ürək çatmamazlığı və böyrək çatmamazlığı ilə müşayiət olunan hipertenziv (hipertoniya) xəstəlik[-yi]**
- I13.9 Əsasən ürəyin və böyrəyin zədələnməsi ilə müşayiət olunan dəqiqləşdirilməmiş hipertensiv [hipertoniya] xəstəlik [-yi]**
- I15 İkincili hipertenziya**
Çıxarılıb: beyin damarlarının prosesə cəlb olunması ilə (I60-I69)
göz damarlarının prosesə cəlb olunması ilə (H35.0)
- I15.0 Renovaskulyar hipertenziya**
- I15.1 Böyrəyin digər zədələnmələrinə görə ikincili hipertenziya**
- I15.2 Endokrin pozğunluqlara görə ikincili hipertenziya**
- I15.8 Digər ikincili hipertenziya**
- I15.9 Dəqiqləşdirilməmiş ikincili hipertenziya**

Ürəyin işemik xəstəliyi (I20-I25)

Qeyd: I21, I22, I24 və I25 rubrikalarında xəstələnmənin statistik təhlili üçün istifadə edilən «vaxt müddəti» anlayışı dedikdə - işemik xəstəliyin tutmasından xəstənin tibb müəssisəsinə daxil olduğu vaxta qədər keçən müddət götürülür. Ölümün statistikası üçün isə bu vaxt-işemik xəstəliyin başladığı andan ölümün baş verdiyi vaxta qədər keçən müddəti əhatə edir.

Daxil edilib: hipertenziya olması qeyd olunmaqla (I10-I15)

Hipertenziya olmasını göstərmək zərurəti yaranarsa, əlavə koddan istifadə edilir.

- I20 Stenokardiya [döş inağı]**
- I20.0 Qeyri-stabil stenokardiya** Şiddətlənən stenokardiya
İlk dəfə baş verən, gərginlik stenokardiyası
Progressivləşən, gərginlik stenokardiyası
Aralıq koronar sindromu
İnfarktönü sindrom

- I20.1 Sənədlərlə təsdiqlənmiş spazm ilə müşayiət olunan stenokardiya**
 Angiospastik stenokardiya
 Prinsmetal stenokardiyası
 Spazm ilə şərtlənən stenokardiya
 Variantlı stenokardiya
- I20.8 Stenokardiyanın digər formaları**
 Gərginlik stenokardiyası
 Stenokardiya
- I20.9 Dəqiqləşdirilməmiş stenokardiya**
 ƏGO stenokardiya *Cardial* stenokardiya Anginoz sindrom
 Döş qəfəsində işemik ağrılar
- I21 Kəskin miokard infarktı**
Daxil edilib: Miokard infarktı, kəskin forma kimi dəqiqləşdirilmiş və ya xəstəlik başlanandan 4 həftə (28 gün) və ya bundan az müddət davam etdiyi müəyyənləşdirilmiş
Çıxarılıb: kəskin miokard infarktından sonra baş verən bəzi cari ağırlaşmalar (I23.–)
 miokard infarktı:
 - əvvəllər keçirilmiş (I25.2)
 - xroniki forma kimi müəyyənləşdirilmiş və ya xəstəlik başlanandan 4 həftədən (28 gündən) artıq vaxt keçdikdə (I25.8)
 - sonradan baş verən (I22.–)
 infarktdan sonrakı miokardial sindrom (I24.1)
- I21.0 Miokardın ön divarının kəskin transmural infarktı**
 Ön (divarın) ƏGO
 Ön-zirvə
 Ön-yan
 Ön-septal } (kəskin) transmural infarktı
- I21.1 Miokardın aşağı divarının kəskin transmural infarktı**
 Miokardın (kəskin) transmural infarktı:
 - diafraqmal divarın
 - ƏGO aşağı (divarın)
 - aşağı-yan
 - aşağı-arxa
- I21.2 Miokardın digər dəqiqləşdirilmiş lokalizasiyalı kəskin transmural infarktı**
 (Kəskin) transmural infarkt (-1):
 - zirvə-yan
 - bazal-lateral
 - yuxarı-yan
 - ƏGO, yan (divarın)
 - arxa (həqiqi)
 - arxa-bazal
 - arxa-yan
 - arxa-septal
 - ƏGO septal
- I21.3 Miokardın dəqiqləşdirilməmiş lokalizasiyalı kəskin transmural infarktı**
 Miokardın ƏGO transmural infarktı
- I21.4 Miokardın kəskin subendokardial infarktı**
 Miokardın ƏGO qeyri-transmural infarktı
- I21.9 Dəqiqləşdirilməmiş kəskin miokard infarktı**
 ƏGO (kəskin) miokard infarktı

I22 Təkrar miokard infarktı

Qeyd: Bu rubrika xəstəliyin kodlaşdırılması üçün, əvvəlki infarktın başlanğıcından sonrakı 4 həftə (28 gün) ərzində miokardın istənilən lokalizasiyasında baş verən infarktı təyin etmək üçündür.

Daxil edilib: miokard infarktı:

- yayılmış
- residiv verən
- təkrar

Çıxarılıb: xroniki forma kimi dəqiqləşdirilmiş və ya xəstəlik başlandıqdan 4 həftədən (28 gündən) artıq davam etdiyi göstərilmiş miokard infarktı (I25.8)

I22.0 Miokardın ön divarının təkrar infarktı

Təkrar (kəskin) infarkt:

- ƏGO, ön (divarın)
- ön-zirvə
- ön-yan
- ön-septal

I22.1 Miokardın aşağı divarının təkrar infarktı

Təkrar (kəskin) infarkt:

- diafraqmal divarın
- ƏGO aşağı (divarın)
- sol mədəciyin aşağı-yan divarının
- aşağı-arxa

I22.8 Miokardın digər dəqiqləşdirilmiş lokalizasiyalı təkrar infarktı

Miokardın təkrar (kəskin) infarktı:

- Zirvə-yan
- Bazal-lateral
- sol mədəciyin yan divarının yuxarı –yan şöbəsinin
- ƏGO, yan(divarın)
- Arxa(həqiqi)
- Arxa-bazal
- Arxa-yan
- Arxa-septal
- ƏGO septal

I22.9 Miokardın dəqiqləşdirilməmiş lokalizasiyalı təkrar infarktı

I23 Kəskin miokard infarktının bəzi cari ağırlaşmaları

Çıxarılıb: aşağıda göstərilən vəziyyətlər:

- kəskin miokard infarktını müşayiət edən (I21-I22)
- kəskin miokard infarktının cari ağırlaşması kimi dəqiqləşdirilməmiş (I31.–, I51.–)

I23.0 Hemoperikard-kəskin miokard infarktının yaxın ağırlaşması kimi

I23.1 Qulaqcıqlararası arakəsmənin qüsuru-kəskin miokard infarktının cari ağırlaşması kimi

I23.2 Mədəciclərarası arakəsmənin qüsuru-kəskin miokard infarktının cari ağırlaşması kimi

I23.3 Hemoperikard yaranmadan ürək divarının cırılması-kəskin miokard infarktının cari ağırlaşması kimi

Çıxarılıb: hemoperikardla birgə (I23.0)

I23.4 Vətər xordasının cırılması-kəskin miokard infarktının cari ağırlaşması kimi

- I23.5 Məməciyəbənzər əzələnin cırılması -kəskin miokard infarktının cari ağırlaşması kimi**
- I23.6 Aralığın,ürək qulağcığı və mədəciyinin trombozu- kəskin miokard infarktının cari ağırlaşması kimi**
- I23.8 Kəskin miokard infarktının digər cari ağırlaşmaları**
- I24 Ürəyin kəskin işemik xəstəliyinin digər formaları**
Çıxarılıb: stenokardiya (I20.–)
 yenidöğulmuşün miokardında ötüb keçən işemiya (P29.4)
- I24.0 Miokard infarktına səbəb olmayan tac damar trombozu**
 Tac (arteriyanın) (venanın) miokard infarktına səbəb olmayan:
 • emboliası
 • okklyüziyası
 • tromboemboliası
Çıxarılıb: xroniki tac damar trombozu və ya xəstəlik başlanandan 4 həftədən (28 gündən) artıq vaxt keçdikdə (I25.8)
- I24.1 Dressler sindromu**
 Postinfarkt sindrom
- I24.8 Ürəyin kəskin işemik xəstəliyinin digər formaları**
 Koronar (tac damar):
 • funksional çatmamazlıq (-ğı)
 • dekompensasiyası
- I24.9 Ürəyin dəqiqləşdirilməmiş kəskin işemik xəstəliyi**
Çıxarılıb: ürəyin ƏGO (xroniki) işemik xəstəliyi (I25.9)
- I25 Ürəyin xroniki işemik xəstəliyi**
Çıxarılıb: ƏGO ürək-damar xəstəliyi (I51.6)
- I25.1 Ürəyin aterosklerotik xəstəliyi**
 Koronar (arteriyaların):
 • ateroması
 • ateroskleroza
 • xəstəliyi
 • skleroza
- I25.2 Əvvəllər keçirilən miokard infarktı**
 Infarktdan sonrakı çapıq
 Hal hazırda heç bir simptom olmadığı halda, EKQ və ya digər xüsusi metodların köməyi ilə əvvəllər miokard infarktı keçirildiyinin aşkar edilməsi
- I25.3 Ürək anevrizması**
 Divar } anevrizması
 Mədəcik }
- I25.4 Tac arteriyaların anevrizması**
 Tac damarının qazanılmış arteriovenoz fistulu
Çıxarılıb: anadangəlmə tac damarların (arteriyaların) anevrizması (Q24.5)
- I25.5 İşemik kardiomiopatiya**
- I25.6 Miokardın simptomsuz işemiyası**
- I25.8 Ürəyin xroniki işemik xəstəliyinin digər formaları**
 I21–I22 və I24.– rubrikalarında verilən, xroniki forma kimi göstərilən və ya xəstəlik başlanandan 4 həftədən (28 gündən) artıq davam etdiyi müəyyən olunan istənilən hal
- I25.9 Ürəyin dəqiqləşdirilməmiş xroniki işemik xəstəliyi**
 Ürəyin ƏGO (xroniki) işemik xəstəliyi

Ağciyər ürəyi və ağciyər qan dövranının pozğunluqları (I26-I28)

I26 Ağciyər emboliası

Daxil edilib: ağciyər (arteriyalarının) (venalarının):

- infarktı
- tromboemboliası
- trombozu

Çıxarılıb: ağırlaşdıran:

- abortu (O03–O07) və ya uşaqlıqdan kənar və ya molyar hamiləliyi (O00–O07, O08.2)
- hamiləliyi, doğuşu və zahılıq dövrünü (O88.–)

I26.0 Kəskin ağciyər ürəyi olması göstərilməklə ağciyər emboliası

ƏGO kəskin ağciyər ürəyi

I26.9 Kəskin ağciyər ürəyi olması göstərilmədən ağciyər emboliası

ƏGO ağciyər emboliası

I27 Ağciyər-ürək çatmamazlığının digər formaları

I27.0 Birincili ağciyər hipertenziası

I27.1 Ürəyin kifoskolyotik xəstəliyi

I27.2 İkincili ağciyər hipertenziasının digər formaları

Əsas xəstəliyi identifikasiya etmək lazım gələrsə, əlavə koddan istifadə edin.

I27.8 Ağciyər-ürək çatmamazlığının digər dəqiqləşdirilmiş formaları

Çıxarılıb: Eysenmenger qüsuru (Q21.8)

I27.9 Dəqiqləşdirilməmiş ağciyər-ürək çatmamazlığı

Xroniki ürək- ağciyər çatmamazlığı

ƏGO ağciyər ürəyi (xroniki)

I28 Ağciyər damarlarının digər xəstəlikləri

I28.0 Ağciyər damarlarının arteriovenoz fistulu

I28.1 Ağciyər arteriyasının anevrizması

I28.8 Ağciyər damarlarının digər dəqiqləşdirilmiş xəstəlikləri

Ağciyər damarının:

- cırılması
- stenozu
- daralması

I28.9 Ağciyər damarlarının dəqiqləşdirilməmiş xəstəliyi

Ürəyin digər xəstəlikləri (I30-I52)

I30 Kəskin perikardit

Daxil edilib: kəskin perikardial eksudat

Çıxarılıb: (kəskin) revmatik perikardit (I01.0)

I30.0 Kəskin qeyri-spesifik idiopatik perikardit

I30.1 İnfeksiyon perikardit

Pnevmonokk mənşəli
İrinli
Stafilokokk mənşəli
Streptokok mənşəli
Virus mənşəli
Pioperikardit

} perikardit

İnfeksiyon amili göstərmək zərurəti yaranarsa, əlavə koddan (B95-B97) istifadə edilir.

I30.8 Kəskin perikarditin digər formaları**I30.9 Dəqiqləşdirilməmiş kəskin perikardit****I31 Perikardın digər xəstəlikləri**

Çıxarılıb: kəskin miokard infarktının bəzi cari ağırlaşmaları (I23.–)

postkardiotomik sindrom (I97.0)

ürəyin travması (S26.–)

revmatik mənşəli olduğu müəyyən edilmiş xəstəliklər (I09.2)

I31.0 Xroniki adgeziv(bitişən) perikardit

Accretio cordis

Bitişən perikard

Adgeziv (bitişən) mediastinoperikardit

I31.1 Xroniki konstrktiv (daralan) perikardit

Concretio cordis

Perikardın kalsinozu

I31.2 Başqa rubrikalarda təsnif olunmayan hemoperikardit**I31.3 Perikardial (qeyri-iltihabi) eksudat**

Xiloperikard

I31.8 Perikardın digər dəqiqləşdirilmiş xəstəlikləri

Epikardial бүкүşләр

Ocaqlı perikardial bitişmələr

I31.9 Perikardın dəqiqləşdirilməmiş xəstəlikləri

Ürək tamponadası

ƏGO (xroniki) perikardit

I32* Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklər zamanı müşahidə edilən perikardit**I32.0* Digər rubrikalarda təsnif olunan bakterial xəstəliklər zamanı müşahidə edilən perikardit**

Qonokokk mənşəli (A54.8†)

Meningokokk mənşəli (A39.5†)

Sifilitik mənşəli (A52.0†)

Vərəm mənşəli (A18.8†)

} perikardit

I32.1* Digər rubrikalarda təsnif olunan infeksiyon və parazitar xəstəliklər zamanı müşahidə edilən perikardit**I32.8* Digər rubrikalarda təsnif olunan başqa xəstəliklər zamanı müşahidə edilən perikardit**

Revmatoid (M05.3†)

Sistem qırmızı qurdeşənəyi zamanı (M32.1†)

Uremik (N18.-†)

} perikardit

I33 Kəskin və yarımkəskin endokardit

Çıxarılıb: kəskin revmatik endokardit (I01.1)

ƏGO endokardit (I38)

I33.0 Kəskin və yarımkəskin infeksiyon endokardit

Bakterial
 ƏGO infeksiyon
 Süst gedişli
 Bədxassəli
 Septik
 Xorali

} (kəskin) (yarımkəskin) endokardit

İnfeksiyon amili göstərmək zərurəti yaranarsa, əlavə koddan (B95-B98) istifadə edilir.

I33.9 Dəqiqləşdirilməmiş kəskin endokardit

Kəskin və ya yarımkəskin:

- endokardit
- mioendokardit
- periendokardit

I34 Mitral qapağın qeyri-revmatik zədələnmələri

Çıxarılıb: mitral (qapağın):

- xəstəliyi (I05.9)
- çatmamazlığı (I05.8)
- stenozu (I05.0)

səbəbi təyin olunmadan, lakin aşağıdakılar göstərilməklə:

- aorta qapağının xəstəliyi (I08.0)
- mitral stenoz və ya obstruksiya (I05.0)

revmatik mənşəli olduğu dəqiqləşdirilmiş zədələnmələr (I05.–)

anadangəlmə olduğu dəqiqləşdirilmiş zədələnmələr (Q23.2, Q23.3)

I34.0 Mitral (qapağın) çatmamazlıq (-ğı)

Mitral qapağın ƏGO və ya revmatizm istisna olmaqla məlum səbəbli:

- funksional çatmamazlığı
- requrgitasiyası

I34.1 Mitral qapağın (prolapsı) düşməsi

Mitral qapağın prolapsı sindromu

Çıxarılıb: Marfan sindromu (Q87.4)

I34.2 Mitral qapağın qeyri-revmatik stenozu

I34.8 Mitral qapağın digər qeyri-revmatik zədələnmələri

I34.9 Mitral qapağın dəqiqləşdirilməmiş qeyri-revmatik zədələnməsi

I35 Aorta qapağının qeyri-revmatik zədələnməsi

Çıxarılıb: hipertrofik subaortal stenoz (I42.1)

səbəbi təyin olunmadan, lakin mitral qapaq xəstəliyinin olması göstərilməklə (I08.0)

revmatik mənşəli olduğu dəqiqləşdirilmiş zədələnmələr (I06.–)

anadangəlmə olduğu dəqiqləşdirilmiş zədələnmələr (Q23.0, Q23.1)

I35.0 Aorta (qapaq) stenozu

I35.1 Aorta (qapaq) çatmamazlığı

Aorta qapağının revmatizm istisna olmaqla, ƏGO və ya dəqiqləşdirilmiş səbəbdən:

- funksional çatmamazlığı
- requrgitasiyası

I35.2 Çatmamazlıqla müşayiət olunan aorta (qapaq) stenozu

I35.8 Aorta qapağının digər zədələnmələri

I35.9 Aorta qapağının dəqiqləşdirilməmiş zədələnməsi

I36 Üçtaylı qapağın qeyri-revmatik zədələnmələri

Çıxarılıb: səbəbi dəqiqləşdirilmədən (I07.–)

revmatik mənşəli olduğu dəqiqləşdirilmiş (I07.–)

anadangəlmə olduğu dəqiqləşdirilmiş zədələnmələr (Q22.4, Q22.8, Q22.9)

- I36.0 Üçtaylı qapağın qeyri-revmatik stenozu**
- I36.1 Üçtaylı qapağın qeyri-revmatik çatmamazlığı**
 Üçtaylı qapağın revmatizm istisna olmaqla, dəqiqləşdirilmiş səbəbdən:
- funksional çatmamazlığı
 - requrgitasiyası
- I36.2 Üçtaylı qapağın çatmamazlığı ilə müşayiət olunan qeyri-revmatik stenozu**
- I36.8 Üçtaylı qapağın digər qeyri-revmatik zədələnmələri**
- I36.9 Üçtaylı qapağın dəqiqləşdirilməmiş qeyri-revmatik zədələnməsi**
- I37 Ağciyər arteriyası qapağının zədələnmələri**
Çıxarılıb: revmatik mənşəli olduğu dəqiqləşdirilmiş (I09.8)
 anadangəlmə olduğu dəqiqləşdirilmiş zədələnmələr (Q22.1, Q22.2, Q22.3)
- I37.0 Ağciyər arteriyası qapağının stenozu**
- I37.1 Ağciyər arteriyası qapağının çatmamazlığı**
 Ağciyər arteriyası qapağının revmatizm istisna olmaqla, ƏGO və ya dəqiqləşdirilmiş səbəbdən:
- funksional çatmamazlığı
 - requrgitasiyası
- I37.2 Ağciyər arteriyası qapağının çatmamazlığı ilə müşayiət olunan stenozu**
- I37.8 Ağciyər arteriyası qapağının digər zədələnmələri**
- I37.9 Ağciyər arteriyası qapağının dəqiqləşdirilməmiş zədələnməsi**
- I38 Endokardit, qapaq dəqiqləşdirilmədən**
Daxil edilib: ƏGO (xroniki) endokardit
 Qapağın adı dəqiqləşdirilmədən onun revmatizm mənşəli və ya anadangəlmə olduğu istisna edilməklə, ƏGO və ya dəqiqləşdirilmiş səbəbdən:
- funksional çatmamazlığı
 - çatmamazlığı
 - requrgitasiyası
 - stenozu
- Xroniki valvulit
Çıxarılıb: endokardial fibroelastoz (I42.4)
 revmatik mənşəli olduğu dəqiqləşdirilmiş hallar (I09.1)
 ürək qapağının ƏGO anadangəlmə çatmamazlığı (Q24.8)
 ürək qapağının ƏGO anadangəlmə stenozu (Q24.8)
- I39* Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklər zamanı müşahidə edilən endokardit və ürək qapaqlarının zədələnmələri**
Daxil edilib: endokardın göstərilən hallarda zədələnməsi:
- kandidoz infeksiyası zamanı (B37.6 †)
 - qonokokk infeksiyası zamanı (A54.8†)
 - Libman-Saks xəstəliyi zamanı (M32.1†)
 - meninqokokk infeksiyası zamanı (A39.5†)
 - revmatoid artriti zamanı (M05.3†)
 - sifilis zamanı (A52.0†)
 - vərəm zamanı (A18.8†)
 - qarın yatalağı zamanı (A01.0†)
- I39.0* Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklər zamanı mitral qapağın zədələnmələri**

- I39.1*** Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklər zamanı aorta qapağının zədələnmələri
- I39.2*** Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklər zamanı üçtayı qapağın zədələnmələri
- I39.3*** Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklər zamanı ağciyər arteriyası qapağının zədələnmələri
- I39.4*** Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklər zamanı ürək qapaqlarının çoxsaylı zədələnmələri
- I39.8*** Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklər zamanı müşahidə olunan, qapaq dəqiqləşdirilmədən endokardit
- I40** Kəskin miokardit
- I40.0** **İnfeksiyon miokardit** Septik miokardit
İnfeksiyon amili göstərmək zərurəti yaranarsa, əlavə koddan (B95-B98) istifadə edilir.
- I40.1** **İzolə olunmuş miokardit**
- I40.8** **Kəskin miokarditin digər formaları**
- I40.9** **Dəqiqləşdirilməmiş kəskin miokardit**
- I41*** Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklər zamanı müşahidə edilən miokardit
- I41.0*** **Digər rubrikalarda təsnif olunan bakterial xəstəliklər zamanı müşahidə edilən miokardit**
Miokardit:
- difteriya mənşəli (A36.8†)
 - qonokokk mənşəli (A54.8†)
 - meningokokk mənşəli (A39.5†)
 - sifilitik (A52.0†)
 - vərəm mənşəli (A18.8†)
- I41.1*** **Digər rubrikalarda təsnif olunan virus xəstəlikləri zamanı müşahidə edilən miokardit**
[Kəskin] qripoz miokardit:
- Quş qripi zamanı (J09†)
 - Digər virus infeksiyası zamanı (J10.8†)
 - Dəqiqləşdirilməmiş virus infeksiyası zamanı (J11.8†)
- Parotit zamanı miokardit (B26.8†)
- I41.2*** **Digər rubrikalarda təsnif olunan başqa infeksiyon və parazitar xəstəliklər zamanı müşahidə edilən miokardit**
Miokardit:
- (xroniki) Şaqas xəstəliyi zamanı (B57.2†)
 - kəskin Şaqas xəstəliyi zamanı (B57.0†)
 - toksoplazmoz zamanı (B58.8†)
- I41.8*** **Digər rubrikalarda təsnif olunan başqa xəstəliklər zamanı müşahidə edilən miokardit**
Revmotoid miokardit (M05.3†)
Sarkoid miokardit (D86.8†)
- I42** **Kardiomiopatiya**
Çıxarılıb: işemik kardiomiopatiya hamiləliyi (O99.4)
zahırlıq dövrünü (O90.3)
işemik kardiomiopatiya (I25.5) } ağırlaşdıran kardiomiopatiya

- I42.0 Genişlənmiş kardiomiopatiya**
Konqestiv (durğun) kardiomiopatiya
- I42.1 Obstruktiv hipertrofik kardiomiopatiya**
Hipertrofik subaortal stenoz
- I42.2 Digər hipertrofik kardiomiopatiya**
Qeyri-obstruktiv hipertrofik kardiomiopatiya
- I42.3 Endomiokardial (eozinofil) xəstəlik (-yi)**
Endomiokardial [tropik] fibroz
Lörfler endokarditi
- I42.4 Endokardial fibroelastoz**
Anadangəlmə kardiomiopatiya
- I42.5 Digər məhdudlaşdırıcı kardiomiopatiya**
ƏGO stenozlaşdırıcı kardiomiopatiya
- I42.6 Alkoqol kardiomiopatiyası**
- I42.7 Dərman maddələri və digər xarici amillərin təsirindən əmələ gələn kardiomiopatiya**
Etioloji amilin göstərilmə zərurəti yaranarsa, xarici səbəblər kodundan (XX sinif) istifadə edilir.
- I42.8 Digər kardiomiopatiyalar**
- I42.9 Dəqiqləşdirilməmiş kardiomiopatiya**
ƏGO (birincili) (ikincili) kardiomiopatiya
- I43*** Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklər zamanı müşahidə edilən kardiomiopatiya
- I43.0*** Digər rubrikalarda təsnif olunan infeksiyon və parazitər xəstəliklər zamanı müşahidə edilən kardiomiopatiya
Difteriya zamanı müşahidə olunan kardiomiopatiya (A36.8†)
- I43.1*** Mübadilə pozğunluqları zamanı müşahidə olunan kardiomiopatiya
Ürək amilaidozu (E85.–†)
- I43.2*** Qidalanma pozğunluqları zamanı müşahidə olunan kardiomiopatiya
ƏGO alimentər kardiomiopatiya (E63.9†)
- I43.8*** Digər rubrikalarda təsnif olunan başqa xəstəliklər zamanı müşahidə edilən kardiomiopatiya
Podaqra ürəyi (M10.0†)
Ürəyin tireotoksik xəstəliyi (E05.9†)
- I44** Qulaqcıq-mədəcik [atrioventrikulyar] blokadası və His dəstəsinin sol ayaqcığının blokadası
- I44.0 Birinci dərəcəli qulaqcıq-mədəcik blokadası**
- I44.1 İkinci dərəcəli qulaqcıq-mədəcik blokadası**
Atrioventrikulyar blokada, I və II tip
Mobits blokadası, I və II tip
İkinci dərəcəli blokada, I və II tip
Venkebax blokadası
- I44.2 Tam qulaqcıq-mədəcik blokadası**
Ürəyin ƏGO tam blokadası Üçüncü dərəcəli blokada
- I44.3 Digər və dəqiqləşdirilməmiş qulaqcıq-mədəcik blokadası**
ƏGO atrioventrikulyar blokada

- I44.4 His dəstəsinin sol ayaqçığının ön şaxəsinin blokadası**
- I44.5 His dəstəsinin sol ayaqçığının arxa şaxəsinin blokadası**
- I44.6 His dəstəsinin digər və dəqiqləşdirilməmiş blokadaları**
His dəstəsinin ƏGO sol ayaqçığının hemiblokadası
- I44.7 His dəstəsinin sol ayaqçığının dəqiqləşdirilməmiş blokadası**
- I45 Keçiriciliyin digər pozğunluqları**
- I45.0 His dəstəsinin sağ ayaqçığının blokadası**
- I45.1 His dəstəsinin sağ ayaqçığının digər və dəqiqləşdirilməmiş blokadası**
His dəstəsinin sağ ayaqçığının ƏGO blokadası
- I45.2 İkidəstəli blokada**
- I45.3 Üçdəstəli blokada**
- I45.4 Qeyri-spesifik mədəcikdaxili blokada**
His dəstəsi ayaqçığının ƏGO blokadası
- I45.5 Ürəyin digər dəqiqləşdirilmiş blokadası**
Sinus-qulaqcıq blokadası
Sinoaurikulyar blokada
Çıxarılıb: ürəyin ƏGO blokadası (I45.9)
- I45.6 Vaxtından əvvəl oyanma sindromu**
Qulaqcıq-mədəcik oyanması anomaliyaları
Qulaqcıq-mədəcik keçiriciliyi:
 - tezleşmiş
 - əlavə yollarla ötürülən
 - vaxtından əvvəl oyanma Laun-Hanonq-Levin sindromu Volf-Parkinson-Uayt sindromu
- I45.8 Keçiriciliyin digər dəqiqləşdirilmiş pozğunluqları**
Qulaqcıq-mədəcik dissosiasiyası
İnterferent dissosiasiya
Uzun QT sindromu
Çıxarılıb: QT intervalının uzanması (R94.3)
- I45.9 Keçiriciliyin dəqiqləşdirilməmiş pozğunluğu**
Ürəyin ƏGO blokadası Stoks-Adams sindromu
- I46 Ürəyin dayanması**
Çıxarılıb: kardiogen şok (R57.0)
abortu, uşaqlıqdan kənar və ya molyar hamiləliyi (O00-O07, O08.8) } ağırlaşdıran
mamalıq-cərrahiyyə əməliyyatlarını və proseduralarını (O75.4)
- I46.0 Ürək fəaliyyətinin uğurlu bərpası ilə nəticələnən ürək dayanması**
- I46.1 „Ürək dayanmasından” qəfləti ölüm kimi təsvir olunmuş hadisə**
Çıxarılıb: qəfləti ölüm:
 - ƏGO (R96.–)
 - keçiriciliyin pozulması (I44-I45)
 - miokard infarktı (I21-I22)
} nəticəsində qəfləti ölüm
- I46.9 Dəqiqləşdirilməmiş ürək dayanması**
- I47 Paroksizmal taxikardiya**
Çıxarılıb: abortu, uşaqlıqdankənar və ya molyar hamiləliyi ağırlaşdıran taxikardiya (O00-O07, O08.8)
mamalıq-cərrahiyyə əməliyyatlarını və proseduralarını ağırlaşdıran taxikardiya (O75.4)

taxikardiya:

- ƏGO (R00.0)
- ƏGO sinoaurikulyar (R00.0)
- ƏGO sinus [sinusal] (R00.0)

I47.0 Qayıdan mədəcik aritmiyası

I47.1 Mədəciküstü taxikardiya

Paroksizmal taxikardiya :

- qulaqcıq
- qulaqcıq-mədəcik [QM]:
 - düyünlü
 - nodal [AVNRT] [AVRT]

I47.2 Mədəcik taxikardiyası

I47.9 Dəqiqləşdirilməmiş paroksizmal taxikardiya

Buvere-(Hoffman) sindromu

I48 Qulaqcıqların fibrilyasiyası və titrəməsi

I49 Ürək ritminin digər pozğunluqları

Çıxarılıb: bradikardiya:

- ƏGO (R00.1)
- sinus -qulaqcıq (R00.1)
- sinus (R00.1)
- azan sinir (R00.1)

abortu, uşaqlıqdankənar və ya molyar hamiləliyi ağırlaşdıran bradikardiya(O00-O07, O08.8) mamalıq-cərrahiyyə əməliyyatlarını və proseduralarını ağırlaşdıran bradikardiya(O75.4) yenidə doğulmuşda ürək ritminin pozğunluğu (P29.1)

I49.0 Mədəciklərin fibrilyasiyası və titrəməsi

I49.1 Qulaqcıqın erkən depolyarizasiyası

Qulaqcıq ekstrasistolası

I49.2 Birləşmədən çıxan erkən depolyarizasiya

I49.3 Mədəciklərin erkən depolyarizasiyası

I49.4 Digər və dəqiqləşdirilməmiş erkən depolyarizasiya

Ektopik sistolalar Ekstrasistolalar Ekstrasistolik aritmiya Erkən:

- ƏGO sistola
- yığılma

I49.5 Sinus düyünün zəifliyi sindromu

Taxikardiya-bradikardiya sindromu

I49.8 Ürək ritminin digər dəqiqləşdirilmiş pozğunluqları

Tac damar sinusunun
Ektopik
Düyün

} ritm pozğunluğu

I49.9 Ürək ritminin dəqiqləşdirilməmiş pozğunluğu

ƏGO (ürək) aritmiya (-sı)

I50 Ürək çatmamazlığı

Çıxarılıb: aşağıdakı halları ağırlaşdıran:

- abortu, uşaqlıqdankənar və ya molyar hamiləliyi (O00-O07, O08.8)
- mamalıq-cərrahiyyə əməliyyatlarını və proseduraları (O75.4) hipertenziya ilə əlaqəsi olan hallar (I11.0)
- böyrək xəstəlikləri ilə (I13.-)

ürək üzərində cərrahi əməliyyatın nəticələri və ya ürək protezi olan hallarda (I97.1) yenidə doğulmuşda müşahidə olunan ürək çatmamazlığı (P29.0)

I50.0 Durğunluq ürək çatmamazlığı

Durğunluq xarakterli ürək xəstəliyi

Sağ mədəcik çatmamazlığı (sol mədəcik çatmamazlığından sonra ikincili)

I50.1 Sol mədəcik çatmamazlığı

Ürək astması

Sol mədəcik çatmamazlığı

Sol mədəcik çatmamazlığı göstərilməklə:

- ağ ciyərlərin ödemi
- ağ ciyər ödemi

I50.9 Dəqiqləşdirilməmiş ürək çatmamazlığı

ƏGO ürək mənşəli (ürək) və ya miokardial çatmamazlıq

I51 Ürək xəstəliklərinin ağırlaşmaları və dəqiq göstərilməmiş ürək xəstəlikləri

Çıxarılıb: I51.4-I51.9 rubrikalarında göstərilən və hipertenziya (I11.–)ilə əlaqəli istənilən hal
I51.4-I51.9 rubrikalarında göstərilən və hipertenziya (I11.–)ilə əlaqəli istənilən hal:

- böyrək xəstəlikləri ilə (I13.–)
- kəskin miokard infarktını müşayiət edən ağırlaşmalar (I23.–)
- revmatik olduğu dəqiqləşdirilmiş (I00-I09)

I51.0 Ürək arakəsməsinin qazanılmış qüsuru

Arakəsmənin qazanılmış (köhnə) qüsuru:

- qulaqcıq
- aurikulyar
- mədəcik

I51.1 Xorda vətərlərinin başqa rubrikalarda təsnif olunmayan cırılması

I51.2 Məməyəbənzər əzələnin başqa rubrikalarda təsnif olunmayan cırılması

I51.3 Başqa rubrikalarda təsnif olunmayan ürəkdaxili tromboz

Zirvə

Qulaqcıq

Aurikulyar

Mədəcik

} trombozu (köhnə)

I51.4 Dəqiqləşdirilməmiş miokardit

Miokardın fibrozu

ƏGO

Xroniki (interstisial)

} miokardit

I51.5 Miokardın degenerasiyası

Ürəyin və ya miokardın:

Piy

Qocalıq

} degenerasiyası

Miokardın xəstəliyi

I51.6 Dəqiqləşdirilməmiş ürək-damar xəstəliyi

ƏGO ürək-damar tutması

Çıxarılıb: aterosklerotik ürək-damar xəstəliyi (I25.0)

I51.7 Kardiomeqaliya

Ürək:

- genişlənməsi
- hipertrofiyası

Mədəciklərin dilatasiyası

I51.8 Digər dəqiq göstərilməmiş ürək xəstəlikləri

Kardit (kəskin) (xroniki)

Pankardit (kəskin) (xroniki)

- I51.9 Dəqiqləşdirilməmiş ürək xəstəliyi**
- I52*** Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklər zamanı müşahidə edilən ürəyin başqa zədələnmələri
Çıxarılıb: digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklər zamanı müşahidə edilən ƏGO ürək-damar pozğunluqları (I98.–*)
- I52.0*** Digər rubrikalarda təsnif olunan bakterial xəstəliklər zamanı müşahidə edilən ürəyin başqa zədələnmələri
DBTO meningokokk karditi (A39.5†)
- I52.1*** Digər rubrikalarda təsnif olunan başqa infeksiyon və parazitər xəstəliklər zamanı müşahidə edilən ürəyin digər zədələnmələri
Şistosomoz zamanı müşahidə olunan ağciyər-ürək çatmamazlığı (B65.–†)
- I52.8*** Digər rubrikalarda təsnif olunan başqa xəstəliklər zamanı müşahidə edilən ürəyin digər zədələnmələri
Revmatoid karditi (M05.3†)

Serebrovaskulyar xəstəliklər (I60-I69)

Daxil edilib: hipertenziya olması göstərilməklə (I10 və I15.– rubrikalarında göstərilən hallar)
Hipertenziya olduğunu göstərmək zərurəti yaranarsa, əlavə koddan istifadə edilir.

Çıxarılıb: tranzitor serebral işemik tutmalar və buna oxşar sindromlar (G45.–)
travmatik kəllədaxili qansızma (S06.–)
damar demensiyası (F01.–)

I60 Subaraxnoidal qansızma

Daxil edilib: beyin damarlarının anevrizmasının cırılması

Çıxarılıb: subaraxnoidal qansızmanın nəticələri (I69.0)

I60.0 Yuxu cibi və bifurkasiya hissədən subaraxnoidal qansızma

I60.1 Orta beyin arteriyasından subaraxnoidal qansızma

I60.2 Ön birləşdirici arteriyadan subaraxnoidal qansızma

I60.3 Dal birləşdirici arteriyadan subaraxnoidal qansızma

I60.4 Bazilyar arteriyadan subaraxnoidal qansızma

I60.5 Fəqərə arteriyasından subaraxnoidal qansızma

I60.6 Digər kəllədaxili arteriyalardan subaraxnoidal qansızma

Kəllədaxili arteriyaların çoxsaylı zədələnməsi

I60.7 Kəllədaxili arteriyadan dəqiqləşdirilməmiş subaraxnoidal qansızma

Beynin yırtılmış (anadangəlmə) giləmeyvəyə bənzər ƏGO anevrizması

Subaraxnoidal qansızma:

- serebral
 - birləşdirici
- } ƏGO arteriyadan

I60.8 Digər subaraxnoidal qansızma

Meningeal qansızma

Beynin arteriovenoz qüsurlarının yırtılması

I60.9 Dəqiqləşdirilməmiş subaraxnoidal qansızma

ƏGO serebral cırılmış (anadangəlmə) anevrizma

- I61** Beyindəxili qansızma
Çıxarılıb: beynə qansızmanın nəticələri (I69.1)
- I61.0** Yarımkülələrin qabıqaltı nahiyəsinə (subkortikal) beyindəxili qansızma
Beyindəxili dərin qansızma
- I61.1** Yarımkürələrin qabıq nahiyəsinə (kortikal) beyindəxili qansızma
Serebral lobulyar (paylı) qansızma
Beyindəxili səthi qansızma
- I61.2** Yarımkürələrə dəqiqləşdirilməmiş beyindəxili qansızma
- I61.3** Beyindəxili beyin kötüyünə qansızma
- I61.4** Beyindəxili beyinciyyə qansızma
- I61.5** Beyindəxili mədəcikdəxilinə qansızma
- I61.6** Beyindəxili çox lokalizasiyalı qansızma
- I61.8** Digər beyindəxili qansızma
- I61.9** Dəqiqləşdirilməmiş beyindəxili qansızma
- I62** Digər qeyri-travmatik kəllədəxili qansızma
Çıxarılıb: kəllədəxili qansızmanın nəticələri (I69.2)
- I62.0** Subdural qansızma (kəskin) (qeyri-travmatik)
- I62.1** Qeyri-travmatik ekstradural qansızma
Qeyri-travmatik epidural qansızma
- I62.9** Dəqiqləşdirilməmiş kəllədəxili (qeyri-travmatik) qansızma
- I63** Beyin infarktı
Daxil edilib: beyin arteriyaları və beyinönü arteriyaların tıxanması və stenozu nəticəsində yaranan beyin infarktı
Çıxarılıb: beyin infarktından sonrakı ağırlaşmalar (I69.3)
- I63.0** Beyinönü arteriyaların trombozu nəticəsində yaranan beyin infarktı
- I63.1** Beyinönü arteriyaların emboliyası nəticəsində yaranan beyin infarktı
- I63.2** Beyinönü arteriyaların dəqiqləşdirilməmiş tıxanma və ya daralması nəticəsində yaranan beyin infarktı
- I63.3** Beyin arteriyalarının trombozu nəticəsində yaranan beyin infarktı
- I63.4** Beyin arteriyalarının emboliyası nəticəsində yaranan beyin infarktı
- I63.5** Beyin arteriyalarının dəqiqləşdirilməmiş tıxanma və ya daralması nəticəsində yaranan beyin infarktı
- I63.6** Beyin venalarının trombozu nəticəsində yaranan qeyri-piogen beyin infarktı
- I63.8** Digər formalı beyin infarktı
- I63.9** Dəqiqləşdirilməmiş beyin infarktı
- I64** Qanaxma və ya infarkt olduğu dəqiqləşdirilməyən insult
Daxil edilib: ƏGO serebrovaskulyar tutma
Çıxarılıb: insultun nəticələri (I69.4)

- I65** Beyinönü arteriyaların beyin infarktı ilə nəticələnməyən tıxanma və stenozu
Daxil edilib: bazilyar, yuxu və ya fəqərə arteriyalarının beyin infarktı ilə nəticələnməyən :
 - emboliası
 - daralması
 - tıxanması (tam) (qismən)
 - trombozu*Çıxarılıb:* beyin infarktı ilə nəticələnən hallar (I63.-)
- I65.0** Fəqərə arteriyasının tıxanması və stenozu
I65.1 Bazilyar arteriyanın tıxanması və stenozu
I65.2 Yuxu arteriyasının tıxanması və stenozu
I65.3 Çoxsaylı və ikitərəfli beyinönü arteriyaların tıxanması və stenozu
I65.8 Digər beyinönü arteriyaların tıxanması və stenozu
I65.9 Beyinönü arteriyaların dəqiqləşdirilməmiş tıxanması və stenozu
 ƏGO beyinönü arteriyanın tıxanması və stenozu
- I66** Beyin arteriyalarının beyin infarktı ilə nəticələnməyən tıxanma və stenozu
Daxil edilib: Orta, ön və arxa beyin arteriyaları və beyincik arteriyalarının beyin infarktı ilə nəticələnməyən:
 - emboliası
 - daralması
 - tıxanması (tam) (qismən)
 - trombozu*Çıxarılıb:* beyin infarktına səbəb olan hallar (I63.-)
- I66.0** Orta beyin arteriyasının tıxanması və stenozu
I66.1 Ön beyin arteriyasının tıxanması və stenozu
I66.2 Arxa beyin arteriyasının tıxanması və stenozu
I66.3 Beyincik arteriyalarının tıxanması və stenozu
I66.4 Beyin arteriyalarının çoxsaylı və ikitərəfli tıxanması və stenozu
I66.8 Beynin digər arteriyasının tıxanması və stenozu
 Açıq arteriyaların tıxanması və stenozu
I66.9 Dəqiqləşdirilməmiş beyin arteriyasının tıxanması və stenozu
- I67** Digər serebrovaskulyar xəstəliklər
Çıxarılıb: sadalanan halların nəticələri (I69.8)
- I67.0** Beyin arteriyalarının cırılma baş vermədən təbəqələrə ayrılması
Çıxarılıb: beyin arteriyalarının cırılması (I60.7)
- I67.1** Beynin cırılma baş vermədən anevrizması
 Beyin [-in]:
 - ƏGO anevrizması
 - qazanılmış arteriovenoz fistulu*Çıxarılıb:* Cırılma baş vermədən, beynin anadangəlmə anevrizması (Q28.-)
 Cırılmış beyin anevrizması (I60.-)
- I67.2** Serebral ateroskleroz
 Beyin arteriyalarının ateroması
- I67.3** Proqressivləşən damar leykoensefalopatiyası
 Binsvanger xəstəliyi
Çıxarılıb: subkortikal damar demensiyası (F01.2)

- I67.4 Hipertenziv ensefalopatiya**
- I67.5 Moyamoya xəstəliyi**
- I67.6 Kəllədaxili venoz sistemin qeyri-piogen trombozu**
 Beyin venalarının } qeyri-piogen trombozu
 Kəllədaxili venoz ciblərin }
- Çıxarılıb:* beyin infarktı ilə nəticələnən hallar (I63.6)
- I67.7 Digər rubrikalarda təsnif olunmayan beyin (serebral) arteriiti**
- I67.8 Beyin damarlarının digər dəqiqləşdirilməmiş zədələnmələri**
 ƏGO kəskin serebrovaskulyar çatmamazlıq
 Beynin işemiyası (xroniki)
- I67.9 Dəqiqləşdirilməmiş serebrovaskulyar xəstəlik**
- I68*** Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklər zamanı beyin damarlarının zədələnmələri
- I68.0*** **Serebral amiloidli angiopatiya (E85.–†)**
- I68.1*** **Digər rubrikalarda təsnif olunan infeksiyon və parazitər xəstəliklər zamanı serebral arteriit**
 Serebral arteriit:
 • listerioz mənşəli (A32.8†)
 • sifilitik (A52.0†)
 • vərəm mənşəli (A18.8†)
- I68.2*** **Digər rubrikalarda təsnif olunan başqa xəstəliklər zamanı müşahidə edilən serebral arteriit**
 Sistem qırmızı qurdeşənəyi zamanı müşahidə olunan serebral arteriit (M32.1†)
- I68.8*** **Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklər zamanı beyin damarlarının başqa zədələnmələri**
 Xroniki böyrək xəstəliyində uremik apopleksiya (N18.5†)
- I69 Serebrovaskulyar xəstəliklərin nəticələri**
Qeyd: I69 rubrikanı I60-I67.1 və I67.4-I67.9 rubrikalarında göstərilən halların nəticələrinin ilkin səbəbini göstərmək üçün istifadə edilir. Bu isə öz növbəsində başqa rubrikalarda təsnif edilmişdir. «Nəticələr» məfhumuna gəldikdə, bu- həm hərfi mənada xəstəliyin qalıq əlaməti kimi və ya etioloji amilin təsirindən sonra 1 il və ya daha artıq vaxt ərzində mövcud olan hallar kimi qəbul edilmişdir.
 Xroniki serebrovaskulyar xəstəliklərin kodlaşdırılması üçün istifadə edilmir. Onlar I60-I67 rubrikaları ilə kodlaşdırılır.
- I69.0 Subaraxnoidal qansızmanın nəticələri**
- I69.1 Kəllədaxili qansızmanın nəticələri**
- I69.2 Digər qeyri-travmatik kəllədaxili qansızmanın nəticələri**
- I69.3 Beyin infarktının nəticələri**
- I69.4 Qansızma və ya infarkt olduğu dəqiqləşdirilməmiş insultun nəticələri**
- I69.8 Digər və dəqiqləşdirilməmiş serebrovaskulyar xəstəliklərin nəticələri**

Arteriyalar, arteriolalar və kapilyarların xəstəlikləri (I70-I79)

I70 Ateroskleroz

Daxil edilib: arterioloskleroz arterioskleroz
damarların arteriosklerotik xəstəliyi ateroma
degenerasiya:

- arterial
- arteriovaskulyar
- damar

deformasiya edən və ya obliterasiya edən qocalıq endarteriiti:

- arteriit
- endarteriit

Çıxarılıb: serebral (I67.2);
tac arteriyaların (I25.1);
müsariqənin (K55.1);
ağciyərlərin (I27.0) ateroskerozu

Aşağıdakı əlavə təsnifat, qanqrenanın mövcud olub-olmadığını göstərmək üçün I70-dəki müvafiq yarımrubrikalarla alternativ istifadə üçün nəzərdə tutulur.

0 qanqrenasız
1 qanqrena ilə

I70.0 Aortanın ateroskerozu

I70.1 Böyrək arteriyasının ateroskerozu

Goldblatt böyrəyi

Çıxarılıb: böyrək arteriolalarının ateroskerozu (I12.–)

I70.2 Ətraf arteriyalarının ateroskerozu

Aterosklerotik qanqrena

Menkeberq skleroza (medial)

I70.8 Digər arteriyaların ateroskerozu

I70.9 Generalizə olunmuş və dəqiqləşdirilməmiş ateroskleroz

I71 Aortanın anevrizması və təbəqələrə ayrılması

I71.0 Aortanın (istənilən hissəsinin) təbəqələrə ayrılması

Aortanın (istənilən hissəsinin) (cırılmış) anevrizmasının təbəqələrə ayrılması

I71.1 Aortanın döş hissəsinin cırılmış anevrizması

I71.2 Aortanın döş hissəsinin, cırılması barədə məlumat olmadan, anevrizması

I71.3 Qarın aortasının cırılmış anevrizması

I71.4 Qarın aortasının, cırılması barədə məlumat olmadan, anevrizması

I71.5 Döş və qarın aortasının cırılmış anevrizması

I71.6 Döş və qarın aortasının, cırılması barədə məlumat olmadan, anevrizması

I71.8 Aortanın dəqiqləşdirilməmiş lokalizasiyalı cırılmış anevrizması

ƏGO aortanın cırılması

I71.9 Aortanın dəqiqləşdirilməmiş lokalizasiyalı, cırılması barədə məlumat olmadan, anevrizması

Aortanın:

- anevrizması
- dilatasiyası
- hialin nekrozu

I72 Anevrizmanın və təbəqələrə ayrılmanın digər formaları

Daxil edilib: (şaxələnmiş) (qeyri-həqiqi) (cırılmış) anevrizma

Çıxarılıb: • aortanın (I71.–)

• ƏGO arteriovenoz (Q27.3)

• ƏGO arteriovenoz :

-qazanılmış (I77.0)

• serebral (cırılmamış) (I67.1)

• serebral (cırılmamış):

– cırılmış (I60.–)

• koronar (I25.4)

• ürək (I25.3)

• ağciyər arteriyası (I28.1)

• tor qişa (H35.0)

• varikoz (I77.0)

beyinönü arteriyanın anadangəlmə

təbəqələrə ayrılması ilə (cırılmadan) (Q28.1)

anevrizma [-sı]

I72.0 Yuxu arteriyasının anevrizması və təbəqələrə ayrılması

I72.1 Yuxarı ətraf arteriyalarının anevrizması və təbəqələrə ayrılması

I72.2 Böyrək arteriyasının anevrizması və təbəqələrə ayrılması

I72.3 Qalça arteriyasının anevrizması və təbəqələrə ayrılması

I72.4 Aşağı ətraf arteriyalarının anevrizması və təbəqələrə ayrılması

I72.5 Beyinönü arteriyaların anevrizması və təbəqələrə ayrılması

Bazilyar arteriyanın anevrizması və təbəqələrə ayrılması

Çıxarılıb: anevrizması və təbəqələrə ayrılması:

• yuxu arteriyasının (I72.0)

I72.8 Digər dəqiqləşdirilmiş arteriyaların anevrizması və təbəqələrə ayrılması

I72.9 Dəqiqləşdirilməmiş lokalizasiyalı anevrizma və təbəqələrə ayrılma

I73 Periferik damarların digər xəstəlikləri

Çıxarılıb: donma (T69.1)

donvurma (T33-T35)

səngər əli və ya ayağı (T69.0)

beyin arteriyalarının spazmı (G45.9)

I73.0 Reyno sindromu

Reyno:

• xəstəliyi

• qanqrenası

• fenomeni (ikincili)

I73.1 Obliterasiya edən trombangiit [Byurger xəstəliyi]

I73.8 Periferik damarların digər dəqiqləşdirilmiş xəstəlikləri

Akrosianoz

Akroparesteziya

• sadə [Şults tipli]

• vazomotor [Notnagel tipi]

Eritrosianoz

Eritromelalqiya

I73.9 Periferik damarların dəqiqləşdirilməmiş xəstəliyi

Fasiləli axsama

Arteriyanın spazmı

I74 Arteriyaların emboliyası və trombozu*Daxil edilib:* infarkt:

- embolik
- trombotik okklyüziya:
- embolik
- trombotik

Çıxarılıb: aşağıda göstərilən arteriyaların emboliya və trombozu:

- bazilyar (I63.0-I63.2, I65.1)
- yuxu (I63.0-I63.2, I65.2)
- beyin (I63.3-I63.5, I66.9)
- tac (I21-I25)
- müsariqə (K55.0)
- beyinönü (I63.0-I63.2, I65.9)
- ağciyər (I26.–)
- böyrək (N28.0)
- retinal (H34.–)
- fəqərə (I63.0-I63.2, I65.0)
- aşağıdakıları ağırlaşdırın:
 - abortu, uşaqlıqdankənar və molyar hamiləliyi (O00-007, O08.2)
 - hamiləliyi, doğuşu və zahılıq dövrünü (O88.–)

I74.0 Qarın aortasının emboliya və trombozu

Aortanın bifurkasiya sindromu

Leriş sindromu

I74.1 Aortanın digər və dəqiqləşdirilməmiş şöbələrinin emboliya və trombozu**I74.2 Yuxarı ətraf arteriyalarının emboliya və trombozu****I74.3 Aşağı ətraf arteriyalarının emboliya və trombozu****I74.4 Dəqiqləşdirilməmiş ətraf arteriyalarının emboliya və trombozu**

Periferik arteriyaların emboliyası

I74.5 Qalça arteriyasının emboliya və trombozu**I74.8 Digər arteriyaların emboliya və trombozu****I74.9 Dəqiqləşdirilməmiş arteriyalarının emboliya və trombozu****I77 Arteriyalar və arteriolaların digər zədələnmələri***Çıxarılıb:* (damarların) kollagenoz (-u) (M30-M36)

hipersensitiv angiit (M31.0)

ağciyər damarlarının xəstəlikləri (I28.–)

I77.0 Qazanılmış arteriovenoz fistul

Arteriovenoz anastomoz

Qazanılmış arteriovenoz anevrizma

Çıxarılıb: ƏGO arteriovenoz anevrizma (Q27.3)

serebral (beyin) (I67.1)

tac (I25.4)

travmatik-bax: bədən nahiyələri üzrə qan damarlarının travması

I77.1 Arteriyaların daralması**I77.2 Arteriyaların cırılması**

Arteriyanın fistulu

Çıxarılıb: arteriyanın travmatik cırılması-bax: bədən nahiyələri üzrə damarların travması**I77.3 Arteriyaların əzələ və birləşdirici toxuma qatının displaziyası****I77.4 Qarın (coeliac) arteriyasının sıxılma sindromu****I77.5 Arteriyanın nekrozu**

I77.6 Dəqiqləşdirilməmiş arteriit

ƏGO arteriit

ƏGO endarteriit

Çıxarılıb: aorta qövsünün [Takayasu] (M31.4)

serebral (digər rubrikalarda təsnif olunmayan) (I67.7)

tac (I25.8)

deformasiya edən (I70.–)

nəhəng hüceyrəli (M31.5-M31.6)

obliterasiya edən (I70.–)

qocalıq (I70.–)

arteriiti və ya endarteriiti

I77.8 Arteriyalar və arteriolaların digər dəqiqləşdirilmiş dəyişiklikləri

Arteriyanın:

- eroziyası

- xorası

I77.9 Arteriyalar və arteriolaların dəqiqləşdirilməmiş dəyişiklikləri

I78 Kapilyarların xəstəlikləri

I78.0 İrsi hemorragik teleangiektaziya

Randu-Osler-Weber xəstəliyi

I78.1 Qeyri-şiş təbiətli nevus

Nevus:

- hörümçək toruna bənzəyən

- hörümçəyə oxşar

- ulduzlu

Çıxarılıb: nevus:

- ƏGO (D22.–)

- mavi (D22.–)

- parlaq (Q82.5)

- tüklü (D22.–)

- melanomayabənzər (D22.–)

- piqmentli (D22.–)

- portfeyn rəngli (Q82.5)

- alqırmızı [qıpqırmızı] (Q82.5)

- alovlu (Q82.5)

- ƏGO damarlı (Q82.5)

- kavernoza (Q82.5)

I78.8 Kapilyarların digər xəstəlikləri

I78.9 Kapilyarların dəqiqləşdirilməmiş xəstəlikləri

I79* Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklər zamanı

arteriyalar, arteriolalar və kapilyarların zədələnmələri

I79.0* Aortanın digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklər zamanı rast gəlinən anevrizması

Aortanın sifilitik anevrizması (A52.0†)

I79.1* Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklər zamanı rast gəlinən aortit

Sifilitik aortit (A52.0†)

I79.2* Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklər zamanı rast gəlinən periferik angiopatiya

Diabetik periferik angiopatiya (E10-E14 ümumi dördüncü .5† işarəsi ilə)

I79.8* Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklər zamanı, arteriyalar, arteriolalar və kapilyarların başqa zədələnmələri

Venalar, limfa damarları və limfa düyünlərinin digər rubrikalarda təsnif olunmayan xəstəlikləri (I80-I89)

I80 Flebit və tromboflebit

Daxil edilib: endoflebit venaların iltihabı periflebit
irinli flebit

Medikamentoz mənşəli olduqda, dərman maddəsinin adını göstərmək zərurəti yaranarsa, xarici səbəblərin kodundan (XX sinif) istifadə edilir.

Çıxarılıb: flebit (-i) və tromboflebit (-i):

- abortu, uşaqlıqdankənar və ya molyar hamiləliyi ağırlaşdıran (O00-O07, O08.7)
- hamiləliyi, doğuşu və zahılıq dövrünü ağırlaşdıran (O22.–, O87.–)
- kəllədaxili və onurğa beyninin, septiki və ya ƏGO (G08)
- kəllədaxili qeyri-piogen (I67.6)
- onurğa beyninin qeyri-piogen (G95.1)
- qapı venasının (K75.1) postflebitik sindrom (I87.0) miqrasiyaedici tromboflebit (I82.1)

I80.0 Aşağı ətrafların səthi damarlarının flebit və tromboflebiti

I80.1 Bud venasının flebit və tromboflebiti

I80.2 Aşağı ətrafların digər dərin damarlarının flebit və tromboflebiti

Dərin venaların ƏGO trombozu

I80.3 Aşağı ətrafların dəqiqləşdirilməmiş flebit və tromboflebiti

Aşağı ətrafların ƏGO emboliya və ya trombozu

I80.8 Digər lokalizasiyalı flebit və tromboflebit

I80.9 Diqiqləşdirilməmiş lokalizasiyalı flebit və tromboflebiti

I81 Qapı venasının trombozu

Daxil edilib: Portal (venanın) obstruksiya

Çıxarılıb: portal venanın flebiti (K75.1)

I82 Digər venaların emboliya və trombozu

Çıxarılıb: göstərilən venaların emboliya və trombozu:

- beyin (I63.6, I67.6)
- koronar (I21-I25)
- kəllədaxili və onurğa beyin, septik və ya ƏGO (G08)
- kəllədaxili, qeyri-piogen (I67.6)
- onurğa beyin, qeyri-piogen (G95.1)
- aşağı ətrafların (I80.–)
- müsariqə (K55.0)
- qapı (I81)
- ağciyər (I26.–)
- abortu, uşaqlıqdankənar və ya molyar hamiləliyi ağırlaşdıran (O00-O07, O08.8)
- hamiləliyi, doğuşu və zahılıq dövrünü ağırlaşdıran (O22.–, O87.–)

I82.0 Badda-Kiari sindromu

I82.1 Miqrasiyaedən tromboflebit

I82.2 Boş venanın emboliya və trombozu

I82.3 Böyrək venasının emboliya və trombozu

I82.8 Digər dəqiqləşdirilmiş venaların emboliya və trombozu

I82.9 Dəqiqləşdirilməmiş venanın emboliya və trombozu

ƏGO venanın emboliası ƏGO (venanın) tromboz

- I83 Aşağı ətraf venalarının vakrikoz genəlməsi**
Çıxarılıb: hamiləliyi ağırlaşdıran (O22.0)
 zahılıq dövrünü ağırlaşdıran (O87.8)
- I83.0 Aşağı ətraf venalarının xora ilə birgə müşahidə olunan varikoz genəlməsi**
 Xora ilə birgə təsadüf olunan və ya xoralı olduğu müəyyən edilən, I83.9 rubrikasında təsnif olunan istənilən hal
 Varikoz xora (aşağı ətrafların istənilən hissəsinin)
- I83.1 Aşağı ətraf venalarının iltihabı proseslə birgə müşahidə olunan varikoz genəlməsi**
 İltihabı proseslə birgə rast gəlinən və ya iltihablaşmış kimi müəyyən edilən, I83.9 rubrikasında təsnif edilən istənilən hal
 Durğunluq dermatiti, ƏGO
- I83.2 Aşağı ətraf venalarının xora və iltihabı proseslə birgə müşahidə olunan varikoz genəlməsi**
 Xora və iltihabı proseslə birgə göstərilən, I83.9 rubrikasında təsnif edilən istənilən hal
- I83.9 Aşağı ətraf venalarının xora və ya iltihabı proses müşahidə olunmadan varikoz genəlməsi**
 Aşağı ətrafların [istənilən nahiyəsinin] və ya dəqiqləşdirilməmiş lokalizasiyalı:
 • flebektaziya [-sı]
 • varikoz venaları
 • venaların varikoz genəlməsi
- I84 Babasil**
Daxil edilib: Babasil düyünləri
 Anusun və ya düz bağırsağ venalarının varikoz genəlməsi
Çıxarılıb: -doğuş və ya zahılıq dövrünü ağırlaşdıran (O87.2)
 -hamiləliyi ağırlaşdıran(O22.4)
- I84.0 Daxili tromblaşan babasil**
- I84.1 Digər ağırlaşmalarla müşayiət olunan daxili babasil**
 Daxili babasil:
 • qanayan
 • düyünlərin sallanması
 • sıxılan
 • xoralı
- I84.2 Ağırlaşmasız müşayiət olunan daxili babasil**
 ƏGO daxili babasil
- I84.3 Xarici tromblaşan babasil**
 Perianal (qeyri-travmatik) hematoma
 Perianal tromboz
- I84.4 Digər ağırlaşmalarla müşayiət olunan xarici babasil**
 Xarici babasil:
 • qanayan
 • düyünlərin sallanması
 • sıxılan
 • xoralı
- I84.5 Ağırlaşmasız müşayiət olunan xarici babasil**
 ƏGO xarici babasil
- I84.6 Dəridə qalıq hemorroidal izlər**
 Anus və ya düz bağırsağ nahiyəsində dəri izləri
- I84.7 Dəqiqləşdirilməmiş tromblaşan babasil**
 Daxili və ya xarici olduğu dəqiqləşdirilməmiş tromblaşan babasil

- 184.8 Digər ağırlaşmalarla müşayiət olunan dəqiqləşdirilməmiş babasil**
Daxili və ya xarici olduğu dəqiqləşdirilməmiş babasil:
- qanayan
 - düyünlərin sallanması
 - sıxılan
 - xoralı
- 184.9 Ağırlaşmasız müşayiət olunan dəqiqləşdirilməmiş babasil**
ƏGO babasil
- 185 Qida borusu venalarının varikoz genəlməsi**
- 185.0 Qida borusunun qanaxma ilə müşayiət olunan varikoz genəlməsi**
- 185.9 Qida borusu venalarının qanaxma müşahidə olunmadan varikoz genəlməsi**
Qida borusu venalarının ƏGO varikoz genəlməsi
- 186 Digər lokalizasiyalı venaların varikoz genəlməsi**
Çıxarılıb: tor qışa venalarının varikoz genəlməsi (H35.0)
venaların dəqiqləşdirilməmiş lokalizasiyalı varikoz genəlməsi (I83.9)
- 186.0 Dilaltı venaların varikoz genəlməsi**
- 186.1 Xayalıq venalarının varikoz genəlməsi**
Varikosele (toxum ciyəsi venalarının genəlməsi)
- 186.2 Çanaq venalarının varikoz genəlməsi**
- 186.3 Vulva venalarının varikoz genəlməsi**
Çıxarılıb: doğuşu və zahılıq dövrünü ağırlaşdıran (O87.8)
hamiləliyi ağırlaşdıran (O22.1)
- 186.4 Mədə venalarının varikoz genəlməsi**
- 186.8 Digər dəqiqləşdirilmiş lokalizasiyalı venaların varikoz genəlməsi**
Burun çəpərinin varikoz xorası
- 187 Venaların digər zədələnmələri**
- 187.0 Posttrombotik sindrom**
Postflebitik sindrom
- 187.1 Venaların sıxılması**
Venaların daralması
Boş vena sindromu (yuxarı) (aşağı)
Çıxarılıb: ağciyərin (I28.8)
- 187.2 (Xroniki) (periferik) venoz çatmamazlıq**
- 187.8 Venaların digər dəqiqləşdirilmiş zədələnmələri**
- 187.9 Venanın dəqiqləşdirilməmiş zədələnməsi**
- 188 Qeyri-spesifik limfadenit**
Çıxarılıb: kəskin limfadenit, müsariqə limfadeniti istisna olmaqla (L04.–)
limfa düyünlərinin ƏGO böyüməsi (R59.–)
generalizə olunmuş limfadenopatiya şəklində təzahür olunan, insanın immun çatışmazlıq virusu (İİÇV) tərəfindən törədilən xəstəlik (B23.1)
- 188.0 Qeyri-spesifik müsariqə limfadeniti**
Müsariqə limfadeniti (Kəskin) (xroniki)

188.1 Xroniki, müsariqə istisna olmaqla, limfadenit

Müsariqə istisna olmaqla, istənilən limfa düyününün xroniki:

- adeniti
- limfadeniti

188.8 Digər qeyri-spesifik limfadenitlər

188.9 Dəqiqləşdirilməmiş qeyri-spesifik limfadenit

ƏGO limfadenit

189 Limfa damarları və limfa düyünlərinin digər qeyri-infeksiyon xəstəlikləri

Çıxarılıb: xilosele:

- filarioz mənşəli (B74.–)
- uşaqlıq yolu qişasının ƏGO (qeyri-filarioz) (N50.8) limfa düyünlərinin ƏGO böyüməsi (R59.–)
- anadangəlmə limfa ödemi (Q82.0)
- mastektomiyadan sonrakı limfa ödemi (I97.2)

189.0 Digər rubrikalarda təsnif olunmayan limfa ödemi

Limfangiektaziya

189.1 Limfangit

Limfangit:

- ƏGO
- xroniki
- yarımkəskin

Çıxarılıb: kəskin limfangit (L03.–)

189.8 Limfa damarları və limfa düyünlərinin digər dəqiqləşdirilmiş qeyri-infeksiyon xəstəlikləri

Xilosele (qeyri-filarioz)

Lipomelanotik retikulyoz

189.9 Limfa damarları və limfa düyünlərinin dəqiqləşdirilməmiş qeyri-infeksiyon xəstəliyi

Limfa damarlarının ƏGO xəstəliyi

Qan dövranı sisteminin digər və dəqiqləşdirilməmiş xəstəlikləri (195-199)

195 Hipotenziya

Çıxarılıb: ürək-damar kollapsı (R57.9)

Anada hipotenziv sindrom (O26.5)

aşağı qan təzyiqinin ƏGO qeyri-spesifik göstəricisi (R03.1)

195.0 İdiopatik hipotenziya

195.1 Ortostatik hipotenziya

Vəziyyətinin dəyişilməsi ilə əlaqədar olan hipotenziya

Çıxarılıb: neyrogen ortostatik hipotenziya [Şay-Dreyser] (G90.3)

195.2 Dərman maddələri təsirindən əmələ gələn hipotenziya

Dərman maddəsinin adını göstərmək zərurəti yaranarsa, xarici səbəblər kodundan (XX sinif) istifadə edilir.

195.8 Hipotenziyanın digər növləri

Xroniki hipotenziya

195.9 Dəqiqləşdirilməmiş hipotenziya

- I97** Digər rubrikalarda təsnif olunmayan tibbi proseduralardan sonra yaranmış qan dövranı sisteminin pozğunluqları
Çıxarılıb: əməliyyatdan sonrakı şok (T81.1)
- I97.0** **Postkardiotomik sindrom**
- I97.1** **Ürək üzərində aparılan cərrahi əməliyyatlardan sonra baş verən digər funksional pozğunluqlar**
Ürək üzərində aparılan cərrahi əməliyyatdan sonra və ya ürək protezinin olması ilə əlaqədar:
- ürək çatmamazlığı
 - ürək əzələsinin zəifliyi
- I97.2** **Postmastektomik limfatik ödem sindromu**
Mastektomiya nəticəsində əmələ gələn:
- elefantiaz(fil xəstəliyi)
 - limfa damarlarının obliterasiyası
- I97.8** Digər rubrikalarda təsnif olunmayan tibbi proseduralardan sonra yaranan qan dövranı sisteminin başqa pozğunluqları
- I97.9** **Tibbi proseduralardan sonra qan dövranı sisteminə yaranan dəqiqləşdirilməmiş pozğunluqlar**
- I98*** Qan dövranı sisteminin digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklər zamanı başqa pozğunluqları
Çıxarılıb: xüsusi olaraq ulduzla nişanlanan, bu sinfin başqa üçrəqəmli rubrikalarında təsnif olunan pozğunluqlar
- I98.0*** **Ürək-damar sisteminin sifilisi**
Ürək-damar sisteminin:
- ƏGO (A52.0†)
 - anadangəlmə, gecikmiş (A50.5†)
- } sifilisi
- I98.1*** Digər rubrikalarda təsnif olunan başqa infeksiyon və parazitər xəstəliklər zamanı ürək-damar sisteminin zədələnməsi
- Şaqasa xəstəliyi zamanı (xroniki) rast gəlinən, başqa rubrikalarda kodlaşdırılmayan, ürək-damar pozğunluqları (B57.2†)
 - pinte [karate] zamanı ürək-damar sisteminin zədələnmələri (A67.2†)
- I98.2*** **Qida borusu venalarının digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklər zamanı qanaxma olmadan varikoz genəlməsi**
Qida borusu venalarının:
- qaraciyər xəstəlikləri zamanı (K70-K71†, K74.-†)
 - şistosomoz zamanı (B65.-†)
- } varikoz genəlməsi
- I98.3*** **Qida borusu venalarının digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklər zamanı qanaxma ilə müşayiət edilən varikoz genəlməsi**
Qida borusu venalarının:
- qaraciyər xəstəlikləri zamanı (K70-K71†, K74.-†)
 - şistosomoz zamanı (B65.-†)
- } varikoz genəlməsi
- I98.8*** **Qan dövranı sisteminin digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklər zamanı başqa dəqiqləşdirilmiş pozğunluqları**
- I99** Qan dövranı sisteminin digər və dəqiqləşdirilməmiş pozğunluqları

X SINIF

Tənəffüs orqanlarının xəstəlikləri (J00-J99)

Qeyd: əgər tənəffüs orqanlarının zədələnməsi zamanı bir deyil, bir neçə anatomik nahiyə prosesə cəlb olunbsa və bu patologiya üçün xüsusi rubrika ayrılmayıbsa, onda bu xəstəliyi anatomik cəhətcə aşağı lokalizasiyaya müvafiq olan rubrika ilə kodlaşdırmaq lazımdır (məsələn, traxeobronxit J40 rubrikasında bronxit kimi kodlaşdırılır).

Çıxarılıb: perinatal dövrdə əmələ gələn ayrı-ayrı vəziyyətlər (P00-P96)
bir sıra infeksiyon və parazitər xəstəliklər (A00-B99)
hamiləliyin, doğuşun və zahılıq dövrünün ağırlaşmaları (O00-O99)
anadangəlmə anomaliyalar, deformasiyalar və xromosom pozğunluqları (Q00-Q99)
endokrin sistemin xəstəlikləri, qidalanma və maddələr mübadiləsi pozğunluqları (E00-E90)
travmalar, zəhərlənmələr və xarici amillərin təsirinin digər nəticələri (S00-T98)
yeni törəmələr (C00-D48)
başqa rubrikalarda təsnif olunmayan, klinik və laborator tədqiqatlar nəticəsində aşkar edilən simptomlar, nişanələr və normadan kənar çıxıntılar (R00-R99)

Bu sinif özündə aşağıdakı rubrikaları cəmləşdirir:

J00-J06	Yuxarı tənəffüs yollarının kəskin respirator infeksiyaları
J09-J18	Qrip və pnevmoniya
J20-J22	Aşağı tənəffüs yollarının digər kəskin respirator infeksiyaları
J30-J39	Yuxarı tənəffüs yollarının digər xəstəlikləri
J40-J47	Aşağı tənəffüs yollarının xroniki xəstəlikləri
J60-J70	Xarici amillərin təsirindən yaranan ağciyər xəstəlikləri
J80-J84	Əsasən interstisial toxumanın zədələnməsi ilə müşahidə olunan digər respirator xəstəliklər
J85-J86	Aşağı tənəffüs yollarının irinli və nekrotik vəziyyətləri
J90-J94	Plevranın digər xəstəlikləri
J95-J99	Tənəffüs orqanlarının digər xəstəlikləri

Aşağıda göstərilən kodlar xüsusi ulduzla nişanlanmışdır:

J17*	Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklər zamanı müşahidə olunan pnevmoniyalar
J91*	Digər rubrikalarda təsnif olunan hallar zamanı müşahidə olunan plevral eksudat
J99*	Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklər zamanı müşahidə olunan respirator pozğunluqlar

Yuxarı tənəffüs yollarının kəskin respirator infeksiyaları (J00-J06)

Çıxarılıb: ağciyərlərin ƏGO kəskinləşmə ilə müşayiət olunan xroniki obstruktiv xəstəliyi (J44.1)

J00 Kəskin nazofaringit (zökəm)

Daxil edilib: Rinit (kəskin)

Kəskin kataral rinit Nazofaringit:

- ƏGO
- ƏGO infeksiyon

Rinit:

- kəskin
- infeksiyon

Çıxarılıb: xroniki nazofaringit (J31.1)

faringit:

- ƏGO (J02.9)
- kəskin (J02.-)
- xroniki (J31.2)

rinit:

- ƏGO (J31.0)
- allergik (J30.1-J30.4)
- xroniki (J31.0)
- vazomotor (J30.0)

angina:

- ƏGO (J02.9)
- kəskin (J02.-)
- xroniki (J31.2)

J01 Kəskin sinusit

Daxil edilib: (burnun) (əlavə) cibinin kəskin:

- absesi
- empieması
- infeksiyası
- iltihabı
- irinləməsi

İnfeksiyon amilin göstərilmə zərurəti yaranarsa, əlavə koddan (B95-B98) istifadə edilir.

Çıxarılıb: xroniki və ya ƏGO sinusit (J32.-)

J01.0 Kəskin yuxarı çənə sinusiti

Kəskin antrit

J01.1 Kəskin frontal sinusit

J01.2 Kəskin etmoidal sinusit

J01.3 Kəskin sfenoidal sinusit

J01.4 Kəskin pansinusit

J01.8 Digər kəskin sinusit

Pansinusit istisna olmaqla, bir deyil, bir neçə cibin prosesə cəlb olunması ilə müşayiət edilən kəskin sinusitlər

J01.9 Dəqiqləşdirilməmiş kəskin sinusit

J02 Kəskin faringit

Daxil edilib: Kəskin angina

Çıxarılıb: abses:

- peritonozilyar (J36)
 - retrofaringeal (J39.0)
 - faringeal (J39.1)
- kəskin laringofaringit (J06.0) xroniki faringit (J31.2)

J02.0 Streptokokk mənşəli faringit

Streptokokk mənşəli angina

Çıxarılıb: skarlatina (A38)

J02.8 Digər dəqiqləşdirilmiş törədicilər tərəfindən törədilən kəskin faringit

İnfeksiyon amilin göstərilmə zərurəti yaranarsa, əlavə koddan (B95-B98) istifadə edilir

Çıxarılıb: faringit:

- enterovirus mənşəli vezikulyar (B08.5)
 - infeksiyon mononukleoz zamanı (B27.-)
 - sadə herpes virusu [herpes simplex] (B00.2)
 - müəyyən olunan qrip virusu (J10.1)
 - müəyyən olunmayan qrip virusu (J11.1)
- } tərəfindən törədilən

J02.9 Dəqiqləşdirilməmiş kəskin faringit

Faringit (kəskin):

- ƏGO
- qanqrenoz
- ƏGO infeksiyon
- irinli
- xoralı
- ƏGO angina (kəskin)

J03 Kəskin tonsillit

Çıxarılıb: peritonzillyar abses (J36) Angina:

- ƏGO (J02.9)
- kəskin (J02.-)
- streptokokk mənşəli (J02.0)

J03.0 Streptokokk mənşəli tonsillit

J03.8 Digər dəqiqləşdirilmiş törədicilər tərəfindən törədilən kəskin tonsillit

İnfeksiyon amilin göstərilmə zərurəti yaranarsa, əlavə koddan (B95-B98) istifadə edilir.

Çıxarılıb: sadə herpes virusu [herpes simplex] tərəfindən törədilən farinqotonsillit (B00.2)

J03.9 Dəqiqləşdirilməmiş kəskin tonsillit

Tonsillit (kəskin):

- ƏGO
- follikulyar
- qanqrenoz
- infeksiyon
- xoralı

J04 Kəskin laringit və traxeit

İnfeksiyon amilin göstərilmə zərurəti yaranarsa, əlavə koddan (B95-B98) istifadə edilir.

Çıxarılıb: kəskin obstruktiv laringit [inağ] və epiqlottit (J05.-)
laringizm (stridor) (J38.5)

J04.0 Kəskin laringit

Laringit (kəskin):

- ƏGO
- ödemli
- səs aparatının alt nahiyəsinin
- irinli
- xoralı

Çıxarılıb: xroniki laringit(J37.0)
qripoz laringit:

- müəyyən olunan qrip virusu (J10.1) tərəfindən törədilən
- müəyyən olunmayan qrip virusu (J11.1) tərəfindən törədilən

J04.1 Kəskin traxeit

Traxeit (kəskin):

- ƏGO
- kataral

Çıxarılıb: xroniki traxeit (J42)

J04.2 Kəskin laringotraxeit Laringotraxeit ƏGO

Traxeit (kəskin) laringitlə (kəskin) birgə

Çıxarılıb: xroniki laringotraxeit (J37.1)

J05 Kəskin obstruktiv laringit [inağ] və epiqlottit

İnfeksiyon amilin göstərilmə zərurəti yaranarsa, əlavə kodan (B95-B98) istifadə edilir.

J05.0 Kəskin obstruktiv laringit [inağ]

ƏGO obstruktiv laringit

J05.1 Kəskin epiglottit ƏGO epiglottit**J06 Yuxarı tənəffüs yollarının çox saylı və dəqiqləşdirilməmiş lokalizasiyalı kəskin infeksiyaları***Çıxarılıb:* ƏGO kəskin respirator infeksiya (J22) Müəyyən olunan qrip virusu (J10.1) Müəyyən olunmayan qrip virusu (J11.1)**J06.0 Kəskin laringofaringit****J06.8 Yuxarı tənəffüs yollarının çox lokalizasiyalı digər kəskin infeksiyaları****J06.9 Yuxarı tənəffüs yollarının dəqiqləşdirilməmiş kəskin infeksiyası**

Yuxarı tənəffüs yollarının:

- kəskin xəstəliyi
- ƏGO infeksiyası

**Qrip və pnevmoniya
(J09-J18)****J09 Müəyyən edilmiş qrip virusu tərəfindən törədilən qrip**

Xüsusi epidemioloji əhəmiyyət kəsb edən qrip virusunun ştammları tərəfindən törədilən, heyvandan insana və ya insandan insana yayılan qrip.

Qeyd: Əlavə virus ştammları yalnız ÜST-nin tövsiyəsi ilə təsnifata daxil edilə bilər.*Daxil edilib:* pandemik 2009 A/H1N1 qripi [donuz qripi]
epidemik A/H5N1 qripi [quş qripi]

Pnevmoniya və ya digər əlamətləri göstərmək lazım gələrsə, əlavə koddan istifadə edilir.

Çıxarılıb: *Haemophilus influenzae* [*H. influenzae*] törətmiş:

- ƏGO infeksiya (A49.2)
- meningit (G00.0)
- pnevmoniya (J14)

J10 Müəyyən olunan qrip virusu tərəfindən törədilən qrip*Çıxarılıb:* *Haemophilus influenzae* [Afanasyev- Pfyffer çöpü] tərəfindən törədilən:

- ƏGO infeksiya (A49.2)
- meningit (G00.0)
- pnevmoniya (J14)

J10.0 Pnevmoniya ilə birgə müşahidə olunan qrip, digər qrip virusu müəyyən olunub

Qripoz (bronxo) pnevmoniya, digər qrip virusu müəyyən olunub

J10.1 Digər respirator əlamətlərlə müşayiət olunan qrip, digər qrip virusu müəyyən olunub

Qrip

Qripoz:

- yuxarı tənəffüs yollarının kəskin respirator infeksiyası
- laringit
- faringit
- plevral eksudat

} digər qrip virusu müəyyən olunub

J10.8 Digər əlamətlərlə müşayiət olunan qrip, digər qrip virusu müəyyən olunub

Qrip tərəfindən törədilən ensefalopatiya, digər qrip virusu müəyyən olunmuşdur.

Qripoz:

- gastroenterit
 - miokardit (kəskin)
- } digər qrip virusu müəyyən olunub

J11 Qrip, virus müəyyən olunmamışdır

Daxil edilib: qrip, virusun müəyyən olunması barədə məlumat verilmir.

viruslu qrip, virusun müəyyən olunması barədə məlumat verilmir.

Çıxarılıb: *Haemophilus influenzae* [Afanasyev-Pfeyffer çöpü] tərəfindən törədilən:

- ƏGO infeksiya (A49.2)
- meningit (G00.0)
- pnevmoniya (J14)

J11.0 Pnevmoniya ilə birgə müşahidə olunan qrip, virus müəyyən olunmamışdır

Dəqiqləşdirilməmiş qripoz (bronxo) pnevmoniya və ya virus müəyyən olunmamışdır.

J11.1 Digər respirator əlamətlərlə müşayiət olunan qrip, virus müəyyən olunmamışdır

ƏGO qrip

Qripoz:

- kəskin respirator infeksiya
 - laringit
 - faringit
 - plevral eksudat
- } virus dəqiqləşdirilməmiş və ya müəyyən olunmamışdır

J11.8 Digər əlamətlərlə müşayiət olunan qrip, virus müəyyən olunmamışdır

Qrip tərəfindən törədilən ensefalopatiya

Qripoz:

- gastroenterit
 - (kəskin) miokardit
- } virus dəqiqləşdirilməmiş və ya müəyyən olunmamışdır

J12 Başqa rubrikalarda təsnif olunmayan virus mənşəli pnevmoniya

Daxil edilib: qrip virusundan fərqlənən digər viruslar tərəfindən törədilən bronxopnevmoniya

Çıxarılıb: anadangəlmə məxmərək pnevmoniti (P35.0)

pnevmoniya (-sı):

- aspirasion:
 - ƏGO (J69.0)
 - anesteziya zamanı:
 - doğuş zamanı və doğuşu qəbul edərkən (O74.0)
 - hamiləlik zamanı (O29.0)
 - zahılıq dövründə (O89.0)
 - yenidoğulmuşun (P24.9)
 - bərk və maye maddələrin nəfəs alarkən orqanizmə daxil olması (J69.–)
 - anadangəlmə (P23.0)
 - qrip zamanı (J09, J10.0, J11.0)
 - ƏGO interstisial (J84.9)
 - piy mübadiləsinin pozulması nəticəsində yaranan (J69.1)
- ağır kəskin respirator sindrom [AKRS] (U04.9)

J12.0 Adenovirus mənşəli pnevmoniya

J12.1 Respirator sinsitial virus tərəfindən törədilən pnevmoniya

- J12.2 Paraqrip virusu tərəfindən törədilən pnevmoniya**
- J12.3 İnsan metapnevovirusu tərəfindən törədilən pnevmoniya**
- J12.8 Digər virus mənşəli pnevmoniyalar**
- J12.9 Dəqiqləşdirilməmiş virus mənşəli pnevmoniya**
- J13 *Streptococcus pneumoniae* tərəfindən törədilən pnevmoniya**
Streptococcus pneumoniae tərəfindən törədilən bronxopnevmoniya
Çıxarılıb: *S. pneumoniae* tərəfindən törədilən anadangəlmə pnevmoniya (P23.6)
 Digər streptokokklar tərəfindən törədilən pnevmoniya (J15.3–J15.4)
- J14 *Haemophilus influenzae* [Afanasyev-Pfeyffer çöpü] tərəfindən törədilən pnevmoniya**
Daxil edilib: *H. influenzae* tərəfindən törədilən bronxopnevmoniya
Çıxarılıb: *H. influenzae* tərəfindən törədilən anadangəlmə pnevmoniya (P23.6)
- J15 Başqa rubrikalarda təsnif olunmayan bakterial pnevmoniya**
Daxil edilib: *S. pneumoniae* və *H. influenzae* bakteriyalarından fərqli olan, digər bakteriyalar tərəfindən törədilən bronxopnevmoniya
Çıxarılıb: xlamidiyalar tərəfindən törədilən pnevmoniya (J16.0)
 anadangəlmə pnevmoniya (P23.–)
 legionerlər xəstəliyi (A48.1)
- J15.0 *Klebsiella pneumoniae* tərəfindən törədilən pnevmoniya**
- J15.1 *Pseudomonas*(göy-yaşıl irin çöpü) tərəfindən törədilən pnevmoniya**
- J15.2 Stafilokokk tərəfindən törədilən pnevmoniya**
- J15.3 B qrup streptokokk tərəfindən törədilən pnevmoniya**
- J15.4 Digər streptokokklar tərəfindən törədilən pnevmoniya**
Çıxarılıb: B qrup streptokokk tərəfindən törədilən pnevmoniya (J15.3)
Streptococcus pneumoniae tərəfindən törədilən pnevmoniya (J13)
- J15.5 *Escherichia coli* tərəfindən törədilən pnevmoniya**
- J15.6 Digər aerob, qrammənfi bakteriyalar tərəfindən törədilən pnevmoniya**
Serratia marcescens tərəfindən törədilən pnevmoniya
- J15.7 *Mycoplasm pneumoniae* tərəfindən törədilən pnevmoniya**
- J15.8 Digər bakterial pnevmoniyalar**
- J15.9 Dəqiqləşdirilməmiş bakterial pnevmoniya**
- J16 Başqa rubrikalarda təsnif olunmayan digər infeksiyon amillər tərəfindən törədilən pnevmoniya**
Çıxarılıb: ornitoz (A70) pnevmosistoz (B59) pnevmoniya:
 • ƏGO (J18.9)
 • anadangəlmə (P23.–)
- J16.0 Xlamidiyalar tərəfindən törədilən pnevmoniya**
- J16.8 Digər dəqiqləşdirilməmiş infeksiyon amillər tərəfindən törədilən pnevmoniya**
- J17*** Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklər zamanı müşahidə edilən pnevmoniyalar

J17.0* Digər rubrikalarda təsnif olunan bakterial xəstəliklər zamanı müşahidə edilən pnevmoniya

- Aktinomikoz (A42.0†)
 - Qarayara (A22.1†)
 - Qonoreya (süzənək) (A54.8†)
 - Streptotrixoz (A43.0†)
 - Salmonellyoz (A02.2†)
 - Tulyaremiya (A21.2†)
 - Qarın yatalığı (A01.0†)
 - Göy öskürək (A37.-†)
- } tərəfindən törədilən pnevmoniya

J17.1* Digər rubrikalarda təsnif olunan virus xəstəlikləri zamanı müşahidə edilən pnevmoniya

- Sitomeqalovirus (B25.0†)
 - Qızılca (B05.2†)
 - Məxmərək (B06.8†)
 - Su çiçəyi (B01.2†)
- } zamanı pnevmoniya

J17.2* Mikozlar zamanı pnevmoniya

- Aspergillyoz (B44.0-B44.1†)
 - Kandidoz (B37.1†)
 - Koksidiomikoz (B38.0-B38.2†)
 - Histoplazmoz (B39.-†)
- } zamanı pnevmoniya

J17.3* Parazitar xəstəliklər zamanı pnevmoniya

- Askaridoz (B77.8†)
 - Şistosomoz (B65.-†)
 - Toksoplazmoz (B58.3†)
- } zamanı pnevmoniya

J17.8* Digər rubrikalarda təsnif olunan başqa xəstəliklər zamanı müşahidə edilən pnevmoniya

- Ornitoz (A70†)
 - Kü qızdırması (A78†)
 - Revmatik qızdırma (I00†)
 - Başqa rubrikalarda təsnif olunmayan spiroxetoz (A69.8†)
- } zamanı pnevmoniya

J18 Törədici dəqiqləşdirilməyən pnevmoniya

- Çıxarılıb:** pnevmoniya ilə müşayiət olunan ağciyər absesi (J85.1)
ağciyərin dərman mənşəli interstisial xəstəliyi (J70.2-J70.4)
- pnevmoniya: aspirasion:
 - ƏGO (J69.0)
 - anesteziya zamanı:
 - doğuş zamanı (O74.0)
 - hamiləlik zamanı (O29.0)
 - zahılıq dövründə (O89.0)
 - yenidoğulmuşun (P24.9)
 - bərk və maye maddələrin nəfəs alarkən orqanizmə daxil olması (J69.-)
 - anadangəlmə (R23.9)
 - ƏGO interstisial (J84.9)
 - piy mübadiləsinin pozulması nəticəsində yaranan (J69.1)
 - sadə interstisial (J84.1)
- xarici amillərin təsirindən törənən pnevmoniya (J67-J70)

- J18.0 Dəqiqləşdirilməmiş bronxopnevmoniya**
Çıxarılıb: bronxolit (J21.–)
- J18.1 Dəqiqləşdirilməmiş pay (lobulyar) pnevmoniyası**
- J18.2 Dəqiqləşdirilməmiş hipostatik pnevmoniya**
- J18.8 Törədici müəyyən olunmamış digər pnevmoniya**
- J18.9 Dəqiqləşdirilməmiş pnevmoniya**

Aşağı tənəffüs yollarının digər kəskin respirator infeksiyaları (J20-J22)

Çıxarılıb: kəskinləşmə ilə müşayiət olunan ƏGO xroniki obstruktiv ağciyər xəstəliyi (O44.1) aşağı tənəffüs yollarının kəskin respirator infeksiyası ilə müşayiət olunan xroniki obstruktiv ağciyər xəstəliyi (J44.0)

J20 Kəskin bronxit

Daxil edilib: bronxit:

- ƏGO 15 yaşadək uşaqlarda
- kəskin və yarımkəskin:
 - bronxospazm ilə
 - fibrinoz
 - membranoz
 - irinli
 - septik
 - traxeit ilə

kəskin traxeobronxit

Çıxarılıb: bronxit:

- ƏGO 15 yaşında və ondan böyük şəxslərdə (J40)
- ƏGO allergik (J45.0)
- xroniki:
 - ƏGO (J42)
 - selikli-irinli (J41.1)
 - obstruktiv (J44.–)
 - sadə (J41.0)

traxeobronxit:

- ƏGO (J40)
- xroniki (J42)
- obstruktiv (J44.–)

- J20.0 *Mycorplasma pneumoniae* tərəfindən törədilən kəskin bronxit**
- J20.1 *Haemophilus influenzae* [Afanasyev-Pfeyffer çöpü] tərəfindən törədilən kəskin bronxit**
- J20.2 Streptokokk tərəfindən törədilən kəskin bronxit**
- J20.3 Koksaki virusu tərəfindən törədilən kəskin bronxit**
- J20.4 Paraqrip virusu tərəfindən törədilən kəskin bronxit**
- J20.5 Respirator sinsitial virus tərəfindən törədilən kəskin bronxit**
- J20.6 Rinovirus tərəfindən törədilən kəskin bronxit**
- J20.7 Exovirus tərəfindən törədilən kəskin bronxit**
- J20.8 Digər dəqiqləşdirilmiş infeksiyon amillər tərəfindən törədilən kəskin bronxit**

J20.9 Dəqiqləşdirilməmiş kəskin bronxit

J21 Kəskin bronxiolit

Daxil edilib: bronxospazm ilə birgə

J21.0 Respirator sinsitial virus tərəfindən törədilən kəskin bronxiolit

J21.1 İnsan metapnevmonovirusu tərəfindən törədilən kəskin bronxiolit

J21.8 Digər dəqiqləşdirilmiş infeksiyon amillər tərəfindən törədilən kəskin bronxiolit

J21.9 Dəqiqləşdirilməmiş kəskin bronxiolit

Bronxiolit (kəskin)

J22 Aşağı tənəffüs yollarının dəqiqləşdirilməmiş kəskin respirator infeksiyası

Daxil edilib: tənəffüs yollarının (aşağı) ƏGO kəskin respirator infeksiyası

Çıxarılıb: yuxarı tənəffüs yollarının respirator infeksiyası (kəskin) (J06.9)

Yuxarı tənəffüs yollarının digər xəstəlikləri (J30-J39)

J30 Vazomotor və allergik rinit

Daxil edilib: spazmatik zökəm

Çıxarılıb: astma ilə birgə allergik rinit (J45.0)

ƏGO rinit (J31.0)

J30.0 Vazomotor rinit

J30.1 Bitki tözcuğu tərəfindən törədilən allergik rinit

Bitki tözcuğu tərəfindən törədilən ƏGO allergiya

Ot qızdırması

Pollinoz

J30.2 Digər mövsümi allergik rinitlər

J30.3 Digər allergik rinitlər

Xroniki (ilboyu müşahidə olunan) allergik rinit

J30.4 Dəqiqləşdirilməmiş allergik rinit

J31 Xroniki rinit, nazofaringit və faringit

J31.0 Xroniki rinit

Ozena (uzun sürən zökəm)

Rinit (xroniki):

- ƏGO
- atrofik
- qranulomatoz
- hipertrofik
- obstruktiv
- irinli
- xoralı

Çıxarılıb: rinit:

-allergik (J30.1-J30.4)

-vazomotor (J30.0)

J31.1 Xroniki nazofaringit

Çıxarılıb: ƏGO və ya kəskin nazofaringit (J00)

J31.2 Xroniki faringit

Xroniki angina
Faringit (xroniki):

- atrofik
- qranulyoz
- hipertrofik

Çıxarılıb: ƏGO və ya kəskin faringit (J02.9)

J32 Xroniki sinusit

Daxil edilib: (Əlavə) (burun) cibin (-in) xroniki:

- absesi
- empieması
- infeksiyası
- irinləməsi

İnfeksiyon amilin göstərilmə zərurəti yaranarsa, əlavə koddan (B95-B98) istifadə edilir.

Çıxarılıb: kəskin sinusit (J01.–)

J32.0 Xroniki əng sinusiti

Antrit (xroniki)
ƏGO haymorit

J32.1 Xroniki frontal sinusit

ƏGO frontal sinusit

J32.2 Xroniki etmoidal sinusit

ƏGO etmoidal sinusit

J32.3 Xroniki sfenoidal sinusit

ƏGO sfenoidal sinusit

J32.4 Xroniki pansinusit

ƏGO pansinusit

J32.8 Digər xroniki sinusitlər

Pansinusit istisna olmaqla, bir neçə cibin prosesə cəlb olunması ilə müşahidə edilən sinusit (xroniki)

J32.9 Dəqiqləşdirilməmiş xroniki sinusit

ƏGO sinusit (xroniki)

J33 Burun polipi

Çıxarılıb: adenomatoz poliplər (D14.0)

J33.0 Burun boşluğu polipi

Polip:

- xoanal
- nazofaringeal

J33.1 Polipoz sinus degenerasiyası

Uokes sindromu və ya etmoidit

J33.8 Sinusun digər polipləri

Əlavə
Xəlbir
Əng
Əsas

} cibin polipləri

J33.9 Burnun dəqiqləşdirilməmiş polipi**J34 Burnun və burun ciblərinin digər xəstəlikləri**

Çıxarılıb: burun arakəsməsinin varikoz xorası (I86.8)

J34.0 Burnun absesi, furunkulu və karbunkulu

Burun (arakəsmənin):

- sellülit
- nekrozu
- xoralaşması

J34.1 Burun və burun cibinin kista və mukoselesi

J34.2 Burun arakəsməsinin yerdəyişməsi

Burun arakəsməsinin əyilməsi və ya yerdəyişməsi (qazanılmış)

J34.3 Burun balıqqulağının hipertrofiyası

J34.8 Burnun və burun ciblərinin digər dəqiqləşdirilmiş xəstəlikləri

Burun arakəsməsinin ƏGO perforasiyası

Rinolit (burun daşı)

J35 Badamcıqların və adenoidlərin xroniki xəstəlikləri

J35.0 Xroniki tonzillit

Çıxarılıb: tonzillit:

ƏGO (J03.9)

kəskin (J03.–)

J35.1 Badamcıqların hipertrofiyası

Badamcıqların böyüməsi

J35.2 Adenoidlərin hipertrofiyası

Adenoidlərin böyüməsi

J35.3 Badamcıqların və adenoidlərin birgə hipertrofiyası

J35.8 Badamcıqların və adenoidlərin digər xroniki xəstəlikləri

Adenoidlərin vegetasiyaları

Amiqdalolit

Badamcıqın (və adenoidin) çapıqı

Tonzillyar «polip»

Badamcıqın xorası

J35.9 Badamcıqların və adenoidlərin dəqiqləşdirilməmiş xroniki xəstəliyi

Badamcıqların və adenoidlərin ƏGO xəstəliyi (xroniki)

J36 Peritonzillyar abses

*Daxil edilib:*Badamcıqın absesi

Peritonzillyar fleqmona

Paratonzillyar abses

İnfeksiyon amilin göstərilmə zərurəti yaranarsa, əlavə koddan (B95-B98) istifadə edilir.

Çıxarılıb: retrofaringeal abses (J39.0)

tonzillit:

- ƏGO (J03.9)
- kəskin (J03.–)
- xroniki (J35.0)

J37 Xroniki laringit və laringotraxeit

İnfeksiyon amilin göstərilmə zərurəti meydana çıxarsa, əlavə koddan (B95-B98) istifadə edilir.

J37.0 Xroniki laringit

Laringit:

- kataral
- hipertrofik
- quru

Çıxarılıb: laringit:

- ƏGO (J04.0)
- kəskin (J04.0)
- obstruktiv (kəskin) (J05.0)

J37.1 Xroniki laringotraxeit

Xroniki laringit (xroniki) traxeitlə birgə

Xroniki traxeit laringitlə birgə

Çıxarılıb: laringotraxeit:

- ƏGO (J04.2)
- kəskin (J04.2)

traxeit:

- ƏGO (J04.1)
- kəskin (J04.1)
- xroniki (J42)

J38 Səs büküşlərinin və qırtlağın başqa rubrikalarda təsnif olunmayan xəstəlikləri

Çıxarılıb: laringit:

- obstruktiv (kəskin) (J05.0)
- xoralı (J04.0)

qırtlağın, səs yarığından aşağı hissəsinin əməliyyatdan sonrakı stenozu (J95.5)
stridoru:

- qırtlağın ƏGO anadangəlmə (P28.8)
- ƏGO (R06.1)

J38.0 Səs büküşlərinin və qırtlağın iflici

Laringoplegiya

Səs tellərinin iflici

J38.1 Səs büküşü və qırtlağın polipi

Çıxarılıb: adenomatoz poliplər (D14.1)

J38.2 Səs büküşlərinin düyüncükləri

Səs tellərinin iltihabı –xordit (fibrinoz) (düyüncüklü) (qabarcıqlı)

Xanəndə düyüncükləri

Müəllim düyüncükləri

J38.3 Səs büküşlərinin digər xəstəlikləri

Səs tellərinin (büküşlərinin):

- absesi
- sellüliti
- qranuloması
- leykokeratozu
- leykoplaxiyası

J38.4 Qırtlağın odemi

Səs tellərinin ödemi

Səs tellərindən alt hissənin ödemi

Səs tellərindən üst hissənin ödemi

Çıxarılıb: laringit:

- kəskin obstruktiv [inağ] (J05.0)
- ödemli (J04.0)

J38.5 Qırtlağın spazmı

Laringizm (stridor)

J38.6 Qırtlağın stenozu

J38.7 Qırtlağın digər xəstəlikləri

Qırtlağın:

- absesi
- sellüliti
- ƏGO xəstəliyi
- nekrozu
- paxidermiyası
- perixondriti
- xorası

J39 Yuxarı tənəffüs yollarının digər xəstəlikləri

Çıxarılıb: ƏGO kəskin respirator infeksiya (J22)

ƏGO kəskin respirator infeksiya:

- yuxarı tənəffüs yollarının (J06.9)

yuxarı tənəffüs yollarının kimyəvi maddələr, qazlar, tüstülər və buxar təsirindən törənən iltihabı (J68.2)

J39.0 Retrofaringeal və parafaringeal abses

Perifaringeal abses

Çıxarılıb: peritonzilyar abses (J36)

J39.1 Udlağın digər absesi

Udlağın sellüliti

Nazofaringeal abses

J39.2 Udlağın digər xəstəlikləri

Udlağın və ya burun-udlağın:

- kistası
- ödem

Çıxarılıb: faringit:

- xroniki (J31.2)
- xoralı (J02.9)

J39.3 Yuxarı tənəffüs yollarının lokalizasiyası dəqiqləşdirilməmiş yüksək həssaslıq reaksiyası

J39.8 Yuxarı tənəffüs yollarının digər dəqiqləşdirilmiş xəstəlikləri

J39.9 Yuxarı tənəffüs yollarının dəqiqləşdirilməmiş xəstəliyi

Aşağı tənəffüs yollarının xroniki xəstəlikləri (J40-J47)

Çıxarılıb: kistoz fibroz (E84.–)

J40 Kəskin və ya xroniki olması dəqiqləşdirilmədən bronxit

Qeyd: Əgər bronxitin kəskin və ya xroniki olması dəqiqləşdirilməyibsə və bu xəstəlik 15 yaşdan kiçik uşaqda müşahidə olunursa, onda buna bronxitin kəskin forması kimi baxmaq və xarakterinə görə J20.-rubrikasına aid etmək lazımdır.

Daxil edilib: bronxit:

- ƏGO
- kataral
- ƏGO traxeitlə birgə ƏGO traxeobronxit

Çıxarılıb: bronxit:

- ƏGO allergik (J45.0)
- ƏGO astmatik (J45.9)
- kimyəvi maddələr tərəfindən törədilən (kəskin) (J68.0)

- J41 Sadə və selikli-irinli xroniki bronxit**
Çıxarılıb: xroniki bronxit: ƏGO (J42) obstruktiv (J44.–)
- J41.0 Sadə xroniki bronxit**
- J41.1 Selikli-irinli xroniki bronxit**
- J41.8 Qarışıq, sadə və selikli-irinli xroniki bronxit**
- J42 Dəqiqləşdirilməmiş xroniki bronxit**
Daxil edilib: Xroniki:
- ƏGO bronxit
 - traxeit
 - traxeobronxit
- Çıxarılıb:* xroniki:
- astmatik bronxit (J44.–)
 - bronxit:
 - sadə və selikli-irinli (J41.–)
 - tənəffüs yollarının obstruksiyası ilə müşayiət olunan (J44.–)
 - emfizematoz bronxit (J44.–)
 - ƏGO obstruktiv ağciyər xəstəliyi (J44.9)
- J43 Emfizema**
Çıxarılıb: emfizema:
- kompensator (J98.3)
 - kimyəvi maddələr, qazlar, tüstülər və buxarların təsirindən yaranan (J68.4)
 - interstisial (J98.2)
 - interstisial:
 - yenidoğulmuşun (P25.0)
 - mediastinal (J98.2)
 - cərrahi (dərialtı) (T81.8)
 - travmatik dərialtı (T79.7)
 - xroniki (obstruktiv) bronxidlə birgə müşahidə olunan (J44.–)
 - emfizematoz (obstruktiv) bronxit (J44.–)
- J43.0 Mak-Leoda sindromu**
 Birtərəfli:
- emfizema
 - ağciyər şəffaflığı
- J43.1 Panlobulyar emfizema**
 Panasinoz emfizema
- J43.2 Mərkəzi lobulyar emfizema**
- J43.8 Digər emfizema**
- J43.9 Dəqiqləşdirilməmiş emfizema**
 Emfizema (ağciyər):
- ƏGO
 - Bullyoz
 - Vezikulyar
- Emfizematoz qovuqcucq
- J44 Digər xroniki obstruktiv ağciyər xəstəliyi**
Daxil edilib: xroniki:
- bronxit:
 - astmatik (obstruktiv)
 - emfizematoz
 - tənəffüs yollarının obstruksiyası ilə
 - emfizema ilə:

- obstruktiv:
 - astma
 - bronxit
 - traxeobronxit

Çıxarılıb: astma (J45.–)
ƏGO astmatik bronxit (J45.9)
bronxoektaziya (J47)
xroniki:

- bronxit:
 - ƏGO (J42)
 - sadə və selikli-irinli (J41.–)
 - traxeit (J42)
 - traxeobronxit (J42)
- emfizema (J43.–)
xarici amillərin təsirindən yaranan ağciyər xəstəliyi (J60-J70)

J44.0 Ağciyərin xroniki obstruktiv xəstəliyinin aşağı tənəffüs yollarının kəskin respirator infeksiyası ilə birgə müşahidə olunması

Çıxarılıb: qrip ilə birgə (J09-J11)

J44.1 Ağciyərin dəqiqləşdirilməmiş, kəskinləşmə ilə müşahidə olunan xroniki obstruktiv xəstəliyi

J44.8 Ağciyərin digər dəqiqləşdirilmiş xroniki obstruktiv xəstəliyi

Xroniki bronxit:

- ƏGO astmatik (obstruktiv)
- ƏGO emfizematoz
- ƏGO obstruktiv

Çıxarılıb: aşağı tənəffüs yollarının kəskin infeksiyası ilə (J44.0)
kəskin residivlə (J44.1)

J44.9 Ağciyərin dəqiqələşdirilməmiş xroniki obstruktiv xəstəliyi

Tənəffüs yollarının ƏGO xroniki obstruktiv xəstəliyi
Ağciyərlərin ƏGO xroniki obstruktiv xəstəliyi

J45 Astma

Çıxarılıb: astmatik status (J46)
xroniki astmatik (obstruktiv) bronxit (J44.–)
xroniki obstruktiv astma (J44.–)
eozinofil astma (J82)
xarici amillərin təsirindən yaranan ağciyər xəstəliyi (J60-J70)
ağır gedişli kəskin astma (J46)

J45.0 Allergik komponentin üstünlüyü ilə müşahidə olunan astma

ƏGO allergik bronxit
Astma ilə birgə müşahidə olunan allergik rinit
Atopik astma
Ekzogen allergik astma
Astma ilə birgə müşahidə olunan ot qızdırması

J45.1 Qeyri-allergik astma

İdiosinkratik astma
İrsi qeyri-allergik astma

J45.8 Qarışıq astma

J45.0 və J45.1 rubrikalarında göstərilən halların birgə müşahidə olunması

J45.9 Dəqiqləşdirilməmiş astma

ƏGO astmatik bronxit
Gec başlanan astma

- J46 Astmatik status [*status asthmaticus*]**
Daxil edilib: Astmatik vəziyyət
- J47 Bronxoektaziya xəstəliyi**
Daxil edilib: Bronxiyektaziyalar
Çıxarılıb: anadangəlmə bronxoektaziya (Q33.4)
vərəm zamanı bronxoektaziyalar (cari xəstəlik) (A15-A16)

Xarici amillərin təsirindən yaranan ağciyər xəstəlikləri (J60-J70)

Çıxarılıb: J45.– rubrikasında təsnif edilən astma

- J60 Kömürçü pnevmokoniozu**
Daxil edilib: Antrakosilikoz
Antrakoz
Kömürçü ağciyəri
Çıxarılıb: A15-A16 rubrikalarında təsnif olunan vərəm ilə birgə pnevmokonioz (J65)
- J61 Asbest və digər mineral maddələrin təsirindən yaranan pnevmokonioz**
Daxil edilib: Asbestoz
Çıxarılıb: asbestoz ilə birgə müşahidə olunan plevra piləyi (J92.0)
A15-A16 rubrikalarında təsnif olunan vərəm ilə birgə pnevmokonioz (J65)
- J62 Tərkibində silisium olan tozun təsirindən yaranan pnevmokonioz**
Daxil edilib: ağciyərin silikat fibrozu (geniş)
Çıxarılıb: A15-A16 rubrikalarında təsnif olunan vərəm ilə birgə pnevmokonioz (J65)
- J62.0 Talk tozunun təsirindən yaranan pnevmokonioz**
- J62.8 Tərkibində silisium olan digər tozun təsirindən yaranan pnevmokonioz**
ƏGO silikoz
- J63 Digər qeyri-üzvi tozun təsirindən yaranan pnevmokonioz**
Çıxarılıb: A15-A16 rubrikalarında təsnif olunan vərəm ilə birgə pnevmokonioz (J65)
- J63.0 Alüminoz (ağciyərin)**
- J63.1 Boksitli fibroz (ağciyərin)**
- J63.2 Berillioz**
- J63.3 Qrafitli fibroz (ağciyərin)**
- J63.4 Sideroz**
- J63.5 Stannoz**
- J63.8 Digər dəqiqləşdirilmiş qeyri-üzvi tozun təsirindən yaranan pnevmokonioz**
- J64 Dəqiqləşdirilməmiş pnevmokonioz**
Çıxarılıb: A15-A16 rubrikalarında təsnif olunan vərəm ilə birgə pnevmokonioz (J65)
- J65 Vərəmlə əlaqəli pnevmokonioz**
Daxil edilib: J60-J64 rubrikalarında göstərilən istənilən halın A15-A16 rubrikalarında göstərilmiş vərəm xəstəliyi ilə birgə müşahidə olunması

- J66** Tənəffüs yollarının spesifik üzvi tozun təsirindən yaranan xəstəliyi
Çıxarılıb: baqassoz (J67.1)
 fermer ağciyəri (J67.0)
 üzvi tozun təsirindən yaranan hipersensitiv pnevmonit (J67.–)
 tənəffüs yollarının reaktiv disfunksiya sindromu (J68.3)
- J66.0** **Bissinoz**
 Tənəffüs yollarının pambıq tozunun təsirindən yaranan xəstəliyi
- J66.1** **Kərandidənlər xəstəliyi**
- J66.2** **Kannabinoz**
- J66.8** **Tənəffüs yollarının digər dəqiqləşdirilmiş üzvi tozun təsirindən yaranan xəstəliyi**
- J67** Üzvi tozun təsirindən yaranan hipersensitiv pnevmonit
Daxil edilib: nəfəsalma zamanı ağciyərlərə daxil olan üzvi toz və aktinomiset göbələyinin hissəciklərinin və ya digər mənşəli hissəciklərin təsirindən yaranan allergik alveolit və pnevmonit
Çıxarılıb: nəfəsalma zamanı ağciyərlərə daxil olan kimyəvi maddələr, qazlar, tüstülər və buxarların təsirindən yaranan pnevmonit (J68.0)
- J67.0** **Fermer (kənd təsərrüfatı işçisi) ağciyəri**
 Biçinçi ağciyəri
 Otçalan ağciyəri
 Kiflənmiş otun təsirindən yaranan xəstəlik
- J67.1** **Baqassoz (şəkər qamışı tozunun təsirindən yaranan)**
 Baqassoz:
 • xəstəliyi
 • pnevmoniti
- J67.2** **Quşçu ağciyəri**
 Tutuquşu həvəskarının ağciyərlərinin xəstəliyi
 Göyərçin həvəskarının ağciyərlərinin xəstəliyi
- J67.3** **Suberoz**
 Mantar ağacı emal edən şəxsin ağciyərlərinin xəstəliyi
 Mantar istehsalı sahəsində çalışan işçinin ağciyərlərinin xəstəliyi
- J67.4** **Maya ilə işləyən şəxsin ağciyəri**
Aspergillus clavatus təsirindən yaranan alveolit
- J67.5** **Göbələklərlə işləyən şəxsin ağciyəri**
- J67.6** **Ağcaqayın qabığı toplayan şəxsin ağciyəri**
Cryptostroma corticale təsirindən yaranan alveolit
 Kriptostromoz
- J67.7** **Kondisionerlə və havanı nəmləndiricilərlə təmasda olan şəxsin ağciyəri**
 Kif köbələyi, termofil aktinomisetlər, havanın ventilyasiya və ya kondisionerləşmə sistemində çoxalan digər mikroorqanizmlərin təsirindən yaranan allergik alveolit
- J67.8** **Digər üzvi tozun təsirindən yaranan hipersensitiv pnevmonitlər**
 Pendir yuyanın ağciyəri
 Qəhvə üyüdünün ağciyəri
 Balıq-un müəssisəsində çalışan şəxsin ağciyəri
 Xəzlə işləyənin [dəriçi] ağciyəri
 Sekvoyoz (Sekvoyya- şimali Amerikada bitən ağac ilə işləyənin ağciyəri)

- J67.9 Dəqiqləşdirilməmiş üzvi tozun təsirindən yaranan hipersensitiv pnevmonit**
 ƏGO allergik alveolit (ekzogen)
 ƏGO hipersensitiv pnevmonit
- J68 Kimyəvi maddələr, qazlar, tüstülər və buxarların təsirindən yaranan respirator hallar**
 Etioloji amilin göstərilmə zərurəti yaranarsa, xarici səbəblər kodundan (XX sinif) istifadə edilir.
- J68.0 Kimyəvi maddələr, qazlar, tüstülər və buxarların təsirindən yaranan bronxit və pnevmonit**
 Kimyəvi bronxit (kəskin)
- J68.1 Kimyəvi maddələr, qazlar, tüstülər və buxarların təsirindən yaranan ağciyər ödemi**
 Ağciyərlərin kimyəvi ödemi (kəskin)
- J68.2 Yuxarı tənəffüs yollarının kimyəvi maddələr, qazlar, tüstülər və buxarların təsirindən yaranan və başqa rubrikalarda təsnif olunmayan iltihabı**
- J68.3 Kimyəvi maddələr, qazlar, tüstülər və buxarların təsirindən yaranan digər kəskin və yarımkəskin respirator hallar**
 Tənəffüs yollarının reaktiv disfunksiya sindromu
- J68.4 Kimyəvi maddələr, qazlar, tüstülər və buxarların təsirindən yaranan xroniki respirator hallar**
 Nəfəsalma zamanı ağciyərlərə daxil olan kimyəvi maddələr, qazlar, tüstülər və buxarların təsirindən yaranan:
 - emfizema (diffuz) (xroniki)
 - obliterasiyaedən bronxit (xroniki) (yarımkəskin)
 - ağciyər fibrozu (xroniki)
- J68.8 Kimyəvi maddələr, qazlar, tüstülər və buxarların təsirindən yaranan digər respirator hallar**
- J68.9 Kimyəvi maddələr, qazlar, tüstülər və buxarların təsirindən yaranan dəqiqləşdirilməmiş respirator hallar**
- J69 Bərk maddələr və mayələrin təsirindən yaranan pnevmonit**
 Etioloji amilin göstərilmə zərurəti yaranarsa, xarici səbəblər (XX sinif) kodundan istifadə edilir.
Çıxarılıb: yenidoğulmuşun aspirasion sindromu (P24.–)
- J69.0 Qida və qusuntu kütləsi təsirindən yaranan pnevmonit**
 Aspirasion pnevmoniya:
 - ƏGO
 - qida mənşəli (requrqitasiya zamanı)
 - mədə şirəsindən
 - süddən
 - qusuntu kütləsindən*Çıxarılıb:* Mendelson sindromu (J95.4)
- J69.1 Nəfəsalma zamanı ağciyərlərə daxil olan yağ və sirkənin təsirindən yaranan pnevmonit**
 Piy mənşəli pnevmoniya

- J69.8 Digər bərk maddələr və mayələrin təsirindən yaranan pnevmonit**
Qanla aspirasiya nəticəsində yaranan pnevmonit
- J70 Digər xarici amillərin təsirindən yaranan respirator hallar**
Etioloji amilin göstərilmə zərurəti yaranarsa, xarici səbəblər kodundan (XX sinif) istifadə edilir.
- J70.0 Şüalanma təsirindən yaranan kəskin ağciyər əlamətləri**
Radiasion (şüalanma) pnevmonit
- J70.1 Şüalanma təsirindən yaranan xroniki və digər ağciyər əlamətləri**
Şüalanma nəticəsində yaranan ağciyərlərin fibrozu
- J70.2 Dərman maddələrinin təsirindən yaranan kəskin interstisial ağciyər pozğunluqları**
- J70.3 Dərman maddələrinin təsirindən yaranan xroniki interstisial ağciyər pozğunluqları**
- J70.4 Dərman maddələrinin təsirindən yaranan dəqiqləşdirilməmiş interstisial ağciyər pozğunluqları**
- J70.8 Digər dəqiqləşdirilmiş xarici amillərin təsirindən yaranan respirator hallar**
- J70.9 Dəqiqləşdirilməmiş xarici amillərin təsirindən yaranan respirator hallar**

Əsasən interstisial toxumanın zədələnməsi ilə müşahidə olunan digər respirator xəstəliklər (C80-C84)

- J80 Böyüklərin respirator pozğunluq (distress) sindromu**
*Daxil edilib:*Böyüklərin hialin membran xəstəliyi
- J81 Ağciyər ödemi**
Daxil edilib: Kəskin ağciyərin ödemi Ağciyər durğunluğu (passiv)
Çıxarılıb: hipostatik pnevmoniya (J18.2)
ağciyər ödemi:
 - kimyəvi (kəskin) (J68.1)
 - xarici amillərin təsirindən yaranan (J60-J70)
 - ƏGO ürək xəstəliyi və ya ürək çatmamazlığı göstərilməklə (I50.1)
- J82 Başqa rubrikalarda təsnif olunmayan ağciyər eozinofiliyası**
Daxil edilib: Eozinofil astması
Leffler pnevmoniyası
ƏGO tropik (ağciyər) eozinofiliyası
Çıxarılıb: aspergillyoz tərəfindən törədilən (B44.–)
dərman maddələrinin təsirindən yaranan (J70.2-J70.4)
dəqiqləşdirilmiş parazitər infeksiya tərəfindən törədilən (B50-B83)
birləşdirici toxumanın sistem zədələnməsi nəticəsində yaranan (M30-M36)

- J84 Digər interstisial ağciyər xəstəlikləri**
Çıxarılıb: ağciyərin dərman maddələrinin təsirindən yaranan interstisial xəstəliyi (J70.2-J70.4)
 interstisial emfizema (J98.2)
 xarici amillərin təsirindən yaranan ağciyər xəstəliyi (J60-J70)
 insanın immun çatışmazlıq virusu (İİÇV) tərəfindən törədilən limfoid interstisial pnevmonit (B22.1)
- J84.0 Alveolyar və pariyeto-alveolyar pozğunluqlar**
 Alveolyar proteinoz
 Alveolyar ağciyər mikrolitiəzi
- J84.1 Fibroz olduğu göstəriləmlə digər interstisial ağciyər xəstəlikləri**
 Diffuz ağciyər fibrozu Fibrozlaşan alveolit (kriptogen) Hammen-Riç sindromu
 İdiopatik ağciyər fibrozu
 Sadə interstisial pnevmoniya
Çıxarılıb: nəfəsalma zamanı ağciyərlərə daxil olan kimyəvi maddələr, qazlar, tüstülər və buxarların təsirindən yaranan ağciyər fibrozu (xroniki) (J68.4)
 şüalanma nəticəsində yaranan ağciyər fibrozu (xroniki) (J70.1)
- J84.8 Ağciyərin digər dəqiqləşdirilmiş interstisial xəstəlikləri**
- J84.9 Ağciyərin dəqiqləşdirilməmiş interstisial xəstəliyi**
 ƏGO interstisial pnevmoniya

Aşağı tənəffüs yollarının irinli və nekrotik halları (J85-J86)

- J85 Ağciyər və divararalığının absesi**
- J85.0 Ağciyərin qanqrena və nekrozu**
- J85.1 Pnevmoniya ilə birgə ağciyər absesi**
Çıxarılıb: dəqiqləşdirilmiş törədici tərəfindən törədilən pnevmoniya ilə birgə abses (J10-J16)
- J85.2 Pnevmoniya olmadan ağciyər absesi**
 ƏGO ağciyər absesi
- J85.3 Divararalığının absesi**
- J86 Piyoraks**
Daxil edilib: plevranın absesi
 döş qəfəsinin absesi empiema piopnevomotoraks
 Törədiciyin göstərilmə zərurəti yaranarsa, əlavə koddan (B95-B98) istifadə edilir.
Çıxarılıb: vərəm nəticəsində (A15-A16)
- J86.0 Fistula ilə müşayiət olunan piyoraks**
- J86.9 Fistula olmadan müşahidə edilən piyoraks**

Plevranın digər xəstəlikləri (J90-J94)

- J90 Başqa rubrikalarda təsnif olunmayan plevral eksudat**
Daxil edilib: Eksudativ plevrit
Çıxarılıb: hilus (plevra) eksudatı (J94.0)
 ƏGO plevrit (R09.1)
 vərəm mənşəli (A15-A16)

- J91*** Digər rubrikalarda təsnif olunan hallar zamanı müşahidə edilən plevral eksudat
- J92** Plevra piləyu
Daxil edilib: plevral qalınlaşma
- J92.0** **Asbestoz olması göstərilməklə plevra piləyi**
- J92.9** **Asbestoz olması göstərilmədən plevra piləyi**
ƏGO plevra piləyi
- J93** Pnevmtoraks
Çıxarılıb: pnevmtoraks:
- anadangəlmə və ya perinatal (P25.1)
 - travmatik (S27.0)
 - vərəm mənşəli (hal-hazırkı xəstəlik) (A15-A16)
- piopnevmtoraks (J86.–)
- J93.0** **Spontan gərginlik pnevmtoraksı**
- J93.1** **Digər spontan pnevmtoraks**
- J93.8** **Digər pnevmtoraks**
- J93.9** **Dəqiqləşdirilməmiş pnevmtoraks**
- J94** Plevranın digər zədələnmələri
Çıxarılıb: ƏGO plevrit (R09.1)
- travmatik:
- hemopnevmtoraks (S27.2)
 - hemotoraks (S27.1)
- plevranın vərəm nəticəsində zədələnməsi (hal-hazırkı xəstəlik) (A15-A16)
- J94.0** **Hilus eksudatı**
Hilusabənzər eksudat
- J94.1** **Fibrotoraks**
- J94.2** **Hemotoraks**
Hemopnevmtoraks
- J94.8** **Digər dəqiqləşdirilmiş plevra zədələnmələri**
Hidrotoraks
- J94.9** **Dəqiqləşdirilməmiş plevra zədələnmələri**

Tənəffüs orqanlarının digər xəstəlikləri
(J95-J99)

- J95** Başqa rubrikalarda təsnif olunmayan tibbi proseduradan sonra baş verən respirator pozğunluqlar
Çıxarılıb: proseduradan sonra baş verən emfizema(dərialtı) (T81.8)
şüalanma təsirindən yaranan ağciyər əlamətləri (J70.0-J70.1)
- J95.0** **Traxeostomanın funksiyasının pozğunluqları**
Traxeostomadan qanaxma
Traxeostoma yolunun obstruksiyası
Traxeostomanın sepsisi
Traxeostomiya nəticəsində yaranan traxeya-qida borusu fistulu

- J95.1 Döş qəfəsi üzərində aparılan (torakal) cərrahi əməliyyatdan sonra baş verən kəskin ağciyər çatmamazlığı**
- J95.2 Döş qəfəsi üzərində olmayan (qeyri-torakal) cərrahi əməliyyatdan sonra baş verən kəskin ağciyər çatmamazlığı**
- J95.3 Cərrahi əməliyyat nəticəsində yaranan xroniki ağciyər çatmamazlığı**
- J95.4 Mendelson sindromu**
Çıxarılıb: doğuşu və dölazadətəni ağırlaşdıran (O74.0)
 hamiləliyi ağırlaşdıran (O29.0)
 zahılıq dövrünü ağırlaşdıran (O89.0)
- J95.5 Tibbi proseduradan sonra səs tellərinin altında baş verən stenoz**
- J95.8 Tibbi proseduradan sonra baş verən digər respirator pozğunluqlar**
- J95.9 Tibbi proseduradan sonra baş verən dəqiqləşdirilməmiş respirator pozğunluq**
- J96 Başqa rubrikalarda təsnif olunmayan tənəffüs çatmamazlığı**
Çıxarılıb: ürək-tənəffüs çatmamazlığı (R09.2)
 proseduradan sonra baş verən respirator çatmamazlıq (J95.–)
 tənəffüsün dayanması (R09.2)
 böyüklərin respirator distress sindromu (J80)
 yenidoğulmuşun respirator distress sindromu (P22.–)
- J96.0 Kəskin respirator çatmamazlıq**
- J96.1 Xroniki respirator çatmamazlıq**
- J96.9 Dəqiqləşdirilməmiş respirator çatmamazlıq**
- J98 Digər respirator pozğunluqlar**
Çıxarılıb: apnoye (tənəffüs dayanması):
- ƏGO (R06.8)
 - yenidoğulmuşda (P28.4)
 - yuxu zamanı (G47.3)
 - yuxu zamanı:
 - yenidoğulmuşda (P28.3)
- J98.0 Başqa rubrikalarda təsnif olunmayan bronx xəstəlikləri**
 Bronxolitiaz
 Bronxların:
- kirəcləşməsi
 - stenozu
 - xorası
- Traxeobronxial:
- kollaps
 - diskineziya
- J98.1 Ağciyər kollapsı**
 Atelektaz
 Ağciyər kollapsı
Çıxarılıb: yenidoğulmuşun atelektazi (P28.0-P28.1)
 vərəm mənşəli atelektaz (hal-hazırkı xəstəlik) (A15-A16)

J98.2 İnterstisial emfizema

Mediastinal emfizema

Çıxarılıb: emfizema:

- ƏGO (J43.9)
- dölün və yenidoğulmuşun (P25.0)
- cərrahi (dərialtı) (T81.8)
- travmatik dərialtı (T79.7)

J98.3 Kompensator emfizema

J98.4 Ağciyərin digər zədələnmələri

Ağciyərin kirəcləşməsi

Ağciyərlərin polikistozu (qazanılmış)

ƏGO ağciyər xəstəliyi

Pulmolitiaz

J98.5 Başqa rubrikalarda təsnif olunmayan divararalığı xəstəlikləri

Divararalığın:

- fibrozu
- yırtığı
- yerini dəyişməsi

Mediastinit

Çıxarılıb: divararalığın absesi (J85.3)

J98.6 Diafraqma xəstəlikləri

Diafraqmit

Diafraqmanın iflici

Diafraqmanın relaksasiyası

Çıxarılıb: • BBTO diafraqmanın anadangəlmə qüsuru (Q79.1)

- diafraqmanın yırtığı (K44.–)

- diafraqmanın yırtığı:

-anadangəlmə (Q79.0)

J98.8 Digər dəqiqləşdirilmiş respirator pozğunluqlar

J98.9 Dəqiqləşdirilməmiş respirator pozğunluq

ƏGO respirator xəstəlik(xroniki)

J99* Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklər zamanı müşahidə edilən respirator pozğunluqlar

J99.0* Ağciyərin revmatoid xəstəliyi (M05.1†)

J99.1* Birləşdirici toxumanın digər diffuz pozğunluqları zamanı müşahidə edilən respirator pozğunluqlar

Dermatomiozit (M33.0-M33.1†)

Polimiozit (M33.2†)

Gözün quruluq [Şeqren] sindromu (M35.0†)

Sistem:

- qırmızı qurdeşənəyi (M32.1†)
- skleroz (M34.8†)

Veqener qranulomatozu (M31.3†)

} zamanı müşahidə edilən
respirator pozğunluqlar

J99.8* Digər rubrikalarda təsnif olunan başqa xəstəliklər zamanı müşahidə edilən respirator pozğunluqlar

Amöbiaz (A06.5†)

Ankilozlaşan spondilit (M45†)

Krioqlobulinemiya (D89.1†)

Sporotrikoz (B42.0†)

Sifilis (A52.7†)

} zamanı müşahidə edilən respirator pozğunluqlar

XI SINIF

Həzm orqanlarının xəstəlikləri (K00-K93)

Çıxarılıb: perinatal dövrdə əmələ gələn ayrı-ayrı vəziyyətlər (P00-P96)
bir sıra infeksiyon və parazitlər xəstəlikləri (A00-B99)
hamiləlik, doğuş və zahılıq dövrünün ağırlaşmaları (O00-O99)
anadangəlmə anomaliyalar, deformasiyalar və xromosom pozğunluqları (Q00-Q99)
endokrin sistemin xəstəlikləri, qidalanma və maddələr mübadiləsi pozğunluqları (E00-E90)
travmalar, zəhərlənmələr və xarici səbəblərin təsirinin bir sıra digər nəticələri (S00-T98)
yenitörəmələr (C00-D48)
başqa rubrikalarda təsnif olunmayan, klinik və laborator tədqiqatlar nəticəsində aşkar edilən simptomlar, nişanələr və normadan kənar çıxıntılar (R00-R99)

Bu sinif özündə aşağıdakı rubrikaları cəmləşdirir:

K00-K14	Ağız boşluğu, ağız suyu vəziləri və çənə xəstəlikləri
K20-K31	Qida borusu, mədə və onikibarmaq bağırsağ xəstəlikləri
K35-K38	Apendiks (soğulcanabənzər çıxıntının) xəstəlikləri
K40-K46	Yırtıqlar
K50-K52	Qeyri-infeksiyon enteritlər və kolitlər
K55-K63	Bağırsağın digər xəstəlikləri
K65-K67	Periton xəstəlikləri
K70-K77	Qaraciyər xəstəlikləri
K80-K87	Öd kisəsi, ödəyicə yollar və mədəaltı vəzinin xəstəlikləri
K90-K93	Həzm sisteminin digər xəstəlikləri

Aşağıda göstərilən kodlar xüsusi olaraq ulduzla nişanlanmışdır:

K23*	Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklər zamanı qida borusunun zədələnmələri
K67*	Digər rubrikalarda təsnif olunan infeksiyon xəstəliklər zamanı peritonun zədələnmələri
K77*	Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklər zamanı qaraciyərin zədələnmələri
K87*	Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklər zamanı öd kisəsi, ödəyicə yollar və mədəaltı vəzinin zədələnmələri
K93*	Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklər zamanı başqa həzm orqanlarının zədələnmələri

Ağız boşluğu, ağız suyu vəziləri və çənə xəstəlikləri (K00-K14)

K00 Dişçixarma və dişlərin inkişaf prosesində baş verən pozğunluqlar

Çıxarılıb: retenasiya və impaksiya olmuş dişlər (K01.-)

K00.0 Adentiya Hipodentiya Opiqodentiya

K00.1 Normadan artıq dişlər

Distomolyar

Dördüncü molyar Meziodentiya (orta diş) Paramolyar

Əlavə dişlər

K00.2 Dişlərin forma və ölçülərinin anomaliyaları

Dişlərin:

- bitişməsi
- qovuşması
- «cücərməsi» Dişlərin qabarması Diş içində diş

Dişlərin invaginasiyası Mina inciləri (mirvariləri) Makrodentiya Mikrodentiya

Nizəşəkilli (konusabənzər) dişlər

«Öküz dişi»

Paramolyar əlavə qabarcıqlar

Çıxarılıb: Karabellin qabarcıqlı anomaliyası- normal variant kimi qəbul edilən və kodlaşdırılmayan forma

K00.3 Dişlərin ləkəliliyi

Dişlərin flüorozu

Minanın ləkəliliyi

Minanın qeyri-flüoroz tündləşməsi

Çıxarılıb: diş üzərində çöküntü toplanması (K03.6)

K00.4 Dişlərin formalaşmasında baş verən pozğunluqlar

Sementin aplaziya və hipoplaziyası

Minanın çatları

Minanın (neonatal), (postnatal), (prenatal) hipoplaziyası

Regional odontodisplaziya

Terner (vintli) dişləri

Çıxarılıb: anadangəlmə sifilis zamanı müşahidə olunan Hetçinson kəsici dişləri və tut giləmeyvəsi formasında azı dişlər (A50.5) ləkəli dişlər (K00.3)

K00.5 Dişlərin quruluşunun başqa rubrikalarda təsnif olunmayan irsi pozğunluqları

Minanın

Dentinin

Dişin

} inkişafdan qalması

Dişlərin displaziyası

Balıqqulağına bənzər dişlər

K00.6 Dişlərin çıxmasında müşahidə olunan pozğunluqlar

Erkən dişçixarma:

- Natal (ana bətnində olarkən doğuş qabağı)
 - Neonatal (yenidə doğulmuşda, erkən dişçixarma)
- } dişçixarma

Erkən:

- dişlərin çıxması
 - birincili dişlərin(süd dişlərinin) dəyişilməsi
- Dəyişilmədən qalmış birincili (süd dişi) diş

K00.7 Dişçixarma sindromu

K00.8 Dişlərin inkişafının digər pozğunluqları

Formalaşma prosesində dişlərin rəngində baş verən dəyişikliklər

Dişlərin həqiqi korroziyası

K00.9 Dişlərin inkişafının dəqiqləşdirilməmiş pozğunluqları

Odontogenezin ƏGO pozulması

K01 Retenasiya və impaksiya olmuş dişlər

Çıxarılıb: retenasiya və impaksiya olmuş dişlərin özlərinin və ya qonşu dişlərin düzgün olmayan vəziyyəti ilə birgə müşahidə olunması (K07.3)

K01.0 Retenasiya olmuş dişlər

Retenasiya olmuş diş - o diş hesab edilir ki, qonşu dişlər tərəfdən maneə olmadan çıxma bilməyib.

- K01.1 İmpaksiya olmuş dişlər**
İmpaksiya olmuş diş - o diş hesab edilir ki, qonşu dişlərin təsiri nəticəsində çıxma bilməyib.
- K02 Dişlərin kariyesi**
- K02.0 Emalın kariyesi**
«Təbaşir ləkəsi» mərhələsi (başlanğıc kariyesi)
- K02.1 Dentinin kariyesi**
- K02.2 Sementin kariyesi**
- K02.3 Dişlərin dayanmış kariyesi**
- K02.4 Odontoklaziya**
Uşaq melanodontiyası
Melanodontoklaziya
- K02.8 Dişlərin kariyesinin digər forması**
- K02.9 Dişlərin dəqiqləşdirilməmiş kariyesi**
- K03 Dişlərin bərk toxumasının digər xəstəlikləri**
Çıxarılıb: bruksizm (F45.8)
dişlərin kariyesi (K02.–)
ƏGO dişləri bir-birinə sürtmə (F45.8)
- K03.0 Dişlərin yeyilməsinin güclənməsi**
Yeyilmə:
• okklyüzion
• aproksimal
- K03.1 Dişlərin cilalanması**
Dişlərin diş tozları təsirindən
Dişlərin adət ilə bağlı
Dişlərin peşə ilə bağlı
Dişlərin dini adətlə bağlı
Dişlərin anadangəlmə
Dişlərin ƏGO pəzəkəkilli qüsuru } cilalanması
- K03.2 Dişlərin eroziyası**
Dişlərin:
• ƏGO
• dieta nəticəsində əmələ gələn
• dərman maddələrinin və dərman preparatlarının təsiri ilə əmələ gələn
• daimi qusma nəticəsində əmələ gələn
• idiopatik
• peşə ilə bağlı } eroziyası
- K03.3 Dişlərin patoloji rezorbsiyası**
Pulpanın daxili qranuloması
Dişin rezorbsiyası(xarici)
- K03.4 Hipersementoz**
Sementin hiperplaziyası
- K03.5 Dişlərin ankilozu**
- K03.6 Dişlərin üzərində çöküntü əmələ gəlməsi**
Diş əti altı } diş daşı
Diş əti üstü }
Diş üzərində göstərilən çöküntülərin əmələ gəlməsi:
• betel (qara bibər kolu) rəngli
• qara rəngli

- yaşıl rəngli
 - ağ rəngli
 - narıncı rəngli
 - tütün rəngli
- Dişlərin korroziyası:
- ƏGO
 - ƏGO ekzogen

K03.7 Dişçixarmadan sonra dişlərin bərk toxumalarının rəngində baş verən dəyişikliklər

Çıxarılıb: dişlərin üzərində çöküntü əmələ gəlməsi (K03.6)

K03.8 Dişlərin bərk toxumalarının digər dəqiqləşdirilmiş xəstəlikləri

Şualanmış mina

Həssas dentin

Zədələnmə törədən şualanmanın növünü göstərmək zərurəti yaranarsa, xarici səbəblər kodundan (XX sinif) istifadə edilir.

K03.9 Dişlərin bərk toxumalarının dəqiqləşdirilməmiş xəstəliyi

K04 Pulpa və periapikal toxumaların xəstəlikləri

K04.0 Pulpit

Pulpit:

- ƏGO
- kəskin
- xroniki (hiperplastik) (xoralı)
- geri dönən
- geri dönməyən

K04.1 Pulpanın nekrozu

Pulpanın qanqrenası

K04.2 Pulpanın degenerasiyası

Dentikula

Pulpanın:

- kirəcləşməsi
- daşları

K04.3 Pulpada bərk toxumaların qeyri-düzgün formalaşması

Dentinin ikincili və ya atipik forması

K04.4 Pulpar mənşəli kəskin apikal (zirvə) periodontit

ƏGO kəskin apikal periodontit

K04.5 Xroniki apikal (zirvə) periodontit

Apikal (zirvə) və ya periapikal (zirvətrafi) qranuloma ƏGO apikal (zirvə) periodontit

K04.6 Periapikal (zirvətrafi) boşluğu olan abses

Boşluğu olan dental (diş) abses

Boşluğu olan dentoalveolyar abses

K04.7 Periapikal (zirvətrafi) boşluqsuz abses

Dental (diş)

Dentoalveolyar

Periapikal (zirvətrafi)

} sinuslu abses

K04.8 Diş kökünün kistası

Apikal (periodontal)

Periapikal

Qalıq kök

} kista ƏGO abseslə

Çıxarılıb: periodontal yan kistası (K09.0)

- K04.9 Pulpa və periapikal (zirvətrafi) toxumaların digər və dəqiqləşdirilməmiş xəstəlikləri**
- K05 Gingivit və parodont xəstəlikləri**
- K05.0 Kəskin gingivit**
Çıxarılıb: kəskin nekrozlaşan xorali gingivit (A69.1) sadə herpes virusu (herpes simplex) tərəfindən törədilən qinqivostomatit (B00.2)
- K05.1 Xroniki gingivit**
 Gingivit (xroniki):
- ƏGO
 - deskvativ
 - hiperplastik
 - sadə marginal
 - xorali
- K05.2 Kəskin parodontit**
 Kəskin perikoronit Parodontal abses Peridental abses
Çıxarılıb: kəskin apikal periodontit (K04.4) periapikal (zirvətrafi) abses (K04.7) periapikal boşluqlu abses (K04.6)
- K05.3 Xroniki parodontit**
 Xroniki perikoronit
 Periodontit:
- ƏGO
 - mürəkkəb
 - sadə
- K05.4 Parodontoz**
 Yuvenil parodontoz
- K05.5 Digər parodont xəstəlikləri**
- K05.6 Dəqiqləşdirilməmiş parodont xəstəliyi**
- K06 Diş əti və dişsiz alveolyar kənarın digər dəyişiklikləri**
Çıxarılıb: dişsiz alveolyar kənarın atrofiyası (K08.2)
 Gingivit:
- ƏGO (K05.1)
 - kəskin (K05.0)
 - xroniki (K05.1)
- K06.0 Diş ətinin çökməsi**
 Diş ətinin (generalizə olunmuş) (lokal) (postinfeksion) (cərrahi əməliyyatdan sonra) çökməsi
- K06.1 Diş ətinin hipertrofiyası**
 Diş ətinin fibromatozu
- K06.2 Diş əti və dişsiz alveolyar kənarın travma nəticəsində zədələnməsi**
 Diş sırasının hiperplaziyası
 Etioloji amilin göstərilmə zərurəti yaranarsa, xarici səbəblər kodundan (XX sinif) istifadə edilir.
- K06.8 Diş əti və dişsiz alveolyar kənarın digər dəqiqləşdirilmiş dəyişiklikləri**
 Fibros epulis
 Atrofik daraq
 Nəhənghüceyrəli epulis Nəhənghüceyrəli periferik qranuloma Diş ətinin piogen qranuloması
- K06.9 Diş əti və dişsiz alveolyar kənarın dəqiqləşdirilməmiş dəyişikliyi**

K07 Üz-çənə anomaliyaları

(dişlən anomaliyaları daxil olmaqla)

Çıxarılıb: üz yarısının atrofiya və hipertrofiyası (Q67.4)

birtərəfli kondilus hiperplaziyası və ya hipoplaziyası (K10.8)

K07.0 Çənə ölçülərinin əsas anomaliyaları

Alt çənənin }
Üst çənənin } hiperplaziya və hipoplaziyası

(Alt çənənin) (üst çənənin) makroqnatiyası

(Alt çənənin) (üst çənənin) mikroqnatiyası

Çıxarılıb: akromeqaliya (E22.0)

Robin sindromu (Q87.0)

K07.1 Çənə-kəllə nisbətində anomaliyaları

Çənənin asimmetriyası

(Alt çənənin) (üst çənənin) proqnatizmi (önə çıxması)

(Alt çənənin) (üst çənənin) retroqnatizmi (geriyə çəkilməsi)

K07.2 Diş qövslərinin nisbətində anomaliyaları

Çarpaz (ön) (arxa) dişlən

Distal okklyüziya

Mezial okklyüziya

Diş qövsünün orta xətdən kənara yerdəyişməsi

Açıq (ön) (arxa) dişlən

Şaquli dişlən:

- dərin
- horizontal
- şaquli

Yelpikvari dişlən

Alt dişlərin dilarxası dişləmi

K07.3 Dişlərin vəziyyətinin anomaliyaları

Diş və ya dişlərin:

- sıx yerləşməsi
- diasteması (üst çənənin mərkəzi kəsici dişləri arasında məsafənin anadangəlmə geniş olması)
- yerdəyişməsi
- dönməsi
- dişlər arası məsafənin böyük olması
- yerini dəyişməsi

Dişlərin özlərinin və ya qonşu dişlərin vəziyyətində mövcud olan anomaliyalarla birgə müşahidə olunan retenasiya və ya impaksiya

Çıxarılıb: normal vəziyyətdə yerləşən , retenasiya və impaksiya olunmuş dişlər (K01.–)

K07.4 Dəqiqləşdirilməmiş dişlən anomaliyaları

K07.5 Funksional mənşəli çənə-üz anomaliyaları

Çənələrin düzgün qapanmaması

Udma aktının pozğunluğu nəticəsində yaranan

Ağızdan nəfəsalma ilə bağlı olan

Dil, dodaq və ya barmağı sormaqla bağlı olan

} dişlən pozğunluqları

Çıxarılıb: bruksizm (F45.8)

dişlərin ƏGO bir-birinə sürtmək (F45.8)

K07.6 Gicgah-çənə oynaqının xəstəlikləri

Kosten sindromu və ya kompleksi

Gicgah-çənə oynaqının pozğunluğu

«Şaqqıldayan» çənə

Gicgah-çənə oynaqının ağrı sindromu

Çıxarılıb: gicgah-çənə oynaqının:

- çıxığı (S03.0)
- gərilməsi (S03.4)

K07.8 Digər üz-çənə anomaliyaları

K07.9 Dəqiqləşdirilməmiş üz-çənə anomaliyası

K08 Dişlərin və onların istinad aparatının digər dəyişiklikləri

K08.0 Sistem pozğunluqları nəticəsində dişlərin ekfoliasiyası (qabıqlanması)

K08.1 Bədbəxt hadisə, diş çəkmə və ya yerli periodontal xəstəlik nəticəsində dişlərin itirilməsi

K08.2 Dişsiz alveolyar kənarın atrofiyası

K08.3 Diş kökünün ləngiməsi (ləngiyən kök)

K08.8 Dişlərin və onların istinad aparatının digər dəqiqləşdirilmiş dəyişiklikləri

Alveolyar çıxıntının ƏGO hipertrofiyası

Qeyri-düzgün alveolyar proses

ƏGO diş ağrısı

K08.9 Dişlərin və onların istinad aparatının dəqiqləşdirilməmiş dəyişikliyi

K09 Ağız boşluğunun başqa rubrikalarda təsnif olunmayan kistaları

Daxil edilib: histoloji xüsusiyyətlərə malik anevrizmatik kistalarla və digər fibroz-sümük zədələnmələri ilə müşayiət olunan zədələnmələr

Çıxarılıb: diş kökünün kistası (K04.8)

K09.0 Dişlərin formalaşması prosesində əmələ gələn kistalar

Diş
Dişçıxarma zamanı müşahidə olunan
Follikulyar
Diş əti
Yan periodontal
Rudimentar

} kistası

K09.1 Ağız nahiyəsinin boyatma (qeyri-odontogen) kistaları

- burun-alveolyar
 - burun-damaq kanalı
 - orta - damaq
 - burun-damaq
 - damağın kəsici diş məmeciği
- } kistası

K09.2 Çənənin digər kistaları

Çənənin:

- ƏGO
 - anevrizmatik
 - hemorragik
 - travmatik
- } kistası

Çıxarılıb: çənənin gizli sümük kistası (K10.0)

Stafne kistası (K10.0)

K09.8 Ağız nahiyəsinin başqa rubrikalarda təsnif olunmayan digər dəqiqləşdirilmiş kistaları

Ağız boşluğunun:

- dermoid kistası
- epidermoid kistası
- limfoepitelial kistası

Epşteyn mirvarisi

Burun-alveolyar kista

Burun-dodaq kistası

K09.9 Ağız nahiyəsinin dəqiqləşdirilməmiş kistası

K10 Çənələrin digər xəstəlikləri

K10.0 Çənələrin inkişaf pozğunluqları

Çənənin gizli sümük kistası

Stafne kistası

Alt çənə } yastıqcığı
Bərk damaq }

K10.1 Nəhəng hüceyrəli mərkəzi qranuloma

ƏGO nəhəng hüceyrəli qranuloma

Çıxarılıb: nəhəng hüceyrəli periferik qranuloma (K06.8)

K10.2 Çənələrin iltihabi xəstəlikləri

Çənənin (kəskin) (xroniki) (irinli):

- osteiti
- osteomieliti (neonatal)
- şua osteonekrozu
- periostiti

Çənə sümüyü sekvestri

Zədələnmə törədən şuanın növünü müəyyənləşdirmək zərurəti yaranarsa, xarici səbəblərin əlavə kodundan (XX sinif) istifadə edilir.

K10.3 Çənələrin alveoliti

Alveolyar osteit

Diş çıxarıldıqdan sonra yuvasının alveoliti (quru diş yuvası)

K10.8 Çənələrin digər dəqiqləşdirilmiş xəstəlikləri

Çənənin:

- xeruvizmi
- ekzostoza
- fibroz displaziyası

Birtərəfli kondilyar:

- hiperplaziyası
- hipoplaziyası

K10.9 Çənələrin dəqiqləşdirilməmiş xəstəliyi

K11 Ağız suyu vəzilərinin xəstəlikləri

K11.0 Ağız suyü vəzisinin atrofiyası

K11.1 Ağız suyu vəzisinin hipertrofiyası

K11.2 Sialadenit

Çıxarılıb: epidemik parotit (B26)

Hirfordun uveoparotit qızdırması (B86.8)

K11.3 Ağız suyu vəzisinin absesi

K11.4 Ağız suyu vəzisinin fistulu

Çıxarılıb: ağız suyu vəzisinin anadangəlmə fistulu (Q38.4)

K11.5 Sialolitiaz

Ağız suyu vəzisinin və ya axacağıının daşları

K11.6 Ağız suyu vəzisinin mukoseli

Ağız suyu vəzisinin:

- hemorragik kistası
- retension kistası

Ranula

K11.7 Ağız suyu sekresiyasının pozğunluğu

Hipoptializm Ptializm Kserostomiya

Çıxarılıb: ağız boşluğunun ƏGO quruluşu (R68.2)

K11.8 Ağız suyu vəzilərinin digər xəstəlikləri

Ağız suyu vəzisinin xoşxassəli limfoepitelial zədələnməsi Mikuliç xəstəliyi

Nekrozlaşan sialometaplaziya

Sialektaziya

Ağız suyu vəzisinin:

- sialoangiektaziyası
- daralması
- stenozu

Çıxarılıb: ağız quruluşu sindromu (Şeqren xəstəliyi) (M35.0)

K11.9 Ağız suyu vəzisinin dəqiqləşdirilməmiş xəstəliyi

ƏGO sialodenopatiya

K12 Stomatit və oxşar zədələnmələr

Çıxarılıb: noma (A69.0)

xeylit (K13.0)

qanqrenoz stomatit (A69.0)

herpes virusu [herpes simplex] tərəfindən törədilən gingivostomatit (B00.2)

ağızın dağılan xorası (A69.0)

K12.0 Ağız boşluğunun residivləşən aftaları

Aftoz stomatit (böyük) (kiçik)

Bednar aftası

Selikli qişanın residivləşən nekrotik periadenit

Residivləşən aftoz xora

Herpes formalı stomatit

K12.1 Stomatitin digər formaları

Stomatit:

- ƏGO
- diş protezi tərəfindən yaranan
- xoralı
- vezikulyar

K12.2 Ağız boşluğunun fleqmona və absesi

Ağız boşluğunun (dibinin) fleqmonası

Çənəaltı nahiyənin absesi

Çıxarılıb: abses:

- periapikal (K04.6-K04.7)
- periodontal (K05.2)
- peritonziyar (J36)
- ağız suyu vəzisinin (K11.3)
- dilin (K14.0)

K12.3 Ağız boşluğu selikli qişasının iltihabı (xoralı)

Selikli qişanın (ağzın) (ağız-udlağın) iltihabı:

- ƏGO
- dərman mənşəli
- şüalanma mənşəli
- virus mənşəli

Xarici amili müəyyənləşdirmək üçün xarici səbəblərin kodundan (XX sinif) istifadə edilir.

Çıxarılıb: • burun boşluğu və burun ciblərinin (J34.8)
 • uşaqlıq yolu və xarici cinsiyyət orqanlarının (N76.8)
 • mədə-bağırsağ yolunun (ağız boşluğu və ağız-udlaq istisna olmaqla) (K92.8) } iltihabı (xoralı)

K13 Dodaqların və ağız boşluğunun selikli qişasının digər xəstəlikləri

Daxil edilib: dil epitelinin dəyişikliyi

Çıxarılıb: diş ətinin və dişsiz alveol kənarının bəzi dəyişikliyi (K05-K06)
 ağız boşluğunun kistası (K09.-)
 dilin xəstəlikləri (K14.-)
 stomatit və oxşar zədələnmələr (K12.-)

K13.0 Dodaqların xəstəlikləri

Xeylit:

ƏGO

- anqulyar
- eksofoliativ
- qlandulyar Xeylodiniya Xeyloz

Dodaq bitişməsinin ƏGO çatı

Çıxarılıb: ariboflavinoz (E53.0)
 şüalanma ilə bağlı xeylit (L55-L59)
 dodaq bitişməsinin:
 • kandidoz (B37.8)
 • riboflavin çatmamazlığı nəticəsində çatı (E53.0)

K13.1 Yanaq və dodaqları dişləmək

K13.2 Dil də daxil olmaqla, ağız boşluğunun leykoplakiası və epitel toxumasının digər dəyişiklikləri

Dil də daxil olmaqla, ağız boşluğu epitelinin:

- eritroplakiası
- leykodemi

Damağın nikotin mənşəli leykoplakiası

Çox tütün çəkən adamın damağı

Çıxarılıb: tüklü leykoplakiası (K13.3)

K13.3 Tüklü leykoplakiası

K13.4 Ağız boşluğunun selikli qişasının qranuloması və qranulomaya bənzər zədələnmələri

Ağız boşluğu selikli qişasının:

- eozinofil qranuloması
- piogen qranuloması
- verrukoz ksantoması

K13.5 Ağız boşluğunun selikli qişaltı fibrozu

Dilin selikli qişaltı fibrozu

K13.6 Qıcıqlanma nəticəsində ağız boşluğu selikli qişasında əmələ gələn hiperplaziya

Çıxarılıb: qıcıqlanma nəticəsində dişsiz alveolyar kənarın hiperplaziyası
 (dentura hyperplasia) (K06.2.)

- K13.7 Ağz boşluğu selikli qişasının digər və dəqiqləşdirilməmiş zədələnmələri**
Ağz boşluğunun ocaqlı musinozu
- K14 Dil xəstəlikləri**
Daxil edilib: dilin:
- eritroplakiyası
 - ocaqlı epitalial hiperplaziyası
 - leykodemi
 - leykoplakiyası
- tüklü leykoplakiya (K13.3) makroqlossiya (anadangəlmə) (Q38.2) dilin selikli qişaltı fibrozu (K13.5)
- K14.0 Qlossit**
Dilin:
- absesi
 - xoralanması (travmatik)
- Çıxarılıb:* atrofik qlossit (K14.4)
- K14.1 «Coğrafi» dil**
Eksfoliativ qlossit
Xoşxassəli miqrasiya edən qlossit
- K14.2 Orta rombabənzər qlossit**
- K14.3 Dil məməciklərinin hipertrofiyası**
Qlossofitiya [«qara tüklü dil»]
Ərplə örtülü dil
Yarpaqşəkilli məməciklərin hipertrofiyası
Qara dil (Lingua villosa nigra)
- K14.4 Dil məməciklərinin atrofiyası**
Atrofik qlossit
- K14.5 Büküslü dil**
Haçalanmış } dil
Şırımlı }
Qırıqlı }
- Çıxarılıb:* anadangəlmə haçalanmış dil (Q38.3)
- K14.6 Qlossodiniya** Dildə yanğı
Qlossalgiya (ağrılı dil)
- K14.8 Dilin digər xəstəlikləri**
Atrofik } dil
Dişli }
Böyümüş }
Hipertrofik }
- K14.9 Dilin dəqiqləşdirilməmiş xəstəliyi**
ƏGO qlossopatiya

Qida borusu, mədə və onikibarmaq bağırsağ xəstəlikləri (K20-K31)

Çıxarılıb: diafraqmal yırtıq (K44.–)

- K20 Ezofaqit**
Daxil edilib: Qida borusunun absesi
ƏGO } ezofaqit
Kimyəvi }
Peptik }

Etioloji amilin göstərilməsi zərurəti yaranarsa, xarici səbəblər kodundan (XX sinif) istifadə edilir.

Çıxarılıb: qida borusunun eroziyası (K22.1)
reflüks-ezofagit (K21.0)
qastroezofageal reflükslə birgə müşahidə olunan ezofagit (K21.0)

- K21 Qastroezofageal reflüks**
- K21.0 Ezofagitlə birgə müşahidə olunan qastroezofageal reflüks**
Reflüks-ezofagit
- K21.9 Ezofagit olmadan qastroezofageal reflüks**
ƏGO ezofageal reflüks
- K22 Qida borusunun digər xəstəlikləri**
- K22.0 Kardial hissənin axalaziyası**
ƏGO axalaziya
Kardiospazm
Çıxarılıb: anadangəlmə kardiospazm (Q39.5)
- K22.1 Qida borusu xorası**
Qida borusu eroziyası
Qida borusu xorası:
- ƏGO
 - kimyəvi maddələr
 - dərman maddələri
 - göbələk mənşəli
 - peptik
- } təsirindən yaranan
- Qida borusunun xoralı iltihabı
Etioloji amilin göstərilmə zərurəti yaranarsa, xarici səbəblər kodundan (XX sinif) istifadə edilir.
- K22.2 Qida borusu keçməməzliyi**
Qida borusunun:
- sıxılması
 - daralması
 - stenozu
 - strikturası
- Çıxarılıb:** qida borusunun anadangəlmə stenozu və ya strikturası (Q39.3)
- K22.3 Qida borusunun deşilməsi**
Qida borusunun cırılması
Çıxarılıb: qida borusunun (döş hissəsinin) travmatik deşilməsi (S27.8)
- K22.4 Qida borusunun diskineziyası**
«Burğuşəkili» qida borusu Qida borusunun diffuz spazmı Qida borusunun spazmı
Çıxarılıb: kardiospazm (K22.0)
- K22.5 Qida borusunun qazanılmış divertikulu**
Qida borusunun qazanılma cibi(kisəsi)
Çıxarılıb: qida borusunun anadangəlmə divertikulu (Q39.6)
- K22.6 Mədə-qida borusunun cırılmış-hemorragik sindromu**
Mallori-Veyssa sindromu
- K22.7 Barret qida borusu**
Barret:
- xəstəliyi
 - sindromu
- Çıxarılıb:** Barret xorası (K22.1)
- K22.8 Qida borusunun digər dəqiqləşdirilmiş xəstəlikləri**
ƏGO qida borusu qanaxması

- K22.9 Qida borusunun dəqiqləşdirilməmiş xəstəliyi**
- K23*** Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklər zamanı qida borusunun zədələnmələri
- K23.0*** **Vərəm ezofagiti (A18.8†)**
- K23.1*** **Şaqas xəstəliyi zamanı qida borusunun genişlənməsi (B57.3)**
- K23.8*** **Digər rubrikalarda təsnif olunan başqa xəstəliklər zamanı qida borusunun zədələnmələri**

K25-K28 rubrikaları ilə aşağıda göstərilən dördüncü rəqəbli yarımrubrikalar istifadə edilir:

- .0 Kəskin, qanaxma ilə
- .1 Kəskin, deşilmə ilə
- .2 Kəskin, qanaxma və deşilmə ilə
- .3 Kəskin, qanaxma və deşilmə olmadan
- .4 Xroniki və ya dəqiqləşdirilməmiş, qanaxma ilə
- .5 Xroniki və ya dəqiqləşdirilməmiş, deşilmə ilə
- .6 Xroniki və ya dəqiqləşdirilməmiş, qanaxma və deşilmə ilə
- .7 Xroniki, qanaxma və ya deşilmə olmadan
- .9 Kəskin və ya xroniki olduğu dəqiqləşdirilmədən, qanaxma və ya deşilmə olmadan

K25 Mədə xorası

[yuxarıda göstərilən yarımrubrikalara bax]

Daxil edilib: mədənin eroziyası(kəskin)

pilorik hissənin } xorası (peptik)
mədənin }

Zədələnmə törədən dərman maddəsinin adını müəyyən etmək zərurəti yaranarsa, xarici səbəblərin əlavə kodundan (XX sinif) istifadə edilir.

Çıxarılıb: kəskin hemorragik eroziv gastrit (K29.0)

ƏGO peptik xora (K27.–)

K26 Onikibarmaq bağırsağın xorası

[yuxarıda göstərilən yarımrubrikalara bax]

Daxil edilib: onikibarmaq bağırsağın eroziyası(kəskin)

onikibarmaq bağırsağın } xorası (peptik)
postpilorik hissənin }

Zədələnmə törədən dərman maddəsinin adını müəyyən etmək zərurəti yaranarsa, xarici səbəblərin əlavə kodundan (XX sinif) istifadə edilir.

Çıxarılıb: ƏGO peptik xora (K27.–)

K27 Dəqiqləşdirilməmiş lokalizasiyalı peptik xora

[yuxarıda göstərilən yarımrubrikalara bax]

Daxil edilib: ƏGO qastroduodenal xora

ƏGO peptik xora

Çıxarılıb: yenidoğulmuşların peptik xorası (P78.8)

K28 Qastroyeyunal xora

[yuxarıda göstərilən yarımrubrikalara bax]

Daxil edilib: anastomozun

mədə-çənbər bağırsağın } xorası (peptik) və ya
mədə-nazik bağırsağın } eroziyası
mədə- acıbağırsağın }
kənar şaxələnen nahiyənin }

Çıxarılıb: nazik bağırsağın birincili xorası (K63.3)

- K29 Qastrit və duodenit**
Çıxarılıb: eozinofil qastrit və ya qastroenterit (K52.8)
 Zollinqer-Ellison sindromu (E16.4)
- K29.0 Kəskin hemorragik qastrit**
 Kəskin (eroziv)qastrit, qanaxma ilə
Çıxarılıb: mədənin (kəskin) eroziyası (K25.–)
- K29.1 Digər kəskin qastritlər**
- K29.2 Alkoqol mənşəli qastrit**
- K29.3 Xroniki səthi qastrit**
- K29.4 Xroniki atrofik qastrit**
 Selikli qişanın atrofiyası
- K29.5 Dəqiqləşdirilməmiş xroniki qastrit**
 Xronikiqastrit:
 • antral
 • fundal
- K29.6 Digər qastritlər**
 Nəhəng hipertrofik qastrit Qranulomatoz qastrit Menetriya xəstəliyi
- K29.7 Dəqiqləşdirilməmiş qastrit**
- K29.8 Duodenit**
- K29.9 Dəqiqləşdirilməmiş gastroduodenit**
- K30 Dispepsiya**
Daxil edilib: həzmin pozulması
Çıxarılıb: sinir mənşəli (F45.3) } dispepsiya
 nevroitik (F45.3)
 psixogen (F45.3)
 mədə qıvcırması (R12)
- K31 Mədə və onikibarmaq bağırsağın digər xəstəlikləri**
Daxil edilib: mədənin funksional pozğunluqları
Çıxarılıb: onikibarmaq bağırsağın divertikulu (K57.0-K57.1)
 mədə-bağırsaq qanaxması (K92.0-K92.2)
- K31.0 Mədənin kəskin genişlənməsi**
 Mədənin kəskin gərilməsi
- K31.1 Böyüklərin hipertrofik pilorostenozu**
 ƏGO pilorostenoz
Çıxarılıb: anadangəlmə və ya uşaqların pilorostenozu (Q40.0)
- K31.2 Mədənin stenozu və qum saatına bənzər strikturası**
Çıxarılıb: anadangəlmə, qum saatına bənzər mədə (Q40.2)
 mədənin qum saatına bənzər daralması(K31.8)
- K31.3 Başqa rubrikalarda təsnif olunmayan pilorospazm**
Çıxarılıb: pilorospazm:
 • anadangəlmə və ya körpələrin (Q40.0)
 • nevroitik (F45.3)
 • psixogen (F45.3)
- K31.4 Mədənin divertikulu**
Çıxarılıb: mədənin anadangəlmə divertikulu (Q40.2)
- K31.5 Onikibarmaq bağırsaq keçməməzliyi**
 Onikibarmaq bağırsağın:
 • sıxılması
 • stenozu
 • daralması

Onikibarmaq bağırsağın xroniki keçməməzliyi

Çıxarılıb: onikibarmaq bağırsağın anadangəlmə stenozu (Q41.0)

K31.6 Mədə və onikibarmaq bağırsağın fistulu

Mədə-çənbər bağırsağ fistulu

Mədə-yoğun-nazik bağırsağ fistulu

K31.7 Mədə və onikibarmaq bağırsağın polipi

Çıxarılıb: mədənin adenomatoz polipi (D13.1)

K31.8 Mədə və onikibarmaq bağırsağın digər dəqiqləşdirilmiş xəstəlikləri

Axlorhidriya

Qastroptoz

Mədənin qum saatına bənzər daralması

K31.9 Mədə və onikibarmaq bağırsağın dəqiqləşdirilməmiş xəstəliyi

Appendiks (soxulcanabənzər çıxıntının) xəstəlikləri
(K35-K38)

K35 Kəskin appendisit

K35.2 Kəskin appendisit, generalizə olunmuş peritonitlə

Partlama və deşilmə ilə müşayiət olunan (kəskin) appendisit, generalizə olunmuş (diffuz) peritonit ilə

K35.3 Kəskin appendisit, lokalizə olunmuş peritonitlə

Partlama və deşilmə ilə və ya partlama və deşilmə olmadan kəskin appendisit, lokalizə olunmuş peritonitlə

Kəskin appendisit, qarın boşluğu absesi ilə

K35.8 Digər və ya dəqiqləşdirilməmiş kəskin appendisit

Kəskin appendisit, generalizə və ya lokalizə olunmuş peritonit haqqında məlumat olmadan

K36 Appendisit digər formaları

Appendisit:

- xroniki
- residiv verən

K37 Dəqiqləşdirilməmiş appendisit

K38 Appendiksin digər xəstəlikləri

K38.0 Appendiksin hiperplaziyası

K38.1 Appendikulyar daşlar

Appendiksin:

- kaprolitləri
- nəcis daşları

K38.2 Appendiksin divertikulu

K38.3 Appendiksin fistulu

K38.8 Appendiksin digər dəqiqləşdirilmiş xəstəlikləri

Appendiksin invaginasiyası

K38.9 Appendiksin dəqiqləşdirilməmiş xəstəliyi

Yırtıqlar (K40-K46)

Qeyd: Qanqrena və keçməməzliklə birgə müşahidə olunan yırtıq, « qanqrena ilə yırtıq » kimi təsnif edilir.

Daxil edilib: yırtıq:

- qazanılmış
- anadangəlmə [diafraqmal və ya diafraqmanın qida borusu dəliyindən başqa]
- residiv verən

K40 Qasıq yırtığı

Daxil edilib: bubonosele

- ƏGO
 - düz
 - ikitərəfli
 - düz olmayan
 - çəp
- xayalıq yırtığı

} qasıq yırtığı

K40.0 İkitərəfli qasıq yırtığı, keçməməzlik ilə, qanqrenasız

K40.1 İkitərəfli qasıq yırtığı, qanqrena ilə

K40.2 İkitərəfli qasıq yırtığı, keməməzlik və ya qanqrena olmadan

ƏGO ikitərəfli qasıq yırtığı

K40.3 Birtərəfli və ya dəqiqləşdirilməmiş qasıq yırtığı, keçməməzlik ilə, qanqrena olmadan

Keçməməzlik nəticəsində

Boğulmuş

Yerinəsalınmaz

Stranqulyasion

} qanqrenasız, (birtərəfli) qasıq yırtığı

K40.4 Birtərəfli və ya dəqiqləşdirilməmiş qasıq yırtığı, qanqrena ilə

ƏGO qasıq yırtığı, qanqrena ilə

K40.9 Birtərəfli və ya dəqiqləşdirilməmiş qasıq yırtığı, keçməməzlik və ya qanqrena olmadan

ƏGO (birtərəfli) qasıq yırtığı

K41 Bud yırtığı

K41.0 İkitərəfli bud yırtığı, keçməməzlik ilə, qanqrena olmadan

K41.1 İkitərəfli bud yırtığı, qanqrena ilə

K41.2 İkitərəfli bud yırtığı, keçməməzlik və ya qanqrena olmadan

ƏGO, ikitərəfli bud yırtığı

K41.3 Birtərəfli və ya dəqiqləşdirilməmiş bud yırtığı, keçməməzlik ilə, qanqrena olmadan

Keçməməzlik nəticəsində

Boğulmuş

Yerinəsalınmaz

Stranqulyasion

} qanqrenasız, (birtərəfli) bud yırtığı

K41.4 Birtərəfli və ya dəqiqləşdirilməmiş bud yırtığı, qanqrena ilə

K41.9 Birtərəfli və ya dəqiqləşdirilməmiş bud yırtığı, keçməməzlik və ya qanqrena olmadan

ƏGO (birtərəfli) bud yırtığı

- K42 Göbək yırtığı**
Daxil edilib: göbəkyanı yırtıq
Çıxarılıb: omfalosele (Q79.2)
- K42.0 Göbək yırtığı, keçməməzlik ilə, qanqrena olmadan**
 Keçməməzlik nəticəsində }
 Boğulmuş } qanqrenasız, göbək yırtığı
 Yerinəsalınmaz }
 Stranqulyasion }
- K42.1 Göbək yırtığı, qanqrena ilə**
 Qanqrenoz göbək yırtığı
- K42.9 Göbək yırtığı, keçməməzlik və ya qanqrena olmadan**
 ƏGO göbək yırtığı
- K43 Qarnın ön divarının yırtığı**
Daxil edilib: epiqastral nahiyənin }
 əməliyyatdan sonrakı çapıq yerinin } yırtığı
- K43.0 Qarnın ön divarının yırtığı, keçməməzlik ilə, qanqrena olmadan**
 Qarnın ön divarının:
 • keçməməzlik nəticəsində }
 • boğulmuş } yırtığı, qanqrenasız
 • yerinəsalınmaz }
 • stranqulyasion }
- K43.1 Qarnın ön divarının qanqrenalı yırtığı**
 Qarnın ön divarının qanqrenoz yırtığı
- K43.9 Qarnın ön divarının keçməməzlik və ya qanqrena olmadan yırtığı**
 Qarnın ön divarının ƏGO yırtığı
- K44 Diafraqma yırtığı**
Daxil edilib: diafraqma (qida borusu) (sürüşən) dəliyinin yırtığı
 qida borusunun ətraf yırtığı
Çıxarılıb: anadangəlmə diafraqma yırtığı (Q79.0)
 diafraqmanın qida borusu dəliyinin anadangəlmə yırtığı (Q40.1)
- K44.0 Diafraqma yırtığı, keçməməzlik ilə, qanqrena olmadan**
 Keçməməzlik nəticəsində }
 Boğulmuş } qanqrenasız, diafraqma yırtığı
 Yerinəsalınmaz }
 Stranqulyasion }
- K44.1 Diafraqma yırtığı, qanqrena ilə**
 Qanqrenoz diafraqma yırtığı
- K44.9 Diafraqma yırtığı, keçməməzlik və ya qanqrena olmadan**
 ƏGO diafraqma yırtığı
- K45 Qarın boşluğunun digər yırtıqları**
Daxil edilib: qarın boşluğunun, dəqiqləşdirilmiş lokalizasiyalı BBTO }
 bel } yırtığı
 qapayıcı dəliyin }
 qadın xarici cinsiyyət orqanları }
 peritonarxası }
 oturaq }

K45.0 Qarın boşluğunun digər dəqiqləşdirilmiş yırtığı, keçməməzlik ilə, qanqrena olmadan

Keçməməzlik nəticəsində }
Boğulmuş } «K45» rubrikasında qanqrenasız göstərilən istənilən hal
Yerinəsalınmaz }
Stranqulyasion }

K45.1 Qarın boşluğunun digər dəqiqləşdirilmiş yırtığı, qanqrena ilə
«K45»rubrikasında qanqrenalı göstərilən istənilən hal

K45.8 Qarın boşluğunun digər dəqiqləşdirilmiş yırtığı, keçməməzlik və ya qanqrena olmadan

K46 Qarın boşluğunun dəqiqləşdirilməmiş yırtığı

Daxil edilib: enterosele (bağırsaq yırtığı) epiplosele (piylik yırtığı)

ƏGO }
interstisial } yırtığı
bağırsaq }
qarındaxili }

Çıxarılıb: bağırsağın uşaqlıq yolu yırtığı (N81.5)

K46.0 Qarın boşluğunun dəqiqləşdirilməmiş yırtığı, keçməməzlik ilə, qanqrena olmadan

Keçməməzlik nəticəsində }
Boğulmuş } «K46» rubrikasında qanqrenasız göstərilən istənilən hal
Yerinəsalınmaz }
Stranqulyasion }

K46.1 Qarın boşluğunun dəqiqləşdirilməmiş yırtığı, qanqrena ilə
«K46» rubrikasında qanqrenalı göstərilən istənilən hal

K46.9 Qarın boşluğunun dəqiqləşdirilməmiş yırtığı, keçməməzlik və ya qanqrena olmadan

ƏGO qarın boşluğunun yırtığı

Qeyri-infeksion enterit və kolit
(K50-K52)

Daxil edilib: bağırsağın qeyri- infeksiyon iltihabi xəstəlikləri

Çıxarılıb: bağırsağın qıcıqlanma sindromu (K58.–)
meqakolon (K59.3)

K50 Kron xəstəliyi [regional enterit]

Daxil edilib: qranulomatoz enterit

Çıxarılıb: xorali kolit (K51.–)

K50.0 Nazik bağırsağın Kron xəstəliyi

Kron xəstəliyi (regional enterit):

- onikibarmaq bağırsağın
- qalça bağırsağın
- acı bağırsağın

İleit (qalça bağırsağın iltihabı):

- seqmentar
- terminal

Çıxarılıb: yoğun bağırsağın Kron xəstəliyi ilə (K50.8)

K50.1 Yoğun bağırsağın Kron xəstəliyi

Kolit:

- qranulomatoz
- regional

Kron xəstəliyi (regional enterit):

- çənbər bağırsağın
- yoğun bağırsağın
- düz bağırsağın

Çıxarılıb: nazik bağırsağın Kron xəstəliyi ilə (K50.8)**K50.8 Kron xəstəliyinin digər formaları**

Nazik və yoğun bağırsağın Kron xəstəliyi

K50.9 Dəqiqləşdirilməmiş Kron xəstəliyi

ƏGO regional enterit

K51 Xorali kolit**K51.0 Xorali (xroniki) pankolit***Daxil edilib:* retroqrad ileit**K51.2 Xorali (xroniki) proktit****K51.3 Xorali (xroniki) rektosiqmoidit****K51.4 İltihablı poliplər****K51.5 Sol tərəfli kolit**

Sol hemikolit

K51.8 Digər xorali kolitlər**K51.9 Dəqiqləşdirilməmiş xorali kolit****K52 Digər qeyri-infeksiyon gastroenteritlər və kolitlər****K52.0 Şua gastroenteriti və koliti****K52.1 Toksik gastroenterit və kolit**

Dərmanın və ya toksik maddənin növünü müəyyənləşdirmək zərurəti yaranarsa, xarici səbəblərin əlavə kodundan (XX sinif) istifadə edilir.

K52.2 Allergik və alimentar gastroenterit və kolit

Qidaya qarşı hiperhəssəsliq nəticəsində yaranan enterit və kolit

K52.3 Qeyri-spesifik kolit**K52.8 Digər dəqiqləşdirilmiş qeyri-infeksiyon gastroenteritlər və kolitlər**

Kollagenoz kolit

Eozinofil gastrit və ya gastroenterit

Limfositar kolit

Mikroskopik kolit (kollagenoz və ya limfatik kolit)

K52.9 Dəqiqləşdirilməmiş qeyri-infeksiyon gastroenterit və kolit

Qeyri-infeksiyon təyin olunmuş:

- ishal
- enterit
- ileit
- yeyunit
- siqmoidit

Çıxarılıb: kolit, ishal, enterit, gastroenterit:

- infeksiyon mənşəli (A09.0)
- dəqiqləşdirilməmiş (A09.9)

funksional ishal (K59.1)

yenidoğulmuşun ishalı (qeyri-infeksiyon mənşəli) (P78.3)

psixogen ishal (F45.3)

Bağirsəğın digər xəstəlikləri (K55-K63)

K55 Bağirsəğın damar xəstəlikləri

Çıxarılıb: dölün və ya yenidoğulmuşun nekrozlaşan enterokoliti (P77)

K55.0 Bağirsəğın kəskin damar xəstəlikləri

Kəskin:

- İldırım sürətli işemik kolit
- Bağirsəğın infarktı
- Nazik bağirsəğın işemiyası

Mezenterial (arterial)(venoz):

- emboliya
- infarkt
- tromboz

Yarımkəskin işemik kolit

K55.1 Xroniki damar xəstəlikləri

Xroniki işemik:

- kolit
- enterit
- enterokolit

Bağirsəğın işemik darılması

Mezenterial:

- ateroskleroz
- damar çatmamazlığı

K55.2 Çənbər bağirsəğın angiodysplaziyası

K55.8 Bağirsəğın digər damar xəstəlikləri

K55.9 Bağirsəğın dəqiqləşdirilməmiş damar xəstəlikləri

ƏGO işemik:

- kolit
- enterit
- enterokolit

K56 Paralitik ileus(bağirsəğ keçməməzliyi) və bağirsəğ tutulması, yırtıq olmadan

Çıxarılıb: bağirsəğın anadangəlmə darılması və ya stenozu (Q41-Q42)

bağirsəğın işemik darılması (K55.1)

mekonium zamamı ileus (E84.1)

onikibarmaq bağirsəğ keçməməzliyi (K31.5)

cərrahi əməliyyatdan sonra yaranmış bağirsəğ keçməməzliyi (K91.3)

düz bağirsəğın və ya anusun stenozu (K62.4)

yırtıq ilə (K40-K46)

K56.0 Paralitik ileus

- Yoğun bağirsəğın
 - Çənbər bağirsəğın
 - Nazik bağirsəğın
- } iflici

Çıxarılıb: öd daşı təsirindən baş verən ileus (K56.3)

ƏGO ileus (K56.7)

ƏGO obstruktiv ileus (K56.6)

K56.1 İnvaginasiya

Bağirsaq ilgəyinin daxil olması və ya invaginasiya:
bağirsaqın:

- yoğun bağırsağın
- çənbər bağırsağın
- nazik bağırsağın
- düz bağırsağın

Çıxarılıb: appendiksin invaginasiyası (K38.8)

K56.2 Bağırsaqların çevrilməsi

Yoğun və ya nazik bağırsağın:

- stranqulyasiyası
- burulması
- düyün əmələ gətirməsi

K56.3 Öd daşı təsirindən baş verən ileus

Nazik bağırsağın öd daşı ilə obstruksiyası

K56.4 Bağırsaq mənfəzinin tutulmasının digər forması

Bağırsaq daşı

Yoğun bağırsağın

Nəcislə

} mənfəzinin tutulması

K56.5 Bağırsaq bitişmələri, keçməməzlik ilə

Periton bitişmələri, bağırsaq keçməməzliyi ilə

K56.6 Digər və dəqiqləşdirilməmiş bağırsaq keçməməzliyi

Enterostenoz

ƏGO obstruktiv ileus

Yoğun və ya nazik bağırsağın:

- okklyüziyası
- stenozu
- daralması

Çıxarılıb: yenidoğulmuşların P76.8, P76.9 rubrikalarında təsnif olunan digər və dəqiqləşdirilməmiş bağırsaq obstruksiyası

K56.7 Dəqiqləşdirilməmiş ileus**K57 Bağırsağın divertikulyar xəstəliyi**

Daxil edilib: (nazik) (yoğun) bağırsağın:

- divertikuliti
- divertikulyozu
- divertikulu

Çıxarılıb: bağırsağın anadangəlmə divertikulu (Q43.8)

appendiksin divertikulu (K38.2)

Mekkel divertikulu (Q43.0)

K57.0 Nazik bağırsağın divertikulyar xəstəliyi, deşilmə və abses ilə

Nazik bağırsağın divertikulyar xəstəliyi, peritonit ilə

Çıxarılıb: həm nazik , həm də yoğun bağırsağın divertikulyar xəstəliyi, deşilmə və abses ilə (K57.4)

K57.1 Nazik bağırsağın divertikulyar xəstəliyi, deşilmə və abses olmadan

Nazik bağırsağın ƏGO divertikulyar xəstəliyi

Çıxarılıb: həm nazik, həm də yoğun bağırsağın divertikulyar xəstəliyi, abses olmadan (K57.5)

K57.2 Yoğun bağırsağın divertikulyar xəstəliyi, deşilmə və abses ilə

Yoğun bağırsağın divertikulyar xəstəliyi, peritonit ilə

Çıxarılıb: həm nazik, həm də yoğun bağırsağın divertikulyar xəstəliyi, deşilmə və abses ilə (K57.4)

- K57.3 Yoğun bağırsağın divertikulyar xəstəliyi, deşilmə və abses olmaban**
 Yoğun bağırsağın ƏGO divertikulyar xəstəliyi
Çıxarılıb: həm nazik, həm də yoğun bağırsağın divertikulyar xəstəliyi, deşilmə və ya abses olmadan (K57.5)
- K57.4 Həm nazik, həm də yoğun bağırsağın divertikulyar xəstəliyi, deşilmə və abses ilə**
 Həm nazik, həm də yoğun bağırsağın divertikulyar xəstəliyi, peritonit ilə
- K57.5 Həm nazik, həm də yoğun bağırsağın divertikulyar xəstəliyi, deşilmə və ya abses olmadan**
 Həm nazik, həm də yoğun bağırsağın ƏGO divertikulyar xəstəliyi
- K57.8 Bağırsağın dəqiqləşdirilməmiş hissəsinin divertikulyar xəstəliyi, deşilmə və abses ilə**
 Bağırsağın ƏGO divertikulyar xəstəliyi, peritonit ilə
- K57.9 Bağırsağın dəqiqləşdirilməmiş hissəsinin divertikulyar xəstəliyi, deşilmə və abses olmadan**
 Bağırsağın ƏGO divertikulyar xəstəliyi
- K58 Qıcıqlanmış bağırsağ sindromu**
Daxil edilib: qıcıqlanmış çənbər bağırsağ sindromu
- K58.0 Qıcıqlanmış bağırsağ sindromu, ishal ilə**
- K58.9 Qıcıqlanmış bağırsağ sindromu, ishal olmadan**
 ƏGO qıcıqlanmış bağırsağ sindromu
- K59 Bağırsağın digər funksional pozğunluqları**
Çıxarılıb: bağırsağın vəziyyətinin ƏGO dəyişiklikləri (R19.4) mədənin funksional pozğunluqları (K31.–) bağırsaqda sorulmanın pozulması (K90.–) psixogen bağırsağ pozğunluqları (F45.3)
- K59.0 Qəbizlik**
- K59.1 Funksional ishal**
- K59.2 Bağırsağın, başqa rubrikalarda təsnif olunmayan nevrogen oyanıqlığı**
- K59.3 Başqa rubrikalarda təsnif olunmayan meqakolon**
 Yoğun bağırsağın genişlənməsi
 Toksik meqakolon
 Toksik amilin göstərilmə zərurəti meydana çıxarsa, xarici səbəblər kodundan (XX sinif) istifadə edilir.
Çıxarılıb: meqakolon :
 - Şaqas xəstəliyində (B57.3)
 - anadangəlmə (aqanqlionar) (Q43.1)
 - Hirşprunq xəstəliyində (Q43.1)
- K59.4 Anal sfinkterin spazmı**
 Ötüb keçən proktalqiya
- K59.8 Bağırsağın digər dəqiqləşdirilmiş funksional pozğunluqları**
 Yoğun bağırsağın atoniyası
- K59.9 Bağırsağın dəqiqləşdirilməmiş funksional pozğunluğu**
- K60 Anus nahiyəsinin və düz bağırsağın çatı və fistulu**
Çıxarılıb: abses və ya fleqmona ilə (K61.–)
- K60.0 Anusun kəskin çatı**

- K60.1 Anusun xroniki çatı**
- K60.2 Anusun dəqiqləşdirilməmiş çatı**
- K60.3 Anusun fistulu**
- K60.4 Düz bağırsağın fistulu** Düz bağırsaqdan dəriyə fistul *Çıxarılıb:* fistul:
- rektovaginal (N82.3)
 - sidik kisəsi-düz bağırsağın (N32.1)
- K60.5 Anorektal fistul (düz bağırsaqla anus arasında yaranan)**
- K61 Anus nahiyəsinin və düz bağırsağın absesi**
Daxil edilib: anus nahiyəsinin və düz bağırsağın fistul ilə və ya fistul olmadan:
- absesi
 - fleqmonası
- K61.0 Anal [anusun] abses**
Perianal abses
Çıxarılıb: sfikterdaxili (intrasfikter) abses (K61.4)
- K61.1 Rektal abses**
Perirektal abses
Çıxarılıb: işiorektal abses (K61.3)
- K61.2 Anorektal abses**
- K61.3 İşiorektal abses**
İşiorektal çuxurcuğunun absesi
- K61.4 Sfinkterdaxili (intrasfikter) abses**
- K62 Anusun və düz bağırsağın digər xəstəlikləri**
Daxil edilib: anal kanalın
Çıxarılıb: kolostomiya və enterostomiyadan sonrakı disfunksiya (K91.4)
- nəcis saxlaya bilməmə (R15)
 - babasil (I84.–)
 - xoralı proktit (K51.2)
- K62.0 Anal kanalın polipi**
- K62.1 Düz bağırsağın polipi**
Çıxarılıb: adenomatoz polip (D12.8)
- K62.2 Anusun prolapsı**
Anal kanalın prolapsı
- K62.3 Düz bağırsağın prolapsı**
Düz bağırsağın selikli qişasının prolapsı
- K62.4 Anusun və düz bağırsağın stenozu**
Anusun (sfinkterinin) daralması
- K62.5 Anus və düz bağırsaqdan qanaxma**
Çıxarılıb: yenidoğulmuşda düz bağırsaqdan qanaxma (P54.2)
- K62.6 Anusun və düz bağırsağın xorası**
- solitar
 - nəcis
- } xorası
- Çıxarılıb:* anusun və düz bağırsağın çatı və fistulu (K60.–)
xoralı kolit zamanı (K51.–)
- K62.7 Radiasiya mənşəli proktit**
- K62.8 Anusun və düz bağırsağın digər dəqiqləşdirilmiş xəstəlikləri**
ƏGO proktit

K62.9 Anusun və düz bağırsağın dəqiqləşdirilməmiş xəstəliyi

K63 Bağırsağın digər xəstəlikləri

K63.0 Bağırsağın absesi

Çıxarılıb: anus nahiyəsinin və düz bağırsağın (K61.–) } absesi
 appendiksin (K35.3)
 divertikulyar xəstəliklə birgə (K57.–)

K63.1 Bağırsağın (qeyri-travmatik) deşilməsi

Çıxarılıb: appendiksin (K35.0) } deşilməsi(qeyri-travmatik)
 onikibarmaq bağırsağın (K26.–)
 divertikulyar xəstəliklə birgə (K57.–)

K63.2 Bağırsağ fistulu

Çıxarılıb: anus nahiyəsinin və düz bağırsağın (K60.–) } fistulu
 appendiksin (K38.3)
 onikibarmaq bağırsağın (K31.6)
 qadınlarda rastgəlinən bağırsağ-genital (N82.2-N82.4)
 sidik kisəsi-bağırsağ (N32.1)

K63.3 Bağırsağ xorası

Nazik bağırsağın birincili xorası
Çıxarılıb: anus nahiyəsinin və düz bağırsağın (K62.6) } xorası
 onikibarmaq bağırsağın (K26.–)
 mədə-bağırsağın (K28.–)
 bağırsağ (K28.–)
 dəqiqləşdirilməmiş lokalizasiyalı peptik (K27.–)
 xoralı kolit (K51.–)

K63.4 Enteroptoz (bağırsağ sallanması)

K63.5 Yoğun bağırsağın polipi

Çıxarılıb: yoğun bağırsağın adenomatoz polipi (D12.6)
 yoğun bağırsağın polipozu (D12.6)

K63.8 Bağırsağın digər dəqiqləşdirilmiş xəstəlikləri

K63.9 Bağırsağın dəqiqləşdirilməmiş xəstəliyi

Periton xəstəlikləri
 (K65-K67)

K65 Peritonit

Çıxarılıb: peritonitin aşağıdakı formaları:
 aseptik (T81.6)
 xoşxassəli paroksizmal (E85.0)
 kimyəvi (T81.6)
 talk və ya digər yad cisim tərəfindən törədilən(T81.6) neonatal (P78.0-P78.1)
 qadınlarda çanaq (N73.3-N73.5)
 periodik ailəvi (E85.0)
 doğuşdan sonrakı (O85)
 abort, uşaqlıqdankənar və ya molyar hamiləlikdən sonra əmələ gələn
 (O00-O07, O08.0)
 appendisit zamanı (K35.–)
 bağırsağın divertikulyar xəstəliyi ilə birgə (K57.–)

K65.0 Kəskin peritonit

Qarın-çanaq
Müsariqə
Piylik
Periton
Retrosekal
Retroperitoneal
Diafraqmaaltı
Qaraciyəraltı
(Kəskin):

} absesi

- generalizə olunmuş
 - kişilərdə çanaq
 - diafraqmaaltı
 - irinli
- } peritonit

İnfeksiyon amilin göstərilmə zərurəti yaranarsa, əlavə koddan (B95-B98) istifadə edilir.

K65.8 Peritonitin digər formaları

Xroniki proliferativ peritonit

Müsariqənin:

- piy nekrozu
- saponifikasiyası [sabunlaşması]

Öd təsirindən }
Sidik təsirindən } əmələ gələn peritonit

K65.9 Dəqiqləşdirilməmiş peritonit**K66 Peritonun digər zədələnmələri**

Çıxarılıb: assit (R18)

K66.0 Periton bitişmələri

Qarın divarının
Diafraqmanın
Bağırsağın
Kişilərdə çanaq
Müsariqənin Piyliyin
Mədənin
Bitişmə dartılmaları

} bitişmələri

Çıxarılıb: qadınların çanaq bitişmələri (N73.6)
bağırsağ keçməməzliyi ilə birgə bitişmələr (K56.5)

K66.1 Hemoperitoneum

Çıxarılıb: travmatik hemoperitoneum (S36.8)

K66.8 Peritonun digər dəqiqləşdirilmiş zədələnmələri**K66.9 Peritonun dəqiqləşdirilməmiş zədələnməsi**

K67* Peritonun digər rubrikalarda təsnif olunan infeksiyon xəstəliklər zamanı zədələnmələri

K67.0* Xlamidiya mənşəli peritonit (A74.8†)

K67.1* Qonokokk mənşəli peritonit (A54.8†)

K67.2* Sifilitik peritonit (A52.7†)

K67.3* Vərəm peritoniti (A18.3†)

K67.8* Peritonun digər rubrikalarda təsnif olunan infeksiyon xəstəliklər zamanı başqa zədələnmələri

Qaraciyər xəstəlikləri (K70-K77)

Çıxarılıb: hemoxromatoz (E83.1)
ƏGO sarılıq (R17)
Reye sindromu (G93.7)
virus mənşəli hepatit (B15-B19)
Wilson xəstəliyi (E83.0)

K70 Qaraciyərin alkoqol xəstəliyi

K70.0 Qaraciyərin alkoqol mənşəli piy distrofiyası (piyli qaraciyər)

K70.1 Alkoqol hepatiti

K70.2 Qaraciyərin alkoqol mənşəli fibrozu və sklerozu

K70.3 Qaraciyərin alkoqol mənşəli sirrozu

ƏGO alkoqol sirrozu

K70.4 Alkoqol mənşəli qaraciyər çatmamazlığı

Alkoqol mənşəli:

- ƏGO
 - kəskin
 - xroniki
 - yarımkəskin
 - qaraciyər koması ilə və ya komasız
- } qaraciyər çatmamazlığı

K70.9 Qaraciyərin dəqiqləşdirilməmiş alkoqol xəstəliyi

K71 Qaraciyərin toksiki zədələnməsi

Daxil edilib: qaraciyərin dərman mənşəli:

- idiosinkrazik (proqnozlaşdırılmayan) xəstəliyi
- toksik (proqnozlaşdırılan) xəstəliyi

Toksik amilin adını göstərmək zərurəti yaranarsa, xarici səbələr kodundan (XX sinif) istifadə edilir.

Çıxarılıb: qaraciyərin alkoqol xəstəliyi (K70.–)
Badda-Kiari sindromu (I82.0)

K71.0 Qaraciyərin xolestaz ilə birgə müşahidə olunan toksiki zədələnməsi

Hepotositlərin zədələnməsi ilə gedən xolestaz
«Təmiz» xolestaz

K71.1 Qaraciyərin qaraciyər nekrozu ilə müşayiət olunan toksiki zədələnməsi

Dərman maddələrinin təsiri nəticəsində yaranan qaraciyər çatmamazlığı (kəskin) (xroniki)

K71.2 Qaraciyərin kəskin hepatit gedişli toksiki zədələnməsi

K71.3 Qaraciyərin xroniki persistəedici hepatit gedişli toksiki zədələnməsi

K71.4 Qaraciyərin xroniki lobulyar hepatit gedişli toksiki zədələnməsi

K71.5 Qaraciyərin xroniki aktiv hepatit gedişli toksiki zədələnməsi

Qaraciyərin, lipoidli hepatitlə birgə müşahidə olunan toksik zədələnməsi

K71.6 Qaraciyərin, başqa rubrikalarda təsnif olunmayan, hepatit kimi klinik mənzərəyə malik toksiki zədələnməsi

K71.7 Qaraciyərin fibroz və sirrozla müşayiət olunan toksiki zədələnməsi

K71.8 Qaraciyərin digər zədələnmələri ilə müşayiət olunan toksiki zədələnməsi

Qaraciyərin toksik zədələnməsi:

- ocaqlı düyüncüklü hiperplaziya ilə
- qaraciyər qranulomaları ilə
- qaraciyər purpuru ilə
- qaraciyərin vena-okkylüzion xəstəliyi ilə

K71.9 Qaraciyərin dəqiqləşdirilməmiş toksiki zədələnməsi

K72 Başqa rubrikalarda təsnif olunmayan qaraciyər çatmamazlığı

Daxil edilib: qaraciyər:

- ƏGO koması
- ƏGO ensefalopatiyası

Başqa rubrikalarda təsnif olunmayan qaraciyər çatmamazlığı ilə müşayiət edilən:

- kəskin
 - fulminant
 - bədxassəli
- } hepati

qaraciyər çatmamazlığı ilə müşayiət edilən qaraciyərin (hüceyrələrinin) nekrozu qaraciyərin sarı atrofiyası və ya distrofiyası

Çıxarılıb: alkoqol mənşəli qaraciyər çatmamazlığı (K70.4)

abortu, uşaqlıqdankənar və ya molyar hamiləliyi (O00-O07, O08.8)

hamiləliyi, doğuşu və zahılıq dövrünü (O26.6)

döl və yenidə doğulmuşun sarılığı (P55-P59)

virus mənşəli hepatiti (B15-B19)

qaraciyərin toksiki zədələnməsi ilə birgə (K71.1)

} ağırlaşdıran qaraciyər çatmamazlığı

K72.0 Kəskin və ya yarımkəskin qaraciyər çatmamazlığı

K72.1 Xroniki qaraciyər çatmamazlığı

K72.9 Dəqiqləşdirilməmiş qaraciyər çatmamazlığı

K73 Başqa rubrikalarda təsnif olunmayan xroniki hepatit

Çıxarılıb: xroniki hepatit

- alkoqol mənşəli (K70.1)
- dərman mənşəli (K71.-)
- BBTO qranulomatoz (K75.3)
- reaktiv, qeyri-spesifik (K75.2)
- virus mənşəli (B15-B19)

K73.0 Başqa rubrikalarda təsnif olunmayan xroniki persistəedici hepatit

K73.1 Başqa rubrikalarda təsnif olunmayan xroniki lobulyar hepatit

K73.2 Başqa rubrikalarda təsnif olunmayan xroniki aktiv hepatit

K73.8 Başqa rubrikalarda təsnif olunmayan digər xroniki hepatitlər

K73.9 Dəqiqləşdirilməmiş xroniki hepatit

K74 Qaraciyərin fibrozu və sirrozu

Çıxarılıb: qaraciyərin alkoqol mənşəli fibrozu (K70.2) qaraciyərin kardial sklerozu (K76.1) qaraciyərin:

- alkoqol mənşəli (K70.3)
 - anadangəlmə (P78.3)
 - qaraciyərin toksik zədələnməsi ilə (K71.7)
- } sirrozu

- K74.0 Qaraciyər fibrozu**
K74.1 Qaraciyərin sklerozu
K74.2 Qaraciyərin sklerozu ilə birgə qaraciyər fibrozu
K74.3 Birincili biliar sirroz
 Xroniki qeyri-piogen destruktiv xolangit
K74.4 İkincili biliar sirroz
K74.5 Dəqiqləşdirilməmiş biliar sirroz
K74.6 Digər və dəqiqləşdirilməmiş qaraciyər sirrozu

Qaraciyərin:

- ƏGO
 - kriptogen
 - iridüynlü (makronodulyar)
 - xırdadüynlü (mikronodulyar)
 - qarışıq tipli
 - portal
 - postnekrotik
- } sirrozu

K75 Qaraciyərin digər iltihabi xəstəlikləri

Çıxarılıb: BBTO xroniki hepatit (K73.–)

kəskin və ya yarımkəskin hepatit (K72.0) virus mənşəli hepatit (B15-B19) qaraciyərin toksiki zədələnməsi (K71.–)

K75.0 Qaraciyər absesi

Qaraciyərin:

- ƏGO
 - xolangitik
 - hematogen
 - limfogen
 - pieloflebitik
- } absesi

Çıxarılıb: qaraciyərin amob mənşəli absesi (A06.4) xolangit, qaraciyər absesi olmadan (K83.0) pileflebit, qaraciyər absesi olmadan (K75.1)

K75.1 Qapı venası flebiti

Pieloflebit

Çıxarılıb: qaraciyərin pieloflebitik absesi (K75.0)

K75.2 Qeyri-spesifik reaktiv hepatit

K75.3 Başqa rubrikalarda təsnif olunmayan qranulomatoz hepatit

K75.4 Autoimmün hepatit

K75.8 Qaraciyərin digər dəqiqləşdirilmiş iltihabi xəstəlikləri

Qeyri-alkoqol mənşəli steatohepatit

K75.9 Qaraciyərin dəqiqləşdirilməmiş iltihabi xəstəliyi

ƏGO hepatit

K76 Qaraciyərin digər xəstəlikləri

Çıxarılıb: qaraciyərin alkoqol xəstəliyi (K70.–)

qaraciyərin amiloidli degenerasiyası (E85.–) qaraciyərin (anadangəlmə) kistoz xəstəliyi (Q44.6) qaraciyər venasının trombozu (I82.0)

ƏGO hepatomeqaliya (R16.0)

qapı venasının trombozu (I81)

qaraciyərin toksiki zədələnməsi (K71.–)

- K76.0 Qaraciyərin, başqa rubrikalarda təsnif olunmayan piy degenerasiyası**
Qaraciyərin qeyri-alkoqol mənşəli piy distrofiyası
Çıxarılıb: qeyri-alkoqol mənşəli steatohepatit (K75.8)
- K76.1 Qaraciyərin xroniki passiv doluqanlılığı**
Qaraciyərin kardial:
 - sirrozu (belə adlanan)
 - sklerozu
- K76.2 Qaraciyərin mərkəzi lobulyar hemorragik nekrozu**
Çıxarılıb: qaraciyər çatmamazlığı ilə müşayiət olunan qaraciyər nekrozu (K72.–)
- K76.3 Qaraciyər infarktı**
- K76.4 Qaraciyər peliozu**
Qaraciyər angiomatozu
- K76.5 Qaraciyərin vena-okklyüzion xəstəliyi**
Çıxarılıb: Badda-Kiari sindromu (I82.0)
- K76.6 Portal hipertenziya**
- K76.7 Hepatorenal (qaraciyər-böyrək) sindrom**
Çıxarılıb: doğuşu müşayiət edən (O90.4)
- K76.8 Qaraciyərin digər dəqiqləşdirilmiş xəstəlikləri**
Qaraciyərin tək kistası
Qaraciyərin ocaqlı düyüncüklü hiperplaziyası
Hepatoptoz
- K76.9 Qaraciyərin dəqiqləşdirilməmiş xəstəliyi**
- K77*** Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklər zamanı qaraciyərin zədələnmələri
- K77.0*** Digər rubrikalarda təsnif olunan infeksiyon və parazitər xəstəliklər zamanı qaraciyərin zədələnmələri

Sitomeqalovirus mənşəli (B25.1†)	} hepatit
Sadə herpes virusu (herpes simplex) tərəfindən törədilən (B00.8†)	
Toksoplazmoz zamanı (B58.1†)	

Qaraciyər-dalaq şistosomotozu zamanı (B65.–†) Şistosomotoz zamanı portal hipertenziya (B65.–†) Sifilis zamanı qaraciyərin zədələnməsi (A52.7†)
- K77.8*** Digər rubrikalarda təsnif olunan başqa xəstəliklər zamanı qaraciyərin zədələnməsi
Qaraciyər qranuloması:
 - berillioz zamanı (J63.2†)
 - sarkoidoz zamanı (D86.8†)

Öd kisəsi, öd çıxarıcı yolların və mədəaltı vəzinin xəstəlikləri (K80-K87)

- K80 Öddaşı xəstəliyi (xolelitiaz)**
- K80.0 Kəskin xolesistitlə birgə öd kisəsi daşları**
«K80.2» yarımrubrikasında göstərilən və kəskin xolesistitlə birgə rast gəlinən istənilən hal
- K80.1 Digər xolesistitlə birgə öd kisəsi daşları**
«K80.2» yarımrubrikasında göstərilən və (xroniki) xolesistitlə birgə rast gəlinən istənilən hal
ƏGO xolelitiazla birgə xolesistit

K80.2 Öd kisəsi daşları, xolesistit olmadan

Dəqiqləşdirilməmiş və ya xolesistit olmadan:

- xolesistolitiaz
- xolelitiaz
- öd kisəsi sancısı (residiv verən)
- öd daşı (boğulmuş):
 - ümumi öd axacağıının
 - öd kisəsinin

K80.3 Xolangitlə müşayiət olunan öd axacağı daşları

«K80.5» yarımrubrikasında göstərilən və xolangitlə birgə rast gəlinən istənilən hal

K80.4 Xolesistitlə müşayiət olunan öd axacağı daşları

«K80.5» yarımrubrikasında göstərilən və xolesistitlə (xolangitlə) birgə rast gəlinən hal

K80.5 Öd axacağı daşları, xolangit və ya xolesistit olmadan

Xolangit və ya xolesistit olmadan və ya dəqiqləşdirilmiş

- xoledoxolitiaz
- öd daşı (boğulmuş):
 - öd axacağıının ƏGO
 - ümumi öd axacağıının
 - qaraciyər axacağıının
- qaraciyər:
 - xolelitiazı
 - sancısı (residivverən)

K80.8 Xolelitiazın digər formaları

K81 Xolesistit

Çıxarılıb: xolelitiaz ilə birgə xolesistit (K80.–)

K81.0 Kəskin xolesistit

Daş olmadan:

- öd kisəsinin absesi
- angioxolesistit
- xolesistit:
 - emfizematoz (kəskin)
 - qanqrenoz
 - irinli
- öd kisəsinin empieması
- öd kisəsinin qanqrenası

K81.1 Xroniki xolesistit

K81.8 Xolesistitin digər formaları

K81.9 Dəqiqləşdirilməmiş xolesistit

K82 Öd kisəsinin digər xəstəlikləri

Çıxarılıb: rentgenoloji tədqiqat zamanı öd kisəsinin kontrastlılığının olmaması (R93.2)
postxolesistektomik sindrom (K91.5)

K82.0 Öd kisəsinin obstruksiyası

Ümumi öd axacağıının və ya öd kisəsinin daş olmadan:

- okklyüziyası
- stenozu
- daralması

Çıxarılıb: öddaşı xəstəliyi ilə birgə rast gəlinən (K80.–)

K82.1 Öd kisəsinin hidropsu

Öd kisəsinin mukoseli

K82.2 Öd kisəsinin deşilməsi

Ümumi öd axacağıının və ya öd kisəsinin deşilməsi

K82.3 Öd kisəsinin fistulu

Öd kisəsi-yoğun bağırsağ fistulu

Xolesistoduodenal fistul

K82.4 Öd kisəsinin xolesterozu

Öd kisəsi selikli qişasının moruğa bənzəməsi [«moruğabənzər» öd kisəsi]

K82.8 Öd kisəsinin digər dəqiqləşdirilmiş xəstəlikləri

Ümumi öd axacağıının və ya öd kisəsinin:

- bitişmələri
- atrofiyası
- kistası
- diskineziyası
- hipertrofiyası
- qeyri-funksional xorası

K82.9 Öd kisəsinin dəqiqləşdirilməmiş xəstəliyi**K83 Ödçıxarıcı yolların digər xəstəlikləri**

Çıxarılıb: aşağıda göstərilənlərə aid hallar:

- öd kisəsinə (K81-K82)
 - ümumi öd axacağına (K81-K82)
- postxolesistektomik sindrom (K91.5)

K83.0 Xolangit

ƏGO Qalxan Birincili

Residivverən

Sklerozlaşan

İkincili

Stenoz törədən

İrinli

} xolangit

Çıxarılıb: qaraciyərin xolangitik absesi (K75.0)

xoledoxolitiazla birgə rast gəlinən xolangit (K80.3-K80.4)

xroniki qeyri-piogen destruktiv xolangit (K74.3)

K83.1 Öd axacağıının tıxanması

Öd axacağıının daş olmadan:

- okklyüziyası
- stenozu
- daralması

Çıxarılıb: xolelitiazla birgə rast gəlinən (K80.–)

K83.2 Öd axacağıının deşilməsi

Öd axacağıının cırılması

K83.3 Öd axacağıının fistulu

Xoledoxoduodenal fistul

K83.4 Oddi sfinkterinin spazmı**K83.5 Öd kistası****K83.8 Ödçıxarıcı yolların digər dəqiqləşdirilmiş xəstəlikləri**

Öd axacağıının:

- bitişmələri
- atrofiyası
- hipertrofiyası
- xorası

K83.9 Ödçıxarıcı yolların dəqiqləşdirilməmiş xəstəliyi

K85 Kəskin pankreatit

Daxil edilib: Mədəaltı vəzinin absesi

Mədəaltı vəzinin nekrozu:

- kəskin
- infeksiyon

Pankreatit:

- ƏGO
- kəskin (residiv verən)
- hemorragik
- yarımkəskin
- irinli

K85.0 Qeyri-müəyyən mənşəli kəskin pankreatit

K85.1 Kəskin biliar (öd mənşəli) pankreatit

Öd daşı pankreatiti

K85.2 Alkohol mənşəli kəskin pankreatit

K85.3 Dərman mənşəli kəskin pankreatit

Dərman maddəsini identifikasiya etmək lazım gələrsə, xarici səbəblərin əlavə kodundan (XX sinif) istifadə edin.

K85.8 Digər kəskin pankreatitlər

K85.9 Dəqiqləşdirilməmiş kəskin pankreatit

K86 Mədəaltı vəzinin digər xəstəlikləri

Çıxarılıb: mədəaltı vəzinin kistofibrozu (E84.–)

mədəaltı vəzinin adacıq hüceyrələrindən inkişaf edən şiş (D13.7)

pankreatik steatoreya (K90.3)

K86.0 Alkoqol mənşəli xroniki pankreatit

K86.1 Digər xroniki pankreatitlər

Xroniki pankreatit:

- ƏGO
- infeksiyon
- rekurrent
- residiv verən

K86.2 Mədəaltı vəzinin kistası

K86.3 Mədəaltı vəzinin yalançı (qeyri-həqiqi) kistası

K86.8 Mədəaltı vəzinin digər dəqiqləşdirilmiş xəstəlikləri

Mədəaltı vəzinin:

- atrofiyası
- daşları
- sirrozu
- fibrozu

Mədəaltı vəzinin:

- inkişafdan qalması
- nekrozu:
 - ƏGO
 - aseptik
 - piy

K86.9 Mədəaltı vəzinin dəqiqləşdirilməmiş xəstəliyi

K87* Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklər zamanı öd kisəsi, ödcıxarıcı yolların və mədəaltı vəzinin zədələnmələri

K87.0* Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklər zamanı öd kisəsi və ödçixarıcı yolların zədələnməsi

K87.1* Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklər zamanı mədəaltı vəzinin zədələnməsi

Sitomeqalovirus pankreatiti (B25.2†)

Epidemik parotit zamanı pankreatit (B26.3†)

Həzm orqanlarının digər xəstəlikləri (K90-K93)

K90 Bağırsaqda sorulmanın pozğunluqları

Çıxarılıb: mədə-bağırsaq yolunda aparılan cərrahi əməliyyatın nəticəsi (K91.2)

K90.0 Seliakiya

Qlütenə həssas enteropatiya

İdiopatik steatoreya

Qeyri-tropik spru

K90.1 Tropik spru

ƏGO spru

Tropik steatoreya

K90.2 Başqa rubrikalarda təsnif olunmayan kor ilgək sindromu

ƏGO kor ilgək sindromu

Çıxarılıb: kor ilgək sindromu:

- anadangəlmə (Q43.8)
- cərrahi müdaxilədən sonra yaranan (K91.2)

K90.3 Pankreatik steatoreya

K90.4 Başqa rubrikalarda təsnif olunmayan orqanizmin qeyri-tolerantlığı nəticəsində yaranan sorulma pozğunluqları

Karbohidratlara

Piyə

Zülalə

Nişastaya

} Orqanizmin qeyri-tolerantlığı nəticəsində yaranan sorulma pozğunluğu

Çıxarılıb: qlütenə həssas enteropatiya (K90.0)

laktozaya qarşı qeyri-tolerantlıq (E73.-)

K90.8 Bağırsaqda sorulmanın digər pozğunluqları

Uipl xəstəliyi † (M14.8*)

K90.9 Bağırsaqda sorulmanın dəqiqləşdirilməmiş pozğunluğu

K91 Həzm orqanlarının başqa rubrikalarda təsnif olunmayan, tibbi proseduralardan sonra baş verən pozğunluqları

Çıxarılıb: qastroeyunal xora (K28.-)

şualanma (və ya şua):

- koliti (K52.0)
- gastroenteriti (K52.0)
- proktiti (K62.7)

K91.0 Mədə-bağırsaq yolu üzərində aparılan cərrahi əməliyyatdan sonra müşahidə olunan qusma

K91.1 «Operasiya olunmuş mədə» sindromu

Dempinq

Postqastroektomik

Postvaqotomik

} sindrom

- K91.2** Başqa rubrikalarda təsnif olunmayan, cərrahi əməliyyatdan sonra əmələ gələn sorulma pozğunluğu
 Cərrahi əməliyyatdan sonra əmələ gələn kor ilgək sindromu
Çıxarılıb: sorulmanın pozulması:
 - böyüklərdə rast gəlinən osteomalyasiya (M83.2)
 - cərrahi əməliyyatdan sonra yaranan osteoporoz (M81.3)
- K91.3** Cərrahi əməliyyatdan sonra yaranan bağırsağ keçməməzliyi
- K91.4** Kolostomiya və ya enterostomiyadan sonar yaranan disfunksiya
- K91.5** Postxolesistektomik sindrom
- K91.8** Həzm orqanlarının başqa rubrikalarda təsnif olunmayan, tibbi proseduralardan sonra əmələ gələn digər pozğunluqları
- K91.9** Həzm orqanlarının, tibbi proseduralardan sonra əmələ gələn dəqiqləşdirilməmiş pozğunluğu
- K92** Həzm orqanlarının digər xəstəlikləri
Çıxarılıb: yenidoğulmuşun mədə-bağırsağ qanaxması (P54.0-P54.3)
- K92.0** Qanlı qusma
- K92.1** Melena
Çıxarılıb: nəcisdə gizli qan (R19.5)
- K92.2** Dəqiqləşdirilməmiş mədə-bağırsağ qanaxması
 ƏGO mədə } qanaxması
 ƏGO bağırsağ }
Çıxarılıb: kəskin hemorragik qastrit (K29.0)
 anus və düz bağırsaqdan qanaxma (K62.5)
 peptik xora ilə (K25-K28)
- K92.8** Həzm orqanlarının digər dəqiqləşdirilmiş xəstəlikləri
- K92.9** Həzm orqanlarının dəqiqləşdirilməmiş xəstəliyi
- K93*** Başqa həzm orqanlarının digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklər zamanı zədələnmələri
- K93.0*** Bağırsağın, peritonun və müsariqə limfa düyünlərinin vərəmi (A18.3†)
Çıxarılıb: vərəm peritoniti (K67.3*)
- K93.1*** Şaqas xəstəliyi zamanı meqakolon (B57.3†)
- K93.8*** Başqa dəqiqləşdirilmiş həzm orqanlarının digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklər zamanı zədələnmələri

XII SINIF

Dəri və dərialtı toxumanın xəstəlikləri (L00-L99)

Çıxarılıb: perinatal dövrdə əmələ gələn ayrı-ayrı vəziyyətlər (P00-P96)
bəzi infeksiyon və parazitar xəstəliklər (A00-B99)
hamiləlik, doğuş və zahılıq dövrünün ağırlaşmaları (O00-O99)
anadangəlmə anomaliyalar, deformasiyalar və xromosom pozğunluqları (Q00-Q99)
endokrin sistemin xəstəlikləri, qidalanma və maddələr mübadiləsinin pozğunluqları (E00-E90)
travmalar, zəhərlənmələr və xarici səbəblərin təsirinin bir sıra digər nəticələri (S00-T98)
lipomelanotik retikulyoz (I89.8)
yeni törəmələr (C00-D48)
başqa rubrikalarda təsnif olunmayan, klinik və laborator tədqiqatlar nəticəsində aşkar edilən simptomlar, nişanələr və normadan kənar çıxıntılar (R00-R99)
birləşdirici toxumanın sistem pozğunluqları (M30-M36)

Bu sinif aşağıdakı rubrikalardan ibarətdir:

- L00-L08 Dəri və dərialtı toxumanın infeksiyaları
- L10-L14 Bullyoz pozğunluqlar
- L20-L30 Dermatit və ekzema
- L40-L45 Papuloskvamoz pozğunluqlar
- L50-L54 Övrə və eritema
- L55-L59 Dəri və dərialtı toxumanın şüalanma nəticəsində əmələ gələn xəstəlikləri
- L60-L75 Dəri törəmələrinin xəstəlikləri
- L80-L99 Dəri və dərialtı toxumanın digər xəstəlikləri

Aşağıda göstərilən kodlar xüsusi olaraq ulduzla nişanlanmışdır:

- L14* Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklər zamanı dərinin bullyoz pozğunluqları
- L45* Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklər zamanı dərinin papulaskvamoz pozğunluqları
- L54* Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklər zamanı eritema
- L62* Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklər zamanı dırnaq dəyişiklikləri
- L86* Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklər zamanı keratodermiya
- L99* Dəri və dərialtı toxumanın digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklər zamanı müşahidə edilən başqa zədələnmələri

Dəri və dərialtı toxumanın infeksiyaları (L00-L08)

İnfeksiyon amili müəyyən etmək zərurəti yaranarsa, onda əlavə koddan istifadə edilir (B95-B97).

Çıxarılıb: hordeolum (H00.0)

infeksiyon dermatit (L30.3)

I sinifdə təsnif edilən, dərinin aşağıda göstərilən yerli infeksiyaları:

- qızılyel (A46)
- erizipeloid (A26.–)
- herpetik virus [herpes simplex] infeksiyası (B00.–)

- herpetik virus [herpes simplex] infeksiyası:
 - anogenital (A60.–)
- yoluxucu mollusk (B08.1)
- mikozlar (B35-B49)
- pedikulyoz, akariyaz və digər parazitər xəstəliklər (B85-B89)
- virus mənşəli ziyillər (B07)

Pannikulit:

- ƏGO (M79.3)
- qurdeşənəyi (L93.2)
- boynun və belin (M54.0)
- residiv verən [Veber-Krisçen] (M35.6)

dodaq bitişməsi çatı [yalama] (aşağıda göstərilən səbəblərdən törənən):

- ƏGO (K13.0)
- kandidoz mənşəli (B37.–)
- riboflavin çatmamazlığı nəticəsində (E53.0)

piogen qranuloma (L98.0)

kəmərleyici dəmrov [zoster] (B02.–)

L00 Dərinin yanıq suluqlarına bənzər formada stafilokokkla zədələnmə sindromu

Daxil edilib: Yenidoğulmuşun pemfiqusu

Ritter xəstəliyi

Çıxarılıb: toksik epidermal nekroliz [Layell] (L51.2)

L01 İmpetiyo

Çıxarılıb: herpesə bənzər impetiyo (L40.1)
yenidoğulmuşun pemfiqusu (L00)

L01.0 İmpetiyo [istənilən orqanizm tərəfindən törədilən] [istənilən lokalizasiyalı]

Bokhart impetiyoosu

L01.1 Digər dermatozlar zamanı impetigenizasiya

L02 Dəri absesi, furunkul və karbunkul

Daxil edilib: furunkul furunkulyoz

Çıxarılıb: anus və düz bağırsağ nahiylərinin (K61.–)

cinsiyyət orqanlarının (xarici):

- qadın (N76.4)
- kişi (N48.2, N49.–)

L02.0 Dəri absesi, üzün furunkul və karbunkulu

Çıxarılıb: xarici qulağın (H60.0)

göz qapağının (H00.0)

başın (istənilən hissəsinin, üzdən başqa) (L02.8)

göz yaşı vəzilərinin (H04.0) göz yaşı yollarının (H04.3) ağız boşluğunun (K12.2)

burnun (J34.0)

göz yuvasının (H05.0)

çənəaltının (K12.2)

L02.1 Dəri absesi, boynun furunkul və karbunkulu

L02.2 Dəri absesi, gövdənin furunkul və karbunkulu

Qarın divarının

Belin [istənilən nahiyləsinin, sağrıdan başqa]

Döş divarının Qasıq nahiyləsinin Aralığı

Göbəyin

Çıxarılıb: süd vəzisinin (N61)

çanaq qurşağının (L02.4)

yenidoğulmuşun omfaliti (P38)

- L02.3 Dəri absesi, sağrının furunkul və karbunkulu**
Sağrı nahiyəsinin
Çıxarılıb: abseslə müşahidə olunan pilonidal kista (L05.0)
- L02.4 Dəri absesi, ətrafın furunkul və karbunkulu**
Qoltuqaltı çuxurun Budun
Bazunun
- L02.8 Digər lokalizasiyaların dəri absesi, furunkul və karbunkulu**
Başın [istənilən hissəsinin, üzdən başqa]
Kəllənin
- L02.9 Dəqiqləşdirilməmiş lokalizasiyalı dəri absesi, furunkul və karbunkul**
ƏGO furunkulyoz
- L03 Fleqmona**
Daxil edilib: kəskin limfangit
Çıxarılıb: Fleqmona:
 - anus və düz bağırsağ nahiyəsinin (K61.–)
 - xarici qulaq keçəcəyinin (H60.1)
 - xarici cinsiyyət orqanlarının:
 - qadının (N76.4)
 - kişinin (N48.2, N49.–)
 - göz qapağının (H00.0)
 - göz yaşı aparatının (H04.3)
 - ağızın (K12.2)
 - burnun (J34.0)
eozinofil sellülit [Vels] (L98.3)
febril (kəskin) neytrofil dermatoz [Svit] (L98.2)
limfangit (xroniki) (yarımkəskin) (I89.1)
- L03.0 Əl və ayaq barmaqlarının fleqmonası**
Dırnağın infeksiyası
Onixiya Paronixiya Perionixiya
- L03.1 Ətrafların digər şöbələrinin fleqmonası**
Qoltuqaltı çuxurun Budun
Bazunun
- L03.2 Üzün fleqmonası**
- L03.3 Gövdənin fleqmonası** Qarın divarının
Belin [istənilən nahiyəsinin, sağrıdan başqa]
Döş divarının Qasıq nahiyəsinin Aralığın Göbəyin
Çıxarılıb: yenidoğulmuşun omfaliti (P38)
- L03.8 Digər lokalizasiyalı fleqmona**
Başın [istənilən hissəsinin, üzdən başqa]
Başın tüklü hissəsinin
- L03.9 Dəqiqləşdirilməmiş fleqmona**
- L04 Kəskin limfadenit**
Daxil edilib: müsariqə limfa düyünündən başqa, istənilən limfa düyünün:
 - absesi (kəskin)
 - kəskin limfadeniti*Çıxarılıb:* limfa düyünlərinin böyüməsi (R59.–)
generalizə olunmuş limfodenopatiya şəklində təzahür olunan insanın immun çatışmazlıq virusu (İİÇV) tərəfindən törədilən xəstəlik (B23.1)

limfadenit:

- ƏGO (I88.9)
- xroniki və ya yarımkəskin limfadenit, müsariqə istisna olunmaqla (I88.1)
- müsariqənin qeyri-spesifik limfadeniti (I88.0)

L04.0 Üz, baş və boynun kəskin limfadeniti

L04.1 Gövdənin kəskin limfadeniti

L04.2 Yuxarı ətrafın kəskin limfadeniti

Qoltuqaltı çuxurun

Kürəyin

L04.3 Aşağı ətrafın kəskin limfadeniti

Budun

L04.8 Digər lokalizasiyalı kəskin limfadeniti

L04.9 Dəqiqləşdirilməmiş kəskin limfadenit

L05 Pilonidal kista

Daxil edilib: büzdüm və ya pilonidal:

- fistulu
- sinusu

L05.0 Absesləşmiş pilonidal kista

L05.9 Absesləşməmiş pilonidal kista

ƏGO pilonidal kista

L08 Dəri və dərialtı toxumanın digər yerli infeksiyaları

L08.0 Piodermiya

Dermatit:

- irinli
- septik
- irinləyən

Çıxarılıb: qanqrenoz piodermiya (L88)

L08.1 Eritrazma

L08.8 Dəri və dərialtı toxumanın digər dəqiqləşdirilmiş yerli infeksiyaları

L08.9 Dəri və dərialtı toxumanın dəqiqləşdirilməmiş yerli infeksiyası

**Bullyoz pozğunluqlar
(L10-L14)**

Çıxarılıb: xoşassəli (xroniki) ailəvi pemfiquis [Heyli-Heyli xəstəliyi] (Q82.8)
dərinin yanıq suluqlarına bənzər formada stafilokokkla zədələnmə sindromu (L00)
toksik epidermal nekroliz [Layell sindromu] (L51.2)

L10 Pemfiquis

Çıxarılıb: yenidoğulmuşun pemfiquisu (L00)

L10.0 Adi pemfiquis

L10.1 Vegetasiya edən pemfiquis

L10.2 Yarpaqşəkilli pemfiquis

L10.3 Braziliya pemfiquisu [fogo selvagem]

L10.4 Eritematoz pemfiquis

Senir-Aşer sindromu

- L10.5 Dərman maddələri təsirindən əmələ gələn pemfiqus**
Dərman maddəsinin adını müəyyənləşdirmək lazım gələrsə, xarici təsirlərin əlavə kodundan (XX sinif) istifadə olunur.
- L10.8 Pemfiqusun digər formaları**
- L10.9 Dəqiqləşdirilməmiş pemfiqus**
- L11 Digər akantolitik pozğunluqlar**
- L11.0 Qazanılmış follikulyar keratoz**
Çıxarılıb: follikulyar keratoz (anadangəlmə) [Darye Uayt] (Q82.8)
- L11.1 Tranzitor akantolitik dermatoz [Qrover]**
- L11.8 Digər dəqiqləşdirilmiş akantolitik pozğunluqlar**
- L11.9 Dəqiqləşdirilməmiş akantolitik pozğunluqlar**
- L12 Pemfiqoid**
Çıxarılıb: hamiləlik herpesi (O26.4)
herpesə bənzər impetiqo (L40.1)
- L12.0 Bullyoz pemfiqoid**
- L12.1 Çapıqlaşan pemfiqoid**
Selikli qişaların xoşxassəli pemfiqoidi
- L12.2 Uşaqların xroniki bullyoz xəstəlikləri**
Herpesə bənzər yuvenil dermatiti
- L12.3 Qazanılmış bullyoz epidermoliz**
Çıxarılıb: bullyoz epidermoliz (anadangəlmə) (Q81.–)
- L12.8 Digər pemfiqoid**
- L12.9 Dəqiqləşdirilməmiş pemfiqoid**
- L13 Digər bullyoz pozğunluqlar**
- L13.0 Herpesə bənzər dermatit**
Düriq xəstəliyi
- L13.1 Subkorneal pustulyoz dermatit**
Sneddon-Uilkinson xəstəliyi
- L13.8 Digər dəqiqləşdirilmiş bullyoz pozğunluqlar**
- L13.9 Dəqiqləşdirilməmiş bullyoz pozğunluqlar**
- L14*** Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklər zamanı dərinin bullyoz pozğunluqları

Dermatit və ekzema (L20-L30)

Qeyd: Bu blokda "dermatit" və "ekzema" terminləri bir-birini əvəz edən sinonimlər kimi işlədilir.

Çıxarılıb: xroniki (uşaqların) qranulotamoz xəstəlik (D71)
dermatit:

- quru dəri (L85.3)
- süni (L98.1)
- qanqrenoz (L88)
- herpesə bənzər (L13.0)
- perioral (ağızətrafi) (L71.0)
- durğun (I83.1-I83.2)

dəri və dərialtı toxumanın şüalanma təsirindən yaranan xəstəlikləri (L55-L59)

L20 Atopik dermatit

Çıxarılıb: məhdud neyrodermit (L28.0)

L20.0 Benye pruriqosu

L20.8 Digər atopik dermatitlər

Ekzema:

- bükücü səthin BBTO
- uşaqların (kəskin) (xroniki)
- endogen (allergik)

Neyrodermit:

- atopik
- diffuz

L20.9 Dəqiqləşdirilməmiş atopik dermatit

L21 Seboreya dermatiti

Çıxarılıb: infeksiyon dermatit (L30.3)

L21.0 Başın seboreyası

Yenidoğulmuşun seboreya dermatiti ("Çağa ləçəyi")

L21.1 Uşaqların seboreya dermatiti

L21.8 Digər seboreya dermatiti

L21.9 Dəqiqləşdirilməmiş seboreya dermatiti

L22 Bələk dermatiti

Daxil edilib: Bələk eriteması

Bələk səpgisi

Bələyin təsirindən əmələ gələn psoriaza bənzər səpki

L23 Allergik təmas dermatiti

Daxil edilib: allergik təmas ekzeması

Çıxarılıb: ƏGO allergiya (T78.4)

dermatitin aşağıdakı formaları:

- ƏGO dermatiti (L30.9)
- ƏGO təmas dermatiti (L25.9)
- bələk dermatiti (L22)
- daxilə qəbul edilmiş maddələrin təsirindən yaranan dermatit (L27.–)
- göz qapağı dermatiti (H01.1)
- sadə qıcıqlanma verən təmas dermatiti (L24.–)
- perioral (ağızətrafi) dermatit (L71.0)

xarici qulağın ekzeması (H60.5)

dəri və dərialtı toxumanın şüalanma təsirindən əmələ gələn xəstəlikləri (L55-L59)

L23.0 Metalların təsirindən yaranan allergik təmas dermatiti

Xromdan

Nikeldən

L23.1 Yapışqan maddələrin təsirindən yaranan allergik təmas dermatiti

L23.2 Kosmetik vasitələrin təsirindən yaranan allergik təmas dermatiti

L23.3 Dərman maddələrinin dəri ilə təmasda olması nəticəsində əmələ gələn allergik təmas dermatiti

Dərman maddəsinin növünü müəyyən etmək lazım gələrsə, xarici səbəblərin əlavə kodundan (XX sinif) istifadə edilir.

Çıxarılıb: dərman maddələrinin təsirindən əmələ gələn ƏGO allergiya (T88.7)

dərman maddələrinin qəbulundan sonra əmələ gələn dermatit (L27.0-L27.1)

- L23.4** **Boya maddələrinin təsirindən yaranan allergik təmas dermatiti**
- L23.5** **Digər kimyəvi maddələrin təsirindən əmələ gələn allergik təmas dermatiti**
Sementin İsektisidlərin Plastik maddənin Rezinin
- L23.6** **Qida maddələrinin dəri ilə təmasda olması nəticəsində əmələ gələn allergik təmas dermatiti**
Çıxarılıb: qidanın qəbulundan sonar əmələ gələn dermatit (L27.2)
- L23.7** **Bitkilərin (yeyinti bitkiləri istisna olmaqla)təsirindən əmələ gələn allergik təmas dermatiti**
- L23.8** **Digər maddələrin təsirindən əmələ gələn allergik təmas dermatiti**
- L23.9** **Səbəbi dəqiqləşdirilməmiş allergik təmas dermatiti**
ƏGO allergik təmas ekzeması
- L24** **Sadə, qıcıqlanma verən təmas dermatiti**
Daxil edilib: sadə, qıcıqlanma verən təmas ekzeması
Çıxarılıb: ƏGO allergiya(T78.4)
dermatitin aşağıdakı formaları:
- ƏGO dermatiti (L30.9)
 - allergik təmas dermatiti (L23.–)
 - ƏGO təmas dermatiti (L25.9)
 - bələk dermatiti (L22)
 - daxilə qəbul edilmiş maddələrin təsirindən əmələ gələn dermatit (L27.–)
 - göz qapağı dermatiti (H01.1)
 - perioral (ağızətrafı) dermatit (L71.0)
- xarici qulağın ekzeması (H60.5)
dəri və dərialtı toxumanın şüalanma təsirindən əmələ gələn xəstəlikləri (L55-L59)
- L24.0** **Yuyucu maddələrin təsirindən yaranan sadə, qıcıqlanma verən təmas dermatiti**
- L24.1** **Yağ və sürtgü materiallarının təsirindən əmələ gələn sadə, qıcıqlanma verən təmas dermatiti**
- L24.2** **Həlledici maddələrin təsirindən əmələ gələn sadə, qıcıqlanma verən təmas dermatiti**
Bu həlledicilərə aiddir:
- tərkibində xlor olan maddələr
 - tsikloheksanlar
 - efirlər
 - qlikollar
 - karbohidrogenlər
 - ketonlar
- L24.3** **Kosmetik vasitələrin təsirindən əmələ gələn sadə, qıcıqlanma verən təmas dermatiti**
- L24.4** **Dərman maddələrinin dəri ilə təmasda olması nəticəsində əmələ gələn sadə, qıcıqlanma verən təmas dermatiti**
Dərman maddəsinin növünü müəyyən etmək lazım gələrsə, xarici səbəblərin əlavə kodundan (XX sinif) istifadə edilir.
Çıxarılıb: dərman maddələrinin təsirindən əmələ gələn ƏGO allergiya (T88.7)
dərman maddələrinin qəbulundan sonra əmələ gələn dermatit (L27.0-L27.1)
- L24.5** **Digər kimyəvi maddələrin təsirindən əmələ gələn sadə, qıcıqlanma verən təmas dermatiti**
Sementin
İsektisidlərin

- L24.6 Qida maddələrinin dəri ilə təmasda olması nəticəsində əmələ gələn sadə, qıcıqlanma verən təmas dermatiti**
Çıxarılıb: qidanın qəbulundan sonra əmələ gələn dermatit (L27.2)
- L24.7 Bitkilərin tərəfindən törədilən (yeyinti bitkiləri istisna olunmaqla) sadə, qıcıqlanma təmas dermatiti**
- L24.8 Digər maddələr tərəfindən törədilən sadə, qıcıqlanma təmas dermatiti**
Boyayıcı maddələr
- L24.9 Səbəbi dəqiqləşdirilməmiş sadə , qıcıqlanma verən təmas dermatiti**
ƏGO qıcıqlanma verən (irritasion) təmas ekzeması
- L25 Dəqiqləşdirilməmiş təmas dermatiti**
Daxil edilib: dəqiqləşdirilməmiş təmas ekzeması
Çıxarılıb: ƏGO allergiya (T78.4)
dermatitin aşağıdakı formaları:
- ƏGO dermatit (L30.9)
 - allergik təmas dermatiti (L23.–)
 - daxilə qəbul edilmiş maddələrin təsirindən törəyən dermatit (L27.–)
 - göz qapağı dermatiti (H01.1)
 - sadə qıcıqlanma təmas dermatiti (L24.–)
 - ağızətrafı (perioral) dermatit (L71.0)
- xarici qulağın ekzeması (H60.5)
dəri və dərialtı toxumanın şüalanma təsirindən törəyən xəstəliklər (L55-L59)
- L25.0 Kosmetik maddələrin təsirindən törəyən dəqiqləşdirilməmiş təmas dermatiti**
- L25.1 Dərman maddələrinin dəri ilə təmasda olması nəticəsində dəqiqləşdirilməmiş təmas dermatiti**
Dərman maddəsinin növünü müəyyən etmək lazım gəldikdə əlavə xarici səbəblər kodundan istifadə olunur (XX sinif).
Çıxarılıb: dərman maddələrinin törətdiyi ƏGO allergiya (T88.7)
dərman maddələrinin qəbulundan sonra törəyən dermatit (L27.0-L27.1)
- L25.2 Boyayıcı maddələrin təsirindən törəyən dəqiqləşdirilməmiş təmas dermatiti**
- L25.3 Digər kimyəvi maddələrin təsirindən törəyən dəqiqləşdirilməmiş təmas dermatiti**
Sementin
İnsektisidlərin
- L25.4 Qida maddələrinin dəri ilə təmasda olması nəticəsində törəyən dəqiqləşdirilməmiş təmas dermatiti**
Çıxarılıb: yeyilmiş qida təsirindən törəyən təmas dermatit (L27.2)
- L25.5 Bitkilərin (yeyinti bitkiləri istisna olmaqla) təsirindən əmələ gələn dəqiqləşdirilməmiş təmas dermatiti**
- L25.8 Digər maddələrin təsirindən əmələ gələn dəqiqləşdirilməmiş təmas dermatiti**
- L25.9 Səbəbi müəyyənləşdirilməyən dəqiqləşdirilməmiş təmas dermatiti**
ƏGO təmas:
- (peşə) dermatiti
 - (peşə) ekzeması

- L26 Eksofoliativ dermatit**
Hebra pitiriazı
Çıxarılıb: Ritter xəstəliyi (L00)
- L27 Daxilə qəbul edilmiş maddələrin təsirindən yaranan dermatit**
Çıxarılıb: dərman maddələrinin ƏGO arzuolunmaz təsiri (T88.7)
dermatit istisna olmaqla, qidaya qarşı arzuolunmaz reaksiya (T78.0-T78.1)
ƏGO allergik reaksiya (T78.4)
təmas dermatitləri (L23-L25)
dərmana qarşı fotoallergik reaksiya (L56.1) dərmana qarşı fototoksik reaksiya (L56.0)
övrə (L50.-)
- L27.0 Dərman vasitələri və preparatlarının təsirindən dərinin generalizə olunmuş səpməsi**
Dərman maddəsinin adını müəyyənləşdirmək lazım gələrsə, xarici səbəblərin əlavə kodundan (XX sinif) istifadə olunur .
- L27.1 Dərman vasitələri və preparatlarının təsirindən dərinin lokalizə olunmuş səpməsi**
Dərman maddəsinin adını müəyyənləşdirmək lazım gələrsə, xarici səbəblərin əlavə kodundan (XX sinif) istifadə olunur .
- L27.2 Qidanın qəbulundan sonra əmələ gələn dermatit**
Çıxarılıb: qida maddələrinin dəri ilə təmasda olması nəticəsində əmələ gələn dermatit
(L23.6, L24.6, L25.4)
- L27.8 Daxilə qəbul edilmiş digər maddələrin təsirindən əmələ gələn dermatit**
- L27.9 Daxilə qəbul edilmiş dəqiqləşdirilməmiş maddələrin təsirindən əmələ gələn dermatit**
- L28 Sadə xroniki dәмrov və pruriqo**
- L28.0 Sadə xroniki dәмrov**
Məhdud neyrodermatit
ƏGO dәмrov
- L28.1 Düyünlü pruriqo**
- L28.2 Digər pruriqo**
Pruriqo:
•ƏGO
•Hebra pruriqosu
•Pruriqo mitis
Papulyoz övrə
- L29 Qaşınma**
Çıxarılıb: dərinin nevroitik qaşınması (L98.1)
psixogen qaşınma (F45.8)
- L29.0 Anus qaşınması**
- L29.1 Xayalıq qaşınması**
- L29.2 Vulva qaşınması**
- L29.3 Dəqiqləşdirilməmiş anogenital qaşınma**
- L29.8 Digər qaşınma**
- L29.9 Dəqiqləşdirilməmiş qaşınma**
ƏGO qaşınma

- L30 Digər dermatitlər**
Çıxarılıb: təmas dermatiti (L23-25) "quru dəri" dermatiti (L85.3)
 xırdalövhəcikli parapsoriaz (L41.3)
 durğun dermatit (I83.1-I83.2)
- L30.0 Pulabənzər ekzema**
- L30.1 Dishidroz**
- L30.2 Dəri autosensibilizasiyası**
 Kandidoz Dermatofitoz Ekzematoz
- L30.3 İnfeksiyon dermatit**
 İnfeksiyon ekzematoz dermatit
- L30.4 Eritematoz intertrigo (tərdən bişməcə)**
- L30.5 Ağ pitiriaz**
- L30.8 Digər dəqiqləşdirilmiş dermatit**
- L30.9 Dəqiqləşdirilməmiş dermatit**
 ƏGO ekzema

Papulaskvamos pozğunluqlar
 (L40-L45)

- L40 Psoriaz**
- L40.0 Adi psoriaz**
 Pulabənzər psoriaz Lövhəcikli psoriaz
- L40.1 Generalizə olunmuş pustulyoz psoriaz**
 Herpesə bənzər impetiqo
 Von Zumbuş xəstəliyi
- L40.2 Davamlı akrodermatit**
- L40.3 Ovuc və ayaqaltı pustulyozu**
- L40.4 Damcıabənzər psoriaz**
- L40.5† Artropatik psoriaz (M07.0-M07.3*, M09.0*)**
- L40.8 Digər psoriaz**
 Bükücü psoriaz
- L40.9 Dəqiqləşdirilməmiş psoriaz**
- L41 Parapsoriaz**
Çıxarılıb: atrofik damarlı poykilodermiya (L94.5)
- L41.0 Kəskin lixeniod və çiçəybənzər pitiriaz**
 Muxa-Haberman xəstəliyi
- L41.1 Xroniki lixenoid pitiriaz**
- L41.2 Limfomatoid papulyoz**
- L41.3 Xırda lövhəcikli parapsoriaz**
- L41.4 İri lövhəcikli parapsoriaz**
- L41.5 Torabənzər parapsoriaz**
- L41.8 Digər parapsoriaz**
- L41.9 Dəqiqləşdirilməmiş parapsoriaz**

- L42** Çəhrayı ptiriaz(Jibera)
- L43** Qırmızı yastı dәмrov
Çıxarılıb: tükli yastı dәмrov (L66.1)
- L43.0** Hipertrofik qırmızı yastı dәмrov
- L43.1** Bullyoz qırmızı yastı dәмrov
- L43.2** Dərman maddəsinə qarşı dәмrovabənzər reaksiya
Dərman maddəsinin adını müəyyənləşdirmək lazım gələrsə, xarici səbəblərin əlavə kodundan (XX sinif) istifadə olunur.
- L43.3** Yarımkəskin (aktiv) qırmızı yastı dәмrov
Tropik qırmızı yastı dәмrov
- L43.8** Digər qırmızı yastı dәмrov
- L43.9** Dəqiqləşdirilməmiş qırmızı yastı dәмrov
- L44** Digər papuloskvamoz dəyişikliklər
- L44.0** Kəpəkləyən qırmızı tükli pitiriaz
- L44.1** Parlaq lixen
- L44.2** Xətti lixen
- L44.3** Qırmızı mərcanabənzər dәмrov
- L44.4** Uşaq papulyoz akrodermatiti [Canotti-Krosti sindromu]
- L44.8** Digər dəqiqləşdirilmiş papuloskvamoz dəyişikliklər
- L44.9** Dəqiqləşdirilməmiş papuloskvamoz dəyişikliklər
- L45*** Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklər zamanı papuloskvamoz pozğunluqlar

Övrə və eritema (L50-L54)

Çıxarılıb: Layma xəstəliyi(A69.2)
Çəhrayı sızanaq (L71.–)

- L50** Övrə
Çıxarılıb: allergik təmas dermatiti (L23.–)
angionevrotik ödem (T78.3) irsi damar ödemi (E84.1)
Kvinke ödemi (T83.8)
nəhəng (T78.3) yenidoğulmuş
(P83.8) papulyoz (L28.2)
piqmentli (Q82.2) zərdab
(T80.6)
günəş (L56.3)

övrə(-si)

- L50.0** Allergik övrə
- L50.1** İdiopatik övrə
- L50.2** Aşağı və ya yüksək temperaturun təsirindən yaranan övrə
- L50.3** Dermatografik övrə
- L50.4** Vibrasiya övrəsi
- L50.5** Xolinergik övrəsi
- L50.6** Təmas övrəsi

- L50.8 Digər övrə**
- xroniki övrə
 - vaxtaşırı (dövri) residiv verən
- L50.9 Dəqiqləşdirilməmiş övrə**
- L51 Çox formalı eritema**
- L51.0 Çox formalı qeyri-bullyoz eritema**
- L51.1 Çox formalı bullyoz eritema**
Stivens-Conson sindromu
- L51.2 Toksik epidermal nekroliz [Layell]**
- L51.8 Digər çox formalı eritema**
- L51.9 Dəqiqləşdirilməmiş çox formalı eritema**
- L52 Düyünlü eritema**
- L53 Digər eritematoz vəziyyətlər**
Çıxarılıb: yanıq eriteması (L59.0)
xarici amillərin dəri ilə təmasda olması nəticəsində əmələ gələn eritema (L23-L25)
intertrigo (bişməcə) (L30.4)
- L53.0 Toksik eritema**
Xarici agentin növünü müəyyən etmək lazım gələrsə, xarici səbəblərin əlavə kodundan (XX sinif) istifadə olunur .
Çıxarılıb: yenidoğulmuşların toksik eriteması (P83.1)
- L53.1 Sentrafuqal halqavari eritema**
- L53.2 Hüdudi eritema**
- L53.3 Digər xroniki naxışlı eritema**
- L53.8 Digər dəqiqləşdirilmiş eritematoz vəziyyətlər**
- L53.9 Dəqiqləşdirilməmiş eritematoz vəziyyət**
ƏGO eritema
ƏGO eritroderma
- L54*** Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklər zamanı eritema
- L54.0*** **Kəskin oynaq revmatizmi (I00†) zamanı əmələ gələn hüdudi eritema**
- L54.8*** **Digər rubrikalarda təsnif olunan başqa xəstəliklər zamanı əmələ gələn eritema**

Dəri və dərialtı toxumanın şüalanma nəticəsində əmələ gələn xəstəlikləri
(L55–L59)

- L55 Günəş yanığı**
- L55.0 Birinci dərəcəli günəş yanığı**
- L55.1 İkinci dərəcəli günəş yanığı**
- L55.2 Üçüncü dərəcəli günəş yanığı**
- L55.8 Digər günəş yanığı**

- L55.9 Dəqiqləşdirilməmiş günəş yanığı**
- L56 Dərinin ultrabənövşəyi şüaların təsirindən əmələ gələn digər kəskin dəyişiklikləri**
- L56.0 Dərman mənşəli fototoksik reaksiya**
Dərman maddəsinin növünü müəyyən etmək lazım gələrsə, xarici səbəblərin əlavə kodundan (XX sinif) istifadə edilir.
- L56.1 Dərman mənşəli fotoallergik reaksiya**
Dərman maddəsinin növünü müəyyən etmək lazım gələrsə, xarici səbəblərin əlavə kodundan (XX sinif) istifadə edilir.
- L56.2 Fotokontakt dermatiti [berloque dermatitis]**
- L56.3 Günəş övrəsi**
- L56.4 Polimorf işıq səpgisi**
- L56.8 Dərinin ultrabənövşəyi şüaların təsirindən əmələ gələn digər dəqiqləşdirilmiş kəskin dəyişiklikləri**
- L56.9 Dərinin ultrabənövşəyi şüaların təsirindən əmələ gələn dəqiqləşdirilməmiş kəskin dəyişikliyi**
- L57 Dərinin qeyri-ionlaşdırıcı şüaların xroniki təsirindən əmələ gələn dəyişikliyi**
- L57.0 Aktinik (fotokimyəvi) keratoz**
ƏGO keratoz Qocalıq keratozu Günəş keratozu
- L57.1 Aktinik retikuloid**
- L57.2 Rombabənzər ənsə (boyun) dərisi**
- L57.3 Sivət poykilodermiyası**
- L57.4 Dərinin qocalıq atrofiyası (süstlüyü)**
Qocalıq elastozu
- L57.5 Aktinik [fotokimyəvi] qranuloma**
- L57.8 Dərinin qeyri-ionlaşdırıcı şüaların xroniki təsirindən əmələ gələn digər dəyişiklikləri**
Fermər dərisi Dənizçi dərisi Günəş dermatiti
- L57.9 Dərinin qeyri-ionlaşdırıcı şüaların xroniki təsirindən əmələ gələn dəqiqləşdirilməmiş dəyişikliyi**
- L58 Radioaktiv şüa dermatiti**
- L58.0 Kəskin radiasiya(şüa) dermatiti**
- L58.1 Xroniki radiasiya(şüa) dermatiti**
- L58.9 Dəqiqləşdirilməmiş radiasiya (şüa) dermatiti**
- L59 Dəri və dərialtı toxumanın şüalanma ilə bağlı digər xəstəlikləri**
- L59.0 Yanıq eriteması [ab igne dermatiti]**
- L59.8 Dəri və dərialtı toxumanın şüalanma ilə bağlı digər dəqiqləşdirilmiş xəstəlikləri**
- L59.9 Dəri və dərialtı toxumanın şüalanma ilə bağlı dəqiqləşdirilməmiş xəstəliyi**

Dəri törəmələrinin xəstəlikləri (L60–L75)

Çıxarılıb: xarici örtüklərin anadangəlmə qüsurları (Q84.–)

- L60** Dırnaq xəstəlikləri
Çıxarılıb: sancaqşəkilli dırnaqlar (R68.3)
onixiya və paronixiya (L03.0)
- L60.0** Ətə girən dırnaq
- L60.1** Onixoliz
- L60.2** Onixoqrifoz
- L60.3** Dırnağın distrofiyası
- L60.4** BO (beau) xətti
- L60.5** Sarı dırnaq sindromu
- L60.8** Digər dırnaq xəstəlikləri
- L60.9** Dəqiqləşdirilməmiş dırnaq xəstəliyi
- L62*** Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklər zamanı dırnaq dəyişiklikləri
- L62.0*** Paxidermoperiostoz zamanı müşahidə olunan sancaqşəkilli dırnaq (M89.4†)
- L62.8*** Digər rubrikalarda təsnif olunan başqa xəstəliklər zamanı dırnaq dəyişiklikləri
- L63** Ocaqlı alopesiya
- L63.0** Total alopesiya
(başın)
- L63.1** Universal alopesiya
- L63.2** Ofiaz (ocaqlı-kənar alopesiya)
- L63.8** Digər ocaqlı alopesiya
- L63.9** Dəqiqləşdirilməmiş ocaqlı alopesiya
- L64** Androgen alopesiya
Daxil edilib: kişi tipinə aid olan alopesiya
- L64.0** Dərman maddələrinin qəbulundan sonra əmələ gələn androgen alopesiya
Dərman maddəsini müəyyənləşdirmək lazım gələrsə, xarici səbəblərin əlavə kodundan (XX sinif) istifadə edilir.
- L64.8** Digər androgen alopesiya
- L64.9** Dəqiqləşdirilməmiş androgen alopesiya
- L65** Digər çapıqsız tük tökülməsi
Əgər dərman qəbulu ilə əlaqədardırsa, dərman maddəsini müəyyənləşdirmək lazım gələrsə, xarici səbəblərin əlavə kodundan (XX sinif) istifadə edilir.
Çıxarılıb: trixotillomaniya (F63.3)
- L65.0** Telogen tük tökülməsi
- L65.1** Anagen tük tökülməsi
- L65.2** Musinoz alopesiya

- L65.8 Digər dəqiqləşdirilmiş çapıqsız tük tökülməsi**
L65.9 Dəqiqləşdirilməmiş çapıqsız tük tökülməsi
 ƏGO alopesiya
- L66 Çapıqlaşan alopesiya**
L66.0 Pseudopelada (atrofik alopesiya)
L66.1 Yastı follikulyar dəmrov
 Follikulyar qırmızı yastı dəmrov
L66.2 Dazlaşma ilə nəticələnən follikulit
L66.3 Başın absesləşən perifollikuliti
L66.4 Eritematoz çapıqlaşan torlu follikulit
L66.8 Digər çapıqlaşan alopesiyalar
L66.9 Dəqiqləşdirilməmiş çapıqlaşan alopesiya
- L67 Tük rənginin və tük milinin anomaliyaları**
Çıxarılıb: düyünlü tüklər (Q84.1)
 muncuqşəkilli tüklər (Q84.1)
 telogen tük tökülməsi (L65.0)
- L67.0 Düyünlü trixoreksis**
L67.1 Tükün rənginin dəyişməsi
 Ağarmış saç
 Saçı ağarmaq (vaxtından əvvəl)
 Tükün heteroxromiyası
 Tükün depigmentasiyası:
 •ƏGO
 •Qazanılmış məhdud
- L67.8 Tük rənginin və tük milinin digər anomaliyaları**
 Tükün kövrəkliyi
- L67.9 Tük rənginin və tük milinin dəqiqləşdirilməmiş anomaliyası**
- L68 Hipertrixoz**
Daxil edilib: həddən artıq tüklülük
Çıxarılıb: anadangəlmə hipertrixoz (Q84.2)
 davamlı zərif tüklər (Q84.2)
- L68.0 Hirsutizm**
 Əgər dərman qəbulu ilə əlaqədardırsa, dərman maddəsini müəyyənləşdirmək lazım gələrsə, xarici səbəblərin əlavə kodundan (XX sinif) istifadə edilir.
- L68.1 Zərif tüklərin qazanılmış hipertrixozu**
 Əgər dərman qəbulu ilə əlaqədardırsa, dərman maddəsini müəyyənləşdirmək lazım gələrsə, xarici səbəblərin əlavə kodundan (XX sinif) istifadə edilir.
- L68.2 Lokalizə olunmuş hipertrixoz**
L68.3 Politrixiya
L68.8 Digər hipertrixoz
L68.9 Dəqiqləşdirilməmiş hipertrixoz
- L70 Sızanaqlar**
Çıxarılıb: keloid sızanaqlar (L73.0)
- L70.0 Adi sızanaqlar [acne vulgaris]**
L70.1 Şara bənzər sızanaqlar
L70.2 Çiçəybənzər sızanaqlar
 Miliar nekrotik sızanaqlar

- L70.3 Tropik sızanaqlar**
L70.4 Uşaq sızanaqları
L70.5 Yeniyetmə qızlarda dəri tamlığını pozan sızanaqlar
L70.8 Digər sızanaqlar
L70.9 Dəqiqləşdirilməmiş sızanaq
- L71 Çəhrayı sızanaq**
L71.0 Perioral dermatit
 Əgər dərman qəbulu ilə əlaqədardırsa, dərman maddəsini müəyyənləşdirmək lazım gələrsə, xarici səbəblərin əlavə kodundan (XX sinif) istifadə edilir .
- L71.1 Rinofima**
L71.8 Çəhrayı sızanağın digər forması
L71.9 Çəhrayı sızanağın dəqiqləşdirilməmiş forması
- L72 Dəri və dərialtı toxumanın follikulyar kistaları**
L72.0 Epidermal kista
L72.1 Trixodermal kista
 Tük kistası
 Piy vəzi kistası
- L72.2 Çox saylı steatosistoma**
L72.8 Dəri və dərialtı toxumanın digər follikulyar kistaları
L72.9 Dəri və dərialtı toxumanın dəqiqləşdirilməmiş follikulyar kistası
- L73 Tük follikullarının digər xəstəlikləri**
L73.0 Keloid sızanaqlar
L73.1 Saqqal nahiyəsi tüklərinin psevdofollikuliti
L73.2 İrinli hidradenit
L73.8 Tük follikullarının digər dəqiqləşdirilmiş xəstəlikləri
 Saqqal nahiyəsi sikozu
- L73.9 Tük follikullarının dəqiqləşdirilməmiş xəstəliyi**
- L74 Merokrin [ekkrin] tər vəzilərinin xəstəlikləri**
Çıxarılıb: hiperhidroz (R61.–)
- L74.0 Qırmızı tər səpgisi**
L74.1 Kristallik tər səpgisi
L74.2 Dərin tər səpgisi
 Tropik anhidroz
- L74.3 Dəqiqləşdirilməmiş tər səpgisi**
L74.4 Anhidroz
 Hipohidroz
- L74.8 Merokrin tər vəzilərinin digər xəstəlikləri**
L74.9 Merokrin tər ifrazının dəqiqləşdirilməmiş pozğunluğu
 Tər vəzlərinin ƏGO pozğunluğu
- L75 Apokrin tər vəzilərinin xəstəlikləri**
Çıxarılıb: dishidroz [pomfoliks] (L30.1)
 irinli hidradenit (L73.2)
- L75.0 Bromhidroz**

- L75.1 Xromhidroz**
L75.2 Apokrin tər səpgisi
 Foks-Fordays xəstəliyi
L75.8 Apokrin tər vəzilərinin digər xəstəlikləri
L75.9 Apokrin tər vəzilərinin dəqiqləşdirilməmiş zədələnməsi

Dəri və dərialtı toxumanın digər xəstəlikləri
 (L80–L99)

- L80 Vitiliqo**
- L81 Piqmentasiyanın digər pozğunluqları**
Çıxarılıb: ƏGO anadangəlmə ləkə (Q82.5)
 Nevus (bax: əlifba göstəricisi)
 Peytz-Ciqers (Turen) sindromu (Q85.8)
- L81.0 İltihabdan sonrakı hiperpiqmentasiya**
- L81.1 Xloazma**
- L81.2 Çillər**
- L81.3 Kofe rəngli ləkələr [cafe au lait spots]**
- L81.4 Digər melanin hiperpiqmentasiyası**
 Lentiqo
- L81.5 Digər rubrikalarda təsnif olunmayan leykoderma**
- L81.6 Melanin əmələ gəlməsinin azalması ilə əlaqədar olan digər pozğunluqlar**
- L81.7 Piqmentli qırmızı dermatoz**
 Serpinginoz("sürünən") angioma
- L81.8 Digər dəqiqləşdirilmiş piqment pozğunluqları**
 Qara piqmentasiya
 Tatu mənşəli piqmentasiya
- L81.9 Dəqiqləşdirilməmiş piqment pozğunluğu**
- L82 Seboreya keratozu**
*Daxil edilib:*Qara dərililərin papulyoz dermatozu
 Lezer-Trel xəstəliyi
- L83 Qara akantoz /Acanthosis nigricans/**
*Daxil edilib:*Qarışan və torlu papillomatoz
- L84 Döyənək və döyənəkləşmələr**
*Daxil edilib:*Döyənəkləşmə (callus)
 Pazşəkili döyənək (clavus)
- L85 Digər epidermal qalınlaşmalar**
Çıxarılıb: dərinin hipertrofik halları (L91.–)
- L85.0 Qazanılmış ixtioz**
Çıxarılıb: anadangəlmə ixtioz (Q80.–)
- L85.1 Qazanılmış ovuc-ayaqaqaltı keratozu [keratodermiyası]**
Çıxarılıb: irsi ovuc-ayaqaqaltı keratozu (Q82.8)
- L85.2 Nöqtəvi (ovuc-ayaqaqaltı) keratoz**

- L85.3 Dəri kserozu**
Quru dəri dermatiti
- L85.8 Digər dəqiqləşdirilmiş epidermal qalınlaşmalar**
Buynuzlu keratoma
- L85.9 Dəqiqləşdirilməmiş epidermal qalınlaşma**
- L86*** Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklər zamanı keratodermiyalar
A vitamininin çatışmamazlığı nəticəsində (E50.8†):
- follikulyar keratoz
 - kserodermiya
- L87** Transepidermal nüfuz edən dəyişikliklər
Çıxarılıb: halqavarı (nüfuz edən) qranuloma (L92.0)
- L87.0 Dəriyə nüfuz edən follikulyar və parafollikulyar keratoz [Kirlə xəstəliyi]**
Nüfuz edən follikulyar hiperkeratoz
- L87.1 Reaktiv perforasiya edən kollaqenoz**
- L87.2 "Sürünən" və perforasiya edən elastoz**
- L87.8 Digər transepidermal nüfuz edən pozğunluqlar**
- L87.9 Dəqiqləşdirilmiş transepidermal nüfuz edən pozğunluqlar**
- L88 Qanqrenoz piodermiya**
Daxil edilib: qanqrenoz piodermiya
qanqrenoz dermatit
- L89 Yataq xorası və təzyiqa məruz qalmış sahə**
Qeyd: Çox saylı nahiyələrin müxtəlif dərəcəli zədələnməsi zamanı yalnız bir kod - ən ağır dərəcəli sahənin kodu seçilir.
Daxil edilib: Yataq xorası
Gips sarğısı nəticəsində əmələ gələn xora
Çıxarılıb: uşaqlıq boynunun dekubital (trofik) xorası (N86)
- L89.0 I dərəcəli yataq xorası və təzyiqa məruz qalmış sahə**
Qeyd: Xora dərinin zədələnməsi olmadan az pigmentli, yəni dərinin açıq sahəsini əhatə edən sabit qızartı (eritema) şəklində, tünd rəngli dəridə isə ya daim qırmızı, göy və ya bənövşəyi rənglərdə özünü büruzə verir.
Yalnız eritema ilə məhduləşən yataq xorası [təzyiqa məruz qalmış sahə]
- L89.1 II dərəcəli yataq xorası**
Dekubital xora [təzyiqa məruz qalmış sahə]:
- sıyrıntı ilə
 - suluq ilə
 - epidermis və/və ya dermisin cəlb olunması ilə dəri örtüyünün hissəvi zədələnməsi
 - ƏGO dərinin zədələnməsi
- L89.2 III dərəcəli yataq xorası**
Dəri örtüyünün tamamilə itirilməsi ilə dərialtı toxumaların zədələnməsi və ya nekrozlaşmasının prosesə cəlb olunması ilə qatlara nüfuz edən dekubital xora [təzyiqa məruz qalmış sahə]
- L89.3 IV dərəcəli yataq xorası**
Əzələlərin, sümüklərin və ya köməkçi aparatın (vəterin və ya oynaq kapsulunun) nekrozlaşması ilə dekubital xora [təzyiqa məruz qalmış sahə]
- L89.9 Dəqiqləşdirilməmiş yataq xorası və təzyiqa məruz qalmış sahə**
Zədələnmə dərəcəsi haqqında məlumat qeyd olunmadan dekubital xora [təzyiqa məruz qalmış sahə]

- L90** Dərinin atrofik zədələnmələri
- L90.0 Sklerotik və atrofik dəmrov**
Çıxarılıb: qadın (N90.4) } xarici cinsiyyət orqanlarının sklerotik dəmrovu
kişi (N48.0) }
- L90.1 Şveninqer-Buzzi anetodermiyası**
- L90.2 Yadasson-Pellizari anetodermiyası**
- L90.3 Pizini-Piyerini atrofodermiyası**
- L90.4 Xronik atrofik akrodermatit**
- L90.5 Dərinin çapıqlaşmış vəziyyəti və fibrozu**
Bitişən çapıq (dərinin)
Çapıq (yara yeri)
Çapıq qüsuru („eybəcər” çapıq)
ƏGO çapıq
Çıxarılıb: hipertrofik çapıq (L91.0)
keloid çapıq (L91.0)
- L90.6 Atrofik zolaqlar**
- L90.8 Dərinin digər atrofik dəyişiklikləri**
- L90.9 Dərinin dəqiqləşdirilməmiş atrofik dəyişikliyi**
- L91 Dərinin hipertrofik dəyişiklikləri**
- L91.0 Hipertrofik çapıq**
Keloid çapıq
Keloid
Çıxarılıb: keloid sızanaqlar (L73.0)
ƏGO çapıq (L90.5)
- L91.8 Dərinin digər hipertrofik dəyişiklikləri**
- L91.9 Dərinin dəqiqləşdirilməmiş hipertrofik dəyişiklikləri**
- L92 Dəri və dərialtı toxumanın qranulomatoz dəyişiklikləri**
Çıxarılıb: aktinik [fotokimyəvi] qranuloma (L57.5)
- L92.0 Halqavarı qranuloma**
Nüfuz edən halqavarı qranuloma
- L92.1 Başqa rubrikalarda təsnif olunmayan lipoidli nekrobioz**
Çıxarılıb: şəkərli diabetlə əlaqədar (E10–E14)
- L92.2 Üz qranuloması (dərinin eozinofil qranuloması)**
- L92.3 Dəri və dərialtı toxumanın yad cisim tərəfindən törədilən qranuloması**
- L92.8 Dəri və dərialtı toxumanın digər qranulomatoz dəyişiklikləri**
- L92.9 Dəri və dərialtı toxumanın dəqiqləşdirilməmiş qranulomatoz dəyişikliyi**
- L93 Qırmızı qurdeşənəyi**
Çıxarılıb: xoralı qurdeşənəyi (A18.4) adi qurdeşənəyi (A18.4) sklerodermiya (M34.–)
sistem qırmızı qurdeşənəyi (M32.–)
Əgər zədələnməni törədən dərman maddəsini müəyyənləşdirmək lazım gələrsə, xarici səbəblərin əlavə kodundan (XX sinif) istifadə edilir.
- L93.0 Diskşəkilli qırmızı qurdeşənəyi**
ƏGO qırmızı qurdeşənəyi
- L93.1 Dərinin yarımkəskin qırmızı qurdeşənəyi**

- L93.2 Digər məhdud formalı qırmızı qurdeşənəyi**
Dərin eritematoz qırmızı qurdeşənəyi
Qurdeşənəyi pannikuliti
- L94 Birləşdirici toxumanın digər lokal dəyişiklikləri**
Çıxarılıb: birləşdirici toxumanın sistem xəstəlikləri (M30–M36)
- L94.0 Lokal sklerodermiya [morphea]**
Ocaqlı sklerodermiya
- L94.1 Xətti sklerodermiya**
En coup sabre lesion
- L94.2 Dərinin "əhəngləşməsi"**
- L94.3 Sklerodaktiliya**
- L94.4 Qottron papulaları**
- L94.5 Atrofik damarlı poykilodermiya**
- L94.6 Anyum [spontan daktiloliz]**
- L94.8 Birləşdirici toxumanın digər dəqiqləşdirilmiş local dəyişiklikləri**
- L94.9 Birləşdirici toxumanın dəqiqləşdirilməmiş lokal dəyişikliyi**
- L95 Başqa rubrikalarda təsnif olunmayan, dəri ilə məhdudlaşan vaskulit**
Çıxarılıb: "sürünən" angioma (L81.7)
Şenleyn-Henox purpurası (D69.0) yüksək həssaslığa malik angiit (M31.0) ƏGO
pannikulit (M79.3)
qurdeşənəyi pannikuliti (L93.2)
boyun və bel nahiyəsinin pannikuliti (M54.0) residivverən (Veber-Krisçen) pannikulit
(M35.6) düyünlü poliarteriit (M30.0)
revmatoid vaskulit(M05.2) zərdab xəstəliyi (T80.6) övrə (L50.–)
Vegener qranulomatozu (M31.3)
- L95.0 Dərinin mərmərəbənzər vaskuliti**
Ağ (lövhəcikli) atrofiya
- L95.1 Davamlı qabaran eritema**
- L95.8 Dəri ilə məhdudlaşan digər vaskulitlər**
- L95.9 Dəri ilə məhdudlaşan dəqiqləşdirilməmiş vaskulit**
- L97 Aşağı ətrafın başqa rubrikalarda təsnif olunmayan xorası**
Çıxarılıb: dekubital [pressure] xora və təzyiqa məruz qalmış sahə (L89.–)
qanqrena (R02)
dəri infeksiyaları (L00–L08)
A00–B99 rubrikalarında təsnif olunan spesifik infeksiyalar varikoz xora (I83.0, I83.2)
- L98 Dəri və dərialtı toxumaların başqa rubrikalarda təsnif olunmayan digər xəstəlikləri**
- L98.0 Piogen qranuloma**
- L98.1 Süni [artificial] dermatit**
Nevrotik ekskoriyasiya
- L98.2 Svitin qızdırmalı neytrofil dermatozu**
- L98.3 Uelsin eozinofil sellüliti**
- L98.4 Dərinin başqa rubrikalarda təsnif olunmayan xroniki xorası**
Dərinin ƏGO xronik xorası
ƏGO trofik xora
Dərinin ƏGO xorası

Çıxarılıb: dekubital [pressure] xora və təzyiqə məruz qalmış sahə (L89.–)
 qanqrena (R02)
 dəri infeksiyaları (L00–L08)
 A00–B99 rubrikalarında təsnif edilən spesifik infeksiyalar
 aşağı ətrafin BBTO xorası (L97)
 varikoz xora (I83.0, I83.2)

L98.5 Dəri musinozu

Ocaqlı musinoz

Miksedematoz lixen

Çıxarılıb: ağız boşluğunun ocaqlı musinozu (K13.7)
 miksedema (E03.9)

L98.6 Dəri və dərialtı toxumanın digər infiltrativ xəstəlikləri

Çıxarılıb: dəri və selikli qişaların hialinozu (E78.8)

L98.8 Dəri və dərialtı toxumanın digər dəqiqləşdirilmiş xəstəlikləri

L98.9 Dəri və dərialtı toxumanın digər dəqiqləşdirilməmiş zədələnməsi

L99* Dəri və dərialtı toxumanın digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklər zamanı başqa zədələnmələri

L99.0* Dəri amiloidozu (E85.–†)

Dəmrov amiloidozu

Ləkəli amiloidoz

L99.8* Dəri və dərialtı toxumanın digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklər zamanı digər dəqiqləşdirilmiş zədələnmələri

Sifilitik alopesiya(A51.3†)

Sifilitik leykoderma (A51.3†, A52.7†)

XIII SİNİF

Sümük-əzələ sisteminin və birləşdirici toxumanın xəstəlikləri (M00-M99)

Çıxarılıb: perinatal dövrdə əmələ gələn ayrı-ayrı vəziyyətlər (P00-P96)
gicgah-çənə oynaqının hər hansı pozğunluğu (K07.6) bir sıra infeksiyon və parazitar xəstəliklər (A00-B99) sıxılma sindromu (T79.6)
hamiləlik, doğuş və zahılı
q dövrünün ağırlaşmaları (O00-O99)
anadangəlmə anomaliyalar, deformasiyalar və xromosom pozğunluqları (Q00-Q99)
endokrin sistemin xəstəlikləri, qidalanma və maddələr mübadiləsi pozğunluqları (E00-E90)
travmalar, zəhərlənmələr və xarici səbəblərin təsirinin bir sıra digər nəticələri (S00-T98)
yeni törəmələr (C00-D48)
başqa rubrikalarda təsnif olunmayan, klinik və laborator tədqiqatlar nəticəsində aşkar edilən simptomlar, nişanələr və normadan kənar çıxıntılar (R00-R99)

Bu sinif özündə aşağıdakı rubrikalardan ibarətdir:

- M00-M25 Atropatiyalar
- M00-M03 İnfeksiyon atropatiyalar
- M05-M14 İltihabi poliartropatiyalar
- M15-M19 Artrozlar
- M20-M25 Oynaqların digər zədələnmələri
- M30-M36 Birləşdirici toxumanın sistem xəstəlikləri
- M40-M54 Dorsopatiyalar
- M40-M43 Deformasiya edən dorsopatiyalar
- M45-M49 Spondilopatiyalar
- M50-M54 Digər dorsopatiyalar
- M60-M79 Yumşaq toxumaların xəstəlikləri
- M60-M63 Əzələlərin xəstəlikləri
- M65-M68 Sinovial qişaların və vətərlərin zədələnmələri
- M70-M79 Yumşaq toxumaların digər xəstəlikləri
- M80-M94 Osteopatiyalar və xondropatiyalar
- M80-M85 Sümüyün quruluşunun və sıxlığının pozulması
- M86-M90 Digər osteopatiyalar
- M91-M94 Xondropatiyalar
- M95-M99 Sümük-əzələ sisteminin və birləşdirici toxumanın digər pozğunluqları

Aşağıda göstərilən kodlar xüsusi olaraq ulduzla nişanlanmışdır:

- M01* Digər rubrikalarda təsnif olunan infeksiyon və parazitar xəstəliklərdə oynaqın birbaşa infeksiyalaşması
- M03* Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərdə postinfeksiyon və reaktiv artropatiyalar
- M07* Psoriatik və enteropatik artropatiyalar
- M09* Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərdə yuvenil artrit
- M14* Digər rubrikalarda təsnif olunan digər xəstəliklərdə artropatiyalar
- M36* Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərdə birləşdirici toxumanın sistem zədələnmələri
- M49* Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərdə spondilopatiyalar
- M63* Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərdə əzələlərin zədələnmələri

M68*	Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərdə sinovial qişaların və vətərlərin zədələnmələri
M73*	Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərdə yumşaq toxumaların zədələnmələri
M82*	Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərdə osteoporoz
M90*	Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərdə osteopatiyalar

Sümük-əzələ zədələnmələrinin lokalizasiyası

XIII sinfin müvafiq yarımrubrikalarında zədələnmənin lokalizasiyasını göstərmək məqsədilə istifadə edilə bilən aşağıdakı yarım təsnifat daxil edilmişdir. Lokalizasiyalar və ya adaptasiya xüsusiyyətlərinin sayı dəyişdiyindən, lokalizasiya üzrə əlavə yarım təsnifat xüsusi müəyyən edilmiş yerdə (məs. əlavə blokda) yerləşdirilməlidir. Başqa rubrikalarda təsnif olunmayan dizin zədələnmələrinin, dorsopatiyaların və ya biomexaniki zədələnmələrin dəqiqləşdirilməsi üçün istifadə olunan müxtəlif yarım təsnifat müvafiq olaraq M23, M40 və M99 rubrikalarında verilmişdir.

0	Çosaylı lokalizasiya		
1	Çiyin nahiyəsi	Körpücük, kürək	Körpücük-kürək çıxıntısı oynağı
2	Bazu	Bazu sümüyü	Bazu oynağı Döş-körpücük oynağı Dirsək oynağı
3	Said	Dirsək sümüyü Mil sümüyü	Mil-bilək oynağı
4	Əl	Bilək, barmaqlar, əl darağı	Bu sümüklər arasındakı olan oynaqlar
5	Çanaq nahiyəsi və bud	Sağrı nahiyəsi, bud sümüyü, çanaq	Bud-çanaq oynağı, oma-qalça oynağı
6	Baldır	İncik sümüyü, qamış sümüyü	Diz oynağı
7	Aşırıq-baldır oynağı və pənçə	Ayaq darağı Ayaq daraqarxası Ayaq barmaqları	Aşırıq-baldır oynağı və pəncənin digər oynaqları
8	Digərləri	Baş, boyun, qabırğa, kəllə gövdə, onurğa	onurğa sütunu
9	Dəqiqləşdirilməmiş lokalizasiya		

Artropatiyalar (M00-M25)

Daxil edilib: Əsasən periferik oynaqların (ətrafların) zədələnməsi ilə olan pozğunluqlar

İnfeksiyon artropatiyalar (M00-M03)

Qeyd: Bu rubrikaya mikrobioloji agentlərin törətdiyi artropatiyalar aid edilir. Aşağıdakı etioloji amillər üzrə bölgü aparılmışdır:

- Oynağın birbaşa zədələnməsi – mikroorqanizmlər sinovial toxumanı infeksiyalaşdırır və oynaqda mikrob antigenləri aşkar edilir.
- Oynağın dolayı infeksiyalaşması – iki tipdə ola bilər: reaktiv artropatiya-orqanizmin mikroblarla infeksiyalaşması müəyyən edilir, lakin oynaqda antigenlər və mikrob aşkar edilmir; postinfeksiyon artropatiya- bu halda mikrob antigeni olur, lakin mikroorqanizmin lokal çoxalması və tam sağalma olmur.

- M00 Pioğen artrit**
[lokalizasiya koduna görə yuxarı bax]
Çıxarılıb: Daxili oynaq protezlərinin əmələ gətirdiyi infeksiya və iltihabı reaksiya
- M00.0 Stafilokokk artriti və poliartriti**
- M00.1 Pnevmonokokk artriti və poliartriti**
- M00.2 Digər streptokokk artriti və poliartritləri**
- M00.8 Digər dəqiqləşdirilmiş bakterial törədicilər tərəfindən törədilən artrit və poliartritlər**
Bakterial agenti müəyyənləşdirmək lazım gələrsə, əlavə koddan istifadə edilir (B95-B96)
- M00.9 Dəqiqləşdirilməmiş piogen artrit**
ƏGO infeksiyon artriti
- M01* Digər rubrikalarda təsnif olunan infeksiyon və parazitər xəstəliklərdə oynaqın birbaşa infeksiyalaşması**
[lokalizasiya koduna görə yuxarı bax]
Çıxarılıb: sarkoidozda artropatiya (M14.8*)
postinfeksiyon və reaktiv artropatiya (M03.-*)
- M01.0* Meninqokokk artriti (A39.8†)**
Çıxarılıb: postmeninqokokk artriti (M03.0*)
- M01.1* Vərəm artriti (A18.0)**
Çıxarılıb: onurğanın (M49.0*)
- M01.2* Laym xəstəliyində artrit (A69.2†)**
- M01.3* Digər rubrikalarda təsnif olunan başqa bakterial xəstəliklər zamanı artrit**
Artrit:
• cüsamda [Hansen xəstəliyi] (A30.-†)
• lokalizasiya olunmuş salmonelyoz infeksiyalarında (A02.2†)
• yatalaq və ya paratifdə (A01.-†)
Qonokokk artriti (A54.4†)
- M01.4* Məxmərəkdə artrit (B06.8†)**
- M01.5* Digər rubrikalarda təsnif olunan başqa virus xəstəlikləri zamanı artrit**
Artrit:
• epidemik parotitdə (B26.8†)
• O'Nonq-Nonq qızdırmasında (A92.1†)
- M01.6* Mikozlarda artrit (B35-B49†)**
- M01.8* Digər rubrikalarda təsnif olunan başqa infeksiyon və parazitər xəstəliklər zamanı artrit**
- M02 Reaktiv artropatiyalar**
[lokalizasiya koduna görə yuxarı bax]
Çıxarılıb: Behçet xəstəliyi (M35.2)
revmatik qızdırma (I00)
- M02.0 Bağırsağ şuntunu müşayiət edən artropatiya**
- M02.1 Dizenteriyadan sonrakı artropatiya**
- M02.2 İmmunlaşmadan sonrakı artropatiya**
- M02.3 Reyter xəstəliyi**
- M02.8 Digər reaktiv artropatiyalar**

M02.9 Dəqiqləşdirilməmiş reaktiv artropatiyalar

M03* Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərdə postinfeksion və reaktiv artropatiyalar

[lokalizasiya koduna görə yuxarı bax]

Çıxarılıb: digər rubrikalarda təsnif olunan infeksiyon və parazitar xəstəliklərdə oynaqın birbaşa infeksiyalaşması (M01.-*)

M03.0* Keçirilmiş meninqokokk infeksiyasından sonrakı artrit (A39.8†)

Çıxarılıb: meninqokokk artriti (M01.0*)

M03.1* Sifilisdə postinfeksion artropatiya

Klatton oynaqı (A50.5†)

Çıxarılıb: Şarko artropatiyası və ya tabetik artropatiya (M14.6*)

M03.2* Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərdə başqa postinfeksion artropatiyalar

Postinfeksion artropatiya:

- *Yersinia enterocolitica* tərəfindən törədilən enteritlərdə (A04.6†)
- virus hepatitində (B15-B19†)

Çıxarılıb: virus artropatiyaları (M01.4-M01.5*)

M03.6* Digər rubrikalarda təsnif olunan başqa xəstəliklərdə reaktiv artropatiyalar

İnfeksiyon endokarditdə artropatiyalar (I33.0†)

İltihabi poliartropatiyalar (M05-M14)

M05 Seropozitiv revmatoid artrit

[lokalizasiya koduna görə yuxarı bax] **Çıxarılıb:** revmatik qızdırma (I00) revmatoid artrit:

- gənclik (M08.-)
- onurğanın (M45)

M05.0 Felti sindromu

Revmatoid artrit leykemiya və splenomeqaliya ilə

M05.1† Ağciyərlərin revmatoid xəstəliyi (J99.0*)

M05.2 Revmatoid vaskulit

M05.3† Digər orqan və sistemlərin cəlb olunması ilə müşayiət edilən revmatoid artrit

Revmatoid:

- kardit (I52.8*)
- endokardit (I39.-*)
- miokardit (I41.8*)
- miopatiya (G73.7*)
- perikardit (I32.8*)
- polineyropatiya (G63.6*)

M05.8 Digər seropozitiv revmatoid artritlər

M05.9 Dəqiqləşdirilməmiş seropozitiv revmatoid artrit

M06 Digər revmatoid artritlər

[lokalizasiya koduna görə yuxarı bax]

M06.0 Seroneqativ revmatoid artrit

- M06.1 Yaşlılarda inkişaf edən Still xəstəliyi**
Çıxarılıb: ƏGO Still xəstəliyi (M08.2)
- M06.2 Revmatoid bursit**
- M06.3 Revmatoid düyün**
- M06.4 İltihabi poliartropatiya**
Çıxarılıb: ƏGO poliartrit (M13.0)
- M06.8 Digər dəqiqləşdirilmiş revmatoid artritlər**
- M06.9 Dəqiqləşdirilməmiş revmatoid artrit**
- M07* Psoriatik və enteropatik artropatiyalar**
 [lokalizasiya koduna görə yuxarı bax]
Çıxarılıb: yuvenil psoriatik və enteropatik artropatiyalar (M09.–*)
- M07.0* Distal falanqaarası psoriatik artropatiya (L40.5†)**
- M07.1* Mutilyasiya edən artrit (L40.5†)**
- M07.2* Psoriatik spondilit (L40.5†)**
- M07.3* Digər psoriatik artropatiyalar (L40.5†)**
- M07.4* Kron (regionar enterit) xəstəliyində artropatiya (K50.–†)**
- M07.5* Xoralı kolitdə artropatiya (K51.–†)**
- M07.6* Digər enteropatik artropatiyalar**
- M08 Gənclik [yuvenil] artrit**
 [lokalizasiya koduna görə yuxarı bax]
Daxil edilib: uşaqlarda 16 yaşına qədər başlayan və 3 aydan artıq davam edən artrit
Çıxarılıb: Felti sindromu (M05.0)
 gənclik dermatomioziti (M33.0)
- M08.0 Gənclik revmatoid artrit**
 Revmatoid faktorla və ya onsuz yuvenil revmatoid artrit
- M08.1 Gənclik ankilozlaşan spondilit**
Çıxarılıb: yaşlılarda ankilozlaşan spondilit (M45)
- M08.2 Sistem başlanğıcılı gənclik artrit**
 ƏGO Still xəstəliyi
Çıxarılıb: Stil xəstəliyi yaşlılarda başlanğıcla (M06.1)
- M08.3 Gənclik poliartriti (seroneqativ)**
 Xroniki yuvenil poliartrit
- M08.4 Pausiartikulyar gənclik artrit**
- M08.8 Digər gənclik artritləri**
- M08.9 Dəqiqləşdirilməmiş gənclik artrit**
- M09* Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərdə gənclik [yuvenil] artrit**
 [lokalizasiya koduna görə yuxarı bax]
Çıxarılıb: Uipl xəstəliyində artropatiya (M14.8*)
- M09.0* Psoriazda gənclik artrit (L40.5†)**
- M09.1* Kron (regionar enterit) xəstəliyində gənclik artrit (K50.–†)**
- M09.2* Xoralı kolitdə gənclik artrit (K51.–†)**
- M09.8* Digər rubrikalarda təsnif olunan başqa xəstəliklərdə gənclik artrit**

- M10 Podaqra**
[lokalizasiya koduna görə yuxarı bax]
- M10.0 İdiopatik podaqra**
Podaqrik bursit
Birincili podaqra
Ürəkdə podaqrik düyünlər [urat tofusları] † (I43.8*)
- M10.1 Qurğuşun podaqrası**
- M10.2 Dərman podaqrası**
Dərman preparatını müəyyənləşdirmək lazım gələrsə, xarici səbəblərin əlavə kodundan (XX sinif) istifadə edilir .
- M10.3 Böyrək funksiyalarının pozulması nəticəsində əmələ gələn podaqra**
Böyrək çatmamazlığını müəyyənləşdirmək lazım gələrsə, əlavə koddan (N17-N19) istifadə edilir.
- M10.4 Digər ikincili podaqra**
- M10.9 Dəqiqləşdirilməmiş podaqra**
- M11 Digər kristallik artropatiyalar**
[lokalizasiya koduna görə yuxarı bax]
- M11.0 Hidroksiapatitin çökməsi**
- M11.1 İrsi xondrokalsinoz**
- M11.2 Digər xondrokalsinoz**
ƏGO xondrokalsinoz
- M11.8 Digər dəqiqləşdirilmiş kristallik artropatiyalar**
- M11.9 Dəqiqləşdirilməmiş kristallik artropatiya**
- M12 Digər spesifik artropatiyalar**
[lokalizasiya koduna görə yuxarı bax]
Çıxarılıb: ƏGO artropatiya (M13.9)
artroz (M15-M19)
üzük-çalovabənzər qığırdaq artropatiyası (J38.7)
- M12.0 Xroniki postrevmatik artropatiya [Jakku]**
- M12.1 Kaşın-Bek xəstəliyi**
- M12.2 Xovlu-düyunlü [villonodulyar] sinovit (piqmentli)**
- M12.3 Palindrom revmatizm**
- M12.4 İntermittent hidrartroz**
- M12.5 Travmatik artropatiya**
Çıxarılıb: posttravmatik artroz:
- ƏGO (M19.1)
 - birinci ayaq darağı-daraqarxası (M18.2-M18.3)
 - bud-çanaq oynaqının (M16.4-M16.5)
 - diz oynaqının (M17.2-M17.3)
 - digər ayrı oynaqların (M19.1)
- M12.8 Başqa rubrikalarda təsnif olunmayan digər dəqiqləşdirilmiş artropatiyalar**
Keçici artropatiya
- M13 Digər artritlər**
[lokalizasiya koduna görə yuxarı bax]
Çıxarılıb: artroz (M15-M19)

- M13.0** Dəqiqləşdirilməmiş poliartrit
- M13.1** Başqa rubrikalarda təsnif olunmayan monoartrit
- M13.8** Digər dəqiqləşdirilmiş artritlər
Allergik artrit
- M13.9** Dəqiqləşdirilməmiş artrit
ƏGO artropatiya
- M14*** Digər rubrikalarda təsnif olunan başqa xəstəliklərdə artropatiyalar
Çıxarılıb: artropatiya:
- hematoloji pozğunluqlarda (M36.2-M36.3*)
 - hiperhəssaslıq reaksiyalarında (M36.4*)
 - yenitörəmələrdə (M36.1*)
 - nevropatik spondilopatiya (M49.4*)
 - psoriatik və enteropatik artropatiyalar (M07.-*)
 - psoriatik və enteropatik artropatiyalar:
 - gənclik (M09.-*)
- M14.0*** Ferment çatmamazlığı və digər irsi pozğunluqlar ilə bağlı podaqrik artropatiya
Podaqrik artropatiya:
- Leş-Nixan sindromunda (E79.1†)
 - oraqvari-hüceyrə pozğunluqlarında (D57.-†)
- M14.1*** Digər mübadilə pozğunluqlarında kristallik artropatiya
Hipərparatireoidizmdə kristallik artropatiya (E21.- †)
- M14.2*** Diabetik artropatiya (E10-E14 ümumi dördüncü .6† işarəsi ilə)
Çıxarılıb: diabetik nevropatik artropatiya (M14.6*)
- M14.3*** Lipoid dermatoartrit (E78.8†)
- M14.4*** Amiloidozda artropatiya (E85.-†)
- M14.5*** Endokrin sistemin digər xəstəliklərində, qidalanma və mübadilə pozğunluqlarında artropatiya
Artropatiya:
- akromeqaliya və hipofizar qiçantizmdə (E22.0†)
 - hemoxromatozda (E83.1†)
 - hipotireozda (E00-E03†)
 - tireotoksikozda (hipertireozda) (E05.-†)
- M14.6** Nevropatik artropatiya
Şarko artropatiyası və ya tabetik artropatiya (A52.1†)
Diabetik nevropatik artropatiya (E10-E14 ümumi dördüncü .6† işarəsi ilə)
- M14.8** Başqa rubrikalarda təsnif olunan digər dəqiqləşdirilmiş xəstəliklərdə artropatiya
Artropatiya:
- eritemada:
 - çoxformalı (L51.- †)
 - düyünlü (L52†)
 - sarkoidozda (D86.8†)
 - Uill xəstəliyində (K90.8†)

Artrozlar (M15-M19)

Qeyd: bu rubrikada «osteoartrit» termini «artroz» və ya «osteoartroz» terminlərinin sinonimi kimi istifadə edilmişdir. «Birincili» termini xəstəliyin kliniki mənasında işlənmişdir.

Çıxarılıb: onurğanın osteoartriti (M47.–)

M15 Poliartroz

Daxil edilib: birdən artıq oynaqın artrozu

Çıxarılıb: eyni oynaqın ikitərəfli zədələnməsi (M16-M19)

M15.0 Birincili generalizə olunmuş (osteo)artroz

M15.1 Heberdon düyünləri (artropatiya ilə)

M15.2 Buşar düyünləri (artropatiya ilə)

M15.3 İkincili çox saylı artroz

Posttravmatik poliartroz

M15.4 Eroziv (osteo)artroz

M15.8 Digər poliartroz

M15.9 Dəqiqləşdirilməmiş poliartroz

ƏGO generalizə olunmuş osteoartrit

M16 Koksartroz [bud -çanaq oynaqının artrozu]

M16.0 İkitərəfli birincili koksartroz

M16.1 Digər birincili koksartroz

Birincili koksartroz:

- ƏGO
- birtərəfli

M16.2 İkitərəfli displaziya nəticəsində koksartroz

Koksartroz

M16.3 Digər displastik koksartrozlar

Displastik koksartroz:

- ƏGO
- birtərəfli

M16.4 İkitərəfli posttravmatik koksartrozlar

M16.5 Digər posttravmatik koksartrozlar

Posttravmatik koksartroz:

- ƏGO
- birtərəfli

M16.6 Digər ikitərəfli ikincili koksartrozlar

M16.7 Digər ikincili koksartrozlar

İkincili koksartroz:

- ƏGO
- birtərəfli

M16.9 Dəqiqləşdirilməmiş koksartroz

M17 Qonartroz [diz oynaqının artrozu]

M17.0 Birincili ikitərəfli qonartroz

M17.1 Digər birincili qonartroz

Birincili qonartroz:

- ƏGO
- birtərəfli

M17.2 İkitərəfli posttravmatik qonartroz

M17.3 Digər posttravmatik qonartrozlar

Posttravmatik qonartroz:

- ƏGO
- birtərəfli

M17.4 Digər ikitərəfli ikincili qonartrozlar

M17.5 Digər ikincili qonartrozlar

İkincili qonartroz:

- ƏGO
- birtərəfli

M17.9 Dəqiqləşdirilməmiş qonartrozlar

M18 Birinci bilək-əldarağı oynağının artrozu

M18.0 Birinci bilək-əldarağı oynağını birincili ikitərəfli artrozu

M18.1 Birinci bilək-əldarağı oynağının digər birincili artrozları

Birinci bilək-əldarağı oynağının birincili artrozu:

- ƏGO
- birtərəfli

M18.2 Birinci bilək-əldarağı oynağının ikitərəfli posttravmatik artrozu

M18.3 Birinci bilək-əldarağı oynağının digər posttravmatik artrozları

Birinci bilək-əldarağı oynağının posttravmatik artrozu:

- ƏGO
- birtərəfli

M18.4 Birinci bilək-əldarağı oynağının digər ikincili ikitərəfli artrozları

M18.5 Birinci bilək-əldarağı oynağının digər ikincili artrozları

Birinci bilək-əldarağı oynağının ikincili artrozu:

- ƏGO
- birtərəfli

M18.9 Birinci bilək-əldarağı oynağının dəqiqləşdirilməmiş artrozu

M19 Digər artrozlar

[lokalizasiya koduna görə yuxarı bax]

Çıxarılıb: onurğanın artrozu (M47.–)

pəncənin rigid baş barmağı (M20.2)

poliartroz (M15.–)

M19.0 Digər oynaqların birincili artrozu

ƏGO birincili artroz

M19.1 Digər oynaqların posttravmatik artrozu

ƏGO posttravmatik artroz

M19.2 Digər ikincili artroz

ƏGO ikincili artroz

M19.8 Digər dəqiqləşdirilmiş artroz

M19.9 Dəqiqləşdirilməmiş artroz

Oynaqların digər zədələnmələri (M20-M25)

Çıxarılıb: onurğanın oynaqları (M40-M54)

M20 Əl və ayaq barmaqlarının qazanılma deformasiyaları

Çıxarılıb: əl və ayaq barmaqlarının qazanılma yoxluğu (Z89.–)
anadangəlmə:

- əl və ayaq barmaqlarının olmaması (Q71.3, Q72.3)
- əl və ayaq barmaqlarının deformasiya və inkişaf anomaliyaları (Q66.–, Q68- Q70, Q74.–)

M20.0 Barmaq(-ların) deformasiyaları

Durna boynu və bütönyöz (yaxa sancağı) şəklində deformasiya

Çıxarılıb: təbil çubuğuna bənzər barmaqlar (R68.3)

ovucun fassial fibromatozu [Dyupyuitren] (M72.0)

«şıqqıldayan» barmaq (M65.3)

M20.1 Baş barmağın (qazanılma) xaricə əyilməsi (hallus valgus)

Baş barmağın bursiti

M20.2 Rigid ayaq baş barmağı

M20.3 Ayaq baş barmağının (qazanılmış) digər deformasiyaları

Baş barmağının içəri əyilməsi (hallus valgus)

M20.4 Çəkiçəbənzər ayaq baş barmaqları (qazanılmış)

M20.5 Ayaq baş barmağının(-larının) digər (qazanılma) deformasiyaları

M20.6 Ayaq baş barmağının (-larının) dəqiqləşdirilməmiş qazanılma deformasiyaları

M21 Ətrafların digər qazanılma deformasiyaları

[lokalizasiya koduna görə yuxarı bax]

Çıxarılıb: ətrafların qazanılma olmaması (Z89.–)

əl və ayaq baş barmaqların qazanılma deformasiyaları (M20.–)

anadangəlmə:

- ətrafların olmaması (Q71-Q73)
 - ətrafların inkişaf anomaliyaları və deformasiyaları (Q65-Q66, Q68-Q74)
- coxa plana (M91.2)

M21.0 Digər rubrikalarda təsnif olunmayan valqus deformasiya

Çıxarılıb: metatarsus valgus (Q66.6)

daban-valqus əyrirəncəliyi (Q66.4)

M21.1 Digər rubrikalarda təsnif olunmayan varus deformasiya

Çıxarılıb: metatarsus varus (Q66.2)

tibia vara (M92.5)

M21.2 Bükücü deformasiya

M21.3 Əlin və ya pəncənin sallanması (qazanılma)

M21.4 Yastı pəncə [pes planus] (qazanılma)

Çıxarılıb: anadangəlmə yastı pəncə [pes planus] (Q66.5)

M21.5 Qazanılma caynağabənzər əl, çəpəllik, boş pəncə (yüksək tağla) və pəncənin əyriliyi (əyrirəncəlik)

Çıxarılıb: qazanılma kimi təsdiq edilməmiş pəncənin əyilməsi (Q66.8)

M21.6 Pəncənin və topuqların digər qazanılma deformasiyaları

Çıxarılıb: pəncə barmaqlarının (qazanılma) deformasiyaları (M20.1-M20.6)

M21.7 Ətrafların müxtəlif uzunluğu (qazanılma)

- M21.8** Ətrafların dəqiqləşdirilmiş digər deformasiyaları
M21.9 Ətrafların dəqiqləşdirilməmiş qazanılma deformasiyası

M22 Diz qapağının zədələnməsi

Çıxarılıb: diz qapağının çıxığı (S83.0)

- M22.0** Diz qapağının adəti çıxığı
M22.1 Diz qapağının adəti burxulması
M22.2 Diz qapağı və bud sümüyü arasında pozğunluq **M22.3** Diz qapağının digər pozğunluqları
M22.4 Diz qapağının xondromalyasiyası
M22.8 Diz qapağının digər zədələnmələri
M22.9 Diz qapağının dəqiqləşdirilməmiş zədələnməsi

M23 Dizin oynaqdaxili zədələnməsi

Zədələnmənin lokalizasiyasını göstərən aşağıdakı yarım-təsnifat (əlavə 5-ci rəqəmlər) M23.-rubrikasında olan yarım-rubrikalarda istifadə üçün verilmişdir . Bu sinfin əvvəlindəki qeydə də baxın:

- .0 Çoxsaylı lokalizasiya
 1 Ön xaçabənzər bağ və ya Medial meniskin ön buynuzu
 2 Arxa xaçabənzər bağ və ya Medial meniskin arxa buynuzu
 3 Daxili kollateral bağ və ya Digər və dəqiqləşdirilməmiş medial menisk
 4 Xarici kollateral bağ və ya Lateral meniskin ön buynuzu
 5 Lateral meniskin arxa buynuzu
 6 Digər və dəqiqləşdirilməmiş lateral menisk
 7 Kapsulyar bağ
 9 Dəqiqləşdirilməmiş bağ və ya Dəqiqləşdirilməmiş menisk

Çıxarılıb: ankiroz (M24.6)

hazırkı travma – dizin və aşağı ətrafların travmasına bax (S80-S89)

dizin deformasiyası (M21.-)

diz qapağının zədələnməsi (M22.-)

parçalayan osteoxondrit (M93.2)

təkrar olunan tam və ya natamam çıxıqlar (M24.4)

təkrar olunan tam və ya natamam çıxıqlar:

- diz qapağının (M22.0-M22.1)

- M23.0** Kistoz menisk
M23.1 Diskəbənzər menisk (anadangəlmə)
M23.2 Keçmiş travma və cırılma nəticəsində meniskin zədələnməsi
 Menisk buynuzunun keçmiş qopması
M23.3 Meniskin digər zədələnmələri
 Degenerativ menisk
 Ayrılmış menisk
 Fiksə olunmuş menisk
M23.4 Diz oynaqında sərbəst cisim
M23.5 Diz oynaqının xroniki qeyri-stabilliyi
M23.6 Diz oynaqı bağlarının digər spontan qopmaları
M23.8 Diz oynaqının digər daxili zədələnmələri
 Diz oynaqı bağlarının zəifliyi
 Diz oynaqında xırçiltı
M23.9 Diz oynaqının dəqiqləşdirilməmiş daxili zədələnməsi

- M24 Oynaqların digər spesifik zədələnmələri**
[lokalizasiya koduna görə yuxarı bax]
Çıxarılıb: hazırkı travma – oynaqların bədən nahiyələri üzrə travmalar koduna bax.
qanqlion (M67.4)
oynaqda xırçılıq (M23.8)
gicgah-alt çənə oynaqının pozğunluğu (K07.6)
- M24.0 Oynaqda sərbəst cisim**
Çıxarılıb: diz oynaqında sərbəst cisim (M23.4)
- M24.1 Oynaq qığırdağının digər pozğunluqları**
Çıxarılıb: xondrokalsinoz (M11.1-M11.2)
dizin oynaq daxili zədələnməsi (M23.–) kalsium mübadiləsinin pozğunluğu (E83.5)
oxronoz (E70.2)
- M24.2 Bağların zədələnməsi**
Bağların keçmiş travma ilə bağlı zəifliyi
Bağların ƏGO zəifliyi
Çıxarılıb: bağların irsi zəifliyi (M35.7)
diz bağlarının irsi zəifliyi (M23.5 -M23.8)
- M24.3 Oynağın başqa rubrikalarda təsnif olunmayan patoloji yerdəyişməsi və burxulması**
Çıxarılıb: oynaqın yerdəyişməsi və dislokasiyası:
 - anadangəlmə – sümük-əzələ sisteminin anadangəlmə anomaliya və deformasiyalarına bax (Q65-Q79)
 - hazırkı – oynaq və bağların bədən nahiyələri üzrə travmasına bax
 - təkrarlanan (M24.4)
- M24.4 Oynaqların təkrarlanan çıxıq və burxulmaları**
Çıxarılıb: diz oynaqının (M22.0-M22.1)
fəqərələrin burxulmaları (M43.3-M43.5)
- M24.5 Oynaqların kontrakturası**
Çıxarılıb: ətrafların qazanılma deformasiyaları (M20-M21)
oynaq kontrakturu olmadan yataq vətərinin kontrakturası (M67.1)
Dyupuyitren kontrakturası (M70.0)
- M24.6 Oynağın ankiлоzu**
Çıxarılıb: onurğanın (M43.2)
oynağın ankiлоz olmadan çətin hərəkətliyi (M25.6)
- M24.7 Sirkə kasasının protruziyası**
- M24.8 Oynaqların başqa rubrikalarda təsnif olunmayan digər dəqiqləşdirilmiş zədələnmələri**
Çıxarılıb: qalça-qamış bağı sindromu ilə birgə (M76.3)
- M24.9 Oynağın dəqiqləşdirilməmiş zədələnməsi**
- M25 Oynaqların başqa rubrikalarda təsnif olunmayan digər zədələnmələri**
[lokalizasiya koduna görə yuxarı bax]
Çıxarılıb: yerişin və hərəkətliliyin pozğunluğu (R26.–)
oynaq kisəsinin kirəcləşməsi (M71.4) çiyinin (oynağın) kirəcləşməsi (M75.3) vətərin kirəcləşməsi (M65.2)
M20-M21 rubrikalarında təsnif olunan deformasiyalar hərəkətin çətinləşməsi (R26.2)
- M25.0 Hemartroz**
Çıxarılıb: travma, hazırkı hadisə – oynaqların bədən nahiyələri üzrə travmasına bax
- M25.1 Oynağın fistulu**
- M25.2 Laxlayan oynaq**

M25.3 Oynağın digər qeyri-stabilliyi

Çıxarılıb: oynanın:

- bağların keçmiş travması (M24.2)
- oynaq protezinin xaric edilməsi ilə əlaqədar (M96.8) } ikincili qeyri-stabilliyi

M25.4 Oynaqda maye

Çıxarılıb: fambeziyada hidroartroz (A66.6)

M25.5 Oynaqda ağrı

M25.6 Oynağın başqa rubrikalarda təsnif olunmayan çətin hərəkətliyi

M25.7 Osteofit

M25.8 Oynaqların digər dəqiqləşdirilmiş xəstəlikləri

M25.9 Oynağın dəqiqləşdirilməmiş xəstəliyi

Birləşdirici toxumanın sistem zədələnməsi (M30-M36)

Daxil edilib: autoimmün xəstəliklər:

- ƏGO
- sistem kollagen (damar) xəstəlikləri:
- ƏGO
- sistem

Çıxarılıb: antifosfolipid sindromu (D68.6)

bir hüceyrə tipinin və ya bir orqanın zədələnməsi ilə müşahidə edilən autoimmün xəstəliklər (vəziyyətə uyğun rubrikalar üzrə kodlaşdırılır)

M30 Düyünlü poliarteriit və ona bənzər hallar

M30.0 Düyünlü poliarteriit

M30.1 Ağciyərlərin zədələnməsi ilə müşayiət olunan poliarteriit

Allergik qranulomatoz angiit

M30.2 Yuvenil poliarteriit

M30.3 Limfonodulyar dəri-selikli qışa sindromu [Kavasaki]

M30.8 Düyünlü poliarteriitlə bağlı digər hallar

Çarpaz poliangiit sindromu

M31 Digər nekrozlaşan vaskulopatiyalar

M31.0 Hiperhəssas angiit

Qudpasçer sindromu

M31.1 Trombotik mikroangiopatiya

Trombositopenik trombohemolitik purpura

M31.2 Ölümcül orta qranuloma

M31.3 Veqener qranulomatozu

Nekrozlaşan respirator qranulomatoz

M31.4 Aorta qövsü sindromu [Takayasu]

M31.5 Revmatik polimialgiya ilə nəhəng hüceyrəli arteriit

M31.6 Digər nəhəng hüceyrəli arteriitlər

M31.7 Mikroskopik poliangiitlər

Mikroskopik poliarteriitlər

Çıxarılıb: düyünlü poliarteriitlər (M30.0)

- M31.8 Digər dəqiqləşdirilmiş nekrozlaşan vaskulopatiyalar**
Hipokomplementemik vaskulit
- M31.9 Dəqiqləşdirilməmiş nekrozlaşan vaskulopatiya**
- M32 Sistem qırmızı qurdeşənəyi**
Çıxarılıb: qırmızı qurdeşənəyi (diskoid) (ƏGO) (L93.0)
- M32.0 Medikamentoz sistem qırmızı qurdeşənəyi**
Dərman preparatını müəyyənləşdirmək lazım gələrsə, xarici səbəblərin əlavə kodundan (XX sinif) istifadə edilir .
- M32.1† Digər orqan və ya sistemlərin zədələnməsi ilə müşayiət olunan sistem qırmızı qurdeşənəyi**
Libman-Saks xəstəliyi (I39.-*)
Sistem qırmızı qurdeşənəyində perikardit (I32.8*)
Sistemli qırmızı qurdeşənəyi:
• böyrəklərin zədələnməsi ilə (N08.5*, N16.4*)
• ağciyərlərin zədələnməsi ilə (J99.1*)
- M32.8 Sistem qırmızı qurdeşənəyinin digər formaları**
- M32.9 Dəqiqləşdirilməmiş sistem qırmızı qurdeşənəyi**
- M33 Dermatopolimiozit**
- M33.0 Gənclik dermatopolimioziti**
- M33.1 Digər dermatopolimiozidlər**
- M33.2 Polimiozit**
- M33.9 Dəqiqləşdirilməmiş dermatopolimiozit**
- M34 Sistemli skleroz**
Daxil edilib: sklerodermiya
Çıxarılıb: məhdud sklerodermiya (L94.0)
yenidoğulmuşun sklerodermiyası (P83.8)
- M34.0 Proqressivləşən sistemli skleroz**
- M34.1 CR(E)ST sindromu**
Kalsinozun, Reyno sindromunun, qida borusu disfunksiyasının, sklerodaktiliyanın və teleangiektaziyanın birləşməsi
- M34.2 Dərman preparatları və kimyəvi birləşmələrin təsirindən yaranan sistemli skleroz**
Səbəbi müəyyənləşdirmək lazım gələrsə, xarici səbəblərin (XX sinif) əlavə kodundan istifadə edilir.
- M34.8 Sistemli sklerozun digər formaları**
Sistemli skleroz:
• ağciyərlərin zədələnməsi ilə † (J99.1*)
• miopatiya ilə † (G73.7*)
- M34.9 Dəqiqləşdirilməmiş sistemli skleroz**
- M35 Birləşdirici toxumanın digər sistem zədələnmələri**
Çıxarılıb: perforasiya edən reaktiv kollagenoz (L87.1*)
- M35.0 Quru sindrom [Şeqren]**
Şeqren sindromu:
• keratokonyuktivitlə † (H19.3*)
• ağciyərlərin zədələnməsi ilə † (J99.1*)
• miopatiya ilə † (G73.7*)
• böyrəklərin tubulointestinal zədələnməsi ilə † (N16.4*)

- M35.1 Digər çarpaz sindromlar**
Birləşdirici toxumanın qarışıq xəstəliyi
Çıxarılıb: çarpaz poliangiit sindromu (M30.8)
- M35.2 Behçet xəstəliyi**
- M35.3 Revmatik polimialgiya**
Çıxarılıb: nəhəng hüceyrəli arteriitlə revmatik polimialgiya (M31.5)
- M35.4 Diffuz (eozinofil) fassiit**
- M35.5 Çox ocaqlı fibroskleroz**
- M35.6 Veber-Krisçenin residivləşən pannikuliti**
Çıxarılıb: pannikulit:
• ƏGO (M79.3)
• qurdeşənəyi (L93.2)
- M35.7 Artıq hərəkətlərlə müşayiət olunan hipermobil tərپənmə sindromu**
Ailəvi bağ zəifliyi
Çıxarılıb: Elers-Danlo sindromu (Q79.6)
bağların ƏGO zəifliyi (M24.2)
- M35.8 Birləşdirici toxumanın digər dəqiqləşdirilmiş sistem zədələnmələri**
- M35.9 Birləşdirici toxumanın dəqiqləşdirilməmiş sistem zədələnməsi**
ƏGO autoimmun (system) xəstəlik
ƏGO kollagen (vaskulyar) xəstəlik
- M36* Birləşdirici toxumanın digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərdə sistem zədələnmələri**
Çıxarılıb: digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərdə artropatiyalar (M14.–*)
- M36.0* Yenitörəmələrdə dermato(poli) miozit (C00-D48†)**
- M36.1* Yenitörəmələrdə artropatiya (C00-D48†)**
Artropatiya:
• leykemiya (C91-C95†)
• bədxassəli histiositozda (C96.8†)
• çox saylı mielomada (C90.0†)
- M36.2* Hemofiliyada artropatiya (D66-D68†)**
- M36.3* Digər qan xəstəliklərində artropatiyalar (D50-D76†)**
Çıxarılıb: Şenleyn-Henox purpurasında artropatiya (M36.4*)
- M36.4* Digər rubrikalarda təsnif olunan hiperhəssaslıq reaksiyalarında artropatiya**
Şenleyn-Henox purpurasında artropatiya (D69.0†)
- M36.8* Birləşdirici toxumanın digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərdə sistem zədələnmələri**
Birləşdirici toxumanın sistem zədələnməsi:
• hipoqammaqlobulinemiyada (D80.–†)
• oxronozda (E70.2†)

Dorsopatiyalar (M40-M54)

Zədələnmənin lokalizasiyasını göstərən aşağıdakı əlavə təsnifat (5-ci rəqəmlər) M50 və M51 rubrikaları istisna olmaqla «dorsopatiyalar» bölməsində olan müvafiq yarımrubrikalarda istifadə üçün verilmişdir. Bu sinfin əvvəlindəki qeyd də baxın:

- 0 Onurğanın çoxsaylı lokalizasiyası
- 1 Ənsə, I və II boyun fəqərələri nahiyəsinin
- 2 Boyun nahiyəsinin
- 3 Boyun-döş şöbəsinin
- 4 Döş şöbəsinin
- 5 Döş-bel şöbəsinin
- 6 Bel şöbəsinin
- 7 Bel-oma şöbəsinin
- 8 Oma və oma-büzdüm şöbəsinin
- 9 Dəqiqləşdirilməmiş lokalizasiya

Deformasiyaedən dorsopatiyalar (M40-M43)

M40 Kifoz və lordoz

[lokalizasiya koduna görə yuxarı bax]

Çıxarılıb: kifoskolioz (M41.–)

kifoz və lordoz:

- anadangəlmə (Q76.4)
- tibbi proseduralardan sonra (M96.–)

M40.0 Duruş kifozu

Çıxarılıb: onurğanın osteoxondrozu (M42.–)

M40.1 Digər ikincili kifozlar

M40.2 Digər və dəqiqləşdirilməmiş kifozlar

M40.3 Düz bel sindromu

M40.4 Digər lordozlar

Lordoz:

- qazanılmış
- postural

M40.5 Dəqiqləşdirilməmiş lordoz

M41 Skolioz

[lokalizasiya koduna görə yuxarı bax]

Daxil edilib: kifoskolioz

Çıxarılıb: anadangəlmə skolioz:

- ƏGO (Q67.5)
- sümüklərin inkişaf qüsuru nəticəsində (Q76.3)
- duruş(postural) (Q67.5)

ürəyin kifoskolyotik xəstəliyi (I27.1)

tibbi proseduralardan sonra (M96.–)

M41.0 İnfantil idiopatik skolioz

M41.1 Gənclik idiopatik skoliozu

Yeniyetmələrdə skolioz

M41.2 Digər idiopatik skoliozlar

- M41.3 Torakogen skolioz**
- M41.4 Sinir-əzələ skoliozu**
Serebral iflic, Fridrix ataksiyası, poliomielit və digər sinir-əzələ pozğunluqları nəticəsində ikincili skolioz
- M41.5 Digər ikincili skoliozlar**
- M41.8 Skoliozun digər formaları**
- M41.9 Dəqiqləşdirilməmiş skolioz**
- M42 Onurğanın osteoxondrozu**
[lokalizasiya koduna görə yuxarı bax]
- M42.0 Onurğanın gənclik osteoxondrozu**
- Kalve xəstəliyi
 - Şeyerman xəstəliyi
- Çıxarılıb:* duruş (postural) kifozu (M40.0)
- M42.1 Yaşlılarda onurğanın osteoxondrozu**
- M42.9 Onurğanın dəqiqləşdirilməmiş osteoxondrozu**
- M43 Digər deformasiyaedən dorsopatiyalar**
[lokalizasiya koduna görə yuxarı bax]
- Çıxarılıb:* anadangəlmə spondilyoz və spondilolistoz (Q76.2) onurğanın natamamlığı (Q76.3-Q76.4) Klippel-Feyl sindromu (Q76.1) lümbalizasiya və sakralizasiya (Q76.4) platispondiliya (Q76.4) spina bifida occulta (Q76.0) onurğanın əyilməsi:
- osteoporozda (M80-M81)
 - Pecet xəstəliyi (sümüklərin) (deformasiyaedən osteit) (M88.–)
- M43.0 Spondiloliz**
- M43.1 Spondilolistez**
- M43.2 Onurğa sütununun digər birləşmələri**
Bel oynaqlarının ankiлоzu
- Çıxarılıb:* ankiлоzlaşan spondilit (M45) artrodezlə bağlı hal (Z98.1) birləşmə və ya artrodezdən sonra psevdartroz (M96.0)
- M43.3 Mielopatiya ilə natamam adəti atlanto-aksial çıxıq**
- M43.4 Digər natamam adəti atlanto-aksial çıxıqlar**
- M43.5 Fəqərələrin digər natamam adəti çıxıqları**
Çıxarılıb: BBTO biomexaniki zədələnmələr (M99.–)
- M43.6 Əyriboyunluq**
Çıxarılıb: əyriboyunluq:
- anadangəlmə döş-körpüçük-məməyəbənzer (Q68.0)
 - hazırkı travma-onurğanın bədən nahiyələri üzrə travmasına bax
 - doğuş travması nəticəsində (P15.2)
 - psixogen (F45.8)
 - spastik (G24.3)
- M43.8 Digər dəqiqləşdirilmiş deformasiyaedən dorsopatiyalar**
Çıxarılıb: kifoz və lordoz (M40.–) skolioz (M41.–)
- M43.9 Dəqiqləşdirilməmiş deformasiyaedən dorsopatiya**
ƏGO skolioz

Spondilopatiyalar (M45-M49)

- M45 Ankilozlaşan spondilit**
[lokalizasiya koduna görə yuxarı bax]
Daxil edilib: Onurğanın revmatoid artriti
Çıxarılıb: Reyter xəstəliyində artropatiya (M02.3)
Behçet xəstəliyi (M35.2)
gənclik spondiliti (ankilozlaşan) (M08.1)
- M46 Digər iltihabi spondilopatiyalar**
[lokalizasiya koduna görə yuxarı bax]
- M46.0 Onurğanın entezopatiyası**
Onurğa bağlarının və əzələlərinin birləşməsinin pozğunluğu
- M46.1 Başqa rubrikalarda təsnif olumayan sakroileit**
- M46.2 Fəqərələrin osteomieliti**
- M46.3 Fəqərəarası disklərin (piogen) infeksiyası**
İnfeksiyon agenti müəyyənləşdirmək lazım gələrsə, əlavə koddan istifadə edilir (B95-B97)
- M46.4 Dəqiqləşdirilməmiş dissit**
- M46.5 Digər infeksiyon spondilopatiyalar**
- M46.8 Digər dəqiqləşdirilmiş iltihabi spondilopatiyalar**
- M46.9 Dəqiqləşdirilməmiş iltihabi spondilopatiyalar**
- M47 Spondilyoz**
[lokalizasiya koduna görə yuxarı bax]
Daxil edilib: onurğanın artrozu və ya osteoartriti fasetli oynaqların degenerasiyası
- M47.0† Ön spinal və ya vertebral arteriyanın sıxılma sindromu (G99.2*)**
- M47.1 Mielopatiya ilə digər spondilyozlar** Onurğa beyninin spondilogen sıxılması †
(G99.2) *Çıxarılıb:* fəqərələrin çıxığı (M43.3-M43.5)
- M47.2 Radikulopatiya ilə digər spondilyozlar**
- M47.8 Digər spondilyozlar**
Mielopatiya və ya radikulopatiyasız:
- boyun spondilyozu
 - bel-oma spondilyozu
 - döş spondilyozu
- M47.9 Dəqiqləşdirilməmiş spondilyoz**
- M48 Digər spondilopatiyalar**
[lokalizasiya koduna görə yuxarı bax]
- M48.0 Spinal stenoz**
Kaudal stenoz
- M48.1 Ankilozlaşan Forestye hiperostoza**
Diffuz idiopatik skelet hiperostoza
- M48.2 «Öpüşən» fəqərələr**
- M48.3 Travmatik spondilopatiya**
- M48.4 Onurğanın artıq dərəcədə gərginlik ilə bağlı sınığı**
Onurğanın gərginlik sınığı

- M48.5 Onurğanın başqa rubrikalarda təsnif olunmayan dağılması**
 Onurğanın ƏGO dağılması
 Onurğanın ƏGO pazabənzər deformasiyası
Çıxarılıb: onurğanın osteoporozda dağılması (M80.–)
 hazırkı travma – bədən nahiyələri üzrə travmalar koduna bax.
- M48.8 Digər dəqiqləşdirilmiş spondilopatiyalar**
 Arxa uzunsov bağın ossifikasiyası
- M48.9 Dəqiqləşdirilməmiş spondilopatiya**
- M49* Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərdə spondilopatiya**
 [lokalizasiya koduna görə yuxarı bax]
Çıxarılıb: psoriatik və enteropatik artropatiya (M07.–*, M09.–*)
- M49.0* Onurğanın vərəmi (A18.0†)**
 Pott donqarı
- M49.1* Brusellyoz spondiliti (A23.–†)**
- M49.2* Enterobakterial spondilit (A01-A04†)**
- M49.3* Digər rubrikalarda təsnif olunan başqa infeksiyon və parazitar xəstəliklərdə spondilopatiyalar**
Çıxarılıb: bel quruluşunda neyropatik spondilopatiya (M49.4*)
- M49.4* Neyropatik spondilopatiya**
 Neyropatik spondilopatiya:
 • siringomieliya və siringobulbiyada (G95.0†)
 • bel buruluşunda [tabes dorsalis] (A52.1†)
- M49.5* Onurğanın digər rubrikalarda təsnif olunan digər xəstəliklərdə zədələnməsi**
 Onurğanın metastatik sınığı (C79.5†)
- M49.8* Digər rubrikalarda təsnif olunan başqa xəstəliklərdə spondilopatiyalar**

Digər dorsopatiyalar (M50-M54)

Çıxarılıb: hazırkı travma – bədən nahiyələri üzrə onurğanın travmasına bax.
 ƏGO dissit (M46.4)

- M50 Boyun şöbəsinin fəqərəarası disklərinin zədələnməsi**
Daxil edilib: boyun şöbəsinin fəqərəarası disklərinin ağrı sindromu ilə zədələnməsi boyun-döş şöbəsinin fəqərəarası disklərinin zədələnməsi
- M50.0† Boyun şöbəsinin fəqərəarası disklərinin mielopatiya ilə zədələnməsi (G99.2*)**
- M50.1 Boyun şöbəsinin fəqərəarası disklərinin radikulopatiya ilə zədələnməsi**
Çıxarılıb: ƏGO çiyin radikuliti (M54.1)
- M50.2 Boyun şöbəsinin fəqərəarası disklərinin digər tipli yerdəyişməsi**
- M50.3 Boyun şöbəsinin fəqərəarası disklərinin digər degenerasiyası**
- M50.8 Boyun şöbəsinin fəqərəarası disklərinin digər zədələnmələri**

- M50.9** Boyun şöbəsinin fəqərəarası disklərinin dəqiqləşdirilməmiş zədələnməsi
- M51** Digər şöbələrin fəqərəarası disklərinin zədələnmələri
Daxil edilib: döş, döş-bel, bel-oma şöbələrinin fəqərəarası disklərinin zədələnməsi
- M51.0†** Bel və digər şöbələrin fəqərəarası disklərinin mielopatiya ilə zədələnmələri (G99.2*)
- M51.1†** Bel və digər şöbələrin fəqərəarası disklərinin radikulopatiya ilə zədələnmələri (G55.1*)
Fəqərəarası disklərin zədələnməsi nəticəsində işias
Çıxarılıb: ƏGO bel radikuliti (M54.1)
- M51.2** Fəqərəarası diskin digər dəqiqləşdirilmiş yerdəyişməsi
Fəqərəarası disklərin yerdəyişməsi nəticəsində lümbaço
- M51.3** Fəqərəarası diskin digər dəqiqləşdirilmiş degenerasiyası
- M51.4** Şmorle düyünləri [yırıqları]
- M51.8** Fəqərəarası diskin digər dəqiqləşdirilmiş zədələnməsi
- M51.9** Fəqərəarası diskin dəqiqləşdirilməmiş zədələnməsi
- M53** Digər rubrikalarda təsnif olunmayan başqa dorsopatiyalar
[lokalizasiya koduna görə yuxarı bax]
- M53.0** Kəllə-boyun sindromu
Simpatik arxa boyun sindromu
- M53.1** Boyun-çiyin sindromu
Çıxarılıb: boyun şöbəsinin fəqərəarası diskinin zədələnməsi (M50.–)
infratorakal sindrom [bazu kələfinin zədələnməsi] (G54.0)
- M53.2** Spinal qeyri-sabitlik
- M53.3** Başqa rubrikalarda təsnif olunmayan oma-büzdüm pozğunluğu
Koksikodiniya
- M53.8** Digər dəqiqləşdirilmiş dorsopatiyalar
- M53.9** Dəqiqləşdirilməmiş dorsopatiya
- M54** Dorsalgiya
[lokalizasiya koduna görə yuxarı bax]
Çıxarılıb: psixogen dorsalgiya (F45.4)
- M54.0** Onurğanı və boyun şöbəsini zədələyən pannikulit
Çıxarılıb: ƏGO (M79.3)
qurdeşənəyi (L93.2)
residivləşən (Veber-Krisçen) (M35.6) } pannikulit(-i)
- M54.1** Radikulopatiya
Nevrit və ya radikulit:
• ƏGO çiyin
• ƏGO bel
• ƏGO bel-oma
• ƏGO döş
ƏGO radikulit
Çıxarılıb: ƏGO nevrit və nevralgiya (M79.2)
radikulopatiya:
• boyun şöbəsinin fəqərəarası disklərinin zədələnməsində (M50.1)
• bel və digər şöbələrin fəqərəarası disklərinin zədələnməsində (M51.1)
• spondilyozda (M47.2)

M54.2 Servikalgiya

Çıxarılıb: fəqərəarası diskin zədələnməsi nəticəsində servikalgiya (M50.–)

M54.3 İşias

Çıxarılıb: oturaq sinirinin zədələnməsi (G57.0)

işias:

- fəqərəarası diskin zədələnməsi nəticəsində (M51.1)
- lümbaço ilə (M54.4)

M54.4 İşiasla gedən lümbaço

Çıxarılıb: fəqərəarası diskin zədələnməsi nəticəsində (M51.1)

M54.5 Belin aşağı hissəsində ağrı

Bel ağrısı

Belin aşağı hissəsində gərginlik

ƏGO lümbaço

Çıxarılıb: lümbaço:

- fəqərəarası diskin yerdəyişməsi nəticəsində (M51.2)
- işiasla (M54.4)

M54.6 Onurğanın döş şöbəsində ağrı

Çıxarılıb: fəqərəarası diskin zədələnməsi nəticəsində (M51.–)

M54.8 Digər dorsalgiya

M54.9 Dəqiqləşdirilməmiş dorsalgiya

Beldə ƏGO ağrı

**Yumşaq toxumaların xəstəlikləri
(M60-M79)**

**Əzələlərin xəstəlikləri
(M60-M63)**

Çıxarılıb: dermatopolimiozit (M33.–)

əzələ distrofiya və miopatiyaları (G71-G72)

miopatiyalar:

- amiloidozda (E85.–)
- düyünlü poliarteriitdə (M30.0)
- revmatoid artritdə (M05.3)
- sklerodermiyada (M34.–)
- Şeqren sindromunda (M35.0)
- sistem qırmızı qurdeşənəyində (M32.–)

M60 Miozit

[lokalizasiya koduna görə yuxarı bax]

M60.0 İnfeksion miozit

Tropik polimiozit

İnfeksion amili müəyyənləşdirmək lazım gələrsə, əlavə koddan istifadə edilir (B95-B98)

M60.1 İnterstisial miozit

M60.2 Yumşaq toxumaların başqa rubrikalarda təsnif olunmayan, yad cisimlə əlaqədar granuloması

Çıxarılıb: dəri və dərialtı toxumanın yad cisimlə əlaqədar granuloması (L92.3)

M60.8 Digər miozidlər

- M60.9** Dəqiqləşdirilməmiş miozit
- M61** Əzələlərin ossifikasiya və kalsifikasiyası
[lokalizasiya koduna görə yuxarı bax]
- M61.0** Ossifikasiya edən travmatik miozit
- M61.1** Proqressivləşən, ossifikasiya edən miozit
Proqressivləşən ossifikasiya edən fibrodisplaziya
- M61.2** Əzələlərin paralitik ossifikasiya və kalsifikasiyası
Tetraplegiya və ya paraplegiya ilə əlaqədar ossifikasiya edən miozit
- M61.3** Əzələlərin yanıqla əlaqədar ossifikasiya və kalsifikasiyası
Yanıqla əlaqədar ossifikasiya edən miozit
- M61.4** Əzələnin digər kalsifikasiyası
Çıxarılıb: kalsifikasiya olunan tendinit (M65.2)
kalsifikasiya olunan tendinit: çiyin (M75.3)
- M61.5** Əzələnin digər ossifikasiyası
- M61.9** Əzələnin dəqiqləşdirilməmiş ossifikasiya və kalsifikasiyası
- M62** Əzələnin digər zədələnmələri
[lokalizasiya koduna görə yuxarı bax] *Çıxarılıb:* qıcolma və spazm (R25.2) mialgiya (M79.1)
miopatiya:
• alkoqoldan (G72.1)
• dərmandan (G72.0)
«bükülməz adam» sindromu (G25.8)
- M62.0** Əzələnin ayrılması
- M62.1** Əzələnin digər cırılması (qeyri-travmatik)
Çıxarılıb: vətərin qırılması (M66.–)
Əzələnin travmatik cırılması - əzələlərin bədən nahiyələri üzrə travmasına bax.
- M62.2** Əzələnin işemik infarktı
Qeyri-travmatik sıxılma sindromu
Çıxarılıb: sıxılma sindromu (T79.6)
əzələnin travmatik işemiyası (T79.6)
Folkmanın işemik kontrakturası (T79.6)
- M62.3** İmmobilizasiya sindromu (paraplegik)
- M62.4** Əzələnin kontrakturası
Çıxarılıb: oynağın kontrakturası (M24.5)
- M62.5** Əzələnin başqa rubrikalarda təsnif olunmayan atrofiyası və üzülməsi
Əzələnin BBTO diffuz atrofiyası
- M62.6** Əzələ deformasiyası
Çıxarılıb: hazırki travma - əzələlərin bədən nahiyəsi üzrə travmasına bax.
- M62.8** Əzələlərin digər dəqiqləşdirilmiş zədələnmələri
Əzələ yırtığı (kapsulyar)
- M62.9** Əzələlərin dəqiqləşdirilməmiş pozğunluğu
- M63*** Əzələnin digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərlə bağlı zədələnmələri
Çıxarılıb: miopatiya:
• endokrin xəstəliklərdə (G73.5*)
• maddələr mübadiləsi pozğunluqlarında (G73.6*)

M63.0* Digər rubrikalarda təsnif olunan bakterial xəstəliklərdə miozitlər

Miozit:

- cüzamda [Hansen xəstəliyi] (A30.-†)
- sifilisdə (A51.4†, A52.7†)

M63.1* Digər rubrikalarda təsnif olunan protozoy və parazitar xəstəliklərdə miozitlər

Miozit:

- sistiserkozda (B69.8†)
- şistomiazda bilarsioz (B65.-†)
- toksoplazmozda (B58.8†)
- trixinellyozda (B75†)

M63.2* Digər rubrikalarda təsnif olunan infeksiyon xəstəliklərdə miozit

Mikozda miozit (B35-B49†)

M63.3* Sarkoidozda miozit (D86.8†)

M63.8* Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərdə başqa əzələ pozğunluqları

Sinovial qişaların və vətərlərin zədələnməsi (M65-M68)

M65 Sinovitlər və tenosinovitlər

[lokalizasiya koduna görə yuxarı bax]

Çıxarılıb: əlin və biləyin xroniki krepitasiya edən sinoviti (M70.0)

hazırkı travma - vətər və ya bağların bədən nahiyələri üzrə travmasına bax. yumşaq toxumaların təzyiq, yüklənmə və artıq dərəcədə yüklənmə ilə bağlı xəstəlikləri (M70.-)

M65.0 Vətər qişasının absesi

Bakterial agenti müəyyənləşdirmək lazım gələrsə, əlavə koddan (B95-B96) istifadə edilir.

M65.1 Digər infeksiyon (teno)sinovitlər

M65.2 Kalsifikasiyalaşan tendinit

Çıxarılıb: çiyinin (M75.3)

dəqiqləşdirilmiş tendinitlər (M75-M77)

M65.3 Şıqqıldayan barmaq

Vətərin düyün xəstəliyi

M65.4 Mil sümüyünün bizəbənzər çıxıntısının tenosinoviti [de Kerven sindromu]

M65.8 Digər sinovit və tenosinovitlər

Qeyri-stabil bud-çanaq oynağı

M65.9 Dəqiqləşdirilməmiş sinovit və tenosinovit

M66 Sinovial qişanın və vətərin spontan cırılması

[lokalizasiya koduna görə yuxarı bax]

Daxil edilib: toxumaların davamlılığının azalması ilə bağlı adi gərginlik nəticəsində cırılması

Çıxarılıb: retatorun sıxılma sindromu (M75.1)

travmatik cırılma (normal toxumalara artıq dərəcədə qüvvənin təsiri nəticəsində) -vətərlərin bədən nahiyələri üzrə travmasına bax.

- M66.0 Dizaltı kistanın cırılması**
- M66.1 Sinovial qişanın cırılması**
Sinovial kistanın cırılması
Çıxarılıb: dizaltı kistanın cırılması (M66.0)
- M66.2 Açıq vətərlərin spontan qırılması**
- M66.3 Bükücü vətərlərin spontan qırılması**
- M66.4 Digər vətərlərin spontan qırılması**
- M66.5 Dəqiqləşdirilməmiş vətərlərin spontan qırılması**
Vətər-əzələ birləşməsinin spontan qeyri-travmatik qırılması
- M67 Sinovial qişaların və vətərlərin digər zədələnmələri**
Çıxarılıb: Dyunyuitrenin fassial ovuc fibromatozu (M72.0)
ƏGO tendinit (M77.9)
vətərlərdə lokalizasiya olunan ksantomatoz (E78.2)
- M67.0 Qısa (qazanılma) daban [Axill] vətəri**
- M67.1 Vətərlərin (yataqlarının) digər kontrakturası**
Çıxarılıb: oynaqın kontrakturası ilə (M24.5)
- M67.2 Başqa rubrikalarda təsnif olunmayan sinovial hipertrofiya**
Çıxarılıb: xovlu-düyünlü (villonodulyar) sinovit (piqmetli) (M12.2)
- M67.3 Miqrasiya edən sinovit**
Toksik sinovit
Çıxarılıb: palindrom revmatizm (M12.3)
- M67.4 Qanqlion**
Vətər və ya oynaqın(yatağın) qanqlionu
Çıxarılıb: kista:
 - sinovial kisəciyin (M71.2-M71.3)
 - sinovial qişanın (M71.2-M71.3)frambeziyada qanqlion (A66.6)
- M67.8 Sinovial qişanın və vətərin digər dəqiqləşdirilmiş zədələnmələri**
- M67.9 Sinovial qişanın və vətərin dəqiqləşdirilməmiş zədələnmələri**
- M68* Sinovial qişaların və vətərlərin digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərdə zədələnməsi**
- M68.0* Digər rubrikalarda təsnif olunan bakterial xəstəliklərdə sinovit və tenosinovit**
Sinovit və tenosinovit:
 - qonoreyada (A54.4†)
 - sifilisdə (A52.7†)
 - vərəmdə (A18.0†)
- M68.8* Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərdə sinovial qişaların və vətərlərin başqa zədələnmələri**

Yumşaq toxumaların digər xəstəlikləri (M70-M79)

M70 Yumşaq toxumaların təzyiç, yüklənmə və artıq dərəcədə yüklənmə ilə bağlı xəstəlikləri

[lokalizasiya koduna görə yuxarı bax]

Çıxarılıb: yumşaq toxumaların peşə xəstəlikləri

Çıxarılıb: bursit:

- ƏGO (M71.9)
 - çiyinin (M75.5)
- yataq yarası və təzyiçə məruz qalmış sahə (L89.–)
entezopatiyalar (M76-M77)

M70.0 Bilək və əlin xroniki kreptasiyaedən sinoviti

M70.1 Əlin bursiti

M70.2 Dirsek çıxıntısının bursiti

M70.3 Dirsek oynaqının digər bursitləri

M70.4 Prepatelyar bursit

M70.5 Diz oynaqının digər bursitləri

M70.6 Böyük burmanın (bud sümüyünün) bursiti

Böyük burmanın (bud sümüyünün) tendiniti

M70.7 Budun digər bursitləri

Oturaq bursit

M70.8 Yumşaq toxumaların təzyiç, yüklənmə və artıq dərəcədə yüklənmə ilə bağlı digər xəstəlikləri

M70.9 Yumşaq toxumaların təzyiç, yüklənmə və artıq dərəcədə yüklənmə ilə bağlı dəqiqləşdirilməmiş xəstəliyi

M71 Digər bursopatiyalar

[lokalizasiya koduna görə yuxarı bax]

Çıxarılıb: ayaq baş barmağının bursiti (M20.1)

təzyiç, yüklənmə və artıq dərəcədə yüklənmə ilə bağlı olan bursit (M70.–)
entezopatiyalar (M76-M77)

M71.0 Sinovial kisənin absesi

M71.1 Digər infeksiyon bursitlər

M71.2 Dizaltı nahiyənin sinovial [Beyker] kistası

Çıxarılıb: cırılma ilə (M66.0)

M71.3 Sinovial kisənin digər kistası

ƏGO sinovial sist

Çıxarılıb: cırılma ilə sinovial kista (M66.1)

M71.4 Sinovial kisəyə kalsiumun çökməsi

Çıxarılıb: çiyində (M75.3)

M71.5 Başqa rubrikalarda təsnif olunmayan digər bursitlər

Çıxarılıb: bursit:

- ƏGO (M71.9)
- çiyinin (M75.5)
- qamış sümüyünün kollateral Pelleqrini-Ştidi (M76.4)

M71.8 Digər dəqiqləşdirilmiş bursopatiyalar

M71.9 Dəqiqləşdirilməmiş bursopatiya

ƏGO bursit

- M72 Fibroplastik pozğunluq**
[lokalizasiya koduna görə yuxarı bax]
Çıxarılıb: retroperitoneal fibromatoz (D48.3)
- M72.0 Fassial ovuc fibromatozu [Dyüpyuitren]**
- M72.1 Barmaqların arxa səthində birləşdirici toxuma düyünləri**
- M72.2 Fassial ayaqaltı fibromatoz**
Ayaqaltı fassit
- M72.4 Pseudosarkomatoz fibromatoz**
Düyünlü fassit
- M72.6 Nekrozlaşan fassit**
İnfeksiyon agentini identifikasiya etmək lazım gələrsə, əlavə koddan istifadə edin
- M72.8 Digər fibroplastik pozğunluqlar**
Əzələ absesi
Çıxarılıb: fassitlər:
- diffuz (eozinofil) (M35.4)
 - nekrozlaşan (M72.6)
 - düyünlü (M72.4)
 - perirenal:
 - ƏGO (N13.5)
 - infeksiya ilə (N13.6)
 - plantar (ayaqaltı) (M72.2)
- M72.9 Dəqiqləşdirilməmiş fibroplastik pozğunluqlar**
ƏGO fassit
ƏGO fibromatoz
- M73* Yumşaq toxumaların digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərdə zədələnməsi**
[lokalizasiya koduna görə yuxarı bax]
- M73.0* Qonokokk bursiti (A54.4†)**
- M73.1* Sifilitik bursit (A52.7†)**
- M73.8* Yumşaq toxumaların digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərdə başqa zədələnməsi**
- M75 Çiyinin zədələnməsi**
Çıxarılıb: əl-çiyin sindromu (M89.0)
- M75.0 Çiyinin adgeziv kapsuliti**
«Donmuş çiyin» sindromu
Çiyinin periarteriiti
- M75.1 Çiyin rotatorunun sıxılması sindromu**
Travmatik olması dəqiqləşdirilmədən çiyin qurşağı əzələsinin və ya mil sümüyü üstü əzələnin cırılma və ya qırılması (tam) (natamam)
Supraspinal sindrom
- M75.2 İkibaşlı əzələnin tendiniti**
- M75.3 Çiyinin kalsifikasiyalaşan tendiniti**
Çiyinin sinovial kisəsinə kalsiumun çökməsi
- M75.4 Çiyinin zərbə sindromu**
- M75.5 Çiyinin bursiti**
- M75.8 Çiyinin digər zədələnmələri**
- M75.9 Çiyinin dəqiqləşdirilməmiş zədələnməsi**

- M76 Pəncə istisna olmaqla aşağı ətrafların entezopatiyaları**
 [lokalizasiya koduna görə yuxarı bax]
Qeyd: «bursit», «kapsulit» və «tendinit» terminləri çox zaman dəqiq differensiasiya olmadan müxtəlif periferik bağların və ya əzələ birləşmələrinin pozğunluqlarını ifadə etmək üçün işlədilir. Bu halların əksəriyyəti bu lokalizasiyalı zədələnmələr üçün ümumi olan «entezopatiyalar» adı altında birləşdirilir.
Çıxarılıb: təzyiq, yüklənmə və artıq dərəcədə yüklənmə ilə bağlı olan bursit (M70.–)
- M76.0 Sağrı əzələlərinin tendiniti**
- M76.1 Bel əzələlərinin tendiniti**
- M76.2 Qalça darağı əzələlərinin tendiniti**
- M76.3 Qalça-qamış bağı sindromu**
- M76.4 Qamış kollateral [Pelleqrini-Ştidi] bursiti**
- M76.5 Diz qapağı nahiyəsinin tendiniti**
- M76.6 Daban [Axill] vətərinin tendiniti**
 Daban [Axill] vətərinin bursiti
- M76.7 İncik sümüyünün tendiniti**
- M76.8 Pəncə istisna olmaqla aşağı ətrafın digər entezopatiyaları**
 Ön qamış əzələsi sindromu
 Arxa qamış əzələsinin tendiniti
- M76.9 Aşağı ətrafın dəqiqləşdirilməmiş entezopatiyası**
- M77 Digər entezopatiyalar**
 [lokalizasiya koduna görə yuxarı bax]
Çıxarılıb: bursit:
- ƏGO (M71.9)
 - təzyiq, yüklənmə, artıq dərəcədə yüklənmə nəticəsində (M70.–)
 osteofit (M25.7)
 onurğanın entezopatiyası (M46.0)
- M77.0 Medial epikondilit**
- M77.1 Lateral epikondilit**
 Tennisçi dirsəyi
- M77.2 Biləyin periartriti**
- M77.3 Daban periartriti**
- M77.4 Metatarzalgıya**
Çıxarılıb: Morton metatarzalgıyası (G57.6)
- M77.5 Pəncənin digər entezopatiyaları**
- M77.8 Başqa rubrikalarda təsnif olunmayan digər entezopatiyalar**
- M77.9 Dəqiqləşdirilməmiş entezopatiya**
 ƏGO sümük entezopatiyası
 ƏGO kapsulit
 ƏGO periartrit
 ƏGO tendinit
- M79 Yumşaq toxumaların digər rubrikalarda təsnif olunmayan başqa xəstəlikləri**
 [lokalizasiya koduna görə yuxarı bax]
Çıxarılıb: yumşaq toxumalarda psixogen ağrı (F45.4)
- M79.0 Dəqiqləşdirilməmiş revmatizm**
Çıxarılıb: fibromialgiya (M79.7)
 palindrom revmatizm (M12.3)

- M79.1 Mialgiya**
Çıxarılıb: miozit (M60.–)
- M79.2 Dəqiqləşdirilməmiş nevrit və nevralgiya**
Çıxarılıb: mononevropatiya (G56-G58)
radikulit:
• ƏGO (M54.1)
• çiyin (M54.1)
• bel-oma (M54.1)
işias (M54.3-M54.4)
- M79.3 Dəqiqləşdirilməmiş pannikulit**
Çıxarılıb: pannikulit:
• qurdeşənəyi (L93.2)
• boynun və onurğanın (M54.0)
• residivləşən [Veber-Krisçen] (M35.6)
- M79.4 Piy yastıqlarının (dizaltı) hipertrofiyası**
- M79.5 Yumşaq toxumalarda qalmış yad cisim**
Çıxarılıb: qranuloma (yad cismin daxil olması nəticəsində):
• dəri və dərialtı toxumada (L92.3)
• yumşaq toxumalarda (M60.2)
- M79.6 Ətrafda ağrı**
- M79.7 Fibromialgiya**
Fibromiozit Fibrozit Miofibrozit
- M79.8 Yumşaq toxumaların digər dəqiqləşdirilmiş zədələnmələri**
- M79.9 Yumşaq toxumaların dəqiqləşdirilməmiş xəstəliyi**

Osteopatiyalar və xondropatiyalar (M80-M94)

Sümük sıxlığının və strukturunun pozğunluğu (M80-M85)

- M80 Patoloji sınıqla osteoporoz**
[lokalizasiya koduna görə yuxarı bax]
Daxil edilib: onurğanın osteoparotik dağılması və pərçimlənməsi
Çıxarılıb: onurğanın ƏGO dağılması (M48.5)
ƏGO patoloji sınıq (M84.4)
onurğanın ƏGO pazabənzər deformasiyası (M48.5)
- M80.0 Patoloji sınıqla müşayiət olunan menopauzadan sonrakı osteoporoz**
- M80.1 Yumurtalıqların çıxarılmasından sonra patoloji sınıqla müşayiət olunan osteoporoz**
- M80.2 Hərəkətsizliklə bağlı patoloji sınıqla müşayiət olunan osteoporoz**
- M80.3 Bağırsaqlarda sorulmanın pozulması ilə bağlı patoloji sınıqla müşayiət olunan cərrahi əməliyyatdan sonrakı osteoporoz**
- M80.4 Patoloji sınıqla müşayiət olunan dərman osteoporozu**
Dərman preparatını müəyyənləşdirmək lazım gələrsə, xarici səbəblərin əlavə kodundan (XX sinif) istifadə edilir.

- M80.5** Patoloji sınıqla müşayiət olunan idiopatik osteoporoz
- M80.8** Patoloji sınıqla müşayiət olunan digər osteoporoz
- M80.9** Patoloji sınıqla müşayiət olunan dəqiqləşdirilməmiş osteoporoz
- M81** Patoloji sınıq olmadan osteoporoz
[lokalizasiya koduna görə yuxarı bax]
Çıxarılıb: patoloji sınıqla osteoporoz (M80.–)
- M81.0** Menopauzadan sonra osteoporoz
- M81.1** Yumurtalıqların çıxarılmasından sonra osteoporoz
- M81.2** Hərəkətsizliklə bağlı osteoporoz
Çıxarılıb: Zudek atrofiyası (M89.0)
- M81.3** Sorulmanın pozulması ilə bağlı cərrahi əməliyyatdan sonrakı osteoporoz
- M81.4** Dərman osteoporozu
Dərman maddəsini müəyyənləşdirmək üçün xarici səbəblərin əlavə koddan (XX sinif) istifadə edilir .
- M81.5** İdiopatik osteoporoz
- M81.6** Lokalizə olunmuş osteoporoz [Leken]
Çıxarılıb: Zudek atrofiyası (M89.0)
- M81.8** Digər osteoporozlar
Qocalıq osteoporozu
- M81.9** Dəqiqləşdirilməmiş osteoporoz
- M82*** Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərdə osteoporoz
[lokalizasiya koduna görə yuxarı bax]
- M82.0*** Çox saylı mielomatozda osteoporoz (C90.0†)
- M82.1*** Endokrin pozğunluqlarda osteoporoz (E00-E34†)
- M82.8*** Digər rubrikalarda təsnif olunan başqa xəstəliklərdə osteoporoz
- M83** Yaşlılarda osteomalyasiya
[yuxarıda göstərilən lokalizasiya koduna bax]
Çıxarılıb: osteomalyasiya:
- uşaq və gənclik (E55.0)
 - D vitamininə rezistent (E83.3) böyrək osteodistrofiyası (N25.0) raxit (aktiv) (E55.0)
raxit (aktiv):
 - nəticəsi (E64.3)
 - D vitamininə rezistent (E83.3)
- M83.0** Doğuşdan sonrakı osteomalyasiya
- M83.1** Qocalıq osteomalyasiyası
- M83.2** Sorulmanın pozulması ilə bağlı osteomalyasiya
Böyüklərdə sorulmanın pozulması nəticəsində cərrahi əməliyyatdan sonrakı osteomalyasiya
- M83.3** Yaşlılarda qidalanma çatmamazlığı ilə bağlı osteomalyasiya
- M83.4** Alüminiumla bağlı sümük xəstəliyi
- M83.5** Yaşlılarda digər dərman osteomalyasiyaları
Dərman maddəsini müəyyənləşdirmək lazım gələrsə, xarici səbəblərin əlavə kodundan (XX sinif) istifadə edilir .
- M83.8** Yaşlılarda digər osteomalyasiya

- M83.9 Yaşlılarda dəqiqləşdirilməmiş osteomalyasiya**
- M84 Sümük tamlığının pozulmaları**
[lokalizasiya koduna görə yuxarı bax]
- M84.0 Sümük sınığının pis bitişməsi**
- M84.1 Sümük sınığının bitişməməsi [psevdoartroz]**
Çıxarılıb: artrodezdən və bitişmədən sonra psevdoartroz
- M84.2 Sümük sınığının ləng bitişməsi**
- M84.3 Başqa rubrikalarda təsnif olunmayan stress sınıqları**
ƏGO stress sınığı
Çıxarılıb: onurğanın artıq dərəcədə yüklənməsi [stress] ilə bağlı sınığı (M48.4)
- M84.4 Başqa rubrikalarda təsnif olunmayan patoloji sınıqlar**
ƏGO patoloji sınıq
Çıxarılıb: onurğanın ƏGO dağılması (M48.5)
osteoporozda patoloji sınıq (M80.–)
- M84.8 Sümük tamlığının digər pozulmaları**
- M84.9 Sümük tamlığının dəqiqləşdirilməmiş pozğunluğu**
- M85 Sümük sıxlığının və strukturunun digər pozğunluqları**
[lokalizasiya koduna görə yuxarı bax]
Çıxarılıb: natamam osteogenez (Q78.0)
osteopetroz [sümüyün daşlaşması] (Q78.2)
osteopoykiloz (Q78.8)
sümüyün çoxsaylı fibroz displaziyası (Q78.1)
- M85.0 Fibroz displaziya (bir sümüyün, seçici)**
Çıxarılıb: çənənin fibroz displaziyası (K10.8)
- M85.1 Skeletin flüorozu**
- M85.2 Kəllənin hiperostozu**
- M85.3 Mineral duzların çökməsi nəticəsində əmələ gələn osteit (sklerozlaşan)**
- M85.4 Sümüyün tək kistası**
Çıxarılıb: çənə sümüyünün tək kistası (K09.1-K09.2)
- M85.5 Anevrizmal sümük kistası**
Çıxarılıb: çənə sümüyünün anevrizmatik sisti (K09.2)
- M85.6 Sümüklərin digər kistaları**
Çıxarılıb: çənə sümüyünün ƏGO kistası (K09.1-K09.2)
generalizə olunmuş fibroz-kistoz osteit [Reklinhauzenin sümük xəstəliyi] (E21.0)
- M85.8 Sümük sıxlığının və strukturunun digər dəqiqləşdirilmiş pozğunluqları**
Kəllə sümükləri istisna olunmaqla digər sümüklərin hiperostozu
Qazanılmış osteoskleroz
Çıxarılıb: diffuz idiopatik skelet hiperostozu [DISH] (M48.1)
osteoskleroz:
• anadangəlmə (Q77.4)
• mielofibroz (D75.8)
- M85.9 Sümük sıxlığının və strukturunun dəqiqləşdirilməmiş pozğunluğu**

Digər osteopatiyalar (M86-M90)

Çıxarılıb: tibbi proseduralardan sonra osteopatiyalar (M96.–)

M86 Osteomielit

[lokalizasiya koduna görə yuxarı bax]

İnfeksiyon agenti müəyyənləşdirmək üçün əlavə koddan istifadə edilir (B95-B98).

Çıxarılıb: osteomielit:

- salmonella tərəfindən törədilən (A01-A02)
- çənənin (K10.2)
- onurğanın (M46.2)

M86.0 Kəskin hematogen osteomielit

M86.1 Kəskin osteomielitin digər formaları

M86.2 Yarım kəskin osteomielit

M86.3 Xroniki çox ocaqlı osteomielit

M86.4 Drenə olunmuş sinusla xroniki osteomielit

M86.5 Digər xroniki hematogen osteomielitlər

M86.6 Digər xroniki osteomielit

M86.8 Digər osteomielit

Brodi absesi

M86.9 Dəqiqləşdirilməmiş osteomielit

ƏGO sümük infeksiyası

Osteomielitsiz periostit

M87 Osteonekroz

[lokalizasiya koduna görə yuxarı bax]

Daxil edilib: sümüyün avaskulyar nekrozu

Çıxarılıb: osteoxondropatiyalar (M91-M93)

M87.0 Sümüyün idiopatik aseptik nekrozu

M87.1 Dərman osteonekrozu

Dərman preparatını müəyyənləşdirmək lazım gələrsə, xarici səbəblərin əlavə kodundan (XX sinif) istifadə edilir.

M87.2 Keçirilmiş travma ilə bağlı osteonekroz

M87.3 Digər ikincili osteonekroz

M87.8 Digər osteonekroz

M87.9 Dəqiqləşdirilməmiş osteonekroz

M88 Pecet xəstəliyi [deformasiya edən osteit]

[lokalizasiya koduna görə yuxarı bax]

M88.0 Pecet xəstəliyində kəllənin zədələnməsi

M88.8 Pecet xəstəliyində digər sümüklərin zədələnməsi

M88.9 Dəqiqləşdirilməmiş Pecet xəstəliyi

M89 Sümüklərin digər xəstəlikləri

[lokalizasiya koduna görə yuxarı bax]

M89.0 Alqoneyrodistrofiya

Çiyin sindromu

Zudek atrofiyası

Simpatik reflektor distrofiya

- M89.1** Epifizlə diafizin vaxtından əvvəl birləşməsi
- M89.2** Sümüklərin inkişaf və böyüməsinin digər pozğunluqları
- M89.3** Sümüyün hipertrofiyası
- M89.4** Digər hipertrofik osteoartropatiya
Mari-Bamberqer xəstəliyi
Paxidermoperiostoz
- M89.5** Osteoliz
- M89.6** Poliomielitdən sonra osteopatiya
Keçirilmiş poliomieliti müəyyənləşdirmək üçün əlavə koddan istifadə edilir (B91).
Çıxarılıb: keçirilmiş poliomielitdən sonrakı sindrom (G14)
- M89.8** Sümüklərin digər dəqiqləşdirilmiş zədələnmələri
Uşaqlarda kortikal hiperstoz
Posttravmatik superiostal ossifikasiya
- M89.9** Sümüklərin dəqiqləşdirilməmiş xəstəliyi
- M90*** Digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklərdə osteopatiyalar
[lokalizasiya koduna görə yuxarı bax]
- M90.0*** Sümüklərin vərəmi (A18.0†)
Çıxarılıb: onurğanın vərəmi (M49.0*)
- M90.1*** Digər rubrikalarda təsnif olunan başqa infeksiyon xəstəliklərdə periostit
İkincili sifilitik periostit (A51.4†)
- M90.2*** Digər rubrikalarda təsnif olunan başqa infeksiyon xəstəliklərdə osteopatiya
Exinokokk osteomieliti (B67.2†) Qonokokk osteomieliti (A54.4†) Salmonelyoz osteomieliti (A02.2†)
Sifilitik osteopatiya və ya osteoxondropatiya (A50.5†, A52.7†)
- M90.3*** Kesson xəstəliyində osteonekroz (T70.3†)
- M90.4*** Hemoqlobinopatiyalar nəticəsində osteonekroz (D50-D64†)
- M90.5*** Digər rubrikalarda təsnif olunan başqa xəstəliklərdə osteonekroz
- M90.6*** Yenitörəmələr zamanı deformasiya edən osteit (C00-D48†)
Sümüklərin yenitörəmələrində deformasiya edən osteit (C40-C41†)
- M90.7*** Yenitörəmələrdə sümüklərin sınığı (C00-D48†)
Çıxarılıb: yenitörəmələr zamanı onurğanın sınığı (M49.5*)
- M90.8*** Digər rubrikalarda təsnif olunan başqa xəstəliklərdə osteopatiya
Böyrək distrofiyasında osteopatiya (N25.0†)

Xondropatiyalar (M91-M94)

Çıxarılıb: tibbi proseduralardan sonra xondropatiyalar (M96.-)

- M91** Çanaq və budun gənclik osteoxondrozu
[lokalizasiya koduna görə yuxarı bax]
Çıxarılıb: bud sümüyünün yuxarı epifizinin (qeyri-travmatik) sürüşməsi (M93.0)

M91.0 Çanağın yuvenil osteoxondrozu

Yuvenil osteoxondrozu:

- sirkə kasasının
- qalça darağının [Byükenen]
- oturaq-qasıq sinxondrozunun [Van-Nek]
- qasıq bitişməsinin [Pirson]

M91.1 Bud sümüyü başının yuvenil osteoxondrozu [Leq-Kalve-Pertes]

M91.2 Coxa plana

Keçirilmiş yuvenil osteoxondrozdan sonra budun deformasiyası

M91.3 Psevdokoksalgıya

M91.8 Budun və çanağın digər yuvenil osteoxondrozu

Anadangəlmə bud çıxığının ləğvindən sonra yuvenil osteoxondrozu

M91.9 Bud və çanağın dəqiqləşdirilməmiş yuvenil osteoxondrozu

M92 Digər yuvenil osteoxondrozlar

M92.0 Bazu sümüyünün yuvenil osteoxondrozu

Bazu sümüyünün distal epikondilosunun [Panner] } (yuvenil)osteoxondrozu
 Bazu sümüyünün başının [Xaas] }

M92.1 Dirsək və mil sümüyünün yuvenil osteoxondrozu

Dirsək sümüyünün aşağı hissəsinin [Berns] } (yuvenil) osteoxondrozu
 Mil sümüyünün başının [Breylsford] }

M92.2 Əlin yuvenil osteoxondrozu

Biləyin aypara sümüyünün [Kinbek] } (yuvenil) osteoxondrozu
 Əl darağı sümüklərinin başının [Mokler] }

M92.3 Yuxarı ətrafların digər yuvenil osteoxondrozu

M92.4 Diz qapağının yuvenil osteoxondrozu

Patelyar mərkəzin birincili [Keler] } (yuvenil) osteoxondrozu
 Patelyar mərkəzin ikincili [Sindinq-Larsen] }

M92.5 İncik və qamış sümüklərinin yuvenil osteoxondrozu

Qamış sümüyünün proksimal ucunun [Blant] } (yuvenil)osteoxondrozu
 Qamış sümüyünün qabarıqlığının [Osquda-Şlatter] }
 Qamış sümüyünün deformasiya edən osteoxondroz

M92.6 Ayaqdarağının yuvenil osteoxondrozu

Daban sümüyünün [Sever] } (yuvenil)osteoxondrozu
 Aşıq sümüyü ilə qayığabənzər sümük arasında yerləşən
 Qamış sümüyün bayır hissəsi[Xaqlund]
 Aşıq sümüyünün [Dias]
 Ayaqdaraqarasının qayığabənzər sümüyünün [Keler] }

M92.7 Ayaq darağı sümüklərinin yuvenil osteoxondrozu

V ayaqdarağı sümüyünün [İzlen] } (yuvenil)osteoxondrozu
 II ayaqdarağı sümüyünün [Freyberq] }

M92.8 Digər dəqiqləşdirilmiş yuvenil osteoxondrozu

Daban epifiziti

M92.9 Dəqiqləşdirilməmiş yuvenil osteoxondrozu

Dəqiqləşdirilməmiş lokalizasiyalı və ya yuvenil osteoxondrozu kimi dəqiqləşdirilmiş:

- apofizit
- epifizit
- osteoxondrit
- osteoxondroz

- M93 Digər osteoxondropatiyalar**
Çıxarılıb: onurğanın osteoxondrozu (M42.–)
- M93.0 Bud sümüyünün yuxarı epifizinin (qeyri-travmatik) sürüşməsi**
- M93.1 Yaşlılarda Kinbek xəstəliyi**
Yaşlılarda biləyin aypara sümüyünün osteoxondrozu
- M93.2 Ayıran osteoxondrit**
- M93.8 Digər dəqiqləşdirilmiş osteoxondropatiyalar**
- M93.9 Dəqiqləşdirilməmiş osteoxondropatiyalar**
Yaşlılarda və ya gənclərdə olduğu dəqiqləşdirilməmiş və ya lokalizasiyası dəqiqləşdirilməmiş:
- apofizit
 - epifizit
 - osteoxondrit
 - osteoxondroz
- M94 Qığırdaqların digər zədələnməsi**
[lokalizasiya koduna görə yuxarı bax]
- M94.0 Qabırğaların qığırdaq birləşməsi sindromu [Titse]**
Qabırğa qığırdaqlarının iltihabı
- M94.1 Residivləşən polixondrit**
- M94.2 Xondromalyasiya**
Çıxarılıb: diz qapağının xondromalyasiyası (M22.4)
- M94.3 Xondroliz**
- M94.8 Qığırdaqların digər dəqiqləşdirilmiş zədələnmələri**
- M94.9 Qığırdaqların dəqiqləşdirilməmiş zədələnməsi**

Sümük-əzələ sisteminin və birləşdirici toxumanın digər pozğunluqları (M95-M99)

- M95 Birləşdirici toxumanın və sümük-əzələ sisteminin digər qazanılma deformasiyaları**
Çıxarılıb: qazanılma:
ətrafların və orqanların olmaması (Z89-Z90)
ətrafların deformasiyaları (M20-M21)
sümük -əzələ sisteminin anadangəlmə anomaliyaları və deformasiyaları (Q65-Q79)
deformasiya edən dorsopatiyalar (M40-M43)
üz-çənə anomaliyaları [dişləmin anomaliyaları daxil olmaqla] (K07.–)
tibbi proseduralardan sonra sümük-əzələ pozğunluqları (M96.–)
- M95.0 Burnun qazanılma deformasiyası**
Çıxarılıb: burun çəpərinin ayrılığı (J34.2)
- M95.1 Qulaq seyvanının perixondritlə nəticələnən travmadan sonrakı deformasiyası**
Çıxarılıb: qulaq seyvanının digər qazanılma deformasiyaları (H61.1)
- M95.2 Başın digər qazanılma deformasiyaları**
- M95.3 Boynun qazanılma deformasiyaları**
- M95.4 Döş qəfəsinin və qabırğaların qazanılma deformasiyaları**
- M95.5 Çanağın qazanılma deformasiyaları**
Çıxarılıb: anaya çanağın və dölün ölçülərinin ehtimal olunan və ya dəqiqləşdirilmiş uyğunsuzluğu ilə bağlı göstərilən tibbi yardım (O33.–)

- M95.8 Sümük-əzələ sisteminin digər dəqiqləşdirilmiş qazanılma deformasiyaları**
- M95.9 Sümük-əzələ sisteminin dəqiqləşdirilməmiş deformasiyaları**
- M96 Sümük-əzələ sisteminin tibbi proseduradan sonra başqa rubrikalarda təsnif olunmayan zədələnmələri**
Çıxarılıb: bağırsağ şuntu ilə müşayiət olunan artropatiya (M02.0)
osteoporozla bağlı pozğunluqlar (M80-M81)
funksional implantantların və digər protezlərin olması (Z95-Z97)
- M96.0 Bitişmədən və ya artrodezdən sonrakı psevdartroz**
- M96.1 Digər rubrikalarda təsnif olunmayan postlaminektomik sindrom**
- M96.2 Postradiasion kifoz**
- M96.3 Postlaminektomik kifoz**
- M96.4 Cərrahi əməliyyatdan sonrakı lordoz**
- M96.5 Postradiasion skolioz**
- M96.6 Sümük lövhəsi və ya ortopedik oynaq protezi implantantı qoyulmasından sonra meydana çıxan sınıq**
Çıxarılıb: transplantantlarla, implantantlarla və ya daxili ortopedik qurğularla bağlı ağırlaşmalar (T84.–)
- M96.8 Tibbi proseduradan sonra sümük əzələ sisteminin digər zədələnmələri**
Oynaq protezinin kənar edilməsi nəticəsində oynaqın qeyri-stabilliyi
- M96.9 Sümük əzələ sisteminin tibbi proseduradan sonra dəqiqləşdirilməmiş zədələnməsi**
- M99 Başqa rubrikalarda təsnif olunmayan biomexaniki pozğunluqlar**
Qeyd: patoloji hal digər rubrikaya aiddirsə, bu rubrikadan istifadə etmək məsləhət görülmür. Zədələnmənin lokalizasiyasını göstərən aşağıdakı əlavə təsnifat (5-ci rəqəmlər) yalnız M99 rubrikasının müvafiq yarımrubrikalarında istifadə üçün verilmişdir. Bu sinfin əvvəlində olan qeydə bax.
0	Baş nahiyəsi	ənsə - boyun nahiyəsi
1	Boyun nahiyəsi	boyun-döş nahiyəsi
2	Döş nahiyəsi	döş-bel nahiyəsi
3	Bel nahiyəsi	bel-oma nahiyəsi
4	Oma nahiyəsi	oma-büzdüm,oma-qalça nahiyəsi
5	Çanaq nahiyəsi	bud, qasıq nahiyəsi
6	Aşağı ətraflar	
7	Yuxarı ətraflar	körpücük-çiyin, döş-körpücük nahiyəsi
8	Döş qəfəsi	qabırğa-qığırdaq, onurğa-qabırğa, döş sümüyü-qığırdaq nahiyələri
9	Qarın nahiyəsi və digərləri	

- M99.0** Seqmentar və ya somatik disfunksiya
- M99.1** Natamam (vertebral) çıxıq kompleksi
- M99.2** Burxulmada sinir kanalı stenozu
- M99.3** Sinir kanalının sümük stenozu
- M99.4** Sinir kanalının birləşdirici toxuma stenozu
- M99.5** Sinir kanalının fəqərəarası disk stenozu
- M99.6** Fəqərəarası dəliyin sümük və burxulma stenozu
- M99.7** Fəqərəarası dəliyin birləşdirici toxuma və disk stenozu
- M99.8** Digər biomexaniki pozğunluqlar
- M99.9** Dəqiqləşdirilməmiş biomexaniki pozğunluq

Çapa imzalanmışdır: 20.10.2012
Formatı 60x84 1/8. Həcmi 58 ç.v.
Tiraj

«Ərgünəş» FM Nəşriyyat-Poliqrafiya
müəssisəsində çap olunmuşdur